

Tartu Ülikool

Sotsiaal- ja haridusteaduskond

Ühiskonnateaduste instituut

Keskkonnameedia kasutamispraktikad keskkonnakasutajate sihtrühmas

Analüüs Keskkonnainvesteeringute Keskusele

Koostaja: Sander Kask

Juhendaja: Maie Kiisel (PhD)

Tartu

2015

Sisukord

Resümee	4
Sissejuhatus	5
1. Väljakutsed loodus- ja keskkonnameedia väljaannetele	7
2. Metoodika	12
3. Analüüs	15
3.1. Jahimehed	16
3.1.1. Elustiili praktikad	17
3.1.2. Infotarbimise praktikad	17
3.1.3. Ajakirjade lugemine	18
3.1.4. Telesaadete jälgimine	19
3.1.5. Portaalide kasutamine	19
3.1.6. KKM-i haldusala veebilehed	19
3.2. Kalamehed	20
3.2.1. Elustiili praktikad	21
3.2.2. Infotarbimise praktikad	22
3.2.3. Ajakirjade lugemine	24
3.2.4. Saadete jälgimine	25
3.2.5. Portaalide kasutamine	26
3.2.6. KKM-i haldusala veebilehed	27
3.3. Metsamehed	28
3.3.1. Elustiili praktikad	29
3.3.2. Infotarbimise praktikad	31
3.3.3. Ajakirjade lugemine	32
3.3.4. Saadete vaatamine	33
3.3.5. Portaalide kasutamine	33
3.3.6. KKM-i haldusala veebilehed	34
Kokkuvõte	35
Kasutatud kirjandus	41
Lisad	42
Lisa 1. Jahimeeste tabelid	42

Lisa 2. Kalameeste tabelid	49
Lisa 3. Metsameeste tabelid	61
Lisa 4. Valimitabel	74
Lisa 5. Eelistatud lood fookusgruppides	75
Lisa 6. Transkriptsioon – Jahimeeste fookusgrupp Tartus.....	80
Lisa 7. Transkriptsioon – Harrastuskalastajate fookusgrupp Tallinnas	120
Lisa 8. Transkriptsioon – Kutseliste kalurite fookusgrupp Haapsalus	161
Lisa 9. Transkriptsioon – Venekeelsete kalameeste fookusgrupp Mustveel.....	204
Lisa 10. Transkriptsioon – Aktiivsemad metsamehed Kohilas.....	218
Lisa 11. Transkriptsioon – Vähemaktiivsemad metsamehed Viljandis	249
Lisa 12. Jahimeeste ankeetküsitlus	288
Lisa 13. Kalameeste ankeetküsitlus (eestikeelne).....	296
Lisa 14. Kalameeste ankeetküsitlus (venekeelne).....	304
Lisa 15. Metsameeste ankeetküsitlus	312

Resümee

Uuring “Keskkonnameedia kasutamispäradid keskkonnakasutajate sihtrühmas” vaatleb kolme sihtrühma – kalameeste, jahimeeste ja metsameeste - erialase meedia kasutamise vajadusi ja harjumusi. Uuringu kesksed järeldused:

- * Mõistmaks auditooriumi erihuvi oma valdkonda käsitlevate meediaväljaannete järele, on oluline vaadata selle huvi süvenemisastet. On see hobiline (lugeja-vaataja püüab meedia abil kokku panna just tema huvidest lähtuvat pilti), tööalane (huvi on suunatud professiooni parimate töövõtete omandamisele) või hoopis mehaaniline (vajadus teada-tunda elementaarsemaid protseduure, seadusi). Esimene huvi on suunab meediatarbija ajakirju-portaale jälgima, teine ja kolmas saateid ja filme vaatama.

- * Keskkonnakasutuse meediaväljaandeid tarbitakse käsikäes praktilise vajadusega – üksnes meediaväljaandeid arendades ja levitades ei toimu muutust inimeste käitumispraktikates.

- * Tänapäev ajakirjade ja saadete formaat on jäänud ajale jalgu, sest pealekasvav põlvkond ja üha rohkem ka vanem generatsioon tarbib infot otsingumeetodil, mitte väljaandeid klassikaliselt otsast lõpuni lapates või väljakujunenud eetriaajal jälgides. Erihuviajakirjade sisu ei huvita sihtrühma enam tervikuna ja motivatsiooni vaadata saateid nende eetrisse andmise ajal on vähem. Pealekasvav noorem meediatarbijate põlvkond on nõudlikum info mitmekülsuse suhtes.

- * Keskkonnakasutuse erihuvita meediatarbija jaoks, kes läbi kaasaegse ristmeedia võiks teha juhuslikke kõrvalepõikeid erihuvi väljaannetesse (et tunda ära oma erihuvi), on tänapäev suurem osa seda võimaldavaid loomulikke liikumisteid suletud (va kalastajate väljaannete puhul).

- * Suuremal osal analüüsitud keskkonnaalastest erihuvi väljaannetest on kujunenud välja oma selgepiiriline auditoorium (eeskätt Osoon, Kalale!, rybolov.ee, Eesti Jahimees, vähem metsandusväljaannetel). Kõige juhuslikum on Eesti Loodusajakirjade väljaannete tarbijaskond.

Järeldustest sünninud soovitused:

- * Suuremal osal väljaannetest (va Kalale!, aga sh Osoon) on vaja kaasajastada formaati nii, et need väljaanded muutuksid nähtavaks infootsimisharjumustega ja portaalides liikuvatele inimestele. See suurendaks väljaannetele nende inimeste ligipääsu, kel puudub erihuvi või kelle infovajadused on mitmekülgsemas. Nii tõuseks ka iga üksiku artikli loetavus.

- * MTÜ Eesti Loodusajakirjadest kaks väljaannet – Eesti Loodus ja Loodusesõber – vajavad meediaturul selget ümberpositsioneerimist, Eesti Mets mõnevõrra vähem. Kõik Eesti Loodusajakirjade väljaanded vajavad turundustegevuse ülesehitamist.

Sissejuhatus

Inimeste meediakasutusele avaldab survet eeskätt vajadus optimeerida oma tegevustele kuluvat aega (seega ka vajadus saada oluline info kätte kiiremini ja fokuseeritumalt), individualiseeruvad huvid ja kahtlemata ka meediakanalite enda muutumine (ristmeedia, virtuaalväljaanded, reklaamiturg). Meediakasutus sõltub seega üha enam lugeja ja vaataja isiklikest vajadustest, mis vähendab senist kanalilojaalsust – valmisolekut jälgida meediakanalit või -väljaannet järjepidevalt ja selle edastamise/levitamise hetkel. See on loonud meediaturul mõningase segaduse, milles kõige kriitilisemaks küsimuseks on väljaannete ellujäämine oludes, kus tarbija eelistab üha enam tarbida virtuaalseid ja tasuta kättesaadavaid kanaleid, mille kvaliteeti pole üksnes reklaamirahadest võimalik tagada.

Samad probleemid kummitavad eriti keskkonnameediat, mille niigi väike auditoorium mõjutab killustumise läbi väljaannete võimekust ellu jääda palju tugevamalt kui näiteks naisteajakirjade puhul. Loodusmeedia väljaannetele aga esitatakse ka rohkem nõudmisi kui üldhuviväljaannetele, mis võivad sageli piirduda lihtsakoelise meelelahutusliku ja kohaliku kontekstiga vähehaakuva sisuga. Loodusmeedia kvaliteedi all mõeldakse üsna otseselt selle võimekust toimida keskkonnateadliku ja -hoidliku eluviisi tugisambana ning olla loodusest hoolivate inimeste infoväljaks ja mõttevahetuse areeniks. Seega pole oluline üksnes see, kui suur on ühe või teise väljaande auditoorium, vaid ka see, kuidas auditoorium väljaannet kasutab, milline on auditooriumi eluviis ning kuidas need omavahel seotud on.

Looduse- ja keskkonnateemade alane erihuvi leiab elanikkonnas erinevaid väljundeid. Klassikaline, ajas väsimatu statistiline trend on, et loodushuvi areneb välja vanemas keskeas inimesel (Kiisel 2013). Selles vanusegrupis kasvab võimekus tunda huvi looduse vastu looduse enda pärast. See on seotud üldise kultuuri- ja ajalohuviga – vanemas keskeas inimene hakkab rohkem huvi tundma oma juurte vastu, tekib tagasivaatamise võime (nt näha kordusi ajaloolistes protsessides), oskus leida analoogiaid juba aset leidnud sündmustest. Teiseks oluliseks erihuviga grupiks on kaasaegne keskkonnateadlik inimene, kelle teadmised väljenduvad eelkõige tarbimiskäitumises ja kodumajanduse valikutes (Eesti... 2009). Siin annab tooni noorem keskiga ja naissugu. See sihtrühm leiab keskkonnaalase info reeglina laiatarbeväljaannetest või isiklike infootsingute tulemusena. Kolmas pisike rühm moodustub algkoolilastest, kes õpivad looduslikke protsesse tundma, neljas ja veel pisem täiseas keskkonnaaktivistidest. Viies ja väga oluline auditooriumi segment moodustub aga inimestest, kes tegelevad looduse- ja keskkonnatemaatikaga läbi vahetu praktilise ja isegi professionaalse suhte: kalamehed, metsamehed, jahimehed, põllumehed.

Käesolev meediakasutuse uuring keskendub erihuviga keskkonnakasutajatele, kelleks on jahimehed, kalamehed ja metsamehed (sh metsaomanikud ja metsandustöötajad). Et nende elualade esindajaid on laiemate küsitlusuuringutega hõlmatavast eagrupist kokku umbes 7% (Mina. Maailm. Meedia 2014), ei olnud võimalik nende eraldi analüüsimiseks kasutada

olemasolevaid sotsiaaluuringuid. Ka mitme loodusmeediaväljaande lugejaskond on selleks liialt kitsas, et üldvalimi pinnal välja joonistuda. Uuring eri keskkonnakasutajate loodus- ja keskkonnameedia tarbimise harjumustest vaatleb, millised on erinevate meediakanalite rollid looduse või keskkonna erihuviga inimeste infovälja kujundamises ning milliseid funktsioone erinevad kanalid nende jaoks täidavad.

1. Väljakutsed loodus- ja keskkonnameedia väljaannetele

Käesolev uuring käib mõtteliselt paaris eelnevalt valminud uuringuga “Keskkonnaajakirjade ja -saadete kasutamispraktikad gümnaasiuminoorte sihtrühmas: väljakutse Eesti loodus- ja keskkonnaväljaannetele” (2014), mis vaatles eri põlvkondade poolset loodus- ja keskkonnameedia tarbimist erifookusega noorte sihtrühmale (kvantitatiivanalüüs vanusegrupis aastais 15-29, kvalitatiivne keskkoolinoorte seas). Uuringut toetas mitmekülgne teoreetiliste ja empiiriliste materjalide analüüs. Uuringu põhijäreldusi oli, et noored on korraga võrdlemisi kriitilised ja samas pealiskaudsed ning meelelahutusele orienteeritud (loodus)meediatarbijad. Kuigi nad teavad loodusajakirju ja loodussaateid, jälgivad nad neid juhuslikult ja pigem ümbritseva keskkonna mõjul (soodne eetriaeg, vanemate poolt tehtud loodusajakirjade tellimused, koolitunni ülesanded). Noored ei jälgi loodusmeedia väljaandeid eraldiseisvalt, vaid pigem osana sotsiaalmeedia ja internetiliikluse sissekaidud radadele jäävast teabevoost. Inforägistikust loodus- või keskkonnauudiste valik on võimalik siis, kui teave vastab noorte infotarbimise standarditele, milleks on esteetilised pildid, lihtsakoelisem ja elulisem tekst ning resümeeeritum esitus. Ühele valdkonnale keskenduvate väljaannete asemel meeldivad noortele selge temaatilise fookuseta, mitmekülgseid teemasid lahkavad väljaanded. Sellistele standarditele vastavad globaalse levikuga tõlkeajakirjad. Samas näitas analüüs, et noorte keskkonnasäästlik käitumine ei ole seotud loodusmeedia jälgimise või looduses liikumise praktikatega – kui arendada üht, ei pruugi see kujundada teist, sest vastastikmõju (kokkupuude) puudub. Siiski on ka loodusmeedia žanrite arendamisel potentsiaali rohkem noorte harjumustesse sekkuda, pakkudes praktilisemat ja elulisemat sisu. Eelnevas uuringus toodud järeldused haakuvad hästi käesoleva uuringu kesksete järeldustega, mõned soovitusel leiavad edasiarendamist.

Eelnev uuring ei püüdnud väita, et loodusmeedia väljaannetel on noortega probleeme või vastupidi. On loogiline eeldada, et ka tänastel noortel tekib edasisel sotsialiseerumise ja arenguteel huvisid, mille realiseerimiseks pöörduakse ka loodus- ja keskkonnameedia väljaannete poole. Pigem tuleb n-ö noorte uuringust ära tunda tänased väljakutsed keskkonnameediale – muutuv meediamaastik, muutuvad auditooriumid ja muutuv eluviis (mis vähendab võimalusi looduspraktikateks loodusmeedia jälgimisest sõltumatult). Noored on muutustele palju altimad kui vanad, aga noorte elupraktikad on üha omasemad ka vanematele vanusegruppidele.

Olulisemad väljakutsed loodus- ja keskkonnameedia väljaannetele on käesoleva uuringu valguses järgmised:

Vähenev auditoorium, sest vahetu keskkonnakasutusega inimeste ring on kokku tõmbumas. Kui 2002. aastal oli metsanduses, kalanduses, jahinduses ja põllumajanduses tegev 13% 15-74-aastasest elanikkonnast, siis 2011. aastal juba 6% (Mina. Maailm. Meedia 2002-2011). Metsaomand koondub ettevõtete kätte, kutseliste kalurite arv väheneb jne. Looduses liikumist harrastavate ja aiatööd tegevate inimeste osakaal on kukkunud järjepidevalt üldiste

linnastumisprotsesside tulemusena (trend järgitav 1980. aastatest) (Kiisel 2013), kuigi viimaste aastate andmed näitavad ka juba mõningast tõusu aianduse valdkonnas (ilmselt potipõllunduse arengu tulemus) (Mina. Maailm. Meedia 2011-2014).

Loodushuvi langus laias plaanis. Looduspraktikatega auditoorium väheneb, aga väheneb ka huvi loodusmeedia väljaannete vastu üldiselt (filmid, raamatud, loodus- ja keskkonnateema meedias laiemalt). Ka säästva tarbimise areng on peatunud (Mina. Maailm. Meedia 2002-2014).

Muutuvad meediatarbimise viisid. Huviteemade killustumine ja nišistumine, mida toetab otsingupõhine infotarbimisstrateegia (eelkõige nooremas vanuserühmas, aga üha rohkem ka vanemas), vähendab igale väljaandele eraldi pühendatud tähelepanu ja aega. See vähendab lugeja valmisolekut soetada endale ajakirju, millest ta leiaks lugemismaterjali vaid paari artikli jagu. Saadete üha sagedasem vaatamine väljaspool eetriaega, just siis, kui vaatajale sobib (järelvaatamine), tähendab, et vaataja peab üha rohkem leidma ise põhjust saadet üles otsida (selmet seda passiivselt jälgida, kui teler muude tegemiste kõrvalt lahti on).

Erineva sügavusastmega huvid ühe tegevusvaldkonna sees. Näiteks leiab metsameeste seast väga teadusliku huviga inimesi, kellele eraldi neid rahuldava väljaande tootmine on iga üksiknumbri kohta ülikallis, eriti Eesti väikeseid mastaape arvestades. Eri sügavusastmega huviga inimesed väljendavad sageli vajadust just neile sobiva ja “õiget” infot pakkuva väljaande järele, kuigi selliste väljaannete võimekus lugejaid ühendada võib olla olematu.

Pealetungiv meelelahutuslikkus. Globaalse mastaabiga tõlgitud sisuga väljaanded, mis jätavad „kohaliku sisu“ varju. Välismaistel ajakirjadel on Eestis oluliselt parem turundus, millele kohalikel väljaannetel oleks ka sisulise formaadimuutuse läbi tegemisel raske kõrvale astuda ja kaotatud turuosa tagasi teha. Oluliseks näitajaks on kohalike väljaannete tiraažid, mis jäävad u kuuekordselt välismaistele alternatiividele alla isegi soodsama turuhinna juures. Selleks, et põhjendada täiendavat avalikku toetust näiteks väheloetavatele Eesti loodusajakirjadele (pärast loetavuse kukkumist alla 2% 2010. aastal (Kiisel 2013b)) lõpetati ka nende väljaannete kohta küsimine meediaseires), tuleb veenduda nende vajalikkuses olulistele sihtrühmadele. Meediaväljaannete doteerimine avalikust rahast vähendab konkureerivate väljaannete võimalusi turule tulla ja vähendab olemasolevate väljaannete vajadust otsida uusi täitmist vajavaid turunišše.

Et saada selgust meediaturul valitsevast segadusest (milliste väljaannete taha lugejad-vaatajad täna koonduvad) ja näha siin uusi ja ehk ka toetamist väärivaid võimalusi, kulub põhjalikum empiiriline analüüs meediakasutajate eluviisist ja meediatarbimise harjumustest kindlasti ära. Selleks tuleb üle vaadata ka väljaannete toimumispõhimõtted ja turundustöö. Et keskkonnaväljaannete loetavus on väga väike, ei ole mõtet läbi viia üldpopulatsiooni uuringut, milles väikeste andmete analüüsis tekkivad suured statistilised vead kaotaksid andmete usaldusväärsuse. Sissejuhatuses nimetatud sihtrühmadest väärib kõige rohkem uurimist viies ja suur auditoorium, milleks on keskkonnakasutajad (metsamehed jt). Esimese, kultuurihuvilise

sihtrühma vajadused joonistuvad välja olemasolevate sotsiaaluuringute pinnalt, tarbimiskeskse keskkonnasäästliku sihtrühma väljaanded jäävad üldhuvi ja erihuvi väljaannete piirimaile (naiste- ja koduajakirjad, portaalid, Bioneer) ja pole seeläbi keskkonnameedia analüüsis eriti olulised. Laste väljaanne Minu Maailm suudab ka ilma toetuseta end edukalt müüa, nooremapoolsete keskkonnaaktivistide infovajadused on aga võrdlemisi spetsiifilised (võrgustikukeskus, portaali- ja blogimaailm, variatiivne infokasutus).

Mõistmaks meediatarbija motiive, on oluline eristada meediaväljaandeid läbi nende funktsioonide (mingit üldist loodushuvi enam praktiliselt ei eksisteeri, see on ühiskonna arengu käigus segmenteerunud eri tüüpi võrdlemisi praktilisteks alahuvideks). Selle uuringu raames on mõistlik eristada üld-, eri- ja süvahuvi väljaandeid.

Üldhuvi meediaväljaandeid nagu Postimees, Eesti Ekspress jt tarbitakse reeglina ilma praktilise eesmärgita, peamiselt avalikus infoväljas viibimise ja sotsialiseerumise eesmärgil. Nendes väljaannetes ilmunu üle on võimalik rääkida Eestis praktiliselt ükskõik kellega, seal ilmutava üldjoontes kursis olemine on sotsiaalne norm. Keskkonnaväljaanded ei kuulu üldhuvi väljaannete sekka, kuigi mõned neist flirdivad üldhuvi formaatidega (kõrge meelelahutuslikkus, lihtsakoelisus: nt Galileo, Imeline Teadus). Nende väljaannete tarbimine ei kindlusta otseselt lugeja-vaataja loodus- ega keskkonnasäästu praktikaid, neid väljaandeid võidakse vaadata meelelahutuse eesmärgil. Üldhuvi väljaannete lugejal võib olla ka mõni isiklik erihuvi, näiteks kalastusharrastused, säästev tarbimine vms. Tõenäoliselt pöörab ta ka üldhuviväljaannetes vastavatele rubriikidele tähelepanu, kuid reeglina on need lood tema jaoks liiga pinnapealsed. Erihuvi rahuldamiseks pöördub meediatarbija reeglina spetsiifilisemate portaalide või ajakirjade poole, sätib telekavaatamise harjumusi sobivate saadete aja järgi. Erihuvi väljaanded on näiteks Kalastaja, Bioneer, Sinu Mets jt. Erihuvi väljaannetest loetava üle ei ole võimalik igaühega rääkida, vaid teise sarnase huviga inimesega. Erihuvi väljaanded aitavad tarbijal langetada isiklike praktilisi valikuid teda huvitavas valdkonnas (näiteks säästva renoveerimise või kalastustarvete alal), sageli leiab ta siit infot ka “protseduuride” kohta (kuidas midagi paremini teha). Erihuvita inimesed ei vaja loodus- ja keskkonnapraktikateks vastavaid väljaandeid, kuigi pole võimatu, et nad tarbivad neid juhuslikult muu meediajälgimise “paketi” sees, nt Delfi või Facebook-i uudisvoo osana. Veelgi spetsiifilisemad on süvahuvi meediaväljaanded, mida tarbitakse peamiselt professionaalseks arenguks spetsiifilises valdkonnas või teadusliku uurimistöö läbiviimiseks. Sellise meedia tarbija on võrdlemisi üksildane tarbija, ringkond, milles ta võib omandatud teadmisi väljendada, on väga väike. Süvahuvi väljaannete võimekus olla mõne auditooriumi sisedebati kandja on väga väike (selleks on teised areenid – asjaarmastajate listid, teadustöö jms). Looduse süvahuvi väljaanneteks võib pidada väljaannet Eesti Mets, mis on näiteks metsanduse erihuviga lugejale ehk juba liialt keeruline. Süva- ja erihuvi piirimaale jääb ka Eesti Loodus, mis on süvahuvi inimeste jaoks liiga lihtsakoeline, üld- ja erihuviga inimeste jaoks aga liiga keeruline ja kuiv lugemine. Süvahuvi (sh kitsas professionaalne huvi) võib olla nii kitsas, seotud ka väga pragmaatiliste, töötegemist hõlbustava infotarbimisega, mida pole mõtet suruda ajakirja formaati. Sellest lähtuvalt on süvahuvi väljaandeid eriti keeruline turundada

(väike auditoorium), kui pole väga tugevat müügistrateegiat (nt Eesti Jahimees, mis käib igale jahimehele automaatselt koju).

Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudi uuringu Mina. Maailm. Meedia (2014) andmeil on eri- ja süvahuvide dünaamikas oluline veel üks liin: kas auditooriumi huvi on harrastusliku või kutselise iseloomuga. Looduskasutusega seotud hobiühendustesse kuulumine ja looduskasutusega seotud tegevusaladel tegutsemine pole omavahel statistiliselt seotud. Sestap on need kaks gruppi loomult üsna erinevad (nende ühisosa jääb 10% kanti). Olulisim eristaja on töö iseloom. Kui põllu- ja metsamajanduses, jahinduses, kalanduse valdkonnas töötavaist inimestest 32% ütleb, et nende põhitegevuseks igapäevases töös on looduse, loomade ja taimedega seotud tegevused (statistiliselt oluline seos, teistel elualadel ainult kuni 5%), siis hobilises korras samal alal tegutsejate töös on see põhitegevuseks igapäevases töös vaid üheksal protsendil vastuolust. Hobiliselt looduskasutusega seotud inimeste keskseteks töisteks tegevusteks (üle 20% vastuolust) on rutiinne dokumentide täitmine, töökavade, ettekannete, aruannete koostamine; majanduslikud, rahalised arvestused; teiste inimeste tegevuse korraldamine; teiste inimeste murede ja arvamuste ärakuulamine ja nõustamine; õpetamine, kasvatamine, juhendamine; koosolekud, nõupidamised; kontaktide hoidmine, konfliktide lahendamine. Professionaalselt looduskasutusega seotud inimeste põhilisteks töisteks tegevusteks (üle 20%) on seevastu lihtne füüsiline töö; seadmete ja masinatega tehtav lihtne töö; looduse, loomade ja taimedega seotud tegevused. Ehk siis esimesed on suure tõenäosusega valge-, teised sinikraed.

Hobilise ja professionaalse keskkonnakasutuse suhtega inimeste enesetäiendamise ja meediakasutuse harjumused on erinevad (statistiliselt olulised erinevused). Hobilise orientatsiooniga looduskasutajad tegelevad oluliselt rohkem õppimise ja enesetäiendamisega, internetist info otsimisega, ajalehtede ja ajakirjade lugemisega, huviala- ja tarberaamatute lugemisega. Hobilise looduskasutaja meediakasutus on palju mitmekülgsem ja tugineb rohkem netiväljaannete tarbimisele. Ta kasutab ka rohkem saadete järelevaatamise võimalusi. Loodussaadete jälgimine, filmide vaatamine ja samal teemal kirjutatud raamatute lugemine toimub kahe grupi puhul erinevalt. Hobilise looduskasutusega inimene loeb rohkem loodusraamatuid kui teiste hobialade esindaja (ajakirjade kohta 2014. aastal ei küsitud, aga ilmselt on ka loodusajakirjade seosed sarnased), kuid loodusfilmide ja -saadete vaatamine ei erista loodushobiga inimest mõne teise hobiga inimesest. Seevastu kutselise loodusorientatsiooniga inimene vaatab loodusfilme ja -saateid rohkem kui mõne teise kutseala esindaja (v.a haritlased) ja loodusteemaliste kirjutiste vastu on tal erinevate elualade seas kõige madalam huvi (samal tasemel telekommunikatsiooni valdkonnaga). Võib öelda, et hobilise loodussuhtega inimest aitab valikute langetamises rohkem ajakirjade ja raamatute jälgimine, kutselise loodussuhtega inimest telesaadete ja loodusfilmide jälgimine.

Hobilise ja professionaalse keskkonnasuhte kõrvale (nt harrastuskalastaja ja kutseline kalur) tuleb ette kujutada ka praktilist keskkonnasuhet, mis ei sobitu kummagagi – näiteks võib metsaomanik metsas toimetada (küttepuid tegemine, metsa müük jms) ka ilma metsa huvi või

elukutsena mõtestamata. Sellise grupi huvi loodus- ja keskkonnameedia väljaannete tarbimise vastu on eelduslikult kõige väiksem.

2. Metoodika

Meediakanalite vastuvõttu mõnes elanikkonna rühmas on võimalik uurida mitmel moel. On võimalik uurida konkreetse kanali kasutajaid, aga on ka võimalik vaadelda mõnd elanikkonnarühma ja selle meediakasutust. Esimesel juhul ei näe uurija mittekasutajaid ja nende “mittekasutuse” põhjuseid. Teisel juhul väheneb tähelepanu ühele konkreetsele väljaandele, ja väheneb võimalus näha neid gruppe, kes samuti seda väljaannet kasutavad, aga ei sattunud uuritava auditooriumi sekka. Käesolevas uuringus võeti teine suund – vaatleme erihuviga sihtrühmi, et näha laiemat pilti – nende poolt kasutatavaid meediaväljaandeid. Selleks, et mõista nende kasutajate põhjusi neid väljaandeid tarbida, võtsime fookusesse ka nende keskkonnakasutuse praktikad (mida vastaja looduses teeb, milline on tema roll selles tegevusvaldkonnas jne).

Uurimisküsimused

- Millised on erinevate keskkonnakasutuse valdkondadega (kalastamine, metsandus, jahindus) seotud inimeste infotarbimise harjumused?
- Mida tarbitava infoga tehakse, kuidas seda rakendatakse?
- Miks on mõned väljaanded või kasutuspraktikad kesksamad, mõned juhuslikumad? Kuidas kombineeritakse erinevaid kanaleid omavahel?
- Millised on valdkondlikud elustiili ja tööga seotud harjumused ning kuidas kujundavad need infotarbimise vajadusi?

Uuringu meetodid ja valim

Uuringu planeerimisel osalesid erinevad keskkonnavaldkonna juhtimisega seotud inimesed, kelle soovistest ja küsimustest lähtuvalt täpsustus uuringu fookus. Kõige suurem tugi uuringu läbiviimisele tuli metsandusega seotud ametkondadest.

Erihuviga keskkonnameediakasutuse analüüsimiseks viisime läbi järgnevad originaaluuringud:

- **6 fookusgruppiintervjuud** jahimeeste, kalameeste ja metsameestega (kokku 46 osalejat)
- **ankeetküsitlused** samade sihtrühmade hulgas (kokku 1095 vastajat)

Fookusgruppintervjuudes keskenduti erihuviväljaannete kasutuse põhjustele, ankeetküsitlustes kasutussagedusele ja olulisusele. Uuringus võeti vaatluse alla kõik viimastel aastatel ilmunud loodus- ja keskkonnaajakirjad, eetris olnud samasisulised saated ning olulisemad internetiportaalid. Siia lisandusid võrdlusena olulisemad kodumaised loodusteemalised erihuvikanalid, nagu Osoon, Eesti Loodus ja Bioneer ning keskkonnaministeeriumi haldusala veebilehed.

Fookusgruppiintervjuu kui kvalitatiivse uurimismeetodi eesmärk on minna süvitsi erihuvi valdkonna inimeste infotarbimisse. Nii kaardistasime infotarbimise viisid ja põhjused valdkonna sees, et leida seaduspärasusi, näiteid ja seletusi. Lisaks saime teada olulistest infokanalitest, mille peale eelneva valdkondliku väljaannete maastiku analüüsil ei osanud tulla. Fookusgruppintervjuud olid oluliseks sisendiks ankeetküsitluste koostamisele.

Kuigi fookusgruppintervjuudes keskendusime vastajate valdkondlikule infotarbimisele laiemalt, viisime läbi lugemisülesanded ka valitud erihuvi trükiväljaannetega (ajakirjad Eesti Jahimees, Eesti Mets, Sinu Mets, Kalale! ja Kalastaja), et koguda kogemusi sellest, kuidas väljaanded oma lugejate infovajadusi rahuldavad. Kokkuvõtted sihtrühmadele kõige rohkem ja vähem huvipakkuvatest artiklitest on toodud lisas 5.

Intervjuud viidi läbi ajavahemikus 26. november kuni 19. detsember 2014 ning igas fookusgrupis osales 7 kuni 8 inimest.

Fookusgruppide planeerimisel oli eesmärk kaasata uuringusse kõik olulised valdkonnasisesed sihtrühmad. Intervjuude asukohad ja kaasatud sihtrühmad olid järgmised:

Jahimehed: Tartus (jahimehed on kõige ühenäolisem keskkonnakasutajate rühm);

Kalamehed: eestikeelsete harrastuskalameestega Tallinnas;
eestikeelsete kutseliste kaluritega Haapsalus;
venekeelsete harrastus- ja kutseliste kalameestega Mustvees;

Metsamehed: metsandusega aktiivselt seotud metsaomanikud ja ettevõtete töötajad Kohilas;
metsandusega vähem tegelevad metsaomanikud Viljandis;

Ankeetküsitluste eesmärk on välja selgitada, kui levinud on erinevad erihuvi rahuldavate väljaannete kasutamise praktikad sihtrühma seas ja kuidas on need seotud erialaste tegevuspraktikatega. Selle jaoks koostasime jahimeestele, kalameestele (sh venekeelsetele) ja metsameestele mõnevõrra erinevad küsitlusankeedid (lisad 12, 13, 14 ja 15), mille fookuses olid erinevate infokanalite kasutuspraktikad ning infovajadused vastavalt inimese rollile ja aktiivsusele oma tegutsemisvaldkonnas.

Fookusgruppide tulemuste pinnalt koostatud ankeetküsitlusi katsetasime väiksearvulise valimi peal (umbes viis igast sihtrühmast) ning vastavalt katsetajate tagasisidele parandasime ja täpsustasime küsimusi.

Sihtrühmi küsitleti erineval moel tulenevalt vastava sihtrühma sisemistest segmentidest. Kalastajate valdkonnas eristasime näiteks harrastuskalamehi ja kutselisi kalureid. Tingimustes, kus polnud võimalik määratleda sihtrühma täpset suurus, ei seatud eesmärgiks üldvalimi representatiivsust (mis eeldab, et kaluri ja mittekaluri vahel jookseb selge piirjoon), vaid erinevate gruppide kõrvutatavust, et näha, milliseid kanaleid eri tüüpi eluala esindajad eelistavad. Selleks oli vaja saada igast uurijat huvitavast alagrupist vähemalt 30 vastajat (näiteks 30

metsaomanikku, kes pole metsa majandamisega viimastel aastatel tegelenud, 30 venekeelset internetti mittekasutavat kalurit jne). Kolmest küsitlusest võib üldvalimi suhtes representatiivseks pidada eeskätt metsandusvaldkonnaga seotud inimeste küsitlust. Ankeetküsitlust levitasime näiteks sihtrühmade online-infokanalites (foorumid, meililistid), toimetasime paberil ankeete sihtrühma liikmeid ühendavatele kokkusaamistele ja kokkusaamiskohtadesse (seltsi üritused, ühisjahid, kalastustarvete poed, kalapüügikohad jne) ning kasutasime ka otsepostitust. Ankeetide levitamise ja laekumise kohta annab täpsema ülevaate lisa 5.

Tulemuste analüüsimiseks ristasime erinevaid tunnuseid, sealhulgas liitsime neist sarnaseid ka liittunnustesse (indeksid), mis aitavad andmestiku tendentse selgemaks muuta. Näiteks aktiivsemad jahimehed *versus* passiivsemad, aktiivsemad meediakasutajad *versus* passiivsemad jne. Vaatasime ka seose usaldusväärsust ja tugevust (hii-ruut, Crameri V), et olla kindel, millised tunnused on omavahel statistiliselt seotud ja millised näilised tendentsid on juhuslikud. Hii-ruut-statistik näitab seda, kas seos on statistiliselt olulisel määral erinev, Crameri V näitab kahe tunnuse vahelist seost. Hii-ruut-statistiku väärtus ei tohi olla suurem kui 0.05, et seost loetaks usaldusväärseks. Crameri V väärtus jääb 0 ja 1 vahele, suurem väärtus näitab suuremat seosetugevust, näiteks on 0,1 nõrk seos, 0,3 aga juba võrdlemisi tugev seos kahe tunnuse vahel.

3. Analüüs

Analüüs on üles ehitatud tekstilise kokkuvõttena, mis toob välja olulisemad andmeanalüüsi järeldused. Seda täiendavad andmetabelid leiab uuringu lisadest. Analüüsis vaadeldakse kolme erineva sihtrühma uuringut eraldi: kõigepealt jahimehed, seejärel kalamehed ja siis metsamehed. Iga sihtrühma analüüs on omakorda jaotatud kolmeks osaks. Kõigepealt kommenteeritakse valimi mõju tulemustele, seejärel analüüsitakse elustiili või professiooniga seotud praktikaid ning kolmandaks info- ja meediatarbimise näitajaid ja nende seoseid vastajate praktiliste eluliste vajadustega.

3.1. Jahimehed

Ankeetküsitlusele vastas 314 jahimeest. Vastajatest 95% olid mehed ning 5% naised. Sellest tulenevalt pole mõtet meeste ja naiste erinevusi infotarbimisel eristada. Pea pooled vastanutest olid vanuses 25-44. See näitab, et vastajate seas on noorte

osakaal kõrgem kui jahimeeste seas tegelikult. Järeldusi ei tohiks seega üldistada koguvalimile. Küll on aga kõnekad ja usaldusväärsed jahimeeste vastused kitsamate gruppide lõikes (nt tegevuslik aktiivsus, eri vanuserühmad jne).

Tabel 1. Küsitlusele vastanud jahimeeste vanuseline jagunemine

	15-24	25-44	45-64	60 ja vanem	kokku
osakaal jahimeestest	7% (21)	43% (134)	36% (112)	15% (47)	100% (314)

Enamik kõige noorematest vastajatest vastas küsitlusele internetis (91% internetis ning 10% paberil) ning igas järgnevas vanemas grupis on paberil küsitlusele vastajate osakaal suurem (kuni 38% paberil). Siinkohal tuleb märkida, et kontaktisikud jahindusseltsidest, kes aitasid ankeetküsitlusele vastajaid värvata, olidki juhendatud paberankeete jagama pigem vanematele jahimeestele, kes on vähemtõenäolisemad internetis kättesaadavale ja levitatavale ankeetküsitlusele vastama.

Vastajaid oli kõikidest Eesti maakondadest ning kõige rohkem Põlvamaalt (12%) ning Harjumaalt (v.a Tallinn) (11%). Seega ei mõjuta vastajate elukoht vastuseid.

Võrreldes harrastuskalastuse või oma metsaga tegelemisega on jahil käimine ja jahimeheks olemine pigem „töö“ kui „hobi“. Jahitegevuse protseduurid on reglementeeritud ning nende tegevuste elluviimiseks on vajalik tihe koostöö teiste

jahimeestega. Seega on ka jahimeeste **infotarbimine seotud** tugevalt oma jahipiirkonna **võrgustikuga** ning on **protseduurikeskne**. Jahimehele “jookseb” teda huvitav Info kätte oma jahipiirkonna infokanaleid ning jahieelsetel kogunemistel, võrreldes teiste küsitletud gruppidega jahimehed seda **ise otsima nii palju ei pea**.

Kriitiliseks infoks jahimehele on operatiivne info: milline on ilm ja kas jaht toimub, vahel ka kiireloomulised teated (keegi pakub soodsat sööta, loomade söögiplatsil on vaja käia), mis tuleb kas jahiseltsi meililistist või suuliselt enne jahti. **Praktilise info** vajadused on sarnased kalameestele (kuidas mida teistmoodi või paremini teha).

Jahimehed on mitmekülgsed keskkonnakasutajad. Kolmest uuritud sihtgrupist – jahimehed, kalamehed ja metsamehed – on jahimehed kõige rohkem seotud ka ülejäänud kahe tegevusalaga (kalandus ja metsandus). Kui metsaomanikest

tegeleb ainult metsanduse ja mitte jahinduse ega kalandusega 47% ja kalameestest sarnase loogika alusel 78%, siis jahimeeste seas tegeleb ainult jahindusega 24%. Jahindus on samas loomult spetsiifiline tegevusala, millesse „sukeldumine“ on alustajale keerulisem kui kalapüügiga alustamine või metsatüki hooldajaks hakkamine.

3.1.1. Elustiili praktikad

Vastajate andmete põhjal defineeriti erinevad jahimeeste grupid. Selle jaotuse eesmärgiks on eelkõige mõista, millised tegurid jahimeheks olemisest tingivad aktiivsemat meediakasutust. Selle liigituse järgi on passiivsed jahimehed need, kes käivad ainult jahis, aktiivsed tegelevad aga aastaringselt erinevate jahindustegevustega. Nooremate jahimeeste **tegevuslik mitmekesisus** on kõrgem kui vanematel jahimeestel. Kõige **populaarsemad tegevused** peale jahil käimise on loomade talvine lisaöötmise (millega tegeleb 88% vastanutest), loomade vaatlemine (77%) ja jahirajatiste valmistamine (73%). Nooremad tegelevad vanematest märkimisväärselt rohkem jahilaskmise harjutamise, trofeede vääristamise ja fotojahiga. Seega eristuvad noorte jahimeeste ootused meediaväljaannetele vanemate jahimeeste ootustest erinevate tegevusvaldkondadega kokkupuutumise tõttu. Erineva vanusega jahimehed ei eristu jahindustegevustega kokkupuutumise sageduse poolest. 74% vastanutest tegeleb jahindusse puutuvaga 1-3 korda nädalas.

25% jahimeestest on käinud jahil ka mujal Eestis väljaspool oma jahipiirkonda. **Jahipidamise piirkondade mitmekesisus**

on kõige kõrgem vanusegruppides 25-44 ja 45-59, kellel on kõige rohkem kogemust ka välisriikides jahipidamisega. Siinkohal tuleb arvestada, et küsitletute seas on nooremate osakaal suurem – üldvalimi seas on tegevuslik ja piirkondlik mitmekesisus seega mõnevõrra madalamad kui antud uuringus.

Kõige rohkem käivad **jahindusüritustel** 45-59 aasta vanused jahimehed (sageli ja mõnikord 88%) ja kõige vähem enam kui 60 aasta vanused (68%). Need samad eakamad vanusegrupid peavad ennast ka ühtviisi **kogenumaks** jahinduse valdkonnas (mitmekülgsest või valdkondlikult 72%) kui nooremad, näiteks 15-24 aastased (29%). Samas leiavad noored vanematest rohkem, et jahindus mõjutab nende **elustiili** oluliselt. Jahimehed, kes tegelevad mitmekesisemate jahindustegevustega ning kellel on jahikogemust rohkematest paikadest, peavad ennast ka kogenumaks.

3.1.2. Infotarbimise praktikad

Jahimeestest jälgib ise ja jagavad infot ka kaaslastega 50%, mis on oluliselt rohkem kui sama näitaja kalameeste puhul (36%) või metsameeste puhul (11%). See väljendab eelkõige jahimeheks olemisega kaasnevaid suhteid, mis on jahimeestel tugevamad ja kättesaadavamad. Näiteks on jahimeeste infotarbimine palju tugevamalt seotud oma organisatsiooniga – jahiseltsiga. Kalameeste ja metsameeste puhul ei ole organisatsiooniline kuulumine klubisse või seltsi nii tähtis.

Keskseks infokanaliks on jahimehele seltsi **meililist** ja **kohtumine enne jahti**, mis keskendub praktilisele infole (75%)

saab infot sealt enamasti või sageli). Seltsi juhtkond tegeleb info töötlemisega.

Jahimehe vanus ei mängi rolli vastaja infotarbimise tüübis (kuidas toimib jahindusinfoga: kas pigem jälgib ja jagab, loeb kui ette juhtub, ei otsi infot). Küll aga otsivad vanemad põlvkonnad infot **jahinduseeskirjade kohta** ise sagedamini kui nooremad. Võib eeldada, et nooremad otsivad infot lihtsalt muude teemade kohta. Samuti ei määra vanus rolli selles, kust infot üldiselt rohkem saadakse (sõpradelt, meediast, üritustelt). Ilmselt on seltsi mõju jahimehe infotarbimise kujundajana sedavõrd tugev.

Vanem põlvkond tarbib ennekõike traditsioonilisi infokanaleid (ajakirjad, silmast silma info enne jahti). Kuna nooremad on aktiivsed online-kanalite jälgijad siis on vanemad jahimehed võrreldes noorematega teinekord infosulus. Noorem põlvkond seevastu otsib ja jagab rohkem infot foorumites ja Facebookis ning liigub sealt hüperlinke mööda edasi. Nendes kanalites jagavad jahimehed ka personaalset infot tuttavatega teistest jahipiirkondadest, räägitakse sellest, kuidas nädalavahetusel jaht läks jne.

Jahindusmeedia tarbimise aktiivsus ja mitmekesisus on selgelt kõrgem nendel jahimeestel, kes käivad rohkem jahindusüritustel, tunnevad, et jahindus mõjutab nende elustiili oluliselt, peavad ennast jahinduses kogenumaks, tegelevad mitmekesisemate jahindustegevustega ning kes käivad rohkemates erinevates piirkondades jahil.

3.1.3. Ajakirjade lugemine

Ajakirja **Eesti Jahimees** loevad kõik vanuserühmad ühtviisi palju ning tegemist on ka kõige olulisemaks märgitud infokanaliga (97% märkis üheks viiest kõige olulisemast kanalist). Samas teine Eesti jahindusteemaline ajakiri, **Sinu Mets** on olulisem vanuses 60+ (51% loevad iga või peaaegu iga numbrit) kui teistes vanuserühmades (kõigis umbes 30%). Sinu Mets on oluline kanal ka just kõige vanemas vanuserühmas (55%), mitte nooremates (19-24%). See tuleneb ilmselt sellest, et jahimeeste seas on palju metsamehi ja metsaomanikuks on vanemad inimesed.

Üsna populaarsed on ka **Soome jahindusajakirjad** ning vanemates seltskondades ka **venekeelsed ajakirjad** (nooremad ei oska vene keelt).

Ajakirja **Eesti Loodus** lugemise kõrvutamisel eri tegutsemisprofiilidega ei ilmne ühelgi juhul statistiliselt olulist seost. See tähendab, et seda ajakirja loetakse rohkem muude tegurite pärast kui huvialase arengu eesmärgil (nt vanus, kultuurihuvi). Eesti Looduse lugemine ei leia aset jahimeheks olemise tõttu ega toeta seda elustiili.

Noorte jaoks paistab Eesti Jahimees sisutum ja igavam (nagu ilmnes ka noorte loodusmeedia kasutuse uuringust). Palju loetakse silmaringi avardamiseks, infot rakendatakse väga individuaalselt. Põhiliselt loetakse jahindusteemalisi artikleid, Sinu Metsast metsandusinfot loetakse silmaringiks. Eesti jahindusajakirjad on jahindusinfo pakkumiseks liiga hõreda

ilmumistsükliga – info on ilmudes kas aegunud või juba mujal ilmunud. Ajakirjades ei huvita jahimehi näiteks seltside kokkutulekute kirjeldused, juriidilised kuivad lood, KKM-i info, seltsi presidendi avasõnad.

3.1.4. Telesaadete jälgimine

Jahimehed on ülikriitilised kodumaiste jahindussaadete osas, mis on nende vaates rohkem laiemale avalikkusele suunatud kokandussaadet ilma tooraine (ulukiliha) kättesaamise võimaluseta.

Jahindussaadete vaatamisel on pöördvõrdeline seos ajakirjade lugemisega (mida rohkem vastaja vaatab saateid, seda vähem loeb ta ajakirju ja vastupidi). See tähendab, et neid kanaleid jälgivad erinevad seltskonnad. Juhuslikumalt ja üksikult või perega jahil käiv jahimees on suurem jahindussaadete vaataja – saated on rohkem üldhuvilisele ja vähem süvahuvilisele.

Noored vaatavad saateid rohkem kui vanemad (nii Eesti kui välismaiseid, mida levib ka internetis), välja arvatud Osooni, mis on selgelt populaarsem vanemate hulgas (85% vaatab iga või peaaegu iga saadet 60+ vanuserühmas). Vene jahindus- ja kalastuskanalit Ohota i Rybalka vaatab umbes kolmandik

jahimeestest ning et nooremate puhul tuleb mängu keelebarjäär, on see kanal on olulisem just vanematele jahimeestele.

3.1.5. Portaalide kasutamine

Nooremad vanuserühmad kasutavad jahindusportaalide vanematest rohkem. Eriti tuleb see välja jahindusfoorumite puhul, mida loeb igapäevaselt või korra nädalas 67% kõige nooremast vanuserühmast ning ainult 2% kõige vanemast. Jahiseltside kodulehti ja Facebooki lehti märkisid oluliseks infokanaliks 55% vastanutest, nendest olulisemad olid ainult Eesti Jahimees (97%) ning Osoon (72%).

3.1.6. KKM-i haldusala veebilehed

KKM-i, Riigiteataja, Keskkonnainspektsiooni ja Keskkonnaagentuuri kodulehed ei ole jahindusinfo hankimisel olulisel kohal, statistiliselt olulist seost ei esine ei vähem ega rohkem aktiivsema jahimehe puhul. Küll aga peavad nooremad jahimehed KKM-i kanaleid lihtsamini kasutatavateks (oskus kasutada virtuaalkanaleid, oskus otsida) ning sama arvavad ka jahimehed, kes otsivad jahindusregulatsioonide kohta infot tihedamini.

3.2. Kalamehed

Ankeetküsitlusele vastas 468 kalameest, neist 334 eestikeelsele ja 134 venekeelsele ankeedile. Neist 94% olid mehed ja 6% naised. Ka kalameeste sihtrühmas ei ole mõtet eristada vastajaid soo alusel – mõlema soo esindajate võimalused sattuda ankeedi vastajaks olid võrdsed.

Kalameeste jaotamisel sisemisteks rühmadeks tuli välja seitse erinevat tegutsejatüüpi. Mitmesse neist sattus ainult üksikuid vastajaid, mis ilmselt ei erista vastaja infotarbimist ega meediakasutust. Suurematest gruppidest muutusid oluliseks **neli tüüpi**: eesti harrastajad, vene harrastajad, kutselised

kalurid ning kalastussportlased. Eesti ja vene harrastajad on üsna erinevat nägu, mistõttu harrastajaid ühe grupina vaadelda pole mõistlik. Mõlemad grupid võimaldavad vaadelda ka keelekasutusest tulenevaid erinevusi. Kutseliste kalurite ja kalastussportlaste seas on nii eesti- kui venekeelseid vastajaid. Erinevad tüübid kattuvad mõnevõrra omavahel, sest kalamehed võivad täita erinevaid rolle. Näiteks kutseline kalur võib olla ka nii harrastaja kui ka kalastussportlane. Ainult harrastajad on jagatud eesti- ja venekeelseteks, kutseliste kalurite ja kalastussportlaste hulka kuuluvad nii eesti- kui venekeelsed vastajad.

Tabel 2. Küsitlusele vastanud kalameeste vanuseline jagunemine

	15-24	25-44	45-59	60 ja vanem	kokku (hulk)
eesti harrastaja	11% (30)	63% (166)	20% (53)	6% (16)	100% (265)
vene harrastaja	1% (1)	51% (61)	34% (40)	14% (17)	100% (119)
kutseline kalur	0% (0)	34% (32)	49% (46)	16% (15)	100% (93)
kalastussportlane	14% (8)	67% (39)	17% (10)	2% (1)	100% (58)

Internetis vastas ankeetküsitlusele valdav enamus harrastajatest (80% eestikeelsetest ja 66% venekeelsetest) ning kalastussportlastest (67%). Kutselistest kaluritest vastas internetis 57%. Kutselistele jagati paberankeete eraldi nende organisatsioonide üldkoosolekutel, mis kallutab kutseliste tulemust offline-meediakasutajate poole, kuid nad on internetikanalites ka tegelikult vähemaktiivsemad (kalastusfoorumid on pigem suunatud harrastajatele, ka

meiliüleskutsetele vastasid kutselised kalurid vähem). Nooremates vanuserühmades vastati rohkem internetiküsitlusele. Et ülevaade sihtrühma suuruse kohta on olemas vaid kutseliste kalameeste kohta, pole võimalik väita, et uuring on harrastuskalastajate suhtes representatiivne. Siiski on võimalik kõrvutada erinevaid kalastajate gruppe ja segmente ning saada seeläbi teada, mis põhjustab ühe või teise kanali kasutamise või kellele need olulised on.

Eestikeelsed vastajad on kõige rohkem pärit Tartumaalt (18%), Harjumaalt (14%), Tallinnast (12%) ning Hiiumaalt (12%), venekeelsed kõige rohkem Tallinnast (57%) ja Ida-Virumaalt (25%). Venekeelseid vastajaid, keda elab rohkem Tallinnas ja Virumaal, käidigi just neist piirkondadest värbamas. Uuringus on tagatud eri piirkondade kalameeste arvamus ja vastajate jagunemine piirkondade kaupa ei mõjuta uuringu esinduslikkust.

Harrastuskalastajad käivad **kalal väga sageli üksi**. Erinevalt jahimeestest, kes kogunevad enne jahti eesseisvat arutama, ei jookse kalameestele info ise kätte. Seega nad **otsivad palju infot** individuaalselt ning seda kasutavad ära paljud kommertslikud infokanalid (ajakirjad, saated, portaalid). Harrastajad on **mitmekülgsemad** meediakanalite jälgijad kui kutselised kalurid.

Kutselised kalurid huvituvad pigem **protseduurilisest** infost. Seega on nende meediahuvi ühekülgne. Samuti on kutseliste

jaoks enamik kalastusinfokanaleist liialt harrastajatele orienteeritud (kutselisele liialt “lahja” lugemisvara).

Kalameeste **keskne, kriitiline infovajadus** kätkeb ilmauudiseid (sh väliskanaleist) ja kalaolusid, **praktiliseks infoks** hindavad rakenduslikke nippe-nõuandeid kalastamiseks või püügivahendite tuunimiseks. Kutselistele oluline info puudutab seadusandlust – millal kui palju kuidas püüda. Peipsiveeres on kriitiliseks infoks ka info õnnetuste (nt uppunute) kohta, sest see puudutab inimesi, keda kalurid reeglina tunnevad.

3.2.1. Elustiili praktikad

Kalamehed on võrreldes jahimeeste ja metsameestega kõige vähem seotud teiste keskkonnakasutuse viisidega. Huvitaval kombel on just kutselised kalurid need, kes on kõige sagedamini lisaks veel jahimehed või metsaomanikud. Kutselistest 56% on ainult kalamehed, eestikeelsetest harrastajatest on 77% ning venekeelsetest 89%.

Tabel 3. Kalameeste elustiili praktikate kirjeldus

eestikeelne harrastuskalastaja	venekeelne harrastuskalastaja	kutseline kalur	kalastussportlane
Esimene kokkupuude kalastamisega juhuslik. Käib kalal vähemalt korra nädalas (63%).	Lapsest saadik kalamehed. Käib kalal eesti harrastajast rohkem (83% vähemalt korra nädalas).	Lapsest saadik kalamehed, perekondlikud traditsioonid, kalandustööstuse haridus. Kolmandik kutselistest käib kalal 4-5 korda nädalas.	Treenerid hakkavad noori kalamehi välja koolitama varakult.
Reisid tihti seotud kalastamisega. Kalastamise piirkondade mitmekesisus kõige kõrgem, kuid	Püüavad kala pigem harjumuspärastes kohtades, kõige rohkem Ida-Eesti suurtel järvedel.	Kalastamise piirkondade mitmekesisus	Käib kalal tihedamini kui harrastaja, pooled käivad 2-3 korda nädalas.

põhiliselt Eesti väikeveekogudes. Käib palju kalal üksi, kuid ka kaaslastega. Seltsidesse ja klubidesse kuuluvad harva (19%). Käib kalal rohkem protsessi pärast, nt laseb kala vette tagasi (mida kogenum kalamees, seda tihedamalt). Samas valmistab ise tihti püütud kalast süüa (77% reeglina või sageli). Tegeleb vähesel määral kalastusalase ettevõtlusega (84% ei tegele).	Kalal käimise seltskonnad sarnased eestikeelsele harrastajale, ehk nii üksi kui erinevate seltskondadega. Kalastusüritustel käib kõige harvem (28% sageli või mõnikord). Valmistab enda püütud kala toiduks harvemini (58%) kui eestikeelne harrastaja. Kõige vähem seotud kalastusalase ettevõtlusega (94% ei tegele)	kõige madalam, peamiselt merel. Tegutsevad seltsides (65%). Käib kalal kõige vähem üksi ning kõige rohkem koos kolleegidest kaluritega. Kalastus mõjutab elustiili kutselisel kõige rohkem ning ta peab ennast oluliselt kogenumaks, kui seda teevad teised kalastaja tüübid. Käib kalastusüritustel sagedamini kui harrastaja (67% sageli või mõnikord). Töötleb ja turustab ise, mõtleb kaasa kalanduspoliitikale. Lisaks tegeleb neist kõige rohkem, 19% kalastusturismiga.	Harrastajatest ja kutselistest vähem satub merele ning rohkem püüab siseveekogudel. Klubiline ja seltsiline kuuluvus kõrge (57%). Teistest enam käib kalal üksinda ja ka seltsi liikmetega. Teiste gruppidega võrreldes käib kalastusüritustel kõige sagedamini (88% sageli või mõnikord), mis tuleneb sporditegevustest.
---	---	---	--

3.2.2. Infotarbimise praktikad

Kalamehed saavad teiste keskkonnakasutajatega võrreldes rohkem infot **sõpradelt ja kolleegidelt**, kuid samas on tähtsal kohal ka kalastusmeedia. Kuna info ei tule kalameesteni organisatsioonidest, mille liikmelisus on madal, siis peavad nad ise infot otsima ja küsima. Populaarseks on kujunenud online-kogukonnad ja foorumid, kus hangitakse ja jagatakse elavalt infot.

Vanus ei osutunud kalameeste infotarbimise tüübi puhul määravaks (kas jälgib ja jagab, loeb ainult peale sattudes vm)

ning vanus ei erista ka regulatsioonidega seotud info otsimise sageduse puhul (püügieeskirjad, load jne). Mida noorem on kalamees, seda rohkem hangib ta muud kalastusinfot sõpradelt, meediast ja klubi infokanalitest. Lisaks kasutavad noored rohkem saadete järelvaatamise võimalust (ning kalastussaateid on palju).

Aktiivsemad meediatarbijad on need kalamehed, kes käivad rohkem üritustel, kelle elustiili mõjutab kalastus rohkem ning kes käivad rohkemates erinevates paikades kalal. Samas kogenum kalamees ei ole aktiivsem meediajälgi, siin statistiliselt oluline seos puudub.

Tabel 4. Kalameeste infotarbimise praktikate kirjeldus

eestikeelne harrastuskalastaja	venekeelne harrastuskalastaja	kutseline kalur	kalastussportlane
<p>Põhiliseks mitmesuunaliseks infokanaliks on kujunenud kalastusportaalid (koos foorumitega). Kuid kuna ta on „kõigesööja“, siis vaatab palju ka saateid ja loeb eestikeelseid ajakirju. Tarbib kalastusmeediat kõige aktiivsemalt ja mitmekesisemalt.</p> <p>Kalastusklubi kanalid on võrreldes teistega kõige vähemolulisemad. Klubist olulisem on lihtsalt konkreetne püügiseltskond.</p> <p>Kriitilised KKM-i haldusala infopakendamise tavade suhtes. Palju konstruktiivseid ettepanekuid.</p>	<p>Samuti on olulised kalastusfoorimid, kuid venekeelsed. Lisaks Ohota i Rybalka ning välismaised kalastusajakirjad.</p> <p>Otsib kõige harvemini infot kalastusregulatsioonide kohta (18% vähemalt korra kuus, teistest üle 50%).</p> <p>Sarnaselt kutselisele kalurile jälgib kalastusmeediat üldiselt vähe ning väheseid erinevaid kanaleid. Peamine info levitamine toimub kalastustarvete kaupluses, mis on kujunenud mitteformaalseks infovahetuse kohaks. Võrgustik on pigem offline.</p> <p>Kohalike püügiolude kohta ei vaja vahendatud infot, sest oskab ise paremini jääolusid jms hinnata. Räägib „teistest“, kes tulevad kaugelt veebiinfo peale, kuid kohalikke olusid tundmata satuvad pahandustesse, upuvad jne.</p> <p>Kirub pisikeste killustatud kanalite rohkust, kust ei leia üles olulist infot. Eestikeelset infot üldiselt pelgab, keeleoskus pole nii hea.</p>	<p>Otsivad kalastusalast infot kõige vähem, neile on kõige olulisemad hoopis kohalikud ajalehed (lokaalse elustiiliga) ning Osoon. Samuti kutselistele kaluritele mõeldud Mehed ja Mõrrad, kuid oma (kutseliste) heast infokanalist tunneb puudust.</p> <p>Samas otsib harrastajatest sagedamini infot kalastusregulatsioonide kohta. Jagavad seda infot kolleegidega telefoni teel ning seltsi koosolekutel. Kalandusvõrgustikud on pigem internetist eemal.</p> <p>Kui kalastusmeediat jälgib vähe, siis tühimikku täidavadki riigiametite infokanalid (enamasti või sageli saab sealt infot 43%).</p> <p>Samas on kriitiline KKM-i haldusala infokorralduse suhtes (info kinnihoidmine, otsuste hiline põhjendamine, vastuolu kohaliku teadmusega).</p> <p>Palju kogemusepõhisust, mida kombineerib vajadusel teadusliku infoga. Huvitub kalade bioloogiast, püüniste meisterdamise õpetustest, püügivahendite kasutusjuhustest, paatidest ja mootoritest. Vajaka headest käsiraamatutest.</p>	<p>„Kõigesööjad“, nagu eestikeelsed harrastajad. Veidi rohkem jälgivad välismaist meediat ning kalastusklubide lehti.</p> <p>Jagavad kalastusinfot kaaslastega kõige rohkem, seltsi ja klubi kanalitest ja üritustelt saadakse infot tihti.</p> <p>Otsib harrastajatest sagedamini infot regulatsioonide kohta.</p>

3.2.3. Ajakirjade lugemine

Eesti kaks kalastusajakirja – Kalale! ja Kalastaja – on suunatud pigem harrastajale. Ajakirjal Kalastaja on olemas ka väiksemahuline kutseliste **kalurite rubriik**, kuid kutselised sellest väga teadlikud ei ole või ei ole sealsed ametlikud teated piisavalt huvipakkuvad. Ühe rubriigi pärast ei ole mõtet osta ka tervet ajakirja.

Kalastaja puhul täheldatakse stagneerumist – samad autorid, samasugused lood. Teadjamad mehed oskavad hinnata välismaiseid ajakirju, eriti venekeelseid, sest meil on sama püügikontekst. Eesti ajakirjad on pinnapealsemad.

Ajakirjad toetavad kalastusüritustel käimist – kes loeb rohkem kalastusajakirju, käib ka rohkem üritustel. Teistel meedialiikidel sellist seost ei ole.

Eesti Looduse lugemine ei erista ei harrastajat ega kutselist, st selle lugemine pole kalastaja tegevustega otseselt seotud. Seos tekib eesti- ja venekeelse harrastaja kõrvutamisel, olles põhjustatud keelekasutusest tingitud erisusest (on üsna vähe tõenäoline, et vene emakeelega meediatarbija loeks Eesti Loodust), mitte harrastajaks (vs kutseliseks) olemisest.

Tabel 5. Kalameeste ajakirjade lugemise praktikate kirjeldus

eestikeelne harrastuskalastaja	venekeelne harrastuskalastaja	kutseline kalur	kalastussportlane
<p>Loeb palju Eesti kalastusajakirju, millest populaarsem on Kalale! (45% loeb iga või peaaegu iga numbrit). Välismaiseid ajakirju loeb teistest kalameestest vähem.</p> <p>Harrastajad loevad ajakirjad huviga kaanest kaaneni läbi, ning vahetavad ajakirju omavahel.</p> <p>Tunnevad vajadust nipi- ja trikiligude järele (so praktiline vajadus).</p>	<p>Huvitub eestikeelsetest ajakirjadest kõige vähem, kuid välismaistest kõige rohkem. Kuna meediatarbimise aktiivsus on madal, siis on nii eesti- kui venekeelsete ajakirjade loetavused üsna sarnased, kuid välismaiseid ajakirju peab selgelt olulisemaks.</p> <p>Tunnevad vajadust nipi- ja trikiligude järele (so praktiline vajadus).</p>	<p>Harrastuskalurite ajakirjad ei huvita (ei kohalikud ega välismaised). Loeb, kui peale satub, aga ise ei osta. Kunagi luges Kaluri Lehte, mida sai keskkonnaametist paberkandjal.</p> <p>Ajakirjade Kalale! ja Kalastaja loetavused on kutseliste hulgas väga sarnased (17-18% iga või peaaegu iga numbrit). Kui peab valima, siis eelistab atraktiivsemat Kalale! ajakirja.</p> <p>Loeb pigem kohalikku lehte (40% kutselistest).</p>	<p>Loeb palju eestikeelseid ajakirju, nagu ka eestikeelsed harrastajad, kuid lisaks ka välismaiseid, nagu venekeelsed harrastajad.</p>

3.2.4. Saadete jälgimine

Eestis on **kalastussaateid palju** (isegi amatöörlikke, mida levitatakse internetis, nagu Oinaga Kalale) ning kalamehed teavad neid üsna hästi. Portaalide jälgimine ja saadete jälgimine on pöördvõrdelises sõltuvuses – mida olulisemaks on kalamehe jaoks saated, seda vähem oluliseks peab ta portaale.

Vanemad kalamehed vaatavad üsna palju Ohota i Rybalkat, näiteks üle 60-aastastest 57% vähemalt korra nädalas. Noorematel tuleb siin ette keelebarjäär.

Kalastusalase ettevõtlusega tegelevad kalamehed peavad saateid olulisemaks kui portaale või ajakirju (kuigi kutselised vaatavad erinevaid saateid pigem vähem kui harrastajad).

Tabel 6. Kalameeste saadete vaatamise praktikate kirjeldus

eestikeelne harrastuskalastaja	venekeelne harrastuskalastaja	kutseline kalur	kalastussportlane
Suhteliselt hästi kursis kodumaiste saadetega ning annavad oma suhtlusvõrgustikes üksteisele huvitavatest saadetest teada.	Ohota i Rybalka selgelt kõige olulisem, eestikeelsed saated ei ole pildil. Vaatab ka teaduslikke kalastussaateid, kui peale satuvad.	Erakanalite harrastajatele mõeldud saateid oluliseks ei pea. Kuigi saate Mehed ja Mõrrad puhul toob välja, et see on üldhuvilisele, mitte kalamehele, on saade kutseliste hulgas väga populaarne (60% vaadanud iga või peaaegu iga saadet). On kurb, et saatesari läbi saab (ainult 8 episoodi).	Vaatavad palju nii eestikeelseid kui välismaiseid saateid.
Kalailma ja Kalamehejutte vaatab rohkem ja peab olulisemaks kui populaarseimat ajakirja Kalale! Sellegipoolest kritiseeriti Kalamehejuttude kommertslikkust ja pinnapealsust.	Üldjuhul telekast saateid ei otsi, sest aega ei ole, kasutavad järelevaatamist kõige rohkem (kuid see fakt tundub kahtlane).	Vaatab harrastajatest rohkem Ohota i Rybalkat. Kõige suurem Osooni fänn.	
Jälgib kutselistest rohkem ka välismaiseid saateid (kuid mitte Ohota i Rybalkat).	Tunneb väga puudust venekeelsest Eesti kalastussaatest (uuel venekeelsel kanalil).	Teleri vaatamiseks väga aega ei ole. Kui peale satub, siis vaatab. Ise infot ei otsi (ja võrgustikus ei jagata). Olenevalt saatest ka järelevaatamise harjumused.	

3.2.5. Portaalide kasutamine

Võimalikest online-infokanalitest osutusid kalameestele kõige olulisemaks need, mille põhifunktsiooniks on kalameestele arutlusfoorumi pakkumine (vähem populaarsed olid näiteks blogid). Sellised kogukonnad ongi tekkinud just kalastusportaalide juurde, mis üritavad meelitada kasutajaid väga mitmekülgse sisuga. Tihti on kalastusfoorum ainult üks portaali osa, millele lisaks on portaali integreeritud kalastusuudised, blogid, saated, fotogalerii, kalastustarvete pood, ilmaennustus, võistluskalender jne. Populaarseim portaal on Kalale.ee, mis on ühendatud ka samanimelise ajakirjaga.

Ajakirjas Kalale! mainitud kalameeste puhul kirjutatakse ajakirjas välja ka nende fooruminimed. Nende nimede järgi identifitseeritakse üksteist vahel ka veekogude ääres, sest kasutajad on lugenud üksteise postitusi, on juba virtuaalselt kokku puutunud, kuid silmast silma kohtutakse esimest korda. Jahimeestel ja metsameestel selliseid suhtluspraktikaid pole.

Üliaktiivne kalameeste foorum põhjustab aga teistsuguseid probleeme: mõned kalamehed leiavad, et foorum on ummistunud ebapädeva infoga ning esineb palju sõimu ja eksitamist.

Portaalide kasutajad käivad kalal rohkemates erinevates kalastuspiirkondades.

Tabel 7. Kalameeste internetiportalide kasutamise praktikate kirjeldus

eestikeelne harrastuskalastaja	venekeelne harrastuskalastaja	kutseline kalur	kalastussportlane
Kõige rohkem seotud online-portaalide ja sealsete virtuaalsete võrgustikega. Toodab internetis sisu (foorumites) kõige rohkem, arutab, parandab teiste eksimusi, iriseb algajate rumaluse üle. Jagab aktiivselt huvitavaid linke ja infot. Samas varjab isiklikke püügipaiku, sest populaarses portaalis info jagamine on varasemalt viinud püügipaiga kiire ülerahvastatuseni. Samuti on aktiivne Facebooki kalastuskogukondades (rohkem nooremad).	Koonduvad online-kogukondadesse, kuid populaarseimad neist on siinkohal pigem lihtsalt foorumid kui mitmekülgsed portaalid (kuigi leidub ka neid).	Kõik erinevad online-portaalid ja lehed on selgelt vähemolulised. Isegi kutselistele kalastajatele suunatud Kalateave.ee ei eristu siinkohal.	Külastavad portaale mõnevõrra vähem kui harrastajad, aga klubide lehed on palju olulisemad.

3.2.6. KKMi haldusala veebilehed

Kutselised kalurid saavad rohkem informatsiooni riigiametite infokanalitest kui teised kalastajate tüübid, kuid üksikuid veebilehti uurides on nende vastuvõtt (kriitilisus) erinevate kalameeste tüüpide puhul üsna sarnane. Venekeelsed kalastajad

peavad neid mõnevõrra ebamugavamateks. Keskkonnaministeeriumi koduleht ja Riigiteataja on kutselisele kalurile olulisemad kui teistele, kuid sellegi poolest ei ole ametlikud kanalid tema jaoks paremini (või halvemini) kasutatavad.

3.3. Metsamehed

Metsameeste ankeetküsitlusele vastas 313 inimest, kelle hulka kuulusid nii metsaomanikud kui metsandusettevõtete töötajad, erinevad metsandusega seotud spetsialistid jt. Metsameeste küsitlust võib pidada üldjoontes representatiivseks, siia pole haaratud mitte üksnes metsaomanikud, vaid ka spetsialistid, ettevõtjad ja teiste metsaga seotud elualade esindajad.

Metsamehed jagunevad uuringus funktsionaalsuselt **kolmeks tüübiks**: passiivne, metsaga mittetegelev metsaomanik;

Tabel 8. Küsitlusele vastanud metsameeste vanuseline jagunemine

	15-44	45-64	60 ja vanem	kokku
passiivne, metsaga mittetegelev metsaomanik	23% (12)	26% (14)	51% (27)	100% (53)
tegutsev erametsaomanik muu põhitegevuse kõrvalt	12% (25)	38% (81)	50% (106)	100% (212)
metsandusvaldkonna ettevõtja, töötaja või muu spetsialist	52% (35)	43% (29)	4% (3)	100% (67)

15-24 aasta vanuseid vastajaid oli liiga vähe, et nende põhjal midagi analüüsida, seega liitsime nad 25-44 aastaste gruppide. Metsanduses tegutsevad inimesed on vanemad kui teised keskkonnakasutajad, sest metsaomanikeks on reeglina vanemad inimesed (mets liigub ühelt omanikult teisele sageli edasi näiteks pärimise teel). Enamik vastajatest olid mehed, passiivsete metsaomanike seas oli naisi 47%, tegutsevate

tegutsev erametsaomanik muu põhitegevuse kõrvalt ning metsandusvaldkonna ettevõtja, töötaja või muu spetsialist. Nagu ka kalameeste puhul kattuvad siingi erinevad tüübid, sest sama inimene võib täita mitmeid rolle (v.a passiivne metsaomanik ja tegutsev metsaomanik, need tüübid on erinevad ja ei kattu). Metsandusvaldkonna ametnik võib olla ühtlasi ka metsaomanik, metsaomanik võib olla ettevõtja jne.

metsaomanike seas 28% ning metsandusettevõtete töötajate ning spetsialistide seas 3%.

Metsameeste ankeetküsitlust levitasime põhiliselt paberil otsepostiga ning seetõttu on 51% kõikidest vastanutest täitnud küsitlust paberil. Postiga saadetud küsitlusele lisasime ka viite online-ankeedile, juhuks kui vastaja seda mugavamaks peab. Nooremad kasutasidki seda võimalust: 15-44 aastastest vastas

internetis 82%, samal ajal kui enam kui 60-aastastest vastas internetis 22%. Metsandusettevõtete töötajatele levitasime küsitlust põhiliselt internetis ning nende puhul vastas virtuaalselt 93%. Passiivseid metsaomanikke (kes pole metsaga seotud töid teinud) otsiti täiendavalt Eesti eri piirkondadest lumepallimeetodil (eeldus oli, et passiivsed omanikud on ka tõenäolisemalt vähemaktiivsed vastajad).

Passiivsetel metsaomanikel oli enamasti kuni 15-hektarine metsatükk (75%), tegutsevate metsaomanike seas oli samas määras metsatüki omanikke vähem (52%). Metsandustöötajate hulgas oli omatud metsa pindala varieeruvam, kuid 30% neist ei olnudki metsaomanikud.

Küsitlusele vastajaid oli võrdlemisi ühtlaselt üle Eesti, kõige rohkem oli vastanud Lääne-Virumaalt (11%) ja Harjumaalt (v.a Tallinn) (10%).

Metsaomanikuks olemine ei ole otseselt seotud metsandushuviga, huvi tingib metsaga seotud tegevuslik aktiivsus. Metsamehed on üldiselt **passiivsemad infootsijad**, võrgustikulise info tähtsus on neil madal. Metsamees on sageli huviline mõnel muul "huviväljal". Metsameeste elustiil on palju vähem metsaga seotud kui jahimeestel või kalameestel. Metsaga seotud otsused on tavaliselt meeste teha. Naised on nii tegevuspraktikailt kui infotarbijana passiivsemad – neil on teised meediakanalid.

Kriitiliseks infoks metsaomanikule ja -töötlejale on ettevõtlusealne info (kokkuostu- ja töötlemishinnad) ja

seadusemuudatused (looduskaitsealad, igapäheõigus, maksumuudatused). **Praktilisemas ja argises plaanis** loetakse heal meelel otseselt ja koheselt väherakendatavat ja silmaringi avardatavat kirjandust (liigid, teaduslikud andmed, kooslused, metsandusvõtted või -vahendid).

3.3.1. Elustiili praktikad

Metsamehed on erinevate keskkonnakasutuse viisidega seotud rohkem kui kalamehed, kuid vähem kui jahimehed. Mida tugevam on side metsaga, seda rohkem tegeletakse ka teiste huvialadega.

Metsamehed võivad metsa väärtustada kui majandusliku tulu allikat, pärandust, puhkepaika, metsaandide pakkujat, tarbepuidu allikat ja väärtuslikku kooslust. Taaskord, mida tihedam on side metsandusega, seda rohkem omistatakse metsale erinevaid väärtuseid. Metsa peab väärtuslikumaks see, kellel on metsaga rohkem kogemusi, kes käib üritustel rohkem, teeb mitmekesisemaid metsatöid ning omab suuremat metsa. Metsa väärtustavad kõige vähem need, kes on ainult metsaomanikud.

Mida rohkem on metsamehel metsandusalaseid kogemusi ja oskuseid, seda rohkem tegeleb ta metsas erinevate tegevustega (langetamine, istutamine, äri jne), seda suurem on ta metsaomand ning seda noorem ta on. Mehed on metsanduses tavaliselt oskuslikumad kui naised.

Tabel 9. Metsameeste elustiili praktikate kirjeldus

passiivne metsaomanik	tegutsev metsaomanik	metsandusettevõtte töötaja, spetsialist
<p>Umbes veerand on seotud põllundusega, kuid lisaks jahinduse või kalandusega tegelemine on ebaharilik. 70% on ainult metsaomanikud.</p> <p>Samas metsandus elustiili oluliselt ei mõjuta. Käib metsas kõige harvem, 55% ei käi igakuiselt.</p> <p>Metsaseltsi liige ei ole, metsandusüritustel ei käi (74%).</p> <p>Tunneb, et vajab metsas töötamisel kõrvalist abi või juhendamist, kuid 51% teeb metsas mingeid töid ka ise, ainult 9% ei tee üldse metsatöid. Samas palkab tööjõudu vähem kui teised grupid. Põhiliselt teeb enda tarbeks küttepuid (70%), muud eriti midagi.</p> <p>Metsa väärtustab kui küttepuidu allikat ning pärandust. Metsa alternatiivsed väärtused on olulisemad kui majanduslikud väärtused.</p>	<p>Kõigest pooled on ainuüksi metsaomanikud, jahinduse ja kalastamisega tegelevad umbes 17% ning põllundusega 38%.</p> <p>Metsandus mõjutab oluliselt 36% vastajate elustiili. Küllastab metsa tavaliselt mõned korrad kuus (41%).</p> <p>64% ei ole metsaseltsi liikmed, need, kes on, on pigem passiivsed liikmed. Pooled ei käi metsandusalastel üritustel.</p> <p>Tihti vajab metsandustööde puhul abi või juhendamist, kuid 29% on nii kogenud, et analüüsib ja planeerib ise. Metsatöid teevad isiklikult kõige rohkem (74%), kuid teisi isikuid ja ettevõtteid palkavad samuti palju. Metsatööd on mitmekülgsed, pooled kasutavad metsamaterjali ehituseks ning istutavad ja hooldavad metsa.</p> <p>Väärtustab metsa rohkem ja mitmekülgselt kui passiivne metsaomanik (koht, kus puhata, korjata metsaande jne).</p>	<p>30% on ainuüksi metsaomanikud, põllundusega tegeleb umbes veerand, kuid jahindusega 54% ning kalastamisega 37%.</p> <p>Metsandus mõjutab elustiili oluliselt (76%), käib metsas igal nädalal 2-5 korda (91%).</p> <p>Kui metsaomanikud tegelevad peaaegu ainult erametsaga, siis ettevõtete töötajatest on 63% tegevuselt seotud ka riigimetsaga.</p> <p>58% ei kuulu metsaseltsi ning võrreldes aktiivsete metsaomanikega on metsandustöötaja aktiivsem seltsi liige. Praktiliselt kõik käivad metsandusalastel üritustel, kogunemistel jne.</p> <p>Tuleb metsas töödega ise toime: 78% analüüsib ja planeerib ise. Tegeleb kõige mitmekesisemate metsatöödega, erinevalt teistest metsameestest lisandub siia hulka kinnistute ost ja müük (22%).</p> <p>Väärtustab metsa erinevaid külgi kõige rohkem, kõige olulisemaks peab metsa majandusliku tulu allikana ning loodusliku kooslusena.</p>

3.3.2. Infotarbimise praktikad

Metsameestel esinevad kaks põhilist infotarbimise strateegiat: aktiivne ja sõltuv.

Aktiivne kasutab otsingumootoreid. Erametsaportaalist ja mujalt jõuab linkide abil eri meediakanalitesse. Võtavad maksimumi metsandusvaldkonna infokanalite mitmekesisusest, kuigi siin on dubleerivust. Suur osa infotarbimisest on üsna tehniline: hinnastamine, tehnikat pakkuvad lehed, metsaregistri külastamine. Telerit ei vaata, sest ei ole aega. Palju ühisüritusi, aktiivne seltsis, kasutab õppepäevi enese harimiseks.

Passiivne on sõltuv konsulendist, kes ütleb, kuidas on õige. Infokasutus praktilisem (juriidika ja majandusinfo), ise palju ei otsi, ei oskagi otsida. Ajakirjad-saated on pigem meelelahutuseks, selle järgi ei tee otsuseid.

Metsaga tegelejad vajavad metsanduse käsiraamatuid, juhendmaterjale (raieviisid, mahutabelid).

Nooremad põlvkonnad ja suuremad metsaomanikud on aktiivsemad metsandusinfo otsijad ja jagajad. Nooremad saavad metsandusinfot rohkem ka sõpradelt, meediast ja riigiametite infokanalitest.

Tabel 10. Metsameeste infotarbimise praktikate kirjeldus

passiivne metsaomanik	tegutsev metsaomanik	metsandusettevõtte töötaja, spetsialist
Väga palju metsandusinfot ei vaja ja ei otsi (30% ei otsi üldse). Loeb Sinu Metsa ja Metsalehte, kui ette juhtub. Puudub sõpruskond, kellega metsandusest rääkida.	Proovib hoida pilku peal metsandusmeedial, kuid mitte väga aktiivselt. Infot otsib ise küll väga harva (77% harvem kui iga kuu), aga neid, kes üldse ei otsi, on vähe (7%).	Suur hulk jälgib ja jagab infot kaaslastega aktiivselt (37%), metsaomanike puhul oli see number väga madal (0-6%). 46% otsib regulatsioonide kohta infot vähemalt korra nädalas (metsaomanikud taas 0-6%)
Kõige rohkem saab metsandusinfot metsandusalasest meediast (23% enamasti või sageli).	Seltsi kuuluv ja aktiivsem metsaomanik tunneb huvi mitmekülgse info vastu, sest põhjendab ise oma sammud. Aktiivsetest seltsiliikmetest 26% otsib infot igapäevaselt (mitteaktiivsetest ja seltsi mittekuuluvatest 4%) ja jagab infot ka edasi, seltsisiseselt, näiteks ühistegevustel. Aktiivsem seltsiliige on tugevalt sõltuv konsulendist (58% saab infot enamasti või sageli), teeb töid rohkem juriidika ja ettevõtlusinfo järgi.	Ettevõtja on rohkem seotud turupraktikatega. Jälgib enampakkumiste infot, kokkuostu-müügi hindu, metsanduspoliitikat. Pigem tööalased infootsimise praktikad – konsulendid, ettevõtjad, töötajad jm.
	Kõige rohkem saab infot samuti metsandusmeediast (41% enamasti või sageli), kuid passiivsete omanikega võrreldes saab rohkem infot sõpradelt, riigiametite kanalitest, konsulendilt ja metsaseltsist.	Hädavajalikku infot saab pigem mitmekesistest isiklikest ja KKM ametlikest kanalitest (teemadel jahimehed vs maaomanikud, mets ja looduskaitseala), mitte erialameedia väljaannetest. Sellist infot loetakse kanalist sõltumatult. Sellegi poolest jõuab temani kõikidest kanalitest (meedia, sõbrad jne) rohkem metsandusinfot kui metsaomanikele.

3.3.3. Ajakirjade lugemine

Metsameestele on paberväljaanded palju olulisemad kui jahimeestele või kalameestele. Ajakirju on palju ja mitmed neist tulevad postkasti suurema ajalehe lisalehena (Sinu Mets ja Metsaleht Maalehe vahel, Metsamajandus Äripäeva vahel). Samal ajal metsandussaateid väga ei ole ning veebilehed ei ole väga paeluvad ega kasutajasõbralikud.

Üldhuviartiklid ajakirjades metsamehi ei huvita (näiteks noorloomad sügisel maanteel). Erinevate väljaannete artiklite teemad korduvad, kuid see neid lugejatena ei häiri. Eri sihtrühmi metsanduse sees huvitavad siiski üsna erinevad

artiklid. Silmaringi avardamiseks loetakse läbi ka muud lood. Ajakirju loetakse rekreatiivse kogemusena nagu ajakirju üldiselt, öökapilugemisena, teleri vaatamise kõrvale.

Ajakirjad on olulisemad metsaga tihedamalt seotud inimestele (elustiil, pindala, oskuslikkus jne).

RMK Metsamees on metsandusettevõtete töötajatele oluline väljaanne, mis tuleb kindlasti ka sellest, et vastajate rühmas on palju RMK töötajaid.

Erinevalt jahimeestest ja kalameestest välismaised ajakirjad metsameeste puhul mängu ei tule.

Tabel 11. Metsameeste ajakirjade lugemise praktikate kirjeldus

passiivne metsaomanik	tegutsev metsaomanik	metsandusettevõtte töötaja, spetsialist
26% loeb Sinu Metsa iga või peaaegu iga numbrit, 28% Metsalehte. Mõlemad väljaanded jõuavad temani üldmeedia kaudu Maalehega, teisi metsandusajakirju ei loe. Sinu Mets ja Metsaleht on metsandusinfokanalitest ka kõige olulisemad (Osooni järel).	Pooled loevad aktiivselt Sinu Metsa ja Metsalehte. Ülejäänud väljaandeid loeb rohkem kui passiivne metsaomanik, aga mitte eriti palju. Need kaks väljaannet on endiselt kõige olulisemad (Osooni järel).	Loeb Sinu Metsa ja Metsalehte vähem kui aktiivne metsaomanik, kuid kõiki ülejäänud ajakirju rohkem. Oluliseks tõusevad ka Eesti Mets, RMK Metsamees ning Metsamajandus. Tõeline infoõgija. Eesti Metsa loeb küll suurte ajalehtede lisalehtedest vähem, aga peab seda olulisemaks infokanaliks kui Sinu Metsa. Metsaleht ja RMK Metsamees on kõige tähtsamad kanalid (Osoonist tähtsamad). Eesti Metsa suhtes vastakad arvamused. Kuigi hinnangud väljaandele on madalamad (ka teaduslikum info on vajalik silmaringi laiendamiseks), loetaks seda, kui levi oleks parem. Teaduslik info vajab kodustamist, praegu Eesti Mets seda ei võimalda. Põhiliselt pakuvad huvi metsamajandusega seotud teemad.

3.3.4. Saadete vaatamine

Puhtalt metsandussaated Metsapeatus (ei ole praegu eetris) ja Metsakaja (Erametsakeskuse online-saade) ei ole väga populaarsed. Sellegi poolest on Osoon metsaomanike seas ühtviisi väga populaarne. Saateid vaatavad rohkem vanemad põlvkonnad, ajakirjade puhul oli loetavus ühtlasem.

Mida olulisemad on metsamehele ajakirjad, seda vähem olulisemad on saated. Saated on olulisemad neile, kelle elustiili mõjutab metsandus vähem. Teiste näitajatega, mis tähistavad tugevamat sidet metsaga, saadete jälgimisega seos puudub.

Erinevalt jahimeestest ja kalameestest välismaistest saadetest metsamehed intervjuudes juttu ei teinud ning ankeetküsitluses neid välja ei pakutud.

Tabel 12. Metsameeste saadete vaatamise praktikate kirjeldus

passiivne metsaomanik	tegutsev metsaomanik	metsandusettevõtte töötaja, spetsialist
Osoon on selgelt kõige olulisem infoallikas (83%), sest teisi kanaleid, mis pakuvad metsandusinfot, ei jälgita lihtsalt eriti palju. Kuna metsandusmeediaga puutub kokku vähe, siis oli Osoon tihti ainuke kanal, mida osati oluliseks märkida (võis märkida 5 vastust). Teiste saadetega kokkupuude väike.	Osoon on populaarne, kuid oluliseks infoallikaks märgiti seda natuke harvem (75%). Vaatab teisi saateid passiivsest omanikust veidi rohkem. Veerand kasutab järelvaatamist sageli või mõnikord, passiivsed ei kasutanud peaaegu üldse.	Metsapeatust ja Metsakaja on vaadanud rohkem kui metsaomanikud. Sellegi poolest on saated tema jaoks vähem olulised kui metsaomanikele. Veerand kasutab järelvaatamist sageli või mõnikord.

3.3.5. Portaalide kasutamine

Metsamehed külastavad metsandusportaale väga vähe. Siinkohal ei ole välja kujunenud olulisi suhtlusvõrgustikke, nagu jahimeestel või kalameestel. Metsameeste koguhulgas on populaarseimad lehed Erametsakeskuse leht (7% külastab vähemalt korra nädalas) ning RMK metsaportal (6%).

Samas märgivad veerand kuni kolmandik metsameestest ühe olulise kanalina ära Erametsakeskuse lehe, kuigi seda külastatakse üsna harva.

Välismaised veebilehed võivad olla infoallikaks metsandusega süvitsi tegelevatele metsameestele.

Saated ja portaalid paeluvad erinevaid seltskondi, kuid seos ei ole nii tugev, nagu saadete ja ajakirjade puhul. Portaalide külastamine toetab ürituste tihedamat külastamist, kuid teiste

näitajatega, mis tähistavad tugevamat sidet metsaga, portaalidel seos puudub.

Tabel 13. Metsameeste internetiportaalide kasutamise praktikate kirjeldus

passiivne metsaomanik	tegutsev metsaomanik	metsandusettevõtte töötaja, spetsialist
Portaale külastab väga harva.	Külastab portaale samuti väga harva.	Kasutab portaale metsaomanikest rohkem, vähemalt korra nädalas külastab RMK metsaportaali (28%), Erametsakeskuse lehte (16%) ning mõne metsaseltsi kodulehte (9%). Oluliseks märgib lisaks Erametsakeskuse lehele ära RMK metsaportaali (33%).

3.3.6. KKM-i haldusala veebilehed

Riigiametite infokanalid on olulisemad metsandusettevõtete töötajatele, kuid üksikutest kanalitest joonistub välja ainult Riigiteataja, mis on metsandusvaldkonna töötajatele üsna oluline (25%). Sellegi poolest ei ole statistiliselt olulisi seosed tihedama metsandusega seotuse (elustiil, üritused, oskused jne) ja KKM-i kanalite olulisuse vahel.

Riigiametite kanalitega on ettevõtete töötajad oluliselt rohkem rahul kui metsaomanikud. Näiteks Riigiteatajat peab hästi või pigem hästi kasutatavaks 58% metsandusettevõtete töötajatest, kuid ainult 13% passiivsetest ja 20% tegutsevatest metsaomanikest. Ametlike kanalite kasutajasõbralikuks pidamisele aitab kaasa vastaja noorem iga ja tihedam infootsimise praktika.

Kokkuvõte

Uuring “Keskkonnameedia kasutamispäradikad keskkonnakasutajate sihtrühmas” vaatleb kolme sihtrühma – kalameeste, jahimeeste ja metsameeste - erialase meedia kasutamise vajadusi ja harjumusi. Uuringu eesmärgiks oli välja selgitada, millised väljaanded on keskkonnakasutajate sihtrühmas leidnud kesksemat kasutust, millist rolli mängivad väljaanded nende sihtrühmade hobi- ja tööpraktikate arendamisel ning millised on barjäärid nende väljaannete laiemal levikul (turundus, formaat, sisu jms).

Keskkonnakasutuse meediaväljaandeid tarbitakse käsikäes praktilise vajadusega – üksnes meediaväljaandeid arendades ja levitades ei toimu muutust inimeste käitumispraktikates. Selleks peavad lugejal olema individuaalsed erihuvid ja praktilised põhjused neid väljaandeid tarbida. Erihuvi meedia tarbimine käib käsikäes erialaste praktikate arenguga – mida mitmekülgsem ja aktiivsem on keskkonnakasutaja, seda mitmekülgsem ja aktiivsem on tema meediakasutus. Uuringust selgus, et lisaks tegutsemisvaldkonnale (nt kalandus, metsandus) on oluline eristada meediatarbijaid valdkondlike kokkupuudete süvenemisastme järgi. On see tööalane (huvi on suunatud professiooni parimate töövõtete omandamisele, sarnasuse otsimisele teiste valdkonna esindajatega – iseloomulik jahimeestele), hobiline (lugeja-vaataja püüab meedia abil kokku panna just tema huvidest lähtuvat pildi – iseloomulik harrastuskalamehele) või hoopis mehaaniline (vajadus teada-tunda elementaarsemaid protseduure, teada seadusi – iseloomulik metsaomanikule, kes on pärinud metsaomandi, kuid pole otseselt metsahuviline). Esimesel ja viimasel on suurem kalduvus sõltuda meediatarbimises telesaadetest, harrastajatel ajakirjadest ja portaalidest. Kõiki neid rühmi aga ühendab ühtemoodi teisenev meediatarbimise praktika.

Analüüsitud keskkonnakasutajate erihuvi väljaannetele on keskseks väljakutseks nende tänane formaat, sest pealekasvav põlvkond ja üha rohkem ka vanem generatsioon tarbib infot otsingumeetodil, mitte väljaandeid klassikaliselt otsast lõpuni või väljakujunenud eetria ajal tarbides. See tähendab, et erihuviajakirjade sisu ei huvita sihtrühma enam tervikuna ja saateid ei vaadata enam otseselt selle eetrisse andmise ajal (mis on sageli ka sihtrühmale ebasobival kellaajal). See vähendab madalama huviga meediatarbija motivatsiooni erihuvi väljaandeid teadlikult üles otsida. Infootsingupõhise harjumusega meediatarbijad ei leia paberile või pdf-i surutud väljaannetest neile olulist infot hiljem üles, mis vähendab olemasoleva meediasisu tarbeväärtust. Kaasaegses ristmeedia maailmas saab ka ilma erihuvita meediatarbija teha juhuslikke kõrvalepõikeid erihuvi väljaannetesse (mis võimaldaks tärkava erihuvi äratundmist), kuid täna on need teed keskkonnakasutuse erihuvita meediatarbija jaoks suletud (va kalastajate väljaannete puhul, nt Kalale! ajakiri on seotud samanimelise portaaliga).

Kuigi telesaated on rohkem madalama ja juhuslikuma erihuviga, aga ka kutselise huviga meediatarbijate eelistus (vrld portaaliid ja ajakirjad, mis on unikaalsema, harrastuslikuma huviga inimeste eelistus), näitab analüüs, et Osoon on keskseks telesaateks, mis suudab haarata nii

üldhuviga meediatarbijat (tõsi, rohkem vanemat vaatajaskonda) kui ka üsna spetsiifilise huviga keskkonnakasutajat. Osooni vaatamine toetab seega väga erinevaid elupraktikaid. Saate kasutamist ka spetsiifilisema huviga vaataja poolt (sh noored referaadikirjutajad) toetaks saate sisu parem märksõnastamine ja ristviitamine veebiväljaannetes.

Erihuviga sihtrühmade seas on kõige lojaalsemad kasutajad leidnud kalastajate väljaanded. Et kalastamine on harrastusliku iseloomuga (mis tugineb isikliku pildi kokkupanemise vajadusele), toetub kalastaja infotarbimine eriti ajakirjade ja portaalide jälgimisele. Ajakiri ja portaal Kalale! on kalamehe infotarbimises keskses rollis. Portaali võimaldab üsna hästi kursis olla kalamehe infovajadustega, ajakirjaga on kasutajad täiesti rahul, kuigi vastajate poolt mainiti ajakirja mõningast “äravajumist” umbes aastase väljaandmistsükli käigus. Venekeelseid kalastajaid on palju, kuid neil ei ole oma kesket Eesti väljaannet peale portaali rybolov.ee, mis on täna enimkasutatav kanal.

Jahimeeste infotarbimine on tugevalt seotud jahiseltsi infokanalitega, sh jahieelsete kogunemistega. Olulisema info saavad jahimehed sealt. Jahiseltsi liikmetele automaatselt koju käiv ajakiri Eesti Jahimees on küll jahimeeste seas kõrge lugemusega, kuid et ajakiri pole vabaturul, ei näita see otseselt väljaande kvaliteeti ja vajalikkust lugejale (fookusgruppides osalenud inimesed nentisid, et nad sirviksid kodus heal meelel nende peal testitud ajakirju, kui need neile muidu kätte tuleksid – see näitab, et ajakirjade turundusmeetodeil on oluline roll isegi siis, kui ajakiri tervikuna lugejale huvi ei paku). Ajakirja lugejad nendivad, et välisajakirjad on paremad, aga et neil pole Eestis alternatiivi, millega Eesti Jahimeest võrrelda (nt kalameeste Kalastaja vs Kalale!), siis polnud vastajatel võimalik anda ka head tagasisidet selle kohta, kui võrd ajakiri nende vajadusi rahuldab. Kvantitatiivne analüüs näitab siiski, et pealekasvav jahimeeste põlvkond on mitmekülsemate huvidega kui vanem generatsioon. Nooremad jahimehed on rohkem harrastaja kui kutselise nägu (viimane huvitub eeskätt professiooni protseduuridest kui isikliku pildi kokkupanemisest), noorte võime huvi tunda jahimeeste seltside organisatoorsete küsimuste kohta, mida Eesti Jahimees võrdlemisi aktiivselt kajastab, on palju madalam. Harrastuslike kalduvustega inimeste jaoks (nt fotojahi huviline, hobikorras jäljekütt jt) pole selleks, et Eesti Jahimees nende lugemislauale jõuaks, sobivat üleminekut – portaali toetaksid mitmekülsema info seast endale vajaliku väljasorteerimist, ajakiri terviklikult pole harrastajale huvitav.

Metsameeste arvukaim sihtgrupp – metsaomanikud - pole laias laastus ei harrastajad ega kutselised, nende huvi metsa suhtes on võrdlemisi ühekülgne (metsa omanikuks saamine pole tingitud isiklikust huvist metsa vastu). Praegu Postimehe vahel ilmuv Sinu Mets on leidnud endale esmapilgul parema ilnumiskoha (vrdl Maaleht, mis on selgelt kõrgema maaeluhuviga inimese väljaanne), sest nii on ta kättesaadav linnainimesele, kes eraldi metsandusväljaandeid endale koju ei telliks. Samas puudub ka Sinu Metsal hästikasutatav veebiversioon (pdf ei ole portaali alternatiiv) ja algajal metsaomanikul puudub hea koht isiklikuks otsinguliseks metsandustemasse sukeldumiseks, kui konsulendi nõuannetest ei tundu piisavat. Metsalehte

loevad ootuspäraselt rohkem metsandusspetsialistid (kes loevad aga ka muidu kõiki metsandusalaseid väljaandeid, kui need aga vähegi kätte satuvad).

Võrdlemisi vähe leiab lugemist nii Eesti Mets kui Eesti Loodus. Eesti Metsa loevad eelkõige metsandusspetsialistid, kes loevad aga kõiki võimalikke väljaandeid. See võib anda statistiliselt usaldusväärse seose (vastanduses metsaomanikega, kelle seas loetavus on väga madal). Sama nähtub Eesti Looduse kohta – statistiliselt usaldusväärne seos tekib spetsialistide üldiselt kõrgemast ja mitmekülsemast lugemusest. Eesti Looduse loetavus ei anna seoseid ka kalastajate ega jahimeeste puhul (eristab rahvus – tõenäolisem on, et lugejaks on eestlane), mille olemasolu näitaks, et selle ajakirja tarbimine oleks nendele keskkonnakasutajatele oluline (lugemine on juhuslik, tingitud näiteks hoopis küsitlute kõrgemast vanusest). Sestap võib eeldada, et Eesti Looduse “keskmiseks” lugejaks on jäänud vanemas keskeas kultuurihuviline lugeja, kes statistilistes andmetes enam välja ei joonistu (auditoorium on liiga väike, et seda ilma statistiliselt lubamatute vigadeta kvantitatiivselt uurida).

Saadud tulemusi on võimalik esitleda ka illustatsioonina. Eesti keskkonnameedia väljaanded on võimalik paigutada mõttelisele ja kahtlemata võrdlemisi subjektiivselt määratletud telgedele (vt joonis 1), millest üks määratleb väljaannete eristumise üldhuvist spetsiifilise huvini (üldarusaadavusest nišihuvini) ja teine määratleb väljaande formaadi omadused (abstraktne *versus* meelelahutuslik). Teine, horisontaalne telg määratleb ära ka selle, kuivõrd lihtne on valitud (erihuvi) väljaande tarbimine sihtrühmale, kes pole sellest otseselt huvitatud, kuid kelle meediatarbimise radadele väljaanne või selle osa võiks jääda. Näiteks kunagine loodusfoto ajakiri on suunatud küll fotograafia erihuviga inimestele, kuid selle pildilisus ja esteetiline formaat muudab selle jälgitavaks ka neile, kes ise fotograafiaga ei tegele.

Telgedel on ära märgitud Eesti keskkonnaväljaannete (sh enam mitteilmuvate) umbkaudne asukoht, samuti lisatud valitud väljaandeid, mida ei ole uuritud, kuid mille kohta on taustateadmised uurijail olemas. Näiteks leiab telgede ristumispunktist Bioneeri, mille “keskmiseks” lugejaskonnaks on nooremas keskeas naisterahvas. Bioneer on võrdlemisi üldarusaadav väljaanne, mille lähedalt (kohalt) võib leida ka pere- ja koduajakirjad, mis samuti keskkonna- ja looduse erihuvi teemasid käsitlevad. Bioneeri alt võiks leida aiandusajakirjad, mis on juba spetsiifilisema huviga inimesele. Telgedele märgitud erihuvipiirkonnad näitavad osaliselt noore inimese sotsialiseerumise ja arengutrajektoori. Lastele suunatud ajakirjad on võrdlemisi mitmekülsete teemadega ja piisavalt lihtsad, et ka lapsevanem neid sirvida võtaks. Noorte väljaanded teevad sammu meelelahutuslikkuse suunas, pingutavad formaadi atraktiivsuse pärast, et haarata kiire elutempoga inimese tähelepanu, olla loetavad juhuslikust avamise kohast jne. Erihuvi tekkimisel (see eeldab ka praktilise elukorralduse tasapisi ümberkujundamist) avaneb noorele inimesele ka erihuvi väljaannete maailm. Saab rääkida esmasest puutepunktist, mis toetab erihuvi tajumist, ja sisenemispunktist, mis toetab erihuvi arengut (näiteks naisteajakirjast pereajakirja, pereajakirjast spetsiifilisemasse aiandusajakirja). Tüüpiliselt ammendab erihuvi end mingist arenguetapist ja inimesele tekivad selle kõrvale teised erihuvivid (nt metsandusest jahindusse) või kujuneb olemasolev erihuvi välja spetsiifiliseks süvahuviks.

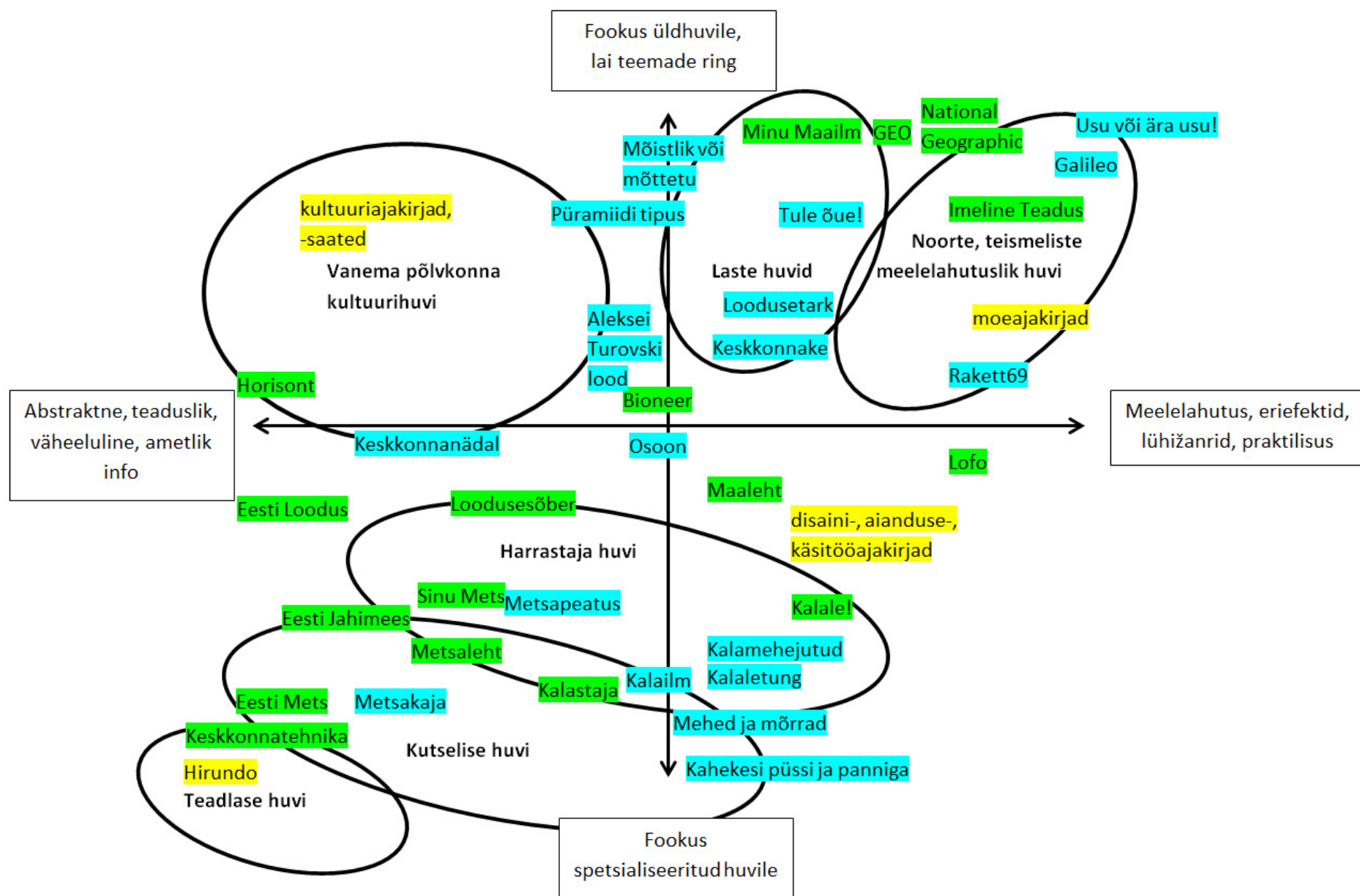
Selline dünaamika esitab väljakutse ka väljaannete toimimisele. Joonisel paremal ja üleval olevate väljaannete tegemine on suhteliselt odav, sest neid väljaandeid on võimalik müüa suuremale publikule, kes ei pruugi omada spetsiifilisi erihuviseid. Kahtlemata on ka siin võimalik teha eri kvaliteediga väljaandeid, nt National Geographic ja Imeline Teadus on väga erinevad originaalinfo tootmise poolest. Üks loob uusi käsitlusi, teine kopeerib olemasolevat teadmist lihtsalt söödaval kujul. Joonise vastasküljel olevad väljaanded (ja tegelikult üldse perifeerses rollis olevad väljaanded) peavad nägema vaeva, et põhjendada oma eksistentsi. Selliste väljaannete sihtrühmad on väga kitsad ja nende puhul on sihtrühma vajaduste analüüsimine ja nendega pidev kohandumine palju olulisem, sest eksimused juhtimisel annavad kiiremini tunda kui ajakirjade puhul, mille turgu võib määratleda n-ö laia labidaga (keegi ikka ostab). Keskkonna- ja loodusteemalisi nišiväljaandeid toetatakse sageli avalikust rahastusest, mis vähendab eri- ja süvahuviväljaannete majanduslikke riske, aga paralleelselt vähendab ka vajadust reageerida sihtrühmade vajadustele. Lisaks üldisele meediaturu muutumisele esitab eriti süvahuvi väljaannetele väljakutse ka arenev globaliseerumine, kompleksus ja kasvav infovoog – see tähendab, et fookus süvateadmistelt liigub üha enam erinevate valdkondade omavahelisele tõlkimisele ja ühisosa otsimisele. See tähendab kahtlemata ka mõningast lihtsustumist ja n-ö kvaliteedis järeleandmist (ka teistes valdkondades, näiteks hariduses).

Vajadused muudatusteks keskkonnameedia väljaannetes, mis joonistuvad välja käesolevast uuringust, on järgmised:

1. Noorem pealekasvav põlvkond on mitmekülgsemate ja mõneti pealiskaudsemate huvidega kui vanem põlvkond. Neid huvitavad rohkem valdkonnaülesed teemad kui ühes teemas süvitsi arenemine (nt noort jahimeest huvitab trofeede valmistamine, fotojaht jms rohkem kui vanemat põlvkonda). See tähendab, et erihuviajakirjadel ei tuleks liialt kapselduda oma valdkonna teadmistesse. Näiteks ajakiri+portaali Kalale! loetavus ja sellele antud hinnangud näitavad, et just mitmekülgsus toetab selle väljaande võrdlemisi hästi hakkamasaamist. Sama näide iseloomustab hästi ka seda, et eri sügavusega ja mitmekülgsete käsitluste loovad parema sisenemispunkti ka algajatele erihuviga inimestele. Näiteks ajakiri Eesti Jahimees, mis turundab end peamiselt läbi sundpostituse, on noorema pealekasvava põlvkonna jaoks liialt kõrge sisenemisbarjääriga – jahindusega seotud huvisid on paljudel inimestel, kes pole otseselt jahimehed. Et neid huvitav informatsioon, mida leiab ka Eesti Jahimehest, ka nendeni jõuaks, peaks selgelt tegelema ka keskkonnaväljaannete formaadiga.
2. Nooremalt põlvkonnalt kandub üle uut tüüpi infotarbimispraktika, mis ei keskendu väljaannete otsast lõpuni tarbimisele ja järjepidevale kanalilojaalsusele, vaid infootsingule ja toetav-struktureeriva väljaande põgusale lugemisele (käsiraamatud, vikipeediad jms). Olulised on foorumid, kasutajate mõttevahetuse võimalused. See tähendab, et oluline pole enam info tarbimise aeg, sest see on individuaalne vastavalt konkreetse kasutaja vajadustele. See omakorda tähendab, et oluline pole meediatoode kui

tervik, vaid see, et selle üksikud lood leiaksid võimalikult palju erinevaid lugejaid, kes omakorda ei pruugi huvi tunda ühegi teise samas väljaandes ilmuva loo vastu. Sellega tuleb keskenduda nii formaadimuutusele, mis muudab keskkonna- ja looduslase meediasisu kättesaadavaks nii noviitsidele, kes alles on hakanud valdkonna vastu huvi tundma, kui ka teiste valdkonna asjatundjatele, kes soovivad mõtestada oma teadmisi mõnes uues erihuvi valdkonnas. Kaaluda tuleb ajakirjade virtuaalsete väljaannete arendamist ja ristmeedia edendamist. Ühendada tasub ka audiovisuaalse meedia võimalusi. Praegused andmed näitavad, et pigem üldhuviga inimesele on kergemini tarbitavamad telesaated (mis on aga sageli ebasobival eetriaajal ja mida ei ole motivatsiooni hiljem järele vaadata), pigem erihuviga inimese infootsinguid tõmbab rohkem endasse ajakirjade ja portaalide maailm. Praegu virtuaalsel kujul olevad väljaanded on ehitatud üles kui paberil väljaanded, mis on muudatusteta viidud elektroonilisele kujule. Need ei toimi kui iseseisvad, kasutajaid endassehaaravad virtuaalväljaanded.

3. Inimeste meediatarbimise harjumused on mitmekülgsemad. Siin ei toimi enam üksnes koju tellimine või kioskist kaasa ostmine, vaid ajakirju loetakse ka ootesaalides, ühistranspordis, raamatukogudes (siin küll üha vähem), lisalehtedena tellitavate väljaannete vahel jne. See tähendab, et väljaannetel tuleb selgelt läbi mõelda ka seni kasutamata jäetud turundusvõimalused. Eriti alakasutatud on turundus Eesti Loodusajakirjade väljaannete puhul.
4. Detailsete järelduste tasandil võib öelda, et Eesti Looduse ja Loodusesõbra väljaannete aastatetagune lahutamine ei paista mõistlik. Esimene väljaanne on spetsiifilise erihuviga inimese (teadlase, uurimistöö tegija) jaoks liialt pinnapealne ja üldhuviga inimese jaoks liialt keeruline. Uurimistööd tegeva lapse jaoks on samaväärselt loetav nii Loodusesõber kui ka Eesti Loodus. Arvestades käestlastud turunišši globaalse levikuga loodusväljaannete ees, pole mõtet mõlemat ajakirja arendada, vaid leida emmale-kummale ajakirjale uus hingamine. Spetsiifiliselt noorele inimesele eraldi loodusajakirja tegemine pole mõistlik, sest sama sihtrühm on tõesti võimeline lugema ka sügavamaid käsitlusi kui Loodusesõber pakub. Sinu Mets ja Eesti Jahimees võiksid kindlasti muuta formaati, et muutuda kättesaadavaks pinnapealsema huviga inimestele. Ühtlasi oleks mõtet arendada erialakeskseid veebikäsiraamatuid algajaile, kasutada ära olemasolevate (metsandus)portaalide võimalusi (a la RMK metsaportaal, Erametsakeskuse portaal). Kalastus- ja jahindusväljaanded võiksid ilmselt edukalt toimida ka ilma avaliku rahastuseta, sama ei saa öelda metsandusvaldkonna kohta, sest metsaomanikuks olemine ei kaasa sageli metsandushuvi, mis viiks eraldi väljaande tellimise või teadliku tarbimiseni, mis omakorda toetaks selliste väljaannete toimimist vabaturul. Venekeelne kalur võiks võimalusel leida sobiva saate loodaval venekeelsel telekanalil ja oma rubriigi kohaliku tasandi meediakanalites (Peipsirannik jt).



Joonis 1. Eesti keskkonnameedia väljaanded

Kasutatud kirjandus

Eesti Inimarengu Aruanne 2008 (2009). Tallinn: Eesti Koostöö Kogu.

Kiisel, Maie (2013). *Problems of Critical Analysis of Communication of Environmental Problems and Risks*. (Doktoritöö, Tartu Ülikool) Tartu: University of Tartu Press.

Kiisel, Maie (2013b). Modernization and development of environmental consciousness in Estonia: a paradigmatic approach. *Social Space / Przestrzeń Społeczna*, 1, 1 - 29.

Mina. Maailm. Meedia (sotsiaaluuring) (2002-2014). Tartu Ülikool, ühiskonnateaduste instituut.

Lisad

Lisa 1. Jahimeeste tabelid

Tabel 14. Jahimeeste elukoht

	osakaal
Harjumaa (v.a Tallinn)	11%
Hiiumaa	1%
Ida-Virumaa	1%
Järvamaa	4%
Jõgevamaa	3%
Lääne-Virumaa	8%
Läänemaa	9%
Pärnumaa	7%
Põlvamaa	12%
Raplamaa	5%
Saaremaa	7%
Tallinn	9%
Tartumaa	6%
Valgamaa	2%
Viljandimaa	8%
Võrumaa	9%
kokku	100%

Tabel 15. Jahimeeste teised keskkonnakasutuse rollid

	ühtlasi ka kalamees	ühtlasi ka metsamees	ainult jahimees
osakaal jahimeestest	58%	48%	24%

Erineva vanusega jahimehed ei eristu erinevate keskkonnakasutuse rollide poolest.

Tabel 16. Jahitegevuste läbiviimise sagedus

	neli-viis korda nädalas	kaks-kolm korda nädalas	korra nädalas	harvem	kokku
osakaal jahimeestest	15%	43%	31%	11%	100%

Erineva vanusega jahimehed ei eristu tegevuste läbiviimise sageduse poolest.

Tabel 17. Jahimeeste vanus ja eri tüüpi tegevused

	käib jahil	tegeleb loomade lisasöötmisega	käib loomi ja loodust vaatlemas	valmistab jahi-rajatisi	harjutab jahilaskmist	organiseerib jahindus-tegevusi	vääristab trofeesid	osaleb jahilaskes-võistlustel	tegeleb fotojahiga	korraldab jahiturismi
15-24	100%	91%	86%	67%	62%	29%	67%	10%	24%	10%
25-44	99%	91%	81%	78%	68%	44%	48%	26%	12%	11%
45-64	98%	86%	75%	74%	42%	51%	38%	21%	15%	16%
60 ja vanem	100%	83%	68%	62%	38%	40%	19%	15%	2%	9%
kokku	99%	88%	77%	73%	54%	45%	41%	22%	16%	12%
sig. Cramer's V	–	–	–	–	0,266	–	0,240	–	,05,159	–

Erineva vanusega jahimehed erinevad üksteisest oluliselt ainult jahilaskmise harjutamise, trofeede vääristamise ja fotojahi osas.

Tabel 18. Jahimehe tüübid ja tegevuslik mitmekesisus

	väga kõrge	kõrge	keskmine	madal	kokku
jahimees	11%	30%	39%	20%	100%
jahilaskesportlane	32%	42%	13%	13%	100%

p < ,001 Cramer's V = ,243

Tabel 19. Jahimehe vanus ja tegevuslik mitmekesisus

	väga kõrge	kõrge	keskmine	madal	kokku
15-24	14%	33%	38%	14%	100%
25-44	16%	39%	30%	15%	100%
45-64	14%	26%	41%	19%	100%
60 ja vanem	4%	23%	38%	34%	100%

p < ,05 Cramer's V = ,136

Tabel 20. Erinevad jahipidamise piirkonnad

Käib vastavas piirkonnas jahil enamasti või vahetevahel.

	oma seltsi jahipiirkond	mujal Eestis	lähiriikides	Venemaal	veel kaugemal
osakaal jahimeestest	100%	25%	7%	1%	3%

Erineva vanusega jahimehed ei eristu konkreetsete piirkondade osas, kus nad jahti peavad, kuid nad eristuvad selle poolest, mitmes paigas nad on jahil käinud.

Tabel 21. Jahimehe vanus ja jahipidamise piirkondlik mitmekesisus

	mitmekülgne, sage kogemus mujal jahipidamisest	mitmekesine kogemus	mõningane kogemus	vähene kogemus mujal jahipidamisega	puudub kogemus väljaspool oma jahipiirkonda	kokku
15-24	10%	14%	38%	24%	14%	100%
25-44	15%	21%	19%	25%	19%	100%
45-64	26%	19%	19%	22%	14%	100%
60 ja vanem	11%	11%	17%	11%	51%	100%

p < ,001 Cramer's V = ,202

Tabel 22. Jahimehe vanus ja kellega käib jahil

	üksi	sõprade või tuttavatega	oma seltsi liikmetega	perega
15-24	71%	43%	86%	38%
25-44	61%	57%	93%	51%
45-64	63%	43%	95%	32%
60 ja vanem	43%	26%	94%	21%
kokku vastajate hulgast	60%	46%	93%	39%
sig. Cramer's V	–	,005 ,216	–	,001 ,227

Erineva vanusega jahimehed ei eristu üksi ning seltsi liikmetega jahil käimise poolest piisavalt, et tulemus oleks statistiliselt oluline.

Tabel 23. Jahimehe tüübid ja jahindusega seotud üritustel käimine

	sageli	mõnikord	harva	üldse mitte	kokku
jahimees	31%	48%	17%	4%	100%
jahilaskesportlane	74%	24%	0%	3%	100%

p < ,001 Cramer's V = ,296

Tabel 24. Jahimehe vanus ja üritustel käimine, elustiil, kogemused, ulukiliha valmistamine

	kui palju käib üritustel	elustiili mõjutatus	hinnang oskuslikkusele	lastud uluki liha söögiks valmistamine
arvestatud vastuse vahemik	sageli + mõnikord	väga oluliselt + üsna oluliselt	mitmekülgsed oskused + kogenud kindlas valdkonnas	reeglina + sageli
15-24	76%	86%	29%	62%
25-44	81%	75%	57%	70%
45-64	88%	77%	72%	64%
60 ja vanem	68%	77%	72%	60%
sig. Cramer's V	,05 ,137	–	,001 ,198	–

Erineva vanusega jahimehed ei eristu oluliselt selle poolest, kui palju mõjutab jahindus nende elustiili ning kui palju valmistavad ulukiliha söögiks.

Tabel 25. Jahimehe tüübid ja hinnang oskuslikkusele

Kokku on liidetud need jahimehed, kellel on mitmekülgsed jahindusoskused ning kes on kogenud mingis kindlas valdkonnas.

	peab ennast kogenuks
jahimees	60%
jahilaskesportlane	82%

p < ,005 Cramer's V = ,212

Tabel 26. Jahimehe tegevuslik mitmekesisus ja hinnang oskuslikkusele

Kokku on liidetud need jahimehed, kellel on mitmekülgsed jahindusoskused ning kes on kogenud mingis kindlas valdkonnas.

	peab ennast kogenuks
väga kõrge tegevuslik mitmekesisus	86%
kõrge tegevuslik mitmekesisus	71%
keskmine tegevuslik mitmekesisus	61%
madal tegevuslik mitmekesisus	37%

$p < ,001$ Cramer's $V = ,225$

Tabel 27. Jahipidamise piirkondlik mitmekesisus ja oskuslikkus

Kokku on liidetud need jahimehed, kellel on mitmekülgsed jahindusoskused ning kes on kogenud mingis kindlas valdkonnas.

	peab ennast kogenuks
mitmekülgne, sage kogemus mujal jahipidamisest	80%
mitmekesine kogemus	72%
mõningane kogemus	62%
vähene kogemus mujal jahipidamisega	57%
puudub kogemus väljaspool oma jahipiirkonda	48%

$p < ,005$ Cramer's $V = ,183$

Tabel 28. Jahimehe infotarbimise tüüp

	jälgib ja jagab infot teistele	jälgib, kuid ei jaga edasi	hoiab pilgu peal	loeb, kui ette juhtub	ei otsi ise infot	kokku
osakaal jahimeestest	50%	12%	32%	5%	0%	100%

Erineva vanusega jahimehed ei eristu üldise infotarbimise tüübi poolest.

Tabel 29. Jahimehe tüübid ja jahindusregulatsioonide kohta info otsimine

Kokku on liidetud jahimehed, kes otsivad regulatsioonide kohta infot igapäevaselt ja korra-paar nädalas.

	otsib tihti
jahimees	25%
jahilaskesportlane	32%

$p < ,05$ Cramer's $V = ,075$

Tabel 30. Jahimehe vanus ja regulatsioonide kohta info otsimine

Kokku on liidetud jahimehed, kes otsivad regulatsioonide kohta infot igapäevaselt ja korra-paar nädalas.

	otsib tihti
15-24	24%
25-44	13%
45-64	38%
60 ja vanem	32%

$p < ,01$ Cramer's $V = ,171$

Tabel 31. Jahimeeste info saamise kohad

	sõpradelt ja kolleegidelt	jahindusalasest meediast	riigiametite infokanaleist	jahindusseltsi kanaleist ja üritustelt
osakaal jahimeestest	72%	78%	33%	75%

Erineva vanusega jahimehed ei eristu oluliselt üldiste infoallikate poolest.

Erinevate seltskondadega (üksi, sõpradega, seltsi liikmetega, perega) jahil käivad jahimehed ei eristu infotarbimise praktikate poolest oluliselt (infotarbimise tüüp, regulatsioonide kohta info otsimise sagedus, info saamise kohad).

Tabel 32. Jahimehe vanus ja ajakirjade lugemise sagedus

Kokku on liidetud jahimehed, kes loevad pakutud ajakirjade iga või peaaegu iga numbrit.

	Eesti Jahimees	Sinu Mets	mõni välismaine jahindusajakiri	Eesti Loodus
15-24	100%	29%	10%	19%
25-44	96%	29%	5%	6%
45-64	98%	27%	10%	13%
60 ja vanem	98%	51%	9%	15%
kokku vastanute hulgas	97%	32%	8%	11%
sig.	,05	,05	–	–
Cramer's V	,144	,150		

Erineva vanusega jahimehed ei loe oluliselt välismaiseid jahindusajakirju ja Eesti Loodust statistiliselt oluliselt erineval määral.

Tabel 33. Jahimehe vanus ja saadete vaatamise sagedus
Kokku on liidetud jahimehed, kes vaatavad pakutud saadete iga või peaaegu iga osa.

	Kahekesi püssi ja panniga	muu jahindussaad	Osoon	välismaine jahindussaad
15-24	62%	29%	48%	29%
25-44	40%	22%	62%	13%
45-64	44%	31%	79%	13%
60 ja vanem	21%	19%	85%	15%
sig. Cramer's V	,001 ,199	,05 ,151	,005 ,182	,001 ,205

Tabel 34. Jahimehe tüübid ja jahindusalaste portaalide ja veebilehtede kasutamise sagedus
Kokku on liidetud jahimehed, kes külastavad pakutud veebilehti igapäevaselt või korra-paar nädalas.

	jahiseltside lehed	mõni jahindusfoorum	Jahindusinfo.ee	mõni jahindusblogi	RMK jahindusportaal	Eesti Jahispordi Liidu leht	Bioneer
jahimees	41%	35%	9%	5%	5%	2%	1%
jahilaskesportlane	58%	29%	8%	11%	5%	39%	3%
sig. Cramer's V	,05 ,209	,05 ,211	–	–	–	,001 ,576	–

Jahilaskesportlased külastavad jahiseltside ja EJL lehekülgi tavalistest jahimeestest tihedamalt, foorumeid harvemini, ülejäänud veebilehtede puhul ei ole erinevus oluline, tulemused ei ole selged.

Tabel 35. Jahimehe vanus ja jahindusalaste portaalide ja veebilehtede kasutamise sagedus
Kokku on liidetud jahimehed, kes külastavad pakutud veebilehti igapäevaselt või korra-paar nädalas.

	jahiseltside lehed	mõni jahindusfoorum	Jahindusinfo.ee	mõni jahindusblogi	RMK jahindusportaal	Eesti Jahispordi Liidu leht	Bioneer
15-24	52%	67%	5%	10%	0%	5%	10%
25-44	38%	48%	8%	5%	4%	4%	1%
45-64	48%	25%	11%	7%	5%	11%	2%
60 ja vanem	40%	2%	11%	4%	11%	4%	0%
sig. Cramer's V	–	,001 ,286	–	–	,005 ,186	–	,05 ,163

Erineva vanusega jahimehed külastavad erineval määral jahindusfoorumeid, RMK jahindusportali ja Bioneer, teiste lehtede puhul on erinevused ebaühtlased ja seega ei ole olulised.

Tabel 36. Telekanali Ohota i Rybalka jälgimine jahimeeste hulgas

	igapäevaselt	korra või paar nädalas	paar korda kuus	korra kuus	korra kvartalis	harvem või üldse mitte	kokku
osakaal jahimeestest	13%	19%	9%	6%	5%	47%	100%

Jahimeeste erinevate vanusegruppide seas on Ohota i Rybalka vaatamine liiga ebaühtlane, et tuua välja kvantitatiivselt usaldusväärseid protsente.

Tabel 37. Jahimeeste meediatarbimise aktiivsus ja jälgitavate kanalite mitmekesisus

	väga kõrge aktiivsus ja mitmekesisus	kõrge	keskmine	madal	väga madal	kokku
osakaal jahimeestest	19%	25%	19%	19%	18%	100%

Erineva vanusega jahimeeste meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus on liiga ebaühtlased, et tuua välja usaldusväärseid protsente.

Erineva vanusega jahimehed ei eristu oluliselt saadete järelvaatamise võimaluse kasutamise poolest. **Kokku kasutab järelvaatamist 41%** jahimeestest sageli või mõnikord.

Tabel 38. Erinevate kanalite olulisus jahimeestele
Vastajad said maksimaalselt märkida 5 kanalit.

	Eesti Jahimees	Sinu Mets	välis-maine ajakiri	Eesti Loodus	Kahekesi püssi ja panniga	muu saade	Osoon	Ohota i Rybalka	jahiseltsi leht	Jahindus-info.ee	RMK jahindus-portaal	jahindus-foorumid	EJL leht	jahindus-blogid
pidas oluliseks	97%	28%	8%	14%	25%	12%	72%	32%	55%	7%	2%	25%	8%	3%

Sinu Mets on selgelt olulisem vanematele (15-24 aastased 19%, üle 60 aastased 55%, p < ,001), **Ohota i Rybalka** on vanematele olulisem (p < ,05) ning **jahindusfoorumid** on selgelt olulisemad noorematele (15-24 aastased 57%, üle 60 aastased 9%, p < ,001).

Tabel 39. Jahinduslaste ajakirjade ja saadete oluliseks pidamine

	saated on väga olulised	saated on üsna olulised	saated on mõnevõrra olulised	saated ei ole olulised	kokku
ajakirjad on väga olulised	6%	33%	50%	11%	100%
ajakirjad on mõnevõrra olulised	14%	37%	29%	20%	100%

$p < ,001$ Cramer's $V = ,245$

Tabel 40. Jahinduslaste saadete ning portaali-veebilehtede oluliseks pidamine

	portaalid on üsna olulised	portaalid on mõnevõrra olulised	portaalid ei ole olulised	kokku
saated on väga olulised	0%	42%	58%	100%
saated on üsna olulised	27%	44%	29%	100%
saated on mõnevõrra olulised	29%	48%	23%	100%
saated ei ole olulised	39%	27%	33%	100%

$p < ,001$ Cramer's $V = ,204$

Tabel 41. Jahinduslaste portaali-veebilehtede ja ajakirjade oluliseks pidamine

	ajakirjad on väga olulised	ajakirjad on mõnevõrra olulised	kokku
portaalid on üsna olulised	27%	73%	100%
portaalid on mõnevõrra olulised	48%	52%	100%
portaalid ei ole olulised	48%	52%	100%

$p < ,005$ Cramer's $V = ,189$

Tabel 42. Jahinduslastel üritustel käimine ja meediatarbimise aktiivsus ning mitmekesisus

	väga kõrge aktiivsus ja mitmekesisus	kõrge aktiivsus ja mitmekesisus	keskmine aktiivsus ja mitmekesisus	madal aktiivsus ja mitmekesisus	väga madal aktiivsus ja mitmekesisus	kokku
käib üritustel sageli	24%	18%	27%	20%	11%	100%
käib üritustel mõnikord	17%	24%	16%	21%	22%	100%
käib üritustel harva	11%	9%	13%	43%	24%	100%
ei käi üritustel	0%	15%	15%	31%	38%	100%

$p < ,005$ Cramer's $V = ,186$

Tabel 43. Jahinduslastel üritustel käimine ja eri tüüpi infokanalite oluliseks pidamine

	ajakirjad on väga olulised	saated on väga või üsna olulised	portaalid on üsna või mõnevõrra olulised	KKMi leheküljed on üsna või mõnevõrra olulised
käib üritustel sageli	39%	50%	78%	28%
käib üritustel mõnikord	38%	46%	69%	32%
käib üritustel harva	67%	37%	57%	15%
ei käi üritustel	38%	38%	54%	38%
sig. Cramer's V	,005 ,210	–	–	–

Ajakirjad on olulisemad sellele jahimehele, kes käib üritustel harva, kuid saadete, portaali- ja KKM-i haldusala lehtede puhul ei ole tulemused ühtlased.

Tabel 44. Kui palju mõjutab jahindus elustiili ning meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus

Kokku on liidetud jahimehed, kellel on kas väga kõrge või kõrge meediatarbimise aktiivsus ja kanalite mitmekesisus.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus
jahindus mõjutab elustiili väga oluliselt	48%
jahindus mõjutab elustiili üsna oluliselt	38%
jahindus mõjutab elustiili mõnevõrra	25%
jahindus ei mõjuta elustiili oluliselt	13%

$p < ,05$ Cramer's $V = ,153$

Kelle elustiili mõjutab jahindus rohkem, nende jaoks on **jahindusportaalid olulisemad** ($p < ,005$), teist tüüpi infokanalite puhul (ajakirjad, saated, KKM-i lehed) ei ole seos oluline.

Tabel 45. Jahimehe hinnang oma oskuslikkusele ning meediatarbimise aktiivsus ja kanalite mitmekesisus

Kokku on liidetud jahimehed, kellel on kas väga kõrge või kõrge meediatarbimise aktiivsus ja kanalite mitmekesisus.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus
mitmekülgsete kogemustega	48%
kogenud kindlas valdkonnas	37%
kogemustega, aga usaldab kogenumaid	31%
algaja	16%

$p < ,05$ Cramer's $V = ,158$

Erinevate oskuste ja kogemustega jahimehed ei eristu oluliselt selle koha pealt, mis tüüpi infokanaleid nad oluliselt peavad.

Tabel 46. Jahimehe jahindusalaste tegevuste mitmekesisus ning meediatarbimise aktiivsus ja kanalite mitmekesisus
Kokku on liidetud jahimehed, kellel on kas väga kõrge või kõrge meediatarbimise aktiivsus ja kanalite mitmekesisus.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
väga kõrge tegevuslik mitmekesisus	60%
kõrge tegevuslik mitmekesisus	44%
keskmine tegevuslik mitmekesisus	37%
madal tegevuslik mitmekesisus	10%

$p < ,001$ Cramer's V = ,236

Kõrgema tegevusliku mitmekesisusega jahimeeste jaoks on **jahindusportaalid olulisemad** ($p < ,001$), teist tüüpi infokanalite puhul (ajakirjad, saated, KKM-i lehed) ei ole seos oluline.

Tabel 47. Jahipidamise piirkondlik mitmekesisus ning meediatarbimise aktiivsus ja kanalite mitmekesisus
Kokku on liidetud jahimehed, kellel on kas väga kõrge või kõrge meediatarbimise aktiivsus ja kanalite mitmekesisus.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
mitmekülgne, sage kogemus mujal jahipidamisest	54%
mitmekesine kogemus	39%
mõningane kogemus	41%
vähene kogemus mujal jahipidamisega	35%
puudub kogemus väljaspool oma jahipiirkonda	22%

$p < ,001$ Cramer's V = ,183

Kõrgema piirkondliku mitmekesisusega jahimeeste jaoks on **jahindusportaalid olulisemad** ($p < ,005$), teist tüüpi infokanalite puhul (ajakirjad, saated, KKM-i lehed) ei ole seos oluline.

Tabel 48. Teised keskkonnakasutuse rollid ning meediatarbimise aktiivsus ja kanalite mitmekesisus

	väga kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus	kõrge	keskmine	madal	väga madal	sig. Cramer's V
on ka kalamees	23%	20%	19%	25%	14%	,05 ,203
on ka metsaomanik	20%	21%	21%	23%	14%	–
on ainult jahimees	5%	18%	22%	23%	32%	,001 ,243

Jahimehed, kes on ühtlasi ka metsaomanikud, ei eristu teistest jahimeestest meediatarbimise aktiivsuse ja mitmekesisuse poolest.

Teised keskkonnakasutuse rollid seotud olemine ei mõjuta seda, millist tüüpi infokanaleid jahimees oluliselt peab. Ainult **metsaomanikud peavad ajakirju olulisemaks** ($p < ,05$) kui need, kes on ka kalamehed või siis ainult jahimehed.

Erinevate seltskondadega jahil käivad jahimehed ei erine meediatarbimise aktiivsuse ja mitmekülgse poolest ning selle poolest, millist tüüpi kanaleid nad oluliselt peavad. Ainult **perega** jahil käivad jahimehed natuke **kõrgema meediatarbimise aktiivsusega ja mitmekesisusega** ($p < ,005$), peavad natuke **ajakirju vähemolulisemaks** ($p < ,05$) ning **KKM-i haldusala veebilehti** natuke **olulisemaks** ($p < ,05$).

Tabel 49. Jahimehe vanus ja riigiametite kanalitega rahul olemine
Kokku on liidetud vastajad, kes peavad kanaleid hästi kasutatavateks ja pigem hästi kasutatavateks.

	KKM koduleht	Riigiteataja	KKA koduleht	KKI koduleht
15-24	43%	48%	62%	48%
25-44	29%	51%	37%	25%
45-64	34%	42%	39%	27%
60 ja vanem	30%	28%	34%	19%
sig. Cramer's V	,05 ,150	,005 ,178	,05 ,171	–

Erineva vanusega jahimehed hindavad KKI kodulehta rahulolu liiga ebaühtlaselt, et tuua välja usaldusväärseid seoseid.

Tabel 50. Jahinduslaste regulatsioonide kohta info otsimise sagedus ning riigiametite kanalitega rahulolu
Kokku on liidetud vastajad, kes peavad kanaleid hästi kasutatavateks ja pigem hästi kasutatavateks.

	KKM koduleht	Riigiteataja	KKA koduleht	KKI koduleht
igapäevaselt	50%	65%	50%	40%
korra nädalas	48%	50%	48%	35%
korra kuus	33%	45%	37%	27%
harvem	17%	39%	35%	17%
üldse mitte	33%	11%	33%	22%
sig.	,001	,005	,05	,05
Cramer's V	,182	,169	,149	,146

Tabel 51. Kui palju on jahimehe erinevatest teemadest huvitatud
Kokku on liidetud vastajad, kes peavad väljapakutud teemasid väga huvitavateks (5 punkti) või huvitavateks (4 punkti).

	teema pakub huvi
praktilised nõuanded metsas toimetamiseks	85%
asjatundlikud ja elulised jutustused loodusest ja loomadest	83%
teadaanded jahindust puudutavate regulatsioonide kohta	80%
jahivarustust puudutavad uudised, testid	73%
jutuajamised põnevate jahindus- või metsandusnimestega	71%
jahinduspoliitika arutelud	61%
ulukiliha retseptid, toiduvalmistamine	60%
jahindusega seotud hobid	59%
jahi või metsa vaimsed väärtused	54%
loodusteaduslikud analüüsid mõne liigi või koosluse muutumisest	54%
meelelahutus, loodusfotod	50%
jahimajandus, ettevõtlus	44%
ülevaated jahindusseltside tegevustest	43%
jahinduskonverentside ja võistluste lühiülevaated	34%
jahikogemused eksootilistes paikades	34%
lindilõikamised, ametlikud pöördumised ja tervitused	5%

Lisa 2. Kalameeste tabelid

Tabel 52. Kalameeste elukoht ja rahvus

	eestikeelsed	venekeelsed
Harjumaa	14%	4%
Hiiumaa	12%	0%
Ida-Virumaa	3%	25%
Järvamaa	3%	0%
Jõgevamaa	2%	7%
Lääne-Virumaa	3%	1%
Läänemaa	7%	1%
Pärnumaa	5%	0%
Põlvamaa	3%	0%
Raplamaa	3%	0%
Saaremaa	3%	0%
Tallinn	12%	57%
Tartumaa	18%	4%
Valgamaa	1%	0%
Viljandimaa	7%	0%
Võrumaa	3%	0%
kokku	100%	100%

Tabel 53. Kalastaja tüüp ja teised keskkonnakasutuse rollid

	on ka jahimees	sig. Cramer's V	on ka metsaomanik	sig. Cramer's V	on ainult kalamees	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	12%	–	17%	–	77%	–
vene harrastaja	8%	–	3%	,001 ,204	89%	,001 ,156
kutseline kalur	26%	,001 ,222	35%	,001 ,260	56%	,001 ,265
kalastussportlane	9%	–	17%	–	76%	–

Erinevatest kalameeste tüüpidest on ainult **vene harrastajad** harvemini seotud teiste keskkonnakasutuse viisidega ning **kutselised kalurid** on just rohkem. Eesti harrastaja ja kalastussportlase puhul ei seostu kalastaja tüüp erinevate keskkonnakasutuse rollide esinemissagedusega.

Tabel 54. Kalastaja tüüp ja kalal käimise sagedus

	neli-viis korda nädalas	kaks-kolm korda nädalas	korra nädalas	paar korda kuus	harvem	kokku	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	8%	29%	27%	28%	9%	100%	,001 ,312
vene harrastaja	3%	37%	43%	0%	17%	100%	,001 ,330
kutseline kalur	30%	35%	23%	10%	2%	100%	,001 ,376
kalastussportlane	7%	48%	33%	12%	0%	100%	,05 ,164

Tabel 55. Millistel aastaegadel püüavad kalamehed kala

	kevad	suvel	sügisel	talvel	kõigil neljal aastaajal
osakaal kalameestest	94%	97%	92%	81%	75%

Erinevat tüüpi kalastajad ei erine selle poolest, mis aastaegadel nad kalal käivad.

Tabel 56. Kalastaja tüüp ja kellega käib kalal

	üksi	sig. Cramer's V	sõpradega	sig. Cramer's V	seltsi liikmetega	sig. Cramer's V	perega	sig. Cramer's V	kalurist kolleegidega	sig. Cramer's V	turistidega	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	69%	,01 ,129	79%	,001 ,204	22%	–	37%	–	12%	,001 ,351	6%	–
vene harrastaja	61%	–	74%	–	18%	–	45%	–	33%	,05 ,105	0%	,005 ,142
kutseline kalur	52%	,01 ,120	44%	,001 ,298	15%	–	42%	–	60%	,001 ,405	16%	,001 ,230
kalastussportlane	76%	,05 ,098	79%	–	55%	,001 ,316	45%	–	26%	–	3%	–

Erinevat tüüpi kalastajad ei erine seltsi liikmetega kalal käimise osas (välja arvatud kalastussportlased) ning perega kalal käimise osas.

Tabel 57. Kalastaja tüüp ja kus käib kalal

Kokku on liidetud kalamehed, kes käivad pakutud piirkondades kalal enamasti või vahetevahel.

	Eesti väikeveekogudel	sig. Cramer's V	Eesti jõgedel	sig. Cramer's V	Peipsi, Lämmi ja Pihkva järvistu	sig. Cramer's V	Pärnu lahel	sig. Cramer's V	saartel ja nende ümbruses	sig. Cramer's V	loode- ja põhjarannikul	sig. Cramer's V	lähiriikides	sig. Cramer's V	Venemaal	sig. Cramer's V	veel kaugemal	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	51%	,001 ,211	75%	,001 ,268	33%	–	14%	,05 ,156	24%	,001 ,242	24%	–	15%	,005 ,178	1%	,05 ,167	4%	–
vene harrastaja	47%	–	66%	,05 ,146	45%	,01 ,171	8%	–	6%	,001 ,298	19%	–	7%	,05 ,154	4%	,001 ,224	1%	–
kutseline kalur	16%	,001 ,356	22%	,001 ,500	12%	,001 ,340	11%	–	51%	,001 ,387	37%	,001 ,265	12%	–	4%	,05 ,153	5%	,05 ,144
kalastussportlane	64%	,01 ,171	93%	,001 ,256	45%	,001 ,211	12%	–	7%	,05 ,146	16%	–	12%	–	3%	–	2%	–

Pärnu lahel kalastamise osas ei eristu üksteisest vene harrastaja, kutseline kalur ja kalastussportlane, loode- ja põhjarannikul ei eristu eesti harrastaja, vene harrastaja ning kalastussportlane, lähiriikidest kaugemal on kalal käinud teistest enam vaid kutselised kalurid.

Tabel 58. Kalastaja tüüp ja kalastamise piirkondade mitmekesisus

Kokku on liidetud kalamehed, kellel on kalastamise piirkondade mitmekesisus väga kõrge ja kõrge.

	kõrge kalastamise piirkondade mitmekesisus	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	37%	,001 ,304
vene harrastaja	20%	–
kutseline kalur	16%	,001 ,340
kalastussportlane	38%	–

Vene harrastajad ja kalastussportlased käivad erinevates piirkondades kalal liiga ebaühtlaselt, et tuua välja statistiliselt olulisi protsente.

Tabel 59. Kalastaja tüüp ja kalastusseltsi või -klubisse kuulumine

	kuulub kalastusseltsi	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	19%	,001 ,295
vene harrastaja	30%	–
kutseline kalur	65%	,001 ,358
kalastussportlane	57%	,001 ,209

Tabel 60. Kalastaja tüüp ja elustiil, üritustel käimine, kala vette tagasi laskmine ja enda püütud kala toiduks valmistamine

	elustiili mõjutatus	sig. Cramer's V	üritustel käimine	sig. Cramer's V	püütud kala vette tagasi laskmine	sig. Cramer's V	endapüütud kala toiduks valmistamine	sig. Cramer's V
vastusevariantide vahemik	väga oluliselt + üsna oluliselt		sageli + mõnikord		sageli + mõnikord		reeglina + sageli	
eesti harrastaja	67%	–	45%	–	74%	–	77%	,001 ,194
vene harrastaja	71%	–	28%	,001 ,229	69%	–	58%	,001 ,238
kutseline kalur	85%	,005 ,169	68%	,001 ,239	53%	,001 ,203	73%	,001 ,208
kalastussportlane	81%	–	88%	,001 ,465	84%	,001 ,223	66%	–

Kutselise kaluri elustiili mõjutab kalapüük kõige rohkem, teised selle poolest ei eristu. Eesti ja vene harrastajad ei erine oluliselt püütud kala vette tagasi laskmise poolest.

Tabel 61. Kalamehe oskuslikkus ja püütud kala vette tagasi laskmine

Kokku on liidetud kalamehed, kes lasevad kala vette tagasi sageli või mõnikord.

	laseb kala vette tagasi
kogenud, mitmekülgsete oskustega	71%
kogenud, aga põhiliselt mingis kindlas valdkonnas	77%
mul on kogemusi, aga usaldan otsustamisel kogenumaid	63%
olen veel algaja, õpipoiss	40%

$p < ,001$ Cramer's V = ,149

Tabel 62. Kalastusega seotud üritustel käimine ja püütud kala vette tagasi laskmine

Kokku on liidetud kalamehed, kes lasevad kala vette tagasi sageli või mõnikord.

	laseb kala vette tagasi
käib üritustel sageli	81%
käib üritustel mõnikord	66%
käib üritustel väga harva	67%
ei külasta üritusi	71%

$p < ,05$ Cramer's V = ,124

Tabel 63. Kalamehe seotus teiste keskkonnakasutuse rollidega ning püütud kala vette tagasi laskmine

Kokku on liidetud kalamehed, kes lasevad kala vette tagasi sageli või mõnikord.

	laseb kala vette tagasi	sig. Cramer's V
on ka jahimees	54%	,001 ,195
on ka metsaomanik	63%	–
on ainult kalamees	73%	,05 ,137

Metsaomanikuks olemine ei ole tegur selles, kas kalamees laseb püütud kala vette tagasi tihedamalt või harvem.

Tabel 64. Kalastaja tüüp ja hinnang oma oskuslikkusele

	kogenud, mitmekülgsete oskustega	kogenud, aga põhiliselt mingis kindlas valdkonnas	mul on kogemusi, aga usaldan otsustamisel kogenumaid	olen veel algaja, õpipoiss	kokku	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	15%	47%	32%	6%	100%	,05 ,144
vene harrastaja	17%	41%	40%	2%	100%	,05 ,148
kutseline kalur	34%	55%	9%	2%	100%	,001 ,280
kalastussportlane	21%	57%	19%	3%	100%	–

Kutseline kalur peab ennast teistest kalastajate tüüpidest oskuslikumaks, ülejäänute puhul on statistilised seosed nõrgad.

Tabel 65. Kalastaja tüüp ja milliste kalastusega seotud ettevõtlustegevustega tegeleb

	kala töötlemine	sig. Cramer's V	kala turustamine	sig. Cramer's V	kalastus- turism	sig. Cramer's V	varustusega seonduv	sig. Cramer's V	ei tegele kalastusega seotud ettevõtlusega	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	9%	,05 ,096	7%	,001 ,193	7%	–	6%	–	83%	,005 ,144
vene harrastaja	0%	,001 ,213	3%	,001 ,165	1%	,005 ,139	2%	,01 ,122	94%	,001 ,234
kutseline kalur	46%	,001 ,533	57%	,001 ,658	19%	,001 ,247	25%	,001 ,344	25%	,001 ,626
kalastus- sportlane	5%	–	2%	,01 ,125	3%	–	9%	–	84%	–

Eesti harrastajad ja kalastussportlased ei erine üksteisest kalastusega seotud ettevõtluse poolest.

Tabel 66. Kalastaja tüüp ja infotarbimise tüüp

	jälgib ja jagab infot teistele	jälgib, kuid ei jaga edasi	hoiab pilgu peal	loeb, kui ette juhtub	ei otsi ise infot	kokku	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	33%	11%	46%	8%	1%	100%	–
vene harrastaja	41%	9%	34%	13%	3%	100%	,05 ,144
kutseline kalur	32%	5%	54%	6%	2%	100%	–
kalastussportlane	57%	10%	24%	5%	3%	100%	,005 ,186

Eesti harrastaja ja kutseline kalur ei erine üldise infotarbimise tüübi poolest piisavalt, et tuua välja usaldusväärseid protsente.

Erineva vanusega kalamehed ei eristu üldise infotarbimise tüübi poolest.

Tabel 67. Kalastaja tüüp ja kalastusregulatsioonide kohta ise info otsimise sagedus

	igapäevaselt	korra nädalas	korra-paar kuus	harvem	üldse mitte	kokku	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	4%	10%	36%	47%	2%	100%	,001 ,235
vene harrastaja	0%	18%	0%	79%	3%	100%	,001 ,299
kutseline kalur	10%	21%	28%	39%	2%	100%	,005 ,206
kalastussportlane	9%	26%	21%	40%	4%	100%	,05 ,169

Erineva vanusega kalamehed ei eristu regulatsioonide kohta info otsimise sageduse poolest.

Tabel 68. Kalastaja tüüp ja info saamise kohad

Kokku on liidetud kalamehed, kes saavad pakutud kohtadest kalastusalast infot enamasti või sageli.

	sõpradelt ja kolleegidelt	sig. Cramer's V	kalastusalastest meediast, foorumeist	sig. Cramer's V	riigiametite infokanaleist, kodulehtedelt	sig. Cramer's V	kalastusklubi infokanaleist ja üritustelt	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	69%	,05 ,139	72%	,001 ,356	23%	,005 ,174	20%	,001 ,231
vene harrastaja	77%	–	42%	,001 ,272	26%	–	38%	,05 ,149
kutseline kalur	63%	,001 ,231	42%	,001 ,208	43%	,001 ,268	38%	–
kalastussportlane	72%	–	66%	–	28%	–	55%	,001 ,234

Vene harrastajad ja kalastussportlased ei erine üksteisest sõpradelt ja kolleegidelt ning riigiametite infokanalitest informatsiooni saamise poolest.

Tabel 69. Kalamehe vanus ning info saamise kohad

Kokku on liidetud kalamehed, kes saavad pakutud kohtadest kalastusalast infot enamasti või sageli.

	sõpradelt ja kolleegidelt	kalastusalastest meediast, foorumeist	riigiametite infokanaleist, kodulehtedelt	kalastusklubi infokanaleist ja üritustelt
15-24	75%	84%	31%	34%
25-44	73%	63%	22%	29%
45-59	67%	52%	34%	30%
60 ja vanem	62%	38%	28%	19%
sig. Cramer's V	,05 ,115	,001 ,173	,005 ,133	,05 ,116

Tabel 70. Kalastusklubisse või -seltsi kuulumine ja info saamise kohad

Kokku on liidetud kalamehed, kes saavad pakutud kohtadest kalastusalast infot enamasti või sageli.

	sõpradelt ja kolleegidelt	kalastusalastest meediast, foorumeist	riigiametite infokanaleist, kodulehtedelt	kalastusklubi infokanaleist ja üritustelt
vastaja kuulub klubisse	74%	51%	32%	62%
vastaja ei kuulu klubisse	69%	63%	24%	14%
sig. Cramer's V	,05 ,141	–	–	,001 ,514

Klubiline kuuluvus ei mõjuta kalastusinfo hankimist kalastusmeediast ja riigiametite kanalitest.

Erinevate seltskondadega kalal käivad kalamehed ei erine üksteisest info saamise kohtade poolest oluliselt. Välja arvatud sõpradega kalal käijad, kes saavad infot tihedamalt sõprade käest; kalastusturismiga tegelejad, kes jälgivad kalastusmeediat vähem; kolleegidega kalal käivad kalurid, kes saavad rohkem infot riigiametite lehtedelt ning seltsi liikmetega kalal käijad, kes saavad rohkem infot seltsi kanalitest ja üritustelt.

Tabel 71. Kalastaja tüüp ja ajakirjade lugemise sagedus

Kokku on liidetud kalamehed, kes loevad pakutud ajakirjade iga või peaaegu iga numbrit.

	Kalale!	sig. Cramer's V	Kalastaja	sig. Cramer's V	välis- maist ajakirja	sig. Cramer's V	Eesti Loodus	sig. Cramer's V	Eesti Jahimees	sig. Cramer's V	kohalikku ajalehte	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	45%	,001 ,426	26%	,001 ,362	3%	,005 ,182	5%	,001 ,239	11%	,001 ,215	13%	,005 ,184
vene harrastaja	8%	,001 ,428	3%	,001 ,418	11%	,05 ,156	0%	,001 ,282	2%	,005 ,186	8%	,001 ,207
kutseline kalur	17%	,005 ,191	18%	–	5%	–	3%	–	23%	,001 ,288	40%	,001 ,341
kalastus-sportlane	43%	,05 ,144	29%	–	10%	,005 ,177	7%	–	7%	–	10%	–

Kalastussportlaseks olemine ei määra rolli selles, kas kalamees loeb erinevaid ajakirju rohkem või vähem.

Tabel 72. Kalamehe vanus ja ajakirjade lugemise sagedus

Kokku on liidetud kalamehed, kes loevad pakutud ajakirjade iga või peaaegu iga numbrit.

	Kalale!	Kalastaja	välismaist kalastusajakirja	Eesti Loodus	Eesti Jahimees	kohalikku ajalehte
15-24	63%	31%	3%	6%	6%	9%
25-44	33%	20%	6%	3%	6%	8%
45-59	24%	13%	8%	3%	12%	28%
60 ja vanem	23%	19%	4%	4%	17%	30%
sig. Cramer's V	,001 ,186	,05 ,128	–	–	,05 ,128	,001 ,184

Erineva vanusega kalamehed ei loe erineval hulgal välismaiseid kalastusajakirju või Eesti Loodust.

Tabel 73. Kalastaja tüüp ja saadete vaatamise sagedus

Kokku on liidetud kalamehed, kes vaatavad pakutud saadete iga või peaaegu iga osa. Venekeelses ankeedis ei küsitud iga eestikeelse kalastussaate kohta eraldi, vaid koondati need üheks vastusevariandiks.

	Kalailm	sig. Cramer's s V	Kalale- tung	sig. Cramer's s V	Kalamehe- jutud	sig. Cramer's s V	Mehed ja mõrrad	sig. Cramer's s V	Osoon	sig. Cramer's s V	välismaist kalastus- saadet	sig. Cramer's s V	Eesti kalastussaadet (venekeelne ankeet)	sig. Cramer's s V
eesti harrastaja	61%	,001 ,250	38%	,001 ,253	59%	,001 ,267	26%	,005 ,234	49%	,001 ,522	17%	,05 ,149	–	–
vene harrastaja	–	–	–	–	–	–	–	–	2%	,001 ,679	34%	,001 ,233	6%	,001 ,925
kutseline kalur	40%	,001 ,259	18%	,001 ,275	34%	,001 ,287	60%	,001 ,367	62%	,001 ,267	6%	,001 ,275	0%	,005 ,194
kalastus- sportlane	56%	–	41%	–	64%	–	18%	–	26%	–	26%	–	11%	–

Kalastussportlased ei erine teistest tüüpidest kalastussaadete vaatamise poolest.

Tabel 74. Kalamehe vanus ja saadete vaatamise sagedus

Kokku on liidetud kalamehed, kes vaatavad pakutud saadete iga või peaaegu iga osa.

	Kalailm	Kalaletung	Kalamehejutud	Mehed ja mõrrad	Osoon	välismaist kalastussaadet	Eesti kalastussaadet (venekeelne ankeet)
15-24	68%	48%	61%	13%	38%	19%	0%
25-44	58%	36%	60%	27%	37%	23%	4%
45-59	51%	31%	45%	45%	40%	16%	7%
60 ja vanem	34%	17%	31%	34%	43%	17%	11%
sig. Cramer's V	,001 ,182	,05 ,153	,005 ,173	–	–	–	–

Erineva vanusega kalamehed ei vaata statistiliselt oluliselt erineval hulgal saateid Mehed ja mõrrad, Osoon ning välismaiseid kalastussaadet. Venekeelsed kalamehed ei eristu eesti kalastussaadete vaatamise osas vanuseliselt. Nende saadete vaadatavus on liiga ebaühtlane, et tuua välja usaldusväärseid protsente, kuigi tendentse on võimalik näha.

Tabel 75. Kalastaja tüüp ja kalastusportaalide ja veebilehtede kasutamise sagedus

Kokku on liidetud kalamehed, kes külastavad pakutud portaale igapäevaselt või paar korda nädalas. Eestikeelses ankeedis ei küsitud venekeelsete portaalide Idafishing.ee ning Rybolov.ee kohta.

	Kalale.ee	sig. / Cramer's s V	Kalastusportaal.ee	sig. / Cramer's s V	Kalastusinfo.ee	sig. / Cramer's s V	Kalateave.ee	sig. / Cramer's s V	kalastusklubide lehti	sig. / Cramer's s V	kalastusblogi	sig. / Cramer's s V	välismaist kalastus- portaal	sig. / Cramer's s V	Idafishing.ee (venekeelne ankeet)	sig. / Cramer's s V	Rybolov.ee (venekeelne ankeet)	sig. / Cramer's s V
eesti harrastaja	69%	,001 ,567	29%	,001 ,406	19%	,001 ,211	4%	,001 ,227	26%	–	11%	,001 ,297	12%	–	–	–	–	–
vene harrastaja	18%	,001 ,405	4%	,001 ,315	12%	–	3%	,001 ,319	22%	–	6%	,005 ,193	14%	–	6%	,001 ,923	63%	,001 ,925
kutseline kalur	24%	,001 ,275	9%	,005 ,208	6%	,001 ,235	6%	–	12%	,01 ,186	6%	,001 ,265	4%	,001 ,247	0%	,01 ,190	3%	,005 ,208
kalastus- sportlane	52%	–	12%	–	29%	,01 ,181	0%	–	50%	,001 ,306	14%	–	28%	,005 ,194	0%	–	19%	–

Kalastussportlased ei eristu teistest kalameestest Kalale.ee, Kalastusportaal.ee, Kalateave.ee, kalastusblogide, Idafishing.ee ning Rybolov.ee kasutamise poolest.

Tabel 76. Kalamehe vanus ja portaalide kasutamise sagedus

Kokku on liidetud kalamehed, kes külastavad pakutud portaale igapäevaselt või paar korda nädalas.

	Kalale.ee	Kalastus- portaal.ee	Kalastusinfo. ee	Kalateave.ee	kalastusklubi lehte	kalastusblogi	välismaist kalastus- portaal	Idafishing.ee (venekeelne ankeet)	Rybolov.ee (venekeelne ankeet)
15-24	75%	38%	22%	9%	47%	13%	16%	0%	3%
25-44	55%	22%	17%	3%	28%	11%	15%	2%	19%
45-59	35%	13%	13%	3%	15%	6%	9%	2%	20%
60 ja vanem	19%	2%	4%	2%	2%	4%	6%	0%	11%
sig. Cramer's V	,001 ,224	,005 ,156	,001 ,186	–	,001 ,196	,001 ,167	,01 ,150	,001 ,174	,005 ,165

Erineva vanusega kalamehed ei eristu Kalateave.ee kasutussageduse poolest oluliselt.

Tabel 77. Kalastaja tüüp ja Ohota i Rybalka vaatamine

	igapäevaselt	korra või paar nädalas	paar korda kuus	korra kuus	korra kvartalis	harvem või üldse mitte	kokku	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	9%	15%	6%	3%	8%	59%	100%	,001,381
vene harrastaja	39%	37%	9%	3%	4%	8%	100%	,001,488
kutseline kalur	10%	17%	8%	1%	5%	59%	100%	,05,159
kalastussportlane	17%	26%	9%	5%	5%	38%	100%	–

Kalastussportlased ei eristu teistest Ohota i Rybalka vaatamise poolest.

Tabel 78. Kalamehe vanus ja Ohota i Rybalka vaatamine

	igapäevaselt	korra või paar nädalas	paar korda kuus	korra kuus	korra kvartalis	harvem või üldse mitte	kokku
15-24	3%	9%	9%	0%	9%	69%	100%
25-44	16%	19%	7%	5%	6%	46%	100%
45-59	20%	24%	6%	2%	6%	41%	100%
60 ja vanem	21%	36%	9%	0%	0%	34%	100%

$p < ,05$ Cramer's V = ,143

Tabel 79. Kalastaja tüüp ning meediatarbimise aktiivsus ja kanalite mitmekesisus

Kokku on liidetud kalamehed, kellel on väga kõrge või kõrge kalastusmeedia tarbimise aktiivsus ja mitmekesisus.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	51%	,001,438
vene harrastaja	10%	,001,366
kutseline kalur	30%	,01,172
kalastussportlane	41%	–

Kalastussportlased ei eristu meediatarbimise aktiivsuse ja mitmekesisuse poolest.

Tabel 80. Kalamehe vanus ja meediatarbimise aktiivsus ja kanalite mitmekesisus

Kokku on liidetud kalamehed, kellel on väga kõrge või kõrge kalastusmeedia tarbimise aktiivsus ja mitmekesisus.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
15-24	66%
25-44	38%
45-59	31%
60 ja vanem	19%

$p < ,001$ Cramer's V = ,168

Tabel 81. Kalastaja tüüp ja saadete järelvaatamise sagedus

Kokku on liidetud kalamehed, kes kasutavad järelvaatamist sageli või mõnikord.

	kasutab järelvaatamise võimalust	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	63%	–
vene harrastaja	75%	,001,188
kutseline kalur	40%	,001,238
kalastussportlane	71%	–

Eesti harrastajad ja kalastussportlased ei eristu saadete järelvaatamise kasutamise poolest.

Tabel 82. Kalamehe vanus ja saadete järelvaatamise sagedus

Kokku on liidetud kalamehed, kes kasutavad järelvaatamist sageli või mõnikord.

	kasutab järelvaatamise võimalust
15-24	81%
25-44	69%
45-59	46%
60 ja vanem	49%

$p < ,001$ Cramer's V = ,172

Tabel 83. Kalastaja tüüp ja kanalite olulisus
Vastaja sai märkida maksimaalselt 5 olulist kanalit.

	eesti harrastaja	sig. Cramer's V	vene harrastaja	sig. Cramer's V	kutseline kalur	sig. Cramer's V	kalastus- sportlane	sig. Cramer's V
Kalale!	45%	,001 ,271	13%	,001 ,257	26%	–	41%	–
Kalastaja	28%	,001 ,170	8%	,001 ,201	23%	–	33%	,05 ,100
välismaine ajakiri	6%	,001 ,216	26%	,001 ,259	4%	,05 ,115	26%	,001 ,165
Kalailm	54%	,001 ,430	–	–	29%	–	31%	–
Kalaletung	15%	,001 ,208	–	–	5%	–	12%	–
Kalamehejutud	48%	,001 ,371	–	–	32%	–	22%	–
Mehed ja mõrrad	13%	–	–	–	43%	,001 ,425	0%	,005 ,150
Osoon	48%	,001 ,210	6%	,001 ,400	59%	,001 ,202	31%	–
välismaine kalastussaad	5%	,001 ,252	26%	,001 ,237	8%	–	24%	,005 ,131
Ohota i Rybalka	15%	,001 ,392	71%	,001 ,493	19%	,005 ,129	36%	–
Idafishing.ee (venekeelne ankeet)	–	–	8%	,001 ,233	1%	–	0%	–
Rybolov.ee (venekeelne ankeet)	–	–	68%	,001 ,730	4%	,001 ,187	22%	–
Kalale.ee	58%	,001 ,400	18%	,001 ,280	25%	,001 ,167	36%	–
Kalaportaali.ee	23%	,001 ,258	3%	,001 ,190	3%	,001 ,164	14%	–
Kalastusinfo.ee	18%	–	25%	–	9%	,005 ,134	36%	,001 ,162
Kalateave.ee	2%	–	1%	–	8%	,001 ,170	2%	–
kalastusblogi	11%	–	8%	–	3%	,05 ,100	9%	–
välismaine kalastusportaal	8%	,005 ,149	24%	,001 ,214	4%	,05 ,115	28%	,001 ,185
KKM koduleht	8%	,05 ,102	12%	–	20%	,001 ,167	5%	–
Riigiteataja	16%	–	3%	,001 ,178	31%	,001 ,249	7%	–
KKK koduleht	4%	–	8%	–	3%	–	7%	–
KKI koduleht	2%	–	4%	–	4%	–	0%	–

Kalastussportlased tihti ei eristu selle poolest, kui palju nad erinevaid kanaleid oluliseks peavad. Samuti eristuvad riigiametite kodulehekülgedel puhul ainult kutselised kalurid, kelle jaoks need on olulised KKM-i koduleht ja Riigiteataja.

Tabel 84. Kalamehe vanus ja kanalite olulisus
Vastaja sai märkida maksimaalselt 5 olulist kanalit.

	15-24	25-44	45-59	60 ja vanem	sig. Cramer's V
Kalale!	69%	31%	31%	28%	,001 ,205
Kalastaja	38%	21%	20%	21%	–
välismaine ajakiri	3%	14%	12%	4%	–
Kalailm	63%	38%	27%	32%	,005 ,180
Kalaletung	19%	11%	6%	6%	–
Kalamehejutud	53%	35%	24%	30%	,01 ,158
Mehed ja mõrrad	6%	10%	21%	21%	,005 ,172
Osoon	25%	35%	50%	40%	,05 ,153
välismaine kalastussaade	6%	15%	12%	9%	–
Ohota i Rybalka	6%	29%	37%	45%	,001 ,183
Idafishing.ee (venekeelne ankeet)	0%	2%	4%	0%	–
Rybolov.ee (venekeelne ankeet)	3%	21%	20%	15%	–
Kalale.ee	44%	50%	31%	19%	,001 ,217
Kalaportaali.ee	41%	16%	9%	6%	,001 ,225
Kalastusinfo.ee	19%	22%	17%	9%	–
Kalateave.ee	0%	2%	3%	4%	–
kalastusblogi	16%	10%	9%	0%	–
välismaine kalastusportaal	9%	14%	11%	2%	–
KKM koduleht	3%	10%	12%	11%	–
Riigiteataja	6%	13%	19%	11%	–
KKA koduleht	0%	7%	4%	6%	–
KKI koduleht	0%	3%	2%	9%	–

Erinevad kalameeste vanuserühmad ei erine üksteisest oluliselt Kalastaja välismaiste ajakirjade oluliseks pidamise poolest, lisaks erine Kalaetungi ja välismaiste kalastussaadete olulisus. Online-kanalitest erinevad vanuse poolest ainult Kalale.ee ja Kalaportaali.ee aktiivsed kasutajad.

Tabel 85. Kalastusajakirjade ja saadete oluliseks pidamine

	saated on väga olulised	saated on üsna olulised	saated on keskmiselt olulised	saated on vähe olulised	puudub	kokku
ajakirjad on olulised	0%	33%	24%	36%	7%	100%
ajakirjad on veidi olulised	10%	20%	36%	22%	13%	100%
puudub	9%	16%	19%	35%	21%	100%

$p < ,001$ Cramer's V = ,210

Tabel 86. Kalastussaadete ja portaali-veebilehtede oluliseks pidamine

	portaalid on väga olulised	portaalid keskmiselt olulised	portaalid on vähe olulised	puudub	kokku
saated on väga olulised	0%	0%	22%	78%	100%
saated on üsna olulised	0%	18%	43%	39%	100%
saated on keskmiselt olulised	6%	37%	42%	16%	100%
saated on natuke olulised	18%	24%	34%	23%	100%
puudub	20%	28%	39%	12%	100%

$p < ,001$ Cramer's V = ,277

Tabel 87. Kalastusportaalide-veebilehtede ja ajakirjade oluliseks pidamine

	ajakirjad on olulised	ajakirjad on veidi olulised	puudub	kokku
portaalid on väga olulised	4%	35%	60%	100%
portaalid on keskmiselt olulised	11%	41%	48%	100%
portaalid on natuke olulised	15%	36%	49%	100%
puudub	24%	30%	46%	100%

$p < ,05$ Cramer's V = ,125

Kalameeste klubi kuulumine ei määra rolli meediatarbimise aktiivsuse juures ega erinevat tüüpi kanalite (saated, ajakirjad jne) eelistamises. Klubi ja seltside liikmed peavad ainult veebilehti ja portaalide natuke vähemolulisemaks.

Tabel 88. Kalapüügialastel üritustel käimise sagedus ning meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
Kokku on liidetud kalamehed, kellel on väga kõrge või kõrge meediatarbimise aktiivsus ja kanalite mitmekesisus.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
sageli	49%
mõnikord	40%
väga harva	33%
ei külasta neid	26%

$p < ,05$ Cramer's V = ,125

Tabel 89. Kalapüügialastel üritustel käimise sagedus ning eri tüüpi infokanalite oluliseks pidamine
Kokku on liidetud kalamehed, kes märkisid infokanaleid kas väga olulisteks või üsna olulisteks.

	ajakirjad on olulised	huvialasaated on olulised	portaalid on olulised	ametlikud kanalid on olulised
sageli	27%	31%	40%	4%
mõnikord	16%	30%	30%	8%
väga harva	17%	24%	39%	2%
ei külasta neid	5%	28%	34%	10%
sig.	,001	–	–	,05
Cramer's V	,155			,119

Ürituste külastamise sagedus ei erista kalamehi huvialasaadete ega veebilehtede oluliseks pidamise puhul.

Tabel 90. Kui palju mõjutab kalapüük kalamehe elustiili ning meediatarbimise aktiivsus ja kanalite mitmekesisus
Kokku on liidetud kalamehed, kellel on väga kõrge või kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
mõjutab elustiili väga oluliselt	45%
üsna oluliselt	39%
mõnevõrra	23%
mitte eriti oluliselt	24%

$p < ,01$ Cramer's V = ,139

Neil kalameestel, kes arvavad, et nende **elustiili** mõjutab kalastus oluliselt, ei erine erinevat tüüpi meediakanalite olulisus võrreldes nendega, kelle elustiili mõjutab kalapüük vähem. Samuti ei mängi meediatarbimise aktiivsuse ega erinevat tüüpi kanalite eelistamise juures rolli kalamehe **oskuslikkus**.

Tabel 91. Kalastusalased ettevõtlustegevused ja eri tüüpi infokanalite oluliseks pidamine

	ajakirjad on olulised	huvialasaated on olulised	portaalid on olulised	ametlikud kanalid on olulised
ei tegele ettevõtlusega	14%	24%	41%	5%
tegeleb ühe kuni nelja ettevõtlustegevusega	19%	41%	17%	11%
sig.	–	,05	,001	,001
Cramer's V		,165	,276	,231

Ettevõtlusega tegelevad kalamehed ei erine ajakirjade eelistamise poolest. Lisaks ei erine nad teistest kalameestest üldise **meediatarbimise aktiivsuse ja kanalite mitmekesisuse** poolest.

Tabel 92. Kalastuspiirkondade mitmekesisus ning meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
Kokku on liidetud kalamehed, kellel on väga kõrge või kõrge meediatarbimise aktiivsus ja kanalite mitmekesisus.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
väga kõrge piirkondlik mitmekesisus	44%
kõrge	47%
keskmine	45%
madal	29%
väga madal	20%

$p < ,001$ Cramer's V = ,183

Kalamehed, kes käivad rohkemates piirkondades kalal, peavad olulisemaks kalastusportaale, kuid teist tüüpi infokanalite osas nende eelistused ei erine.

Erinevate seltskondadega kalal käivad kalamehed ei erine üksteisest meediatarbimise aktiivsuse ja eri tüüpi infokanalite oluliseks pidamise poolest. Sõpradega kalal käijad peavad kalastusportaale veidi olulisemaks ning ettevõtluspraktikatega kalamehed (kalurid, kalastusturism) peavad portaale vähemolulisemaks.

Tabel 93. Kalastaja tüüp ja KKM-i haldusala veebilehtedega rahulolu

Kokku on liidetud kalamehed, kes, kes peavad kanaleid hästi kasutatavateks ja pigem hästi kasutatavateks.

	KKM koduleht	sig. Cramer's V	Riigiteataja	sig. Cramer's V	KKA koduleht	sig. Cramer's V	KKI koduleht	sig. Cramer's V
eesti harrastaja	31%	–	31%	,01 ,175	36%	,05 ,147	32%	,05 ,159
vene harrastaja	23%	–	13%	,001 ,263	25%	–	20%	–
kutseline kalur	29%	–	34%	,005 ,192	25%	–	18%	–
kalastussportlane	36%	–	22%	–	34%	–	28%	–

Eesti harrastajad peavad Keskkonnaagentuuri ja Keskkonnainspektiooni kodulehti paremini kasutatavateks, teised kalamehed üksteisest siinkohal ei eristu.

Riigiteatajat peavad hästi kasutatavaks kutselised kalurid, venekeelsete harrastajate jaoks on see ebamugavam.

Tabel 94. Kalamehe vanus ja KKM-i haldusala veebilehtedega rahulolu

Kokku on liidetud vastajad, kes peavad kanaleid hästi kasutatavateks ja pigem hästi kasutatavateks.

	KKM	Riigiteataja	KKA	KKI
15-24	28%	31%	38%	41%
25-44	31%	28%	34%	31%
45-59	25%	25%	27%	19%
60 ja vanem	26%	19%	17%	13%
sig. Cramer's V	,05 ,129	,05 ,132	,05 ,129	,005 ,144

Tabel 95. Kalastusalaste regulatsioonide kohta info otsimise sagedus ning riigiametite kanalitega rahulolu

Kokku on liidetud vastajad, kes peavad kanaleid hästi kasutatavateks ja pigem hästi kasutatavateks.

	KKM	Riigiteataja	KKA	KKI
igapäevaselt otsib infot regulatsioonide kohta	17%	17%	22%	28%
korra nädalas	44%	42%	38%	33%
korra-paar kuus	35%	35%	45%	39%
harvem	21%	21%	21%	16%
üldse mitte	20%	10%	0%	0%
sig. Cramer's V	,005 ,148	,005 ,147	,001 ,174	,001 ,182

Tabel 96. Kalastaja tüüp ja erinevate teemade huvipakkuvus

Kokku on liidetud vastajad, kes peavad väljapakutud teemasid väga huvitavateks (5 punkti) või huvitavateks (4 punkti).

	eesti harrastaja	sig. Cramer's V	vene harrastaja	sig. Cramer's V	kutseline kalur	sig. Cramer's V	kalastus- sportlane	sig. Cramer's V
Praktilised nõuanded kalamehele, kalastusnipid	89%	,05 ,158	82%	–	77%	,05 ,166	88%	–
Jutuajamised põnevate kalameestega, harrastajatega	74%	,01 ,168	76%	–	44%	,001 ,329	83%	–
Asjatundlikud ja elulised jutustused kaladest	72%	,001 ,231	60%	,001 ,204	62%	–	74%	–
Püügivarustust või paate puudutavad uudised, testid, nõuanded	71%	,001 ,211	49%	,001 ,274	71%	–	60%	–
Teadaanded kalandust puudutavate regulatsioonide kohta	65%	,005 ,181	51%	,001 ,220	77%	,001 ,201	52%	–
Kalastamisega seotud hovid	62%	–	60%	–	27%	,001 ,320	78%	,005 ,188
Meelelahutus, saagifotod ja "kalamehejutud"	60%	,001 ,215	49%	–	33%	,001 ,245	66%	–
Kalatoitude retseptid, toiduvalmistamine	57%	,005 ,184	45%	–	45%	–	47%	–
Loodusteaduslikud analüüsid mõne liigi või koosluse muutumisest	53%	,05 ,156	36%	,05 ,152	49%	–	43%	–
Kalameeste kogemused eksootilistel veekogudel	37%	,005 ,180	21%	,05 ,149	17%	,05 ,151	41%	–
Kalanduspoliitika arutelud	35%	–	34%	–	47%	–	38%	–
Kalandusfestivalide, messide ja võistluste lühiülevaated	35%	–	39%	–	26%	–	60%	,001 ,210
Ülevaated kalandusseltside tegevustest ja sündmustest	29%	–	35%	–	34%	–	57%	,001 ,195
Turuanalüüsid, nõuanded kalakasvatajatele või kutselistele kaluritele	21%	,05 ,143	20%	–	47%	,001 ,288	22%	–
Lindilõikamised, ametlikud pöördumised ja tervitused	7%	–	8%	–	4%	–	14%	–

Lisa 3. Metsameeste tabelid

Tabel 97. Metsameeste elukohad

	osakaal vastajatest
Harjumaa (v.a Tallinn)	10%
Hiiumaa	1%
Ida-Virumaa	5%
Järvamaa	3%
Jõgevamaa	6%
Lääne-Virumaa	11%
Läänemaa	5%
Pärnumaa	9%
Põlvamaa	5%
Raplamaa	7%
Saaremaa	6%
Tallinn	4%
Tartumaa	7%
Valgamaa	3%
Viljandimaa	9%
Võrumaa	9%
kokku	100%

Tabel 98. Metsamehe tüübid ja teised keskkonnakasutuse rollid

	on ka jahimees	sig. Cramer's V	on ka kalamees	sig. Cramer's V	on ka põllumees	sig. Cramer's V	on ainult metsamees	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	8%	,01 ,153	6%	,05 ,136	23%	–	70%	,001 ,210
tegutsev metsaomanik	17%	,01 ,156	16%	–	38%	,005 ,163	45%	–
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	54%	,001 ,411	37%	,001 ,284	22%	,05 ,117	30%	,005 ,176

Tabel 99. Metsamehe tüübid ja metsas käimise sagedus

	neli-viis korda nädalas	kaks-kolm korda nädalas	mõned korrad kuus	harvem	kokku	sig. Cramer's V
passiivne omanik	6%	9%	30%	55%	100%	,001 ,299
tegutsev omanik	12%	19%	41%	28%	100%	,001 ,349
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	67%	24%	7%	1%	100%	,001 ,632

Tabel 100. Metsamehe tüübid ja eri tüüpi metsadega tegelemine

On võimalik, et vastaja tegeleb nii riigi- kui erametsaga. Sellisel juhul asetub ta tabelis riigimetsa alla.

	eramets	riigimets	kokku	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	98%	2%	100%	,005 ,163
tegutsev metsaomanik	96%	4%	100%	,001 ,428
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	37%	63%	100%	,001 ,707

Tabel 101. Metsamehe tüübid ja metsaseltsi kuulumine

	on aktiivne seltsi liige	on passiivne seltsi liige	ei kuulu seltsi	kokku	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	2%	8%	91%	100%	,001 ,215
tegutsev metsaomanik	7%	29%	64%	100%	–
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	15%	27%	58%	100%	,005 ,199

Tabel 102. Metsamehe tüübid ja metsandusüritustel käimise sagedus

	sageli	mõnikord	harva	üldse mitte	kokku	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	2%	6%	19%	74%	100%	,001 ,256
tegutsev metsaomanik	3%	19%	26%	52%	100%	,001 ,238
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	13%	63%	22%	1%	100%	,001 ,574

Tabel 103. Metsamehe tüübid ja kui palju mõjutab metsandus vastaja elustiili
Metsandus mõjutab vastajate elustiili väga oluliselt või üsna oluliselt.

	mõjutab elustiili oluliselt	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	2%	,001 ,393
tegutsev metsaomanik	36%	,05 ,172
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	76%	,001 ,433

Tabel 104. Metsamehe tüübid ja hinnang oskuslikkusele

	ise analüüsib, planeerib, teostab	vajab vahel spetsialisti abi	vajab otseselt kõrvalist abi	teadmised ja oskused puuduvad	kokku	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	11%	21%	45%	23%	100%	,001 ,350
tegutsev metsaomanik	29%	36%	29%	6%	100%	,005 ,224
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	78%	18%	4%	0%	100%	,001 ,483

Tabel 105. Metsaomanike tüübid ja metsaga seotud tööde tegemine-tellimine
Vastajad said märkida mitu sobilikku vastusevarianti.

	teeb töid ise	sig. Cramer's V	tellib ettevõtte töid tegema	sig. Cramer's V	palkab eraisiku töid tegema	sig. Cramer's V	ei teegi metsatöid	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	51%	,005 ,166	34%	,01 ,149	23%	–	9%	,05 ,132
tegutsev metsaomanik	74%	,001 ,187	52%	–	22%	–	0%	,001 ,254
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	66%	–	58%	–	7%	,005	9%	,05 ,139

Metsaomanikud ja metsandusettevõtete töötajad ei eristu oluliselt metsatööde ettevõtetelt sisseostmise poolest, kuid passiivsed ja aktiivsed metsaomanikud ei eristu eraisikute palkamise poolest.

Tabel 106. Metsamehe tüübid ja metsaga seotud tegevused

	teeb küttepuid	kasutab metsa- materjali	hooldab nooren- dikke	müüb metsa- materjali	istutab metsa	raiub metsa	müüb küttepuid	pakub loodus- turismi teenuseid	ostab ja müüb kinnistuid, metsa	töötleb metsa- materjali ümber	kasvatatakse istikuid
passiivne metsaomanik	70%	19%	17%	15%	15%	8%	2%	2%	0%	0%	0%
sig. Cramer's V	,05 ,122	,005 ,181	,001 ,266	,001 ,213	,001 ,291	,001 ,314	,005 ,163	–	,05 ,112	,05 ,118	–
tegutsev metsaomanik	92%	48%	50%	42%	50%	43%	17%	1%	3%	7%	1%
sig. Cramer's V	,001 ,420	,001 ,277	–	,05 ,132	–	–	–	–	,005 ,182	–	–
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	54%	28%	63%	45%	67%	72%	24%	3%	22%	9%	0%
sig. Cramer's V	,001 ,353	–	,005 ,171	–	,001 ,208	,001 ,315	,05 ,135	–	,001 ,373	–	–

Metsandustöötajad ja aktiivsed metsaomanikud ei eristu metsamaterjali müügi ega ümber töötlemise poolest. Kõik kolm gruppi ei eristu loodusturismiteenuste ega istikute kasvatamise poolest.

Tabel 107. Metsamehe tüübid ja metsaga seotud tegevuste mitmekesisus

	väga kõrge tegevuste mitmekesisus	kõrge mitmekesisus	keskmine mitmekesisus	madal mitmekesisus	kokku	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	0%	8%	38%	55%	100%	,001 ,432
tegutsev metsaomanik	28%	33%	26%	13%	100%	,005 ,357
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	43%	25%	6%	25%	100%	,001 ,270

Tabel 108. Metsamehe tüübid ja metsaga seotud väärtused

Kokku on liidetud metsamehed, kes märkisid, et metsa väärtus kehtib tema puhul esmajoones või olulisel määral.

	majandus- liku tulu allikas	sig. Cramer's V	pärandus tulevastele põlvetele	sig. Cramer's V	koht, kus puhata ja leida jõudu	sig. Cramer's V	metsa- andide pakkuja	sig. Cramer's V	isikliku tarbepuidu allikas	sig. Cramer's V	kooslus, mille eest hoolditseda	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	6%	,001 ,256	57%	–	36%	,05 ,159	21%	,05 ,170	66%	,05 ,181	17%	,001 ,356
tegutsev metsaomanik	17%	,001 ,338	60%	–	51%	–	33%	–	85%	,001 ,267	58%	–
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	82%	,001 ,662	73%	,05 ,174	78%	,001 ,284	54%	,001 ,295	72%	,05 ,189	87%	,001 ,326

Passiivsed ja tegutsevad metsaomanikud tähtsustavad metsa pärandusena ühtviisi.

Tabel 109. Metsa mittemajanduslik väärtustamine ja metsa tüübid, metsamehe oskuslikkus, üritustel käimine ja metsaga seotud tegevuste mitmekesisus

Mittemajanduslik väärtustamine liidab peale majandusliku tulu kõik teised väärtused (pärandus, puhkepaik, metsaannid, tarbepuit, väärtuslik kooslus).

On võimalik, et vastaja tegeleb nii riigi- kui erametsaga. Sellisel juhul asetub ta tabelis riigimetsa alla. Vastajad, kes ei ole metsaomanikud, väärtustavad metsa kõrgelt arvatavasti selle pärast, et nad on metsandusettevõtete töötajad või metsandusspetsialistid.

	arvestatud vastusevahemik	väga kõrge väärtus	kõrge	keskmine	madal	puudub	kokku	sig. Cramer's V
era- või riigimets	eramets	16%	17%	31%	16%	19%	100%	,005 ,218
	riigimets	26%	30%	26%	17%	0%	100%	
metsamehe oskuslikkus	analüüsib, planeerib ja teostab ise või vajab vahel spetsialisti abi	41%	42%	61%	29%	27%	–	,05 ,160
metsandusüritustel käimine	käib üritustel sageli või mõnikord	64%	51%	56%	18%	11%	–	,001 ,251
metsaga seotud tegevuste mitmekesisus	väga kõrge või kõrge mitmekesisus	54%	47%	63%	26%	11%	–	,001 ,255
metsa pindala	pole metsaomanik	13%	39%	26%	22%	0%	100%	,001 ,193
	kuni 15ha	14%	15%	33%	17%	21%	100%	
	16-30ha	15%	17%	33%	13%	21%	100%	
	üle 30ha	36%	25%	21%	14%	4%	100%	

Metsa mittemajanduslikud väärtused ei ole seotud sellega, kas metsamees on ühtlasi ka jahimees, kalamees või põllumees. Kelle ainukene keskkonnakasutuse roll on metsandus, väärtustab metsa mittemateriaalseid külgi teistest veidikene vähem ($p < ,01$). Lisaks ei mõjuta väärtuseid see, kas metsamees teeb ise metsatöid või tellib neid sisse ning sugu.

Tabel 110. Metsatööde ise tegemine või tellimine ja metsamehe oskuslikkus
Vastajad võisid märkida ära korraga ka mõlema variandi.

	ise analüüsib, planeerib, teostab	vajab vahel spetsialisti abi	vajab otseselt kõrvalist abi	teadmised ja oskused puuduvad	sig. Cramer's V
teeb töid ise	83%	81%	36%	58%	,001 ,435
tellib ettevõtte töid tegema	41%	56%	62%	29%	,005 ,215

Tabel 111. Metsaga seotud tegevuste mitmekesisus ja metsamehe oskuslikkus
Kokku on liidetud väga kõrge ja kõrge tegevuslik mitmekesisus.

	ise analüüsib, planeerib, teostab	vajab vahel spetsialisti abi	vajab otseselt kõrvalist abi	teadmised ja oskused puuduvad
kõrge tegevuslik mitmekesisus	66%	57%	44%	13%

p < ,001 Cramer's V = ,206

Tabel 112. Metsa pindala ja metsamehe oskuslikkus

	pole metsaomanik	kuni 15ha	16-30ha	üle 30ha	kokku
ise analüüsib, planeerib, teostab	13%	44%	21%	21%	100%
vajab vahel spetsialisti abi	4%	47%	32%	17%	100%
vajab otseselt kõrvalist abi	4%	55%	24%	18%	100%
teadmised ja oskused puuduvad	8%	79%	4%	8%	100%

p < ,001 Cramer's V = ,153

Tabel 113. Metsamehe sugu ja oskuslikkus

	mees	naine	kokku
ise analüüsib, planeerib, teostab	93%	7%	100%
vajab vahel spetsialisti abi	76%	24%	100%
vajab otseselt kõrvalist abi	48%	52%	100%
teadmised ja oskused puuduvad	58%	42%	100%

p < ,001 Cramer's V = ,401

Tabel 114. Metsamehe vanus ja oskuslikkus

	15-24	25-44	45-64	60 ja vanem	kokku
ise analüüsib, planeerib, teostab	0%	31%	40%	29%	100%
vajab vahel spetsialisti abi	0%	15%	41%	45%	100%
vajab otseselt kõrvalist abi	1%	18%	29%	52%	100%
teadmised ja oskused puuduvad	0%	8%	33%	58%	100%

p < ,005 Cramer's V = ,177

Tabel 115. Metsamehe tüübid ja infotarbimise tüübid

	jälgib ja jagab infot teistele	jälgib, kuid ei jaga edasi	hoiab pilgu peal	loeb, kui ette juhtub	ei otsi ise infot	kokku	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	0%	2%	32%	51%	15%	100%	,001 ,344
tegutsev metsaomanik	6%	6%	55%	29%	4%	100%	,005 ,235
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	37%	10%	45%	7%	0%	100%	,001 ,504

Tabel 116. Metsamehe vanus ja infotarbimise tüübid

	jälgib ja jagab infot teistele	jälgib, kuid ei jaga edasi	hoiab pilgu peal	loeb, kui ette juhtub	ei otsi ise infot	kokku
15-44	24%	5%	45%	23%	3%	100%
45-64	13%	9%	51%	23%	3%	100%
60 ja vanem	2%	4%	51%	37%	7%	100%

p < ,001 Cramer's V = ,229

Tabel 117. Metsaseltsi kuulumine ja infotarbimise tüübid

	jälgib ja jagab infot teistele	jälgib, kuid ei jaga edasi	hoiab pilgu peal	loeb, kui ette juhtub	ei otsi ise infot	kokku
on aktiivne liige	53%	11%	32%	5%	0%	100%
on passiivne liige	8%	11%	66%	15%	0%	100%
ei kuulu seltsi	8%	3%	45%	36%	7%	100%

$p < ,001$ Cramer's V = ,329

Tabel 118. Eri tüüpi metsadega tegelemine ja infotarbimise tüübid

	jälgib ja jagab infot teistele	jälgib, kuid ei jaga edasi	hoiab pilgu peal	loeb, kui ette juhtub	ei otsi ise infot	kokku
eramets	6%	4%	51%	33%	6%	100%
riigimets	35%	15%	43%	7%	0%	100%

$p < ,001$ Cramer's V = ,403

Tabel 119. Metsa pindala ja metsamehe infotarbimise tüübid

Need, kes ei ole metsaomanikud, on tõenäoliselt metsandusettevõtete töötajad ja spetsialistid.

	jälgib ja jagab infot teistele	jälgib, kuid ei jaga edasi	hoiab pilgu peal	loeb, kui ette juhtub	ei otsi ise infot	kokku
pole metsaomanik	26%	17%	35%	13%	9%	100%
kuni 15ha	6%	5%	42%	41%	6%	100%
16-30ha	5%	4%	61%	24%	5%	100%
üle 30ha	23%	5%	63%	9%	0%	100%

$p < ,001$ Cramer's V = ,238

Tabel 120. Metsamehe tüübid ja metsandusalaste regulatsioonide kohta info otsimise sagedus

	igapäevaselt otsib infot	korra nädalas	korra-paar kuus	harvem	üldse mitte	kokku	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	0%	0%	2%	68%	30%	100%	,001 ,381
tegutsev metsaomanik	3%	3%	17%	70%	7%	100%	,001 ,332
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	24%	22%	33%	19%	1%	100%	,001 ,639

Tabel 121. Metsamehe vanus ja metsandusalaste regulatsioonide kohta info otsimise sagedus

	igapäevaselt otsib infot	korra nädalas	korra-paar kuus	harvem	üldse mitte	kokku
15-44	17%	12%	20%	42%	9%	100%
45-64	5%	5%	26%	55%	9%	100%
60 ja vanem	0%	5%	10%	75%	11%	100%

$p < ,001$ Cramer's V = ,268

Tabel 122. Metsaseltsi kuulumine ja metsandusalaste regulatsioonide kohta info otsimise sagedus

	igapäevaselt otsib infot	korra nädalas	korra-paar kuus	harvem	üldse mitte	kokku
on aktiivne liige	26%	16%	21%	37%	0%	100%
on passiivne liige	4%	13%	29%	53%	3%	100%
ei kuulu seltsi	4%	3%	14%	66%	13%	100%

$p < ,001$ Cramer's V = ,273

Tabel 123. Eri tüüpi metsadega tegelemine ja metsandusalaste regulatsioonide kohta info otsimise sagedus

	igapäevaselt otsib infot	korra nädalas	korra-paar kuus	harvem	üldse mitte	kokku
eramets	4%	3%	14%	68%	11%	100%
riigimets	13%	28%	41%	17%	0%	100%

$p < ,001$ Cramer's V = ,520

Tabel 124. Metsa pindala ja metsandusalaste regulatsioonide kohta info otsimise sagedus

	igapäevaselt otsib infot	korra nädalas	korra-paar kuus	harvem	üldse mitte	kokku
pole metsaomanik	22%	17%	26%	26%	9%	100%
kuni 15ha	3%	3%	14%	68%	13%	100%
16-30ha	5%	3%	17%	65%	9%	100%
üle 30ha	7%	18%	27%	48%	0%	100%

$p < ,001$ Cramer's V = ,243

Tabel 125. Metsamehe tüübid ja info saamise kohad

Kokku on liidetud metsamehed, kes saavad vastavatest allikatest infot enamasti ja sageli.

	sõpradelt ja kolleegidelt	sig. Cramer's V	metsandus- -alastest meediast	sig. Cramer's V	riigiametite info- kanaleist	sig. Cramer's V	konsulendilt	sig. Cramer's V	metsaseltsi infokanaleist	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	21%	–	23%	,001 ,229	6%	,001 ,243	9%	,01 ,193	6%	,001 ,265
tegutsev metsaomanik	29%	,005 ,208	41%	,01 ,196	24%	,05 ,175	19%	,05 ,173	19%	–
metsandus-ettevõtte töötaja, spetsialist	72%	,001 ,429	60%	,001 ,342	63%	,001 ,426	16%	–	25%	,001 ,322

Passiivne metsaomanik saab sõpradelt ebaühtlaselt metsandusalast infot.

Tabel 126. Metsamehe vanus ja info saamise kohad

Kokku on liidetud metsamehed, kes saavad vastavatest allikatest infot enamasti ja sageli.

	sõpradelt ja kolleegidelt	metsandusalastest meediast	riigiametite infokanaleist	konsulendilt	metsaseltsi infokanaleist
15-44	50%	45%	39%	14%	18%
45-64	43%	43%	33%	18%	23%
60 ja vanem	20%	36%	20%	18%	14%
sig. Cramer's V	,001 ,304	,001 ,263	,001 ,232	–	,001 ,238

Erineva vanusega metsamehed ei eristu konsulendi abi kasutamise osas.

Tabel 127. Metsaseltsi kuulumine ja info saamise kohad

Kokku on liidetud metsamehed, kes saavad vastavatest allikatest infot enamasti ja sageli.

	sõpradelt ja kolleegidelt	metsandusalastest meediast	riigiametite infokanaleist	konsulendilt	metsaseltsi infokanaleist
on aktiivne liige	32%	63%	47%	58%	79%
on passiivne liige	38%	43%	33%	23%	38%
ei kuulu seltsi	34%	39%	26%	12%	6%
sig. Cramer's V	–	–	–	,001	,001

Metsaseltsi kuuluvad ja mittekuuluvad metsamehed ei eristu üksteisest sõpradelt ja kolleegidelt, meediast ega riigiametite kanalitest metsandusalase info saamise osas.

Tabel 128. Eri tüüpi metsadega tegelemine ja info saamise kohad

Kokku on liidetud metsamehed, kes saavad vastavatest allikatest infot enamasti ja sageli.

	sõpradelt ja kolleegidelt	metsandusalastest meediast	riigiametite infokanaleist	konsulendilt	metsaseltsi infokanaleist
eramets	28%	38%	23%	18%	19%
riigimets	74%	63%	63%	13%	15%
sig. Cramer's V	,001 ,393	,001 ,310	,001 ,366	–	,001 ,312

Erametsaga ja riigimetsaga seotud metsamehed ei eristu üksteisest konsulendilt metsandusalase info saamise osas.

Tabel 129. Metsa pindala ja info saamise kohad

Kokku on liidetud metsamehed, kes saavad vastavatest allikatest infot enamasti ja sageli.

	sõpradelt ja kolleegidelt	metsandusalastest meediast	riigiametite infokanaleist	konsulendilt	metsaseltsi infokanaleist
pole metsaomanik	70%	48%	57%	4%	17%
kuni 15ha	26%	37%	21%	18%	12%
16-30ha	35%	43%	28%	19%	20%
üle 30ha	46%	50%	41%	20%	34%
sig. Cramer's V	,005 ,169	,005 ,161	,005 ,166	–	,001 ,203

Metsaomandi suuruse põhjal ei eristu metsamehed konsulendilt info saamise osas, erinevused ei ole piisavalt selged, et tuua välja usaldusväärseid seoseid.

Tabel 130. Metsamehe tüübid ja ajakirjade lugemise sagedus
Kokku on liidetud ajakirjade iga ja peaaegu iga numbrid lugevad vastajad.

	Eesti Mets	sig. Cramer's V	Sinu Mets	sig. Cramer's V	Metsaleht	sig. Cramer's V	RMK Metsamees	sig. Cramer's V	Metsamajandus	sig. Cramer's V	Eesti Loodus	sig. Cramer's V	Eesti Jahimees	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	4%	,001,269	26%	,05,183	28%	,001,246	2%	,001,244	0%	,005,225	0%	,05,183	9%	–
tegutsev metsaomanik	16%	–	49%	,05,204	53%	–	11%	,001,302	5%	,001,272	5%	,05,186	16%	,005,219
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	36%	,001,430	42%	,001,259	51%	,05,188	63%	,001,626	30%	,001,557	15%	,001,421	43%	,001,440

Tabel 131. Metsamehe vanus ja ajakirjade lugemise sagedus
Kokku on liidetud ajakirjade iga ja peaaegu iga numbrid lugevad vastajad.

	Eesti Mets	Sinu Mets	Metsaleht	RMK Metsamees	Metsamajandus	Eesti Loodus	Eesti Jahimees
15-44	23%	36%	42%	33%	17%	6%	23%
45-64	18%	47%	49%	23%	12%	8%	25%
60 ja vanem	15%	44%	51%	8%	2%	5%	14%
sig. Cramer's V	,001,219	,01,179	–	,001,219	,001,297	,05,166	,05,173

Erineva vanusega metsamehed ei eristu Metsalehe lugemise poolest oluliselt.

Tabel 132. Metsamehe tüübid ja saadete vaatamise sagedus
Kokku on liidetud saadete iga ja peaaegu iga osa vaatavad vastajad.

	Metsapeatus	sig. Cramer's V	Metsakaja	sig. Cramer's V	Osoon	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	13%	,05,186	0%	–	66%	–
tegutsev metsaomanik	23%	–	3%	–	68%	–
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	28%	,01,122	12%	,001,140	63%	–

Passiivsed ja tegutsevad metsaomanikud ei erine üksteisest Metsakaja vaatamise poolest ning kõik metsameeste tüübid vaatavad Osooni ühe palju.

Tabel 133. Metsamehe vanus ja saadete vaatamise sagedus
Kokku on liidetud saadete iga ja peaaegu iga osa vaatavad vastajad.

	Metsapeatus	Metsakaja	Osoon
15-44	17%	5%	47%
45-64	23%	6%	63%
60 ja vanem	25%	2%	80%
sig. Cramer's V	,01,181	,001,237	,001,232

Tabel 134. Metsamehe tüübid ja metsandusportaalide kasutamise sagedus
Kokku on liidetud portaale igapäevaselt ja paar korda nädalas kasutavad vastajad.

	metsaseltsi koduleht	sig. Cramer's V	RMK metsaportaal	sig. Cramer's V	Erametsakeskuse leht	sig. Cramer's V	Puuinfo.ee	sig. Cramer's V	metsandusblogid	sig. Cramer's V	Bioneer	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	0%	,05,191	2%	,05,192	0%	,005,240	0%	–	0%	–	0%	–
tegutsev metsaomanik	1%	–	2%	,001,402	6%	–	0%	,005,236	1%	–	0%	–
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	9%	,001,394	28%	,001,657	16%	,001,315	0%	,001,354	1%	,05,193	0%	–

Erinevat tüüpi metsaomanikud ei eristu metsandusblogide ja Bioneer.ee kasutamise poolest.

Tabel 135. Metsamehe vanus ja metsandusportaalide kasutamise sagedus
Kokku on liidetud portaale igapäevaselt ja paar korda nädalas kasutavad vastajad.

	metsaseltsi koduleht	RMK metsaportaali	Erametsakeskuse leht	Puuinfo.ee	metsandusblogid	Bioneer
15-44	2%	14%	8%	0%	2%	0%
45-64	5%	9%	10%	1%	0%	0%
60 ja vanem	1%	2%	5%	0%	2%	1%
sig.	,005	,001	,01	,05	–	,05
Cramer's V	,206	,252	,195	,157		,159

Erineva vanusega metsamehed ei loe oluliselt erinevalt metsandusblogisid.

Tabel 136. Metsamehe tüübid ning meedia tarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
Kokku on liidetud väga kõrge ja kõrge aktiivsuse ja kanalite mitmekesisusega vastajad.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	9%	,001 ,321
tegutsev metsaomanik	31%	,05 ,200
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	72%	,001 ,462

Tabel 137. Metsamehe vanus ja meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
Kokku on liidetud väga kõrge ja kõrge aktiivsuse ja kanalite mitmekesisusega vastajad.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
15-44	44%
45-64	39%
60 ja vanem	26%

$p < ,5$ Cramer's V = ,158

Tabel 138. Metsamehe tüübid ja metsandussaadete järelvaatamine

Kokku on liidetud väga sageli ja mõnikord järelvaatamist kasutavad vastajad.

	kasutab järelvaatamist	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	8%	,05 ,161
tegutsev metsaomanik	25%	–
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	25%	–

Ainult passiivsed metsaomanikud eristuvad teistest selle poolest, et nad kasutavad järelvaatamist vähem. **Vanuse** poolest metsamehed järelvaatamise sageduse osas oluliselt ei erine.

Tabel 139. Metsamehe tüübid ja kanalite olulisus
Vastajad said maksimaalselt märkida 5 olulisemat kanalit.

	passiivne metsaomanik	sig. Cramer's V	tegutsev metsaomanik	sig. Cramer's V	metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	sig. Cramer's V
Eesti Mets	17%	–	20%	–	36%	,005 ,159
Sinu Mets	42%	–	58%	,001 ,196	33%	,001 ,188
Metsaleht	55%	–	65%	–	60%	–
RMK Metsamees	6%	,005 ,173	14%	,001 ,256	61%	,001 ,506
Metsamajandus	6%	–	7%	–	16%	,01 ,153
Eesti Loodus	19%	–	21%	–	18%	–
Eesti Jahimees	11%	–	15%	,05 ,128	37%	,001 ,252
Osoon	83%	–	75%	–	55%	,001 ,198
Metsapeatus	26%	–	22%	–	6%	,001 ,190
Metsakaja	0%	–	0%	–	0%	–
metsaseltsi leht	4%	–	5%	–	0%	–
RMK Metsamajandusportaal	8%	–	9%	,001 ,193	33%	,001 ,282
Erametsakeskuse koduleht	25%	–	35%	–	33%	–
Puuinfo.ee	4%	–	4%	–	3%	–
metsandusblogi	4%	–	1%	,05 ,127	4%	–
KKM koduleht	8%	–	8%	–	7%	–
Riigiteataja.ee	13%	–	9%	,05 ,141	25%	,001 ,211
KKA leht	4%	–	10%	–	9%	–
KKI koduleht	4%	–	2%	–	1%	–

Metsanduskanalid, mille oluliseks pidamise puhul erinevat tüüpi metsamehed üksteisest oluliselt ei eristu, on Metsaleht, Eesti Loodus, Metsakaja, riigiametite infokanalid (v.a Riigiteataja), metsaseltsi kodulehed, Erametsakeskuse leht ning Puuinfo.ee. Passiivsed ja aktiivsed metsaomanikud ei eristu üksteisest Eesti Metsa, Metsamajanduse, Osooni ning Metsapeatuse olulisuse poolest.

Tabel 140. Metsamehe vanus ja kanalite olulisus
Vastajad said maksimaalselt märkida 5 olulisemat kanalit.

	15-44	45-64	60 ja vanem	sig. Cramer's V
Eesti Mets	26%	24%	20%	–
Sinu Mets	44%	50%	55%	–
Metsaleht	61%	64%	62%	–
RMK Metsamees	33%	23%	14%	,05 ,184
Metsamajandus	15%	12%	2%	,001 ,214
Eesti Loodus	11%	22%	24%	–
Eesti Jahimees	20%	24%	13%	–
Osoon	48%	70%	86%	,001 ,312
Metsapeatus	17%	14%	29%	,01 ,171
Metsakaja	0%	0%	1%	–
metsaseltsi leht	3%	5%	4%	–
RMK Metsamajandusportaal	26%	18%	5%	,001 ,247
Erametsakeskuse koduleht	38%	36%	30%	–
Puuinfo.ee	5%	3%	4%	–
metsandusblogi	3%	3%	2%	–
KKM koduleht	9%	9%	5%	–
Riigiteataja.ee	20%	12%	8%	–
KKA leht	9%	5%	11%	–
KKI koduleht	3%	3%	1%	–

Metsandusinfokanalite oluliseks pidamine erineb erinevates vanusegruppides oluliselt RMK Metsamehe ning RMK Metsaportaali, Metsamajanduse, Osooni ja Metsapeatuse puhul.

Tabel 141. Metsandusajakirjade ja saadete oluliseks pidamine

	saated on üsna olulised	saated on veidi olulised	puudub	kokku
ajakirjad on väga olulised	0%	62%	38%	100%
ajakirjad on olulised	18%	51%	31%	100%
ajakirjad on keskmiselt olulised	27%	55%	18%	100%
ajakirjad on väheolulised	16%	64%	20%	100%

$p < ,005$ Cramer's $V = ,181$

Tabel 142. Metsandussaadete ja portaalide oluliseks pidamine

	portaalid on üsna olulised	portaalid on veidi olulised	puudub	kokku
saated on üsna olulised	5%	24%	71%	100%
saated on veidi olulised	14%	29%	57%	100%
puudub	16%	44%	40%	100%

$p < ,01$ Cramer's $V = ,150$

Tabel 143. Metsandusportaalide ja ajakirjade oluliseks pidamine

	ajakirjad on väga olulised	ajakirjad on olulised	ajakirjad on keskmiselt olulised	ajakirjad on väheolulised	kokku
portaalid on üsna olulised	0%	12%	56%	32%	100%
portaalid on veidi olulised	8%	34%	32%	25%	100%
puudub	20%	22%	23%	36%	100%

$p < ,001$ Cramer's $V = ,234$

Tabel 144. Metsaseltsi kuulumine ja meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus

Kokku on liidetud vastajad, kellel on väga kõrge ja kõrge meediatarbimise aktiivsus ja kanalite mitmekesisus.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
on aktiivne seltsi liige	58%
on passiivne seltsi liige	43%
ei kuulu seltsi	29%

$p < ,005$ Cramer's $V = ,197$

Tabel 145. Metsaseltsi kuulumine ja eri tüüpi infokanalite oluliseks pidamine

Kokku on liidetud vastajad, kes pidasid vastavat tüüpi infokanaleid väga olulisteks ning olulisteks. Riigiametite kanaleid ei peetud väga oluliseks, nende puhul sai välja tuua ainult need vastajad, kes pidasid neid natuke olulisteks.

	ajakirjad on olulised	huvialasaated on olulised	portaalid on olulised	riigiametite kanalid on natuke olulised
on aktiivne seltsi liige	53%	16%	5%	21%
on passiivne seltsi liige	43%	15%	25%	20%
ei kuulu seltsi	35%	19%	9%	23%
sig.	,05	–	,005	–
Cramer's V	,150	–	,169	–

Seltsi liikmed ja mitteliikmed ei erine üksteisest saadete ja KKM-i haldusala infokanalite oluliseks pidamise poolest.

Tabel 146. Metsandusalastel üritustel käimine ja meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus

Kokku on liidetud väga kõrge ja kõrge meediatarbimise aktiivsuse ja mitmekesisusega vastajad.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
käib üritustel sageli	64%
käib üritustel mõnikord	68%
käib üritustel harva	39%
ei käi üritustel üldse mitte	12%

$p < ,001$ Cramer's $V = ,337$

Tabel 147. Metsandusalastel üritustel käimine ja eri tüüpi infokanalite oluliseks pidamine

Kokku on liidetud vastajad, kes pidasid vastavat tüüpi infokanaleid väga olulisteks ning olulisteks. Riigiametite kanaleid ei peetud väga oluliseks, nende puhul sai välja tuua ainult need vastajad, kes pidasid neid natuke olulisteks.

	ajakirjad on olulised	huvialasaated on olulised	portaalid on olulised	riigiametite kanalid on natuke olulised
käib üritustel sageli	50%	7%	21%	29%
käib üritustel mõnikord	52%	13%	23%	30%
käib üritustel harva	45%	16%	11%	25%
ei käi üritustel üldse mitte	26%	22%	8%	16%
sig.	,001	–	,005	–
Cramer's V	,188	–	,185	–

Üritustel rohkem ja vähem käijad ei erine huvialasaadete ja KKM-i haldusala veebilehtede oluliseks pidamise poolest, tulemused on liiga ebaühtlased.

Tabel 148. Kui palju mõjutab metsandus metsamehe elustiili ning meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus. Kokku on liidetud väga kõrge ja kõrge meediatarbimise aktiivsuse ja mitmekesisusega vastajad.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
väga oluliselt mõjutab elustiili	64%
üsna oluliselt mõjutab elustiili	53%
mõnevõrra mõjutab elustiili	24%
mõjutab mitte eriti oluliselt	17%

$p < ,001$ Cramer's V = ,282

Tabel 149. Kui palju mõjutab metsandus metsamehe elustiili ning eri tüüpi infokanalite oluliseks pidamine. Kokku on liidetud vastajad, kes pidasid vastavat tüüpi infokanaleid väga olulisteks ning olulisteks. Riigiametite kanaleid ei peetud väga oluliseks, nende puhul sai välja tuua ainult need vastajad, kes pidasid neid natuke olulisteks.

	ajakirjad on olulised	huvialasaated on olulised	portaaliid on olulised	riigiametite kanalid on natuke olulised
väga oluliselt mõjutab elustiili	48%	5%	14%	36%
üsna oluliselt mõjutab elustiili	51%	16%	10%	23%
mõnevõrra mõjutab elustiili	33%	20%	18%	22%
mõjutab mitte eriti oluliselt	28%	23%	10%	16%
sig. Cramer's V	,01 ,156	,005 ,182	–	–

Need, kelle elustiili mõjutab metsandus rohkem, ei erine portaaliid ja KKM-i haldusala veebilehtede oluliseks pidamise poolest neist, kelle elustiili mõjutab metsandus vähem. Tulemused on liiga ebaühtlased.

Tabel 150. Metsamehe oskuslikkus ja meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus. Kokku on liidetud väga kõrge ja kõrge meediatarbimise aktiivsuse ja mitmekesisusega vastajad.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
ise analüüsib, planeerib, teostab	57%
vajab vahel spetsialisti abi	35%
vajab otseselt kõrvalist abi	13%
teadmised ja oskused puuduvad	4%

$p < ,001$ Cramer's V = ,282

Oskuslikemad ja algajad metsamehed ei eristu piisavalt oluliselt erinevat tüüpi infokanalite (ajakirjad, saated jne) oluliseks pidamise osas.

Metsatööde ise läbiviijad ja sisse tellijad ei eristu omavahel meediatarbimise aktiivsuse ja mitmekesisuse osas ning erinevat tüüpi infokanalite oluliseks pidamise osas. Need, kes tellivad töid sisse, hindavad metsandusportaale natukene rohkem.

Tabel 151. Metsa mittemajanduslik väärtustamine ja meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus. Mittemajanduslikud väärtused kõik metsa väärtused (puhkepaik, kooslus jne) peale majandusliku tulu. Kokku on liidetud väga kõrge ja kõrge meediatarbimise aktiivsuse ja mitmekesisusega vastajad.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
väga kõrge väärtus	59%
kõrge	45%
keskmine	26%
madal	24%
puudub	22%

$p < ,005$ Cramer's V = ,173

Need metsamehed, kes väärtustavad metsa mittemajanduslikke külgi rohkem kui teised, peavad KKM-i haldusala veebilehti olulisemaks kui teised ($p < ,05$). Teiste infokanalite tüüpide puhul ei ole seos piisavalt tugev.

Tabel 152. Metsaga seotud tegevuste mitmekesisus ja meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
Kokku on liidetud väga kõrge ja kõrge meediatarbimise aktiivsuse ja mitmekesisusega vastajad.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
väga kõrge tegevuslik mitmekesisus	57%
kõrge mitmekesisus	36%
keskmine mitmekesisus	15%
madal mitmekesisus	29%

$p < ,001$ Cramer's V = ,256

Rohkemate metsaga seotud tegevustega (istutamine, langetamine, hooldamine jne) tegelevad metsamehed peavad metsandusajakirju olulisemaks ($p < ,05$). Teist tüüpi infokanalite puhul seost ei ole.

Tabel 153. Eri tüüpi metsaga tegelemine ja meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
Kokku on liidetud väga kõrge ja kõrge meediatarbimise aktiivsuse ja mitmekesisusega vastajad.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
eramets	27%
riigimets	78%

$p < ,001$ Cramer's V = ,420

Tabel 154. Eri tüüpi metsadega tegelemine ja eri tüüpi infokanalite oluliseks pidamine

Kokku on liidetud vastajad, kes pidasid vastavat tüüpi infokanaleid väga olulisteks ning olulisteks. Riigiametite kanaleid ei peetud väga oluliseks, nende puhul sai välja tuua ainult need vastajad, kes pidasid neid natuke olulisteks.

	ajakirjad on olulised	huvialasaated on olulised	portaalid on olulised	riigiametite kanalid on natuke olulised
eramets	34%	19%	12%	21%
riigimets	61%	9%	17%	30%
sig.	,01	,05	,01	–
Cramer's V	,198	,153	,173	

Erametsaga ja riigimetsaga tegelejad ei eristu üksteisest KKM-i haldusala veebilehtede oluliseks pidamise poolest.

Tabel 155. Metsa pindala ja meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
Kokku on liidetud väga kõrge ja kõrge meediatarbimise aktiivsuse ja mitmekesisusega vastajad.

	kõrge meediatarbimise aktiivsus ja mitmekesisus
kuni 15ha	26%
16-30ha	31%
üle 30ha	52%
pole metsaomanik	65%

$p < ,001$ Cramer's V = ,216

Metsaomandi pindala järgi ei eristu metsamehed, kes peavad eri tüüpi infokanaleid (ajakirjad, saated jne) olulisemaks, kui teised.

Tabel 156. Metsamehe tüübid ja KKM-i haldusala veebilehtedega rahulolu

	KKM	sig. Cramer's V	Riigiteataja	sig. Cramer's V	KKA	sig. Cramer's V	KKI	sig. Cramer's V
passiivne metsaomanik	13%	–	13%	,05 ,174	13%	,05 ,192	9%	–
tegutsev metsaomanik	15%	–	20%	,05 ,202	18%	–	8%	,05 ,198
metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	31%	,001 ,408	58%	,001 ,434	42%	,001 ,358	27%	,001 ,345

Metsandusettevõtete töötajad on KKM-i haldusala veebilehtedega üldiselt rohkem rahul kui passiivsed või aktiivsed metsaomanikud, kes omavahel väga ei eristu.

Tabel 157. Metsamehe vanus ja KKM-i haldusala veebilehtedega rahulolu

Kokku on liidetud vastajad, kes peavad kanaleid hästi kasutatavateks ja pigem hästi kasutatavateks.

	KKM	Riigiteataja	KKA	KKI
15-44	20%	38%	33%	18%
45-64	20%	30%	23%	12%
60 ja vanem	15%	14%	16%	8%
sig.	,05	,001	,001	,001
Cramer's V	,175	,238	,212	,208

Tabel 158. Metsandusalaste regulatsioonide kohta info otsimise sagedus ning riigiametite kanalitega rahulolu
Kokku on liidetud vastajad, kes peavad kanaleid hästi kasutatavateks ja pigem hästi kasutatavateks.

	KKM	Riigiteataja	KKA	KKI
igapäevaselt otsib infot	24%	71%	47%	29%
korra nädalas	30%	50%	30%	20%
korra-paar kuus	36%	43%	39%	18%
harvem	12%	16%	16%	9%
üldse mitte	10%	10%	10%	0%
sig. Cramer's V	,001 ,261	,001 ,246	,001 ,266	,001 ,231

Tabel 159. Metsamehe tüübid ja kui huvipakkuvad on erinevad teemad
Kokku on liidetud vastajad, kes peavad väljapakutud teemasid väga huvitavateks (5 punkti) või huvitavateks (4 punkti).

	passiivne metsaomanik	sig. Cramer's V	tegutsev metsaomanik	sig. Cramer's V	metsandusettevõtte töötaja, spetsialist	sig. Cramer's V
Praktilised nõuanded metsas toimetamiseks	55%	,001 ,294	79%	,01 ,208	82%	–
Asjatundlikud ja elulised jutustused loodusest ja loomadest	47%	–	58%	–	67%	,005 ,231
Teadaadend metsandust puudutavate regulatsioonide kohta	38%	,05 ,196	52%	–	73%	,001 ,270
Jutuajamised põnevate metsandusnimestega	36%	–	53%	–	67%	,001 ,239
Metsa vaimsed väärtused	30%	–	36%	,05 ,179	40%	,001 ,261
Meelelahutus, loodusfotod ja huumor	28%	–	37%	–	30%	,05 ,200
Metsamajanduse uudised, ettevõtlust puudutavad nõuanded	23%	,005 ,217	36%	,05 ,201	82%	,001 ,431
Loodusteaduslikud analüüsid	23%	,005 ,222	33%	–	45%	,001 ,246
Metsandustehnikat puudutavad uudised, testid, nõuanded	23%	,001 ,244	38%	–	64%	,001 ,318
Globaalsed arengud metsanduses, näited	23%	,005 ,218	29%	–	49%	,001 ,264
Metsaga seotud hobid	21%	,001 ,268	40%	–	64%	,001 ,321
Ülevaated metsaseltside tegevustest ja sündmustest	9%	,005 ,234	18%	–	21%	,001 ,292
Metsanduspoliitika arutelud	9%	,001 ,270	26%	–	55%	,001 ,369
Konverentside, messide ja võistluste lühiülevaated	9%	,001 ,250	13%	,05 ,200	33%	,001 ,372
Lindilõikamised, ametkondlikud pöördumised ja tervitused	0%	–	3%	–	4%	–

Aktiivsed ja passiivsed metsaomanikud ei erine üksteisest loodusjutustuste ja huvitavate inimestega vestluste eelistamise poolest. Ametkondlike pöördumiste eelistamise osas ei eristu ükski metsameeste tüüp, need jätavad kõiki külmaks.

Lisa 4. Valimitabel

Sihtgrupp	Alagrupp	Koostööpartner	Ankeedi levitamise viis	Vastajate arv
Metsamehed	Professionaalsed metsandusettevõtete töötajad (ettevõtjad, töölised). Muud metsandusspetsialistid, RMK töötajad (metsnikud, metsakasvatajad, loodusvahid jne).	Pöördusime kõigi RMK metsamajanduse regioonide poole (Edela, Kagu ja Kirde regioonid), regiooni juhid valisid või koos valisime 10 kuni 15 juhuslikku töötajat, kellele ankeeti levitada.	Online-ankeet (keegi ei soovinud paberil). Helistasime kontaktid läbi ja seejärel saatsime lingi meilile või saatis lingi kohe regiooni juht.	~30 internetis
		Pöördusime ~15 metsandusettevõtte poole Eesti erinevatest paikadest, kellest 11 olid nõus ankeeti oma töötajate hulgas levitama.	Online-ankeet, juhatajad levitasid töötajate meililistis kutset küsitlusele vastama.	~30 internetis
	Metsamajandamisega vähemalt mingil määral kokku puutuvad inimesed. Siia hulka kuulub ka metsaseltsi liikmeid.	Keskkonnaamet selekteeris viimase kolme aasta jooksul metsateatise esitanud inimeste hulgast (eemaldas korduvad nimed, ilmselged ettevõtted, vigased andmed) tuhatkond nime ja nende kontaktandmed. Need, kellel olid meiliaadressid, nendele saatsime küsitluse lingi meilile, teistele saatsime postiga koju.	Paberil küsitlused saatsime 572-le inimesele (koos makstud vastuse ümbrikuga), meili teel saatsime kutse küsitlusele koos lingiga 435-le inimesele. Ka paberil saadetud küsitlustes oli välja toodud link, kus saab soovi korral internetis ankeeti täita.	141 paberil, ~60 internetis
	Väheaktiivsed, seltsistumata metsaomanikud (pole töötlejad, majandavad metsa ehk oma tarbeks)	Võtsime ühendust vallaametnike ja metsandusspetsialistidega Viljandimaalt, Läänemaalt, Saaremaalt, Harjumaalt, Raplamaalt, Lääne-Virumaalt, kes juhatasid meid mitteaktiivsete metsaomanikeni oma piirkonnas.	Paberil ja internetis. Helistasime metsaomanikud läbi, nõusolijatele saatsime paberankeedi (makstud vastusega) või meilile lingi online-ankeedile, vastavalt eelistusele.	17 paberil ja ~40 internetis
Kalamehed	eesti- ja venekeelsed harrastajad, offline-meedia tarbijad	Külastasime kalapüügivõistlust Võrus Tamula järvel, küsitlesime kalamehi Tartus Anne kanali ääres ja Männiku karjääris. Saatsime või viisime koha peale paberankeete 8-sse kalastustarvete poodi Lasnamäel, Tartus, Pärnus, Mustveel, Rakveres, Jõhvis ja Haapsalus (makstud vastusega ümbrikud).	Paberankeet, vastavalt kalastaja keelele eesti- või venekeelne. Koha peal käies jaotasime ankeedid neile, kes olid nõus täitma, ning hiljem korjasime kokku. Igasse poodi andsime 10-20 ankeeti, et külastajad saaks neid täita. Vastavalt poe klientuurile eesti- või venekeelsed ankeedid (neljas poes ainult venekeelsed).	Veekogude äärest 31 eestikeelset ja 14 venekeelset vastust paberil. Poodidest 11 eestikeelset ja 31 venekeelset vastust paberil
	eesti- ja venekeelsed harrastajad, online-meedia tarbijad	Kutsusime online-ankeedile vastama Kalale.ee ning Kalaportaali.ee, Rybolov.ee ja Idafishing.ee foorumite liikmeid, postitasime lingi. Võtsime ühendust 6 harrastuskalastajate klubiga, kes olid nõus jagama online-küsitlust oma meililistis. Link saadeti ka veel rohkemaid klubisid ühendavasse üldisesse meililisti.	Online-ankeet, kõigile avatud. Vastavalt foorumile kas eestikeelne või venekeelne.	~200 eestikeelset ja ~80 venekeelset internetis
	eestikeelsed kutselised, offline-meedia tarbijad	Käisime kohal või saatsime paberankeete Võrtsjärve ja Hiiumaa kalandusühingute üldkoosolekutele (makstud vastusega ümbrik).	Paberil eestikeelsed ankeedid, kalurid täitsid neid ürituse järel.	45 eestikeelset paberil
	eesti- ja venekeelsed kutselised, online-meedia tarbijad	Pöördusime 5 kalurite ühingu poole (Peipsi, Harju, Virumaa, Läänemaa, Liivi lahe), kes jagasid kutset online-küsitlusele oma liikmete meililistis.	Online-küsitlus. Meili teel levitatud kutses oli kirjas link nii eesti- kui ka venekeelsele küsitlusele, kuna ühingutes on mõlemakeelseid liikmeid.	~ 40 eestikeelset ja ~ 10 venekeelset internetis
Jahimehed	Offline-meedia tarbijad	Võtsime ühendust 7 jahimeeste seltsiga üle Eesti, mille esimehed või jahi korraldajad olid nõus jagama paberil ankeete jahile kohale tulnutele. Saatsime neile 15-25 ankeeti (tagasi saatmiseks makstud vastus).	Paberil.	79 paberil
	Online-meedia tarbijad	Kutsusime Jääger-online foorumis jahimehi vastama küsitlusele, postitasime lingi online-ankeedile. EJS jahimehi ühendavas meililistis saatis jahiseltsi juhtkond laiali kutse online-küsitlusele.	Online-küsitlus, kõigile avatud.	235 internetis

Lisa 5. Eelistatud lood fookusgruppides

Fookusgruppides said osalised iseseisvalt märkida intervjuueeritava poolt antud kahes huvialases ajakirjas, millised lood (esmapilgul) **tunduvad huvitavad** ja kutsuvad lugema ning millised lood **ei tundu huvitavad** ja pigem loeks viimastena, kui üldse. Iga osaline sai mõlemas ajakirjas märkida 5 huvipakkuvat lugu ning 5 kõige vähe huvi pakkuvat. Vene kalameeste fookusgrupis seda ülesannet ei olnud, sest neil ei ole analoogseid väljaandeid. Järgnevalt on kokkuvõtlikult välja toodud, mitu fookusgrupiliiget märkis millised lood huvitavateks ning ebahuvitavateks.

Jahimehed

Eesti Jahimees (7-8/2013)

artikli pealkiri	huvitav	ebahuvitav
Proove koguma!	1	2
Kokkutulekul allkirjastati haldusleping	1	-
Lindude vaatlemise võistlus	-	1
Linnuvaatluspäevad	-	1
Ulukite lisasöötmisest kaitsealadel	1	-
Niitvälja karikas 2013	-	1
Metskurvits jahiseaduse silmis - vee- või soolind?	1	1
Vaenukäod Haapses Harjumaal	-	2
Presidendi avasõnad	-	2
33. korda - ja ei mingit väsimust!	-	1
Koerahuvilised kokkutulekul	-	1
Ulukiasurkondade seisundist ja kütimisest 2013. aastal	6	-
Kui oluline on lisasöötmise metsseale?	6	-
Punahirve hindamine	4	2
Ulukikahjude hüvitamine Euroopas	4	1
Karu ja Stari saabumine	-	4
Jahil Aafrikas	2	4
Eestlased Euroopa meistrivõistlustel	-	3
Eesti meistrivõistlused kombineeritud harjutuses ja VSS-is	-	3
Otse raamatust	1	2
Keeritsussidest ja keeritsusstõvest	4	-
Ilmar Kangur ja tema hobid	-	1
Esimene eestikeelne jahiraamat	2	1

Sinu Mets (september 2014)

artikli pealkiri	huvitav	ebahuvitav
Omanik: raielanki on lausa ilus vaadata	-	2
Istutustöödeks tasub valmistuda juba sügisel	2	2
Iga võsalõikur metsa ei sobi	3	1
Metsaomanikud saavad ise registreerida metsateatist	-	3
Hea tava hoidja ja järgija	-	4
Sigu laastav katk jõudis Eestisse	6	-
Ulukiseirajad räägivad tasakaalukamast kütimisest	6	-
Uus ulukiliik šaakal	1	-
Sügis toob ulukid sagedamini maanteele	2	-
Ohustatud liike ohustab salakaubandus	-	1
Kuidas ikkagi maaomaniku jahiõigusega on...?	7	-
Märka ka väikest ulukit!	3	-
Ka puude aastad ei ole vennad	1	3
Metsast saab mett	-	1
Vähemtuntud metsamarju	-	1
Teejuht seente maailma	-	3
Lehesöödikud kasel, lepal ja teistel lehtpuudel	-	5
Erametsaliit teatab	-	4
Parimad metsaparandajad kohtusid Pärnumaal	-	4
Igaüheõigusel on nüüd uus alus	3	1
Kestab karujahi hooaeg (ametlik info)	-	1

Harrastuskalamehed

Kalale! (november-detsember 2014)

artikli pealkiri	huvitav	ebahuvitav
Emajõe ja Vooremaale!	2	-
Hiiu maale lesta noolima!	1	-
Sügispakkumised!	1	1
Stressist kalade elus	4	-
Aivar "KukiMuki" Sõrm, Saaremaa havikütt	7	-
Jaga vahvaid kalapilte!	2	2
Kalailma aadlik	8	-
Mere-punast trollima!	1	-
Rebaseonu trollingukoolitus	1	1
Allan Jaakus leiutas rakenduse suure koha püügiks	3	-
Eri Klas	2	2
Telli ja võida!	-	2
Kalafest 2015 kestab kolm päeva!	-	2
Emajõe mõrrad - probleem või mitte?	5	-
Mullutu-Suurlaht pakub mitmesuguseid püügirõõme	2	-
Toksilised ained Läänemere kalades	-	2
Püüame lesta!	-	1
Eesti mehed heitlesid maailma tippudega	1	-
Telli Kroonika	-	1
Väike, aga kallis	1	1
Kalapüügist Eesti Wabariigis	-	1
Nuputamist lk 80	-	3
Nuputamist lk 81	-	4
Jaagup Kreem	1	3
Sügisene lao tühjendusmüük!	-	3
Jigging Rap	-	1

Kalastaja (sügis 2014)

artikli pealkiri	huvitav	ebahuvitav
Teadus ja kalapüük	-	1
Ära maga maha aasta parimat pakkumist	-	1
Flash Blade	2	1
Telli Kalastaja koju!	1	-
Minu Salmo Slider	1	3
Kas landivärvidel on tähtsust? II osa	2	-
Balsnacki latikasöödaga varasügisese! Suur-Emajõel	-	6
James S. Oldsi 100-aastane Bass Oreno ja Stradivariuse viiul	3	-
Toimetaja kohavõidukud	1	1
Vanakooli kalamees Raivo Rüütel	3	-
Ratastooliga Pärnu lähel	-	2
Kas Tšehhi kalakasvatuse mudel sobiks Eestisse	2	3
Garmin EchoMap 50dv joonistab ekraanile ka uppunud laevad	1	2
Valitud peatükke puulandi ajaloost, III osa	3	1
Kirjad sõbrale	-	4
Elu esimene turvapüük andis meetrise haugi	1	2
Seatapp, viiulimäng ja ümarmudilad	2	5
SA Eesti Forelli biotoobi töödest 2014. aastal	2	1
Keskkonnahariduslik kalastuslaager Võrtsjärve ääres	-	1
Põlula kalakasvatusekeskus tähistas sünnipäeva seminariga	-	1
Eest-Läti sõpruskarikas karpkala püügis	-	2
Saadijärvel selgusid Eesti meistrid sisevete allveepüügis	1	-
Venemaa impordikeelu saaga jätkub	-	1
Pärnumaal kasvatatakse ahvenat	-	2
10 küsimust Liivi Lahe Kalanduskogule	-	1
Miks on kaluriamet meeste pärusmaa?	-	2
Valmis rannakaluri e-õpikeskkond	1	-
Peipsil võib taas pööri- ja kaldanoodaga kala püüda	-	2
Kalandusnõukogu kiitis heaks...	-	1
Augustikuine lõhepüük Tornio jõel	3	-

Kutselised kalurid

Kalale! (november-detsember 2014)

artikli pealkiri	huvitav	ebahuvitav
Emajõe ja Vooremaale!	-	2
Hiiumaale lesta noolima!	-	1
Stressist kalade elus	6	1
Aivar "KukiMuki" Sõrm, Saaremaa havikütt	2	1
Kätesoojendaja	2	-
Jaga vahvaid kalapilte!	-	1
Kalailma aadlik	6	-
Mere-punast trollima!	-	1
Rebaseonu trollingukoolitus	-	2
Allan Jaakus leiutas rakenduse suure koha püügiks	-	1
Eri Klas	2	2
Telli ja võida!	-	1
Kalafest 2015 kestab kolm päeva!	-	1
Emajõe mõrrad - probleem või mitte?	3	2
Mullutu-Suurlaht pakub mitmesuguseid püügirõõme	2	1
Kogu tõde ahvenast	1	-
Toksilised ained Läänemere kalades	3	-
Püüame lesta!	-	1
Eesti mehed heitlesid maailma tippudega	1	2
Väike, aga kallis	-	1
Kalapüügist Eesti Wabariigis	2	1
Ole talveks valmis!	-	1

Kalastaja (sügis 2014)

artikli pealkiri	huvitav	ebahuvitav
Teadus ja kalapüük	1	-
Flash Blade	-	1
Minu Salmo Slider	1	2
Kas landivärvidel on tähtsust? II osa	4	1
Balsnacki latikasöödaga varasügisesele Suur-Emajõel	-	2
Toimetaja kohavõdikud	-	2
Vanakooli kalamees Raivo Rüütel	1	-
Ratastooliga Pärnu lähel	-	1
Kas Tšehhi kalakasvatuse mudel sobiks Eestisse	4	1
Garmin EchoMap 50dv joonistab ekraanile ka uppunud laevad	2	-
Kirjad sõbrale	2	2
Elu esimene turvapüük andis meetrise haugi	1	1
Seatapp, viiulimäng ja ümarmudilad	2	1
SA Eesti Forelli biotoobi töödest 2014. aastal	1	1
Keskkonnahariduslik kalastuslaager Võrtsjärve ääres	-	1
Põlula kalakasvatustes tõi sündinud päeva seminariga	-	1
Dmitri Borovkov tuli maailmameistriks!	-	1
Eest-Läti sõpruskarikas karpkala püügis	-	2
Saadijärvel selgusid Eesti meistrid sisevete allveepüügis	-	1
Venemaa impordikeelu saaga jätkub	2	1
Pärnumaal kasvatatakse ahvenat	3	-
10 küsimust Liivi Lahe Kalanduskogule	3	1
Miks on kaluriamet meeste pärusmaa?	1	-
Valmis rannakaluri e-õpikeskkond	1	-
Peipsil võib taas pööri- ja kaldanoodaga kala püüda	1	-
Augustikuine lõhepüük Tornio jõel	-	1

Metsamehed – tihedalt seotud metsandusega

Eesti Mets (sügis 2014)

artikli pealkiri	huvitav	ebahuvitav
Metsaomanik jahimehega vastakuti	-	1
Metsandustöötajad pidasid Toilas kutsevõistlusi	-	2
Metsaomanikud saavad ise registreerida metsateatist	1	-
Puitmetsasõbrad pidasid Muhumaal suvekonverentsi	1	2
Loodusväärtused seavad metsa majandamisele piirid	2	2
Tartus peeti ülemaailmset metsaökoloogia konverentsi	1	-
Euroopa energeetika pöörab pilgu hakkepuidu poole	4	-
Austraalia valitsuse palve Tasmaania hoiumetsade kohta lükati ÜRO poolt tagasi	1	2
Jahimehed versus maaomanikud - leppimine pole kerge tulema	6	2
Jahimehed: tahame seista ulukite õiguste eest	-	3
Metsaomanikud: jahiõigus tuleb anda tagasi maa omanikule	2	-
Jahimeestest topisemeistrid	-	4
Pole olemas väheväärtuslikku puud	3	1
Fiskars Woodxpert	1	1
Ühistu seob metsaomanikud tugevaks jõuks	4	1
Hallan Muusikus toimetab metsas tasakaalukalt	2	1
Tänavuse metsamajandajate konkursi tublimad	-	1
Gunnar Hendrikson: avatud meel, leplikkus, õppimisvõime	2	-
Puidu väärindamine edendab äri ja eksporti	4	-
Peeti esimene Forvarderite Kevadreiv	-	3
Sada aastat Peeter Rõigaste sünnist	4	-
Metsaühistu - kellele ja milleks?	1	-
Mets - mitte teenimise, vaid hingerahu allikas	1	-
Maria Urov 80	1	-

Sinu Mets (september 2014)

artikli pealkiri	huvitav	ebahuvitav
Omanik: raielanki on lausa ilus vaadata	3	3
Istutustöödeks tasub valmistuda juba sügisel	4	-
Muudatus taimekasvatajate paberites	-	1
Iga võsalõikur metsa ei sobi	4	1
Väikese tegija pinnaseketas	1	1
Metsaomanikud saavad ise registreerida metsateatist	5	1
Hea tava hoidja ja järgija	-	1
Sigu laastav katk jõudis Eestisse	1	2
Ulukiseirajad räägivad tasakaalukamast küttimisest	2	3
Uus ulukiliik šaakal	-	1
Sügis toob ulukid sagedamini maanteele	-	3
Ohustatud liike ohustab salakaubandus	-	4
Kuidas ikkagi maaomaniku jahiõigusega on...?	6	-
Märka ka väikest ulukit!	2	1
Ka puude aastad ei ole vennad	-	1
Midagi suhupistmiseks	-	2
Teejuht seente maailma	1	2
Lehesöödikud kasel, lepal ja teistel lehtpuudel	4	1
Eesti Jahimeeste Seltsis	-	5
Erametsaliit teatab	-	1
Parimad metsaparandajad kohtusid Pärnumaal	1	2
Igaüheõigusel on nüüd uus alus	1	5
Ametlik info	1	-
Metsaomanike majanduskoostöö ühistute abil	1	-

Metsamehed – väheaktiivsemad

Eesti Mets (sügis 2014)

artikli pealkiri	huvitav	ebahuvitav
Metsaomanik jahimehega vastakuti	3	-
Metsandustöötajad pidasid Toilas kutsevõistlusi	1	1
Metsaomanikud saavad ise registreerida metsateatist	1	-
Puitmetsasõbrad pidasid Muhumaal suvekonverentsi	1	-
Loodusväärtused seavad metsa majandamisele piirid	1	1
Tartus peeti ülemaailmset metsaökoloogia konverentsi	-	5
Austraalia valitsuse palve Tasmaania hoiu metsade kohta lükati ÜRO poolt tagasi	-	1
Jahimehed versus maaomanikud - leppimine pole kerge tulema	5	1
Jahimehed: tahame seista ulukite õiguste eest	1	1
Metsaomanikud: jahiõigus tuleb anda tagasi maa omanikule	2	-
Mujal Euroopas on jahindus arvestatav maamajanduse valdkond	1	1
Jahimeestest topisemeistrid	2	3
Pole olemas väheväärtuslikku puud	4	-
Fiskars WoodXpert	-	1
Ühistu seob metsaomanikud tugevaks jõuks	5	-
Hallan Muusikus toimetab metsas tasakaalukalt	1	4
Gunnar Hendrikson: avatud meel, leplikkus, õppimisvõime	1	1
Puidu väärindamine edendab äri ja eksporti	2	2
Peeti esimene Forvarderite Kevadreiv	-	3
Sada aastat Peeter Rõigaste sünnist	-	4
Metsaühistu - kellele ja milleks?	2	-
1 küsimus, 1 vastus	2	-
Sünnipäevad	-	1

Sinu Mets (september 2014)

artikli pealkiri	huvitav	ebahuvitav
Omanik: raielanki on lausa ilus vaadata	2	-
Istutustöödeks tasub valmistuda juba sügisel	6	-
Muudatus taimekasvatavate paberites	-	1
Iga võsalõikur metsa ei sobi	4	2
Metsaomanikud saavad ise registreerida metsateatist	2	1
Hea tava hoidja ja järgija	-	3
Sigu laastav katk jõudis Eestisse	-	2
Ulukiseirajad räägivad tasakaalukamast kütimisest	2	3
Uus ulukiliik šaakal	1	1
Sügis toob ulukid sagedamini maanteele	-	2
Ohustatud liike ohustab salakaubandus	-	2
Kuidas ikkagi maaomaniku jahiõigusega on...?	5	2
Märka ka väikest ulukit!	-	2
Ka puude aastad ei ole vennad	2	2
Metsast saab mett	1	-
Midagi suhupistmiseks	1	3
Teejuht seente maailma	-	3
Lehesöödikud kasel, lepal ja teistel lehtpuudel	2	-
Eesti Jahimeeste Seltsis	1	3
Erametsaliit teatab	1	2
Parimad metsaparandajad kohtusid Pärnumaal	-	1
Igaüheõigusel on nüüd uus alus	4	-
Ametlik info	-	1

Lisa 6. Transkriptsioon – Jahimeeste fookusgrupp Tartus

Nii, hästi. Jaa, aitäh, et te tulite siia fookusgrupiuuringule. Mina olen Sander Kask, ma õpin Tartu Ülikoolis kommunikatsioonijuhtimist magistriõppes. Ja käesolev uuring puudutab seda, kuidas teie, jahimehed, kasutate just teile mõeldud infokanaleid ja meediakanaleid, mis teile nende juures meeldib rohkem ja vähem, ja nii edasi. Ja meie vestlus kestab umbes poolteist tundi. Ja ma lindistan seda, selle pärast, et ma ei jõua kõike üles kirjutada. Ja just selle lindistamise pärast, kui võimalik, siis ärme, ärme tekita liiga palju nagu krabinat, kui me võtame kohvi või saiakesi juurde. Või siis proovime üks korruga rääkida. Sest pärast ma ei saa lindistusest vastasel juhul aru. Ja ma transkribeerin selle intervjuu, kirjutan ülesse ja siis kasutan võib-olla mõningaid teie lauseid enda analüüsis illustreeriva materjalina. Aga ma teen seda niimoodi, et teid ei ole sealt võimalik ära tunda. Ma asendan teie pärisnimed väljamõeldud nimedega, pseudonüümidega. Nii et kui keegi teine loeb seda uuringut, siis ta ei tea täpselt, kes rääkis, kes mida ütles. Ja jah. Alustamegi, et...

Võtke palun igaüks üks paber ja kirjutusvahend. Ja palun voldime selle paberi niimoodi kolmnurkselt kokku. Ma veel näitan ette. Et temast tekib siuke väike kolmnurk, mille peale me saame oma nime kirjutada. Ja siis saab ära tunda üksteist. Eks see on siis nagu mulle ilmselgelt kasulik. Niimoodi. (kõik kirjutavad ja voldivad)

Aga saame siis tuttavaks. Äkki te, alustame näiteks siit siis. Äkki te ütlete oma nime ja millega te tegelete ja kaua te olete jahimees olnud... Paistab, et keegi tuli. Äkki tasub ta ka oodata siia ringi ära, onju.

Kalle: Mhmm, no ootame ära, jah.

(Intervjueerija läheb alla korrusele, kuid saabuja ei ole seotud fookusgrupiga.)

Sten: Ei õnnestunud värvata.

Ei. Jah, palun.

Kalle: Kes, ja millega tegeleb, jah. Kalle Laas nimeks. Olen paralleelselt siis siin Tartu Jahindusklubi tegevjuht ja ka Tartu Ülikoolis teaduri ametikoha peal.

Mhmm.

Kalle: Nii.

Kaua te olete jahimees olnud?

Kalle: Mmm, peaks enam-vähem täpselt 15 aastat olema.

Päris kaua. Lähme siit näiteks edasi.

Sten: Minu nimi on Sten Mäeorg. Igapäevaselt tegelen ühe, väikse turvaettevõtte tegevjuht olen. Ja jahimees olen vist, kui ma ei eksi, aastast 2004. Et mõned aastad ikka on oldud.

Mhmmh.

Rasmus: Mu nimi on Rasmus Sepp, töötan Lähte Ehituses santehnikuna ja jahimees olen olnud äkki 6 aastat.

Mhmmh.

Jüri: Mina olen Jüri Kanter, igapäevaselt ma töötan metsanduses. Aga mitte metsanduse erialal, vaid õiguserialal. Ja jahimees olen ma paberitega olnud aastast 1995, ehk siis omajagu. Ja jahil niimoodi käinud enne seda veel ikka mõned aastad juba, jah.

Mhmmh. Jah? Tere? (hüüab trepi poole, kust paistab keegi tulevat)

Lauri: On siin mõni hing nii-öelda?

Jah, siin oleme.

Lauri: Ahah. Tervist!

Tere, kas te tulite intervjuule? Fookusgruppi?

Lauri: Intervjuule? Ma ei tea, keegi helistas mulle, ütles, et tuleb tulla.

See olin küllap mina.

Lauri: Intervjuust polnud juttu, jutt oli arutelust.

Noh, see on üks viis, kuidas seda nimetada.

Lauri: Ahah.

Jaa, väga tore. Sealt saab kohvi ja saiakesi soovi korral. (uus tulija, Lauri, istub maha) Nii, me oleme siiani kirjutanud oma nime paberi peale niimoodi, et... Ja meil ongi tutvumisring algamas, et te ei jäänud hiljaks.

Lauri: Ikka mõnda tunnen jah. (kuuleb kõkutamist)

Võime minna edasi, Tiit?

Tiit: Tiit Usin on nimi, ja pensionär juba ammu. Jahimees 1956st aastast, üle 50 aasta.

Jaa. Jah, te olete pensionär. Väga staažikas jahipidamine. Jah?

Siiri: Mina olen Siiri Schmidt. Igapäevaselt töötan limnoloogiakeskuses ja Võrtsjärve õppekeskuses. Ja jahimees olen olnud siis, paberid vist sain, kui vanus sattus selliseks, ehk siis nüüd juba kuus aastat. Aga... Ei, kaheksa. Aga muidu käisin lihtsalt isa kõrvalt kaasas kogu aeg. Aga lihtsalt Eestis on ju nii, et 18 peab olema, et relvaload ja asjad kätte saada.

Selge.

Steven: Minu nimi on Steven Kallaste. Tegelen, igapäevast leiba teenin rahvusvahelise transpordiga. Jahimees niimoodi aktiivselt paberitega olen nüüd 5 aastat olnud. Enne seda olin seitsmene, sai esimest korda nigu kaasas käidud, et... Sealt nii ja naa.

Mhmmh.

Lauri: Nii, Lauri Habakuk. Ja elukutselt olen antropoloog, poole kohaga töötan Eesti kirjandusmuuseumi rahvaluulearhiivis. Teise poole kohaga käin peamiselt kolmanda maailma riikides valimisi vaatlemas. Ja jahimees olen olnud, või noh, hakanud käima kuskilt 80ndate keskelt keskkoolipoisina. Paberid sain 90ndate alguses, siis kui sai Järvseljas käidud ajamas. Ja nüüd, nüüd olen viimased kümmekond aastat olnud tegev jahimees.

Mhmmh. Selge. Nüüd ma uurin, kui aktiivsed te jahimeestena olete. Palun kirjeldage seda, kui oluline on jahimehe roll teie jaoks. Kui aktiivsed te oletegi jahimehena, milliseid jahindusega tegevusi te teete. Lähme näiteks...

Lauri: Kas me peame kõik hakkama korraga rääkima, et sa pead pigem küsima, või siis võib-olla üks räägib ühest teemast ja siis teised toetavad või. Nii on vast lihtsam. Kui me hakkame kõik läbisegi pajatama, siis sa ei jõua üles kirjutada.

Jaa, ma loodan, et siin vestluse käigus läheb meie vestlusring niimoodi vabamaks, võtab sõna see, kes soovib. Aga esialgu ma proovin aru saada just nagu aktiivsusest, et kui me pärast räägime meediast, siis see võib olla mulle kasulik teadmine.

Lauri: Ma arvan, et nii palju, kui ma siin ümber laua istujaid tean, enamikku ma tean, kõik on väga aktiivsed. Aga selles mõttes, et pigem paneme paika terminid. Jahindusest kui hobist ei saa rääkida. Hobid on see, mida sa teed siis, kui sul aega on üle. Hobid on näituseks härrasmehe markide korjamine, mida sa aeg-ajalt teed siis, kui sul jõudehetk on. Jahindus on elustiil ja elamise viis.

Mhmmh. Nii et teie jaoks on jahindus hästi oluline.

Lauri: Jaa, absoluutselt.

Jaa. Mida teised arvavad?

Kalle: Noo, mina lausa töötan sellel alal.

Steven: Noh, mina ütleks selle kohta, et võib-olla on isegi kahte sorti jahimehi. Ühed on niuksed pühapäeva vennad või laupäeva vennad, kes tulevad nigu laupäeviti tavaliselt, kui on ühisjahid ja niimoodi. Aga, niukseid inimesi ma tean, kes nädalas ei püsi, kui kaks-kolm päeva nädala sees ei saa metsas käia või jalutamaski mitte... Aint see küttimine ei ole selle asja juures, see küttimine on seal üks väike osa, et seal vaatlemine, söömine, jälgimine, kõik see muu asi, see on oluline. Et see ongi see, kui sa tahad olla hea jahimees ja tahad midagi enda poolt loodusele anda, siis ongi see, et see ei ole hobi. See ongi, käid vaatad, jälgid, uurid.

Ja Steven, teie näiteks siis käite metsas vaatamas hästi palju, neid tegevusi tegemas?

Steven: Noh, ütleme, et kui nüüd nigu jahihooaeg on, siis nädalas kolm päeva kindlasti me seal käime, vaatame jälgi, missugused loomad on liikund, kus, mida, keda, onju. Ega, et, jah, see ongi see jahi planeerimine ja kõik see, kogu see teema, et jälgitakse loomi, missugused loomad liiguvad.

Kui palju teie näiteks käite, teised, metsas loomi jälgimas, jälgi, ja nii edasi?

Rasmus: Ütleme nii, et täpselt nii palju, kui selleks aega on, teiste hobide kõrvalt ja töö kõrvalt.

Mhmmh.

Rasmus: Et siis kui tekib siuke vaba moment, siis nagu ikka kohe.

Mhmmh.

Jüri: Ehk et nagu Steven ütles, ütleme, nii-öelda pühapäeva ja mitte-pühapäeva jahimees, et osad on sellised, kes tulevad ainult jahile, ja teised on need, kes mingil määral rohkem osalevad mingi teatud piirkonna majandamisel, eks ole. Ütleme, see vaatlus on, üks on üks äärmus, teine on teine äärmus võib-olla. Aga noh, kuskil seal vahepeal see metsas vaatlemine, olukorraga tutvumine, kogu aeg mingi ülevaate omamine, et see nagu, kuskil selle koha peal on. Et kui ma ennast võtan, et siis tegelikult ise ma vahepeal tunnen, et natukene, et ma peaks isegi nagu natuke tagasi tõmbama. Mitte, et ma nii väga palju teeks, aga nagu kogu aeg tundub see kõik nii väga oluline enda jaoks olema. Samas leiad, et tegelikult võiks nagu vähem oluline olla, et lihtsalt hakkab nagu midagi muud segama või kuidagi niimoodi.

Lauri: Õige. (naer)

Jüri: Pereelu või laste kasvatamist või midagi. Aga siis sa jälle avastad, kus sa laupeva hommikul oled jälle. Et noh.

Lauri: Aga Tiit võib-olla oskab kommenteerida, aga mul on selline tunne, et see jahimehe areng käib nagu inimese vananemisega kaasas, et mida noorem sa oled, seda tähtsam on sulle, et saaks lasta. Saaks lasta, saaks looma kätte. Aga mida vanemaks sa jääd, seda rohkem hakkad nagu niisama vaatama, et kus ta liigub ja mis ta liigub ja mis ta teeb ja viid süüa välja. Nagu ei ole see püssi laskmine enam nii primaarne. Mis sa arvad, Tiit?

Siiri: Seltskond...

Tiit: Tähendab, minul on olnud see jaht, no ütleme, üsna mitu aastakümnet päris nagu, kuidas öelda, kohustuslik tegevus, sest, kes mäletavad, vanemad mehed, 70ndatel, 80ndatel olid ju nõndanimetatud riigipõdrad. Tähendab, oli metsamajandus, looduskaitseministeeriumi poolt alla antud need kontrollarvud. Ja näiteks Tartu Jahindusklubil oli seal teatud arv, see ulatus sadadesse, see, mis tuli siis jahimeestel ära küttida, metsast välja tuua. Ja siis üle anda lihakombinaati. Neid kutsuti siis riigipõtradeks, sest jahimehed said sealt ainult nii-öelda sõrad ja sarved. Ühesõnaga trofee said, aga muu läks kõik, no sisikond ka muidugi, maksad, kopsud, need jäid jahimeestele. Ja see oli niisuke omalaadi kohustus. Tähendab, klubi pidi selle ära jagama kuidagi. Ja mina töötasin Järveljal üsna mitukümmend aastat, siis oli, Järvelja oli niisuguna põdrarikas koht. Ja üsna mitmel aastal oli nii, et kui teised jahiseksioonid jäid jänni, ei saanud põtra kätte, aga tähaeg hakkas lõppema, siis kirjutati ümber, Järveljale. No sina ei tea, sa oled, et hiljuti tulid, aga noh. Jaak Olmermets kindlasti teab ja, kes siin varem olid. Ja ühesõnaga, nõukogude aeg on ju nii, et riiklik plaan on seadus. Kes plaani ei täida, see on seaduse rikkuj. Võib vist nii tõlgendada seda. Muidugi mitte nii kuri nüüd lausa, nagu tootmisplaaniga, aga ikkagi, see oli nagu jahiklubi ülesanne ja oli nagu teatud määral niisugune, noh, auasi, prestiiži küsimus, et ta täidetud saaks. Ja nii tuli siis mõned, ütleme, siis oli põtrade küttimine veel kuni aasta lõpuni, 70ndatel, kui oli juba siis piiratud, 60ndatel oli veel nii-öelda aasta lõpuni. Ja viimased päevad siis aastast olid ühesõnaga, see jaht oligi peategevus. Muu tuli kontorist nagu naiste hooleks jätta või ühesõnaga, millega nemad hakkama said. Aga ühesõnaga enda aeg kulus põhiliselt jahipidamiseks siis. Ma ei taha öelda, et ta nüüd väga meeldiv amet olnud, aga see oli teatud määral niisugune kohustus.

Aga enam see nii ei ole ju?

Tiit: No ammu ei ole ju. Tähendab, aga ma tahtsingi nii öelda, et nooremad mehed ei kujuta seda ette, mis probleemid need tol ajal olid, nende riigipõtradega.

Aga kui aktiivne te olete nüüd jahimehena, mis te ütleksite?

Tiit: Ma ütlen, põdrajahti, seajahti pole vahele jätnud, nii et laupäevad on kindlalt kinni. (naer)

Siiri: Ega see oleneb ka tegelt jahihooajast. Et ikka...

Tiit: See on, ütleme, piiratud aeg küllalt, ütleme, oktoober, november. Pool detsembrist. Seajaht on muidugi, läheb rohkem, aga põdrajaht, see tuleb ikka kaasa teha.

Mhmh.

Tiit: Ühesõnaga võib-olla üks niisugune äärmus nüüd tänapäevaga võrreldes, aga omal ajal see siiski niimoodi oli.

Mm, Siiri? Te hakkasite ütlema?

Siiri: Ei, ma ütlesin, et see oleneb ka hooajast kõik. Et ühisjahid on niuksed, kus käivad enamus mehi kohal, aga mõned mehed ongi sellised, kes käivad aint ühisjahis. Ja kes üksinda nagu ei käigi jahis. Ja siis on sellised mehed, kes eelistavad just üksinda jahis käia, aga ühisjahti ei taha minna. Et see on, olenevalt aastaajast ja sellest ka väga erinev.

Mhmmh. Mm, kas on mingisuguseid jahimehetegevusi, mida te ei tee, kuigi võiks teha, aga mille jaoks aega ei ole? Võib-olla.

Lauri: Mida sa silmas pead?

Ma saan aru, et siin on päris aktiivne jahiseltskond, istub laua taga.

Lauri: Aga sa kutsusidki fookusgrupi kokku. (naer)

Steven: Et siis tuleb see aeg leida lihtsalt.

Lauri: Aega võetakse, jah. Eks mõnigi kord ole kuidagi öeldud, et täna tööle ei tule. Et ikka, kui ikka midagi on vaja teha, või selgub, et saad vilja kuskilt, mis on vaja kähku viia metsa alla, siis lükkad need tööasjad kuskile kõrvale ja lähed teed selle töö ära.

Rasmus: Ma leian, et seda aktiivsust mõjutab see ka, et no mida rohkem sul seda staaži on, siis võib-olla sul tekivad teatud jahipidamisviiside suhtes mingid eelistused. Alguses nagu käid tõesti igal pool ja hästi palju, ja siis hiljem näiteks, ütleme, et talvel meeldib rebast pillitada, paljudele ei meeldi. Kui on ilusad ilmad, siis käid nagu tihedalt seda tegemas. Ühesõnaga, jah.

Jah.

Siiri: Kõik ei olene aint meist. Kõik oleneb paljuski muust ka.

Okei. Lähme nüüd ühe väikese ülesande juurde. Ma jagan teile kõigile ühed tabelid. Ja heidame siis pilgu erinevatele infokanalitele. (intervjueerija jagab kõigile paberid) Ma olen siis kaardistanud erinevaid infokanaleid, kus on võimalik jahindusega seotud infot saada. Ja palun märkige nendele iseseisvalt 5 minuti jooksul, kui palju te neid erialaseid kanaleid, portaale, saateid vaatate või kasutate ja julgelt võite lisada sinna nimekirja ka, kui midagi olulist meelde tuleb. Nii, palun.

Lauri: No see õppeleht Sinu Mets on netis ka PDF-ina, sealt saab ta kätte. Ei pruugi alati Maalehe vahel olla.

Mhmmh, seda küll.

Tiit: Ristikesega tuleb siis märkida või?

Just, just.

Lauri: Et siin näiteks telesaadete puhul sul võiks olla ka järelvaatamine variandina. Et kes see seda telekast ikka passis.

Jaa.

Lauri: Mida sa mõtled selle all, et kas te külastate mõne jahiseltsi koosolekuid, et igal seltsil on tavaliselt üks aastakoosolek. Ja siis, noh, ühisjahis saadakse ka kokku, et... Mida sa seal mõtled? Ühisjahid olla?

Jaa, see on hea mõte, et siis ma arvasin, et te saate äkki võib-olla siin majas või teistes kohtades kokku, kus te vahetate informatsiooni. Aga te ütleksite, et pigem on jaht see koht?

Lauri: Jah, aga eraldi aasta koosolek on aint üks, või noh, kellel on jõulupidu või mõni...

Steven: Juhatuse koosolekud on ka muidugi, aga need on ainult juhatusele.

Lauri: Siukest asja ei saa vastata õieti. Kas tohib vastamata jätta?

Äkki te paneksite, kui tihti te siis kohtute teiste jahimeestega koos, näiteks jahil või...

Steven: Keeruline.

Lauri: Paljudega, noh, ükshaaval kohtun iga nädal, aga, näed, kokku tuleme kambaga harvem. Ei saa vastata.

Okei.

Kalle: Jah, siin on selle seltsi meililistiga ka see, et kõigil seltsidel muidugi ei olegi, siis ei saagi vastata, aga kellel on, siis... Noh, põhimõtteliselt info on muidugi jahinduslane, aga tavaliselt on siis nii-öelda jooksev organisatoorne info, mis seltsilistis jookseb. Et millal järgmine jaht on, või näiteks et järgmine nädal jätame vahele ja ei tee jahti või siukene.

Võimalik on seda meili mitte vaadata. Et sellepärast ma seda küsin.

Lauri: Mis sellest kõigest peab nüüd tulema, et ma päris alguses ei olnud, et äkki sa rääkisid, mis selle tulem on?

Jaa. Ma uurin, missuguseid infokanaleid kasutavad jahimehed jahinduslase info saamiseks.

Lauri: Nii. Ja mis, see on sul mingisugune bakatöö või...

Ei, see on Keskkonnainvesteeringute Keskuse uuring.

Lauri: Aa, siis said KIKist raha ja siis lased käia. Noh, tubli. Ja sellest tuleb artikkel, sellest tuleb mingisugune muu asi? Mis selle väljund on?

Uuring...

Lauri: Aga uuringust teed mingisuguse teksti ikka lõpuks, või ei?

Jaa.

Lauri: Kus see avaldub, kust seda pärast näha saab?

Ma hea meelega saadan selle kõigile teile, kui see huvitab teid.

Lauri: Absoluutselt. Või ikka huvitab, millist metoodikat on kasutatud ja millised tulemused on siis leitud. Ikka huvitab, muidugi.

Mhmmh.

Kalle: Aga kas sa seda materjali omal magistritöös ka kasutad või on ta nagu täiesti eraldi lihtsalt KIKi tööots?

Ma tegin oma bakalaureusetöö tõesti keskkonnameedia teemal, kuidas koolinoored seda kasutavad. Ja magistrisse sisse astudes peab olema valmis kirjutatud kava. Ja ma tulin ka laiema keskkonnameedia teemalise kavaga sisse. Ma ei ole veel alustanud enda magistritööga, aga originaalne mõte oli küll selline.

Kalle: Sest, miks ma küsin, on see, et teine kord lihtsalt, neid nii-öelda tudengi tööotsi, isegi kui teema võib kattuda, lihtsalt ei ole ühel või teisel põhjusel võimalik kasutada oma ülikooli töö juures. Aga see on jõe hea, kui sa saad ikkagi, kui on midagi abi ka.

Mhmmh, jaa. Ma soovitan teil julgelt lisada juurde midagi, kanaleid, kui teil midagi meenub.

Lauri: Enamik on sul märgitud ka siin valikutena.

Jah, proovime siis teha viimased märkmed. Hoidke need enda käes, jaa. Nii, vist võime minna aruteluga edasi. Nüüd, kui te vaatate oma nendele märkmetele otsa, siis millised on need infokanalid, kust saate kõige sagedamini infot? Mida te kõige sagedamini kasutate?

Lauri: Kõige sagedamini vaatab ikka ilmateadet.

Jaa, võib öelda ju ka, et see on ju ka jahindusega seotud infokanal, onju. Aga nendest, mis tabelis on välja toodud?

Siiri: Noh, ajakiri konkreetselt tuleb ilmselt igal jahimehel kogu aeg lihtsalt postkasti. Aga teised asjad võib-olla ei käi kõigil kodus.

Kas te vaatate seda... Kuna ta tuleb postkasti, seetõttu vaatate ka seda iga kord, kui ta tuleb?

Siiri: No ikka loen läbi, jah.

Jüri: Võib-olla meil oleks mõttekas nad kuidagi kirjutada mingi tähtsuse järjekorras enda jaoks siin lehe peal, võtta see tabel ette niimoodi, üks, kaks, kolm, neli ja nii edasi, onju. Et siis on kuidagi lihtsam. Või sulle lihtsam.

Äkki me saame seda just katta arutluse käigus.

Jüri: Okei.

Et jaa, Siiril oli vist siis ajakiri Eesti Jahimees kõige olulisem.

Siiri: Ei, mitte seda, aga lihtsalt see on see, mis tuleb kogu aeg postkasti, et internetist ma loen küll, aga ma ei pruugi alati igale artiklile peale sattuda. Et kui ma satun peale mingile jahiteemalisele artiklile, siis ma loen seda, aga kui ma ei satu sinna peale, siis ma ei teagi, et see olemas on, näiteks. Ja siis siin on jälle märgitud see foorum, kus väga palju kõiki artikleid just välja tuuakse. Et mis nagu juhatab siin nende artikliteni.

Mhmh. Okei, need on siis omavahel seotud, võib öelda.

Siiri: No üldiselt on niimoodi, see foorum, mis siin oli mainitud ja...

Jüri: Noh, ma ütleks ka, et Jääger Online jahindusfoorum, et selles mõttes...

Kalle: Foorum pigem juhatab...

Jüri: Järgmise allikani.

Kalle: ...teiste...

Siiri: Jah.

Kalle: Jahimehe ajakiri, see tuleb nagunii koju. Noh, kes kui palju loeb, aga enamasti vähemasti läbi lapatakse ikka.

Kas te teised nõustute ka sellega, et kõik lappate ajakirja?

Siiri: Jah.

Rasmus: Ikka, ikka.

Sten: Noh, foorumis reeglina lisatakse viited mingile päevakorralisele asjale.

Kalle: Aga foorumis tuleb küllalt palju ka, noh, muid viiteid.

Siiri: Millele sa ise võib-olla ei satuks peale.

Kalle: Lihtsalt selle seltskonna peale on hästi palju, kes loeb mingeid Vene, kes loeb mingeid Lääne-foorumeid, muid portaale. Ja lihtsalt tuleb neid viiteid nii-öelda üle ilma. Aeg-ajalt. Ja siis, jah, nigu vähemasti saab, kes lugeda viitsib, aga pilgu peale visata. Nigu millega tegu on ja kas see on ennast huvitav.

Kuhu need viited siis tavaliselt juhatavad? Kas teil on mõni näide tuua?

Siiri: Näiteks on see, et mina olen saarlane, mina loen näiteks Saaremaa lehte ja kui on Saaremaal mingi jahiteemaline uudis, siis ma võin selle vabalt sinna foorumisse üles postitada. Et see inimene, kes elab kuskil, üldse võib-olla Saaremaa lehte muidu ei loekski, aga kui ma selle postitan sinna, siis ta vaatab, et oh, jahiteemaline uudis, ikka loeb selle võib-olla läbi. Ja samamoodi võib olla keegi, Virumaa lehest loeb, postitab sinna ja saan mina seda lugeda. Kuhu ma nagu niisamaei satuks.

Kalle: Jah, Eesti, Eesti artiklitest on Maaleht küllalt hästi niimoodi, kajastatud. Et palju loevad ja siis kui on midagi jahindusteemalist, siis pannakse see viide foorumisse ka üles.

Aga jutt käib praegu ainult sellest Jääger Online foorumist või..?

Lauri: Muid ei ole ju Eestis, siukseid ühiselt võetavaid. See on nagu niimoodi välja kujunenud, et see on nagu see koht, mida vaadatakse. Küll on mingisuguseid katsetusi, mis tehtud, ka teisi teha, aga need on surnud, sündinud vist peamiselt...

Aga ma tean, et seltsi portaalid ja Facebooki lehed ka postitavad viiteid erinevatele allikatele.

Kalle: Jah. Noh, minul näiteks osalt ka töö tõttu ma põhimõtteliselt iga hommik enam-vähem kerin Jahimeeste Seltsi, ühesõnaga Jahimeeste Seltsi ja ka teiste jahindusorganisatsioonide kodulehed ja Facebooki lehed läbi lihtsalt. Enamasti see info on 99% kattuv. Aga lihtsalt mul on mingisugune pilt ees, et, nii-öelda, mis parasjagu jutuks.

Mhmmh.

Rasmus: Seltsi meililistist samuti. Ikka mingid aktuaalsed teemad, mis on tähtsad, mis vajavad kajastamist, näiteks seakatk, siis keegi kuskilt midagi kuuleb, siis levitab infot.

Mhmmh. Okei. Kas teil oma märkmetes oleks veel mingisuguseid olulisi info, selliseid infoallikaid välja tuua, mida te sagedasti kasutate? Mis te märkisite veel hästi sagedaseks?

Lauri: No Facebook muidugi, et kui sul on, et, vastavalt see, Viljandimaa või Eesti Jahimeeste Selts on sul seal laigitud, siis sealt tuleb ju info automaatselt sulle ette ja noh, ikka viskad pilgu peale.

Siiri: Sa ei peagi midagi tegema, sest ta lihtsalt tuleb sinu uudiste voos.

Lauri: Tuleb ise, tuleb ise jah. Enamik inimesi istub niikuinii arvuti ees sageli, siis ikka loed ja vaatad. Kui midagi spetsiifilist on vaja otsida internetist, näiteks mingisuguseid relvatehnilisi asju, siis ma olen

vaadanud seda Vene portaali Guns.ru. Et seal on ikkagi see kasutajate hulk ja teadmiste pagas on üüratult suurem kui Eestis ja kõiki neid relvi ja tehnilisi asju, mida nemad seal on kasutanud ja proovinud, neid on ikka ju üüratult palju rohkem, kui meie pisikese lapikese peal. Aga noh, jällegi, seal on see keeleküsimus, et mina oskan vene keelt veel. Või siis, noh, teisi sealt vaatan aeg-ajalt, kui mingit Skandinaavia asja on, siis Robsoft.nu on üks Rootsi jahindusportaal, et sealt ma aeg-ajalt tõnkan ja loen ka. Ma natuke oskan keeltki.

Tiit, missuguseid näiteks teie sagedasti kasutate jahindusinfo saamiseks?

Tiit: Noh, kui nii jooksvalt on aga see ajakiri Eesti Jahimees. See toob üsna palju informatsiooni ära. Et kui, noh, see on sisuliselt iga, mis ta tuleb nüüd, kahe kuu tagant tuleb. Ja noh, see Maalehe lisana ka, see Metsaleht on ikka, too on nagu pidevalt nii-öelda vaatluse all. Ja siis mul käib see venekeelne Ohota i Ohotnitsje Hozjaistvo. See on muidugi nüüd meie mõistes juba, noh, niisuke huvi asi, sest ega seal Eestist midagi ei ole, aga selle-eest jälle sealt Venemaa piiridest on huvitavaid asju.

Mhmh. Sten, näiteks, mis kanaleid teie kasutate sagedasti, mis te märkisite?

Sten: Noh, jah, eks ikka foorum on põhiline, kus see info siis kokku koondub ja teine on siis Eesti seltsi meililist. Neil on seal sellised aktiivsed eestvedajad, kes alati jagavad rõõmuga teistega ka olulist infot, nii et, ütleme, selline... See on selline, ametlik info ikkagi jõuab seda kaudu. Aga foorum ikka põhiliselt, jah. Viited asjadele, kes mida jagab ja nii edasi. Ja selles mõttes foorumiga on minu arust väga hästi, et moderaatorid hoiavad selle asja nagu suht prügist puhtad, et seal nagu mingit sellist, keegi reklaami nagu ei kipu seal tegema. Et selles suhtes on siamaani väga hästi olnud.

Lauri: Pöder on praegu siin ka. (naer ja elevus)

Sten: Noh eks väikseid katseid ole seal täheldatud, aga.

Lauri: Okei, ma võin ka vait olla.

Mingi näide oli, kus keegi oli reklaami, või...

Lauri: Eiei, ei. (naer)

Sten: See modereeriti ära.

Okei. Nüüd need sageli kasutatud infokanalid, kas te olete sealt saanud sellist infot, mida te olete kohe kasutanud ka? Kuidas te olete kasutanud seda infot, mis nendest sagedastest kanalitest teile kätte tuleb?

Lauri: Üks, hiljuti oli jahiseltsi listis oli info, et üks kohalik põllumees müüb vilja odavasti. Järgmine päev olin kohal, rahakott näpuvahel. Väga lihtne.

Jaa. Veel mingeid näiteid? Näiteks kuidas te olete kasutanud siis, kas foorumist kätte tulnud infot, viidatud infot, või, ma saan aru, et ajakiri Eesti Jahimees oli ka populaarne.

Jüri: Võib-olla see kasutusviis on nagu oma väljenduse poolest hästi abstraktne muidugi, kui nii öelda. Mis ma nagu mõtlen öelda, aga. Ega seda infot tegelikult ei saa nagu väga palju millekski muuks kasutada. Nagu Lauri ütles, et tõesti, kui see on mingi selline kaubanduslik info, et sa lähed kohe, reaalselt kasutad seda, eksole. Aga noh, seltsi meililisti saad sa kasutada millek? Ahhaa, laupäeval toimub jaht, see kuupäev, sel kellaajal, eksole. Selge. Aga noh, foorum ja kõik need, ütleme, enamus muid on nagu mingi ettekujutuse kujundamiseks, eksole. Mingite uute teadmiste hankimiseks. Selleks, et noh, a la, loed siin Soome jahindusajakirju, loed, ahhaa, et miks meil Eestis nii ei tehta. Ja et miks nemad on seal kõik nagu mingid teed juba läbi käinud, aga, aga nende loodus väga palju meie omast, noh, ei erine. Mõnes aspektis kindlasti oluliselt, aga mitte, mitte väga paljudes aspektides. Samas meil nagu mõned küsimused on jäänud nagu, noh, kuidagi toppama mingitesse muudesse, on siis poliitilistesse või, või majanduslikesse vagudesse, onju, mis nagu Soomes on läbi käidud. Noh, jällegi, riikide arengu erisus. Et tegelikult mina ütleks, et mina ikkagi nagu seda infot kasutan pigem nagu, noh ma ei tea, ütleks niimoodi analüüsimiseks ja võib-olla uue info sünteesimiseks, kuigi ma iseenesest ei kirjuta mingeid väitekirju ega mingeid töid jahinduse teemadel. Aga pigem nagu enda harimiseks.

Et siis nagu lihtsalt, teadmiseks võtta.

Jüri: Noh, teadmiseks...

Kalle: Silmaringi laiendamiseks.

Jüri: Silmaringi laiendamiseks. Ja noh. Ma ei tea, vestluse käigus siis nagu noh, hiilgamiseks, onju.

Kalle: Ühtegi konkreetset näidet praegu endal meelde ei tule, aga põhimõtteliselt mingi osa on ka, see on ka osalt silmaringi laiendamise all. Noh, nii foorumist, kui ka võib-olla ajakirjast. Ja no loed, keegi kirjeldab mingisugust oma jahivõtet. Paned kõrva taha. Proovid metsas järgi. Aga noh, ma ei tea, mingi peibutusjahi kohta näiteks võib-olla, siuke lihtsam näide.

Siiri: Ja arutelu, kuidas keegi teeb. Noh, ikka saad uusi nippe, kui ütleb, et ah mina teen seda niimoodi, siis sa mõtled, et oh, ma polegi nii proovind, äkki on nii parem. Või noh, mis iganes.

Sten: See info ongi seal tegelikult kasutatav ja. Et kellel on vaja konservikarbi kaanetajat. Ja üks ütleb, aga mina seal eile nägin, eksju. Noh, nii palju siis on seda kasutust seal, eksju. Kel mure, see küsib, kes oskab, see vastab, nii see asi käib.

See on siis meililistis, või...

Sten: Foorumist ma pigem praegu räägin. Meililistis üldiselt sellist asja ei käi.

Siiri: Noh meililist on pigem siuke jahiseltsi sisene info.

Sten: Jah, see on ikkagi privaatne.

Siiri: Igal jahiseltsil on oma meililist, eksole, ja nad räägivad oma seltsi, ma ei tea, põdrajaht on nüüd läbi, või võtsime lube juurde või sealt saab noh, nagu vilja, või et seal olid kahjustused, me peame sinna jahti minema või, noh, mis iganes. Aga need foorumid ja teised on nagu sellised laiemad, mida nagu loevad kõik üle Eesti, nii-öelda.

Kas nendes meilistides tuleb informatsioon pigem nagu ülevalt alla ainult või liikmed omavahel ka...

Siiri: Ei, see liigub igat pidi ikkagi.

Igat pidi. Ja siis pannakse, et send to all või...

Siiri: No ma ei tea, meie seltsil on igatahes nii.

Kalle: Jah, eks ta on niiviisi, et mis on nii-öelda korralduslik info, et jahtide korraldamine või kui ka tuleb, noh, praegu on see seakatku teema, mingit tähtsat infot, noh see liigub ülevalt alla. Aga samas kui on mingit jahiseltsi arutelud, lisasöötmise teemad, noh, see pigem liigub info alt üles. Et no jah, kasvõi...

Sten: Täna selle meililisti süsteemiga on see probleem ka, et alates mingist teatud vanusest see järjest nagu kahaneb. Sest, ütleme, vanem generatsioon täna meil ikkagi meilistis väga ei suhtle.

Tiit, kas te nõustute sellega?

Tiit: Kuigivõrd, jah, on õigus muidugi. Sest see on, noh, uus põlvkond suurel määral istub arvuti ees. Koolinoored sageli rohkem, kui tarvis oleks. Nii et see on, lapselapsed, ma vaatan, on nii isegi rikuivad tervist selle teleri ees ristumisega, või tähendab, selle arvuti ees istumisega. Aga see on täiesti loomulik, sest ega ütleme, kui ma jahil käima hakkasin, siis üldse ei olnud niisugusi asju, nagu arvutid ja need meilid ja siukesed asjad, mis praegu on...

Mhmh, mhmh. Teeme nüüd järgmise väikese ülesande. Palun võtke igaüks üks paber... (kõik võtavad paberid) Ning... Vahel on niimoodi, et see infokanal, meediakanal, mida me kasutame sagedasti, on ainult taustainfo jaoks. Nüüd proovige meenutada mõnda hetke, kus te saite, ükskõik, kust siis, mingit väga, teile just väga olulist jahindusalast informatsiooni, mingit kriitiliselt tähtsat infot. See võis puudutada mingeid olulisi muudatusi jahiseaduses või mingeid hoiatusi või midagi sellist tähtsat, mis oli väga väga oluline just teile jahimeestele. Mõelge kaks minutit ja pange äkki mõni märksõna kirja selle kohta, mis teil meenub.

Lauri: Mis kanalist saime või kuidas...

Jaa, et kuidas see informatsioon teieni jõudis? Mis kanalit mööda?

Siiri: Seal on nii palju erinevaid.

Sten: Et see on nagu keeruline küsida, jah.

Steven: Ma võiksin omalt poolt öelda seda, et Tiit on nigu vanem mees, noh, minu hea jahisõber on kah natuke vanem mees. Tema nigu vaatab seda meililisti vähem, vaatab igast uudiseid vähem. Mina istun töö juures, tegelen päevaselt seal, mitmeid kordi monitoorin erinevaid väljaandeid, vaatan igast uudiseid ja, noh, teatud mõttes ma olen ajakirjanduse ja igast asjadega kokku puutunud siin aastaid. Teinud siin Hotspordile aastaraamatuid ja igast erinevate meediaväljaannetega, kuni postimehele teinud kaastööd fotode koha pealt. Ja siis sa vaatad teine kord, loed neid uudiseid onju, et mis tulevad sinna onlaini ülesse, et ütleme, see on mingi kohalik Saaremaa ajakirjanik on saand mingi jahidusuudise omast arust. Paneb selle plobloblolo ülesse, onju, selles omas valguses, selles mahlases. Tegelikult ongi see, et minu jaoks, ma alati loen neid uudiseid ja siis ma tükk aega seedin ja mõtlen selle jama peale, enne kui midagi öelda tahan, sest noh, ega see tavainimene, kes nagu kirjutab jahindusest, et... Või mingist olulisest infost, nigu siin, no et oli see juhtum, oli too juhtum, et ennem tuleb seda asja minu jaoks... Ma väga pikalt seedin siukest asja, ennem kui ma midagi mõtlen või välja ütlen. Neid juhtumeid on minu arust palju, kus hästi kohalikud ajakirjanikud kirjutavad kähku mingi asja ülesse...

Siiri: Ja väga mööda.

Steven: Ja väga mööda selle asja ja täiesti tundmatult, et noh, võib-olla Tiidul ongi hea rahulik, istub kodus, võtab, nädalas teeb meililisti, vaatab, tunneb elust mõnu, vaatab Eesti Jahimeest, võib-olla vaatab Eesti Jahimeeste seda kodulehekülge ja elab hoopis muretumat ja rahulikumat elu, sest noh, iga nädalaselt, iga päevaselt tuleb seda ikkagi, seda...

Jüri: See jäme filter on juba nii-öelda Tiidu jaoks juba ära olnud.

Steven: Ammu ära olnud, jah, täpselt. Et see, mida mina iga päev näen, et seal, no umbes see ja too, mingi action...

Kalle: Ei vihasta enam tühiste asjade üle.

Lauri: Jah.

Sten: Kusjuures ma olen sellega täitsa nõus, et kui sa küsid märksõnu selle kohta, siis ma ütlen, praegust, kui ma mõtlema hakkan, seda infot tiirleb nii palju. Et ma ei suuda vastata sellele, kust ma seda või seda nüüd, kust ma selle info sain.

Siiri: Kust see kõrva jäi sul.

Sten: Just nimelt.

Jüri: See on nagu kaks küsimust korraga ka, et vaata, üle Eesti tasandil kriitiline info või, või mingisugune jahiseltsi tasandil kriitiline info, et no et kuidas filtreerin sellele küsimusele vastust, et kui ma mõtlen jahiseltsi tasandil, siis ilmselt on kriitiline info see, kas sel laupäeval jaht toimub või ei toimu, onju.

Sten: Ja mis kell toimub.

Jüri: Jah, ja mis kell toimub. No okei, kellaaega võid enam-vähem arvata, noh on see 8:30 või 9, eksole. Aga kui Eesti tasandil kriitiline, siis hakkad mõtlema, et ega üle seakatku hetkel nagu midagi väga ei ole, et noh, kuhu maani see nüüd jälle levinud on ja mis kõik, et noh. Et selles mõttes nagu.

Steven: Kusjuures see on päevateema, aga igasugust muid, näiteks jahi igasuguseid...

Jüri: Ei no, jah, viimane, viimasel ajal...

Steven: See on nüüd viimane aeg, jah. Aga üldiselt see online meedia ongi praeguses hetkes minu meelest see kõige hullem tegelikult, et, noh, kõik ju püüavad kõigist ees olla kogu aeg. Nigu midagi juhtub, kohe peab see onlainis olema kuskil üleval. Sest nagu tõmblemine käib, et see info adekvaatsus nagu jahinduse koha pealt on minu jaoks suhtkoht küsitav pidevalt. Et ma pidevalt seedin seda asja, ma tean seda, kui kiiresti on vaja näiteks siin, noh, muus ajakirjanduses on täpselt see, et sul on mingi pilt, siis tavaliselt müüb see, kõige see mustem pool ja siis püütakse kohe seda asja forsseerida, et see onlain on minu jaoks nagu...

Lauri: Pealiskaudne.

Steven: Jah. Ma olen küll, noh, nooremapoolne inimene, ma väidaksin, aga... Ja nigu vaatan aeg-ajalt infokanaleid, aga jah, see onlain on ikka suhtkoht, ühte pidi ta nigu rikub võib-olla seda, tänases päevas ka seda inimeste suhtumist võib-olla jahindusse, sest, ütleme, noh, ei mäleta nigu, võib-olla Kalle oskab öelda, kus onlainis kirjutatakse positiivseid sõnu jahimeeste kohta. Et kui toredad inimesed te olete. Et noh, kõik on nagu hästi ja.

Kalle: On niukseid.

Steven: Aga need on üksikud, kes on üksikud, seda asja on nii vähe, noh.

Kust te siis saate kvaliteetset jahindusalast infot?

Kalle: Noh, näiteks kui siin samas see seakatku näide tuua, siis see, noh, tuleb ka, onlaini tuleb igasugust jama. Ja siis ongi, näiteks mina, kui tuleb jälle mingisugune nupukene, võtan lahti selle, mis ta siis on, põllumajandusministeeriumi lehe kaudu tuleb see seakatku infoleht. Ja vaatan sealt, kas seal on mingisugune info näiteks üleval. Ühesõnaga, et see esimene infokild võib küll tulla mingisugusest Delfist või Postimehest või sellisest kohast. Aga kui seal on kogu see info kaheldava väärtusega, siis ma edasi lähen nii-öelda ametlikest kanalitest otsima. Et kas kusagilt mujalt tuleb sama info veel välja, või see on lihtsalt mull.

Sten: Just nimelt, just nimelt, et praegusel ajal tuvastada seda algset tõest nii-öelda allikat, kus see info peaks pärinema, meie meediakanalitest või sellest infohulgast, täna on tegelikult võimatu. Et ma saan aru, et justkui hea tava on ju küll see, et peaks nagu keegi viitama, kui ta kellegi teise infot avaldab, või midagi sellist, eksju. Aga see on sellise kaheldava väärtusega, et kui ma, ütleme, kuskilt Postimehest loen, et seakatki oli nagu paha nali, siis kui ma Kallele helistan, siis Kalle ütleb, et ei, see ei olnud paha nali, eksole. No siis on ju selge, et need on kaks erinevat infoallikat ja noh, kaks korda võite arvata, et

keda ma siis usuksin. Nii et noh, ütleme, see info, mis tiirleb ümber meie kogu aeg elektroonilises meedias või, või... Ma nagu seda, mina isiklikult ei võta seda üldse nagu väga tõsiselt ja drastiliselt, et kui keegi seda kinnitab ja tõesti nagu asi, noh, nii-öelda saab kinnitatud, siis võib hakata sellega nii-öelda tegelema, analüüsiga ja uskuma, uskuma hakkamisega, aga mitte ennem.

Nii et teie jaoks oli see usaldusväärne infoallikas sõber, spetsialist?

Sten: Pigem siiski ikka jah.

Siiri: Mmh, tegelt on ju ka niimoodi, et sa võid isegi kui sa oled täielikult välja lülitatud sellest internetist ja sellest kõigest, ega sa siis ju otseselt, sa lähed laupäeval jahti ja sul jahikaaslased ikka räägivad, mis on praegu oluline. Et kas seakatk on meie maadele jõudnud või ei ole, onju. Kas meil on loomi lasta või ei ole. Et see ei jää selles mõttes, noh, et see ei ole maailma lõpp, kui sa nagu ei loe neid internetiasju.

Sten: Meil on tegelikult näide ka ju, et mis tahes need seakatkuga teemad, kust kui palju, eksole, et see, mis nüüd räägitakse ja kirjutatakse kuskil onlainis, keegi sõber räägib, teine asi on see, mis tuleb meie meililisti siis nüüd läbi, ülevalt alla. See on ikkagi keskkonnaministri allkirjaga, digiallkirjaga paber, eksole. See võiks usaldusväärne täna olla.

Siiri: Tegelt piisab sellest, kui sul on seltsi see, sa käid jahis, sa saad oma jahikaaslastelt infot, et see ülejäänd info on kõik siuke, mida sa ei pea otseselt teadma.

Sten: See on siuke taustamüra.

Steven: Et see mis foorumis, näiteks mina ütlen, nagu kahe käega poolt, et inimesed müüvad, vahetavad, ikka mingi info käib, aga inimene lihtsalt, noh, seda, ütleme, et foorumis ei ole minu jaoks seda, põhjanevat, 100%, et jah, nüüd on see asi tuvastatud, nüüd on need analüüsid tehtud. Et noh, selge see, et see on, aga ma ei tea, minul on nende foorumite koha pealt veel niuke, ära võta isiklikult, aga see asi on nii, noh, et sorry.

Kalle: Ei, no, ses suhtes pole hullu

Steven: Aga see ongi...

Siiri: Sealt saab ka väga palju uusi tutvavaid. Näiteks mina olen siit pooled... (naer eelmise teema pärast)

Steven: Vanem meesterahvas siin, Tiit võtab, näe, jahimeeste ajakirja ette, loeb sealt rahulikult, see on paberi peal kirjas, on 100% kirjas. Ja ongi rahu maa peal. Ja noh, et see ongi siin, et minu jaoks see on samamoodi, et ma näen seda meediat iga päev ja see on, täpselt see onlain on minu meelest, noh, nad tahavad seda onlaini veel hullemaks ajada, ma tean siin meie üks jahiseltsi liige on Postimehe üks omanikest nüüd ja samamoodi, ma näen, et see paber on küll hea, aga püütakse kogu aeg sinna veel, veel parem oleks, vanasti saadi pilt selle asja juurde, nüüd tahetakse juba videod, et video oleks ka kogu aeg juures. Et seda asja veel ikka kogu aeg nagu kruttida ja kruttida ja kruttida, et rahval põnevust oleks. See, kes selle esimese killu ikka välja viskab, et noh, sealt nagu... Ma näen seda igapäevaselt, aga...

Sten: Sealt tulebki, ütleme, erinevus mingi kommertsmeediaväljaanne ja foorum, eks. Foorumis iga mees, kes oskab arvutit kasutada, avaldab oma mõtteid. Noh, muidugi seal on ka lennuka fantaasiaga kodanikke...

Lauri: On on. (naer)

Sten: Et selge on see, et seal peab nagu ise ka suutma selekteerida nüüd selle nagu mõistliku mittemõistlikust. Aga selles suhtes olen täiesti nõus, et Postimehes on ju see, et kui on artikkel, artikkel peab müüma, eksju, business on raha.

Lauri: Klikkide arv.

Sten: Kas see on tõsi, pooltõde või midagi veel hullemat, see ei oma tähtsust enam.

Siiri: Pealkiri on hoopis teistmoodi.

Sten: Jah, just.

Siiri: Vaatad pealkirja, mõtled, misasja, vaatad ja loed teksti, hoopis teine asi tegelikult. Lihtsalt see pealkiri on tehtud siukseks, et sa vajutaksid sinna. Ja loeksid seda.

Sten: Infoühiskond, et midagi ei ole teha.

Rasmus, mis teie arvate, kas teie ka otsite just õiget kanalit, seda õiget uudist?

Rasmus: Absoluutselt. Ma ise ka leian, et kõige olulisem on ikka see meililist, noh. Sest kui kuskilt, nagu Kalle enne mainis, tuleb keskkonnaministeeriumist või kuskilt edasi Kallele neile siia, siis sealt levitatakse edasi see meie sektsiooni esimeestele ja nemad siis levitavad selle meile ja see on nagu see infokanal, mida usaldada.

Siiri: Kõige olulisem võikski olla see, noh, seltsi meililist. Et seal nagu ei teeks midagi. Kõik info, mis vaja on, saad sealt kätte. Ja see on usaldusväärne.

Jüri: Jah, täpselt, kui kriitilist infot, seda, mida sul tõesti vaja on, et selleks soon on juba ette tehtud, onju, et kui...

Siiri: Ma ei pea teadma neid teisi asju.

Jüri: Vähem infot ja samas on see jah, kellegi poolt välja valitud...

Steven: Seltsi koduleheküljel on ka samasugune koht, kus on ikka usaldusväärne info. Sa võtad selle ette ja sa tead, et nii oli. Ja nii ta on. Et ega seltsist kodulehele tekib see info ka, kui ma ei eksi, viibega, aga ta tekib tavaliselt. Ja noh, kui sa käid seal korra päevas või kahe päeva tagant või kolme päeva tagant, siis sa ikka midagi sealt ära nokid, noh.

Kalle: Selle koha pealt jah, see, EJSi kodulehekülg suhteliselt hästi ja adekvaatselt uueneb.

Steven: Ta on suhtkoht kindlam info ikkagi, kui ajalehe info.

Kalle: Konkreetne ametlik info, see ikkagi üldiselt paari päevaga nagu, jõuab neile üles. Et nad ikka natukese pingutavad. Alati saab muidugi paremini.

Siiri: Aga üldiselt see jõuab meililisti ka selleks hetkeks juba. Kui see seal üleval on, siis see on juba saadetud niimoodi edasi, et see jõuab lõpuks ka sinna seltsi meililistidesse ka.

Steven: Ei, seda küll jah, aga ma mõtlengi, et see on nagu usaldusväärne, suhtkoht usaldusväärne minu jaoks vähemalt.

Sten: No see oluline, kriitiline info käibki ikkagi meililiste pidi kiiremini, sest igat asja ei kannata kodulehele ka üles panna, et...

Steven: Seda ka muidugi, jah.

Sten: Muidu see kodulehelt võetakse see info, seda natuke töödeldakse, eksju, ja siis keegi saab jälle, mõni väljaande omanik jälle jupi maad osta endale juurde, eksju. Et jälle midagi müüa, nii-öelda. Et noh, nii ta käib, eksju.

Okei.

Kalle: Noh, ja muidugi on, seal on see, kus oli see lahter, tuttavatelt ja sõpradelt See on see, mis teinekord töötab veel kõige kiiremini. Kui on ikkagi mingid tõeliselt põletavad uudised, no näiteks, et naaberseltsist leiti katku surnud siga, siis see info on enamasti juba telefoni teel teada enne, kui ta jõuab ametlikke kanaleid pidi. Sellisel juhul tuleb ametlikke kanaleid pidi kinnitus sellele infole, mida juba enne kuulnud olid.

Väga hea. Tuleme nüüd nende tabelite juurde tagasi, mis te täitsite. Ja ma küsiksin teie käest nende kanalite kohta, mis ei ole teile eriti olulised, mida te kasutate väga harva. Kuidas te nendega tavaliselt kokku puutute?

Lauri: Ei puutugi. Ohota... Telekat ei vaata. Ei ole siukest asja, nagu telekas ja üldse ei vaata telekat.

Jüri: Vot siin ei ole seda lahtrit, et harvem, ekssole, siin võiks olla, et üldse mitte. Kui see lahter siin ka oleks, siis oleks võib-olla mõne märkinud sinna.

Siiri: Mõnikord on mingis saates näiteks mingi jahiteemaline lõik, aga ma ei tea, et see seal on. Üldiselt mul on niimoodi, et kui keegi tuttavateks näeb, siis kõik helistavad kohe mulle, et kuule, vaata nüüd seda, et seal on mingi jahijutt, ekssole. Aga kui keegi tuttav peale ei satu ja ma ise peale ei satu, siis ma ei teagi, et see seal oli tegelikult. Kui pärast keegi seda just Facebookis ei jaga jälle või midagi. Et selles mõttes, noh, ma, võib olla väga palju selliseid artikleid, mida ei teagi, et on olnud näiteks.

Milliseid kanaleid te tooksite veel välja kui selliseid, mida te mitte üldse ei kasuta? Vist ei ole kunagi lausa kasutanud või...

Kalle: Sellega on raskem, selle pärast, et ilmselt head hulka kanaleid, mida ma kunagi pole kasutanud, ma lihtsalt ei tea, et nad on olemas.

Siiri: Jah.

Kalle: Et noh, jah, ega seal ongi, ma ka Ohota ja Rõbalkat ei vaata, mul vist isegi telekast ta tuleb, aga mul ei ole aega.

Jüri: Kusjuures, kui sa praegu leiaksid, praegu on seal üks Europeska Ohota, et üks saatesari, mis on tegelikult isegi täitsa asjalik, kuna nad on prantslastelt selle võtnud, ära tõlkinud.

Lauri: See, kus Eestist oli ka mingi...

Jüri: Ei, too polnd too, too oli siin odav värk. Aga praegu on lihtsalt mingi prantslaste sari, mille nad on seal ära tõlkinud. Aga no see selleks. Aga ma ütlen, et, no näiteks, kui ma ise võtan seda asja, et no et, Maalehe metsaportaali, mul tuli näiteks praegu meelde, et jah, vist jah on midagi sellist olemas, kuigi ilmselt seal on mingi info olemas, aga ilmselt see sihtgrupp on natuke teine. Noh, paraku, võib-olla ei peaks olema, aga paraku.

Kes teie arvates see sihtgrupp on Maalehe metsaportaali?

Jüri: Ma arvan, et rohkem need metsaomanikud.

Steven: Metsaomanikud, jah.

Jüri: Siia jääb suht viimaste aastate nii tegelikult... Vaikimisi on jahimeestega vastandatud, siis tegelikult, noh, see võib-olla on minu nagu selline eelarvamus, aga noh, jah. Ja libistan praegu üle, et mis mul siin veel...

Võib-olla tuleb teistel meelde midagi ebaolulist, ilma milleta saaks päris hästi hakkama?

Siiri: No näiteks need teiste jahiseltside blogid, näiteks. On ju põnev lugeda, mis nendel kätte saadi või kuidas saadi, aga tegelikult see info ei ole mulle vajalik. Aga ikkagi põnev, mis naabrid lasid, või mis juhtus.

Lauri: See pole kriitiline info, jah.

Siiri: Ei ole, see on kõik see taustamüra nii-öelda. Kriitiline ongi see, mis tuleb sulle nii-öelda oma seltsi inimestelt. Kas siis meililisti kaudu või helistatakse sulle, mis nagu tuleb sealt ülevalt üldiselt, kuskilt.

Nii et neid blogisid näiteks loete?

Siiri: No ma olen lugenud küll, jaa. Aga see, mul ei ole vaja neid lugeda. No ikka on põnev vaadata, näiteks kui suured sarved lasti või noh, kas keegi tuttavatest on, no nii palju tuttavaid on üle Eesti, et kas keegi tuttavatest on lasknud või noh.

Sten: Aga see info jõuab niikuinii kohale.

Kalle: Selline juhuslik info, et ongi, et kui peale satud, siis noh, vaatad.

Steven: Lappad läbi, vaatad ära.

Kalle: Sirvid korra läbi, aga...

Siiri: See on nagu see, kui peale jahipäeva ikka, nagu, tuttavad helistavad, oo, mis te saite. Ja siis räägib, mis tema sai, kui ta näiteks teist... Noh, ma olen ise kahes seltsis, Saaremaal ja Tartus. Kui Tartus jaht läbi on, siis kas ma ise helistan või keegi Saaremaalt ikka helistab, kuidas nendel läks, mis nad kätte said. Et see on nagu huvitav teada, aga samas mul otseselt ei ole vaja seda teada.

Sten: Ma praegu kuulangi ja imestan, et kas kõik, tähendab, kas tõesti kõigil on nii palju aega või minul on midagi viltu vist. Et Jääger Online, EJS vahel, Jahindusinfo.ee, need on kolm asja, ülejäänd on siuke tutvusringkond. Ma ei viitsigi ja ma ei vaevagi oma pead rohkem, selle pärast, et...

Lauri: Võta Facebook ka.

Sten: Noh, jah.

Siiri: Seal viskab ise, sa ei pea midagi tegema. See viskab ise sulle infot.

Sten: Kuigi see on ka juba siuke silmadega ülelibistamise teema, sest sealt tuleb ka seda infot lihtsalt nii palju, et ma tunnen, et mul ei ole sellega midagi peale hakata. Et kui on mingisugune kriitiline, põletav info, siis keegi nagunii hlistab mulle, ütleb, et tead, siuke lugu on.

Jüri: Tugev isiksus.

Sten: Noh, ma ei näe põhjust, et mul ei ole sellist aega ausalt. Ma lähen võtan püssi ja lähen metsa, vaatan, mis koprad teevad parem sellel ajal või mida iganes. Näen vaeva, et...

Steven: Võtad telefoni kaasa, oled internetis, jälgid...

Siiri: Ja siis oled, et oih, läkski ära!

Sten: Seda kunagi proovitud, see ei toimi. Jätan telefoni näiteks autosse.

Lauri: Ma olen proovinud läpakaga pukis olla, internetis. Tead, ei tule välja. Siis sa ei näe midagi seal ja et... A mul oli tookord mingi pakiline asi ajada.

Sten: Et see kahjuks ei toimi jah, aga selle pärast ma imestan, et kõik jõuavad seda infot nii palju nagu vaadata ja pähe tuupida, et see on kolossaalne.

Kas me oleme rääkinud ka näiteks RMK jahindusportaalist või keskkonnaministeeriumi lehest, jahindusinfost, mida seal pakutakse? Vist ei ole.

Lauri: Väga harva vaatad sinna.

Siiri: Mis see RMK jahindusportaal ongi, ma ei tea.

Rasmus: Ikka pigem siuksed kohad, kus kui keegi kuskil lingib, siis klikkad. (inimesed hakkavad läbisegi rääkima)

Jüri: Mina ka ei tea. Ei, ma päriselt ei tea.

Siiri: Jaa-jaa.

Lauri: RMK portaali vaatad siis...

Proovime rääkida üks korraga, onju.

Sten: Kui bänner on, siis vajutad peale, eks.

Lauri: RMK portaali vaatad võib-olla siis, kui jälle jahimaade enampakkumine on, et kes tuttavatest on näed, saanud kuskile.

Jüri: Tuttavatest, kui heal järjel nüüd jälle paistab olevat.

Lauri: Just nimelt, jah.

Aa, sellisel juhul te näiteks juba teate, et selles portaalis on infot selle kohta, või kuidas te satute selle peale?

Lauri: Eks ikka on teada, jah.

Okei.

Jüri: Ilmselt satub Lauri ja nagu ka mina tavaliselt selle peale siis, kui foorumis on keegi jälle üles pannud. (naer)

Lauri: Meil on seltsis üks siuke rikas mees, kes siis Abruka saart on rentinud mõnda aega. Ikka vaatad, kas sel aastal ka.

Okei. Kas te teate veel mingeid kohti, kust jahindusinfot saada? Ehk siis need lahtrid, need kohad, kus ma jätsin ruumi juurdekirjutamiseks.

Siiri: Kindlasti on mõnel jahiseltsil veel mingi oma kodulehekülg, aga seda pole siia mõtet juurde ju...

Lauri: Sa mõtled Eesti kanaleid nüüd?

Eesti kanaleid või... Mitte ainult Eesti kanaleid. Ma mõtlen üldse neid kanaleid, mida te kasutate. Võib olla välismaiseid ka.

Lauri: Ma juba mainisingi seda, et Vene ja Rootsi ja. Ja ikka noh, kui midagi spetsiifilist otsid, siis ikka vaata üle maailma ringi, kust infot tuleb.

Kalle: Ja siis on, mida Tiit mainis, see Vene ajakiri. Ja Ohota. Teine ilmselt, mis meil ka on natukene populaarsem, on soomlaste, mis ta on, Jahti Jakt. Seda ilmselt ka mingil määral loetakse.

Jüri: Tegelikult paistab, et kui võtta kokku, et noh, mõnes mõttes nagu kõik, mis internetis on, et siis on kõige populaarsem jahindusinfo allikas Google.com. (naer) Aga jah, et mina näiteks loen kolme Soome jahiajakirja. Et üks mul on tellitud, kahte ma saan kuidagi niimoodi ümber nurga tasuta. Ja siis kunagi ma hästi palju vahtisin brittide sellist veebi TVd, mis jahindust puudutas, kui nad alustasid, aga viimasel ajal see on kuidagi nagu kõige muu varjus vaikselt ära taandunud, et aeg-ajalt jälle lingid tulevad mulle postkasti, et ahhaa, jälle mingi asi on üles laetud sinna. Aga... Ja üks, mis siin on märkimata, mis nüüd puudutab tegelikult võib-olla, mis ma vaatasin siin, et märgitud oli siin tabelis keskkonnaaministeeriumi ja keskkonnaameti kodulehed, aga on olemas nüüd Eestis see keskkonnaagentuuri koduleht, et mõnes mõttes see nagu nüüd, jahinduse statistika ja igasuguste aastaaruannete poole pealt on isegi olulisem, et noh, iga aasta kevadel nagu tulevad välja need, mis ta siis on, ulukiseirearuanne koos küttimissoovitustega, et siis saab sealt jälle jälgida, mis nüüd see aasta siis hakkavad nagu jahiplaanid olema, et kuhu liiguvad arvutused, kuhu liiguvad küttimissoovitused.

Kust need ilmusidki?

Jüri: Keskkonnaagentuuri koduleht, ma ei oska sulle seda veebiaadressi praegu öelda. Keskkonnaagentuur.ee äkki. Või on ta lühendatud siis.

Lauri: KAUR, jah.

Jüri: KAUR.ee

Kalle: KAUR vist oli jah.

Jüri: No igatahes ta tuleb lihtsalt.

Kalle: Põhimõtteliselt kui Google'isse lüüa keskkonnaagentuur, siis...

Lauri: Google in ikkagi allikas. (naer)

Kas te teised ka kasutate seda keskkonnaagentuuri lehte? See info tundus päris oluline olevat seal.

Lauri: No trehvand ikka mõned korrad.

Sten: See info tuleb meile meililisti. (naer) Ütleme siis nii.

Lauri: See tuleb mujalt ka ju.

Rasmus: Just.

Lauri: Neid kanaleid on liiga palju.

Kalle: Üks asi, mida näiteks mina olen sealt vaatand, on küll mitte nüüd sellel uuel, keskkonnaagentuur, aasta tagasi või millal ta alles moodustati, on nende vanal kodulehel, mis siis oli keskkonnateabekeskus, seal on ühesõnaga lihtsalt, palju infot on vanale lehele veel jäänud. Noh, ja seal on kõik sellised asjad, nagu need erinevate ulukiseirearuannete vormid ja siukene kraam. Lihtsalt aeg-ajalt, kui ei leia oma arvutist üles või mingi asi meelde ei tule, sealt nagu on saand alla laadida.

Jüri: Või noh, see on nagu spetsiifilisem võib-olla, just nimelt, see sama nagu siin, ütleme, Steven alustas algust, kes on rohkem pühapäeva ja kes on jahipiirkonna majandaja poole peal rohkem, onju, et selle niioelda süvenemisega, jahindusega tegeleja jaoks vahel rohkem. Et niimoodi lihtsalt jahil käimiseks otseselt ei ole infot vaja, noh vajalikku infot ei ole palju.

Steven: Ega seda aruandlust seltsile tuleb iga aasta minu meelest nigu, noh, ma ei ole küll igapäevaselt sellega kokku puutund, aga seltsile igal aastal tuleb juurde, need loendused ja kõik see, bõbõbõbõ, seda aruandlust tuleb minu meelest, antakse iga aasta juurde jahiseltsile, jahipiirkonnale ja täpselt, noh, see on küll niuke asi, mis jahimehi tegelikult nigu ühtepidi koormab, et ma vaatan neid ankeete, et täida see ja täida too...

Kalle: Need vaatluskaardid ja...

Steven: Jaa, neid on ikka, nii palju tuleb viimasel ajal ette.

Kalle: Paljuvõitu.

Steven: Ja kõikidel asjadel on seal GPS koordinaadid, peavad peal olema.

Siiri: Ma hästi vaikselt hiilin juba. (Siiri lahkub)

Steven: Et seal on jah, seda, ütleme, see on nigu jahiseltsile nigu, noh, töö tegelikult, ütleme, et kõik need asjad ära teha.

Sten: Kusjuures ma vaatan, et me oleme hoogu sattunud, meil Google ja igasugused muud elektroonilised kanalid, aga... Natuke vanema herra oleme üldse unarusse jätnud, et, et kust tema kõik selle info kätte saab? Ma arvan, et see peaks sind väga huvitama. Et ütleme, kes ei kasuta sellist elektroonilist infokanalit ja suhtlust iga päev, et just vanema generatsiooni inimesed, et kui operatiivselt üldse... Kui ma oma seltsist vaatan, siis tegelikult on nad tõsiselt infosulus, ütleme ausalt. Et ega nende

info tulebki sealt laupäeviti enne ühisjahti, eksle. Kui siis omavahel asju arutatakse. Ja ütleme, sellised igasugused kiireloomulised infod, mis meie siin meilide vahel vahetame ja nii edasi, et see on tegelikult tõsine probleem täna. Et ütleme, noh, see ei olegi nii, et meil on mõni 70-aastane härra, kes näiteks pooleli tegeleb programmeerimisega ja iga päev on arvutis ja internetis, eksle. Aga samas on meil mingi 50-aastane härra, kes arvutist jookseb kaugele ja tema seda infot ei saa, et kas siis naabrimees räägib või helistab või. On inimesi, kes täna on tegelikult infosulus, kellel ei olegi muud infoallikat, kui vaadata Kanal 2-est õhtul või lugeda Postimehest, eksle, paberlehest. Ja siis arvata, et kas see on siis õige või see on vale. Et noh, ma ei tea. Kuidas nende puhul see asi toimib. Keeruline.

Võtamegi selle arutelu erinevate kanalite üle kokku ja ma annangi siis igaühele võimaluse öelda, umbes nagu Jüri soovitas, võib-olla välja tuua 3 kõige olulisemat kanalit, kust te saate jahindusala infot. Ma saan aru, Sten, teil vist rohkem neid ei olnudki, te mainisite enne...

Sten: Jah, põhimõtteliselt need 3 ongi, eksju, foorum, meililist ja siis ütleme, head sõbrad, tuttavad, kes levitavad.

Jah. Rasmus? Mis teil oleksid need 3?

Rasmus: Eino, täpselt sama, ehk siis tuttavad, sõbrad, jahifoorum ja meililist.

Ja Jüri?

Jüri: Ma paneks meililisti esimeseks info tähtsuses, olulisuse mõttes lihtsalt, onju. Siis ma paneks teiseks foorumi, kuna ta koondab väga palju erinevaid kanaleid kokku, kust ma võin jõuda teiste allikateni. Ja ma kolmandaks paneks tegelikkuses, kui nüüd nagu mõelda sellist süvitsi minekut, siis ma paneks tegelikult oma sõbraliku naaberriigi Soome ajakirjanduse jahindusala. Selle pärast, et ma, noh, sealt leiab niivõrd palju olulisemat infot, millega ise nagu kaasa mõelda. Ja noh, arenduse mõttes justkui, et mis võimalusi oleks ka Eestis.

See oli siis Soome, Soome...

Jüri: Soome jahindusajakirjandus.

Okei, okei. Jaa, Tiit?

Tiit: Ma paneks esikohale isegi ühisjahtide algused ja pärast ka, kui seal mingi tegevus on, sest meil on seltsi esimees on Tiit Randveer, kes hommikust õhtuni tegeleb selle jahindusega. Tähendab, tema on juba nii oma töökohustuste tõttu, noh, kohustatud kursis olema. Ja sisuliselt teda võib nagu kasutada selles suhtes nagu, andmelevitajat või ühesõnaga nagu entsüklopeediat. Kui mingi probleem tekib, siis mehed küsivad tema käest. Teisele kohale paneks vast siiski need paberikandjad, trükitud ajakiri ja siis need Maalehe vahel on tihtipeale nüüd. Ja kolmandale kohale vast need, mis arvuti kaudu tulevad. Aga need mulle väga eriti ei meeldi, sest lihtsam on vahetult saada kätte nii-öelda.

Mida te tooksite välja nendest arvuti kaudu tulevatest? E-mailid või..?

Tiit: Nojah, seal ütleme pisteliselt, ega ma ütlen, pidevalt ei tegele sellega, mul see arvutis hästi ei meeldi üldse, see on võib-olla see põlvkonna viga juba. Aga ma mõtlen, et infopuudust nagu ei ole otseselt. Aga ma tahaks veel öelda selle kohta, et tihti tuleb ka niisugust, noh, kuidas öelda, mitte head informatsiooni, näiteks kui seal Maaülikoolis korraldati selle seakatkuga üks nõupidamine. Olid mehed seal või ei olnud..

Lauri: Infopäev.

Steven: Infopäev oli jah.

Lauri: Jah, olime küll.

Tiit: No seal igatahes üks kõrge ametnik soovitas, et näiteks kes on seakatkuga kokku puutunud, et tuleb piiritusega ka püss üle hõõruda. No see on ju kaunis, siukene naiivne ja isegi rumal. Ja siis üks emeriitprofessor avaldas arvamust, et palju tõhusam on siis peale seda sündmust see maja koos püssi ja ämmaga põlema panna, siis on tulemused paremad. (naer) No ühesõnaga, ikka enne tuleks ka mõelda, enne kui niisugust, noh allapoole seda infot anda.

Jüri: Jah, ega see soovitus oli jah, et seakatkuga kokku puutunud kõik materjal tuleks hävitada.

Tiit: Eino jah, aga see on ju jama.

Jüri: Kui sa oled nagu nii-öelda oma kuuri all seda siga nülginud ja hiljem on proov positiivne, siis sa pead kuuri põlema panema põhimõtteliselt.

Lauri: Eks see keerati huumoriks seal ka kohe. Jahimehed on väga... Arenenud selles asjas.

Huumorimeelega, jah.

Lauri: Huumorimeelega.

Steven?

Steven: Ma ei oska öelda. Kui reastada, ütleme, et mida ma ikkagi jätkuvalt jälgin, on see Eesti Jahimeeste Seltsi kodulehekülg, see ma nigu monitoorin nädalas paar korda kindlalt. Noh, siis sellega seoses tuleb kaasa see, ütleme, jahimeeste seltsil on see Facebook ka, et sealt, noh, kas, kui just ei vaata sealt, siis viskab see, et need on omavahel seotud, onju. Siin Tiit vist rääkis seda, et see on nüüd, kuna meil on seltsis samamoodi, ma arvan, et kuskil 60-40 on vanemad härrasmehed, kes ei kasuta siis, meil on praktiliselt iga laupäev hommikul enne ühisjahti, jahiseltsi esimees, noh, meil on niuke suhtkoht tore, korralik mees, kes ka vähe arvutit vaatab, aga ta vaatab piisavalt, võtab oma selle papred (teeb käega plaksu) välja, loeb need nii-öelda määrused ja asjad ette, et mis on nüüd muutunud ja mida tohib ja mida ei tohi, et noh. See ei ole minu jaoks niivõrd suur, aga ütleme, niukse, meil nigu seltsi koha pealt on see väga tänuväärne tegevus, et sealt tuleb noh, vahepeal tuleb ka naljakaid asju, mis sealt ülevalt poolt ette kirjutatakse, vahepeal. Ja siis need, siis need muud, ütleme, et, sinna pudi-padi järgi, mis sealt tuleb,

ütlemes, noh. Vaatan ka foorumit ja sõbrad-tuttavad on ka. Minu jaoks on hästi palju niukseid inimesi tuttavaid, kes helistavad ja küsivad ja räägivad ja teine kord... See on oluline info minu jaoks. Ma loen ka, noh, ma ütlen, ajakirja ka hea meelega, et ikka ootad, mis postkasti tuleb, vaatad, vaatad, mis seal on ja. Vaatad, äkki leiad mõne retsepti sealt ja. Ja noh, muidu neid retseptiasju on nüüd ka tekkind juurde. Et igast kokaraamatuid siin on tekkind ja see niuke kohe, mis jahindusega kaasas käib minu meelest, et, et see küttimine on üks asi ja teine asi on see, pärast selle liha väärtustamine ja kõik see muu asi. Et see on minu jaoks nigu oluline.

Mm, Lauri?

Lauri: Noh, kuna ma arvuti ees olen praktiliselt igapäevaselt, siis ikkagi elektroonilised kanalid on peamised. Foorumit ikka vaatan, hommikuti lähed tööle, ikka lööd lahti foorumi, vaatad, mida on seal jahindusfoorumis kirjutatud, mida on Kipper.ee-s kirjutatud, ikka vaatad siukseid asju. Ja siis võib-olla teine on siis jahiseltsi list. Siuked noh, sitkema kontaktid. Ja noh, Facebook ka muidugi. Võib-olla on kolmandaks siis jah, ajakiri Eesti Jahimees, et see ikka tuleb läbi töötada ühest kaanest teise kaaneni.

Siia vahele küsiksin, kui te räägite Facebookist, kas te räägite, et need, informatsioon tuleb teie lehele ülevalt alla järjest...

Lauri: Seinale, jah.

Seinale, või te külastate päriselt nende gruppide lehekülgi? Seltsi lehekülgi või...

Lauri: Üldse ei viitsi küll külastada, noh, see tuleb ikka seina peale. Kui sa oled need grupid endale aktiivseks märkinud, seal igasugused, ikka natsionaalsed grupid ka.

Kalle: Mina olen ka jõudu mööda üritanud kõik Eesti jahindusorganisatsioonide Facebooki lehed omale meeldivateks lisada, et lihtsalt, et siis ongi nende info jookseb kokku.

Okei.

Kalle: Minul on, kui võtta võib-olla kõige tähtsam infoallikas, et aga pigem selle järgi, nii-öelda info tähtsuse koha pealt, on pigem see, mis postkasti tuleb. Ühesõnaga mailboxi. Aga mitte seltsi meililist, vaid pigem siis näiteks Keskkonnaametist tulev ametlik info. Ühesõnaga, sealt tuleb see kõige nii-öelda tähtsam ja kriitilisem info. Uued määrused, kõik muu taoline. Teisel kohal siis vast oleks see postkasti teine pool, siis see seltsi meililist. Ja nüüd kolmandat on... See läheb juba siis selle nii-öelda läbi töötatava kirjanduse alla, aga ma arvan, et pigem siiski ka elektrooniline, et foorum koos kõigi nende Facebooki info ja jahimeeste seltsi kodulehega. Minu jaoks pigem siiski samm ajakirjast eestpool. Lihtsalt sel põhjusel, et ajakiri käib kord kuus, selle ma loen läbi...

Lauri: Kord kahe kuu tagant.

Kalle: Või kord kahe kuu tagant, jah, vabandust isegi. Töötad nagu ühe korraga läbi, aga lihtsalt arvutist pritisb seda infot kogu aeg peale. Lihtsalt info hulk on erinev.

Kas teil on äkki mõtteid, kuidas jahindusinfo võiks teieni jõuda, aga praegu ta seda veel ei tee niimoodi? Mingit viisi, kuidas te ootate, et ta võiks jõuda teieni?

Lauri: Puudujääki nüüd küll pole. (naer) Nii palju, kui seda infot on, see ilmselt kuskil paisu taha nüüd pidama ei jää, et kõik tuleb kätte.

Steven: Kas ta tuleb just täna, aga homme ikka tuleb.

Lauri: Nojah, just. Ei tunne, et oleks nagu kiiremini ja paremini vaja. Noh, seal kõik määrab ära ju Eesti väiksus, et seda kriitilist massi on taga vähe.

Jüri: Mina nagu mõtlen pigem seda, et noh, võib-olla kui ma nagu enda kohta mõtlen, et samamoodi nagu Lauri ütles, et ega minu jaoks infost selles mõttes puudu ei tule, et ma ei leia midagi, et a la niimoodi laupäeva hommikusel jahikogunemisel räägitakse mingist teemast, millest ma kohe no üldse mitte midagi poleks kuulnud, et pigem ma saan rahulikult wait olla ja mõelda, et ma juba tean tükk aega seda. Aga et vot see sama, võib-olla ütleme, see vanem generatsioon, et nemad, ka meil jahiseltsis on endal selliseid vanemaid mehi, kelle puhul see info jõuab neile võib-olla siis telefoni teel või niimoodi jahis kogunedes või puha, eksole. Ja eks siis, kuna selle, kuna see info, mis jõuab, on juba rohkem vahendatud, kas keegi otsustab mingisuguseid uudiseid niisama rääkida ja kas selleks on aega, kas on viitsimist, eksole. Siis tegelikult võib-olla mingisugused, kas otsused või muutused ühiskonnas või midagi, või jahindusalased, noh, õigusaktide mingid muudatused, et nende puhul nagu see põhjendatuse ja läbiarutatuse tase jääb nüüd ütleme selle, noh, kui ma vaatan oma jahiseltsi vanema generatsiooni puhul, nendele jääb võib-olla, ma lihtsalt oletan, võib-olla mõned asjad jäävad rohkem mõistetamatuks. Ja seetõttu järgmine kord rääkides millestki, sa räägid, võib-olla mingi teema on kuskil foorumis läbi arutatud, te noogutate omavahel, ütleme Kallega me mõistvalt noogutame, niimoodi, Kalle, Rasmusi ja ülejäänutega, eksole. Ja samas mõnede jaoks peab nagu paljusid asju hakkama seletama. Nende puhul, kellele see elektrooniline kanal ei ole, noh, nii igapäevane, eksole. Ja seetõttu võib-olla see puudujääk võib olla pigem selles, noh et a la, et Jahimeest käib, ajakiri Jahimeest käib kord kahe kuu tagant, onju. Et noh, kui seal oleks sisu, ma ei tea, ma ei oska öelda. Ma pole toimetaja seal, ma ei tea, onju. Ja võib-olla seal ei tule seda sisu iga kuu kokku või seda raha ei ole võimalik mitte kuidagi leida või niimoodi. Et kui ka need mitte-elektronilised kanalid käiksid tihemini, oleksid operatiivsemad, et noh, vot seal võib olla see teema, et. Sest tegelikult, noh, natuke seda tausta teades, mis selle Eesti, noh, ainukese jahindusajakirja Eesti Jahimees taga on, et tegelikult ma olen läbi aegade olnud üks suur kriitik selle sisu osas, mis seal on, ja ma enam ei oska viimasel ajal midagi väga kritiseerida. Et see tähendab, et ilmselt see kvaliteet on ka minu jaoks tõusnud seal, onju. Aga samalt, nüüd on võib-olla seda kvantiteeti järgi vaja tuua. Et noh, kui see soovitus või mis asi. Et ilmselt oleks, noh, nagu me räägime tädi Maalil, siis ütleme onu Tiidul, onju (naer), oleks iga kuu, oleks hulga rõõmsam seda, iga kuu seda ajakirja saada. Mul endal ka oleks. Ma ei märkind seda nii olulisena ära, selle pärast, et see info minule jõuab tegelt muudest kanalitest võib-olla ennem, nagu Kalle ütles enne. Seetõttu ma, ma loen selle ka sealt hiljem läbi, väga hea meelega loen, on ka palju muud sellist ilukirjanduslikumat lugemist. Aga just, et tegelikult seal on minu meelest see lünk, et mitte selles mõttes, et see info ei tuleks minuni kätte, vaid on paljusid, kellele see info, mis minuni tuleb hästi lihtsalt kätte, tuleb nagu keerulisemalt.

Tiit, kas te soovite, et jahimeeste ajakiri käiks tihedamini?

Tiit: Et ta tihemalt ilmuks, või?

Jah.

Tiit: Nojah, ega ta üldiselt ilus ei ole, et teda, noh nüüd 6 korda aastas, sest et omal ajal oli ta ju hulk aastaid, ilmus kuukirjana. Siis küllap Ülo Kraan oli, tähendab, peatoimetaja. Aga mingitel, noh, need ei olegi tähtsad teada, mis need põhjused, aga seal jäi igal juhul asi rahade taha. Selle KIKiga tulid, või tähendab, nende juhtivate tegelastega tulid arusaamatused selle uue jahiseaduse koostamise ajal. Ja vahepeal KIK üldse loobus, tähendab Keskkonnainvesteeringute Keskus loobus doteerimast seda ajakirja. Ja siis kuidagi saadi kokkuleppele, tähendab, et hakkab ilmuma üle kuu. Aga üldiselt, noh, viisakas oleks, kui ta ilmuks siiski iga kuu. Ja noh, olgu ta siis natuke õhem. Aga see informatsioon on siis värskem ja operatiivsem.

Et siis Jüri jutt oli tõsi?

Tiit: Jah, aga ma ütlen, et see oleneb põhiliselt nendest, ühesõnaga, Tallinna ülemustest, kes seda rahakotti nii-öelda käsutavad, et seal minu teada ei ole selle toimetusel ei ole mitte see süü, et ei saa kaastööd, vaid on just see finantskülg, on tähendab.

Steven: Seal oli jah KIKiga, üks aasta oli tõesti, see jutt on õige, et KIK nigu ei tahtnud rahastada seda ajakirja. Et noh, iseenesest oleks ta muidugi... Noh, ma tean, noh, ise selle ajakirjanduse poole pealt, et seal ongi see, et ega praegu Eesti Jahimees püüab samamoodi müüa sinna reklaami ja püüda raha, juurde raha saada. Et noh, iseenesest ega see ajakirja tegemine ei ole just eriti odav lõbu, kuna see trükkimine, levitamiskulud, kõik see asi on omaette suur number.

Lauri: Aga samas jällegi tehakse seda võib-olla natukene vales otsast. Et ma olen alati tõmmanud paralleele, kuidas saab ilmuda Kalastaja, ajakiri kalameestele, ta toob kasumit ka veel sisse. Samas kui Jahimehele makstakse peale.

Steven: Seal on üks asi, ma tean täpselt seda asja. See on lugejaskonna arv. Jahimehi on 12-13 000 või?

Lauri: Kas 16 000 ei olnud?

Steven: On nüüd 16 000, on juba tõusnud või? Kalle, võib-olla sa tead seda?

Kalle: Ee, nooh, ausaltöeldes ei ole täpset numbrit teada, selle pärast, et arvepidamine natukese lonkab. (naer) Seal muide riiklik andmebaas lonkab.

Steven: No suurusjärg?

Kalle: Suurusjärg on 15 000.

Steven: Noh, kalastajate register on...

Lauri: Pole.

Steven: Tunduvalt rohkem on, ütleme, ma ei tea, keegi rääkis numbrist siin 70-80 000, umbes kalameest on Eestis või.

Lauri: See on väga meelevaldne, on räägitud ka 300 000.

Steven: Ei, noh, see ongi see, võib-olla, et...

Jüri: Aga mis Kalastaja tiraaž on?

Lauri: Ma võin küsida Ralfi käest, ta minu meelest ei ole väga suur.

Jüri: Ma mäletan, kunagi arutelu, ma hüppan Kalastaja juurest Jahimehe juurde tagasi, kus ma Jaak Volmeriga, klubi toonase siis tegevjuhi ja juhatuse esimehega Tartu klubi puhul, ma üritasin talle selgeks teha, et minu arvates oleks hea idee, kui me selle, mis ta on, all on Jahimehe ajakiri või mis seal all on, eksole. (viitab intervjuuerija poolt lauale toodud jahindusajakirjadele)

Mhmmh.

Jüri: Et kui me selle tegelikult suht klantspildiga trükkimise kulud hoiaksime minusuguste arvelt kokku, annaksime selle ajakirja mulle samal ajal, kui nad lähevad nendele, kel seda trükitud versioon on ainuke võimalus seda lugeda, jätaksime nende jaoks selle, hoiaksime selle kulu kokku, mina võiksin seda lugeda nutiseadmest, arvutist või kust iganes, eksole. Noh, kui eesmärk on see, et me saame tegelikult seda justkui tasuta praegu, jutumärkides, ehk et me ise justkui ei maksa selle eest, onju. Kas me maksame seda klubiliikmelisusena või kuskilt, aga ma ei telli seda nii-öelda postkontorist, onju. Et trükime nendele, kel on seda vaja. Noh. Või ütleme, et kui keegi tõesti seda väga tahaks, siis ta võiks selle eest ju veel eraldi lisaks maksta, eksole. Aga trükime nendele, kel on seda vaja, hoiame võib-olla selle pealt natuke kokku, noh, ma ei tea, võib-olla see oli nagu, ma ei ole ise kunagi ajakirjanduse äris olnud, et võib-olla see oli hästi naiivne mõte, aga... Et noh, samas ma võin ju teda lugeda samamoodi, nagu ma ühe Vene ajakirja jätsin ära, sest Vene ajakirja PDF versioon ilmub suhteliselt samal ajal või 2 nädalat hiljem, no miks ma maksan selle eest raha, eksole.

Lauri: Seda prooviti ju ka, Jahimehes ju löödi ka üks vahe lukku, et nüüd tuleb mingisugune Issuus või kuskohas on väikese raha eest internetis loetav. Aga see, üks või kaks numbrit tuli ja...

Kalle: Sinna samma jäigi.

Lauri: Sinna samma jäigi. Soss ja valmis. Neid nišiajakirju on ju veel, mis ennast ära tasuvad. Näiteks ajakiri Paat. Samuti siukene üsna kitsa niši ajakiri. Või see sama, Kalastajal tuli ju Kalale! lisaks veel, et noh. Kaks ajakirja.

Siinkohal pean liikuma järgmise ülesande juurde kiiresti. Me saamegi nüüd vaadata lähemalt kahte väljaannet, igaüks meist. Äkki saadate edasi? (intervjuuerija jagab kõigile ajakirjad Eesti Jahimees ja

Sinu Mets ning kleepsupaberid) Ja ma annan teile ka märkmepaberid. Ja sirvime neid ajakirju näiteks 5 minutit. Ja märgmepaberitel on selline mõte, et... Et selle rohelisega palun... Igaüks saab mõlemat paberit 10 tükki. Palun märkige rohelisega mõlemas ajakirjas 5 lugu, mis ärgitavad teid neid lugema, mis paeluvad teid esmapilgul. Et me lugema neid siin ei, päris sügavuti ei hakka, onju. Ja siis sellega, kollase märkmepaberiga palun märkige 5 lugu, mis te, mis te arvate, et te jätaksite igal juhul lugemata, mis on kõige vähem-huvitavad. Palun. Ehk siis mõlemat paberit on igaühel 10.

Lauri: Kumb nüüd see...

Kalle: Roheline oli see, mis kutsus lugema ja kollane, mis ei kutsu.

Jüri: Järjestame ka või paneme esialgu...

Järjestada ma arvan, pole vaja. Me räägime pärast ja siis äkki.

Lauri: Ja kas me peame nüüd seda asja vaatama jahimehena, sest vaata, ma olen metsaomanik ka...

Sten: Endana.

Lauri: See võsalõikuri hind, täitsa adekvaatne on.

Ma arvan, et lihtsuse mõttes jääme iseendaks. Siis me saame enda vahetut kogemust. Siis kui midagi põnevat näete, pange sinna kleepsuke. Ja vastupidi samuti.

Tiit: Kas see tuli eraldi nüüd, tähendab...

Jüri: Ühele viis ja teisele viis, mõlemale ajakirjale, nii head, kui halba.

(Kõik lappavad ajakirju)

Lauri: Kollane oli, mida kindlasti ei vaata, jah.?

Mhmm.

Lauri: Reklaamid tuleb ka arvesse võtta? (naer)

No põhimõtteliselt vist ei peaks.

Lauri: No hirve, meil ei ole siin. Mis teha.

Jüri: Tegemist on kontrollküsimusega ühesõnaga nende jaoks, kes ei märkind Eesti Jahimeest oma seal nimekirjas eriti oluliseks, paistab. (naer)

Lauri: A siin muidugi jah, vaata, on asju, mida mujalt ei loe, kui ainult trükitud sellest, ajakirjast. Näiteks Tiidu artikleid ju internetist ei leia. Aga pean tunnistama, et neid ma loen alati ühena esimestest. Sest Tiit on väga põhjalik mees. Ja väga hästi kirjutab.

Eesti Jahimehhe ka siis? Ajakirja Eesti Jahimees, jah?

Lauri: Näe, siin. Samas. Kuskil siin oli vist. Praktiliselt igas.

Võime vaikselt minna arutelu juurde vist? Et jaa, küsiks siis nende käest, kes on siin valmis saanud, et. Milliseid lugusid siis te pidasite atraktiivseteks või enda jaoks olulisteks? Ja kommenteerige äkki enda neid paigutusi, lapake siis näiteks neid ajakirju, vaadake oma neid vastuseid.

Lauri: Kumma enne võtame, Eesti Metsa või Jahimehe?

Võtame näiteks Eesti Metsa.

Lauri: Kui siin lapata, siis jahiõiguse teema ja "Märka väikest ulukit" ja ulukiseirest. Kindlasti loeks. Ja muidugi metsaomanikuna näiteks võsalõikuritest loen.

Mhmh. Need esimesed lood olid loomadega seotud. Nagu selline praktiline, praktilised nipid, kuidas...

Lauri: Noh, pigem jah, siukene, jahiõiguse ja siuke, jahiseaduse teema. Et see jahimeeste ja maaomanike kunstlikult üles puhutud vastasseis on paraku üsna siukene, jälgimisväärne. Arengud ja kuidas lähevad.

Mis lugusid teised märkisid huvitavateks?

Kalle: Mina märkisin omal siin ära igaühõiguse artikli, siis maaomanike jahiõiguse, siis ulukiseire kohta. Noh, kuigi tegelikult selle info saab ka mujalt kätte, aga lihtsalt nii-öelda, et kui... Kui ma võtan mingi ajakirja ette ja ma ei oleks mujalt lugenud, siis ma kindlasti loeks ka seakatku kohta. Noh, ma küll metsaomanik ei ole, aga tehnikaga puutun nii palju kokku, et ka teemaväliselt selle kuramuse võsalõikurite artikli...

Lauri ja Kalle, teil olid päris sarnased need märkmed, kas teistel on ka samasugused või on midagi erinevat ka välja tuua?

Sten: Noh, mul ei ole ka eelkõnelejale midagi lisada, sest kõik on väga üks-ühele.

Jüri: Minu jaoks see seakatku, ulukiseire, maanteed ja need ulukid, maaomaniku jahiõigus ja "Märka ka väikest ulukit", jah.

Jaa.

Rasmus: Mul on täpselt samad.

Mis põhjustel, mis te arvate, tulid siis sarnased teil?

Lauri: Valik oli ju piiratud.

Kalle: Jah.

Et mingid seadusemuudatused, ja selline oluline, praktilisem info vist või?

Kalle: No suurel määral ilmselt see, et me oleme siin nagu ennekõike jahimeestena laua ümber, siis kui võtta see Sinu Mets ette, siis, mis ongi nagu jahindusega rohkem seotud, need artiklid.

Sten: Kuna me oleme ka meesterahvad, siis võsalõikurite valik on lihtsalt praktiline (naer), oleks kasulik lugeda seda artiklid.

Mis teil siis näiteks nagu vähem meeldis selles infolehes? Steven?

Steven: Seenevärk on niuke asi, mis mind eriti nigu ei funka. Ja ütleme siis, noh, niuke asi, mis siin on mingi, mis ma siin lugesin, see lehesöödikute ja, niuke asi on, noh, kuna ma ei ole eriti aiapidaja mees. Et mul siin... Mis nad kirjutavad näiteks niuke väike artikkel karujahist, ja noh, see kestab. Eks kui karujaht käima läheb, eks siis seal on muud väljendid, siis ma ei oota seda ajakirja. Et ma igapäevaselt vaatan, kui karujaht käib, siis tuleb helistada ju, või minna, et kas on veel võimalust minna või ei ole, et noh, see nigu ajakirjas minu jaoks ei... Kirjutad või ei kirjuta.

Mhmm. Ja see ajakiri ilmub harva ka, onju.

Steven: Jah, et noh, selles suhtes, et. Noh.

Mis teised märkisid?

Jüri: Noh, "Puude aastad ei ole vennad" on suhteliselt vähehuvitav. Siis see teejuht seenemaailma läks ka kohe mööda. Lehesöödikud jällegi, samamoodi. Erametsaliit teatab, kuigi noh, ütleme nii, et põhimõtteliselt seda ei loeks, onju. Ja parimate metsamajandajate kohtumine Pärnumaal mind ka tegelikult ei huvita. Et, noh, et on muidugi, kuna mul aeg-ajalt satub see Sinu Mets kätte, siis tegelikult ilmselt teine kord oleneb see kõik sellest, kui igav parasjagu on. Et kas nagu sundida ennast lugema läbi ka ebahuvitavamad artiklid, olles millegi koos, aga noh, kui peab valima, siis loeks ilmselt need.

Kas teistel olid ka...

Rasmus: Jah, kuna metsa ei kasvata, siis üldiselt nendest artiklitest lähen lihtsalt üle. Ja ei plaani ka kasvatama hakata. Siis jätab suht külmaks.

See tundub loogiline, jaa.

Kalle: Ja siis näiteks mind ka väga, no tore on, et inimesed on aktiivsed ja tegelevad, aga jah, mind nagu väga ei huvita, millega tegeleb näiteks Rakvere metsaühistu ja et kus kohtusid parasjagu parimad metsamajandajad. Läheb lihtsalt mööda see teema.

Mida te üldiselt arvate ajakirjast Sinu Mets?

Lauri: Ma ei tea, see info tuleb kuskilt mujalt ka kätte. Vot Eesti loodusajakirjanduses nüüd on üldse kuidagi dubleerimist palju, kõik need Eesti Loodus, Loodusesõber ja mis need kõik veel on. Kuidagi nagu dubleerivad minu jaoks.

Mhmh. Kas teie loete ajakirja Sinu Mets?

Lauri: No ikka, see ikka... Ikka juhtub ette, võtad kaasa ja vaatad, mis uut on, aga noh, ses mõttes, et päris nagu, postkasti ei ole tellinud.

Aga teised?

Rasmus: Täpselt, kui juhuslikult kätte satub, siis ikka loeks ja läbi vaataks, aga ei telli.

Jüri: Tööjuurde käib Maaleht, et seal ta satub kätte niiviisi vahepeal.

Kuidas ta teistele kätte satub?

Steven: Minul on üks elamine või see, niuke sugulaste elamine, see on Otepääl. Ja siis seal nigu vanaisa on Maalehe vend ja samamoodi, metsaomanik. Ja siis ta jah, jääb mul sealt näppu, et kui ma seal kuu või kahe jooksul korra käin, siis oodates mingit lõunasööki vaatad seal, mis seal vanaisal laua all on. Leiad ikka midagi, vaatad seal, sirvid läbi kiiresti, et noh. Kui midagi huvitavat on, siis loed midagi. Aga noh.

Jah. Tiit, kuidas on teie kokkupuuted Sinu Metsaga?

Tiit: No vot, Eesti Loodus mul käib ka ikka, seal on asjalikud artiklid, mitte iga kord, aga ikka on. Eesti Mets käib, seal on ka mõnikord nii jahi poole kaldu midagi. Aga üldiselt ega informatsiooni puudust ei ole, pigem võiks öelda, et on informatsiooni tulv või siisugune, liiaga seda.

Millisel juhul loeksite Sinu Metsa? Peale nende igavushetkede, nagu vist siiani kuulsin. Mis siin peaks nagu olema või mis te arvate?

Lauri: Kui seal oleks informatsiooni, mida mujalt ei saa. Aga tänapäeval tuleb infot nii palju paralleelsete kanalite kaudu, et ma ei tea.

Kalle: Kõige lihtsalt ei jõua lugeda.

Jüri: Ma oleks ka nagu seda meelt, et ilmselt ma ei ole selle sihtgrupp. Ta on rohkem nagu inimestele, kelle jaoks on mets olulisem.

Aga siin on jahimehe rubriik hästi suur ju.

Jüri: Noh, so what? Liiga väike minu jaoks.

Lauri: Dubleerimine.

Kalle: Suhteliselt dubleeritud info. Tegelikult sama, enamus, noh, neid artikleid on ka lausa sisuliselt see sama info käinud, kui võrrelda näiteks ulukiseirajad räägivad tasakaalukamast küttemisest, tegelikult siin Eesti Jahimehes on rohkem või vähem see sama artikkel olnud.

Jüri: Ma nagu päris tihti tegelikult, kuna ma töö juurest saan selle, võtan neljapäeval, siis kui ta on tulnud, võtan ta. Vaatan, lappan, vaatan, mis siin nagu sisukorras on. Aa, oot, okei, ma võtan ta koju kaasa. Ja siis ma kodus võtan, seda infot ma nagu loen läbi, okei. Võib-olla on mingi keiger mingisuguse mõne lause öelnud teistmoodi kui ma juba kuskilt lugenud. Ja siis ma vaatan, et okei, et noh, tema arvamus oli ilmselt selle lause võrra kuidagi kallutatud mingis suunas. Aga ma ei saa sealt midagi muud. Noh, selles mõttes ma ütlen, et ilmselt on keegi teine, kes on sellele rohkem sihtgrupp. Ma sellega täiesti nõus. See ei peagi olema kõik ju minu ümber keerlema ja tiirlema, eksole. Aga noh. Väga midagi nagu ei oska soovitada, mida teha, et minule meeldida rohkem.

Mhmmh. Noh, vaatame vist järgmist ajakirja. Sten, mida teie sealt välja tooksite, Eesti Jahimehest siis kui positiivset? Millised lood teile meeldisid?

Sten: Vaatan, mis mul siin. Noh, lisasöötmisest, ütleme nii, et peale vaadates tundus selline äkki praktiline ja ehk midagi tarka leiab sealt. Noh, muidugi siis, meil on siin mõned head retseptid, mis kindlasti tasuks... Tutvumist. Et omal midagi teistmoodi teha. Parasiidid, keeritsussidest ja keeritsusstõvest. Jällegi märgitud, lootus, et äkki midagi uut, põrutavat on keegi välja uurinud nende kohta.

Mhmmh.

Sten: Siis, ühesõnaga esimene eestikeelne jahiraamat, siin natuke, natukene ajalugu. Väga huvitab selline. Eriti, kui on hästi kirjutatud, siis kutsub kohe lugema. Vist rohelised saidki otsa. Või jäi midagi vahele. Üks, kaks, kolm, neli millegi pärast. Järelikult oli mul, ma ei tea...

Millised lood teistele meeldisid Eesti Jahimehes? Kas kattusid või on midagi uut välja tuua?

Kalle: Osalt ikka kattusid, las ma vaatan, minul siin on nii ulukiasurkondade seisund, lisasöötmise nagu Stenilgi, siis silmaringi huvides loeks punahirve hindamisest. Siis ulukikahjude hüvitamisest mujal maailmas. Ja ehkki ma arvan, et tõenäoliselt ma tean sest teemast rohkem, kui siin kirjas on, aga igaks juhaks loeks läbi ka keeritsussi artikli.

Mhmmh. Veel midagi välja tuua?

Steven: Mul oli Kallega täpselt sama.

Jüri: Mul oli uluki... Ma ei pannud väga tähele, mis Kalle ütles muidugi, aga ulukiasurkonnad. Siis punahirve hindamine, kuigi ilmselt mitte väga põhjalikult. Ja ulukikahjude hüvitamine Euroopas. Ja mis siin viimasena veel oli, jahil Aafrikas, mis reisijutumõttes.

Teil oli siis rohkem niimoodi silmaringi lood, samal ajal kui Kallel oli lisaks sellele praktilist infot ka palju.

Jüri: Jah, selles mõttes, et noh, siin on nagu raske niimoodi öelda, kui pidi valima viis, siis mis järjekorras loeks. Ma ilmselt tegelikult loen ta nagu kaanest kaaneni läbi enam-vähem alati, välja arvatud retseptid. Aga jah.

Steven ja Sten töid välja just retseptid kui huvipakkuvad, kuid see vist ei ole ühtlane...

Lauri: See on kui kõva kokkaja keegi on. Mina suurem kokk ei ole, seega ma neid väga ei vaata.

Kalle: Minul sattusid retseptid hoopis selle kollase klepsu alla.

Jüri: Mul samamoodi.

Kalle: Sest ei ole väga kõva kokkaja ja mälu on ka vilets, nii et mis ma neist loen, kui meelde ei jää.

Jüri: Sa võtad selle võib-olla siis ette, kui tõesti mõtled, et oi, nüüd teeks, et siis võtad seal lahti ja hakkad tegema, et. Samas nagu endale kataloogi ikka ei koosta nendest.

Sten: Aga samas on väga hea, loed läbi, paned kõrva taha ja siis laupäeval jahimajas peale jahti mõtled, oh kurat, prooviks täna midagi niipidi teha.

Steven: Mulle näiteks, ütleme ausalt, mulle meeldib kokata. Ja mulle meeldib seda asja nigu, seda liha, ütleme, vääristada, hoopis erineval moel. Aga mul on see asi, see häda, et ega ma ei tee alati retsepti järgi, mul meeldib alati midagi juurde väänata või puudu jätta. Ehk siis proovida natuke enda moodi. Et ma nigu niuke 100% retseptimees ei ole, et ma nüüd võtan selle tüki liha, kaalun ära, täpselt kõik need konsistentsid. Pigem minu jaoks on see retsept, hea vaadata, mida mehed on pannud, ahhaa, kuule, see on seda pand, see on seda, võiks teinekord natuke teistmoodi teha. Et noh, see ongi see. Ega see ulukiliha tegemine on keeruline.

Sten: Ega seda pähe õppida loomulikult retsepti ei olegi võimalik. Sa vaatad, et kuidas, keegi mida üldse kasutab, ütleme, et mitte ainult pipart, soola. Paneks midagi veel. Aga loomulikult, ikka teed seda loominguliselt. Sellist asja ei ole mul kunagi olnud, et ma võtan retsepti ja siis hakkan tegema.

Tuleme äkki ajakirja juurde tagasi ja siis võib-olla mis lood teile vähem meeldisid selles Eesti Jahimehe numbris?

Jüri: Mina tooks välja muidugi kohe laskmise, mille ma ilmselt loeks viimases järjekorras, ainult tänu sellele, et Arles Taal lihtsalt oskab siin kirjutada mahlakalt seda, mis seal laskmise käigus toimus. Aga noh, muidu see mind nagu lugemise mõttes ei huvita. No need said juba kaks kollast klepsu kirja. Siis ma siin ühe tuttava mehe retseptiasjad, siis veel vist teise tuttava mehe retseptiasjad, märkisin ära, juba 4 kollast on kirjas, eks ole siin. Siis ma märkisin enda jaoks sellise viimase järjekorra asjana ära ka siis

marutaudi proovide kogumise artikli, mis nagu... Millegipärast minust käib see teema kuidagi väga mööda. Ma võin seal ju rebase küttida, aga mind proovide võtmine üldse ei huvita.

Veel midagi välja tuua?

Kalle: Mul oli see, et retseptid sai juba mainitud, ei ole kokkaja. Nii, mis siis on veel. Jah, et selles numbris sattus just olema Eesti jahimeeste kokkutuleku muljed ja kokkuvõtted, siis... Jahimeeste seltsi president on muidugi tubli mees, aga tema avasõnad absoluutselt ei kutsu lugema.

Rasmus: Täpselt sama.

Kalle: Ja sama lugu, isegi, kui ma ei oleks seal kokkutulekul käinud, siis ma ka ei loeks, et mis siis nagu toimus. Toimus, jah, tore. Ja mis siis. Siis oli jutt mingist kahest koerast, mis nende Eestisse toomine, et jah. Võib-olla on ka see, ei pakkund huvi, kuna mul endal koera ei ole. No vot.

Te rääkisite, et Sinu Metsas ei ole väga, Sinu Mets dubleerib infot hästi palju. Kas te Eesti Jahimehe kohta ütleksite sama?

Jüri: Kui ma peaks hinnanguliselt ütlema, siis ma ütleks niimoodi, et oma sihtgrupi jaoks Eesti Jahimees dubleerib vähem, kui Eesti Mets minu kui oma mitte-sihtgrupi jaoks. Et noh, ühesõnaga jahimehe jaoks ta ikka tegelikult väga ei dubleeri seda infot, mis ta esitab. Noh, et kas siin kõik info on nagu selline, mille eest, noh, kui ma peaks mõtlema, et kas ma nagu maksumaksjana kaudselt läbi KIKi leiaksin, et on õige mingi info eest maksta, siis noh, kunagi, mõne aasta tagused jahipiirkondade piirikirjelduste avaldamised, ma ei saand aru, miks seda jahimehe ajakirjas pidi avaldama. Noh, oli nagu veel mõttetum, kui mõni asi siin, eks ole. Ilmselt keegi loeb retsepte, keegi loeb seda kokkutuleku kirjeldust ja kellelegi midagi on. Ja seda ma nagu aksepteerin, sest ma ilmselt ise olen selle Jahimehe sihtgrupp, onju. Ja kellele see nagu on suunatud. Et selles mõttes ta, noh, mulle ka paljusid asju ei meeldi lugeda läbi arvutiekraani ja mõna asja ma jälle suudan lugeda läbi arvutiekraani. Et selles mõttes ta on hea asi, mida niimoodi kätte võtta ja lugeda. Ilmselt ma niimoodi patriotismist telliks ka raha eest. Aga, noh, ma ütleks nii, et kui ma peaks ütlema, siis kaks kolmandikku rõhku oleks Sinu Metsa dubleerivusel ja üks kolmandik Jahimehe omal.

Kalle: Üldiselt üks asi, mis mängib ka rolli, on see, et lihtsalt jahimeestel, tõenäoliselt esimesena isegi, kui mõlemad tuleks koju, siis esimesena võtaks kätte Eesti Jahimehe, loeks selle läbi, siis avaks Sinu Metsa ja avastaks, et no näed, sama artikkel.

Mis teised arvavad?

Jüri: Kumb siis dubleerib, dubleerib see viimane, onju, loogiliselt võttes?

Steven: Jaa, aga metsamees võib-olla võtab selle... Sinu Metsa ja vaatab, kuradi jahimehed... (naer)

Kalle: Küsimus on jah, selles, kumma kaane sa esimesena avad. Siis teine dubleerib. Kui ma loeks vastupidi, kui ma oleks rohkem metsamees ja vähem jahimees, siis ma ilmselt loeks läbi kõigepealt Sinu Metsa, siis võtaks lahti Jahimehe, ütleks, no näed, seda ulukiartiklit ma juba lugesin.

Aga üldiselt, Eesti Jahimees on kui huvipakkuv ajakiri, mis te arvate? Teil ta kõigil käib...

Lauri: Kindlasti on huvipakkuv, absoluutselt. Nagu öeldud, üsna suur hulk infot ei jookse elektroonseid kanaleid pidi, et seda sa saadki lugeda ilmselt.

Jüri: Ma iseloomustaks veidi luuleliselt, mitte luulevormis, aga natuke nagu sellise, ümber nurga, et siis kui mul käisid eestikeelne ajakiri, kaks venekeelset ajakirja ja üks soomekeelne ajakiri kodus, siis ma ikkagi, kui nad mingil põhjusel ühel hetkel kõik koju sattusid, siis ma lugesin need ikka läbi järjekorras eestikeelne, siis ma vaatasin, kummas huvitavamad teemad olid, hakkasin sealt peale, et kas soome- või venekeelne, eksole. Et selles mõttes praegu eelistades Eesti või Soome, ma loen kõigepealt eestikeelse läbi ikkagi. Et noh, selles mõttes ta on ikkagi huvipakkuv piisavalt, et noh, lugeda tema esimesena läbi. Lihtsalt, et ta tuleb kord kahe kuu tagant, onju, ja teised tulevad siin kord kuus praktiliselt.

Aga teised ütleksid ka, et Eesti Jahimees on huvitav? Eelisjärjekorras võrreldes teiste ajakirjadega, mida te lugeda võite, või..?

Kalle: No ütleks jah. Ütleks niiviisi, et kuskil, ütleme pooled lood on sellised, mida ma loen huviga, ülejäänud pooled on, mis, ma ei oskagi öelda, patriotismist või kohusetundest või millest iganes, ma ka nagu loen ta alati kaanest-kaaneni läbi. Aga üldiselt kui ajakirjas on juba pooled lood sellised, mida sa tõesti, noh, keerad lehe ette ja vaatad, ohoh, selle ma loen läbi, siis no päevalehest, ma ei tea, kui ma võtan hommikul Postimehe lahti, sisuliselt ma loen aint pealkirju. Et selle koha pealt ma arvan, on vägagi huvitav.

Millistel ajahetkedel te loete Eesti Jahimeest? Kas enne magama minekut või hommikul kohvi kõrvale või metsas looma oodates või..?

Lauri: Suvel on ka pukki võetud, kui valge on. Ma tean päris mitut venda, kes pistavad pukki minnes Eesti Jahimehe põue, et siis on aega vaadata teda. Ma ei tea, kuidas nad lehepööramise kröbinat seal varjavad ainult.

Jüri: Noh, see sõltub kõik sellest, noh, kvaliteedust. Siin on suhteliselt vaikselt pööratav paber.

Steven: Kvaliteetne ajakiri.

Jüri: Oleks mingi selline õhem paber, siis oleks ilmselt... Ei, mina loen ikkagi kodus, ütleme praktiliselt enne magama minekut, et kui lapsed on kõik juba ära saadetud tuttu, siis on seda nagu rahulik lugeda. Nagu kõigi teiste ajakirjadega.

Teised, Rasmus näiteks?

Rasmus: Pigem nädalavahetuseti, siis kui mitte kuhugi ei pea minema, mitte midagi tegema, on siuke kodusistumise aeg. Ja siis kohvi kõrvale.

Tiit, millal teie leiate seda aega?

Tiit: Noh, üldiselt nii kui tuleb ikka. Ja noh, minul ajaga erilist probleemi ei ole. Tähendab, et siis kui nagu muu postiasi läbi vaadata, siis saab ikka see ka läbi lehitsetud. Tähendab võib-olla nii palju veel, et häirib muidugi see reklaam. Tähendab teda kipub olema aasta-aastalt rohkem. Aga see on kahjuks paratamatus, nagu siin juba juttu oli, et ajakiri peab ise raha tegema, sest doteerimine on praegu ebapiisav. Aga igal juhul see ajakiri võidaks, kui seda reklaami oleks vähem. See nagu hästi ei passi. Sest näiteks Vene ajakirjadel praegu on märgatavalt vähem reklaami. Saksa ajakirjadel muidugi oli nüüd juba palju neid, Unsere Jagd ja siis see Jagd und Bild, mis on, need olid juba siis pooleks reklaamiga aastaid tagasi.

Jüri: No sommidel on ka tegelikult hästi palju reklaami, isegi nüüd nende nii-öelda siis Riistakeskuses sellel ametlikul häälekandjal Metsastajal on ka päris palju reklaami sees. Nii et noh, tegelikult see on ilmselt selle aja märk, et ega midagi parata ole, et mind... No Eesti Jahimehe puhul ma isegi, ma mäletan, et on selliseid mälestusi või hetki on olnud, kus ma olen vaadanud, et miks nüüd selle toote reklaam peaks olema jahimeeste ajakirjas. Aga enamasti, et kui see reklaam on selline valdkonnapõhine, noh, relvad, ütleme hea küll, autod, siin mingisugused jahitarbed, sellised riietused, asjad, onju, siis mina nagu isegi selle, see on omaette teema ilmselt, onju, aga isegi selles osas ma leian, et tegelikult mulle nagu mõni reklaam nagu meeldib. Et ma suudan ennast nagu kontrollida, et ma ei torma kohe ostma mingit uut jahiülikonda ilmselt, aga ma, ahah, okei, ma tean, see on sellise hinnaga, nüüd selline komplekt on tulnud, ai, vahva müts on tekkind juurde sinna niimoodi. Et noh, selles mõttes ta midagi nagu annab ka juurde. Aga noh, ilmselt läbi selle, et keegi selle reklaami eest maksab, saame meie seda selle võrra nagu tõenäolisemalt kätte seda ajakirja või, või tõenäolisemalt parema paberi peal või tõenäolisemalt parema sisuga või tõenäolisemalt parema, noh, ma ei tea, mis omadusega veel. Ta nagu jah, nii ta on.

Kas kellelgi on veel midagi lisada sellele arutelule? Midagi...

Lauri: Jaa, lugemisega on tavaliselt sedasi, et kui ta tuleb, siis võtad, aga noh, aega ikka ei ole kõike läbi töötada, siis vaatad kähku ära huvitavamad asjad, võib-olla loed ära kiiresti. Ja siis vaatad, kui aega on, siis vaatad neid ülejäänud artikleid ka. Aga jah.

Mhmh. Me ei ole rääkinud üldse sellest ühest televisioonisaatest, jahisaatest, mis nüüd vist praegu ei jookse. Aga TV3-es, TV6-es.

Lauri: See ei olnud päris jahisaade, see oli nagu pooleks kokandusega ja ATV reklaamimisega ja...

Sten: Kommerts.

Steven: Kommerts puhtalt. Noh, mitte puhtalt kommerts, aga eksa ta midagi oli, aga kuskilt see raha tuli saada, et seda saadet teha lihtsalt.

Eks ma nende ankeetide pealt näen, kui palju te vaatate või vaatasite seda, aga kas see meeldis teile?

Lauri: Ei. (naer)

Kalle: Ei oska väga kaasa rääkida, selle pärast, et mina olen näinud ainult ühest osast mingisugust, ma ei tea, kümnet minutit võib-olla.

Lauri: Mõnda vaatasin, aga siis lõpetasin nagu ära.

Sten: Jahindusest oli asi kaugel.

Jüri: Jah, täpselt.

Lauri: Siis, kui see teine saatejuht tuli, Virgi, jah, et siis läks paremaks.

Jüri: Andis lootust, aga ma mõtlen, et minu mõtted selle nii varasema kui uuemaga olid nagu sellised asjad, ma paningi sinna ankeeti kirja, ma järgisin seda brittide Fieldsports Channeli nagu suht algusest, suht esimestest osadest sattusin sinna peale. Ja nemad hakkasid seda tegema interneti TV-na, noh, interneti saatena ja programmina, eksole. Ma olen võhik, Lauri oskaks mind ilmselt parandada kordades selle, noh, olenemata mu perekonnanimest olen ma võhik sellel teemal, mis puudutab filmindust ja telemaailma, eksole. Ja mulle nagu tundub see, et kui Eestis pandi see suhteliselt väikese eestikeelse jahindusest huvituda võiva auditooriumi kontekstis nagu, üritati selle saate tootmise ressursid suunata sinna, et see tahaks olla... Prime-time'i nad ei suudaks elu sees, onju, enda alla maksta, aga minna nagu üldisesse tavalisse telekast vaadatavasse televisiooni. Siis tegelikult oleks võind sihtida internetti, kust oleks saadud ilmselt oluliselt rohkem klikke, oluliselt rohkem mingisugust arutelu selle juures, no oluliselt võib-olla isegi äkki mingit reklaamiraha rohkem, aga mulle tundub, et väiksema tootmiskuluga, ma arvan, või vähemalt produktsiooni sellise eetrisselaskmise kuluga, ilmselt oleks väiksem olnud see, eksole. Noh, britid alustasid samuti põhimõtteliselt Youtube'ist, onju.

Sten: See saade, ütleme, tegelikult see saade oli jahindusest üldisele rahvamassile, mitte jahimehele. Sellisel kujul ta sobib. Aga ütleme, jahimehele, kes on rohkem kui mõni aasta jahimees olnud, noh, ta on siuke jahindust tutvustav saade üldistele rahvamassidele.

Jüri: Ja pluss see, et tegelikult kellegi jahimehele, noh, minu jaoks, iseendale, kumab sealt läbi see, et neil on tohutult vähe aega filmida. Aga noh, a la, kas Rein Maran sai mingisuguse ühe võttepäevaga mingisugused rästikud ja konnad ja kured ja kõik, mis ta filmind iganes on, kas ta sai nendest midagi kätte? Ta ei saanud! Et noh, sa ei saa minna niimoodi, et kui sa teed jahindusest ükskõik kellele selle saate, selle jooksul ainuke asi, mida sa suudad näidata, on lõpuks see kütitud siga, millele lõpuks, surnud seale jõutakse ikka kaameraga ligi, onju. Sa ei saa nii teha. Et pigem sa tee seda saadet kord kuus, või kord poole aasta peale tee mingi saade. Aga noh, ilmselt see jälle ei tasu seda tootmist ära.

Steven: Seal, ütleme, saates, noh, näiteks mina nagu mõtlen, et... Kõik me oleme siin jahimehed, noh, midagi ikka näppu jääb siin jahi vahel lihast, onju. Et seal oli iga saate lõpus minu meelest see kokanduskülg oli see, täpselt, et tehti mingit ulukiliha. Kui mina näiteks oleksin tavavaatleja, mind ei

kotiks see, et väänavad seal mingit siga, no metssiga. Kust mina nagu tavainime saan seda metssiga? Meil kahjuks ei müüda vist, või müüakse kuskil mõnes poes, võib-olla eksin. Eestis metssiga on võimalik osta vist seal Adaveres või kuskil.

Kalle: Adaveres.

Steven: Adaverest vist saab või midagi, noh, niuke väga spetsiifiline see, et ma nigu pereinimene ja niimoodi, et nüüd nad lähevad kuhugi jahti, et kui mind see üldse ei huvita, et noh, pigem võib-olla just seda looduse poolt, just seda ulukit näidata, mingit niukest asja, niimoodi, et jaa, jaa. Lihtsalt see saade oli minu jaoks ka niimoodi, et, noh, kuidagi ei olnud seal seda loodust, ei olnud seda, ei tea.

Jüri: Sellisele mitte... Ma hakkan mõtlema, et hiljuti jooksis uudistes see, kus see Mart Mardisalu oli mingis uudiste programmis oli seal, ja ma vaatasin seda, kuidasmoodi ühe lühikese uudise klipiga sai tegelikult, ütleme, justkui ma paneks ennast kõrvalt vaataja rolli, et tegelikult oluliselt rohkem jahindusest öeldud, sest ta rääkis sellest rohkem, ta ei üritand leida mingisugust püssiga looma tulistavat, onju, kes nüüd kindlasti midagi laseb. Käis ajajana läbi ja see oli nagu oluliselt informatiivsem, noh, võib-olla ta oligi uudisena mõeldud, aga samas jällegi, see info liikus kuidagi hulga paremini, kui nüüd sellel tegelikult justkui spetsiaaljahisaatel.

Sten: Ta oli sellises kenas hasartlikus võtmes, ei olnud sellist halba maiku ega mitte midagi sellist. Vastupidiselt, ütleme, noh, ma saan aru, et rahvale ei saa näidata seal jahindussaates, et me laseme ja tapame ulukit, eksole, sest see tekitaks selle meeletu poleemika ja pahameele, eksju. Aga, noh, siis nad peavadki selle tegema siukse mageda, üheõlbalise, eksole, et ei kõlba ta nii-öelda meile, eksole, ja tavainimesele ka ei paku huvi. Nii et jah.

Nii, kas kellelgi oleks mingeid mõtteid, mida te tunnete, et on vaja siin arutelus veel öelda.

Sten: Jah, kahjuks aeg hakkab...

Lauri: Jaa, aeg pigistab juba praegu.

Vabandan, et ma olen teid nii kaua kinni hoidnud.

Lauri: Aga saada siis tulemusi ka, kui sa siin kuskile midagi kirja paned.

Jaa, tänan väga, et te aitasite mind selle grupivestlusega!

Lisa 7. Transkriptsioon – Harrastuskalastajate fookusgrupp Tallinnas

Sander Kask, nagu te teate. Ma õpin Tartu Ülikoolis kommunikatsioonijuhtimist magistriõppes ja meie hakkame siin rääkima sellest, kust teie, kalamehed, leiate endale olulist ja huvitavat infot. Milliseid infoallikaid te kasutate, mis teile nende juures meeldib rohkem ja mis vähem ja nii edasi. Ja see on Keskkonnainvesteeringute Keskuse uuring. Ja ma lindistan seda intervjuud ja seetõttu ma paluks, et proovime rääkida üks korraga, sest muidu ma ei saa pärast lindistusest mitte midagi aru ja kui me võtame pirukaid või midagi juurde, siis...

Fred: Et täissuuga ei räägiks, jah. Aa, ma pidin vait olema, vabandust.

Ei, kõik on hästi. Et siis liiga palju ei kolistaks, onju. Ja ma kirjutan selle intervjuu pärast ülesse selle lindistuse põhjal ja ma kasutan mõningaid lauseid, mis te ütlete, illustreeriva materjalina analüüsis. Aga ma teen seda niimoodi, et teid ei ole võimalik sealt ära tunda. Ma asendan teie pärisnime mingisuguse väljamõeldud nimega. Et siis keegi, kes loeb seda uuringut, ei saa aru, kes mida ütles.

Paul: Võib ise endale nime ka mõelda?

Taavi: Eriti salajane. Sa mõtle endale kohe nimi välja.

Fred: Aga miks see hea on siis? Mis sa arvad, et me ei julge öelda seda, mida me mõtleme või?

Ei, see on, et konfidentsiaalsus on garanteeritud minu poolt teile, et te võite ennast selle poolest vabalt tunda, ei pea mõtlema, mida te nagu ajakirjanikule ütlete või.

Fred: Aa, võib kohe persse saata ja kõike teha nii nagu. Ei tohi, jah?

Noh, kui ma midagi väga halvasti teen, onju

Fred: Ahhaa, selge.

Jah. Alustame niimoodi, et võtke igaüks üks paber ja üks kirjutusvahend. Ja voldime selle niimoodi kolmnurkseks kokku ja kirjutame sellele oma nime. See on siis meile kasulik, et... Kirjutage pärisnimi, kuid mitte kellelegi edasi välja neid, teie nimesid ja isikuid ei anna.

(kõik kirjutavad)

Aga saamegi tuttavaks. Et ma küsiks teie kõigi käest, millega te tegelete ja kui kaua te olete kalamees olnud? Lähme näiteks siit esialgu, Fred.

Fred: Mis mõttes, töö mõttes või?

Mm, jaa, just.

Fred: Ma olen kõrgema haridusega katlakütja. Kala ma püüan nii palju, kui ma mäletan, ma ei teagi.

Päris noorest saadik, eks.

Fred: No ikka ilmselt.

Okei. Aga ma lisaks sellele küsimusele, et palun öelge oma nimi ja millega te tegelete ja kaua te olete kalamees olnud. Palun.

Urmas: Mina olen Urmas ja ma olen ka mingi sünnist saati, nii kaua, kui ma mäletan, olen kala püüdnud. Tegelen puidutööga.

Mhmm, selge.

Olav: Olav olen. Kala olen püüdnud 36 aastat ja 7 kuud. (naer)

Paul: Ja 14 päeva.

Olav: Vähemasti ei tea, aga see on üks esimesi kordi, kui ma tean, et ma isaga kalal käisin ja sealt alates on see läind. Ja tegelen jaekaubanduses ja õigusvaldkonnas.

Mhmm.

Rauno: Rauno. Kala püüdnud 52 aastat ja tegelen, noh, ehitusel olen objektijuht või siis tööjuht.

Mhmm.

Paul: Mina olen Paul ja kala olen püüdnud oma teadlikust elust, ma arvan üks kuuendast eluaastast saadik. Ja tegelen jaekaubandusega. Hulgimüük, jaekaubandus.

Okei.

Taavi: Mina olen Taavi. Olen püüdnud ka kuskil nelja-aastaselt saadik, nii et pea 30 aastat. Ja tegelen kõikvõimalike turundusteemadega.

Mhmm. Jah, Oskar?

Oskar: Mina olen Oskar, tegelen siis ettevõtete nõustamisega, äri konsultatsioonidega. Ja kala olen püüdnud vist umbes 42 aastat.

Kõik väga staažikad kalamehed. Aga ma uuriks natuke edasi, et kui aktiivsed te kalameestena olete. Ehk siis pärast, kui me hakkame kommunikatsioonist rääkima, siis ma oskan nagu viia erinevad harjumused, tavad kokku. Et äkki te räägksite mulle, kui oluline on kalamehe roll teie elus ja milliseid erinevaid kalapüüdmisega seotud asju te teete üldse? Kas igapäevaselt või niimoodi tihti? Võite läbisegi ka. Või Fred?

Fred: Noh siis, kui saan, siis lähen. Nii kui saan, siis lähen. Ja muidu on närvid läbi, ei saa, peab minema ju.

See on siis päris tihti nagu? Iga nädal käite kalal?

Fred: No kui saan, jah, siis küll, jah.

Aga missuguseid tegevusi te veel teete, mis on seotud kalapüügiga?

Fred: No mida sa selle all mõtled?

Uurite mingeid teadmisi, ostate asju...

Fred: No nikerdan püügivahendeid näiteks ja. Et ikka, jah, tegelen muidu ka, jah. Mitte ainult kalapüüdmisega.

Jah, Urmas?

Urmas: Mina talvel kalal ei käi, enamasti käin kevadest kuni sügise alguseni. Ja ka siis, kui aega on.

Taavi: Nõrk. (naer)

Kas teie käite talvel ka, teised siis, kalal?

Rauno: Ikka aasta ringi, stabiilselt. Aga no ütleme niimoodi, et talvel hakkasin ma käima ikkagi üks viisteist aastat tagasi võib-olla, või niimoodi. Ennem ei käinud talvel.

Fred: No mina hakkasin vähem käima. Ma mõtlesin, et ega ma nii loll ei ole, et ma seal jääaugu kõrval siis hakkan, aga noo, see hakkab külge, jah. Ei tohiks minna, sõltuvust tekitav.

Rauno: Kalapüügiga seoses on väga tähtis asi saagi igasugune soolamine ja suitsutamine ja kokkamine nii-öelda. Naise kätte ma ikka kala ei anna niisama lihtsalt ära.

Kas te teised ka pigem tegelete selle püütud kala valmistamisega ise või...

Oskar: Minul on naine nii hea käega, et ma üldse ei ürita temaga köögis konkureerida, aga see puhastamine ja fileerimine, see on kõik minu teema. Siis, kui on filee olemas, siis ma annan selle pidulikult talle üle. Noh, soolamisega vahest ka tema tegeleb. Aga suitsutamine on jälle minu teema.

Mhmh.

Taavi: Mul vist ei ole naine ühtegi korda kalast midagi teind.

Olav: Sama siin. Kordade arvust, kui nädalas kalal käia, siis ma arvan, et ma käin kolm-neli korda nädalas. Ja vahest ka rohkem.

Oskar: Mina käin suvel ka võib-olla mingi kaks-kolm korda nädalas, noh, talvel ei pinguta välja nii palju, muidu käiks võib-olla sagedamini, aga korra ikka. Korra raudselt. Igasuguse ilmaga. Mul käib naine ka kalal muidugi, lapsed ka.

Taavi: Sama siin, naine ei puutu kala näpuotsagagi. Ja üldjuhul ma lasen enamus kala tagasi, kuna seda pole kuhugi panna.

Okei. Kus teie muidu käite tavaliselt kalal. Ma ei tea, meri, jõgi, järv?

Paul: Kalal käiakse vastavalt sempoonsusele, et sealt, kust kala tuleb. 90€ Eesti, 10% Eestist väljas.

Okei, aga kas nagu Põhja-Eesti piirkonnas või...

Oskar: Mina käin lõunas põhiliselt, ma elan seal. Meres käin harva suhteliselt, kui saarte peale satun suvel, siis käin, aga. Võtan paadi kaasa, lähen, seal olen. Aga Emajõgi, järved, mingi selline teema rohkem.

Ja teised ka siis, üsna varieerub see?

Olav: Absoluutselt.

Rauno: Meil on näiteks niimoodi, et meil on siis üks paat on Emajõe peal, üks Pärnus veel, kurat, Ervistu järve peal on üks paat. Paldiski all vennaga kahasse veel. Nii et igal pool.

Oskar: Võrgustik on laiali aetud.

Rauno: Jah, just nimelt. Ei no kunagi sai sinna Ervistule viidud üks ja seal ta on ja.

Oskar: Kauge ära ka tuua, eks.

Rauno: Jah, pole põhjust tuua.

Taavi: Vist on teistega sama, et põhimõtteliselt tegelikult ikkagi vist on Emajõe vesikond, aga üldiselt ikka igal pool, kus võimalik on.

Okei, okei.

Rauno: Nojah, Ahvenamaal ja seal oleme ka.

Oskar: Ahvenamaa, Soome, talvel nagu Rootsi ja Norra mingil määral, eksole.

Olav: Taani, Rootsi, Oland, siis...

Oskar: Ma olen Tais käinud kalal... Lõuna-Aafrikas olen käinud kalal.

Te olete väga aktiivsed kalamehed siis kokkuvõtteks vist.

Rauno: Kõrgem pilotaaž.

Olav: See on elustiil, et see ei olegi midagi muud.

Taavi: Ei no pigem on see, et kui lähed kuskile välisreisile, vähemalt mul on küll alati mõte liikund selles suunas, et kus midagi püüda saaks.

Fred: Tuleb katsuda vähemasti, jah.

Taavi: Ja-jaa, ma olen Floridas olnud rannas niimoodi, et mingi vana kõrval püüdis, läksin, tegin juttu, küsisin ühe ridva, vaatasin, kuidas püüab. Ja teised päevitasid, noh, elus ei viitsi. Ja siis ma olen mingi Taanis mingi kai otsa pealt nööri otsa seotud teokarbiga krabisid püüdnud näiteks, noh, samamoodi. Et sa ei saa ise rahulikult olla, haigus tuleb sisse, siis on vaja.

Kas siin seltskonnas on keegi, kes võib-olla ütleks, tõstaks käe ja ütleks, et tema nii aktiivne ei ole. Tema küll pigem ei käi välismaal või...

Olav: Sellega on nii, et kui sul see haigus on, siis sa ei saa sellest üle.

Selge, te olete siis...

Paul: Ma arvan, et siin on nagu need inimesed ka juba, kes nagu päris ei lähegi enam selle kala pärast sinna, et seda kala nagu koju tuua, vaid see fiiling, mis sa saad sinna kalale minnes, kui sa hommikul võtad need asjad, paned kokku, paned autosse, see seltskond, et sa päev otsa istud selle värskes õhu käes. Siis, kui sa kala saad, siis vahest võtad ära, vahest lased ta tagasi. A see ei ole nagu tähtis, et see kala on võib-olla siuke väike osa sellest asjast.

Oskar: Mulle varem talv ei meeldinud, sest ma talvel ei käind kalal. Aga nüüd mingi 8-9 aastat tagasi hakkasin käima ja nüüd on talv, vaata et oodatud aastaaeg, kui muu.

(intervjueerija hakkab kõigile jagama infoallikate tabeleid)

Rauno: Sama siin, et mulle talv hakkas kuidagi meeldima.

Fred: Hakkad talve ootama veel.

Nüüd jagasin teile kätte sellised ankeedid, kus ma olen kaardistanud erinevaid võimalikke infoallikaid, kust te võiksite saada kalastusteemalist informatsiooni. Sellised kalastusmeediakanalid, mida te võib-olla jälgite. Äkki te järgmise viie minuti jooksul täidate iseseisvalt ära, kui tihti te siis kasutate neid erinevaid allikaid.

Rauno: Rist aint?

Jaa, jaa, õigesse lahtrisse. Ja siis julgelt lisage selliseid asju, mis mul on nimekirjast puudu jäänud või mingeid kanaleid, mida te oluliseks peate.

(kõik hakkavad tabelit täitma)

Oskar: Kas mingitel ajalehtedel on mingeid kalastusteemalisi eri- või vahelehti?

Taavi: Maalehel on.

Olav: Kusjuures ma olen lugenud...

Taavi: Maalehel siuke asi nagu Kalamees on täiesti olemas, on veebiväljaandes ka nagu. Aga mul on see küsimus, et kas juhuslikult pealesattudes on rohkem kui väga harva või?

Noh, minu loogika järgi jaa.

Oskar: Väga harva tähendab peaaegu üldse mitte ju. (naer)

Paul: Osoonis näitab vahest kalapüüki ju.

Taavi: Välismaa omad on ka ju.

Paul: Nojah, tegelt jah. Seda on olnud.

Oskar: Telesaadete juures lähevad arvesse ka need, kui kordusest vaatad, eks?

Jah, jah.

Rauno: Tuttavatelt, sõpradelt ja igat numbrit, mis see tähendab siis? Panen siis igat numbrit...

On nii läinud? Aa, ei, siin on natuke teistsugune see. (intervjueerija näitab, mida tabelis jälgida)

Rauno: Aa, siin on, jaa-jaa. No vot siis. Ma ei tea, mis on klubi meililist.

Fred: Mis on klubi meililist, jah?

Rauno: On, noh, kurat, see Kalale-ee. (intervjueeritav ei ütle "Kalale-punkt-ee")

Fred: Mida sa selle all mõtled?

Eesti kalas... Ma mõtlesin Eesti Kalastajate Seltsi list või näiteks kui te olete mingis kalapüüdjate klubis või seltsis või organisatsioonis.

Rauno: Noh, ütleme, see sama Kalale-ee foorum, see on ju, ma ei tea, mis asi ta on, aga. (naer)

Olav: Eesti kalastajate kogukond on seal kirjas.

Taavi: Kas selle kalastajate klubi all pead silmas pigem mingit organisatsiooni, mis eeldab klubilist kuulumist?

Ma eeldasin niimoodi tõesti. Aga loomulikult võite varsti mind parandada, kui ma olen valesti aru saanud, onju.

Fred: Klubilise kuulumise on suhteliselt sitt veel asi. Areneb.

Pöördel on ka veel.

Rauno: Aa, siin on olemas.

Olav: Misasi see Maalehe kalaportaali on?

Oskar: See peab ikka jahinduslane olema? (toob välja näpuvea ankeedis)

Taavi: See ongi see, Maalehel on see kalamehe, see mingi.

Oskar: Kas see peab ikka jahindusalane olema, jahindusalane info või? Või peab olema kalandusalane?

Ei, kalandus peab olema, vabandust.

Oskar: Miks mul jahindus on? Sul on ka või?

Taavi: Aa, all oli kalandus või?

Ma ikka mõtlesin kalandust.

Taavi: Ma mõtlesin, et vahelepõige lihtsalt jahinduse kohta, nagu.

See on minu viga.

Taavi: Aa, kui see kalandus on, siis tuleb ringi muuta.

Oskar: Parandan ta ära.

Jaa, see oli esimesel leheküljel.

Paul: Taavi, loe läbi, mida küsitakse.

Taavi: Ma mõtlesin, et ongi siuke väike, et kas kalamees on ka jahimees teema nagu.

See on see sama küsimus, mis on nagu iga väljaande kohta. Et kui te sinna midagi juurde kirjutate, siis, mingi konkreetse kanali või asja, siis oleks hea, kui kirjutaks, kui tihti te kasutate seda. Jaa, ma siis toon kõigile välja selle...

Paul: Ma vaataks, aga ei ole Ohota I Rõbalkat. Mis ma siia panen? Muidu vaataks.

Taavi: Sama teema.

Fred: Muidu vaataks jah.

Taavi: Ta on tasulises paketis Elionil olemas või?

Rauno: Viasatis on olemas.

Urmas: Viasatis.

Rauno: Minul on Viasatis.

Taavi: Aga Starmanil on?

Oskar: Ei ole vist.

Olav: On, seal see dubleerib lihtsalt ju.

Paul: Ma ei tea, kas ta tasulises on, aga kuskil on, jah.

Ma toon lihtsalt selle välja, mis Taavi ja Oskar tähele panid, et siin oli kirjas jahindusalast infot, aga mõtlesin selle all ikka kalandus, kalastusteemalist.

Urmas: Näpukas siin.

Jah.

Fred: Ei pandki tähele.

Okei, väga hea. Vist olete kõik lõpetanud? Aa, ei ole, siis rahulikult. Ja kui teil meenub midagi veel, siis jaa, julgelt kirjutage. (intervjueeritavad tahavad anda ankeete tagasi) A jätke need enda juurde. Järgmine küsimus oleks just nende, kui te vaatate oma märkmete otsa, mis te nüüd tegite, et millised on siis need infokanalid, kust te saate kõige sagedamini kalastusalast infot? Et mis te olete märkinud seal kõige sagesemaks? Näiteks Paul?

Paul: Midagi ei ole öelda, et Eesti suurim portaali, Kalale-ee.

Kui tihti te seda kasutate siis?

Paul: Põhimõtteliselt iga päev kiikad sisse.

Oskar: Vaatad kuumi teemasid, mis on hetkel oluline.

Paul: Teemad ja iga päev erinevaid asju. Kui jääb mõni hea pilt silma, siis teed pildi lahti. Samamoodi päris tihti jookseb Facebookis ju läbi täpselt sama asi, kust...

Oskar: Jagatakse midagi.

Paul: Jah, jagatakse midagi.

Okei.

Paul: Et pigem nagu Kalale-ee kindlasti üks nagu esimesi asju. Nagu kui nüüd nagu print-meediana, siis Kalas... Kalale! ajakiri.

Okei. Te olete toond välja 3 asja praegu, kas te kasutate neid enam-vähem võrdselt, ehk siis seda Kalale portaali, Facebookis jagamist, ajakiri.

Paul: Ma arvan, et Kalale portaali ja Facebook on enam-vähem võrdselt, et neid sa jälgid igapäevaselt.

Olav: No Facebookis ei ole kalateema, see on pigem lihtsalt aja veetmine.

Paul: Nojah, aga sa ikka paned tähele neid asju sealt. Aga nojah.

Kui palju te teised kasutate seda Kalale.ee portaali?

Oskar: Noh, igapäevaselt.

Fred: Iga päev jah. Ridade vahelt loed välja.

Oskar: Luureandmed on seal olemas ju.

Rauno: Jah, sealt ikka näed ära... Mõni valetab muidugi julmalt, aga näed ära.

Olav: Ei ole mõtet sealt otsida infot, kus inimesi ei käi.

Paul: Jah.

Olav: See on ainuke koht, kus Eestis enam-vähem siuke foorum ja arutelu on Kalale.ee.

Oskar: Mõnes portaalis vaatad, seal viimane uudis on umbes 8 kuud vana, eks, et siis ei ole nagu väga mõtet sinna midagi uut otsima minna.

Paul: Kusjuures väga hea märkus sul, et ridade vahelt loeb väga palju välja.

Fred: Vene meeste portaali lugeda on tegelikult nagu mõistlikum. Et need kirjutavad ausamalt, kui Eesti mehed.

Milline see Vene portaal oleks, mingi näide?

Fred: Mis ta kuradi nimi on seal...

Oskar: Venelastel on mitu portaali minu meelest.

Fred: Ma ei ütle sulle peast seda.

Olav: Ei tea, jah. Midagi neil on jah.

Oskar: Kalale-ee-s venekeelset seda ei ole, selle pärast enamus käivadki.

Taavi: Ma arvan, et see Vene...

Paul: Tuleb osata Vene portaalides käia.

Taavi: Ma arvan, et see Vene portaali info võib mõneti ka teistsugune olla, et, noh, mingid püügistiilid, veekogud, mida vaisatakse aeg-ajalt. Ma vene keelt lihtsalt ei räägi, muidu loeks vist sama moodi koguaeg, noh.

Mida te seal Kalale.ee portaalis kõige rohkem vaatate või...

Rauno: No ikka, mehed ju kirjutavad, kus siis kala on saadud, kuidas olukord on ja kas on jääd ja kus kaugel on. Noh Pärnu lahe kohta, seal ju iga päev vennad käivad ja kirjutavad ja, noh, ikkagi sa saad enam-vähem ju selgeks.

Taavi: Tead, kuidas mudakoger lubab kahe salto pealt noa südamesse lüüa. (naer) Pullimehi on meil igasuguseid seal. Lihtsalt ajaviide.

Ehk siis nagu foorumist põhiliselt?

Rauno: Jah.

Olav: Ei, seal on ikkagi ka mingi päris hea uudisvoog viimasel ajal.

Rauno: On-on.

Olav: Et Ajakirjade Kirjastus on nagu head tööd teind.

Taavi: Täna just lugesin neid blogisid, mida sinna kirjutatud on. Siis tegelikult seal on need juba kogund nagu tuhandeid lugemisi, blogidele ka. Et see on, noh, need on küll väga asjalikud.

Oskar: Jah.

Taavi: Et seal paari tüübi blogid, mis nad kirjutavad, et see on nagu väga äge.

Oskar: Kes need tihti kalal käivad, et.

Mhmh. Urmas, kas teie ka näiteks loete neid blogisid?

Urmas: Mul ei ole hetkel midagi lisadagi rohkem, mul on täpselt sama moodi.

Fred: Kalale-ee foorum on natuke teistmoodi, kui need foorumid on. Et ta kipub rohkem nigu jututoa moodi foorum olema, kuidagi niimoodi. Et seal pidevalt toimub kogu aeg midagi. Et täpselt niimoodi, nagu öeldi, et pole mõtet sealt lugeda, kus keegi ei käi.

Taavi: Aga mulle jällegi nagu mõnes mõttes see, et kirjastus need blogiasjad sinna sisse tõi, see mulle meeldib. Et tegelikult seal nagu, noh, ma ei tea, kui oled lugend, et seal on ikkagi reaalselt see, et vennad kirjutavad, mida ja kus nad on käinud ja püüdnud. Nagu seda möla on selles mõttes ikkagi oluliselt vähem. Et kui neid oleks veel rohkem, noh, ma ei tea, täna Rain ja Aapu näiteks, ja Ixa. Noh, Ixal on muidugi pildid piltideks, onju, et mis on puhas kuld. Aga kasvõi Aapu need, jõe peal. Minu arust neid on küll šeff lugeda. Et need on nagu väga siuksed, okeid.

Kas.. Jah? Olav?

Olav: Ma ei saa nagu öelda võib-olla teiste kohta midagi, sest ma pole käind teistes. Et ei ole pointi nagu. Kuna ma vaatasin mingi hetk või, kui tekkis siuke tunne, et kas Kalale möla hakkas üle viskama, või. Ega ei ole lugeda kuskilt midagi väga.

Oskar: Kunagi oli Nupuklubi leht, aga see on ka välja surnud tänaseks vist tegelikult. Et seal ei toimu mitte midagi.

Taavi: Jah, Nupuklubi oli kunagi, mida sai loetud.

Oskar: Kunagi oli Kalastaja ajakirjal mingi asi, see on ka täiesti välja surnud, nad on kõik nagu...

Olav: Ma pole tegelt, ma arvan, mingi aasta aega kuhugile mujale vaadanud.

Oskar: Ei ole põhjust olnud. Vaatad, siis pigem pettud jälle.

Te rääkisite veel Facebookist.

Olav: See on pigem, noh, see, et Facebooki uudiste voos, kuna sul on palju sõpru, kes on kalamehed, siis viskab lihtsalt nende a la pilte sisse, aga see ei ole nagu see, kust ma infot lähen otsima. Pigem on see siuke ajaviide, juhuslik.

Oskar: Juhuslik, jah.

Paul: No ma pigem mõtlesin seda Facebooki all, et seal on need samad artiklid, mis suunavad tegelikult sellele samale kalastuslehele. Ehk siis seal on ära täägitud need lehed, onju. Sa lähed Facebooki, see pakub sulle huvi, sa klõpsad peale, onju, ja sa saad sealt lugeda neid asju. Et noh, et päris palju sealt samast võtad kohe neid asju.

Mhmm, aga kas te nagu külastate Facebookis mõne kalastusportaali või mingisuguse asja lehte või..?

Olav: Pigem ei külasta.

Taavi: Seal mingi paar communityt nagu on, kust vahepeal ka midagi läbi käib. Aga...

Paul: Mis on täitsa ise tekkinud.

Fred: Pigem tuleb niimoodi, et mingi tuttav kalamees on kuskil midagi üles pand ja siis hakkad vaatama, mis värk on.

Lihtsalt uudisvoost siis, jah?

Paul: Pigem uudisvoost, jah.

Fred: Jah.

Okei. Aga te mainiste ka veel ajakirja.

Paul: No ajakiri ei ole nüüd niimoodi, et ajakirja jaoks nagu...

Oskar: Jooksvat infot ei saa.

Paul: Nagu igakuine ja põhimõtteliselt ikka saad ta kätte, loed ta läbi, võib-olla seal sirvid veel paar korda. Aga jah, see on nagu.

Oskar: Ajakirjast saad nippe ja trikke. Ma varem lugesin hästi palju Vene ajakirju, sest Eestis ei olnud suurt midagi lugeda. Et seal kirjutati palju ajaloost ja mingitest sellistest asjadest. Aga kui mind arheoloogia ei huvita, siis... Ma vaatasin selliseid reaalseid nagu. Noh, venelastel on, noh, Lääne-ajakirjad on kihvtid, aga venelased püüavad samu kalu, mida meie püüame, eks. Ma olen päris paljusid neid nippe hakanud ise kasutama, nad töötavad. Ja noh, ütleme, kui see Kalale! ajakiri hakkas ilmuma, siis sealt on ka kasulikku päris palju lugeda. Et noh, räägitakse mingi reaalse inimesega, kes on siis nõus natuke seda ust võib-olla rohkem lahti tegema, kui ta tavaliselt teeb või räägib. Ja siis saad sealt mingisuguseid, ma ei tea, mingeid võtteid või trikke või asju. Tekib endal mingi mõte, mida võiks proovida. Et noh, selles

mõttes nagu see ajakiri on võrreldes selle varasema maastikuga, mis siin Eestis oli, on ikka öö ja päev. Nüüd ma nende Vene ajakirjade ostmise olen isegi kohati järgi jätnud. Et kui seal on mingi väga huvitav teema, siis ma vahest ostan.

Fred: See Vene värk on mingi Tripolk.

Olav: Jah, seal on mingi.

Oskar: Noh, muidugi, see Vene ajakiri on meie mõistes raamat, eksju. Seal on mingi 150-200 lehekülge.

Olav: No minuvanused veel loevad vene keelt, siis edasi on...

Taavi: Minu jaoks on juba suht must maa. Et pigem ikka pildiraamat. Vaatad, et ilusad pildid. (naer)

Fred: Kusjuures see ajakiri, näiteks, kui vend teeb lanti, siis on niimoodi, et landi pildid on järjest nagu tehtud. Väga palju niukseid asju, mida ise nikerdavad ja teevad ja mis moodi teevad.

Taavi: Et kui ta kuskil laua peal vedeleb, siis vaata, kätte võtad ta alati, üksta puha, mis riigi või kust iganes ta on. Lappad läbi nagunii.

Oskar: Aga ega teda ei saa siin Eestis päris tihti, noh, meil on neid mitu tükki, nad on erineva tasemega. Ega neid ei saa alati kätte ka. Vahest on mõni number, kaob ära lihtsalt.

Te räägite Eesti erinevad ajakirjad on erineva tasemega, või..?

Oskar: Vene omad. Jaa, Eestis ei olegi palju erinevaid ajakirju lihtsalt. Mina tean aja jooksul vist nelja, mis on siin ilmunud ja noh, praegu ilmub vist kaks, eksju.

Olav: Kalale! iga kahe kuu tagant, Kalastaja korra kvartalis.

Oskar: Ja noh, Kalastajat ma eriti ammu ei ole viitsind osta. Ma alguses lugesin teda nii kaua kui ta oli sisuliselt ainuke, siis ma ostsin kõiki numbreid. Nüüd ma teda enam praktiliselt viimase aasta aja jooksul ei ole ostnud.

Paul: Ma tellisin isegi seda esimesel aastal või teisel aastal koju. Aga siis nad vist jäid mingitele loorbritele puhkama ja see sisu läks kuidagi nii üheseks.

Oskar: Ühed samad mehed kirjutasid.

Paul: Jah, ühed samad mehed ja sa võisid juba ette ennustada, mida see ajakiri nagu sisaldab. Ja siis ma kõige pealt ostsin vahest harva mõne numbri. No tänaseks ma pean tunnistama, et ma pole, kaks aastat vist ei ole lugend.

Taavi: Kalastaja oli minu arust nii kaua okei, kui Vladi seda tegi.

Paul: Jah, võis olla küll. Vladislav Koržets tegi, nii kaua oli see okei.

Taavi: Ralf tuli esimene aasta, siis ta oli ka nagu okei, aga.

Oskar: Siis läks nagu väga kuidagi sellise, noh, totakate tehniliste kirjelduste ja reklaamide ja siukeste asjade peale.

Kas te tunnete sama moodi, et varem oli Kalastaja ajakiri parem?

Rauno: No mina andsin selle Kalastaja see aasta esimene aasta nüüd tellimata, tellisin selle Kalale!, mõtlesin, et vaatan siis.

Olav: Sa oled valesti märkind siin. (viidates tema ankeedile)

Rauno: Nojah, siia maani ma selle... Ja nüüd uuest aastast hakkab siis see Kalale!

Olav: Aa, okei.

Rauno: Uuest aastast hakkab tulema Kalale!

Taavi: Et sa ei olegi lugend veel, jah?

Rauno: Ei ole lugenud, jah. Aga noh, ma olen vist, ega ei olegi, jah. Nii palju, kui neid on üles pandud seal, neid, artikleid.

Aga kas teie puutute ka kokku...

Urmas: Mina lõpetasin Kalastaja ajakirja tellimise vist ära siis, kui 26. number vist oli.

Rauno: Aa, mul on vist 53 tükki neid Kalastajaid.

Urmas: Ma kõiki eelnevaid olen lugend.

Taavi: Samas fenomenaalne Kalastaja puhul on see, et mõndasid numbreid otsitakse tikutulega taga. Need...

Fred: Teist.

Taavi: Jah, see vist läks sinna samusesse, mingi jama vist oli. Ja selle eest ollakse sadasid maksma. Selles mõttes on äge, et tal mingi siuke kollektsioneerimise väärtus on.

Rauno: Nojah, ma mõtlesingi, et las nad olla seal, mine tea, mul küll veel lapselapsi ei ole, äkki tulevad, noh, võib-olla mõni hakkab lehitsema või ei tea veel. Aga muidugi ma ei usu seda, (imiteerib sõrmedega klavatuuri klõbistamist) kõik on siuksed vennad.

Aga tulles tagasi kõige tihedamalt kasutatud infokanaliteni. Kas siin on siis keegi, kellel ajakiri, ma saan aru, et siis Kalale! ajakiri ei kuulu nende hulka, mida te kasutate tihedalt?

Rauno: Kalastaja ei kuulu.

Jaa, teil oli see, et teil nüüd on vahetatud, onju.

Fred: See Kalale! peab ennast ikka veel tõestama, ta on ikka kole vähe veel siin ilmas olnud.

Rauno: Ühe aasta ta on ju olnud.

Oskar: Poolteist.

Fred: Ja algus, eksole, niukse entusiasmi laine pealt kipuvad need asjad, jah, nigu see Kalastaja, ilmselt alguses kipuvad paremad tulema, aga et see ühiskond või see kogukond on suhteliselt ikkagi Eestimaa peal väike. Et ta võib lihtsalt see asi kuidagi ära sumbuda. Aga kas ta sumbub või mitte, kurat seda teab, jah.

Mhmh.

Oskar: Juhtuda võib ju kõike. Äkki hakkame kuradi kahe aasta pärast üldse aint vene keeles lugema ja kirjutama. (naer) Võivad kõik asjad juhtuda.

Taavi: Ei, aga siis on jälle omaette uudis, sest teadupärast Putin on kõva kalamees ja vaata, kuidas sai haugi, kurat, kätte. (naer)

Olav: Kuradi kolme minutiga 25 haugi. (naer)

Oskar: See oli umbes sama suur, kui Rootsis... Venemaal kaaluvad haugid vist kaks korda rohkem. (naer)

Fred: Vene keeles pole midagi, vaata, et sa hiina keeles ei hakka lugema varsti.

Taavi: Jajah, see võib veel hullem olla.

Oskar: See hakkab sealt lainena tulema. Ennem põgenevad venelased siia poole ära kindlasti.

Kas teil on veel märgitud mingeid kanaleid, mida me pole arutanud siiani, mida te kasutate sagedasti?

Paul: Mida on nagu hästi palju, on tegelikult, mina isiklikult, neid telekanaleid, just need Robson Greenid ja mis on nagu täiesti nagu, noh...

Olav: See on sul ajaviide, mitte nagu info.

Paul: Nojah, aga ta on ikkagi nagu, et mida...

Taavi: Sellesse valda ikka kuulub.

Paul: Sellesse valda, jah.

Oskar: Üks infokanal on hästi universaalne, internet, eks. Et sa käid mingite tootjate lehtede peal ja vaatad sealt mingit infot. Et see on selline üldine, seal on ka igasuguseid videoid ja artikleid ja mida iganes. Seda mingi ühise nimetaja alla suruda on õudsalt keeruline. Et Google aitab jälle hädast välja.

Tulles nende telesaadete juurde tagasi, kas keegi veel ütleks, et ta vaatab saateid, kalastusteemalisi saateid või saatelõike?

Fred: No ikka, kui sa telekast näed, ikka vaadatakse.

Taavi: Enamikku, jah.

Aga kas te vaatate siis meelega mingi õigel ajal teleri ees, järelvaatamine või kuidagi?

Rauno: Kui lahti läheb, et mingi jama on olnud või värk, siis vaatan sealt järelvaatamisest ka muidugi.

Oskar: Mina enamasti vaatan sealt, sest kui suvel... Oleneb kellaajast.

Rauno: No ei ole ju aega ka, et sa kõiki neid kogu aeg vaatad niimoodi.

Taavi: Meil vist Olaviga Kalailma osas on keeruline kaasa rääkida. (naer) Aga muid asju, muid asju ma vaatan kogu aeg. Selles mõttes, et midagi tuleb, siis põhimõtte pärast vaatan.

Rauno: Aga noh, samas kui ma nüüd foorumis siuke, jah, oli nagu see ohta mere peal, see, mis ta... Ka uus või.

Rauno: Mingi Kalamehejutud või?

Rauno: Noh, ma tõesti juhuslikult vaatasin ja siis loen, et kurat, äge saade, üks kirjutas seal hullult. Mu meelest möga, tead.

Fred: Mitte midagi.

Rauno: Absoluutselt.

Fred: Mehed ja mõrrad, see on absoluutne ju.

Absoluutne mis?

Fred: Jama. Ei no, ta ei ole kalameeste saade, ta on midagi muud.

Rauno: See on ka noh, võib-olla, et järgmine on parem siis. Aga esimene osa oli, kohale jõudmine, pohmell oli veel. (naer)

Fred: Käib asja juurde, eksole, aga sellest ei ole vaja nii pikalt rääkida.

Taavi: See on sama nagu see, ära vaatad ju ikkagi, see on see sama, et Robson Green, onju. Et kui võtta need kohad, kus see vend nagu...

Kenno: Tervist! Keeruline üles leida. (Kenno jõuab fookusgruppi)

Tere! Te tulite ka fookusgrupi intervjuule nähtavasti, väga hea.

Taavi: Kui see sama Robson Green võtta, siis ilmselgelt nagu enamik, 99% nendest kohtadest elus ei satu kalale, kus see vend käib, onju. Noh, mõnes mõttes vaadata on ikka äge, või see River Monsters, vaata, onju. Et seda on kuradi äge vaadata, sa tead, et sa nangunii seda püüda ei saa, aga show mõttes on ikka äge. Ja kui ta nagu kalastust puudutab, siis vaatad ikka ära.

Paul: Nii et suu ajab vesiseks.

Taavi: Ajab ikka vee jõhkralt. Kuskil seal Amazonases neid kuradi elukaid kakuda, siis on ikka magus.

Ma viin saabunud härra ka kurssi. Et äkki te kirjutaksite siia oma nime peale, nii nagu kõik teised on teinud. Voldime selle kolmnurkseks. Ja siis ma annan teile ühe tabeli, kuhu te saate märkida, kui tihti te kasutate erinevaid kalastusteemalisi infokanaleid. Seda te võite siis niimoodi jooksvalt täita, kui te siin aega leiate.

Kenno: Teeme nii.

Just. Ja siit saab pirukaid, teevesi on veel soe.

Fred: Konjak sai otsa juba, jah? (naer)

Oskar: Et meile igatahes ei jätkund. Need kes varem tulid, need vist said.

Konjakit ei olnud... Aga me jääme pooleli telesaadete koha peal. Ja siitpoolt räägiti välismaistest telesaadetest. Kas teie ka jälgite.

Fred: No ikka, jah.

Oskar: No Eesti omasid nagunii, mis tuleb, seda tuleb ikka vaadata.

Nii et Eesti omasid vaatate päris sagedasti.

Oskar: Noh, mina vaatan kordustest enamasti. Kalale-ee foorum on selles mõttes hea, et sealt saab...

Rauno: Jah, sealt saab teada, mis asi oli ja siis...

Oskar: Sealt saab lingi kohe kätte, nagu otse saadetele. Ja tihti see kellaaeg, kui saade on, noh, ei pruugi nagu alati tabada. On mingi muu tegevus või suvel, päeval, liiga päev on, siis oled kalal.

Rauno: Mõni asi on jälle liiga hilja minu jaoks. Pool 12 hakkasid mingid, teie oma hakkas pool 12 või. No kurat, nii kaua ma üleval ei. Ma lähen ikka varem magama.

Aga sellisel juhul te vaatate järelvaatgamises või...

Rauno: Ei no, juhuslikult. Noh, ütleme nii, et kui keegi nüüd seal kuskil foorumis käratab midagi, siis hakkab huvitama, et noh, vaatame, mis seal siis oli.

Taavi: Kalamehe Kirjastus samamoodi pand, et Kalailmad on kõik ikka üles pandud sinna. Ja ma tean, et nad vist tahtsid neid teisi ka üles korjata, et vahepeal nad küsisid, et see, vaata, oli see...

Oskar: Kalaletung.

Taavi: See on üleval, aga Oinaga Kalale on mingi asi, mis kuskil netis levis, onju. Et seda nad vist tahtsid üles panna.

Oskar: No paari asja olen vaadand sealt.

Taavi: Jah, need olid päris ägedad.

Kas keegi on veel vaadanud Oinaga Kalale?

Rauno: Jaa. No neid oli vist vähe.

Fred: Ma arvan, et me oleme kõik kõike vaadanud, mida vaadata on olnud.

Paul: Ma ei tea, pole vaadand. Tähendab, võib-olla ma olen vaadand, aga ma ei ole võib-olla...

Oskar: Kolm-neli asja vist oligi.

Olav: Viimasel ajal ei ole midagi uut juurde tulnud sealt.

Tuleksin korra selle Kalale.ee portaali juurde tagasi ja selle foorumi juurde just, mida teie kõik nähtavasti külastate hästi aktiivselt. Mis te arvate, kas Eesti kalapüüdjate seas on nagu, on teatud seltskond, kes käib Kalale.ee portaalis või käivad kõik suhteliselt seal, kes rohkem, kes vähem, või... Kuidas te kommenteeriksite seda? Et kas on lihtsalt juhtund, et siin on need, kes hästi palju käivad või.

Rauno: Ütleme niimoodi, et mul on Tartus seal Emajõe peal aja jooksul tuttavaks saand meestega, kes iialgi seal ei käi. Aga kalamehed on väga kõvad.

Oskar: Nad ei käi üldse internetis, ma arvan.

Rauno: Ei käigi. Aga kui kurat, nende vendadega rääkida, siis saab neilt vähemalt seal koha peal neid kalakohti ja pöösaid ja asju. Kui sa juba oled nendega tuttavaks saand, siis näidatakse sulle seal ära ja nemad muidugi kuskil foorumis ei kirjuta, sest nad müüvad ju seda kala ja püüavad raha teenimise eesmärgil. Aga ütleme, niukest kalapüügi infot nende vendade käest muidugi, kui sa oled nendega nii-öelda sõbraks saanud, siis saab sealt hindamatut infot.

Oskar: See on see rahvasuu meediavahend.

Rauno: Ei, no need on ikka konkreetset inimesed, et ei ole rahvasuu.

Oskar: Nad on ka osa rahvast.

Rauno: Noh, seda küll, jah. Üks on nüüd kahjuks surnud, kes meile näitas ja õpetas seal, ta rääkis ka. Irmakov võib-olla, ma ei tea, äkki siin mõni...

Oskar: Mina tean. See oli see mees, kes alati ütles, kui kohapüügi keeld ära lõppes, ta ütles, et mul on spinninguga juba tonn koha välja püütud.

Rauno: Ei, no siis ta hakkas jooma, ta jõi siis kõik selle müügi raha maha ja... (naer) Aga noh, kalamees oli ta niisugune...

Taavi: Aga ta püüdis spinninguga siis, mitte...

Rauno: Spinninguga.

Aga veel mingeid näiteid või mõtteid?

Fred: Kalale-ee-d loevad ka need, kes ütlevad, et seda nad ei loe.

Rauno: Nojah, samas. (naer)

Kenno: Eks see ole ikka nagu muudki asjad, läbilõige ühiskonnast, et ma arvan, et need äärmusgrupid, et kõige professionaalsemad kalamehed, kõige vähemprofessionaalsemad kalamehed, neid on nagu kõige vähem. Ja siis see suur, mis selle massi annab, noh, nende motivatsioon seal käia on väga erinev, et kindlasti lööb läbi see egotripp ja enese eksponeerimise ja sõna sekka ütleamise vajadus. Vajadus lihtsalt aega parajaks teha. Ütleme niimoodi, et tera sealt leida, siis sul peavad olema juba õiged kogemused nagu välja lugeda seda, et kui sa midagi väga kasulikku tahad sealt. Et enam-vähem.

Taavi: Tegelikult selle foorumiga on see ka, et mina olen hästi paljudele kasutajatele otse kirjutanud. Noh, et kui sa näed, et seal tegelt, keegi midagi välja ei ütle, aga kui sa kirjutad, siis ega nagu ikkagi suheldakse. Ma ise ei ole kunagi mingit infot tagasi hoidnud, kui keegi on küsinud ja samamoodi, et kui ise olen küsinud, siis on ka nagu antud. Aga see ongi see, ise ka nagu kõike sa ei jaga seal foorumis, kurat, ei tahagi kõike öelda.

Olav: Ei saagi jagada, siis ei ole sellest kohast midagi järel.

Taavi: Aga samas, et kui sa näed, sa tead, et see vend käib seal selle koha peal, ma arvan, et kui kirjutada või helistada, siis tegelikult jutule saab ikka. Et selles osas ta on nagu hea asi.

Paul: Mul kogu aeg tuleb näiteks see, kui Tom käis Väikse-Emajõe ääres seda, lutsu püüdmast. Ja siis kirjutab, et käisin eile lutsu püüdmast, sain 16 lutsu. Järgmine nädalavahetus läksime, polnud kohta, kuhu kohvrit maha panna. (naer) Jõe äär oli täis.

Taavi: Klassika.

Paul: Siis ta sai aru, et ei saa kirjutada.

Oskar: Media is a power.

Taavi: Aga saab ka vastupidi teha, et seal tuli ilgelt lutsu ja kõik trügivad ühte kohta kokku. Ja siis lähed teise kohta, kus tegelt tuli, vaata, uhkes üksinduses püüad.

Kenno: Nagu ikka foorumid, et võimalus rahval natuke õhku välja lasta. Et mis tema funktsionaalsus on, noh, see on ikkagi eraldi arutlusteema.

Aga te ütleksite, et, või noh, kas see on siiski lisaks selle õhu välja laskmisele ka kasulik samuti?

Kenno: Miks seal muidu käidakse. Kõik need asjad on vajalikud inimestele, muidu nad ei teeks seda. Kaasaarvatud see õhu välja laskmine. Muidu nad võib-olla läheksid, ma ei tea, murraksid mõnel autol peegli küljest ära, annaksid kellelegi vastu pead, küll nad saavad oma pinged ära maandatud seal.

Olav: Ega väga palju infot tuleb välja ka näiteks galeriist, et kus mis toimub.

Rauno: Jah, muidugi.

Kenno: Aga selleks peavad mõningased kogemused olema. Et kui sa lähed nagu, ütleme, täiesti alustava kalamehena sinna ja üritad midagi küsida ja loota asjalikku vastust, eksole, et noh, siis sul peab paks nahk olema. Kannatad ära igasuguste nii-öelda autoriteetide arvamused. (naer)

Rauno: Nojah, aga näiteks me olime Paadremaal mõni nädal tagasi siin, seal trehvasime kõrvuti ühe mehega juttu ajama ja no oli näha, et mees oli väga kõva kalamees selle pärast, et siukseid ühiseid, noh, mida me mõlemad teadsime neid kalakohti, kus oli püütud. Ja juba 30-40 aastat kala püüdnud. Ta ütles, et tema foorumis ei käi, ta ei kirjuta seal, ta ei... Aga noh, aru oli saada, et ta oli väga kõva kalamees.

Olav: Ma tõesti võin öelda, et ma olen nagu käinud kalal ja jube palju on seda, kus ma suhtlen inimesega, ta ütleb mulle selle Kalale-ee kasutajanime. Ja selle järgi sa tead, kes ta on.

Oskar: Jah, et see nimi on rohkem, õige nime järgi ei tea midagi, eks.

Olav: Ma ei kujuta ette, kas kuskil mujal ka sellist asja on, et.

Taavi: Pooli vendi tegelt päris nimega ei tea. Aga kui...

Oskar: Tead siis kasutajanime järgi, jah?

Taavi: Jah.

Oskar: Ütled, siis kõik kohe teavad, kellega tegemist on. Ütle õige nimi, mitte keegi ei tunne, eks.

Aam, tuleme nüüd järgmise ülesande juurde, kus saabki selle peale mõelda, et kust te saate olulist, kriitilise tähtsusega informatsiooni. Ma anna nteile kõigile paberid ja paluks teil kaks minutit ja võib-olla kirjutada siia mõni märksõna sellisest olukorrast, kus te meenutaksite mingit korda, kus te... (kõik saavad paberid) Meenutaksite sellist hetke, kus te saite mingit väga olulist informatsiooni, mis puudutab näiteks mingit seadusandlust või kuhu on vaja minna või midagi seotud kalastamisega, informatsioon, ilma milleta te poleks saanud edasi teha, mis on väga oluline.

Taavi: Kust see nagu pärines või...

Mhmh, just, just. Et kui teil selline olukord meelde tuleb, siis äkki te paneksite kirja, et saaks rääkida sellet, kust te saite seda infot, mis kanalist, mis sellega seondub. See on selle pärast, et tihtipeale, või mõnikord, need kanalid, mida me kasutame sagedasti, ei pruugi olla need kanalid, kust meil tuleb kätte see kõige olulisem informatsioon. Et selline mõtteharjus korra.

Taavi: Sa mõtled just selle kohta, kust kala võtab, või selle kohta, kus on... Või täpselt see seadusemuudatus...

No näiteks, paistab, et teile on oluline teada saada, kust kala võtab, siis...

Olav: See ongi kõige olulisem info. (naer)

Mhmmh. Jah, jah.

Oskar: Kõik muu võib oodata, jah.

Olav: Kui see hobi on, siis ega see hobi puhul nagu, kalapüük ongi selline hobi, kus tegelikult väga palju on kinni selles info omamises, et kus mis toimub. Selle info kättesaamine on teatud hetkedel komplitseeritud, kuna seda infot ei anta välja. Ja selle kättesaamiseks ongi vaja nagu...

Fred: Ise minna.

Rauno: Eks teisest küljest ole niimoodi, et kui sa nii kaua käinud oled.

Olav: Ei no kindlasti, sa loed ise ka seda loodust.

Rauno: Jah.

Fred: Helistada ka oskad.

Oskar: Kui sul on esimene jää, millise veekogu peale sa lähed? Osades kohtades on jää, osades ei ole, kust sa saad infot, eks ole.

Rauno: Jah, aga ütleme, kui sa lähed kevadel välja, kala lõhn on juba väljas nii-öelda. Tegelikult teda pole, aga sul juba tuleb südamesse, et nüüd on tarvis minna.

Taavi: Kõige parem infokanal on oma persetunne.

Rauno: Just nimelt! Noh, kurat.

Oskar: Kas särg liigub või ei liigu sinna? Millises veekogus?

Taavi: Mis värvi lutti on vaja kasutada teatud ilmaga? Tekib tunne sisse.

Rauno: Nojah. No see on juba, ma ei oska sulle midagi...

Fred: Me ei oska sulle vastata.

Olav: Ei no, mis värvi? Roheline. (naer)

Kenno: Ega laias laastus on tegelikult niimoodi, siin võib natuke arutada seda, et ega siin mingit kunsti või saladust ei ole. On kahte liiki infot, üks on see nii-öelda kalastustingimuste info, et kuidas kala võtab, kus võtab, millega ja nii edasi, et siin on ilmselt lisaks omaenda persetundele tutvusringkond, sõpruskond, kust seda infot saab.

Paul: Absoluutselt.

Kenno: Vaevalt, et keegi hakkab nüüd kuskilt veel, kuskilt mujalt seda surfama välja. Et noh, mingil määral, jah, et vaatad sinna foorumist, et kuidas seal Kasaril eile selle jääoluga oli, et kas jõgi oli juba kinni või ei olnud kinni. Noh, mingil määral..

Taavi: Ei no see on see, et kui keegi on pildi pand näiteks Kalale-ee-sse, vaatad, okei, kes see oli, sa teed kellegile kõne, küsid, kas päriselt ka seal lutsu saab.

Kenno: Ikka lähed nagu seda rada pidi.

Taavi: Aga sa lähed ikkagi, lõpuks jõuad selleni välja, et sa räägid mingite tüüpidega, keda sa tead, keda sa usaldad.

Kenno: 99% on tutvusringkond, sõpruskond sel puhul. Ja muud kriitilise info allikad on ju kõik ametlikud allikad, kus on keeluajad, mõõdud...

Oskar: Riigiteataja

Kenno: ...Mingil põhjusel võib-olla ei tea, et vaatab sealt, kontrollib ja.

Olav: Täpselt nii ongi.

Kenno: Ja ega siin rohkem nagu saladust ei ole, et mingisuguseid erilisi kohti veel...

Aga siin oli näide enne, kus terve jõeäär oli täis kalamehi pärast seda, kui Kalale, või kuskil postitati, kas see on pigem erand siis?

Olav: See on tavaline.

Kenno: Tavaline.

Taavi: Ei, see on tavaline, täiesti tavaline. Sul piisab näha mingit kevadist särjeaega või säinaaega või midagi iganes, sul ongi niimoodi, et, noh...

Oskar: Kui Emajões, sügisel panna kolm korralikku kohapilti galeriisse, siis järgmine nädal on kohapüüdjaid kolm korda rohkem jõe peal.

Aga kas siis tulevad kohale sellised inimesed, kes on ennem helistanud mingitele tuttavatele, sõpradele sealt piirkonnast või...

Oskar: Ei no siis nad lihtsalt näevad, et kala liigub.

Kenno: Ühed on kindlasti need, teised tulevad lampi kohale, teine osa, kellel see sotsiaalvõrgustik võib-olla ei ole nii suur.

Olav: Kolmas nagu reaalselt on see televisioon. Noh, viimasel ajal Kalailmas enam ei öelda kohtasid välja, selle pärast, et kurvad kogemused veekogudega. Sõideti üle, noh, see püügikoormus läks liiga hulluks ja seda ei saa teha enam.

Taavi: Soitsjärvele tulid näiteks lätlased kohale.

Oskar: Soitsjärvel tehti saade...

Taavi: Kõik on eramaade vahel ja sealt ikka tuli...

Oskar: Maaomanikud pidid kahe nädalaga hulluks minema.

Millistes telesaadetes?

Olav: See on see Kalailm. Ise nagu oleme seotud sellega. Muus osas me seda hinnata ei saa, aga seda tagasisidet, mis sealt tuleb, seda ma nagu kommenteerisin.

Kenno: Aga kui rääkida kriitilisest ja operatiivsest infost, siis ikkagi telesaadetest see tuleb nagu ikkagi nihkega. Nädal-kaks.

Taavi: Olgem ausad, see portaal on ka teinekord viitega, selles mõttes, et noh, pildid ilmuvad siis, kui magus aeg möödas oli. Et seda, et Hiiumaal säinas just täna võtma hakkas, ega seda naljalt seal ei öelda. Aga see info ikkagi läheb. Ja ridade vahelt muidugi loeb seda välja teinekord.

Kenno: Aga siis sa pead olema professionaal. Me jõuame ringiga tagasi selle portaali nagu funktsionaalsuse poole peale, et ega tegelikult keegi, kui ta nüüd väga edev ei ole, et selliseid väga magusaid võtuaegu või kohti ikka välja ei ütle, selle pärast, et see kalastamispopulaarsus on niivõrd plahvatuslikult suurenenud, et see, kui sa seal midagi välja ütled, see tähendab, et järgmine nädalavahetus või homme juba, eksole, on sul see püügikoht vallutatud.

Taavi: Ma mäletan näiteks siukest seika, kui kunagi Ixa, kui ma teda üldse ei tundnudki veel, käis neid, passis neid videoid, vaata, kust unnaga hauge püüdis. Ja küll ma proovisin, ma teadsin, et Viljandi maakonnas on see järv. Küll ma proovisin välja raalida, mis kuradi järv see on. Kuidagi ei võta, onju.

Fred: Ei saandki.

Taavi: Ei, sain teada. Ühes kommentaaris küsiti, kas see järv on metsa taga? Ja Ixa pani lihtsalt sinna silmapilgutuse juurde. Noh, vastuseks nagu. Ja tegelikult on Viljandimaal üks järv, mille rahvasuus nimi on Tagametsa. Ja selle järgi ma raalisin välja, vaatasin, et kurat, äkki see Tagametsa.

Oskar: Sa teadsid kohe nigu folkloori.

Taavi: Ma teadsin kohe ikka folkloori sealtkandist, ma läksin juurde, vaatan, Ixa auto, Ixa on all, püüab. (naer) Siis ma sammusin uljalut juurde, et kurat, näed. Et selles mõttes on jällegi see ridade vahelt lugemine, onju. Aga sa paned sealt need asjad lõpuks kokku. Ja ta oli peal seal ja see oli just üks siuke esimesi matse tal ka, üsna alguses nagu. Et niimoodi raalis selle välja tegelikult.

Rauno: Aga tundub, et tal on ikka jõle hea käsi ka muidugi, et kõigele muule lisaks peab kalamehel õnne olema.

Olav: Ja et ta viitsib pilti teha kõikidest kaladest. Kui viitsiks ise ka seda teha, kurat.

Taavi: Ei, aga lxl on hea käsi.

Olav: Ei, seda muidugi, jah.

Taavi: Seal ei ole midagi öelda.

Okei. Aga kas keegi tahaks veel lisada, mida te võib-olla kirjutasite nende kriitiliste, info kättesaamise kohta?

Kenno: Kriitiline info on veel kõigile, sellele lisaks, et need nii-öelda mitteformaalsed ja formaalsed kanalid. Ehk siis kõik, kus on seadusraamistik välja toodud. Teatud aegadel ka kalastuspoed, et kuhu saad helistada, küsida, et kas sul tööku on või, reede õhtul helistad, et kas latelli veel on natuke. Et kas sul seda epikeri lanti on veel. Just nimelt seda. See on kriitiline teema.

Oskar: Tegelt käiakse poodides infot küsimas päris palju.

Olav: Jah. Need on jah, head infoallikad.

Kenno: Ja osad poed kindlasti, jah.

Taavi: Seaduse koha pealt on veel uudised väga hea infoallikas. Tead, mis paragrahv kuidas ikka töötab, siis sealt tuleb alati laks ära.

Oskar: Sealt sa pead ikka mitu korda ridade vahelt üritama lugeda.

Taavi: Aga ma arvan, et selles mõttes, vaata, kui sa seda seaduse poolt nagu uurid, siis see seltskond, kes siin laua taga on, on selles mõttes kehva seltskond. Et kõik nagu teavad juba kõike. Et kui sul oleks ilmselt mingi päris algaja, siis ta vastaks sellele küsimusele selles osas teisiti. Ma ei tea, sa tead lihtsalt, nende aastate jooksul paratamatult väga palju siukest infot, mida algaja, ta ei teagi. Et seda olekski huvitav teada, et kas sa tõesti oled suuteline minema Riigiteatajasse ja sealt kuskilt välja lugema jumal teab mis asju.

Olav: Ei, no tegelt on lihtne see, et kui täna mina näiteks ei tea, siis ma helistan Jarko Jaadlale ja küsin, et kuidas on. Keskkonnaministeeriumi kalavarude osakonda helistad otse ja küsid. Üldjuhul ta ei saa vastamata jätta, sest see on tema töö.

Taavi: Ja ta peab vastama, muidugi.

Olav: Hakata ise kuskil riigiteatajas tohlama, oi bljad. Et sa selle infoni jõuad, sul kulub liiga kaua, noh, palju lihtsamad viisid on.

Taavi: Mina kunagi olen saanud Tartu piirkonna keskkonnainspekttsiooni meeletult suure pahameele osaliseks tänu sellele, et ma kirjutasin neile, kus kohas ma nagu võin telkida. Teel siis, suunas Jõesuust Tartu poole. Kus tegelikult nagu, on öeldud, et lõket võib teha nagu selleks ette nähtud kohas ja telkida, seaduse järgi.

Fred: Et mitte kuskil, eksole.

Taavi: Aga mitte kuskil tegelikult, onju. Ja siis ma muutkui pinnisin neid nagu, kuni lõpuks mulle keegi helistas sealt, ütles, kuulge, lihtsalt minge. (naer) Ma siiani ei tea, kes see oli, aga ta oli põhimõtteliselt nii, et kuna mina teen pöördumise, see on avalik pöördumine, tema peab vastama. Kõik peab registreeritud olema. Ja lõpuks oli, et kuule, lihtsalt mine. Et ära tüüta nagu. (naer) Siis ma ütlesin, et kurat, aga ma tahan kuskilt nagu ikkagi teada seda, onju. Et see on tegelikult, selles mõttes Olavil on õigus, et tihti on nagu lihtsam ilmselt helistada kuskile ja küsida otse nende käest.

Kas te teised olete ka sellist varianti kasutanud?

Paul: Et Jarkole helistanud?

Et te helistate mingile spetsialistile, ametinimesele, mitte siis nagu just sõbrale.

Olav: Ei no, pigem on see, et see isik, keda me siin oleme välja öelnud, eks ta on ka kõva kalamees. Eks ta tunneb ka enamuse seda kogukonda.

Taavi: A ma olen helistandki inspektsiooni lühinumbrile, näiteks. Et mingis osas selgust saada, siis on suunatud kohaliku inspektori peale. Ma mäletan, kunagi suunati Kapi peale. Ma küsisin, et kas, kui Võrtsus on vesi üleval, et kas Tännassilma jõe, noh, Oiu silla lõik kuni Võrtsuni, et kas see läheb jõe alla või Võrtsjärve alla. Võrtsjärvest esimene mai võib püüda, vaata. Aga jõe peal alates kümnendast. Ja lõpuks keegi ei teadnud, suunati Kapi peale, Kapp ütles, mine püüa. Sest tegelikult oli suurvesi, noh.

Oskar: Ja siis Kapp teadis, kuhu helistada.

Taavi: Ja Kapp ütles, et seda ei ole seaduses kirjas, aga tema tõlgendus on see, et sillast kuni järveni tegelikult ei ole tegu jõega, vaid on siis järve mingi valgala, kus siis teoreetiliselt võiks nagu kala püüda esimesest maist alates.

Fred: Kapp teadis, kus Kappi ei ole. (naer)

Kenno: Selle info võib ka teist pidi pöörata, et üks asi on info hankimine, teine asi on info andmine, kriitilise info andmine. Kui sa näed, et kuhu sa siis helistad. Et seda pidi ka küsida, et pealekaebamistelefonil.

Oskar, mis teie olete siia kirjutanud näiteks?

Oskar: Mina kirjutasin...

Taavi: Mingi luuletus on siin.

Oskar: Jah, ma kirjutasin siin mingi haiku. Ei, noh, tegelikult oli keiss, kus oli vaja väliskülalisele kalapüügiluba registreerida. Ja noh, kellaeg oli hommikune, liiga vara oli kuhugi ametiasutustesse helistada, et kuidas see käib. Ja siis, mitte-Eesti kodanik siis. Ikkagi Kalale-ee foorumist nokkisin selle info välja nagu, et seal oli täitsa olemas, natuke otsingut kasutades nagu, nagu sain selle info põhimõtteliselt kätte ja sai see luba ära tehtud. No meil oli hommikul kell 6 vaja minna järve. Ja noh, see mõte tekkis ka täpselt sel hetkel, kus peale interneti ei olnd midagi muud kasutada võimalik.

Olav: See sama probleem, Jarkol.

Oskar, kas te enne foorumis otsingu kasutamist otsisite kuskilt portaalist või lehtedelt ka seda informatsiooni?

Oskar: No foorum on ka ju portaal ilmselt. Ma ei oska seda väga selgelt eristada, kust maalt see portaal lõppeb ja kust foorum algab.

Võib-olla mingi Kalastusinfost või põllumajandusministeeriumi lehelt?

Oskar: Proovisin otsingusse, panin Google'i otsingusse ja sealt tuli nagu Kalale-ee foorum või portaal kätte siis. Noh, ta ikka foorum oli, keegi oli sama probleemiga pörkunud kokku. Ja oli seal siis mingit infot andnud selle kohta.

Okei.

Kenno: Mingil määral infot saab ka Pilet-ee-st. Ja noh, näiteks kalapiirangud.

Oskar: Hiljem on ilmunud mõnda kohta veel see välismaalaste teema, aga ilmselt on see muutunud akuutsemaks. Varem seda kuskil lihtsalt ei olnud.

Mhmmh. Lähme siis vast edasi. Tuleme, vaatame neid tabeleid veel, mis te olete täitnud. Infoallikate tabelid. Ja vaataks sealt neid kanaleid, mida te ei kasuta peaaegu üldse, või mis on, mida te väga harva kasutate. Millised kanalid on selles, millised kanalid te välja tooksite? Mis on teil näiteks märgitud, et te kõige harvemini kasutate? Näiteks Urmas?

Urmas: Ma ei kasuta näiteks üldse Kalaportaali ja Kalastusinfot ja Maalehe kalaportaali. Mul on selle jaoks Kalale-ee või siis telefon.

Paul: Mina üldiselt ei kasuta klubilehte.

Oskar: Mina ka. Sest klubis nagu ei ole.

Paul: Sest, jah, et no on, aga ei kasuta.

Olav: Kas see Kalateave mitte ei ole kalurite seas teema, see ei puuduta üldse harrastuskalastajaid...

Taavi: Vist on kutseliste teema rohkem, jah. Ma ka nagu panin, et ma kunagi olen sattunud sinna, aga täpselt kaheks sekundiks ja jalga lasknud.

Olav: See ei puuduta absoluutselt harrastajate infot.

Okei, okei.

Taavi: Ja samamoodi ma panin ka need klubide lehed ja siis selle Ohota I Rõbalka. Lihtsalt selle pärast, et teda nagu ei ole ja on võõrkeelne jälle see. Ja noh, klubid, ma ei tea, et kui on mingi, a la ongi stiilis, mingi feedertajate klubi, noh, mille paljusid liikmed tunnen ja nii edasi, aga kuna ma ise põhimõtteliselt

seda püügiviisi peaaegu üldse ei harrasta, ja teiseks, kuna ma ilmselgelt, vähemalt on mulje jäänd, et neil on seal mingid omad asjad ajada, mingid klubi üritused ja nii edasi. Siis nagu ei ole sinna asja olnud.

Oskar: Ma olen klubivendade rääkinud, et see on selline klubi, kuhu igat meest ei võeta. Piirangutega klubi, noh.

Taavi: No jaa, püügistiili põhine. Kui sa oled spinningumees, siis nagu ei...

Oskar: Pole sinna väga asja.

Taavi: Ei ole sinna väga asja.

Oskar: Ma olen seal, vist Kalastusinfo portaalis midagi käisin, aga vist mingit juriidilist infot otsisin. Ei julge seda väga uskuda, kui seal uudised on vanad, kõik nagu näeb... Vahepeal on siuke tunne, et see on välja surnud. Et mingid asjad olid nii vanad. Siis mõtled, et kas siis seadusandlus on ka seal nagu värske. Et kui jääb mulje, et seal nagu mingi, haldaja ei ole nagu mitu kuud koha peal käind üldse, kas ta siis, igasugused määrused ja asjad tulevad aastas ka mitu korda tegelikult, mingid alammõõdud ja asjad võivad muutuda nagu. Et kas see juriidikas nigu värske on? Enne ma otsin sealt ametlikest teadaannetest või kuskilt Riigiteatajast selle info välja, kus ma näen, et on kehtiv redaktsioon, eks. Siis ma tean, et ma saan adekvaatse info. Muidu võib see olla, et loed mingist portaalist, lähed, noh, arvad, et käitud seadusekuulekalt, aga tegelikult saad pärast laksu ära ja tõesti siis, et kust ma seda lugesin või mismoodi, et see ei ole nagu ametlik infokanal tegelikult.

Kas keegi on veel sellise probleemiga kokku puutunud? Mingi kalastusportaal, mille infot ei usalda?

Kenno: Pole küsimus usaldamatuses, aga info...

Fred: Värskses.

Kenno: Kipub jah aegu... Või ei hoita nagu värskena, selles mõttes on see probleem,

Olav: Kui portaali elab, siis on selge, et sellega tegeletakse.

Oskar: Sotsiaalne kontroll on kohe olemas.

Taavi: Minu arust siin on natuke probleem ka ministeeriumi poole peal. Et tema huvides võiks ju olla palju rohkem see, et ta nagu suhtleb ükstupuha millise portaali või Facebooki kogukonnaga või millega iganes. Et noh, nende huvides võiks ka olla. Vaadata, et kalamehed saavad selle info kätte.

Fred: No aga nad ei suhtle.

Taavi: Aga nad ei suhtle, jaa. Pigem nad on tõrjuvad, noh, iga kõne, iga asja osas, mida sa teed nendega. Et see minu arust on kõige suurem probleem. Et see võiks nagu oluliselt parem olla Eestis. Kasvõi see, et okei, ei ole mingeid väga mastaapseid muudatusi, asju, aga kui midagi nagu aeg-ajalt tuleb, seal kuskil, jääb silma mingi nurgake mingist pressiteatest, noh, kus iganes, suvalises nagu kanalis, et see tundub lihtsalt jabur. Et mida kuradit, nagu.

Rauno: No aga tänapäeval palju siis ministeeriumis asjalikke inimesi on? On nõunikud, broilerid, igast pardid ja muud asjad. Et, tähendab, asjalikke inimesi on vähe ja need peavad tööd tegema. Vaat neil ei ole aega jamada igast muude asjadega.

Kas teil on meeles, kus on sellised ametlikud teated siiani olnud, mingid konkreetsed kanalid?

Taavi: Ainus, kes ennast nagu pidevalt update'ib, uuendab, ongi Riigiteataja.

Fred: Neil on kohustus seda teha.

Taavi: Ja nii palju, kui sealt siis välja kuskile jõuab või läbi mingite pressiteadete, siis siit-sealt see nagu käib läbi.

Olav: No Kalale-ee-s on ka see, et ministeerium saadab oma pressiteate, siis Kalale-ee-s see pannakse ülesse.

Taavi: Täna nagu toimetust, see Kirjastuse toimetust lükkab ülesse.

Oskar: Uudisvoog on okei, selles mõttes, et sealt saab enamus asju kätte.

Uudisvoog Facebookis või...

Oskar: Ei, portaalis. Seal uudiste all on üldiselt need uuendused või muutused viimasel ajal kõik olemas olnud, mis tarvis.

Taavi: Mina panin telesaade Mehed ja Mõrrad ka siia. Ma olen ühe korra, täpselt 5 minutit vaadand seda.

Oskar: Ma ka vist umbes täpselt samamoodi. Juhtusin kogemata vaatama, siis vaatasin, et seal ei olegi midagi vaadata.

Olav: Ma vaatasin selle pärast, et mu sõber sõidutas neid paadiga. (naer)

Fred: Ilus koht oli, jah.

Taavi: Jõesuust läksid peale vist. A noh, ma arvan, et selle saate suunitlus ka teine. Ta jällegi ei ole harrastajale otseselt mõeldud, vaid pigem nagu kutselisele.

Fred: Ta kurat, vist ei ole kaluritele ka.

Olav: Ai, aga... Kellele siis on? Ikka kaluritele ju. Kaluri tööst ta räägib ju.

Rauno: Ma ei tea, mul naine vaatab vist seda. Seal on ilusad noored poisid.

Mida te märkisite nendele lehtedele, et kust te veel infot saate? Mida te juurde kirjutasite?

Olav: Ei oska midagi rohkem kirjutada.

Ma näen, et mõnedel on...

Kenno: Sa mõtled seda lehte või?

Jaa, just-just, ma näen, et mõnedel on seal kirjas ikka midagi.

Kenno: Noh, kui telesaateid märkida, mida siin ei ole toodud, siis Osoon on kindlasti üks saade. Noh, kui palju seal sellist, jälle kasulikku infot saab, see on nagu teine asi. Et seda vaatad rohkem nagu huvist. Nagu sellist populaarteaduslikku saadet. Ja noh, ei ole isiklikult... Soome kanalid, ajakirjad. Ütleme Kalastus ja Järe. Sellised ajakirjad. Ja Soome veebisaidid. Pluss siis igasugused ingliskeelsed, juba spetsiifilisemad portaaliid ja veebisaidid, kus juba siis nagu lähenetakse teatud püügiviisidele või kaladele, millele iganes. Süvitsi.

Mis puhkudel te neid välisallikaid vaatate? Neid ajakirju näiteks või spetsiifilisemaid portaale?

Kenno: Teatud regulaarsusega mõnda, mõnda teatud kalapüügihooaja lähenedes, et vaadata ka, mis välismaal uut on selles vallas. Et teatud väikseid nõkse ikka on, leiab ja tasub ka endal järele proovida.

Okei, aga kas keegi veel loeb välismaiseid kalastusajakirju? Te tõite mõned näited ennem, onju.

Oskar: Ma olen nendest, Skandinaavia omasid ka nagu vaadand, aeg-ajalt ostnud. Et kui seal kandis liigub ikka just sel talipüügiteemal ja neid videoid vaadanud. Noh, meil on tavaliselt iga aasta, sõpruskond käib mäesuusatamas Skandinaavias kusagil peredega. Noh, mina suusatada ei viitsi, mina püüan kala, eksole. Ja siis ma otsin tavaliselt enne seda piirkonna järvede kohta kogu info, mis mul võtta on vähegi, tavaliselt internetist. Seal on kalastusloogika veidi teine, seal on need kalastuspiirkonnad isemajandavad selles mõttes, et nad korjavad kalastustasusid nii oma inimeste kui turistide käest. Ja seal asustatakse päris palju ja noh, nad annavad seda infot palju lahkemalt välja veekogude kohta. Seal on iga piirkonna kohta leida, millised kalad millises veekogus elavad, piirkonna kaardid, täpselt, palju kalastuskaart maksab, need hinnad on seal palju kallimad, kui meil. Et päevapiletid ikkagi mingi 50-70 SEK Rootsis, eks, on ühepäeva pilet, olenevalt veekogust. Ja mõne piletiga saadki aint ühele veekogule näiteks minna. Ja nädalapilet seal mingi 200 või 300, olenevalt piirkonnast. Ja noh, see info on nagu veebist kättesaadav. Küll ei ole teda inglise keeles eriti, et sa pead natuke teadma teatud rootsikeelseid märksõnu, siis leiad selle üles.

Olav: Mis tegelt oleks jumala mõistlik Eesti mõistes ka teha. Et see ühepäeva pilet on vastupidiselt kallis, ja hooaja pilet on odav, mis tegelikult on täna tagurpidi täiesti Eestis. Et see on see, et me ei eelista kohaliku kalameest selles osas, kes aastaringselt siin käib, pigem annab turistile selle odavalt kätte, mida me üritame siin hoida. Et see on nagu see koht, kus tegelikult tuleks seadusandlust nagu üle vaadata.

Oskar: Mitte lihtsalt turistile, aga ütleme, lätlastele.

Olav: Ma ei tahtnud öelda lätlane. Rahvuslik diskrimineerimine.

Taavi: Minu arust peaks olema lisaks üldisele kalastusloale võiks olla piirkondlikud ka, nagu Soomes. Samamoodi.

Olav: Pigem küsimus on ka see, et mis selle rahaga tehakse, et see peaks olema kuidagi...

Tõmbame fookuseks selle kalastusmeedia ja infoallikad. Äkki teil on mingeid selliseid mõtteid, kuidas kalastusinformatsioon võiks teieni jõuda, aga praegu ei ole see võimalik või praegu see nii ei toimi?

Kenno: Kuidas ta võiks jõuda, kus on kasutatada nii-öelda riiklikke struktuure juba, juba siit käis läbi. Et kuidas nagu infot jaotatakse, eksole, ministeeriumi poolt ja milliste ministeeriumite poolt. Et täna meil ei ole sellist kõike katvat ja väga funktsionaalset kohta, kus kogu info kätte saab. Et sa pead infot korjama siit, sealt ja kolmandast kohast, et enda jaoks see vajalik info, eksole, seadusandlus ja kõik muud asjad, kätte saada. Et sellele võiks, ütleme, ministeerium mõelda. Noh, teine variant on, et keegi eraalgatusena, kas siis vabast tahtest ühiskondlikult, mis ei ole väga tõenäoline, et suudaks keegi hallata niivõrd suurt süsteemi. Ärilise ettevõtmisena on see ka küllaltki keeruline. Arvestades ikkagi meie olusid, et see asi ei toida nagu ennast ära.

Kuidas te seda ette kujutate, kas mingi olemasoleva allika täiustamine või siis millegi uue, teistsuguse loomine?

Fred: Ei no see, et riik ei suhtle rahvaga, see on ju igal pool ju ühtemoodi. Ega siis mitte ainult selle kalandusega seotud asi.

Olav: Minu loogika ütleb seda, et infot tuleks panna sinna, kus on inimesed. Et siis seda loetakse kah. Et kui sa paned ta kuhugi üles, ütled, seal see info on, siis sa esiteks, pead hakkama teavitama, et see info seal on. Kui sul on olemas koht, kus inimesed käivad, see sihtgrupp, siis seda infot peaks seal jagama. Ja see on kõige odavam, lihtsam viis riigile.

Taavi: Tegelikult ministeerium suurepäraselt teab seda kõike.

Oskar: Kuulutuste tulp on mõtet panna ikka peatähtsasse kohta, eks, kust inimesed mööda lähevad, mitte kuhugi metsa.

Kenno: Jah, samas sa võid need kuulutuste tulbad panna kõikidesse olemasolevatesse kohtadesse. Ministeerium võiks seda teemat pakulina välja pakkuda.

Taavi: Absoluutselt. Ja kõik, kellel vähegi huvi, palun, võta, ime see enda kodulehele, kuhu iganes.

Kenno: Kus on kõik vajalik info olemas, eksole. Me rääkisime tegelikult nendest RMK, sina rääkisid, eksole, sellest, et neil on ühes kohas, seda ilmselt peab vaatama ühest kohast, RMK.ee vist oli. Ja siis püügiiranguid teisest kohast, eksole. Üks on ühe funktsionaalsusega, teine on teise funktsionaalsusega. Üks on keerulisem, teine on lihtsam. Et sellist mugavat lahendust täna nagu eriti algajale kalamehele kindlasti ei ole.

Taavi: Ei no kõige mugavam ongi see, et sa lähed Kalale foorumisse ja küsid, onju. Oskad õigesti küsimuse formuleerida, suure tõenäosusega ei saa mööda päid ja jalgu, onju. Või teine variant, saad vastusek, kasuta otsingut. Siis sa midagi leiad sealt. Aga see, et tõesti kuskilt jookseks see info kokku või keegi väljutaks seda, seda nagu ei ole ja ei eksisteeri.

Rauno: Selle otsinguga on nii ja naa.

Fred: Sellega on ainult naa.

Mis mõttes otsinguga?

Rauno: Et sellest foorumist oli jutt praegu.

Kenno: Otsida peab ka oskama.

Rauno: Jah!

Fred: Et sa pead täpselt teadma, mida sa otsid, ja siis sa leiad, muidu sa ei leia lihtsalt.

Lähme äkki järgmise ülesande juurde. Mul on siins mõned ajakirjad, mida te nähtavasti teate. Ma jagan igaühele kaks tükki. Ja siis ma annan teile ka märkmepaberid, kahte erinevat värvi. (jagab kõigile ajakirjad) Ja siis järgmise 7 minuti jooksul, palun sirvige neid ajakirju ja märgistage märkmepaberitega ära, milliseid lugusid te hea meelega loeksite, kui teil on rohkem aega. Ja millised te pigem jätaksite vahele või sirviksite alles lõpus, kui aega jääb üle, või mida te ei loeks üldse. Ehk siis kahte sorti paberid. On siuksed kahvatud paberid, millega märkige, mida te ei loeks või loeksite vähem meelsamini. Ja värviliste paberitega palun märkige, mida te loeksite eelisjärjekorras.

Fred: Oota, mitu siis?

Jaa, mul on mõlemat sorti pabereid igaühele 10. Ehk siis mõlema ajakirja kohta 5 positiivset, 5 negatiivset. Palun. (jagab kõigile märkmepaberid)

Taavi: Aa, 5 positiivsed ja 5 negatiivset peaks nagu leidma.

Olav: Ere on positiivne, jah?

Jaa, see värviline on positiivne, jah.

Taavi: Siin antud juhul kumb see värviline on? Sinine on värviline?

Jah, sinine on värviline.

Fred: Sinine on hea ja kollane on paha, ühesõnaga?

Just, just.

Paul: Nii, siin on nüüd, see on nüüd hea?

Mhmmh, ja see kahvatu kollane on see, mida te siis ei loeks kõige meelsamini.

Paul: Siit 5 + 5 ja siit 5 + 5?

Just, täpselt nii.

Taavi: Kukimuki lugu mulle meeldib.

Rauno: Oota, mis see paha nüüd oli siis?

Kenno: Kollane on paha.

Rauno: No vot, igasugune möga reklaam.

Olav: Me ei saa nii kiiresti teha. Ma ei tea, kas siin on midagi või ei ole.

Jah, eks see aeg ole siin meie kahjuks.

Olav: See sama reklaam, on ta siis BalSnacki kujul või on ta siis kuradi reklaami kujul.

Taavi: Mul jääb puudu nendest sinistest paberitest. Oota, aint 5 tükki võib panna mõlema kohta mõlemat siis või?

Fred: Oota, need jäävad siia vahele, sa tahad neid pärast näha või mis moodi..?

Jaa. Ma hea meelega pärast vaatan neid.

Paul: Mulle see reklaam ei meeldi. Kas ma reklaami panen?

Taavi: Ilma reklaamita seda asja ei oleks lihtsalt, et seal on see väike paradigma.

Jaa, et ma olen rohkem mõelnud, et te nende kollaste paberitega märgiks neid, pigem neid lugusid, mis teid vähem paeluvad, mitte reklaami.

Taavi: Aga miks aint 5 lugu?

Et võib-olla tuua välja nagu teie, pigem meelepärased.

Olav: Kui mul neid kollaseid ei ole nii palju panna, et ei ole neid asju. Kui ma reklaamid välja jätan, siis ma ei leia neid kollaseid siit.

Ee, jah, okei, ma loodan, et te siiski leiate, aga kui te ei leia, siis ei ole hullu.

Fred: Oli sul täpselt 10 või oli rohkem?

Minu arust seekord ma lugesin päris täpselt.

Paul: Kurat, siin on nii palju häid asju, et ma ei oskagi. Tahaks veel märkida.

Fred: Reaalselt loeks ikka peaaegu kõik läbi.

Olav: See on see, et peale vaadates on nagu raske hinnata.

Urmas: Tunde järgi.

Olav: Sa saad ise ka aru.

Fred: Sest ei tule sul midagi tarka välja, ma kardan, jah.

Olav: Seatapp, viiulimäng ja ümarmudilad, see pealkiri nagu on jama.

Noh, eks meedia...

Taavi: Kurat, see ümarmudila püük oli minu arust selle suve kõige suurem üllataja. See oli muhe, see oli jumala vinge, see oli täiesti uskumatu.

Paul: Ma ei mäleta, kellega ma just rääkisin, kulinaarselt ütled ka, et ülihea asi.

Taavi: Mina pole seda numbrit käes hoidnud, siin on igast huvitavaid asju.

Fred: Väga subjektiivne. Siin on igast jama nagu päris palju. (arvatvasti mingist konkreetsest loost rääkides)

Olav: Emajõe mõrrad, see on hea lugu. See on hea number, siin ei ole panna seda negatiivset millelegi.

Fred: Ma ütlen, et ongi...

Olav: Mida sa panid?

Kenno: Klasi.

Olav: No see on jah, see on ainuke lugu, mis on siuke pigem...

Kenno: Ei, noh, ega...

Olav: Mulle näiteks see kuradi ristsõna ei paku midagi, seda ma ei tee.

Taavi: Vaata, kui hea reklaam siin on.

Oskar: Mulle jäi ka silma see.

Olav: Ma märkisin ristsõna ära, kuna see huvi ei pakkund. Ega see Jaagup Kreemi lugu ka väga...

Paul: Täpselt sama panin ma. Jaagup Kreem ja ristsõna.

Taavi: Aa Jaagup. Ma mõtlesin, et midagi...

Paul: Ma sain aru, miks ma seda Kalastajat enam väga ei taha lugeda. Nii kui ma Ralf Mae pilti nägin, siis mul tekkis täpselt see sama tunne...

Oskar: Nagu alati. (naer)

Paul: Nagu alati. Jaa, et ma teen lahti, ma näen, et on kaks nägu aint, et on Hanno Kask ja on Ralf Mae. Ja siis keerad järgmise lehe, vaatad Hanno Kask palja ihuga fileerib kala. Keerad kolm lehte edasi, vaatad, Hanno Kask kuradi pükstega. Täpselt selle pärast ma lõpetasin selle ajakirja lugemise ära nagu. Mitte et mul inimeste vastu on midagi.

Oskar: Nad võiksid blogi pidada lihtsalt.

Paul: Nagu jah, see nii üheülbaliseks läks. Või ma ei oska öelda.

Proovime teha viimased märkmed ja siis küsiks teilt nende kohta. Kiire lugemine.

Kenno: Ma olen varem vaadand.

Okei. Võime vist hakata vaikselt.

Taavi: Kurat, kas see koha on alamõõduline siin peal?

Oskar: Kisub sinna.

Taavi: Pärnu lahe koha.

Kenno: Sõltub kõik, kui suur ta pea on. (naer)

Taavi: Sõltub, kui ette käsi on lükatud.

Olav: Landi suuruse ja proportsiooni järgi peaks aru saama.

Amm, Paul, mis lood näiteks teie panite meeldivamateks? Näiteks Kalastajas siis.

Paul: Ma panin siuksed teadusartiklid kalastressist ja mingid sellised lood, mis vähegi olid. Ja üldiselt mulle meeldivad siuksed, kus on, mingid siuksed kalapüügikirjeldused või mingid siuksed elulised artiklid.

Need on päris seinast seina. Millised lood teile siis näiteks huvi pakkusid vähem?

Paul: No igasugused, mis on siuksed kutselise kaluri asjad, need ma panin nagu. Noh, välja-arvatud siis see sama, see ääremõrrad, et see on nagu selline, mis mind huvitab. Aga samas siin Kalastajas on kutselisest palju kirjutatud. Ja kindlasti ei paku mulle püügiviisid huvi, et mis siin on karpkaladest ja mingitest asjadest. Ma lihtsalt ei püüa neid ja need mulle väga huvi ei paku.

Nii, mis te teised arvate, kas teil on midagi teistmoodi?

Urmas: Ikka vast.

Paulile meeldisid rohkem teadusteemalised artiklid ja siis näiteks elust enesest, kalamehelood või mis...

Paul: Noh, erinevatest kaladest, jah. Sisutihedamad, pikemad lood.

Jaa, kes soovib äkki kommenteerida enda valikuid? Paul? Ajakirjas Kalastaja?

Taavi: Mul suhteliselt sama. Et kui väga venivaks ja pikaks ja spetsiifiliseks läheb, siis ei viitsi lugeda. Aga kui on need, mis siin olid, a la puitlandi ajalugu ja siuksed asjad, tundub põnev. Siis, kui on räägitud, et

ma ei tea isegi, mis kuradi agukassi landist 7 lehekülge, mis ma tean, et tegelikult ei tööta, siis seda ka ei viitsi lugeda.

Kenno: Jah. Landi värvidest tehti seal muidugi teat... Teatud filtriga tuleb asja võtta, et kuna inimene ise on Salmo landitehase asutaja, omanik, eksole. Siiski ütleme, sealt oli huvitavaid selliseid fakte.

Taavi: Mis lugu see oli?

Kenno: Kas landi värvidel on tähtsust?

Olav: See on reklaamartikkel.

Kenno: Kes nagu oskab seda lugeda, sellele võiks ju nagu huvi pakkuda. Et kuidas nagu kala silmad töötavad ja nii edasi. Kui sa oskad oma järeldusi teha. Aga seda peab kindlalt nagu läbi filtri lugema. Ja tein asi, mis siin, see Tšehhi kalakasvatuse mudel. See oli ka selge, silmaringi avardamiseks, hea teada. Aga see number oli, noh, konkreetset see number, kui me räägime üleüldse... Et ei olnud väga palju huvitavat siin. Et ratastooliga Pärnu lahel, noh. Hea teada, et on võimalik minna ratastooliga Pärnu lahele, aga see, noh, sihtgrupi...

Milliseid lugusid teistel on märgitud veel?

Olav: Sama loogika.

Kenno: Ruhnu saare lood, väga nišiteema ja kohaliku sellise...

Rauno: Noh, samas jälle huvitav lugeda. Ta ei anna võib-olla kalastusteadmisi nii palju, kui üldse Ruhnu saare elust palju. Mina olen näiteks ühe korra käinud seal üleüldse. Huvi pärast juba loed läbi, mis seal toimus.

Kenno: Venemaa impordikeelu saaga. Liivilahe kalanduskogu. Ka siuke kutselise püügi teema väga jõuliselt sees siin. Miks kaluriamet on meeste pärusmaa, okei.

Taavi: See kutselise teema on jah siuke. See tegelt nagu ei...

Olav: See on mingi toetuse teema siin, siin on ju all märgitud. Raha vist.

Okei, vaatame siis ajakirja Kalale! Et missugused lood teile sealt meeldisid kõige rohkem? Võib-olla mis sorti lood või, mida te olete välja toonud?

Fred: Ma ütlen, sul ei tasu, ma loen selle nagunii läbi.

Mhmh, aga sellegi poolest teil on kindlasti mingid eelistused seal ju. Võib-olla esmapilgul neid on tõesti raske hinnata, aga...

Kenno: Noh, sellised süvitsi minevad lood, näiteks stress kalade elus. Turovski lood alati. Lõhest. Ja Hiiumaale lesta noolima on konkreetset, personaalselt huviga seotud, kuna äsja oli käidud, äsja olin minemas siis, hea üle vaadata.

Mis te teised arvate, mis te eelistate selles ajakirjas Kalale!?

Taavi: Mulle meeldivad need...

Oskar: Persoonilood.

Taavi: Persoonikad kõige rohkem alati.

Olav: Mulle meeldis see mõrrateema. See oli huvitav. See nagu torgib mind ennast, mulle ei meeldi üldse.

Oskar: Püüan päris palju ja siis on pimedas need lausa ohtlikud, võid hooga sisse sõita ja mis iganes. Tähistust pole olemas, et. Mitu korda olen paari meetriga pääsünd.

Kas teil, teistele ka meeldivad siis kõige rohkem persoonilood? Või teadus?

Olav: Need persoonilood on, vot see ongi, pigem sa tead seda inimest läbi selle Kalale! foorumi, mis on ju tegelikult, läbi kasutajanime ja kommentaaride. Aga võib-olla ongi huvitav lugeda, mis tegelikult on ja kes on.

Taavi: Minu arust see, a la, Jaakuse mingi rakenduse teema ja siuksed asjad on alati nagu huvitavad. Et kui mingil vennal ikkagi on mingi spetsvärk, onju...

Oskar: Millega ta kala saab reaalselt.

Olav: Millele ma pööraks tähelepanu, on see nii-öelda ajalooline teema. See on päris pull teine kord, mis on sada aastat tagasi umbes toimunud. Et midagi pole muutunud, kõik on sama.

Oskar: Selles numbris on teda vähe palju minu jaoks, aga muidu on ta nagu, muidu on ta suht okei. See mulle meeldis.

Olav: Kuule, võiks olla vähem. Eelmises oli hea.

Fred: Vaata, neid on, Eestimaa peal neid ajakirju on niivõrd vähe, et kes on vähegi kalamees, see ilmselt loeb ta ikkagi kõik enam-vähem läbi.

Rauno: Lõpuni läbi, muidugi.

Oskar: Loeb pool peret seda ka veel pärast tagant järgi. Kui annad ette ja soovivad midagi neile.

Fred: Oleks nagu niimoodi valida riulite viisi, eksole, siis võib-olla jah, mis nüüd tõmbab ja mis paneb ostma. Aga meil ei ole suurt nagu valikut, jah.

Oskar: No siin Kalale! asja puhul, minu arust oluline on see, et esikaane persoon on siuke inimene, kes on nagu mujal ka natuke tuntud tavaliselt, või vähemalt viimastel aegadel on olnud. Et see nagu, ma ei tea, meil peres tagab suurema lugejaskonna, kui aint mina.

Taavi: No seal on ka Raivo Rüütel peal. (sellel konkreetset Kalastaja ajakirjal)

Oskar: Jah, seda küll. See on nüüd üks, ma ei tea, eelmistel vist ei olnud midagi niukest.

Taavi: Varem vist ei olnud jah.

Millistel ajahetkedel te loeksite neid ajakirju? Kas siis, kui ta tuleb postiga kohe, või kohvi kõrvale, või enne magamaminekut või paadis järve peal või...

Oskar: Kurat, järve peal ei ole aega. (naer) Ma ei võta kaasagi nagu.

Olav: See on pigem kodus, kui õhtul midagi teha ei ole, siis võib-olla sirvid ja loed natukese, peale päevatööd.

Oskar: Tihti on nii, et võtad ette ja paned ühe jutiga läbi.

Rauno: Oletame ikka, et kui ta postkasti tuleb, mina vaatan ta siis läbi kaanest kaaneni ja nooh, pärast siis vaatan... Mis huvitav, loen kohe läbi ja pärast vaatan veel korra-kaks.

Veel, kust te leiате seda aega, et lugeda ajakirja?

Kenno: Ma ei taha vulgaarseks muutuda, aga...

Paul: Peldikus.

Kenno: Meesterahvad tihtipeale... (naer) Võtavad peldikusse ja. Mis sa seal muud ikka teed?

Taavi: Naine on kõrvaltoas ja siis kuuleb, oh sa raisk, kurat, tuleb peldikust, ja... Vaaau. Ossa, kui suur. (naer)

Oskar: Pigem ütle seda, et ajakiri on nii põnev, et vahepeal on vaja peldikusse minna, ei taha ajakirja maha panna. Et siis ikka võtad kaasa.

Rauno: Vot siin hakkas mul silma, Rüütel kirjutab, et Väinu Laes on suur kõva kalamees. No pole ta sitt mingi kalamees. Ema peldikus ma olen küll lugenud. Peldikus ma olen tõesti lugenud jah, seda ajakirja. Mitte oma, aga just Laes. Aga kuna ma teda nii hästi tunnen, siis ta pole mingi kalamees. Võrku paneb ainult ja ta pole mingi kalamees. Rüütel ütleb siin, suur kalamees.

Olav: Ei, no aga ega siis Erik Klas pole samamoodi kalamees. Sealt tuleb see välja, et ta ei ole kalamees. Kui sa läbi loed intervjuu, siis ta kirjutabki, et ta ongi õnnelik, et ta seal saab olla täna.

Oskar: Looduses liikuda, jah.

Kas te nende ajakirjade artikleid loete ka internetis? Või eelistaksite lugeda interetis..?

Rauno: No mina olen nii vanamoeline inimene, et ma tahan ikka, et niimoodi katsuda.

Oskar: Paberil on mugavam lugeda.

Fred: Ei no Kalastajat olen ma küll lugend, kuna mul ta ei käi või kunagi ei käind jah. Ja nii palju, kui sealt lugeda on olnud, olen ikka lugenud.

Oskar: Aga noh, ajakiri ei ole sul koguaeg kaasas, vahest tahad mingit nüanssi vaadata, siis otsid internetist välja.

Taavi: Pigem on see, et kui midagi vaja on, mälu värskendamiseks, siis...

Oskar: Sul tuleb meelde, et siuke artikkel oli, siis internetist leiad otsinguga ülesse, no ega sa tööl ei tassi ajakirjapaki kaasas koguaeg. Et see on nagu hea.

Rauno: Minul ei ole tööl aega ajakirju lehitseda. Hea töökoht, kus saab nagu siis ajakirju vaadata ja mõnda asja.

Oskar: Eestis on olemas sellised töökohad, kus neid lausa toodetakse.

Rauno: Jaa, kui sa selle asja sees oled.

Kas teil oleks midagi lisada, mida te arvate, et oleks siin vestluses väga oluline, mida välja tuua? Mingeid mõtteid?

Rauno: Ma tõin siin harrastmeesel ka väga korralikult välja selle asja, et...

Olav: Eesti on nii väike. Võiks olla palju ajakirjasid, aga äriselt ei tasu lihtsalt ära.

Kenno: Ega ma väga tõsiselt võtan, ma endine elukutseline ajakirjanik ja ma vaatan ajakirjandust natuke teistsuguse pilguga võib-olla, kui sellised tavainimesed. Selle pärast ei maksa ka väga tõsiselt võtta minu ütlemissi. Ma võin igasugu asju öelda. Telesaadete puhul, üks asi on natuke hinge peal, telesaate puhul pisut häirib nii saatejuhtide kui külaliste keelekasutus. Seda, kuhu see piiks panna, on üsna palju ja ilmselt ka pannaks teatud saadetes seda piiksu, Ka ütleme, et sellist sõnavara, nagu satub sinna sisse, mida ei pea seal olema. Trükimeediast on võimalik need välja korjata. Jah, aga teles on võimalik rohkem selle peale mõelda. Ja teine asi, teine asi telesaadete puhul, mis ka nagu silma natuke riivab, on selline alkoholi, mõnikord ka siuke tubaka eksponeerimine saadetes, Et ma ei tea, ütleme nii, et võib-olla on Pesukoviga või Tohvkaga võimalik kokku pellida, et ta selle poolt undi ära kannatab. Et ei pane koni ette.

Olav: Ma olen ise ka neid vigasi teind. Aga kusjuures ega õpib käituma.

Kenno: Miks ma seda rõhutan, on see, et väga suur vaatajaskond ja järjest rohkem seda vaatajaskonda on lapsed, noored.

Olav: Jah.

Taavi: Olles mõne saatega natuke seotud, mis siin Eestis on nüüd eetrisse läind, siis ma võin sulle öelda, et neid asju on nagu võttepäeva alguses öeldud. Aga kui vastuseks tuleb, et mul on pohhui või midagi siukest, siis noh, siis on see inimese valik.

Kenno: Aga eks see oli jälle meie nagu sellise ruumi kitsus, või kuidas öelda. Et kui sa tahad kedagi proffi saatesse saada ja.

Olav: Valikut täna ei ole.

Kenno: Profimat ei olegi ja kui ta juhtub olema selline ahelsuitsetaja, siis on hea dilemma nagu saatetootjate ees.

Taavi: Aga teine kord minu arust jällegi mingi väike piiks seal saates pigem annab nagu emotsiooni. Et pahatihti on see, et noh, vaata selle pilguga näiteks Robson Greeni, onju, mis on niigi, noh, hüperenergiline vend, muutkui käib ja seletab ja paneb, mida sa Eestis lihtsalt ei suuda teha, sest eestlase natuur on hoopis teine. Sa ei saa kunagi mitte kedagi niimoodi käima. Aga tegelikult sellel vennal on piikse rohkem, kui Eesti saadetes- Kui vaadata. Seal on väga teravaid ütlemisi, sa lihtsal ei pane neid tähele, sest see emotsioon käbi üles-alla. Eestlase kõige kõrgem emotsiooni hetk ongi see, et vahi, nüüd ütles piiks.(naer) Et selle pärast jääb sulle silma, et tegelikult nendes teistes saadetes on ka neid, kui sa vaatama nagu hakkad. Et see on lihtsalt see kontrast, mis meil nagu silma torkab.

Oskar: Kui seal emotsiooni liiga vähe oleks, siis tunduks asi tuim jälle.

Fred: See päris kuiv asi ei müü ka.

Oskar: Jah, täpselt.

Rauno: Ei, no kui kõigil munad maha võtta, noh, mis kalamees ta siis nüüd nii kangesti on?

Oskar: bKäisin Ott Sepa monoetendust vaatamas ja minu arust vend ikka päris korduvalt läks üle hea maitse piiri nagu terve Vanemuise suure saali ees. Etendus oli iseenesest lahe, aga kohati nagu keeras... Noh, seal vaata, ikka pits oli vahel, onju.

Taavi: Aga muidu nõus, jah, kindlasti annab seal keerata neid asju ja nii edasi. Ja mis alkoholi puudutab, siis noh, pahatihti on see, mingi raha eesti tuleb seda saadet toota. Ja ei noh, see, et sul operaator suvatseb hommikul kell 5 kodust välja astuda ja kuskil mingis mudaloigus sumbata, noh, selle eest küsitakse päris korralikult raha.

Fred: Siis peadki lapiku tooma.

Taavi: Jah, et midagi teha ei ole nagu. Et noh, rõõmuga teeks mingeid asju ilmselt, kus nagu on 4 tundi jutti kalapüüki ja kolmandaks proovi nagu eetriaeg saada, kus sa siis konkureerid rõõmsalt mingite Laula mu Laulude ja ma jumal teab, millega veel. Ja siis kuskil nurga taga võib-olla keegi vaatab.

Kenno: Kohati on näha, kui keegi nüüd tähelepanelikult vaatab, siis kohati on näha olnud nüüd kõikide nende aastate ja hooaegade jookul, et on nii mõnigi kord kas saatejuht põhmellis või kergelt veel, noh sellise laksu all.

Taavi: Kalailmas ilmselt mitte.

Kenno: Ei, ma räägin kõikide saadete, Kalamehejutud, kõik need hooajad.

Olav: Kalaletungis võib seda olla.

Kenno: Kalaletungis, Kalamehejuttudes...

Olav: No mõni on siuke reisisaade ja pigem kirjeldas seda protsessi.

Kenno: Silmad punased ja noh, siuke, keel oli natuke pehme. On seda ette tulnud.

Taavi: Kalevit päris hästi tundes, siis sealt on ka üht-teist tulnud. (naer)

Rauno: No jaa, aga mina siis möödunud aasta või oli see ülemöödunud aasta sellest, kokkade, või tähendab, kes süüa tegid, seal võistlesid, siis seal oli ikkagi niisugune...

Taavi: Aa, see Õhtusöök Viiele. See oli, ausaltöeldes ma panin ära, see oli masendav.

Kenno: Kui tegid Kääs ja... Mis see teine oli...

Taavi: Aa, ei see oli eraldi üks saade, Õhtusöök Viiele.

Kenno: Jaa, ei, ma räägin saate sees, siis oli seal ka tunda, et see moment, kui alustati söögitegemist ja siis, kui oli mingi järgmine etapp, kus ühelt hakkas juba valmima, siis oli juba pudel hinge all, eksole.

Taavi: Ma ei vaata nii palju seda.

Kenno: Jälle see küsimus, et, noh, ütleme niimoodi, et kui võtame sellise noore inimese, siis tekib küsimus, kas need asjad kuuluvad kokku.

Olav: Kalapüük ja joomine. Ei kuulu.

Kenno: Kalapüük - joomine, kala kokkamine ja vein alati?

Olav: Tegelt ei kuulu ju.

Kenno: Just.

Olav: No see ongi see, et luuakse mulje...

Rauno: ...Et ilma selleta ei ole võimalik kala...

Taavi: Jaa, aga seal oli sama teema, et ma arvan vähemalt, et seal Kalamehejuttudes, kus nad nagu ka kokkasid, onju, ma arvan, et see oli mingi veinitootja poolt kinni makstud lihstalt. Ja seal ei olnud ilmselt neil muud võimalust. Ma ei tea seda, sa võid helistada, Kalevi käest küsida, onju. Aga ma eeldan, et see oli niimoodi.

Kenno: Veinitootja jaoks kuulusid kokku.

Taavi: Või veinivabrik oigemini ütles need 2 kuuluvad...

Olav: A lähme äkki uuringu juurde tagasi, me läksime kuskile rändama. (naer)

Kui unikaalseks te peate seda informatsiooni, mis on nendes ajakirjades? Nendes lugudes?

Fred: Mis sa selle all mõtled, mis tähendab unikaalne?

Kas see sama informatsioon jookseks teile kuskilt mujalt ka kokku?

Olav: Vaevalt.

Oskar: Persoonide puhul vist mitte nagu. Reklaami ilmselt saaks mujalt ka.

Rauno: Noh, jah, hakka nüüd.

Taavi: Persoonide puhul määrab see, ma arvan, et see sama Aivar Sõrm või Kukimuki siis, onju, vaevalt, et ta kuskil foorumis end niimoodi avaks nagu ja siukseid asju räägiks, mida ta seal on rääkinud. Ja ma arvan, et vist, ma ei tea, Jaakus ei ole vist oma rakendusi kuskil eksponeerind ja siukseid asju teinud.

Olav: No ikka kvaliteetlugemine, seda ikka mujalt ei saa. Ja kui seda ajakirja ei oleks, siis ei loeks ka seda.

Rauno: Mõni annab siis raamatu välja, siis loed elulooaamatut pärast kunagi.

Oskar: Kunagi, ajakirjandusest veel, et kunagi Veneajal ilmus ajakiri Viimane Tehnik. Ja seal oli üks nurk, üks jaapanlane oli vene keele selgeks õppinud ja tellis seda endale Jaapanisse ja patenteeris järjest neid ideid ja sai kiiresti miljonäriks. Venemaal ei patenteeritud, seal oli lihtsalt, inimesed saatsid nagu, oli nende väike 15 minutit kuulsushetke, et tema idee avaldati selles ajakirjas.

Fred, mis teie arvate, kui unikaalne see info siin nendes ajakirjades on?

Fred: No ikka on.

Oskar: Unikaalsust on raske mõõta nagu.

Fred: Nojah, vaata, ei oska sulle niimoodi öelda, eksju. Muidu neid ei loeks ju. Tähendab, midagi peab sealt nagu tulema, ju ta siis tuleb.

Taavi: Vot see ei ole sellel kujul info, et Evelin Ilves suudles kedagi ööklubis, eksju. See on teises vormis info nagu.

Oskar: See ei ole uudishimu rahuldamine, vaid see on nagu praktiline tegelikult kalameestele. Et ta saab kopeerida, kasutada mingeid võtteid, minna mingil veekogule, eksju, kui ta on enne saand info, kuidas seal käituda või milliste vahenditega püüda.

Rauno: Ta annab ikka peadmisi, mitte ei anna teadmist.

Oskar: Ütleme, et see tegelikult nagu lühendab seda aega, mis muidu kuluks katse-eksitus meetodil mingite asjade avastamiseks või leiutamiseks.

Olav: See on sama loogika, kui sa lähed kogenud kalamehega koos kalale, et sa õpid rohkem, kui ise kolme aastaga võib-olla ühe päevaga.

Oskar: Jaa, täpselt. Saad aru, mis sa valesti oled teind või milline trikk töötab paremini.

Aga miks see ajakiri toimib siis näiteks nii hästi võrreldavalt lausa isegi mingi otsingumootorite kasutamisega või...

Fred: Ta ei ole võrreldav, kust sa seda võtad. Vaata, see maht on ju olematu, eksole. Ta on ikka üks nendest asjadest, üks pisike asi nendest asjadest, jah, mis tegelikult sealt igalt poolt netist ja mujalt leida saab.

Olav: Pigem on seem et see on mõeldud a toodetud selle suunaga, mis võiks kalamehele huvi pakkuda. Ja selle pärast ta ongi, selle pärast teda ostetakse ka. Seal on see info, mis võiks mind huvitada ja üldjuhul mind tegelikult huvitabki. Et ta on välja toodud, ta on konsentreeritud ja teda on hea omandada või lugeda.

Taavi: Näe, väga hea ja lihtne näide. Ühelt poolt nagu hästi lihtne kokkuvõte, et mis on kellegi kummiluti põhitoonid, onju. Vaatad, et ahhaa, siuksed toonid, selge. Noh, loed artikli läbi, et näe, sel hetkel võiksid need toimida. Et väga hea kokkuvõte on tehtud, suht raske on kuskilt netist nagu otsida, mis toonid sel hetkel nagu töötavad.

Oskar: Netis on tohutu palju infot, sa pead sõeluma kogu aeg.

Taavi: A teistpidi see artikkel võib-olla nüüd annab mulle tőuke nagu lutipőőgiks Emajőel. Ja tänu sellele artiklile ma lähen nüüd netti ja hakkam endale hoopis mingit lisainfot otsima kõikide nende infokildude kohta, mis siin nagu krijas on. Täpselt, kahte pidi võib väga vabalt seda asja võtta.

Mhmmh, mhmmh.

Oskar: Need täiendavad üksteist, nii nett kui ajakiri. Noh, miks inimesed messil käivad? Selle pärast, et muidu ei tule neile pähegi, mida võiks nagu tahta. Et messil sa saad ideid. Ja ajakiri on samamoodi, annab mingeid ideid asjade kohta, mille peale sa ei ole isegi tulnud. võib-olla. Kui sa ei ole selle peale tulnud, siis sa ei sisesta seda kunagi otsingumootorisse ka. Et sa saad alati vasteks seda, mida sa otsid. Aga kui sa ei oska otsida, kuskilt pead selle nagu impulsi saama. Selles mõttes ajakiri ongi võib-olla üks asi, mis ummulssi annab tegelikult. Või messidel käimine näiteks.

Fred: Impulsi võib puu otsast ka leida. Leiad näiteks landi ja hakkad uurima, mis lant see on. Mina olen väga palju niimoodi käind.

Oskar: No Hiiumaalt leidsin esimese hapukivi loo vist sellest, 40 aastat tagasi kuskil. Siia maani mäletan, et siuke lant oli.

Kas on veel midagi, mida te tahaksite lisada sellele vestlusele? Kui midagi jäi arutamata või... Aga siis minul on küsimustega kõik ja tänan, et te...

Lisa 8. Transkriptsioon – Kutseliste kalurite fookusgrupp Haapsalus

Aitäh teile, et te tulite siia fookusgrupiintervjuule. Mina olen Sander Kask. Ma õpin Tartu Ülikoolis kommunikatsioonijuhtimist magistriõppes. Ja meie hakkame siin rääkima nüüd kalanduseteemalistest infokanalitest ja meediakanalitest. Ehk siis kanalitest, kust teie saate kalandusalast informatsiooni. Kust te seda otsite, mis puhul, mida te sellega teete, kuidas te seda hästi saate kätte või mis on halvasti. Ja meie vestlus kestab umbes poolteist tundi. Ja ma lindistan seda sellepärast, et ma ei jõua kõike üles kirjutada muidu. Ja ma pärast transkribeerin selle intervjuu, ma kirjutan lindistuse põhjal kõik öeldu ülesse, aga ma kasutan ka mõningaid lauseid, mida te ütlete, illustreeriva materjalina selles uuringus. See on Keskkonnainvesteeringute Keskuse uuring. Ja siis, kui ma kasutan neid asju, mida te ütlete, siis ma asendan teie pärisnimed pseudonüümidega. Ehk siis see, kes uuringut loeb, ei saa aru, kes mida ütles. Noh, ta ei vii teie isikut kokku selle tekstiga. Ehk siis ütleme nii, et see on konfidentsiaalne. Võite olla rahulikud. Jah?

Tõnu: Kas on pärast mingi võimalus, tähendab noh, oma sõnu ka natuke korrigeerida.

Mihkel: Need ei ole enam sinu sõnad. (naer)

Tõnu: Kui on midagi valesti mõistetud hoopis, sellist asja ei ole?

Mul sellist plaani nüüd ei ole. Aga kui te soovite parandada, siis intervjuu käigus igal ajahetkel on see võimalus veel.

Mihkel: Ehk põhimõte on siis ennast suhteliselt selgelt väljendada.

Tanel: Mitte kahe mõttega.

Tõnu: Ennem peab mõtlema, kui ütled.

Jah, äkki või.

Mihkel: Nagu öeldakse, vaikimine on kuldne, et proovime selle poolteist tundi vait olla. (naer)

Ei, mitte nii.

Gusti: Rääkimine hõbe, vaikimine kuld.

Eks ma proovin siin toetada sellist grupivestlust, et siis kõik inimesed saavad vabalt rääkida. Aga kuna ma lindistan seda, siis teeme nii, et kui me võtame kas pirukaid või kohvi või liigutame ennast, siis teeme niimoodi, et ei oleks liiga palju krabinat, sest muidu ma ei saa mitte midagi aru lindistusest ja siis on ka oluline, et me räägiksime üks inimene korraga. Jah. Ja jah, alustame näiteks niimoodi, et võtke igaüks siit üks paber. Ja teeme sellest omale nimesildi. Võtke üks kirjutusvahend samuti. Oodake, kui te kirjutasite siia, siis... Aa, see toimib.

Mihkel: Miks ta ei toimi?

Okei, see on väga hea, Mihkel lahendas enne, kui ma jõudsin juhised anda, aga see absoluutselt toimib. Ma oleksin palunud teil kolmnurkseks kokku voltida need lehed ja siis selle niimoodi teha. Aga see on ka vist... Ta on natuke lapik küll, aga normaalne süsteem.

Mihkel: No põhiline, et teie näete, ülejäänd tunnevad nagunii.

Just. Nii, väga meeldiv. Ja saame siis tuttavaks. Et nüüd ma palun, öelge oma nimi, millega te tegelete ja kui kaua te olete kalamees olnud, kalandusega tegelenud? See on siis selleks, et ma saaks natuke aimu teie praktikatest... Palun?

Tanel: Olen Tanel, olen kalapüügiga tegelenud 65ndast aastast. Pluss kaks aastat sõjaväes, ülejäänd olen kala püüdnud.

Okei, ja praegu te siis tegelete...

Tanel: Praegu kalapüügiga.

Selge, selge. A kas teil on oma firma või töötate kuskil firmas või FIE või...

Tanel: FIE-na töötan.

Okei, okei. Jaa, palun?

Karl: Karl.

Jaa, kaua te olete kalapüügiga tegelenud ja millega te praegu tegelete?

Karl: FIE. Ma ei tea, peale kooli lõppu oli... Kalanduslaeval ei olnud paar aastat, sõjavägi ja. Siis nüüd on edasi olnud kogu aeg kalandus.

Okei, selge, hästi staažikalt siis, eks.

Karl: Ma ei tea, kuidas keegi arvab.

Mihkel: Ma ei tea, kui vana ma olen, eks. (naer)

Okei, aitäh.

Tõnu: Mina olen Tõnu. 60 aastat olen kalapüügi juures olnud vähemalt. Et alates lapsest saadik isaga käinud merel ja. Aga muidugi ma ei ole pidevalt olnud kalur. Tegelenud küll kogu aeg. Aga mitte ainult kalurina, vaid ka muu.

Okei. Jaa?

Mihkel: No mina olen Mihkel. Kalapüüki olen kõrvalt näinud 40 aastat, aga ise olen üle paarikümne aasta tegelenud FIE-na. Ka see pole nagu põhitegevus, et tegelikult mul on teine töö olemas, millega ma teenin leiba.

Mis teie põhitegevus on?

Mihkel: Riigiteenistuja.

Selge. Jaa, palun?

Gusti: Mina olen Gusti. Noh, ma võiksin öelda, et üle 500 aasta, seepärast, et minu, tähendab, esivanemad on Muhust pärit. Kõik nad on olnd kalurid. Ja minu teiselt poolt, isapoolsed vanemad on kindlasti kolmas põlv, eksole, et nad Rohuküla lähedalt. Ma selle pärast ütlen niimoodi, see on naljaga pooleks, aga. Aga traditsioonid ju jäävad ja antakse põlvest põlve edasi. Nii et ega seal midagi ei ole. Ma olen lõpetanud kalatööstusliku merekooli, nii et ma üldiselt, noh, ka sedagi natuke jagan, aga ma ei ole ka pidevalt teinud seda tööd, olen teinud muud tööd vahele. Jaa, aga püügiluba mul on vaatamata sellele olnud kogu aeg. Kui ma olen püüdnud kala või mittepüüdnud, suurema laeva peal, väiksema paadi peal. Üldiselt mingi ettekujutus asjast olemas.

Selge. Jah?

Johannes: Johannes. Kalapüügiga võib-olla viimased 30 aastat. Aga muud ametit on ka olnud kalapüügi kõrvalt. Nõukogude ajal, kolhoosi ajal olin ma ikka päris 100%, aga nüüd, kuna kala kadus ära vahepeal, on kõike muud ka tehtud. Aga mingil määral olen kogu aeg kalapüügiga tegelenud. Ka praegu.

Mhmm. Mis on mingi muu tegevus, mida põhiliselt teete siis või..?

Johannes: Noh, enne kalapüüki ma olin fotograaf üle kümne aasta. Ja siis....

Aga praegu?

Johannes: Praegu ma tegelen heategevusega.

Okei, okei. Nüüd ma küsiks teie käest, et... Jaa, ennem see FIE-de keiss. Mida tähendab olla FIE-na kalamees, kalur? Et äkki te selgitaksite mulle, mida see tähendab?

Mihkel: See tähendabki seda, et sa teed täpselt nii palju, kui sa tunned, et sa tahad teha ja pead tegema.

Karl: Ja teed, pead ennast ise ära majandama, kõike seda turustama, ise muretsema, uued, vaatama, et kõik asjad on.

Okei, kas see tähendab siis olla üksinda ettevõtja või kellegagi koostööd teha siiski?

Mihkel: Võib nii, võib naa. Et eks on ka täiesti, kes ainult üksinda, nagu üksikud hundid teevad, aga on ka neid, kes on nagu punkti koondunud.

Ja teie siin näiteks olete sellised üksikud hundid või...

Karl: Me oleme kahekesi paadis Taneliga.

Aa, Taneliga, Karl, jaa.

Gusti: Üldiselt üksikut hunti lüpstakse nigu lehma. See on jumala selge. Ja see jääb nii niikaua, kuni hundid, üksikuna käime. See on täitsa selge kohe, sealt ei ole, see oli nii esimese Eesti ajal ja nüüd. Ja see, et me ei ole saanud selgu kokku pandud, mina arvan, et seal on kellegi kuri käsi mängus. Lihtsalt ei taha seda saada, sest kaks ahelat kaob vahelt ära.

Ahah, teie olete siis nagu üksik...

Gusti: Absoluutselt.

Okei.

Tooms: No enamus on üksinda.

Mihkel: Ka üksik tegija, jah.

Gusti: FIE, me oleme enamus FIE-d, eksole. Aga FIE on üldiselt nigu Lepmann. Mäletate, mis oli Lepmanni saatus, eksole. FIE saatus on samasugune kunagi.

Tõnu: Teisest küljest on see FIE jällegi, noh, see välistab sul selle igasuguse sahkerdamise, sellise asja ära, sest ega FIE vastutab ju kogu oma varaga. Selle pärast on ta jälle...

Gusti: Minu arust FIE-sse peaks tunduvalt paremini suhtuma riik, kui ta praegu suhtub. Tunduvalt paremini. Selle pärast, et meil ei ole tagastajaid, meil on sein selja taga, eksole. Sa ei lähe kuskile. Aga ülejäänd vennad, eksole, tead sa...

Johannes: Pole ju teist väljundit ju ka. Alternatiive pole. Ainult FIE ongi.

Mihkel: OÜ-ga on lihtne, lase vastu taevast ja järgmine kord tee uus ja elad üle.

Lähme nüüd veel ühe järgmise taustaküsimuse juurde enne, kui me infokanaleid hakkame vaatama. Ma küaksin, kui oluline on kaluri roll teie elus? Milliseid kalapüügiga seotud tegevusi te teete, kas igapäevaselt või iga nädal, lisaks sellele paadis olemisele või nagu, jah palun, äkki?

Tanel: Noh, talvel on põhitöö püüniste tegemine, tead, ikka. See on nigu põhitöö. Noh, jääl ka nii, kui ikka tervist on, siis praktiliselt oma jaoks ikka saad.

Jääl kalapüük?

Tanel: Jääl ja kalapüük.

Okei. Jaa, veel mingeid näiteid või kas te nõustute, kas te tegelete samade asjadega?

Mihkel: Ei, no kalandusega seotud kõik, eks. Suitsutad kala natuke ja nokitsed siit, nokitsed sealt, oleneb niimoodi. Siin vähemalt kaks meest, keda ma näen, kes on ka aktiivsed jahimehed, oleme siin, suht aktiivsed.

Kes siin on need aktiivsed jahimehed?

Mihkel: No minu kõrval mõlemal pool praegu. Gusti enam nii aktiivne pole, aga on olnud aktiivsem.
(Gusti ja Tõnu)

Gusti: Püss on määritud ära.

Tõnu: Noh, mina teen veel, mul on turismitalu. Ja siis ma pakun ka kalandus, sportlikku kalastust ja ka kaluriga koos kalastust ja oma turistid ma toidan kõik ära fileeritud kalaga, mida ma ise püüan ja siis töötlen ka selle võrra siis hinda.

Mhmh. Selge. Veel mingeid näiteid?

Gusti: Väiksed kalatiigid siin paar tükki.

Aa, teil on?

Gusti: On kala seal, karp sees. Siis kes, vanasti see oli natuke sissetoovam, eksole. Noh, praegult siin koprad, kotkad õiendavad need asjad ära ilma turistita.

Tõnu: Kuule, vesipillindusele antakse nüüd uuel perioodil toetust hulganisti juurde.

Gusti: Juurde?

Mihkel: Jaa. Saad oma kotkad panna lühema paela otsa. (naer)

Tõnu: Kotkaste arvukus suureneb, see tähendab seda, et sa pead enda kasvatust suurendama.

Okei. A tuleme selle küsimuse juurde tagasi, kas on veel mingeid näiteid?

Karl: Me valmistame ise kõik püünised, uued püünised.

Mhmh, okei. Kas te pööraksite selle nii... (nimesilt) Aitäh. Ja veel mingeid? Rohkem näiteid siin praegu ei ole. Okei.

Taavi: Noh, eks see püüniste tegemine on ju igal mehel. Vähem ostetakse valmis püüniseid ikka.

Johannes: Kes parandab ja valmistab.

Tõnu: Lõigatakse vanadel paelad maha, läheb jälle korduvkasutusse ja.

Okei. Aga näiteks hobikalapüük, nagu Tanel mainis, ta püüab jääl.

Mihkel: Landiga olen nüüd.

Tanel: Ei see, ei see...

Aa, see ei ole hobi.

Tanel: See on ikka kutseline.

Uuno: Tervist. (hilinenud fookusgrupi liige Uuno jõuab kohale)

Tere!

Gusti: Ma just vaatan siin, et põhimõtteliselt on hobikala küsimused enamus, eksole. (Gusti on leidnud kalastusteemalise infokanalite töölehe) Ega päris kalamehele, ma ei ole ühtegi saadet peaaegu näinud, mis oleks korralikult, mis mind hariks, eksole, ei televisioonis...

Mihkel: Noh, Osoonis on natuke...

Gusti: See on teate, niimoodi, see on umbes nigu, tead sa, saad pilti vaadata, aga mitte käega katsuda, eksole.

Tere, tulge istuge siia kuskile. Ja palun võtke paber ja kirjutusvahend ja kirjutage oma nimi siia peale, nagu teised on teinud. Seal saab pirukaid ja kohvi soovi korral. Nüüd ongi vist hea hetk, kus Gusti otsa lahti tegi ja hakkas erinevatest infoallikatest rääkima, anda teile kõigile need samad infoallikate lehed. Ehk siis siin ma olen koondanud erinevaid kalastus- ja kalandusteemalisi allikaid. Võib-olla mõned neist ei lähe teile pihta, kuna nad puudutavad hobikalandust siis rohkem. Või ma ei tea.

Mihkel: Miks, mõni neist on ikka kalanduse kohta, võib-olla mõni on rohkem.

Olgu. Siis ma rohkem eelduseid ei too ja lasen teil neid täita iseseisvalt. Ja viie minuti jooksul märkige siis, millised... Märkige siis siia ristiga, kui palju, kui tihti te vaatate, saate infot nendest allikatest, jälgite neid allikaid või nii. Ja siis siin on ruumi, et juurde lisada, siin ja seal, ka allikaid, mis teil meelde tulevad, mida te oluliseks peate. Seda võite julgesti teha.

Tõnu: Kalamehejutud.

Gusti: Ajalehtede eri- või vahelehti.

Johannes: Mis, tõmbame risti või?

Gusti: Ma ei tea.

Risti, jah. Nüüd, kus kõik täidavad...

Tõnu: Kuidas seda võtta, ma olen ajakirja Kalastaja vist kaks või kolm korda lugenud?

Tundub, et te siis väga tihti ei loe.

Tõnu: Jah, aga kas see on väga harva või läheb see üldse mitte?

Mihkel: Mul väimehel käib, nii ma tegelikult ikka loen tihti.

Tõnu: Aa, siin juhuslik ka.

(kõik täidavad)

Tõnu: Jumal, ma ei teagi siukseid saateid üldse.

Uuno: Vaataks nüüd küll, aga kurat, aega ei ole.

Gusti: Kas selle kalastajate klubi all võetakse ka näiteks kalurite seltsi või liitu?

Jaa, just täpselt, seda ma mõtlengi, jaa.

Tõnu: Kalastajate klubi on meie kalaühing ja seltsid ka, eks.

Mihkel: Põhiline info liigub meil ikka kalamehelt kalamehele.

Tõnu: Toru kätte, Mihkel, kuidas sul eile oli?

Mihkel: Jah, saad aru, niimoodi ma teengi. Kui on püügihooaeg, siis helistadki kõik tuttavad kalurid läbi ja siis sa tead, kuidas asi käib.

Mhmh. Paari hetke pärast saame siis lähemalt rääkida.

Mihkel: Kas naabrimees on infokanal või ei ole?

Jätke need siis enda ette. Jah, ja siis kordan, et kui teil tuleb veel meelde mingisugune oluline kanal, mida ma ei ole märganud ja üles kirjutanud sinna, siis võite lisada. Seal on nagu ruumi jäetud punktiirjoontel.

Mihkel: Üks kanal on tegelikult veel, mida siin ei ole nimetatud, on see kuradi, mis see on see, vaata inglane või jänki, vaata, kes kogu aeg üle maailma kalal käib. Seda juhuslikult vaatan vahel.

Tõnu: Nojah, neid telesaateid üksikuid on küll, aga seda ei tea nimegi. Et kui midagi vaatad.

Mihkel: See nüüd Eesti kanalilt ei tule. Mis selle saate pealkiri on? Maailma jõgedes ja meredes, niisugune sportlik püük.

Ma arvan, et selle nimi on Robson Green.

Mihkel: Jah, ongi Robson Green.

Gusti: Jah.

Nii, te olete vist valmis jõudnud. Okei. Viimased märkmed, selge.

Tõnu: Vanasti oli Abiks Kalurile, mida sai väga regulaarselt loetud.

Gusti: Ma just mõtlesin selle peale.

Tõnu: Tänapäeval lihtsalt ei ole ja enam...

Mihkel: See oli kutsekaluritele põhimõtteliselt.

Tõnu: Jaa. Pidevalt leidis midagi.

Mm, vist olete kõik lõpetanud. Ma küsiksingi siis teilt, et mida te olete nendes tabelites märkinud, mida te kõige sagedamini külastate? Mis te välja tooksite?

Gusti: Ohota I Rõbalka.

Jaa? Kas keegi nõustub Gustiga?

Mihkel: Minul on täpselt sama.

Gusti: See on kättesaadav kohe.

Uuno: Ära märgitud on kuldse keskmisena, ütleme niimoodi. Kui peale satun, siis vaatan, kuid teadlikult ma seda otsima ei lähe.

Mihkel: Kalale.ee portaal, seda ma vaatan ka. Seal olen registreeritud ja.

Uuno: See on jah, nagu, põhi, kõige tihedamalt on Kalale.ee, jah.

Mihkel: Söögi alla ja söögi peale.

Uuno: Vastavalt aastaaegadele otsid jälle infot.

Mihkel: Jah, otsidki, kus mida on.

Okei. Ohota I Rõbalka, Kalale.ee. Kas keegi kasutab neid samu kanaleid hästi tihti?

Tõnu: Tihti mitte, aga noh, vahel on juhus olnud.

Ma nägin veel, et Karl raputas pead.

Tõnu: Aga see, keskkonnaametist sai ka vahepeal mingit ajakirja, mis asi see on? Tuleta meelde.

Tanel: See oli see, Kaluri Leht.

Tõnu: Kaluri Leht, jah. Et seda nagu ei ole ka siin ära mainitud.

Mihkel: Sa võid panna kirja, kui tahad, selle.

Gusti: Kus kohas see käib?

Mihkel: Ei, sealt saad, kui keskkonnaametis sai käidud, võtad sealt... (inimesed hakkavad korraga rääkima)

Vabandust, ma tuletan meelde, et räägime üks korraga, sest muidu ma ei saa mitte midagi sellest lindistusest hiljem aru. Aga Kaluri Lehest rääkisite, jah?

Mihkel: Nüüd ei räägi keegi. (naer)

Tõnu: See, mis KIK-i rahadega antakse välja?

Mihkel: Jah.

Gusti: Kas seda saab tellida?

Tõnu: Seda saab keskkonnaametist. Võtad sealt laua pealt. Ei, see maksis midagi.

Karl: Ei, praegu ei maksa midagi.

Gusti: Aga kuidas seda tellida?

Mihkel: Seal on lihtsalt, nad vaatavad, kui palju, tavaliselt neil on need näidud ja siis mingi koguse nad ilmselt peavad tooma, aga võivad rohkem tuua, et selles ei ole küsimus.

Gusti: Ei no postiga koju ei tulegi?

Karl: Tuleb ikka vist.

Mihkel: Ma ei tea, kui sa tellid, kindlasti tuleb.

Kas teil kellelgi käib see Kaluri Leht siis?

Karl: Ei käi.

Mihkel: Ei.

Mitte kellelgi.

Tõnu: Aga ma olen seda päris palju lugenud.

Okei. A kas see ilmub praegu ka või...

Mihkel: Jah, paberkandjal siukene.

Gusti: Kas seal sisu ka on?

Mihkel: No midagi on.

Tõnu: Midagi ikka on.

Tanel: Selle aasta oma sai, siin tasuta antakse. Või kolm euri, palju ta maksis. Ei, 50 senti või?

Kas teil tuleb äkki meelde, mis seal Kaluri Lehes sisuks oli, mingeid konkreetseid näiteid? Millest seal räägitakse?

Tanel: Kalandusest.

Tõnu: Noh, juba sellised muudatused seadusandluses, jah. Sellised asjad käivad läbi.

Gusti: Ahah, ka midagi.

Mhmmh, okei. Aga tuleme nüüd tagasi nende kanalite juurde, mida te tihti kasutate, nagu te tabelis märkisite. Äkki te tooksite veel välja midagi lisaks?

Tõnu: Mul ei olnudki muud panna, kui telefon on see, mida ma tõesti, kui ma lähen merele või kui ma tulen merelt, siis küsivad teised minu käest. Et see on ikka mitu korda päevas tihtipeale, mitte ainult üks kord päevas.

Johannes: Ma arvan ka, see omavaheline info on kõige tähtsam ja kõige vajalikum ja need muud on minu jaoks isiklikult väga nii, eriti ei uuri.

Uuno: Kui mingit konkreetset seadust taga ajad, siis kõige täpsemalt leiad seda Riigiteatajast netist ülesse.

Tõnu: No seda küll, jaa, aga omavahel ju ikka...

Uuno: Ei, seda omavahel...

Tõnu: Sai arutletud nende asjade üle, ja.

Kui palju teie siin kasutate Riigiteatajat, et just Uuno ütles, et te olete seda teinud, eksole.

Uuno: Nojah, vahest harva, kui ikka mingi vaieldav olukord, ütleme, vaidled siin sisemaa mandrimeestega kuradi haugipüügikeelu ajal, onju. Et ühes kohas on üks, teises kohas teine, noh. Lõpuks ongi, et lähedki Riigiteatajasse. Sealt siis leiad ülesse selle kuidagi, selle kehtiva olukorra.

Tõnu: Riigiteatajat kasutan mina ka päris tihti, sest jälle unustad midagi ära, kasvõi selle kala pikkuse või mida. Kui ei viitsi Mihklile helistada.

Uuno: Nagu kevadel oli selle tuulehaugipüünise väinavõrgu teema. Osad teadsid, mida, ja nii edasi, tuli täpsustada.

Mhmmh. Johannes, kas teie olete näiteks kasutanud ka Riigiteatajat?

Johannes: Ei ole ausaltöeldes eriti, peale selle omavahelise info.

Mihkel: Mina kasutan palju, tööga seotud.

Karl: Kui on probleem, helistan Mihklile kohe. (naer) Kui on tarvis midagi teada. Ise ei tea.

Tõnu: Sest ega tegelikult probleem on ka see ju, nad ei ole enam niimoodi kokku surutud, kasvõi võtame selle kalapüügieeskirja. Sa pead ikka täpselt teadma ja olema sellega pidevalt kursis, kui seal on mingi muudatus või et sa loed nüüd täpselt selle välja, mis sind puudutab. Et kui mul on kiiresti vaja, siis tihtipeale see ei õnnestu.

Mihkel: Seal on vaieldavaid asju niivõrd palju, et tegelikult meil mehed, kes selle kalapüügi sees on, eks hommikust õhtuni, isegi nemad ei saa igast asjast alati üheselt aru ja vabariigi sees on lähenemismurad erinevad. Sest seadus on, ta ei ole nii konkreetset sõnastatud, et ta jätab ikka mingi...

Tõnu: Tõlgendamise...

Mihkel: Jah, tõlgendamise maa.

Okei, Ohota I Rõbalka mainisite, et mõned teist vaatavad seda tihti. Missugust informatsiooni seal on, või millest need saated räägivad seal?

Mihkel: Ta on ikka rohkem meelelahutustlik, ütleme, samamoodi sa vaatad, kuidas lantide tegemised ja nende lähenemine sellele või teisele püügile.

Gusti: Ma ei ütleks nii ka päris. Muidugi seal on rohkem asjaarmastajale. Aga tihtilugu näitab kalade bioloogiat, eksole, mis on väga tähtis. Kalur peab seda teadma, kui ta tahab kala saada, eksole. Ja mina just vaatan seda suure huviga alati just kalade bioloogiat. Ja loen kirjandust, mis mul kätte juhtub, just seda. See on üldiselt väga tähtis kalurile. Ja mõelda, et ma olen vana mees ja ma tean kõike, mida sügavamale lähed, seda rohkem sa tead, et sa ei tea mitte midagi. Näed, mul on siin üks infoteatmik, on juhtund kätte siuke asi. (võtab välja räsitud paberid kaante vahel) Kajakad on ta täis sittunud, aga ta on tihti lugu mul kaasas, selle pärast. Teate, siin on sees kalapüügi eeskiri, kuni kalade soolamiseni välja, mida ma arvan, et ta merel ei peaks kaasas olema, eksole, tead. Või kui võib-olla siukest infoteatmikku teha...

Mihkel: Ma just vaatasin, mis aastast see on?

Gusti: Kas ta on 2003. Hiidlaste tehtud. Aga mina suhtun asjasse väga positiivselt. Kui mul ikka ja jälle tekib küsimusi, näiteks kui kõrge võib olla mõrd ja niimoodi, milline on siis avar, milline on nakkevõrk, milline on raamvõrk, võtad siit ja...

Uuno: Sellega on see, et see on 2003 aasta...

Gusti: See on puudus, selle pärast ta tahaks saada, nii kui on värskendamist, ja kohta jätta juba selle jaoks selle sees, eksole, et kus tulevad seaduse muudatused, et sa saad oma käega.

Uuno: Ja-jaa.

Gusti, te mainisite, et kus te seda kasutategi? Te ütlesite, et kas te võtate merele kaasa selle?

Gusti: Muidugi, pitsat on peal, eksole, tead. Ma võtan ta tihtilugu kaasa, kui ma tean ikkagi, et mingi asi on mulle võib-olla, noh, küsitav. Siis ma võtan ta kaasa ja loen ja siin on öeldud, palju asju on sellised, mis on kalurile vajalikud asjad. Muidu kui ta käib oma alt väljas, ei ole küsimust, aga kui ma lähen kaugemale kuskile püüdma, minul ta küll, viskan ta sisse, ega ta ei küsi. Ja teine asi, kui ta on korralik, ütleme, kalapüügieeskiri, tuleb inspektor, tekib meil lahkarvamus, võtan selle lahti, ütlen, näed, nüüd on niimoodi kirjutatud, eksole. Tema ütleb, et näed, sa saad valesti aru.

Mihkel: Temal on ka päris lihtne, ta teeb arvuti lahti, näitab sulle viimast redaktsiooni.

Gusti: Jah, jah. A mul seda ei ole praegu. Aga vähemalt ta saab aru, et ma ei ole tahtlikult, eksole.

Mihkel: Nojah, saad mõne euro vähem trahvi, aga trahvi saad ikkagi. (naer)

Aitäh, Gusti, et te selle välja tõite. Kas keegi veel kasutab sellist infomaterjali mingitel puhkudel?

Mihkel: Seda infomaterjali ei tehta enam. Paber kandjal enam praktiliselt mitte midagi ei ole.

Gusti: Oleme 20 aastat elanud Eesti vabariigis. Niimoodi. Siin on infomaterjal, näete. "Eesti NSV põhiliste kalapüüniste atlas". (veel infomaterjale) Mina ei tea kuskil sellist asja, eksole. Ma vaatan ta nüüd veel, näete, kuidas on ära lehitsetud see asi. Ja ta ei ole, minul on ta kingitud. Siin on kõik sees olemas, mis on inimesele vajalik. Muidugi need on aegunud juba, eksole.

Kus te seda kasutate või millistel ajahetkedel? Või see on lihtsalt, et te tõite näiteks selle?

Gusti: Aga vaatan siiski, kui ma teen neid tavalisi mõrdasid siin, rakendad, paned, eksole. Vaatan, kuidas on siis tehtud, milline on siis olnud, püügiviisid, kuidas ta on ülesse see mõrd pandud. Juhend on siin sees kõik.

Karl: Mul on venekeelne siuke. Sellel ajal välja antud.

Jaa, ma küsiksin ka teiste käest, nagu kordan seda küsimust, et kas teie ka kasutate selliseid infomaterjale?

Johannes: Igal juhul. Mis puutub mõrrapüügi rakendustesse...

Mihkel: Ehitused ja, ta on ju väljatöötatud asi, ta on praktikas proovitud asi, ta on ajatu, ütleme seda.

Gusti: Näed, siis on siin on üks ja teine ja igast.

Tõnu: Ratast pole mõtet uuesti leiutada, see on juba olemas.

Gusti: Tead, kui leiutatakse uut, see on suurepärane. Kui leiutatakse uut ja tuleb inf, et vaat, asi käib nii, mina praktiseerin uut asja. Väga hea. Aga et ma ei peaks hakkama uuesti seda jalgratast leiutama. Küsimus on selles.

Tõnu: See, mis juba olemas on, seda ei ole vaja uuesti samal kujul uuesti vaja leiutada.

Aitäh, Gusti, nende näidete eest. Aga meil on hästi palju jututeemasid vaja katta, et vist liigume edasi. Te rääkisite ka sellest, ajakiri Kala... Või Kalale.ee, selline portaal. Keegi mainis, et kasutab, onju?

Uuno: Mhmm.

Mihkel: Jah.

Et millistel puhkudel te seda kasutate, millist informatsiooni te sealt saate?

Uuno: See on rohkem harrastuskalapüügi teema. Kutselisele seal väga palju ei ole.

Mihkel: Seal nii palju, mõningaid nippe on, näiteks suitsetamise, suitsutamiseks vahel on. Mõnda sellist asja ikka liigub. Et seal on ikkagi erinevad jututoad, millega... Seal võib midagi osta, müüa, kõike võib teha, eks.

Mhmmh. Kui tihti te näiteks kasutate seda portaali?

Mihkel: Nädalas ma käin ikka tuuri ära.

Uuno: Ma korra-kaks kuskil kindlasti. Kevadel ja suvel tihedamini.

Ja teised, kas te kasutate ka seda portaali?

Johannes: Väga harva.

Tanel: Täitsa juhuslikult.

Okei, okei. Lisaks veel, ma tulen selle Ohota I Rõbalka juurde tagasi, et seal on, ma saan aru, et seal on informatiivne, kalade bioloogia, samas ka meelelahutus. Aga meil on siin ka hunnik Eesti kalastussaateid. Kas see Ohota I Rõbalka on nendest parem, et te seda välja tõite või kuidas te kommenteeriksite Eesti kalastussaateid?

Uuno: Minul on need kõik ühe joone peal siin. Ses suhtes, kui peale satun, siis vaatan.

Gusti: Ma olen neid ka näinud. Noh, midagi ikka huvitavat on, eksole.

Mihkel: Ohota I Rõbalka, ta läheb nagu rohkem süvitsi sisse. Meie omad lähevad nagu kuidagi kergemalt üle. Ja ka jahiosa, ma olen vaadand Ohota I Rõbalka, tal on nagu, ta on ikkagi asjatundjate tehtud.

Gusti: Seal on rahad teised.

Mihkel: Võib-olla. Ta on nagu sügavam, meil on seda meelelahutust rohkem juures.

Kas teie olete ka sattund neile Eesti saadele peale?

Tõnu: Noh, minul on tegelikult tekkinud selline väike tõrge meie kalateadlaste vastu, mitte kõigi, aga osade vastu, sest et kui siin oli 90ndatel aastatel see kõva kalaränne ja siis teadlased, nüüd hakkavad tunnistama, mida kõik on muutunud. Ja kui palju on sel teemal vaieldud ja tõestatud ja endisi teadlaste uuringuid kasutatud. Ja siis ma olen rohkem neid lugend, sest kui üks inimene, teadlane raiub ikka nii raudselt vastu, et kala ei rända ja mina olen seda oma silmaga näind, et kala rändab ja kogenud seda, noh, siis ma ei võta ka tema teist juttu, mis võib-olla väga õige ja täpne. Võtan ikkagi mingi reservatsiooniga.

Et siis te teate, et võib-olla see kvaliteet ei ole nii hea.

Mihkel: Toimus puterdamine ja ma ei tea, kelle või mille huvides ta oli. Puhas puterdamine, mis seal toimus. Ja ma ise arvan, et seal oli lihtsalt, et kalateadusel on kõige lihtsam öelda, et mehed, te olete ise oma kala välja püüdnud, et sa ei pea hakkama midagi põhjendama.

Mida see puterdamine nüüd tähendab?

Mihkel: 95, 94, 95, kui meie rannikult läks selline ahven ja koha läbi, et meeletu. Haapsalu lasterannas, siin samas põlvist saadik vees oli võimalik öösel vabalt mõne võrguga seal sada kilo koha välja tõmmata. Et see oli meeletu kala, mis siit läbi käis. Ma käisin veel järgi. Mul oli võimalik käia ja veel aasta hiljem, kui meil enam siin polnud, oli Tirhamis seda koha veel küll, 48 koha oli võrgus. Ma mäletan, kõige rohkem, mis mul oli, 48, ja 50-ses silmas, noh. See on juba üks 60 kilo koha ühe võrguga. Et see on ikka meeletu kala.

Ja kuidas selline eriline olukord seondus infokanalitega?

Mihkel: Ei no, me nägime lihtsalt, kuidas ta liikus. Me proovisime, kui kuskilt sai otsa ja liikus edasi, läksime ise edasi, käisime järgi kalal. Ta ilmselt hakkas juba Poola rannikult tulema. Ja ma puutusin kokku isiklikult kalateadlastega, ma tean meest, kes, tal oli terve Läänemere erinevad punktid. Ja oli Põhjalahe tipus, kus ennem seda, kui meil oli siin kala küll, oli nendel kuskil poolteist-kaks ahvenat oli selle kontrollvõrgu peale. Niikui meil siit ära kadus, oli nendel 48, tead. Nii et 20-kordne kalasuurenemine.

Tõnu: Samas oli 36ndal aastal ka kalaränne. Samalaadne. Siis läks Soela väinast välja. On veel praegu inimesed elus, kes nii mõnegi, õngedega käisid Soela väinast. Meeletu pikk maa, aga kalasaagid olid niivõrd suured, et tasus käia.

Mihkel: Ja püüti välja, okei, eks selle roheline kala välja püüdnud. Ma Saad Johannese käest küsisin Hiiumaal, aga ütle siis, kes meil särje ja kiisa välja püüdis. Kui räägite, et olete ise välja püüdnud.

Ma tulen kalastusinfokanalite juurde tagasi selle jutuga.

Johannes: Mina arvan seda, et see info, mis tuleb kuskilt kontoritest või keskustest, on küllaltki ebapraktiline kalamehe jaoks. Seal on eriti, nagu, ma näen, missugused seal laua tagas istuvad, nad pole eluga tegelend, eluga kursis. Ja see info lihtsalt ei ole nagu adekvaatne või see, mis toimub tegelikult elus. Ja see sama on tekitanud tõrke nagu selle, noh, lihtsalt ei usalda seda infot. Viimasel koosolekul siin oli tühi, väike asi oli sellel mõrra või selle võrgu otsa tähistamisel mingisuguse pooleteistmeetrise varrega, mis praktiliselt ei toimi, kukub pikali, mis iganes. Noh, see oli nagu väike asi tegelikult, aga näitab, kuivõrd, mis moodi need seaduse väljamõtlejad oma laua taga välja imevad seadusi, mis tegelt ei toimi. Ja see sama ongi, et sa seda infot lihtsalt ei usalda.

Uuno: On lihtsalt nii hirmus pika vinnaga ka, et noh, teevad mingi oma uuringud ära seal ja kaks-kolm aastat hoitakse seda täitsa kuskil sahtlis ja siis lõpuks tuleb alles avalikkuse ette see, et mis toimus neli aastat tagasi umbes.

Okei, selline informatsioon, mis siis ei ole väga suure praktilise väärtusega, nagu te rääkisite. Kust te olete sellist saanud, kas teil on mingid näited? Või milliseid kanaleid mööda selline info teile tuleb?

Tanel: No omast tarkusest.

Mihkel: Võib elust enesest võtta, nagu ikkagi praegu...

Või ma mõtlesin...

Mihkel: Mõned asjad, head mõtted on liikunud oluliselt varem, kui tegelikult kaks-kolm aastat hiljem leitakse, et jah, niimoodi võib see asi olla küll. Kuidagi tohutult pika vinnaga need asjad ja see bürokraatiamasin on niivõrd jurakas, millest tuleb läbi ennast närida.

Aga ma mõtlesin, millistest kanalitest see siiski jõuab?

Mihkel: No ministeeriumi poolt ta tuleb kuskilt. PM-i poolt ja keskkonnaministeeriumi poolt.

Kas me räägime internetiportaalidest või...

Mihkel: Ei räägi portaalidest, me räägime praegu üldiselt infost, mis kaluritele jagatakse. Ta ei ole portaalidega seotud.

Johannes: On niuksed kokkusaamised, nagu oli see kalameeste koosolek siin Haapsalus, näiteks.

Mihkel: Informatiivne on näiteks kalameeste aastakoosolek, praktiliselt kalurite maakonna aasta koosolek, kus peaksid saama oma vastused kõigile huvitavatele küsimustele, millega sa nagu kimpus oled.

Ja siis nendel koosolekutel antakse teile...

Mihkel: Peaks nagu saama, jah. Idee on.

Tõnu: No tegelikult me saame sealt info, et vat nüüd on nii, te peate hakkama niimoodi käituma, mitte, et me oleksime kuskil leppinud kokku, et vot hea küll, kalurid on ka nõus kindlasti kompromissi tegema ja midagi järgi andma, kui on tõesti vajalik seda muudatust teha. Aga tihti tehakse praegu lihtsalt ära, et on vaja teha, ja siis teavitatakse kalureid ja pannakse fakti ette, et vat nüüd peate niimoodi käituma.

Gusti: Ei no, iga seadus on siis hea, kui ta on jõudnud selleni, kes peab teda täitma. Ta saab aru, et see on vajalik, see on õiglane, vat siis täidetakse. Aga muidu hiilitakse tast mööda. See seadus on mõttetu. Nüüd teine, kes hakkab nüüd, jälgib seaduse täitmist, see saab sealt vahelt veel oma sauna, vitsad kätte, eksole, selle pärast, et üks pressib peale, et miks ei täideta seadust? Teine ütleb, et see on lollide jaoks mõeldud ja seda pole üldse vaja. Ja sealt hakkab peale, tähendab, halb seadus tuleb just sellisest asjast peale, kus ennem seaduse tegemist ei lepita asjas kokku. Kaks poolt ei räägi omavahel läbi.

Okei, okei.

Johannes: Me siin räägime, mis kahju nad tegid, siin iga mees võib neid juhuseid kirjeldada. Nüüd hiljem alles märgati, et tegelikult kaluritel on õigus.

Mind huvitab kõige rohkem just see, et ministeeriumist öeldakse, kuidas nad ütlevad, kas nad helistavad, kirjutavad meili, ütlevad ainult nendel koosolekutel või on infovoldikud või nagu, seda detaili tahaksin saada.

Johannes: Me teame, et see seadus on välja antud ja see info levib ju päris kiiresti.

Jaa, kuidas see levib?

Johannes: Omavahel.

Uuno: Kui suuremad muudatused, asjad on, siis me saame läbi seltsi meililisti.

Mihkel: Keskkonnaamet tavaliselt edastab seltsile ja selts siis oma liikmetele saadab meilitsi muudatused.

Tõnu: Tegelikult käib, väga palju informatsiooni edastatakse niimoodi, et on sellised, nagu näiteks kalanduspiirkondade kokkutulekud. Või kokkusaamised. Et on igast piirkonnast paar inimest või kolm juhatuse liiget käivad koos. Need toimuvad päris regulaarselt, neid on läbi aastate pidevalt, seda on praktiseeritud. Ja siis tulevad need samad ka, nagu meil siin Margus Medell ja Indrek Jõgisoo või on keegi, kes veel juhatusest käib, seal kaasas käib, ja sealt siis saab juba teada. Seal on ka põllumajandusministeeriumi esindaja, keskkonnaministeeriumist, PRIA-st ja nii edasi, et sealt on see põhiline info saamine ongi niimoodi.

Ja siis näiteks Medell jagab teile seda ise edasi siis?

Tõnu: Kas Medell, Medell võib-olla nii ei oskagi seda, mis kalapüüki otseselt puudutab. See on rohkem nagu...

Mihkel: Seaduslikud aktid jagab ta küll.

Tõnu: Aga muidu tal on ka keegi, kes tunneb ka kalapüüki. Et Medelli asi on muidugi väga suuresti need kalaliidu või see, seda vedada. See on, ehkki ta teeb ka muid asju, aga ma ei ütle seda.

Mul on nüüd planeeritud selline ülesanne, millest me umbes praegu olemegi rääkinud. Et ma siiski seda ära ei jäta. See on selline mõtteharjutus, et äkki igaüks võtab ühe paberi uuesti, palun. Ja ma paluksin teil mõelda kahe minuti jooksul ja panna paberi peale võib-olla mõni märksõna kirja, et kuidas on teieni jõudnud mingisugune hästi kriitiline ja oluline informatsioon, kalanduseteemaline selline info, mida ei saa nagu kahe silma vahele jätta? See võibki olla nagu, mis mõjutab teie tegevust oluliselt, või siis näiteks teil on olnud mingisugune mure ja te olete kuskilt otsinud sellist kriitilist infot, vastuseid, abi. See on siis nagu selle pärast, et kui me ennem rääkisime nendest tihti kasutatud kanalitest, siis sealt võib tihti tulla meieni just taustainformatsioon, meelelahutus. Aga kui me otsime kriitilist infot, siis äkki me kasutame mingeid teisi kanaleid. Ja me oleme, nagu ma just ütlesin, sellest praegu rääkinud, te olete mõningaid näiteid toonud. Aga äkki teil tuleb veel midagi, mida me ei ole siiani arutanud, midagi meelde?

Tõnu: No näiteks, kui oli see kalaränne, 90ndatel aastatel, siis ma terve päeva olin siin keskraamatukogus ja otsisin välja neid teadlaste tegemisi, mis puudutas eelmist kalarännet. Ma kirjutasin sealt väga palju asju välja, mul on neid terve patakas kodus, lasin koopiad teha.

Raamatutest siis.

Tõnu: Jah, raamatutest just sain.

Mihkel: Noh, aga ütleme samas, et sellele probleemile ei olnudki Eestis isikut, kes oleks olnud valmis vastama. Sel ajal ei olnud.

Tõnu: Just nimelt, nad ei olnud valmis vastama, mitte seda, et nad ei adunud seda.

Mihkel: Nad teadsid ja... Usalduse küsimus.

Aga mõtleme äkki korra siis iseseisvalt, äkki tuleb mingeid näiteid. Võib-olla midagi tööalast või ma ei tea. Sellist hästi olulist infot. Siis minu põhiküsimus oleks, kuidas see informatsioon jõudis teieni?

Tõnu: No näiteks, ma toon nüüd sellise näite, kuskil, ma ei tea, kaks aastat tagasi, poolteist, oli kuskil jälle see kalanduspiirkondade kokkusaamine, ma olin selle Läänemaa piirkonna juhatuse liige, olin ka seal. Ja siis juba Markus Vetemaa, kalateadlane, tuttav mees ilmselt? (küsis intervjuuerijalt)

Ee, ma, ei.

Mihkel: Vaevalt küll.

Tõnu: Tartu mees ta on. Ja siis oli juba täitsa kavas tõsta ahvena seda...

Mihkel: Alammõõtu.

Tõnu: Alammõõtu, jah. Kaks cm või neli, ma nüüd ei mäleta täpselt, kaks oli kindlasti. Ja see oli juba kõik ära, noh, terve kaks tundi või poolteist tundi, kui palju ta ettekanne oli. Ja see põhiliselt puudutas kõik seda, miks seda on vaja teha. A seal samas me võtsime õhtul kaluritega, siit hiidlased, saarlased, pärnakad, võtsime ka kalamajandusosakonna juhataja, sellise pundi kokku ja arutasime ja tõestasime oma arust nii palju, kui me oskasime, et see on rumal mõte, seda ei ole vaja teha. Ja, aga see asi jäigi tänu sellele tegemata. Pärast ei ole enam selle küsimusega praegu välja tuldud. Paar aastat on rahu olnud.

Gusti: Kas sa tahad, Tõnu, öelda, et praegu ei ole mehi, kes vastu rinda teades ütlevad, vaadake, me panime selle asja, piirasime ära, tänu sellele on kala tagasi?

Mihkel: Loomulikult on.

Gusti: Ma usun, et enamik ütleb niimoodi.

Tõnu: Aga ei, see jäi tegemata. Teadlased, nad matsid maha selle. Ma ei tea, kui kauaks.

Mihkel: See oli juba selle suve teisel poolel, korra oli see teema üleval, et ahvenat on palju, ressurss on praegu normaalne ja, aga siiski oleks mõistlik ahvena mõõtu tõsta.

Ja siis minu see põhiline küsimus, kust see info, kust te kuulsite sellest, et tahetakse...

Tõnu: Seal samas kokkusaamisel kalateadlane tegi ettekande. Ja sealt saimegi teada, et töös on selline asi. Ministeeriumi omad ütlesid, et meie ei tea mitte midagi.

Mihkel: Lehest jooksis läbi.

Tõnu: See oli avalik ettekanne.

Okei, üks oli avalik ettekanne, aga te mainisite, Mihkel, ajalehte?

Mihkel: Mina lugesin ajalehest kuskilt.

Nagu poolteist aastat tagasi või?

Mihkel: Ei, pool aastat tagasi. Nüüd oli pool aastat. Ei, nüüd oli uuesti teema üleval, et taheti ahvena mõõtu tõsta.

Kas see oli kuskil päevalehes või mingis erilisemas väljaandes?

Mihkel: Ilmselt kuskil päevalehes. Ühest päevalehtedest ma kuskilt seda lugesin.

Okei, selge.

Karl: Hiidlased võitlevad selle vastu hirmsasti.

Uuno: Nad püüavad seal nii väikest ahvenat ju.

Mihkel: Ja muidugi on üks koht veel, kust midagi saab, ütleme, see sama keskkonnaministeeriumi koduleht, et sealt on ka ühte-teist ka võtta, kes informatsiooni otsib. Aga seal on ka, noh, see... Vot asi ongi selles, et iga see leht on omaette ülesehitusega ja et kui sa pole seal, esimest korda sisse vaatad, siis...

Uuno: Ei oska orienteeruda.

Mihkel: Vajab natukene harjumist.

Uuno: Eksitab seal päris tugevalt.

Kas keegi tooks veel välja, et on keskkonnaministeeriumi või keskkonnaameti lehel otsind infot?

Mihkel: See oli keskkonnaministeeriumi kodulehelt.

Okei.

Mihkel: Sest tegelikult sealt saab ministeeriumi määrused ja käskkirjad ja need saad kiiremini kätte, kui...
Või tegelt Riigiteatajast saab sama, seal suurt vahet ei ole.

Paistab, et Gusti ja Uuno, te olete otsinud keskkonnaministeeriumi lehelt.

Uuno: Ma vahel, vajadusel on käidud jah.

Millisel hetkel näiteks, milline on see vajadus?

Uuno: Noh, meil on siin, seoses kaitsealadega. On piirid ja liikumispiirangud ja igasugu, millal võib minna ja millal ei või minna. Kõik siuksed asjad. Nagu et need kuupäevad sealt enam-vähem selgeks saada endale.

Mihkel: Ütleme, piirangud ei pruugi igal aastal olla samad.

Uuno: Täpselt.

Mihkel: Need tulevad uued. Hakkad mõtlema, et kas see oli nii või see oli nii...

Uuno: Vahest on püügikeelt esimesest märtsist, teinekord öeldakse jää minekuni. Kaks hoopis erinevat asja.

Kas te siis nendel, kui tuleb see uus aeg, millal on erinevatel hetkedel lubatud käia, püüda, muudatus, kas te ootate informatsiooni nende muudatuste kohta või te otsite seda?

Uuno: Pigem otsime.

Mihkel: Otsime. Õige oleks, et me ootame, et ta tuleb. Tal oleks see lähenemine niimoodi, et inimesel tegelikult peab olema juurdepääs sellisele infole nii lihtne, kui annab lihtsaks teha, eks.

Uuno: Seda peab tikutulega taga otsima.

Gusti: Inimesel on kalduvus unustada, eksole.

Mihkel: Seda enam, ütleme, meil Läänemaa kaluri keskmine vanus on juba üle 50 või?

Uuno: Nüüd vist hakkavad juba enamus arvutit ka kasutama.

Mihkel: Aga muidu siin on üldiselt...

Uuno: Väga tugevalt ei tunne ennast IT-valdkonnas.

Mihkel: Päris jah, sinu sõbrad ei ole arvuti taga.

Tõnu: Noh, üks siukene huvitav asi on jällegi nüüd just täna-homme peaaegu tuleb meil minna omal, kuna me oleme Matsalu rahvusparki territooriumil või sellega piirneval alal püüame kala, siis on selleks vaja jälle keskkonnaameti eriluba, et me tohime seal oma võrke panna.

Mihkel: Kooskõlastus.

Tõnu: Kooskõlastus, jah, tegelt. Ja see tähendab nüüd seda, et nüüd me oleme täitsa küsimärgi all, et mis kellast me peame nüüd minema. Kas me peaks öhtul minema juba järjekorda?

Uuno: Teie seal Matsalus saate rahulikult kõik kätte, teil pole mingeid probleeme seal.

Tõnu: Topu laht on täpselt samamoodi, seal ei ole mingit vahet ju, ta on ju selle ruudu all.

Uuno: Vaata, kui suur see võrkude arv on.

Mihkel: Sellel aastal on see kooskõlastus täpselt sama, mis eelmisel aastal, nii et põhimõtteliselt, kes said möödunud aastal, saavad sel aastal ka.

Tõnu: Aga möödunud aastal jäi näiteks sealsamas... Tehti vähem. Nad väidavad, et ta jäi ilma. Ja vat see ongi, tegelikult me oleme niisuguses infosulus.

Mihkel: Kalamehed on selles mõttes narriks tehtud, et, ütleme, seal praeguse ilmaga, mehed lähevad juba öhtul seisma, sest on teada, et enam-vähem 15 meest selle kooskõlastuse saab. Öhtul juba termosega passima, terve öö passi nüüd ukse taga, eks, elavas järjekorras. Ja hommikul nad, tegelikult see on inimese mõnitamine.

Tanel: Tallinnas olid juba öhtul-öösel järjekorras.

Gusti: Teate, ma olen palju palju oodanud ja ma olen mõelnud, et kui huvitav asi on, mismoodi on suhtumine inimesse. Oleks mina keskkonnakaitsja, kasvõi kaitsja, ütleme, ametnik. Nii, mina läheksin kell 7, 6 sinna, lükkaks need ukse lahti, võib-olla paneks teekannu lauale, ja ütleks, mehed, räägime nüüd, räägime loodusest, selle kaitsmisest, miks me seda teeme, miks on vaja niimoodi teha, ja sellel päeval võiks olla seal. Tead, kasu oleks meeletu mõlemil pool. Miks seda ei tehta, ma ei tea. Miks? Ma siia maani olen kogu aeg mõelnud, et peab ikka segane inimene olema, kes seda ei kasuta.

Uuno: Alguses, jah, keegi tutvustab mingisuguseid kaitseala teemasid.

Gusti: Kasvõi see, et miks me kolmandal ei või!? (karjumine tõuseb läbisegi)

Uuno: See on korralik ajupesu!

Rahu, rahu!

Uuno: Me lähme teemast välja praegu, jah? (naer)

Jaa, jaa. Aga mida te veel märkisite, kust on kriitiline informatsioon teieni jõudnud või kust te olete seda otsinud? Nende paberite peal. Ma näen, et siin...

Johannes: Väga head informatsiooni ei olegi olemas.

Tõnu: Tegelikult ongi, ma just kordan veel, et me oleme infosulus tegelikult, me saame jõe suure hilinemisega seda teada, mis on teoksil või me saame teada siis, kui on asi otsustatud juba. Tihtipeale.

Mhmm. Aga kuidas see informatsioon, kuidas sellest infosulust välja saada? Kas teha koosolekuid või mingit elektroonilist kanalit või paberväljaannet või?

Tõnu: Tuleb juhid ära vahetada.

Gusti: Selle jaoks me täna siia tulimegi. Et sa paneksid paberile asjad, mis me räägime ja sellest teed üldistuse, eksole. Ja nendele, kes otsustavad asju, hakkaks ikkagi, tõuseks üles ja, vaadakse miks, miks. Ma mõtlesin, kui 95ndal aastal, kui hakkas see kalamöll peale ja, siis oli kaks, ma ei tea, kolmandat nime ma ei mäleta, olid saatusliku nimega mehed, kes kamandasid asja. Olid Aps ja Kobakene. Kujuta ette, miuksed saatusliku nimega mehed.

Mihkel: Aps on alles ja Kobakene on juba surnud, jah. Või kas Aps läks ka äkki, ma ei tea.

Mm, jah, kuid selle pärast ma küsingi neid küsimusi, et kuscohtadest te saate missugust informatsiooni, milliseid kanaleid te praegu kasutate? See ongi Keskkonnainvesteeringute huvi, et ta näeb, missugused kanalid töötavad ja võib-olla miks nad töötavad ja siis paisatagi teile olulist informatsiooni, mida teie ise ootate, nendesse kanalitesse. Või siis vastavalt teie harjumustele luua uued kanalid. Need on kõik siuksed võimalused. Ja siis minu eesmärk ongi välja uurida, millistest kohtadest milline info teieni jõuab. Et näiteks, kui hakatakse looma mingisugust saadet ja teie ütlete, et tegelikult teie saadetest ei otsi sellist infot, ei vaatagi telekat sellise eesmärgiga, siis ei ole sellel saatel mitte mingisugust mõtet ju. Et siis praegu ma otsingi võib-olla selliseid näiteid teie enda elust, kuidas see informatsioon jõuab. Olenemata sellest, kes seda annab, mis on selle juhi nimi päriselt või nii, aga.

Gusti: Ei tea, kas Pealtnägija saade oli kohe populaarne esimese korraga. Ma ei usu hästi. Aga praegu vist vaatab seda enamus Eesti rahvast, eksole. Hea mees on eesotsas, kes asja toimetab, eksole. Me peame selle kalurisaatega, on ta siis harrastajale või elukutselisele, samasse kohta jõudma välja.

Uuno: Muidugi üks probleem nende kalurisaadetega on see, nii väikse riigi kohta on nii palju neid. Konkurents, käib dubleerimine, kõik käivad, kevadel on särjeteema, kõik jooksevad kohe oma kaameratega jõe alt läbi. Suvel järgmise kala püük, iga nädal on erinev saade ühe sama koha peal.

Tõnu: Üks probleem oli veel. Näiteks hea tuua. Siis, kui oli see dioksiidi küsimus tuli, kui ei tohtinud enam seda suuremat räime. Ka seda me ei saanud meie oma kalateadlaste käest, me saime Soomest ja Rootsist, tuli info. Või oli siis kuskil ajalehes kirjutatud, refereeritud seda kellegi, Soome teadlane oli.

Kas see oli informatsioon, et ei tohi püüda või on ebatervislik või?

Tõnu: Ebatervislik.

Mihkel: See, et ei tohi püüda, see tuli hiljem. See tuli ka tegelikult sisse, et praegu ei tohi, realiseerida ei tohi.

Gusti: Ma toon teise näite.

Gusti, enne veel ma sooviksin selle näite juurde tagasi tulla. Kas tohib? Et te saite kuulda välismaa kanalitest, et see on ebatervislik. Aga kuidas see jõudis, kas te ise uurisite neid kanaleid või keegi teine ütles, et on...

Uuno: Otseses mõttes raadiouudistest.

Tõnu: Mina sain täitsa soomlaste otsekontaktist need andmed. Soome kalurite käest.

Okei, ehk siis isiklikud tuttavad.

Tõnu: Jah.

Selge.

Tõnu: Ja siis läks poolteist või kaks aastat enne, kui meil see asi käivitus. See oli nii pika vinnaga meil.

Kas Eestis oli tol hetkel võimalik seda informatsiooni saada üldse kuskilt?

Mihkel: See oli kindlasti olemas.

Kust teie saite, Karl, teada?

Karl: Teadlaste käest.

Aa, ka niimoodi isiklikult või kuskilt koosolekult või?

Karl: Ei, nad käivad, väikestviisi koostööd teevad, käivad seal randades rääkimas.

Tõnu: Otsekontakt ikkagi.

Mihkel: Ma olen ka teadlastega kokku puutund. Igal sadamal on.

Karl: Me teeme koostööd nendega nii palju.

Okei, selge. Gusti, te soovisite mingi näite tuua?

Gusti: Ma natuke toon teise näite. Ma ei tea siin laua juures, mis siiga te püüate, mehed? Teate ikka, mis siig see on? Soome siiga. Miks tal marja sees ei ole, kas teate, miks ei ole sees? Vot sellest ei räägi mitte keegi, selle pärast, et meie tõmbame seanahka, ajame soomlaste arvele, tead, eksole.

Mihkel: Ei poegi iga aasta.

Gusti: Ei, ta on järvesiig, inkubeeritud järvesiia marjast, eksole.

Uuno: Mina praegu püüangi, ütleme, punase kala, siia, mis ma saan, ma võtan ära pea ja sisikonna ja ta lähebki mereinstituudile uuringuteks. Ja eesmärk ongi saada selgeks, kui suur tegelikult on meil siin see kohalik rändava siia populatsioon, tegelik.

Gusti: Minu jaoks on suur huvi seal.

Mihkel: Rahva sõnumites on juba, et see on Soome oma, mis siin on. Aga Väinameres me püüame Riiamäe siiga.

O-okei. Uuno, mis teie siia kirjutasite?

Uuno: Noh, minul ongi see, mis me siin ära mainisime, et läbi ühingu meililisti, kui on keerulisi küsimusi. Saadan Margusele, Margus saadab ministeeriumisse ja saadab mulle vastuse tagasi, kui on vaja.

Aa, nii et selles meililistis käib info liikumine mitut pidi? Mitte ainult ülevalt alla?

Uuno: Ei ei. Kui on endal küsimusi, kirjuta ja saad vastuse.

Kas teised ka kasutate seltsi meililisti, Johannes näiteks? Või...

Mihkel: Kui on vaja, muidugi saab kasutada, ega ma pääsen alati infole ligi.

Jah, te siis mujalt, tähendab, kustkohast?

Mihkel: Noh, on päris palju need kalamehed, kus ma ligi pääsen.

Otsekontaktid?

Mihkel: Tööga seotud, oma põhitööga seotud.

Okei, spetsialistid, selge. Aga kas teie olete ka meililisti... Aga kas te loete meililistis seda infot, mis sinna tuleb?

Tanel: No midagi ikka vahest.

Karl raputas pead.

Tõnu: Tähendab, siis peab inimesel väga palju aega olema.

Karl: Mul ei ole seda aega.

Tõnu: Et nendes meililistides, jah, et kui mul oleks siis istuv töö ja võib-olla ma leiaks ka mahti niimoodi. Aga kui ma pean väljas käima ja, ma ei tule õhtuti arvuti taha...

Uuno: Kui sa õhtul koju lähed, sa ju ikka käid arvuti tagant läbi, loed, vaatad oma arved üle ja.

Tõnu: Siis ma loen need läbi, mis mul otseselt vaja on.

Uuno: See ongi vajalik info.

Tõnu: Aga ma ei lähe neid kuskilt ise juurde otsima veel, mis seal on. Ja meililistid, minule ei saadeta otse konkreetselt rohkem, kui see kohalik kalandusühing.

Uuno: Nendest ma räägingi.

Tõnu: See liigub, aga seal, noh, seal on üldiselt sellised asjad, mis, kas toimub mingi koosolek või, tähendab, mingi voog lahti. Vot selline info on seal.

Uuno: See, mis Markusele tuleb, see on kümme korda rohkem infot, mis meieni jõuab.

Tõnu: No nii on, jah.

Mihkel: Tegelikult, kui üldistada, siis võtame niimoodi, et oma infot me hangime väga kaootiliselt. Täpselt kõiki kanaleid kasutades, mis on võimalikud ja siin ei saagi öelda, et ühte rohkem. Ikkagi põhiline on see samune peresõber, et kuidas selle asjaga on.

Tõnu: Täna saime teada, et uuritakse siiga.

Uuno: Uuritakse juba aastaid, aastaid.

Tõnu: Aga ma olen kindel, et mitte ükski teistest ei teadnud seda.

Gusti: Mina ei teadnud sellest midagi.

Tõnu: No see ongi, et seda infot ei levitata piisavalt.

Kas te sooviksite, et see informatsioon näiteks meililisti kaudu leviks rohkem või kuidagi teist moodi? Näiteks konkreetselt see siia uurimine.

Uuno: Seal on see, huvi tuli nagu nende poolt, selles suhtes, et nemad otsisid kontakti ja küsisid, kas ma olen nõus seda ja seda tegema. Et me kaalume ja soomuseproov ja asju võtma.

Mihkel: Kui ütleme, kutsekalurile tegelikult ei olegi praegu sellist väljundit, kuskohast sa saaksid.

Tõnu: Kindlasti see huvitab.

Mihkel: Ütleme jah, see samune Kalale.ee võiks ju lasta sellise nupukese kuskilt läbi, et mehed, noh, Tallinnas on ka tegelikult harrastajaid, kes seda siiga püüavad. Et seal on üksjagu. Et ka teaksid, kust see tuleb ja kuidas sellega käivad need asjad.

Tõnu: Minu meelest Mihkel võttis väga hästi kokku, et me otsime seda, tegelikult väga palju otsime seda infot ja kuidas keegi oskab või millised võimalused kellelgi on. Aga see on ikka ääretult keeruline seda kätte saada, sest kui see oleks ka mingi konkreetsem suund, et see meililistist... Kui ma tean, et seal midagi head tuleb niimoodi, siis ma hakkan teda ise ka otsima. Paraku praegu pole sellist.

Kas praegu on selline tunne, et see informatsioon, mis tuleb meililistist, mingil põhjusel ei puuduta teid või ei ole piisavalt huvipakkuv? Ma saan aru, et siin on näited, kes loevad neid seltsi meile, aga siin pigem mitte.

Tõnu: Ei, seltsi meile loevad kõik, kellel tuleb, no loomulikult. Tähendab, selle seltsi tasandil ma isegi ei oleks nii kriitiline.

Mihkel: Tegelikult on nende listidega... Vot iga list vajab mingit haldurit taha. Meil ka omal haldurit ei ole ja siis nad nagu jäävad vinduma. Ja meil oli jahimeestega, tegime algul, esimene aasta oli ta väga kasutatav. Praegu vaatasin ka, et viimased sissekanded on siin 2012 aastast, kaks aastat vanad sissekanded.

Tõnu: Jah, ja nii jääb.

Mihkel: Hääbub ära, nii kui ei ole korralikult, kes seda haldaja seal taga on. Administraator, siuke asjalik.

See oli siiski mingisugune foorum vist või te rääkisite...

Mihkel: Meil jahimeestel oli puhas oma koduleht. Kõik said sinna panna oma probleemid ja värgid, asjad, küsimused ja. Ja töötas mõlemat pidi väga aktiivselt esimesed paar aastat.

Tõnu: Mina olin teises seltsis. Täpselt sama nali. Ega ei leia sellist inimest, kellel on nii palju aega neid pidevalt uuendada ja võtta maha, mis enam oluline ei ole, ja panna uut üles. See ei ole reaalne. Siis peaks olema palgaline töötaja lausa.

Karl: Kui linna tuled, astud Markuse juurest läbi. Saad kõik info.

Mihkeli: Küsid, kas on uudiseid.

Mihkel: Saame sinuga kaupluse ukse juures kokku ja räägime mingi veerand tundi juttu ja on inf olemas.

Aga kas see ei võta mitte väga kaua aega, kui igaüks läheks niimoodi tegema?

Gusti: Tõenäoliselt, eks ta vahel, ta mingi hetk oli kunagi...

Karl: No kõik ei käi ka küsimas.

Uuno: Igaüks käib eri ajal.

Tõnu: Karl käis ära, siis ta räägib jälle edasi teistele meestele. Või ükskõik, see ongi sellise omavahelise suhtluse.

Karl: Ma lähen randa, lähen räägin seal edasi teistele jälle, mis tuli.

Gusti: Aga nüüd kujuta ette, kui vahetult on läind see inf läbi Korpakovi. (naer) Mis info sa saad siis edasi, ütle mulle mees!

Karl: Kas sa enne küsisid ta käest?

Gusti: Jah.

Karl: Ta pole kaugel siit.

Ma saan aru, et tegemist on mingi vigurvändaga.

Mihkel: Jah.

Ma arvan, et lähme järgmise küsimuse juurde. Vaatame neid tabeleid veel, mida te just täitsite. Ja nüüd ma küsin nende kanalite kohta, mis te märkisite, et te kasutate kõige harvemini. Või mitte üldse. Et minu küsimus siis oleks, milliseid kanaleid seal on? Näiteks Johannes? Mis teie välja töite?

Johannes: Noh, kõik, mis puutuvad seda arvutit, noh, nagu siin ennemgi oli jutt, et see võtab aega ja ma ei vaata. Siin on toodud palju neid kanaleid, mis pakub võimalusi, aga mina, ma ei kasuta neid, juhuslikult vaatan. Kuna ma tean, et seal on rohkem meelelahutuslik ja muidu selliseid professionaalseid kalureid ei ole väga palju. Ja selle pärast pole ka see info võib-olla mitte huvitav, mis meid nagu arendaks või tekitaks mingisuguseid uusi motivatsioone.

Okei. Et siis te paneksite vist isegi kõik need portaalid ühte patta?

Johannes: Ma arvan, et väga paljud ühte patta.

Uuno: No enamus on kõik ühes.

Et väga harva kasutatavad?

Uuno: No välja arvatud Kalale.ee.

Mihkel: Maalehe kalaportaali, ma ei ole kuulnudki, et selline asi üldse on.

Uuno: Pole kuulnudki, täpselt.

Gusti: Maalehes?

Mihkel: Maalehe kalaportaal, ta ütleb, et on olemas, ega mina pole...

Gusti: pole mingit Maalehe, kogu aeg, aastaid, aastaid tellinud.

Mihkel: See on aint internetis.

Gusti: Mets on sees Maalehes. Aga võiks täitsa olla sees Maalehes küll.

Uuno: Kalandusest on seal juttu küll.

Mihkel: Ja Kalaportaal.ee, sellest ma pole ka kuulnud. Kalale on küll, jah, aga Kalaportaal.ee.

Johannes: Võib-olla nüüd hakkame rohkem uurima, me teame, et siuksed on olemas.

Uuno: Nüüd, kui õhtul koju lähen, klõbistan kõik läbi korra, ses suhtes, et.

Kas te olete nõus, teised, kes te pole veel öelnud midagi nende portaalide kohta?

Tanel: Päril võõrad on küll, et ei tea üldse.

Tõnu: Ka Maalehes mingil määral, mõned lood, artiklid on olnud. Seda ei saa portaaliks lugeda.

Karl: Noh, aga ta tuleb kord nädalas, ilmub see. Pealiskaudne, midagi ikka ei jaga.

Gusti: Mina saan täitsa aru. Ma olen seda ammu kahtlustanud seda selles patus, ajakirjanikke. Ja ma julgen öelda ikka ja jälle välja, et miks on ajakirjandus nii, noh, selliseid asju ei too välja, näiteks, vaata siin on vaja spetsiifilisi teadmisi. Siin nigu sa natukene eksid, nii vaadatakse, jama, keegi ei hakka sind lugema rohkem. Teatakse, et ajab jura. Palju lihtsam on kirjutada teatrist ja kunstist ja igaüks näeb oma silmaga seda asja. Aga vaata siin, kui sa pead hakkama konkreetset professionaalset juttu ajama, siin mees jääb rappa. Vaata, tuleb sinusugune ajakirjanik, palju on minu juures käinud, ma räägin talle suure pika jutu ära. Loen selle pärast läbi, selle artikli, mis seal on, tule taevas appi! Sa mõtled, et teine on tulnud, Orioni pealt tulnud, eksole, ja teine Maa pealt! Hoopis teine jutt, ta ei saa üldse maast ega mütsist aru! Vaata, sealt hakkab häda pihta. Tähendab, ajakirjanik ei adu teemat, ei adu probleemi. Ja paraku nii rumal ta ka ei ole, ega sellest aru ei saa, et ei tohi pista sinna. Nii, ja sellest hakkab häda pihta.

Okei, okei.

Johannes: Põhilist infot, mida kalur vajab, on ilm näiteks, mida me uurime. Ja isegi me ei saa usaldada oma riiklikku ilmateadet. Kasutan hoopis mingisuguseid Norra ja mis iganes, arvutist põhiliselt, ja. No seda ma ei saa usaldada. Nii erinevad prognoosid ja seal ei oska orienteeruda.

Gusti: Ja tuleb siuke peenike tütar ja teeb ihihhi ja räägib sulle oma ilmateadet. Ta ei ütle sulle mitte midagi, lihtsalt sama palju räägib sulle, et tuul on puhanguine...

Uuno: Vahelduva pilvisusega ja muutliku suunaga.

Millist ilmateadet teie usaldate?

Mihkel: Mina võtan ikka päris lokaalselt, ütleme mere oma ma võtan ikka Pindku, paneb võib-olla mõne meetri rohkem pange, aga ta on enam-vähem täpne ja sademetega ta ka väga mööda ei pane. Norrakate oma on ka enam-vähem. Ja vahel vaatan natuke Kis Meteot ka, ütleme, et see ikka, venelasel on ka päris... Pikema ajaga paneb rohkem puusse, aga lühiajaline on päris hea. Ja tegelikult ausaltöeldes analüüsid need 3-4 tükki ära ja siis teed enda oma sealt keskelt läbi.

Okei. Nüüd ma tulen portaalide juurde korra tagasi. Te ütlesite, et te ei kasuta neid, peaaegu üldse, aga äkki te olete mingil hetkel teinud või peale sattunud hästi juhuslikult neile. Kas te oskaksite öelda mulle, millist informatsiooni seal on püütud teile esitada, edastada?

Tõnu: No midagi sellist, mis meelde jäänud oleks, eriti ei ole.

Mihkel: Igal juhul praegu kui üksipuha millise portaali teed lahti, siis minu meelest pakutakse kõige pealt reklaami. (naer) Ausalt on. Vahel võtab, no kurat, isu ära. Sa pead mingi, minut-poolteist ootad kõigepealt reklaami, vaatad selle ära ja siis sa hakkad midagi sealt saama.

Gusti: Miks ei võiks meie seas samad reklaamid, olgu see kanal ETV, 2 või 3, tehku see kalurisaade, eksole, lasku sinna sisse asjalikku kalurite reklaami, see harib meid.

Uuno: A seal ongi ju.

Gusti: Ja toidab neid, eksole.

Uuno: Kalamehesaatel ongi vahel kalastusteemaline reklaam.

Gusti: Aga ta ei ole kutselisele kalastajale. Ta ei ole kutselisele, ta on mõeldud...

Uuno: Harrastajatele, muidugi, jah. Kutselise jaoks oligi see Mehed ja Mõrrad, vist on ainult.

Gusti: Jah.

Siin on ka näiteks üks portaal, mis on mõeldud just kutselistele kaluritele. Ma arvan, et see on see Kalastusinfo.

Uuno: Minu arust just Mehed ja Mõrrad on see ainuke, kus on räägitud tõsisemast kutselisest kalapüügist.

Jaa, jaa, just, Mehed ja Mõrrad.

Uuno: Kus nad kõik need Peipsid ja Võrtsud ja need läbi käisid ja vist isegi siin kuskil.

Mihkel: Ta on rohkem nagu sellest, nende probleemidest nagu rohkem räägib, et ta on süvitsi...

Uuno: Riigitelevisiooni tellimusel tehakse.

Gusti: Ma olen seda mõned korrad vaadand, jaa. Aga see võiks ju ka minna vahel varustuse tsehhi minna ja võtab nõu, kuidas tehakse asju ja. Ma ei ole näind, võib-olla on käind, ma ei tea.

Johannes: Mina olen näind. Ta oli nagu rohkem niuke meelelahutuslik või siuke.

Karl: Kalandust on ikka vähe seal. Päril kutselist kalandust on vähe.

Mida seal siis rohkem oli?

Karl: Kõike muud.

Johannes: Kala suitsetamist ja.

Gusti: Seal läheb pehmete teemade peale see.

Uuno: Kutselisele kalurile, kui teed, see on tegelt Eesti see olukord, sul pole vaatajaskonda, pole turgu sellele selles suhtes. Selle pärast keegi ei tahagi teha seda.

Tõnu: Meid on nii vähe.

Uuno: No täpselt. Harrastajaid on sul kuskil 200 000, kutselisi on sul 15 000.

Kas teile see Mehed ja Mõrrad saade meeldis muidu?

Uuno: Need vähesed osad, mida ma vaatasin, meeldisid küll, selles suhtes. Ta oli natukse teistsugusem, kui need igasugused erakanalite omad.

Johannes: Mida nad üritavad vähemalt.

Kas te vaatasite seda telerist või siis järelvaatamisest?

Uuno: Kusjuures telerist kuidagi otse sattusin, aga ise pole selle peale väga tulnud, et võiks kõike kordusest vaadata, järelvaatamisega. Lihtsalt vist pole aega.

Tanel: Täpselt sama.

Uuno: Ootan kehvemaid ilmasid, siis vaatan kodus, kui kehvad ilmad on. Tänapäeval on see pluss, et saab kõike järelvaadata.

Kas teil on veel mingisuguseid kanaleid, mida te kasutate väga harva, peaaegu mitte üldse või mitte üldse? Mida te olete nendes tabelites märkind ja millest me ei ole rääkinud veel? Et mis seal näha on...

Uuno: Ma praegu isegi vahepeal näppisin oma aparaat, telefoni ja seda Maalehe kalaportaali, sellist asja pole olemaski.

See on see nüüd, uudisvoog, kus on eraldatud, kus on kalauudised ja kalandusuudised. Eraldi.

Mihkel: Mina ei ole ka kuulnud, pole näind.

Uuno: Internet ei andnud midagi selle Maalehe kalaportaali kohta. Kalaportaali andis, aga Maalehe kalaportaal on täitsa olemata asi.

Okei. Las ta siis olla. Aga midagi veel, millest me pole rääkinud veel? Me ei ole näiteks ajakirjadest rääkinud üldse. Kuidas te märkisite, et kas need kalastusajakirjad on teil tihti kasutatavad või mitte üldse või keskmiselt?

Uuno: Mina üldjuhul juhuslikult peale sattudes, kui need kuskil kioskites ette jäävad, siis ma vaatan. Aga ütleme, päris teadlikult ma neid tellinud ei ole. Kui kellegi juures näen laua peal, siis kohe loen muidugi. Aga ise pole ostnud.

Mihkel: Ma selle aasta oma olen lugenud, aga ma ütlen, mu väimees on kirglik harrastuspüüdja ja tal käib ja siis ma vaatan.

Uuno: Aga ise tellima ei hakka?

Mihkel: Ei, ma olen muidugi internetis teda ikka sirvinud.

Tõnu: Mul on soomlased toonud vahel soomekeelset, ma ei mäleta, mis see oli, kalastus...

Uuno: Jahti või mis see oli...

Tõnu: Ei, see ei olnud jahiga, see on puhtalt kalavärk.

Kas kellelgi tuleb, on veel kasutanud välismaiseid ajakirju või mingeid teisi allikaid?

Mihkel: Mida pidada kasutamiseks? Kas seda, et sellest on mingit tolku, õpetust võtta, midagi teha selle järgi või kas see lugemine on kasutamine?

Just, ma siin peangi mõlemat silmas. Et nii meelelahutuslikuks infoks kui ka mingiks...

Mihkel: Sirvinud ühte-teist võib-olla, jah, niimoodi, mis on käest läbi käind, olen.

Uuno: Messidel Soomes käisime, siis sai neid ajakirju ikka kaasa haaratud. Siukseid, mis olid ikka vahepeal vähe paksemad ja reaalselt ka näitasid seda kalapüügiteemat. Mitte reklaamiajakirjad.

Tõnu: Jah, messid on ka muide üks siukene infovorm jällegi.

Mihkel: Seal mõned korrad käinud, jah.

Uuno: Nagu laiendab silmaringi, et.

Mhmm. Kui tihti te käite messidel näiteks?

Mihkel: Noh, siin vahel. Aastas korra.

Karl: Aastas korra ikka.

Uuno: Nüüd on viimasel paaril aastal asi vaibund, aga algul, kui see asi käima läks...

Mihkel: Ütleme, meil aastas korra käiakse ikka tuur kuskil siin Euroopas ära, vaadatakse, mida kalurid kuskil mujal teevad. Ja siis on ikka päris mitmes rannas niimoodi peatused ja kaluritega vestlused ja vaatamised, et kuidas nad püüavad, mida nad püüavad.

Teie käite tuuril?

Mihkel: Meie käime tuuril, jah. (naer)

Nagu kalastusseltsiga?

Mihkel: Kalastusseltsiga, jah.

Uuno: Meie sama selts.

Okei. Väga põnev. Aga nüüd nende messide juurde tagasi tulles näiteks, millist informatsiooni te sealt saate või otsite või kõige rohkem hindate?

Tanel: Tehnika ja püünised.

Karl: Kataloogid võtad kaasa ja siis saad kodus sirvida kataloogidest kõike, mis seal on.

Tõnu: Paadid, mootorid.

Karl: Igasuguste püüniste ja asjade, kataloogides on olemas ju.

Tõnu: Kala töötlemine.

Karl: Kõik on olemas.

Tõnu: Paadid. Seal vaatad, näed kohe ära täpselt, kuidas selle viskivaadi tammelauga tuleb suitsutada seda lõhe.

Paistab, et tooted ja tehnoloogia.

Mihkel: Kõike.

Okei. Aga nüüd ma põikan nende ajakirjade juurde tagasi. Et siin veel mainiti, et ei ole tellitud, Mihkel on lugenud see aasta, aga teised?

Tanel: Ei, mina olen küll lugenud seda ajakirja, või Kaluri Lehte. Ma arvan, et koduski on üks.

Kaluri Lehte, aga mitte ajakirja Kalale! või Kalastaja?

Tanel: No Kalastajat on vahest juhtund, kui kätte juhtub.

Karl: Hobikalameeste omad ikka.

Tanel: Vahest pilte vaatan.

Selge.

Gusti: Ütle, kas see Kalastaja on sind aidanud kalapüügi juures?

Tanel: Mis ta aitab...

Tõnu: Igalt poolt sa leiad midagi, mingi tera, mida sa otsid.

Tanel: Midagi sa leiad küll, jah.

Mihkel: Seal on mõningatest praktikatest natukene juttu ja ütleme, rohkem ikka harrastuspüügi poolt, jah. Aga sa lased võrgu sisse, pensionär ütleb sulle, mis sa teed, kaluritont, onju. (naer)

Me vist peame liikuma edasi. Kas teil on selliseid mõtteid, kuidas kalandusalane informatsioon praegu ei jõua teieni, aga ta võiks jõuda? See tähendab, et võib-olla mingi potentsiaal, mis on kasutamata. Ehk siis info võiks jõuda kuidagi teieni, aga praegu ei ole see võimalik või ei tehta seda.

Uuno: Ega me ei saa ju neid igasugu ministeeriumeid hakata siin suunama, et hakaku nüüd korra kuus meil kohalikus lehes näiteks avaldama kõike. Muidugi meil kõige levinum oleks, ma arvan, et kõikidel käib Lääne Elu kodus, onju. Kui seal see info rohkem avalduks.

Gusti: Aga miks ta peaks nii olema? Kui ta iga kvartal ilmuks mingi selline almanahh, eksole, kus oleks sees kõik, mis puudutab kalapüüki, ütleme, kutselist kalapüüki vähemalt. Võib-olla ka harrastuslikku kalapüüki. Piirangud ja muud uudised.

Mihkel: Ta tuleb mingil määral dubleerivaks. Sest juba Kalastajas on kõik see olemas, mida harrastuskalastaja tegelikult nagu tahab.

Uuno: See sama leht, millest ta räägib või?

Mihkel: Ei, ajakiri. Seal kõik on praktiliselt see, mis harrastuskalastajat puudutab, temaatika on küllaltki ammendav. Aga kutselisel kaluril enam ei ole, jah. Ja see üleminek läks kuidagi huvitavalt, enne oli see kalurite liit, eks, et see vabariiklik katuseorganisatsioon natukene nagu pressis ja tegi ja asjad ja nüüd on täpselt nagu jahindusegagi, kõik on viidud nii madalale tasemele, kui on ja siis sa oledki üksinda, ulud seal ja kuhugi su hääle tegelikult välja ei jõua. Ja ega tegelikult ei ole kutsekalureid nii tohutult vähe. Meil Läänemaal on suht vähe. Ma kardan, et Pärnumaal on ikkagi see arv oluliselt suurem ja Harjumaal ja.

Uuno: Siin mängib see rolli kindlasti, et kes on paberitega kalur ja kes reaalselt, päriselt käivad.

Mihkel: Nojah, aga huvi võib-olla on ka natuke laialdasem, ega see ei pruugi piirduda ka ainult kutsekaluritega.

Gusti: Neid oleks kindlasti rohkem, kui oleks võimalik rohkem lubasid saada.

Võib-olla teil on veel mingid mõtted, kuidas info võiks liikuda paremini, ma ei tea?

Gusti: Minu arust võiks see Mehed ja Mõrrad, see saade ikkagi, noh, kvaliteetseks...

Mihkel: Sisukamaks nagu.

Gusti: Jaa, ja mitte siuke, infot rohkem, aga kes valdavad teemat ikka.

Uuno: See on niginii riigi tellimusel, et see võiks olla teise suunitlusega võib-olla.

Gusti: See võiks olla ikkagi, jah.

Uuno: Erakanalitesse me ei saa siin väga sekkuda ja suunata. Aga see riigi oma küll.

Gusti: Lõpuks oleme ju kõik maksumaksjad. Miks me ei võiks siis saada sealt, riik saab siit tagasi ka ju teistpidi.

Tõnu: Üks asi, mida ei räägitud muidu, Osoon on ka selline asi, kus on ka vahel, lastakse kalateemat.

Gusti: Aga, et oleks Koržets selle saate tegija, see saade ei oleks nii, noh, mitte midagiütle.

Uuno: Koržets tegi ju ka mingi aeg seda kalasaadet.

Mihkel: Ta teeb Kalailma nüüd veel, vähemalt eile ma vaatasin kindlasti, ta oli eile Kalailmas.

Gusti: Ega ma ei ütle, et see peaks Koržets olema just, eksole, kui saab teisi mehi veel.

Mihkel: Kes siukene värvikam on, kes suudab seda vedada, siis oleks vaatajaskond ka teine.

Tõnu: Jajah, kellel on endal nagu vähemalt siis vee ja kala vastu huvi.

Uuno: Kes ei tee seda raha pärast, vaid teeb seda hingest.

Ehk siis ma saan aru, et praegu on probleem selles, et nende saadete sisu ei ole teie jaoks piisavalt praktiline ja siis...

Mihkel: Ta on meelelahutussaade, ta on puhas meelelahutussaade tegelikult.

Uuno: Teemad korduvad juba aastast aastasse.

Ja teine probleem on, et te tahaksite sinna karismaatilisemat või asjalikumat saatejuhti.

Karl: Kutselise kalamehe jaoks võiks, süvendaks siis seda kutselist kalapüüki. Rohkem läheks sisse sellele asjale. Nii pealiskaudselt natuke näidata, vankrist õlle kallamine või see õlle joomine seal kuskil kivi otsas, see on tähtsam, kui see kalapüük seal.

Mihkel: Aga kas meil õnnestub seda, vanasti oli ka see "Tere hommikust, põllumehed", eks, ja kõik need saated on kadunud. Ja tegelt ega põllumeestel ei ole ka mingit saadet.

Gusti: Aga miks see nii on?

Mihkel: No selles ongi jama. Põllumehi on tegelikult oluliselt rohkem, kui kalamehi ja pole nendelgi oma saadet. Ja ühe ja sama ministeeriumi all me oleme, aga tegelikult pole. Kala hakkab ikka peast haisema, eks ju. (naer)

Uuno: Lähme ministri kallale.

Nüüd on aeg sealmaal, et me peame minema viimase ülesande juurde. Ma annan teile kõigile kaks kalastusajakirja. Ja palun teil neid sirvida niimoodi kiirelt. Kümne minuti jooksul.

Gusti: Mida tasub läbi lugeda, eksole, jah?

Just, just. Ma annan teile kõigile ka märkmepaberid ja ma palun teil märkida nende kleepsudega palun, et milliseid lugusid te kindlasti loeksite, kui teil on rohkem aega. Ja milliseid lugusid... Ma annan teile kohe õige arvu, ma natuke näen vaeva siin. Jaa. Ehk siis nüüd, ma annan teile kõigile sellised kleepsud. Sinisega palun tähistage selliseid lugusid, mida te kindlasti loeksite. Mis teile esmapilgul huvi pakuvad. Ma annan kõigile 10 sinist kleepsu. Ja siis mõlemas ajakirjas märkige viis tükki ära, eksole. Ja sama asi on nende kollaste kleepsudega. Kollased kleepsud tähendavad lugusid, mida te hea meelega ei loeks või loeksite niimoodi viimasena. Mis huvi teile väga ei paku. Ehk siis mõlemas ajakirjas tähistage viis huvipakkuvat lugu ja viis vähem huvi pakkuvat lugu.

Uuno: Sinine on siis väga hea ja kollane ei ole nii hea, jah?

Just.

(kõik lappavad ajakirju)

Tõnu: Siin on tegelikult päris palju selliseid. Viiega ei tule välja.

Peab tegema selle valiku, jah.

Tõnu: Peab tegema.

Uuno: Raskel ajal võib olla iga teema huvitav, aga kui on konkurents, siis tuleb ju valida.

Karl: Sinine on, mida me loeme, jah?

Just.

Tõnu: Viis protsenti lähedest koeb rohkem, kui üks kord elus. Minu jaoks täitsa uudis. Polnud kuulnud ennem.

Gusti: Kas kala eristab värvi?

Mihkel: Eristab.

Gusti: Mitte kõiki.

Mihkel: Päris mitte kõiki, aga eristab värvi.

Gusti: Intensiivsust vist rohkem eristab.

Uuno: Kaks-kolm värvitooni.

Tõnu: Mis me kollasega pidime tegema?

Mihkel: Mida me ei taha.

Mis loeks viimasena või ei paku nii väga huvi.

Mihkel: "Kas Tšehhi kalakasvatuse mudel sobiks Eestisse?" Ma loeks läbi.

Teeme siis iseseisvalt need valikud ja pärast arutleme, mis meeldis rohkem ja mis meeldis vähem.

Uuno: Kollased võib kõik kohe reklaamide peale ära laduda? (naer)

Noh, ma siiski loodan, et te leiate neid artikleid, mis on vähem paeluvamad. Et reklaamid on ilmselgelt liiga lihtne variant.

Tõnu: Ei saagi pihta. Kas see on üks artikkel või ei ole?

Jaa, on küll, jah.

Tõnu: "Eesti kalurid söövad räime natuke rohkem, kui oleks ohutu süüa". Hmm, see on halb artikkel, sellele ma panen kollase. (naer)

Jah, eks see mõte oli, et mis huvitav vähem või rohkem.

Tõnu: Jaa, ma sain aru.

Tõnu: Sinist on ülearu.

Mihkel: Sinist on rohkem. Kas kummalgi tuli viis leida?

Mhmmh.

Tõnu: Ah, kummalgi viis?

Kummalgi viis, jaa, seda küll.

Mihkel: Ma mõtlesin, et kokku viis.

Aeg on läinud halastamatu kiirusega, et meil on jäänud paar minutit selle ülesande lõpuni.

Karl: No siis jääb panemata.

(lappamine jätkub)

Nii, kas saame hakata vaatama, mis sorti lugusid te esmamulje põhjal eelistate? Vist veel mitte. Võiks mõne minuti aega... Aa, jätke need enda ette.

Karl: Ja siis võib ära minna, jah?

Mm, sooviks natuke teada saada, mis sorti on need lood, mida te eelistate ja mis vähem meeldisid?

Tõnu: No need, mis kalade bioloogiat puudutavad.

Jaa, äkki hakkategi pihta, te tegite otsa lahti. Kalanduse bioloogiat puudutavad lood siis huvitavad teid rohkem?

Tõnu: Mitte, et rohkem, aga lihtsalt siit jäid mul praegu silma. Siis oli "10 küsimust Liivi lahe kalanduskogule", kindlasti huvitab, kuidas mujal asjad käivad. "Seatapp, viiulimäng ja ümarmudilad". Need ümarmudilad, just selle pärast võtsin välja, et see ümarmudil pakub huvi, aga ei jõudnud temaga nii täpselt... "Kas Tšehhi kalakasvatuse mudel sobiks Eestisse?" Vaenlast peab tundma. "Kas Tšehhi kalakasvatuse mudel sobiks Eestisse?" Nii et tahaks täpsemalt teada. Ise Tšehhis käind. Et mis see nende selline... Ja siis Pärnu lahest tuli vanakooli kalamees Raivo Rüütel, see on suht selge.

Mihkel: Ta on ise huvitav juba ja selle pärast loen.

Tõnu: Jah.

Mihkel: Tal on isikupära.

Tõnu: Ja "Kas landi värvidel on tähtsust, II osa", kas nüüd kõik kalad tunnevad värvi...

Mihkel: Ja oskavad kirjutada?

Tõnu: Ja oskavad kirjutada, jah. Et mina sain sellised asjad sellest raamatust, või siit.

Aga räägime ühest ajakirjast korraga. Et Kalastajast siis näiteks. Et kas teistel on ka niimoodi, et neid meelislugusid ei ole välja toodud ainult siit tagantpoolt, teil on näiteks, Tõnu, neid ka välja toodud siit eestpoolt, näiteks Raivo persoonilugu ja. Et siin ajakirjas Kalastaja on tagapool see kutselise kaluri rubriik ja eespool on siis hobikalur. Kas te märkasite seda?

Tõnu: Ei jõudnud aru saada.

Aa, okei, okei. Aga olgu, ma siis küsiksin teistmoodi. Et kas teised nõustuvad Tõnuga või te tooksite teisi lugusid välja?

Mihkel: Mul oli ka, siis ma vaatasin, ikkagi see Garmin EchoMap 50dv, selle ma märkisin omal ära. Et mingid kirjad sõbrale, vaatasin, see on lihtsalt nagu meelelahutus ilmselt, rohkem huvitav. Ahhaa, "Pärnumaal kasvatatakse ahvenat". Mõtlesin, et seda ma pean lugema.

Gusti: Jah, ma võtsin ka.

Okei, veel midagi lisada, mis tundus huvitav?

Gusti: "Kas Tšehhi kalakasvatuse mudel sobiks Eestisse?"

Aa, jaa, seda Tõnu ütles, jaa.

Gusti: Garmin EchoMap...

Just, just.

Gusti: Ee, "Kalandusnõukogu kiitis heaks kalandustoetuste rakenduskava". Kindlasti peaks lugema. Aga noh, need olid praktiliselt ühed kõik.

Paistab, et teile meeldisid Kalastajast sellised lood ka, mis ei puuduta kutselisi kalureid otseselt, onju?

Mihkel: No aga seal oli ikka põhiline see isik, ütleme, see Rüütli oma. Sa tead, et ta on värvikas isik, siis pole üldse, ta oleks võind ka balletist rääkida ja sa oleks ilmselt ikkagi lugenud. (naer)

Okei, okei.

Gusti: Aga nad on siin, ilmselt üldharivad ka, eksole.

Mihkel: Muidugi.

Gusti, te tõite näiteks sellise loo ka välja, kus kalamees rääkis oma haugipüüdmisest, kalamehelugu siis.

Gusti: See võis viimati olla... Õhtuse veini juures võib-olla. Kui on hea kala, siis miks mitte.

Okei. Millised lood siis teile selles Kalastaja ajakirjas pakkusid kõige vähem huvi? Äkki, võite siit alustada. Karl näiteks? Või Tanel, teil on see ajakiri lahti.

Tanel: Ma siin vaatan praegu, mul siin... (Tanel ei ole Kalastajasse midagi märkinud)

Või äkki keegi soovib rääkida nendest enda kleepsu paigutustest, millised lood Kalastaja ajakirjas on vähem huvitavad?

Mihkel: "Minu Salmo slaider", slaideritega ma olen niigi ennem kokku puutunud. "Balsnacki latikasöödaga varasügisel Suur-Emajõel", no mida ma siin otsin? Varasügisel ei ütleks, onju.

Kas kellelgi on midagi veel välja tuua?

Karl: Landi värvid ja need.

Mihkel: "Põlula kalakasvatusteskus tähistas sünnipäeva seminariga", no lihtsalt, midagi siin sees ei ole. "Porokov tuli maailmameistriks", no tore, et tuli. Maailmameistreid iga päev mõni tuleb.

Aga see teile huvi ei paku?

Mihkel: Ei, mulle see huvi ei paku.

Okei. Kui paljud teist loevad seda ajakirja Kalastaja? Või on lugenud?

Mihkel: Mina olen ikka vaadanud.

Tõnu: Kui on sattunud.

Millistes olukordades te loete seda ajakirja? Kas kioskis vaatate või kodus kohvi kõrval või paadis.

Tanel: Ei, kodus ikka vaatan.

Tõnu: Paadis pole mahti.

Tanel: Seal saab märjaks kohe.

Uuno: Bensiinijaamas pikas järjekorras.

Mihkel: Kalastaja oli enne, minu meelest nüüd ongi Kalale! käinud, mitte Kalastaja. Kalastaja oli varem. Väimees siin tellib, siis ma loen ta enam-vähem läbi.

Aga veel Kalastaja ajakirja kohta mingit kogemusi, kokkupuuteid?

Mihkel: Oma ülesehituselt on nad tegelikult niivõrd sarnased, et tegelikult ta palju dubleeribki teist.

Uuno: No täpselt.

Mihkel: Ei saagi vaadata, kui erinevaid ajakirju. Aga samamoodi, Eesti päevalehed on ka praktiliselt, samad uudised jooksevad läbi kolme või nelja suurema lehe. Et ega tegelikult seal ei olegi vahet, millist sa loed. Maitse asi, eks.

Vaatame äkki siis seda ajakirja Kalale! niimoodi kiirelt. Võrreldes siis Kalastaja ajakirjaga, kuidas te tunnete, missugused lood seal on head või missugused lood on seal just kehvemini toodud?

Mihkel: "Stressist kalade elus", mõtlesin, et kindlasti tahan lugeda.

Tanel: Minul on kohe siin kätesoojendaja, külmuvad sõrmed ära.

Mihkel: "Kalailma aadlik" lõhest, sellest loeks natukene. Isegi pigem ma vaatan praegu, et Kalale! on natukene nagu isegi võib-olla asjalikum.

Uuno: Sisukam.

Tanel: Siin on vist sisukam.

Mihkel: Eri Klasi see "Õnn lihtsates asjades", natuke kergelt filosoofiline ja samas... Ja "Emajõe mõrrad - probleem või mitte?" Eks, seda ma vaataks ka.

Uuno: Siis Hiiumaal lesta püüdmine üldse ei paku huvi selles suhtes.

Et see on kauge või?

Uuno: Kauge ja teine asi see, et ega üldjuhul ma olen nii kutseline kui harrastaja, aga seda ma ei käi taga ajamas. Selles suhtes. Lihtsalt pole minu teema. "Kalade stress" pakub huvi.

See persoonilugu huvitab teid? (silmates ajakirjas märkmepabereid)

Uuno: Kuki püük, kuna lahe teema on nagu meil siin kohati. Siis pildigalerii ei ole kõige asjalikum. Ei paku huvi ühe sõnaga. Lõheliste teema on. Trollingu ei tegele. Ei paku huvi. Koha püük, täitsa võõras teema, ka ei paku huvi.

Mida te ütleksite kokkuvõtteks, kas persoonilood nendes ajakirjades huvitavad teid või pigem mitte?

Mihkel: Kui on värvikas persoon, siis miks mitte. Või kui on hästi kirjutatud.

Mhmmh. Okei. Ja teised, kas te otsite persoonilugusid sellisest...

Tõnu: Täitsa sama, et hakkan lugema igal juhul. Aga kas ma lõpuni loen, seda ma ei tea.

Uuno: Minul nende persoonilugude puhul on see, pigem on see, mida nad siis püüavad, pigem jälgiks seda püügiotsust, mitte persooni. Selles suhtes, et iga persooniga käiakse, tehakse eri püüke, onju. Kellega püütakse haugi, kellega ma ei tea, mis iganes. Koha või kellega tonkatatakse või kellega käiakse talvel jää peal. Pigem see püügiotsust ise pakub huvi. Et kes seal seda kala püüab, see on täitsa teisejärguline teema.

Kas te teised olete nõus sellega?

Mihkel: Mina väitsin just vastupidi, et persooniloo puhul huvitab just mind persoon, kes seda püüab.

Teil on siis erinevad arvamused selle koha pealt.

Uuno: Risti vastupidi.

Jaa. Aga kas veel, mida te tooksite välja, mis eristab neid kahte ajakirja? Mis tunne teil on?

Mihkel: Millegi pärast tundub, et Kalale! on pisut sügavam.

Tanel, kuidas teie tunnete?

Tanel: Mina arvan nii, nendest on parem Kalale! Siit saab nagu rohkem.

Okei.

Uuno: Juhuste kokkulangevus või mis iganes, aga ütleme, et siin on nagu sisu rohkem, kui selles. Kui võib-olla võtta mingi kolm kuud tagasi ilmunud numbrid, siis on äkki selles sisu.

Aga nüüd, kui ma toon uuesti välja selle, et siin on, Kalastaja ajakirjas on lõpus veerand ajakirjast pühendatud just kutseliste kalurite tegevusele. Et kas see nagu ei mõjuta teie arvamust? Te tundusite üldiselt Kalale! ajakirja eelistavat.

Tõnu: Ega siin oli ka täitsa selliseid asju, mis oli ikka täitsa, kutselisele kalurile olulised ja huvitavad.

Mihkel: Noh, "Valmis rannakaluri e-õpikeskkond", ja tegelikult on mõni leht, viimane kolmandik on ka "Augustikuine lõhepüük Tornio jõel", noh, Rootsi ja Soome piirijõgi, mis siin kutselisega pistmist?

Nojah.

Tõnu: Ta huvitab mingil määral, aga ta ei ole see, mis, mida ma siit võib-olla otsima tulin.

Mihkel: Tegelikult on, kolm lehekülge on siin, neli, viis, kuus, seitse... Natuke siin on, jah. Kümmelehtne.

Eks ma natukene liialdasin, öeldes veerand, tõesti. Aga millist ajakirja te pigem loeksite neist näiteks, paistab, et te väga ei puutu nendega kokku praegu.

Johannes: Omajagu maksavad ju ka. Pole ju nii väga odav.

Või siis tegelikult küsime sellist küsimust, et millisel juhul te loeksite neid ajakirju? Telliksite neid või kuidagi hangiksite neid mingil kujul?

Uuno: Kui ta mu postkasti kukuks, keegi kingiks, tooks, rahulikult loeks.

Mihkel: Kui sa iganädalase selle värvilise paberi asemel tuleks siis see, reklaamide asemel...

Tõnu: Näiteks, kui see Kalale! oleks mulle postkasti pandud niimoodi ja pakkumisega sinna juurde, vat selle kuutellimus maksab nii palju, aastatellimus nii palju, siis ma täitsa mõtlen, sest ma ka täna, Johannese moodi, ma ei julgegi seda küsima hakata, sest ma kujutan ette, et see on liiga kallis. Aga ta ei pruugi.

Uuno: 7 euri.

Mihkel: 7 euri on üksiknumber.

Tõnu: Aa, siis polegi nii kallis.

Johannes: Kas see ilmub iga kuu?

Tõnu: Ei, vist neli...

Uuno: Kvartali teema on see. Tegelt see ei ole kallis. Pigem on see kättevõtmise asi.

Tõnu: Noh, jah, aga see on jällegi, mul ei ole piisavalt seda infot asja kohta. Et siin oleks võib-olla potentsiaalseid kalurite hulgas kui palju, kes hakkaksid seda tellima. Aga nad ei, hetkel lihtsalt ei ole piisavalt kursis ja ma olen kuidagi põgusalt lugenud ühte numbrit.

Uuno: Turundusjuht peaks meil kell 3 siin olema ja tegema lobitööd natuke, saaks endale kohe 20-30 klienti juurde, kui head lobitööd teed.

Nii et te ei ütlekski midagi ajakirja sisu kohta, et te sooviksite, et te ei loe selle pärast, et siin ei ole piisavalt palju mingi...

Uuno: Ei, seda küll mitte.

Gusti: Profi jaoks siin muidugi ei ole midagi, tead. Aga noh.

Mihkel: Aga ütleme jaa, samas on Eestis palju oluliselt niruma sisuga ajakirju. (naer)

Tõnu: Ma kujutan ette, et üks õhtu läheks täitsa, kui ta mul on, loen täielikult ikka.

Uuno: Täpselt.

Mihkel: Ja ilmselt saad oma emotsiooni ka sealt kätte.

Tõnu: Midagi ikka saad.

Gusti: Aga siin ma vaatan, väga asjalik artikkel paistab olevat. Püüdsin kiiresti lugeda...

Tõnu: Ja tegelikult ongi, neid kokkuvõttes on päris palju, ega sa täpselt ei tea, mis kuskil on. Ja kui satub niisama, põgusalt kätte, vaatad, loed läbi, isegi võib-olla kui see huvi pakub, mitte sel määral, et ma teda nüüd otsima hakkan.

Uuno: Kui ta oleks postkastis, siis ma loeks, aga vahepealne protsess on selline...

Ma küsiksin äkki, kas te otsiksite seda informatsiooni, millega te nüüd põgusalt tutvusite nendes ajakirjades, kas te otsiksite seda kuskilt mujalt ka või? Kas see jõuaks teieni kuskilt mujalt? Need artiklid, lood, või mingid teadusteemad siit samast?

Mihkel: Ilmselt, kui otsida, ikka leiab kuskilt. Otsida viitsid, ikka kuskilt leiad.

Uuno: Internetist leiad ja.

Aga kas te teeksite seda, kas need lood olid sellised, et te otsiksite neid mingist teisest allikast?

Mihkel: Vaevalt küll.

Uuno: Siit said nagu mõtte käima, et on huvitav lugu, aga kui ma poleks seda enne näind, ega ma ise küll seda otsima poleks hakanud.

Nii et mäletate, me ennem rääkisime sellest kriitilisest informatsioonist. Kas need ajakirjad pakuvad seda ka?

Tõnu: Mis mõttes kriitilist?

Sellist informatsiooni, mida teil on väga hädasti vaja, teated, muudatused, hoiatused, ma ei tea.

Tõnu: Midagi võib-olla.

Uuno: Siin oli küll, oota kuskil ma midagi nägin.

Karl: Oli, oli, ma nägin ka.

Uuno: Kuskil oli mingisugune seaduse teema.

Karl: See oli seaduse teema.

Tõnu: Jah, ma nägin ise ka, oli küll siin. Ma märkisin selle ära.

Mihkel: Siin oli juttu meie Suurest väinast. Huvitav, näed "Eesti kalurid söövad räime natuke rohkem, kui oleks ohutu süüa". Ega kalurid ei söö räime rohkem, eks. (naer) Pealkiri juba ütleb ära, sa ei hakkagi seda artiklit lugema.

Tõnu: Pole teada, äkki püüad ja siiski sööd salaja.

Mihkel: Sa oled terve elu süüanud seda räime, mis siis juhtub?

Uuno: Ja sööd edasi ka. Ükstapuha, kui toksiline. (naer)

Mihkel: Juba pealkiri on selline, et vaatad, et kurat, huvitav.

Tõnu: Tegelikult ongi see pealkirjade probleem on täitsa üldine ajakirjanduses, sest et kui sa võtad, tihtipeale on niisugune pörutav pealkiri, hakkad lugema, polegi midagi. See on nagu üle paisutatud, see uudis, mida tahetakse nagu, tähelepanu tõmmata.

Mihkel: Kunagi Mikk rääkis sellest abstraktsest kunstist...

Vabandust, ma tulen selle teema juurde tagasi, tahaks selle siin ära lõpetada. Et kas teil on midagi olulist, mida te tunnete, et peaks lisama sellele arutelule? Midagi, mis puudutab kalastusmeediat või kalastusteemalisi infoallikaid? Mida te tunnete, et on oluline öelda? Paistab, et vist väga ei ole.

Tõnu: Räägitud küll juba.

Ma küsiks in küll, me ei arutanud Facebooki kui sellist infokanalit mitte üldse.

Uuno: Minul on ta siin ära märgitud küll.

Okei, aga teised, kas teil...

Mihkel: Kasutand ei ole, aga üldiselt Facebooki kasutan küll. Kalateemaliselt mitte.

Okei, kalateemalisi ei ole te, Mihkel vaadand. Aga kas keegi teie hulgas olete Facebookist saanud kala...

Tõnu: Mina olen googeldanud lihtsalt, Google'ist võtan, kui mul on mingi, tekib mõte või midagi. Ja sealt saab väga lihtsalt.

Uuno: Facebooki on tehtud igasugu grupe, vaata siukseid. Need on need mis iganes, a la Pärnu kohagrupid ja Läänemaa kalamehed ja siukseid asju. Aga need on nii väikse kasutajaskonnaga, et ikka pigem lähed sinna Kalale.ee-sse.

Aga kas te olete neid grupe külastand ja kui ei, siis miks?

Uuno: Mina olen külastand ses suhtes, et silma järgi ikka teed klikki peale, vaatad üle. Saad lisada endale igasuguseid.

Kas see info, mis sealt tuleb on olnud huvitav, põnev, vajalik?

Mihkel: Nii ja naa.

Uuno: Mitte väga. Ses suhtes seal tunned ennast tegelikult juba, oi kurat, ma olen päris tark võrreldes osadega. Ses suhtes, seal käib ikka äärmusest äärmusesse see jutt. Pigem ma lähen otse jälle sinna Kalale.ee-sse ja seal ma saan ka päriselt midagi.

Mihkel: Müra on palju seal.

Kas kellelgi veel on Facebooki kogemusi, mis kalandusalast infot sealt tuleb, kui tuleb?

Tõnu: Midagi positiivset nagu väga ei ole.

Aga see Kalale.ee, kuidas sealt see info tuleb, kas sellest foorumist või seal uudistest või mingisugused õppematerjalid, galerii?

Uuno: Pigem foorum ikkagi. Ja kui ma sinna lähen, siis mul on üldjuhul alati mingi mõte ka, miks ma sinna lähen. Selles suhtes.

Tõnu: Tegelikult on see jah, hea, see foorum on ka üleüldiselt ikkagi hea.

Mihkel: Ja avalehel, kui midagi olulist on, see on ju kohe ära märgitud juba, et sa saad...

Uuno: Ministeeriumi uudised, värgid käivad sealt läbi ja.

Tõnu: Päril asjalikke mehi satub seal siis kohe oma arvamust avaldama.

Mhmmh.

Uuno: See on üks paremaid asju kogu selles nimekirjas, Kalale.ee, minu jaoks vähemalt.

Kas kutselisi kalureid ühendavat foorumit või midagi sellist ei...

Mihkel: Ei tea.

Uuno: Kahjuks ei.

Okei. Kas kellelgi on veel midagi olulist lisada või kommenteerida? Kui ei, siis tõmbame otsa kokku!

Lisa 9. Transkriptsioon – Venekeelsete kalameeste fookusgrupp Mustveel

Fookusgrupi transkriptsioonist on välja jäetud jutt kõrvalistel teemadel.

V: Vladimir, 50 aastat tegeleb kalapüügiga (ebaprofessionaalselt), nendest 10-12 aastat teenib sellega raha

P: Pavel, ebaprofessionaalne kalur alates 12 aastast.

A: Alex., ebaprofessionaalne kalur, kogemus on umbes 55 aastat.

T: Tauri, amatöörkalur lapsepõlvest.

I: Ilja, amatöör kalur lapsepõlvest, töötas kalainspeksioonis 5 aastat.

K: Konstantin, harrastaja lapsepõlvest, töötas 8 aastat kalurina.

Iv: Ivan, harrastaja lapsepõlvest, 7-8 aastat elukutseline kalur.

M: Maxim, tegeleb professionaalselt lapsepõlvest (vanaisaga käis kalale), 20 aastat tegeleb elukutseliselt, omab ettevõtte.

F: Fedja, harrastaja lapsepõlvest.

Tutvustage palun ennast. Öelge oma nimi ja siis rääkige sellest, kui kaua tegelete kalapüügiga ning kas see olete professionaalne kalamees või see on hobi. <...> Jah, palun.

V: Mitu aastat tegelen?..

Jah, kas teie nimi on Vladimir?

V: Jah.

Ja mitu aastat tegelete kalapüügiga?

V: Amatöörkalapüügiga tegelen 13-st aastast alates. Ja praegu olen 63 aastat vana. Nii et arvake ise kokku, palju see on. Aga see on hobi alane. Aga professionaalselt ma ei ole kunagi arvutanud. Arvatavasti 10-12 aastat.

Nii et olete nii amatöör kui professionaalne kalur.

V: Jah. Ongi nii.

Aga mis on Teie jaoks siis see vahe? Milline kalapüük on professionaalne ning milline on hobi?

V: Noh, kuidas. Professionaalne on siis, kui sellega raha teenin. Ja amatöör on amatöör.

Ok, selge, tänud. Lähme siis edasi.

P: Mu nimi on Pavel. Tegelen 12 aastast alates.

Kas see on hobi või professionaalselt?

P: See on ainult mu hobi.

Et siis lihtsalt käite ritvõngega kala püüdma?

P: Jah, just nii.

Selge, tänud. Edasi.

A: Olen Alex. Tegelen amatöör kalapüüdmisega lapsepõlvest. Noh, ütleme, 55 aastate jooksul.

Oi, see on võimas. Ja professionaalsele Te ei tegele?

A: Mitte kunagi professionaalselt ei tegelenud.

Selge. Aitäh. Tauri?

T: Olen samuti amatöör kalur. Ja samuti lapsepõlvest.

Lapsepõlvest, eks?

T: Jah.

Tänud. Ilja?

I: Samuti nagu teised ütlevad, lapspõlvest tegelen. Alustasin siis kui oli, noh, 10 aastat, see on miinimum. Ja see on mu hobi, jah.

Ja elukutseliselt ei tegelenud?

I: Olen tegelenud, jah. Võib nii öelda. Olen töötanud kala inspeksioonis 5 aastat.

Selge. Konstantin?

K: Olen harrastaja lapsepõlvest, tegelen kalapüügiga nii kaua, kui ennast mäletan, noh, ütleme alates 8 aastast. Alustasin tõesti ammu. Noh, ma arvan, et kõik, kes siin täna on, et kõik sellest järvest kuidagi, kunagi... Ja olin, töötasin ka elukutseliselt kalurina, umbes 8 aastat. Praegu ei tööta enam, aga professionaalselt tegelesin sellega ka arvatavasti 8 aastat või umbes nii. Nii et mul on mõlemad küljed.

Tänud. Ivan?

Iv: Samuti olen harrastaja. Kui olin 8 aastat vana, siis alustasin. Ja umbes 7-8 aastat olen kalapüügiga professionaalselt tegelenud.

Mis aastatel Te tegelesite professionaalselt?

Iv: 2000-ndate alguses.

Et siis umbes 2007-2008 lõpetasite?

Iv: Jah, umbes tol ajal.

Kas oskate öelda, miks? Kas kriis?

Iv: Keskea kriis. Majanduskriis.

Ja Teie, Maxim?

M: Ma võin öelda, et olen kalapüüdmisega tegelenud noh peaaegu... Terve elu jooksul. Ma mäletan, et kui alustasin kooli käima, siis vanaisa võttis mind juba kaasa kalapüügile, sellele siukesele, noh, tõsisele. Et tegelesin juba tol hetkel nõ professionaalselt. Ja viimaste 20 aastate jooksul tegelen elukutseliselt. Mul on oma selline väike ettevõte. Ja seega tegelen elukutseliselt.

Et siis olete lisaks olete tööandja selles valdkonnas?

M: Noh, tegelikult, ma tegelen... Et põhimõtteliselt oma perekonnaga, tegeleme kõik koos.

Selge. Ja Teie, Fedja?

F: Elukutseliselt ei tegelenud ehk ei tegele. Ja hobiks see oli... 6-8 aastatest. Noh, kui hakkasin koolis käima, siis olin 6 aastat vana, ja selleks hetkeks juba olen käinud kalale. Koolis... Seisan põlveni vees ja juba siis olin, jah, rünte püüdsin. Ja siiani võimaluse korral tegelen kalapüüdmisega, selline hobi. Ei oska öelda, et eriti tihti, aega eriti pole. Kuid informatsiooni kalapüüdmisest ja igasuguseid nippe tean palju.

Jah, tänud. Edaspidi räägime sellest, kui aktiivsed kalurid te olete. Ehk siis millist rolli mängib kalapüüdmine teie elus, ning teiseks kas tegelete teiste tegevustega mis on kalapüüdmisega seotud. Noh, näiteks Teie, Ilja? Milline on kalapüüdmise roll? Kas see on juhuslik, kuna elukutseliselt tegelete teiste asjadega?

I: Noh, ma arvan, et täna siin on kogunud need inimesed, kelle jaoks see kalal käimine ei ole juhuslikult.

Et pigem regulaarne siis? Aga vot Teie jaoks, kuidas on?

I: Regulaarne, jah. Noh, need, kes on professionaalid, nad peavad siiski igapäevaselt sellega tegelema. See on selline juba rutiin, jätkuvalt tegelevad.

Aga ärge rääkige teiste inimeste asemel, öelge, kuidas see on Teie jaoks?

I: See on selline hobi, millest sa ei saa iialgi lahti pääseda. Näiteks, tulen õhtul koju, olen väsinud, kalasaak on käes, ja nii mõtlengi, et homme siis jälle kalale pole mõtet minna. Aga hommikul jälle tulebki arusaam, et kuna aega on ja soovi on, ja äkki täna püüan veel rohkem, et miks siis ei käi?..

See tähendab, et käite peaaegu iga päev kalastama?

I: Noh, võimaluse korral... Talvel peaaegu igapäevaselt, jah.

Kas osalete samuti mingites üritustes? Mingid võistlused? Kes püüab rohkem kalu? Või kala praadimine, või püüniste valmistamine, kas on teil siin midagi selline?

I: Asi on selles, et <...> Et Fedja, tänu temale meil kõikidel on neid püüniseid on tõesti palju. Oleme selles mõttes rikkad. See varem oligi, et iga kalur tegi endale õige ja, ja sobilik püünis. Siis tõesti oli selline konkurents. Üks kalur sai teada, et kuskil on olemas mingi sobilik ja hea vara, püünis, siis on vaja ka endale midagi sellist.

Kas Te toote neid püüniseid kuskilt? Teil on siin püüniste pood ja..

F: Mul on tegelikult poodide kett.

Poodide kett, kas see on ainult Mustvees või?..

F: Mustvees, jah. Kohtla-Järves ja Rakveres ka. Ja see on harrastajate jaoks.

Aga ise elate siin?

F: Jah, ise elan siin.

Selge. Konstantin, milline on siis... Teie jaoks kalapüüdmise roll?

K: Noh, professionaalselt ma ei tegele viimaste aastate jooksul. Aga hobiks... Kui on võimalik, siis käin igapäevaselt, kuid niimoodi on viimase aja jooksul ei toimu. Kui oleks võimalik käiksin igapäevaselt. Tulebki välja, et päris harva käin kalal. Ma ei oska öelda, et see on minu ainuke aja veetmine.

Aga kas olete kunagi mingis võistluses osalenud? Või äkki teil on mingid Päevad toimuvad...

K: Päevad toimuvad, jah. Suvi jooksul isegi mitu üritust. Toimuvad regulaarselt. Samas see Kalafestival on olemas. Hea üritus, on küll. Ma ei tea, kuidas teised, aga mina tavaliselt käin seal et lihtsalt vaadata ja selles peos osaleda. Aga kuidagi noh, võistleva või midagi muud ma seal küll ei tee.

Selge. Kuidas on Teil sellega, Ivan?

Iv: Samamoodi. Käin sellele üritusele, vaatan...

Aga kui tihti kalal käite?

Iv: Noh, praegu niimoodi, et kui on aega, noh, kuna see elukutseline ei ole, siis kui aega on, siis jah, õnega kalastan. Kui vaba aega on.

Kas käite tavaliselt suvel või talvel?

Iv: Kui aega on. Nii talvel kui suvel, pole vahet.

I: Meil on siin kogunenud professionaalsed harrastajad.

Iv: Kui on kuulujutud, et keegi ei kalasta, siis ma ka ei käi. Või kui räägitakse, et kala ei noki, siis milleks minna?.. Aga samas kui nokib, siis terve linn kalastab.

Selge. Maxim, kuidas Teil see olukord?

M: Ma kalastan pigem professionaalselt, töö on selline. Nii et amatöörkalastus on selline harv tegevus. Aega eriti ei ole ja... Varem oli veidi rohkem, praegu ei ole enam. Ja tegelikult asi ei ole selles, et ma teen seda elukutseliselt, aga lihtsalt... Tegelikult on päris palju neid keelde. Ehk professionaalselt kalastamisega saab tegeleda hästi lühikese perioodi jooksul. Kõik need kvoodid, need lõpevad päris kiiresti, ja siis järv on nõ kinni pannakse. Professionaalselt saab kalastada mitte terve aasta jooksul. Paar kuud kõige rohkem. Noh, näiteks, praegu, kui järv jääga kattub, siis võrgupüük on lubatud. Aga kui mingi kvoot on nõ täis, näiteks latikas või haug... Eelmisel aastal oli vaid kaks nädalat järv avatud proffide jaoks. Aga siis oli võimalik harrastuspüügiga tegeleda. Selline kurb statistika. Kevadel on järv jälle avatud, siis on võimalik kalastada veristusega (??). Siis kui kudemise aeg, siis järv on jälle suletud. Ja siis jälle suvel on võimalik kalastada päris palju. Ja esimesest septembrist võrgupüük on samuti lubatud. Need 2-3 nädalat, ja jälle on keeld.

Aga nendel perioodidel, kui kalapüük on keelatud, millega tegeleb Teie ettevõtte?

M: Mitte midagi ei tee. Seisab. Elukutselise kaluri elu on praegu väga väga keeruline. <...>

Fedja, ma sain aru, et püüniste pood Teil on olemas ja tegelete sellega. Kuidas aga kalapüügiga?

F: Ma ei tea, kuidas seda selgelt seletada. Mulle meeldib kalastamine, väga meeldib. Ja kui on võimalik, siis alati käin. Kuid järvele on vaja päris vara ärata ja kaua seal olla. Aga mul samuti on vaja poes hästi palju aega veeta, et klientidelt informatsiooni korjata.

I: Ma võin öelda, et ta katsetab iga püünist, mida müüb.

F: Aga ma võin öelda, et 2004.aastast ma avastasin uut kalastamisvõimalust. Ma ei kasuta enam paati, ainult selles kostüümis olen. Ja kalastamine käib väga kenasti. Ja lisaks järvele siin on mitu jõge jõeforelliga, seal püüan kala hästi sageli. Aga igal hommikul pean poes olema. Selleks et Pavel tuleks ja küsiks, kuidas nokib. Ja ma vastan, et eile oli vot niimoodi.

Selge. Kas kõik kalurid, kes siin täna on, käivad kalal siis, kui aega on, või on olemas sellised innukad kalamehed? Või vastupidi – need, kes käivad kaks kord aasta jooksul ja ongi kõik?

A: Kui kala nokib, ma olen siis see julge, kes räägib ka teiste asemel, kui kala nokib, ja on hooaeg, ja kõik tingimused, siis inimesed käivad. Aga kui kala puudub, kui sel aastal oli niimoodi... Noh, milleks siis...

OK. Kas Teil toimuvad siin mõned üritused, seotud kalapüügiga? Praegu kõik räägivad sellest, kuidas nad ise käivad, aga mind huvitavad näiteks need Kalapäevad, mis toimuvad siin. Kas selle ürituse raames toimuvad mingid võistlused, kas teie osalete kalastajatena, või seal on lihtsalt nii, et tulge, vaadake, sööge, jooge õlut jne?

I: Ikka toimuvad. Mõnikord kutsutakse ka nn võistlustiimid, et on võimalik küll oma oskusi näidata.

K: Sportik kalastus, sellisep spordivõistlused korraldatakse. Ei mäleta, vist "Kasepää kala". Seda peegeldatakse meedias regulaarselt. Mina ka annan oma lehes seda infot regulaarselt.

Kas keegi teist osaleb sellistes sportlikes võistlustes?

K: Osalevad küll. Rae külast tulevad, Mustveest. Meie kohalikud kalurid kindlasti osalevad. Tüdrukud osalevad ka. Tulevad sinna võistlustele ja... See on 5 km siit. Aga siia tulevad tavaliselt inimesed teistest linnadest. Mitte meie omad, mitte kohalikud.

Et see on selline eksootika nõ turistidele?

K: Eksootika, just. Inimesi on palju tavaliselt. Ma olen seal päris tihti, näen meie omad ka. Ütleme "privet-privet"

M: Kuni 200 inimest tulevad

K: Seal on umbes 100 inimest osalevad. Meil siin midagi sellist ei ole. Võib olla üks kord, talvel näiteks.

M: Rohkem 2 korda

K: Ok, kaks korda. Ja ma arvan, et siin Mustvees selline üritus, selline kalurite võistlus peab olema kindlasti. Ja seda tasub korraldada kõrgemal tasandil. Võib olla isegi mitte selline regionaalne üritus, aga riiklik. Võib olla isegi rahvusvaheline.

Miks teie kohalikud omavalitsused ei korralda?

K: See sõltub rahvast, inimeste aktiivsusest. Aga meie rahvas...

P1: See ei ole, rahvase aktiivsus ei ole probleem. See on organisaaatori probleem, meil puudub korralik organisatsioon.

K: Ma pean mõttes, et keegi aktiivne inimene peab seda organiseerima. Aktiivne ja huvitatud.

P1: See peab olema organisaaator ja sponsor samuti. Selleks et korralik võistlus korraldada...

K: Et sponsor otsiks raha..

I: Meil on siin professionaalid-harrastajad. Selles on asi. Meil ei ole sportlasi-harrastajaid.

T: Selles ongi kõige suurem probleem, organisaaatori pole.

Nüüd ma annan teile seda väikest ankeeti. See on väike. Annan teile aega selle täitmiseks. (ankeetide ja pastakate jagamine) Kui palju te neid portaale, saateid jne vaatate ja kasutate? (I nimetab kanaleid ja pakub teed)

I: Meie peamine informatsioonikanal on Fedja.

M: Ebaformaalne!

P1: Jah, ebaformaalne

I: Oleks võimalik näiteks mingi klubi teha, professionaalsete harrastajate klubi.

M: Meil on ju. Sa ise oled selle liige. Mu poes kogunevad hommikuti hästi palju inimesi. Jagavad informatsiooni olukorrast. Kus on kala, milline kala seal on. Nokib või mitte. Milline on ilm.

See tähendab, et teil on siis selline...

M: tuleb Pavel, ütleb, et eile kalastas mingis kohas, ja ebaõnnestunud. Noh, teised siis ei tule sinna. Selline sisevõrgustik.

Selge. Kas keegi veel kirjutas veel mõningaid kanaleid, mis ei olnud mainitud?

K: Ma vaatasin neid ankeete, kui tulin, ja kohe ütlesin, et siin kanalite sees puudub **Peipsirannik, "Чудское побережье"**. meie kohalik. Aga reaalselt siin, meie piirkonnas see on selline võimas informatsiooni allikas. Ja seal sees on nõ professionaalne informatsioon, meil on kokkulepe kalurite liiduga. Meil on koostöö selle organisatsiooniga. Me prindime kõiki, mida nad annavad oma allikate kaudu. Erinevad kuulutused ka. Me avaldame seda kõiki ja nii eesti, kui vene keeles. Ja hästi palju kalamehi kasutavad seda informatsiooni. Ja lisaks sellele see informatsioon dubleeritakse portaalis www.peipsirannik.info. Seal on olemas terve rubriik kalameestele, küsimustega, vastustega.

Kes teist loeb seda ajalehte?

V: Mina.

P1: Kõik loevad.

A: Kõik loevad, jah.

T: Kui on käe all, siis küll vaatad.

Iv: Mina ei loe! Mina põletan ajalehed kaminas!

V: Mina olen selline püsi lugeja, alati tean, kus seda leida. Mõned inimesed küsivad, kust ma võtan seda, aga mul on alati olemas. Inimesed on harjunud, et nendele tasuta andakse.

K: Mõned ütlevad, et ei tea, kust seda võtta. See on kättesaadav Konsumist, mine ja osta palun! Inimesed on harjunud, et neile antakse kõik tasuta. Ajaleht maksab 50 või 70 senti ja inimene peab seda ostma....

I: Internetis kõik on olemas tasuta.

Iv: Noored inimesed ei hakka ostma ajalehte!

K: Olen nõus. Mina ka kasutan internetti. Aga me ei räägi sellest, mis on tasuta või mis on tasuline, me räägime info allikast. See on reaalne allikas, mis antab venekeelset informatsiooni, s.h. kalatusest. Selles ajalehes kõik on olemas. Igas väljaandes on olemas regulaarselt informatsioon professionaalsetele

kaluritele. Nii analüütiline kui nõ elav. Kuid seal eriti ei ole informatsiooni harrastajatele. Need võivad olla ilukirjanduslikud artiklid, lugu sellest, kuidas keegi kalal käis näiteks. Välismaale näiteks sõitis inimene, tuli tagasi, jutustas meile. Kuid soovitusi kalameestele seal puuduvad. Ajaleht ei ole ju selle jaoks. Seal on näiteks muutused seaduses, mis puudutab harrastuskalastamist. Interneti aadressid, kust saab täpsemat informatsiooni leida. Selline aktuaalne informatsioon seal olemas. Ja mulle väga meeldib, et kohalikud inimesed põhiliselt loevad, inimesteni see informatsioon siiski jõuab.

Tauri, kas Teil on mingi küsimus?

T: Ei, ma lihtsalt ei jälgi midagi nendest kanalitest, et kas ma panen siis kirja, et...

Pange niimoodi, nagu on, pole vaja midagi välja mõelda. Vastake ausalt. Aga mul on küsimus kõigile. Milliseid infokanaleid te kasutate sagedamini? See ei pruugi informatsioon kalastamisest olla, aga üldiselt. Igaüks öelge siis.

30.47

F: Oma poest. Kohalik informatsioon vähemalt. Aga üldiselt – kõik kanalid. Raadio, televisioon. Raadio4, Delfi, Yandex, Neti.ee, seal tavaliselt otsin midagi.

M: Mulle meeldib Raadio4, Aktuaalne kaamera telekast. Vene keeles.

Kas on veel midagi?

M: Venemaalt „Ohota i Rybalka“.

Selge. Ja Teie?

Iv: Samuti Raadio4. Midagi venekeelset siin enam ei ole. Vene telekanaleid vaatan.

Mis täpselt?

Iv: Kõiki.

K: „Ohota i Rybalka“, see on vene kanal, ma vaatan seda regulaarselt. Igapäevaselt, ööpäeviti, tegelikult. Ise kalastama käin harva, nii et vähemalt vaatan. Delfi, uudised sealt. Vene telesaated. Esimene ja... Muud. Raadio4 ma ei kuula.

Ilja?

I: Ma kasutan Fedja poodi infoallikana. Ja Aktuaalne kaamera. Osooni vaatan ka. Seal on mõnikord väga head soovitusel. Ja Venemaalt. Venemaalt „Ohota i Rybalka“. Muud ei jälgi.

Selge. Tauri?

T: Enamasti on juba nimetatud. Osoon ja muud. Aega selleks eriti ei ole.

Selge. Pavel?

A: Fedjalt informatsiooni saan. Peipsirannik on selline, minu püsiv infoallikas. Raadio4 mõnikord. Samas „Ohota i Rybalka“ Venemaalt. Tavaliselt jälgin informatsiooni, millal saab jää peale astuda. Seda informatsiooni otsin sihipäraselt. Politsei.ee – seal on tavaliselt see info. Noh, ja Fedja ütleb. <...> Mida internetist leian, seda loen.

Aga telekat spetsiaalselt ei vaata?

A: Telekast midagi leida on hästi keeruline. Netiga on selles mõttes lihtsam.

K: Ma tahtsin lisada, et uudised Eestist ma tavaliselt saan teada PBK-st. Ja kuna elu Eestis samuti huvitab, vaatan Aktuaalset kaamerat, vene keeles, loomulikult.

Selge. Pavel, kuidas Teil see on?

P: Sama, mis oli juba varem öeldud. Hommikul Raadio 4. Siis Fedja juurde lähen. Ongi kõik.

Vladimir, ja Teie?

V: Raadio kuulan, kui on võimalik. Telekat vaatan vaid vene keeles. Need saated, mis on sel hetkel. Ei otsi midagi spetsiaalselt. Eesti keelt ma eriti ei oska.

Aga mida Te vaatate vene keeles?

V: Uudised ETV-s, aga vene kanalid, mul on „Trikolor“.

<...>

Mitu inimest ütlesid, et vaatavad vene kanalit „Ohota i Rybalka“. Kui te vaatate seda, kas see on lihtsalt selline meelelahutus, või te otsite ja ootate sealt mingit konkreetset informatsiooni?

A: Soovitused ja rekomandatsioonid. Püüsinised uued. Midagi uut.

F: Näen, et inimesed seal kasutavad midagi uut. Hakkan siis otsima seda, äkki proovin, kasutan.

Samas ka enda poodi?..

F: Jah.

K: Mind huvitab kalapüüdmise metoodika. Kuidas püüa üht või teist kala. Näiteks see, mis meie järves on. Koha, latikas. Meie harrastajad ei kalasta midagi muud kui ahvenat. Lihtsalt ei oska. See, kes oskab, saab latikat õngega püüa. Samas kohaga. Ja muude kaladega. Ahven on selline, et seda saab palju. Ja seda meie kaluri õngitsevad ja palju. Midagi muud õngitseda, vot see on harrastaja eesmärk. Üks latikas nädala või isegi kuu jooksul – see on tulemus, see on himu. Fedja juurde tulevad inimesed, nad ei taha seda ahvenat, nad tahavad haugi. Las ta on üks, aga see on normaalne kala. Ühesõnaga, huvitab metoodika. Kuidas saab õngitseda suur kala. Või rääbis. Seda ei saa nii lihtsalt kätte. Seda saab vaid spetsiaalsete vahenditega, õigel ajal, siis kui on lubatud. Rääbis on selline kala, millest tavaline inimene peab kohe unustama. Aga mõned saavad. Tõeline proff.

<...>

Äkki oskate nimetada saateid, mis teile meelde jäid? Kas „Ohota i Rybalka“ kanalist, või meie eesti omad?

F: Meelde tulevad „Discovery“ kanali saated.

Millised?

F: Seal on mingi „Tuntud kalade imelised rekordid“ või midagi selline. See on väga huvitav. Seal on palju varjatud reklaami muidugi aga vaatamata sellele, väga huvitav. Ja sellised eksootilised kohad, kus nad kalastavad.

Kas mäletate, millest kalast oli eriti huvitav saade?

F: Raid. Mingi selline eakas ameerika näitleja õngitses. Ja see oli see elektriraid, väga ohtlik. Ja see näitleja seletas, kuidas saab seda vältida. Andis nõuandeid.

<...>

Kas keegi veel mäletab? Rääkisite metoodikast. Midagi sellest ka oli?

K: Ma mäletan, et paar aastat tagasi Peipsirannikus oli artikkel sellest, millised suuruserekordid olid siin, Peipsi järves 50 aastate jooksul. Seoses sellega paljud küsisid, kuidas, millal, kuidas saab sellist rekordi... Ehk inimesed on huvitatud sellest informatsioonist.

<...>

Kas keegi veel tahab midagi lisada? Saade või artikkel meediast?

<...>

P: Oli saade Norrast, marliinid (??) seal olid. Sellised väga suured ja ilusad! Väga huvitav saade oli. Seletati, kuidas, kuidas neid saab.

<...>

K: Mis veel meeldib saadetest. Mulle meeldib, kui need poisid, kes räägivad kala püüdmisest ja kes püüavad seda, et nad võtavad seda kallale, näitavad kaamerasse ja lasevad tagasi vette. Et nende eesmärk ongi see protsess, mitte tulemus. Nad on juba rahul, kui nad saavad midagi kätte. Aga meie omad? 68 kg tõuguga ühe päeva jooksul. Järgmisel päeval läheb jälle kalale. Loodab, et saab veel rohkem. Meie kalurite mentaliteet on teistsugune. See kultuur on õudne. <...> Aga selleks, et seda parandada, peab meedia ka kuidagi osaleda selle korraliku kultuuri levimises.

<...>

Kas saate meelde tuletada olukorda, kui teil oli hädavajalik saada mingit informatsiooni kala püüdmisest? Näiteks, seaduste muutmised, hoiatused või midagi muud olulist. <...> Kust te seda informatsiooni otsisite?

K: Olukord jääga. Millal on võimalik jää peale minna. Kui hooaeg on lõppenud, siis samuti, kõik hoiatused, mis on seotud selle teemaga. See informatsioon on väga aktuaalne, alati hooaja alguses ja lõpus. Seda saab alati internetist.

A: Politsei.ee.

K: Seda ka, aga netis on erinevate kanalite kaudu saab seda teada saada. Pole võimalik mingit konkreetset lehekülge nimetada, kuna kõik dubleerivad seda infot.

I: Ja me helistame piirivalvesse.

M: Mulle nad helistavad ise. Et homme on võimalik.

Teile nad helistavad kui ettevõtte omanikule?

M: Just.

P: Selline praktika on juba 5-6 aastat. Piirivalve reguleerib seda. Ühest küljest see on küll hea, aga samas need inimesed, kes siin elavad, me oleme ju harjunud sellega, me teame ise seda jää olukorda. Millal saab, millal ei saa. Aga nad ei lase meid.

<...>

Midagi veel on olemas? Hädavajalikku informatsiooni kust saab?..

K: Kui keegi kuskil upub. Samuti kõik vaatavad. Netist tavaliselt.

V: Aktuaalses kaameras sellest ka räägitakse.

K: Kes uppus, kus uppus, kas meie oma või mitte. Esimene küsimus ongi, kas meie oma inimene. Tavaliselt need on külalised. Meie omad kalurid on selles mõttes ettevaatlikud. Nad teavad, kuidas ja kus saab.

<...>

V: Aga nendel ei ole seda aktuaalset informatsiooni, nad pole informeeritud. Nad õhtul tulevad, ei tea, kas saab minna või ei saa.

Selge. Kas on veel midagi selline?

M: Äriregistrist ma saan vaadata. Kõik need seadused ja muud. <...> Kõik kvoodid, ajad, hooaja lõpp ja algus, kõik on olemas. Ja keskkonnakaitseamet saadab seda informatsiooni laiali. E-meili teel. <...> Dokumentide vormistus. See toimub ka netis.

Tuleme tagasi nende ankeetide juurde <...> Kas oskate öelda, miks te ei kasuta neid kanaleid, mis siin on mainitud? Nad ei ole kättesaadavad, või te ei tea nendest, või need on ebahuvitavad? <...> Nt Kalaportaali, Maaleht, kas teate nendest?

V: Tean, jah. Kui see on kuskil käe all, siis vaatan läbi. Spetsiaalselt ma neid ei vaata ega ei otsi. Mul on oma informatsioon alati olemas.

<...>

Kalastuskeskuse infoleht, kas teate sellest?

V: Ei tea. Võib olla ma nägin seda, lugesin kalaportalist informatsiooni, mille allikaks on see infoleht, aga ma ei pööra tähelepanu sellele.

K: Neid on hästi palju sarnaseid. Kallaste, Kalaleht, seda on raske jälgida. Otsinguportaalist panen midagi kirja, mida saad kätte, seda loed. Aga pidevalt seda mina isiklikult ei jälgi.

Vladimir, Te ei jälgi neid allikaid kuna nad on eesti keeles, või on teine põhjus?

V: Ei, lihtsalt ei ole huvitav <...> Seal kirjutatakse ühest ja samast asjast alati. Ma arvan nii. „Ohota i Rybalka“ on arusaadavam ja lähedam.

Ma vaatan praegu teie ankeete <...>

Iv: Ma ei vaata eesti telekanalit, mul neid pole. Siin enamikul on satelliidid, vaatame vene kanaleid.

<...>

Kas Fedja poes on teil selline n-ö klubi, kust saab infot jagada? Kui see on teie infoallikas, seda tuleb kirja panna.

F: See on ebaformaalne klubi. Võrgustik.

<...>

K: Ma kasutan need Kalale.ee ja Kalaportaali.ee lehekülge, kui on vaja kalapüüdmiseperioodi teada saada. Millal on lubatud. Mingi tehniline, kasulik informatsioon. Ja keelebarjäär siis probleemiks ei ole. Kõik on arusaadav.

<...>

Ivan, kas sõpradega arutlete informatsiooni kalastamisest?

Iv: Jah, loomulikult.

Aga Teil on siis „mitte kunagi“ valitud.

Iv: <...> Regulaarselt on õige vastus.

Aga teil ei ole klubi infokanalit?

F: Meil ebaformaalne, sarafani raadio. Kõik tulevad, suhtlevad.

K: Kes tuli tõuke osta, see ongi klubi liige.

<...> Kas Facebook'i ei kasuta kalapüüdmisega seoses?

V: Ei...

K: Facebookis vaatan seda, mis esimene silma torkab. <...> See on väga juhuslik informatsioon.

<...>

Kas teil on ettepanekud, kuidas saab oluline informatsioon kala püüdmisest teieni jõuda? Või milline sisuline informatsiooni osa teil puudub? Ja kuidas seda saab teha? <...>

A: Piirivalvurid alati kontrollivad kalureid. Alati kontrollivad jää olukorda. Nad saaksid kuidagi seda informatsiooni jagada. Detailne informatsioon sellest oleks kasuks.

K: Politsei.ee on olemas see jääolukord.

V: Saab nendele helistada, see on kõige kiirem. Nad räägivad kindlasti.

I: Fedjale helistada ka saab, ta teab sellest kõiki tavaliselt. Midagi muud pole vaja. <...> Külalistele, kes tulevad teistest linnadest nendel on vaja need portaalid, meile aga mitte.

Viimane küsimus. Kas teil on head näidised nendest infokanalitest, mida saab ja tasub kasutada heaks kalapüügiks? <...>

V: Iga informatsioon on hea.

I: See otsene informatsioon, mida igaüks siin kasutab, see on piirivalve.

Aga „Ohota i Rybalka“?

I: Noh, see on teine...

V: See on meelelahutus, see meid otseselt ei puuduta.

K: Erinevad ülesanded.

V: Isegi kui vaadata seda „Ohota i Rybalka“, siis ei pruugi, et sa sama püünistega kala saad. Tingimused on teised.

<...>

K: Inimesed, kes siin täna on, me oleme selle piirkonna elanikud. Me elame siin, järve ääres. Meie kalapüügi kogemus on väga suur. Meil on hoopis teine vaade nendele probleemidele. Me oleme

harrastajad enamikus. Meie probleeme ja küsimusi saavad lahendada – piirivalveamet, kohalikud elanikud, kes on juba kuhugi läinud, midagi saanud. Meie külastajatel on hoopis teised vajadused <...> Meil on erinevad infokanalid. Erinevad vajadused.

<...>

K: On vaja mitte vaid informatsiooni kanal, aga kommunikatsiooni kanal. Et see informatsioon meie vajadustest jõuab ka ülesse. Mitte niimoodi, ühesuunaline infovool.

<...>

K: Vene keeles on väga vähe informatsiooni. Ja see vajalik informatsioon kalapüügist on vaid see, mida tellin kalastusliit. Või KIK või ministeerium <...> Aga kohalikud elanikud vajavad seda informatsiooni ja eriti vene keeles. Kohalik inimene vajab spetsialiseeritud ja regulaarset informatsiooni vene keeles. Me oskame rääkida eesti keeles. Aga termineid me ei tea. See on probleem kalurite jaoks. Ja meie külaliste jaoks samuti. Instruksioonid kala suurusest, perioodid ja seadused, kõik see peab olema vene keeles. Soovitud, et see oleks levinud vene keeles. Muidu inimesed, kellel seda infot pole, nad ei saa tegutseda <...> Võib olla see uus venekeelne tv-kanal vajab erilist korrespondenti, kes töötab Peipsi ääres <...> Aga see kanal ei saa politiseeritud olla. Seda ei vaadata, kui see on. <...> Ühesõnaga venekeelset informatsiooni on vaja rohkem.

Lisa 10. Transkriptsioon – Aktiivsemad metsamehed Kohilas

Niisiis jah, aitäh, et olete tulnud siia, olete nõus olnud võtma osa sellest uuringust. Mina olen Sander Kask, ma õpin Tartu Ülikoolis kommunikatsioonijuhtimist magistriõppes ja meie käesolev uuring puudutab seda, kuidas teie, metsandusinimesed siis, kust te saate endale vajalikku infot, metsandusalast informatsiooni, missuguseid kanaleid te kasutate, milliseid te eelistate, milliseid te kõige rohkem ja kõige vähem kasutate. Ja miks, onju. Ja meie vestlus kestab umbes poolteist tundi ja ma lindistan seda, sest ma ei jõua kõike üles kirjutada isegi kui ma tahaksin ja selle lindistamise tõttu palun ärme siis tekita liiga palju müra toolide kriipimisega. Ja räägime niimoodi üks korraga, mitte üksteisest üle, sest pärast ma ei saa muidu mitte midagi lindistusest aru. Ja ma kirjutan selle lindistuse üles, ma transkribeerin selle ja kasutan sellest mõningaid lauseid enda analüüsis illustreeriva materjalina. Aga ma teen niimoodi, et ma... Tere! Ma just seletangi (üks fookusgrupi osaline tuleb uksest sisse). Kui ma kasutan teie nimesid, siis niimoodi, et ma asendan teie päris nimed väljamõeldud nimedega, nii et inimesed, kes loevad seda uuringut, ei saa teada, kes midagi ütles. See on siis konfidentsiaalne.

Kaarel: Sellega isegi minu puhul ei peaks pingutama, ma ei ole kunagi häbenenud seda, mida ma välja pean ütlema või üldjuhul ütlen seda, mida mõtlen. (naer)

Okei. Aga alustame siis niimoodi, et võtke laua pealt igaüks üks paber ja kirjutusvahend. Ja voldime selle niimoodi kolmnurkseks kokku. Kolmnurkseks kokku, asetame enda ette ja kirjutame siia igaüks oma nime. See on selleks, et ma, et ei peaks kogu aeg küsima, kuidas teie nimi oli uuesti. Ja mugavuse mõttes. Jah, just.

Martin: Eesnimi?

Jaa.

Peeter: See on siis nigu hüüdnimi?

Kui te soovite sinna hüüdnime panna, siis...

Peeter: Või, või põhimõtteliselt õige nimi või mismoodi...

Eesnimest piisab.

Liisi: Mul on kuidagi väga peenike pliiats, kas sa taha näed?

Proovime kohe. Jah. Teeme siis sellise tutvumisringi. Et igaüks võiks öelda, mis on teie nimi, millega te tegelete ja kui kaua te olete metsandusega tegelenud. Metsaomanik olnud või niimoodi. Alustame näiteks siit.

Martin: Martin. Mul on pisikene puiduettevõte. Tegelen siis tegelikult sellise lõpptootega, mis puidust saab. Mööblit või uksi või aknaid. Selliseid puidust tooteid. Ja pisut ka siis küttepuiduga. Ja samal ajal olen ka korteriühistu juhatuse esimees.

Ja kaua te tegelete olete tegelenud selle ettevõttega?

Martin: Ettevõtte on vist kümmekond aastat vana. Aga tegelikult metsaga ma olen kokku puutunud lapsepõlvest, sest mul isa oli metsamees, metsnik, ja koolivaheaegadel ma käisin koos temaga siis raielankisid mõõtmast ja puid klappimas.

Mhmmh, väga hea. Lähme siis edasi.

Jaani: Jaan on nimi, ettevõtja, töötan üles, vean välja, müün maha. Siin rohkem midagi. Põhimõtteliselt vahelduva eduga, mis ta on siis, pea 35 aastat metsaga tegelenud.

Mhmmh, okei. Jaa? Arvo?

Arvo: Olen sellises ettevõttes nagu United Loggers ja tegeleme siis hakkepuidu tootmisega. Omal on hankurid, väljaveotehnika, olen ühe piirkonnajuhataja. Metsandusega, noh, kui kooliaeg kaasa arvata, siis tuleb ka pea 30. Ise ka väike metsaomanik.

Jaa, Liisi?

Liisi: Mina olen Liisi, kes veel ei tea. Ja ma olen tegelenud metsandusega teadlikult, noh, kuskil 35 ja natuke peale aastat. Enne seda käsukorras, nii palju kui kästi. Aga riigiametnik, metsaomanik. Et niipalju, kui aega üle jääb, siis ma õpin metsa niisama, enda rõõmuks.

Mhmmh. Jah, palun?

Kaarel: Mina olen Kaarel kõigepealt. Ja olen metsandusega nüüd, noh, 91 sai kool lõpetatud, nüüd on siis 23 aastat sellest. Ja töötand erinevatel positsioonidel siin, viimased aastad küll nüüd mitte metsandustööd, aga olen ka väikemetsaomanik. Ja ühte või teist pidi olen seotud siis rohkem erametsaga, viimased aastad. Enne oli riigimets see tööandja. Vahepeal sai ka aetud metsaasju natuke üldisemalt, Eesti Metsaseltsi veetud.

Aitäh, Kristjan?

Kristjan: Et metsanduses olen töötanud siis 87st aastast saadik, kõigepealt Rapla metsamajandis Liisi ja Kaarel ja Jaani...

Liisi: Mahtra.

Kristjan: Või Mahtra, vabandust. Ja hiljem siis ülejäänd aja olen olnud ettevõtja. Sealhulgas, ma segamini ajasin, et meie ettevõtete hulka kuulub ka endine Rapla Metsamajand, praeguse nimetusega Prima Puit. Ja teine ettevõtte, kes metsamajandusega tegeleb, on Prima Mets. Ja Prima Metsa tegevusvaldkonnad on siis metsamajandus metsa kasvatamisest kuni siis raieni. Siis on seal puidutootmise osa ja hakkepuidutootmise osa.

Aitäh.

Peeter: Mina olen Peeter, olen tööstur. Olen Kohila Vineerist, täna toodame me spooni, kunagi hakkame tootma loodetavasti vineeri. Loodan, et see juhtub lähiajal. Metsandusega olen seotud, ma arvan, et võiks pidada kooli minemise ajast. Ja see võiks olla kusagil üks 12 või 13 aastat tagasi. Täpselt ausaltöeldes, ei mäletagi. Kogu seltskonnas kõige vähemat aega.

Aga sellegi poolest tuleb välja, et kogu seltskond on metsandusega vägagi seotud, ka oma töö poolest. Nüüd enne, kui me lähme metsandusalast meediat puudutavate küsimuste juurde, ma uurin, kui tähtis on metsandus teie jaoks. Milliseid metsandusega seotud tegevusi just nimelt teie isiklikult teete? Kas siis metsa hooldamine, vaatamine, jalutamine, ma ei tea?

Kaarel: Ma arvan küll, jah, et enamus ikka, noh... Vineeri mina ei toodi, aga, ma ütlen, väikemetsaomanikuna, ühte või teist pidi tegelend metsakasvatusega paratamatult...

Liisi: Hooldamisega ka.

Kaarel: Ma mõtlengi, metsahooldus, sinna panengi sisse, kuni lõppraieni välja. Ja uue metsa istutamiseni. Et see on selline...

Kas see tähendab, siis Kaarel, teie näiteks istutate neid puid ja raiute need maha, või..?

Kaarel: Noh, seda, mida ma istutan, seda ilmselt raiuvad...

Martin: Joosepi lapsed. (naer)

Kaarel: Aga... Võib-olla Joosep ka juba saab midagi. Aga põhimõtteliselt jah, et selles suhtes, natuke olen ka, kuna ma olen Kohila Metsaseltsi vedanud ühte või teist pidi, praegusel ajal väga minimaalselt, aga ikkagi, aeg-ajalt hakkab nõudma. Noh, see, nõustamise funktsioon on siin juures. Et kui tavametsaomanik tuleb, viimati oli, võtab oma metsakorralduskava ette, ütleme, mis siin nüüd siis tegelikult on ja mida siin teha saab, siis esimese kiire ülevaate annad ära.

Liisi: Ma arvan, et sellega me tegeleme enamus kõik.

Kaarel: Jah, et metsa nagu võib-olla jõuad vähem. Aga oma metsas ikka käid, seenel ikka käid, vaatad seal ka, vahil saad vahest harva käia, mõni on siit tubli jahimees, üle laua on mõni. No mina ei ole nii tubli jahimees.

Aa et siis Jaan käib jahil samuti?

Kaarel: Jaan on, ma arvan, et kirglik jahimees, ma nimetaks niimoodi, ehk siin on teisi jahimehi meie hulgas, aga...

Kas siin veel keegi on..?

Jaan: 76ndast aastast jahimees.

Liisi: No vot.

Martin: Ei ole küll ühtegi looma maha lasknud metsas, kodus siga olen küll, tulnud tappa, aga noh.

Peeter: No, ja mina ikka olen sattunud jahile viimaste, siin ka mingi viie-kuue aasta jooksul. Koera rollis nii-öelda.

Liisi: Tegelikult sa võib-olla ei tea, meil on see metsaselts siin Kohilas olemas ja siin on metsaistutuspäevad ja igasugused muud niisugused päevad, kus me siis kõik rõõmsasti, kui vähegi võimalik, koos käime. Et siis teeme seal kõiki neid asju, mida kästakse või palutakse. Või noh, ütleme, see on koolituse eest ja samal ajal ka töö tegemise eest otseselt. Alates istutamisest ja noh, päris raieni pole meid lastud kõiki korraga, aga.

Mhmm. Teised, käite ka nendel üritustel aktiivselt?

Liisi: Me olemegi kõik oleme sealt seltsist. Ainult Peeter ei ole.

Mulle meeldiks kuulda, kuidas...

Peeter: Veel, jah, ei ole. Mul tuli praegu meelde, et peaks liituma. (naer)

Okei. Midagi veel lisada?

Martin: See metsaselts on meil väga tore. Väga head eestvedajad on selles, meil seltsis. Väga tore on olnud alati käia külas teistes metsaseltsides. Mäletan, kui me käisime seal Padisel.

Liisi: Läänemaal.

Martin: Padisel ja Kullamaal. See oli ikka fantast, kuidas me käisime seal mööda metsa ja kus siis sealt kohalikud metsaseltsi juhid näitasid, mida nad oma metsas on teinud. Ja noh, muidugi meil need oma metsaistutamise päevad on kevadel, need on ka võrratud sellised asjad. No niukseid spetsialiste, nagu Kaarel ja Liisi ja Jaan, kõik on niuksed korüfeed, mina olen siin ainukene amatöör. Et muidugi, ma tahtsin seda öelda, et ma loen iga kuu Maalehest seda sinu artikleid, kus sa tood metsa hinnad välja, et see on väga väga hea.

Liisi: Aa, kindlasti ka see, et ma arvan, et väga paljudel meist käib metsandusalast kirjandust. Ja et enamus loevad need läbi. Ja me Kaspariga oleme arutanud, et see, kes on korra metsanduse ära õppinud, et see on nigu hunt, et kodusta, palju tahad, aga ikka viib metsa poole.

Martin: Mina käisin tänagi metsas, jalutasin natuke, mingi pool tundi.

Ma arvan, et see ongi hea koht, kus minna selle kirjanduse ja meedia juurde, mis teil kodus käib, mida te uurite. Palun, ma annan teile kõigile siuksed tabelid, mida ma paluks teil täita nüüd 5 minuti jooksul või umbes nii. Palun. (intervjueerija annab kõigile tabelid). Seal on siis küsitud, kui palju te kasutate erinevaid...

Kristjan: Tuleb rist teha või linnuke?

Jaa, tehke palun rist õigesse lahtrisse, mis teie kohta käib, kui palju te jälgite, loete, vaatate neid erinevaid kanaleid.

(kõik täidavad ankeete)

Ja siis mõnes kohas on jäetud ruumi veel lisada allikaid, mis minul on kahe silma vahele jäänud. Julgelt võite siis lisada selliseid mõtteid.

Liisi: Kui vaid need pealkirjad meelde ka jääks.

Aa, või märksõnu, mis iganes meelde tuleb.

Liisi: Mis see RMK saadab, mis asi see on?

Kristjan: Metsamees.

Peeter: Siia alla lisada?

Siia alla teisele poole. Jaa, tuletan meelde, et see on kahepoolne. Jätke need enda ette siis, kui te need valmis saate.

Liisi: Kas selle ärilehe vahel on ka mingine? Mingi asi käib seal.

Peeter: Äripäeva vahel või?

Liisi: Jah.

Peeter: See on see Metsamajandus.

Jamh. Kõigil on siis täidetud. Kui te nüüd vaatate nendele tabelitele otsa, siis millised on need kanalid, mida te kõige sagedamini kasutate? Tere! (Deimo jõuab fookusgruppi) Meile tuli järgmine fookusgrupi liige, nagu ma aru saan. Jah. Olge hea, võtke siit paber, murtke see niimoodi kolmnurkselt kokku ja kirjutage sellele oma nimi. Jaa, tagasi selle küsimuse juurde, et millised on need kõige tihedamini kasutatud kanalid teil? Kus te need ristid märkisite? Hakkame näiteks siit.

Martin: No minul on näiteks Eesti Mets, Sinu Mets, Metsaleht Maalehe vahel.

Jah, mis teistel on sagedasti kasutatud? Palun, Deimo. (intervjueerija annab Deimole ka ankeedi)

Jaan: Põhimõtteliselt onju, mis see on, no need, paberkandjal nii nagu nad tulevad, ajalehed. Samas, et muidugi tänapäeval on internet, kui vajadus on, leiad sealt. Et ega seal rohkem nagu polegi. Ja kui väga on vaja, siis mõne sõbra käest ka, et kui mingit erilist infot vaja.

Okei. Aga mis allikaid sa internetist täpsemalt välja tooksid? Teie, vabandust.

Jaan: Ütleme niimoodi, et kõige sagedamini ikka vaatad neid samu hindasid, eks ole, mis mingi firma mida pakub. Siis kui kaugelt, eks ole, see oleneb, mis läheb transport, noh, nii pead arvestama. Et hinnapoliitika on, et mida vähem kulusid, seda rohkem jääb endale.

Need on siis e-poed?

Jaan: Ei, ei.

Liisi: See on eraldi info.

Kaarel: Ma arvan, et Jaan mõtleb praegu siin seda, et ettevõtete puhul on need hinna, noh, nii ja naapidi, väga välja ei pane ka...

Jaan: Mina olen tavaliselt teind nii, et mina saadan päringu, eks ole, nendele meiliga ja siis nad saadavad mulle oma pakkumise.

Kaarel: Noh, vaatad pigem sedasi, kes mida kuskilt ostab ja noh, ja seda poolt uurinud. Eks firmad on valdavalt ka siiski... No neid uusi ikkagi tekib, aga...

Jaan: Kellega põhimõtteliselt kogu aeg suhtled, nende käest küsid.

Kaarel: Teatud ring on ikkagi stabiilne.

Jutt käib siis nagu konkreetselt näiteks Husqvarna koduleheküljest või...

Jaan: Ei. Ei. Puidu ost ja müük.

Liisi: Tähendab, see on puidu ostu-müügi hinnad. Või teenus. Näiteks kutsud teda üles metsa töötama, mis see maksab siis.

Okei.

Martin: Aga no tehnikat, muidugi, seda peab vaatama, kust reklaamitakse, midagi soodsamalt pakutakse ja siis hakkad uurima, et kas tasub osta või mitte. Et nagu siin oli juttu sellest Husqvarnast.

Mhmmh, mhmmh.

Liisi: No praegu sul on siit üks väljas. Et siin on, tegelikkuses on olemas ju, ütleme see, metsainfo, kust sa saad näiteks metsakorralduskavasid ja niisukest asja ka vaadata. Seda sul siin ei kajastata. Kuigi ta võib panna selle...

Kaarel: Aa, sa mõtled nüüd neid, metsaregistrit või?

Liisi: Jah, jah.

Arvo: See on keskkonnaministeeriumi, ameti leht.

Liisi: Jah, sinna alla jah. Seal võtad, jah. Aga, sellist infot käib, mina käin muudkui seal kogu aeg vaatamas.

Kas keegi käib veel tihti sellistel portaalidel?

Liisi: Erametsakeskuse ka, portaal.

Arvo: No ikka jah, see interneti kasutamine...

Liisi: Ja see guugeldamine, näiteks, kui sul on mingeid andmeid vaja, guugeldades otsid.

Peeter: No mul näiteks tavaline ongi Eramets.ee, Puidutööstuseliidu koduleht ja aeg-ajalt siin ka liigub selliseid infokillukesi ka sealt, Eesti Metsaseltsi meililisti kaudu sealt, hakkab silma mingeid asju ja siis. Ma ei mäleta pealkirja. Ja siis võib-olla siuksed, väljaspool Eestit olevaid, väljaandeid.

Millised need oleks väljaspool Eestit?

Peeter: No, ma ei tea, mul meilitsi liigub iga, näiteks nädal tuleb mul EUWID on siuke olemas. Seal seinast seina igat pidi, igast asjast, mis seal vähegi metsandusega seotud on, tuleb infot. Ja siis on, mulle meeldib üks Vene portaali ka, mul on ta favourites'ides kogu aeg üleval, ma ei ole ausaltöeldes vaadanud, mis ta täpne nimi on. See on mingi Smartwood või Woodexplore või niisuke mingi asi. Et sealt ka.

Need on siis nagu metsamajanduse portaalid?

Peeter: Ei, need on pigem rohkem tegelikult, pigem nad rohkem kajastavad tööstust, aga kuna metsatööstus on väga tihedalt seotud metsandusega, siis ikkagi mingil määral liigub seal ka metsandusega seotud infot.

Kas keegi kasutab veel välismaiseid allikaid? Infoallikaid, metsandusinfoallikaid, metsandusinfo saamiseks?

Kaarel: Kord kvartalis, mina nagu kasutan, töösturid võib-olla kasutavad tihedamini. Mina, noh, üldjuhul kord kvartalis, kui ma seda põhjalikku ülevaadet teen, siis ma nagu vaatan tagasi ja mul on see just EUWID, see sakslaste portaali, mida ma seal olen kasutanud.

Liisi: Et kui midagi huvitavat avalikustatakse, siis...

Kaarel: Selles suhtes, et mõndadeks ei ole aega. Neid on tegelikult veel, soomlastel on sealt Forest näiteks, mida võiks ju, paberitööstuse kohta, ja ja energia poolelt. Neid on jah, veel tegelikult.

Kas teie jälgite ka mingeid välismaiseid?

Arvo: No ikka jah, need Soome portaalid, Maaseudun...

Kaarel: Täpselt seda, see on ka mul seal olemas.

Arvo: Just, ja siis Puudenkimens avaldab koguaeg näiteks mingeid nupukesi. Ja siis käib ju veel see, mis on see, Ebio või. Selle kaudu liigub ka, see just puudutab rohkem nagu selle, energiapuitu. Eestis on ka, mis ta siis on, Bioneer ja... Mingi selts või? Ülo Kask veab seda, et selle kaudu liigub palju infot, et see jookseb nagu otse meiliboxi.

Mhmh. Läbi käis ka midagi meililistidest, mis meililistidest te rääkisite, siinpool vist tuli, kas see oli seltsi meililist või... Või ei?

Liisi: No Harjumaalt näiteks, Harjumaa metsaseltside listist jookseb sisse mulle.

Kui olulised on meililistid teile metsandusinfo saamiseks?

Liisi: Ikka on olulised, sealt tuleb igast põnevaid pakkumisi ja informatsiooni.

Deimo, mida teie arvate, näiteks meililistidest? Metsandusinfoallikana?

Deimo: Pigem mina peaks võib-olla ütlema, mis teised arvavad meilindusest, Kohila Metsaseltsi meilidest, mida me vahetevahel välja ikka saadame. Nii koosolekute kutseid, kui... Ma ütlen, et need ongi põhilised.

Liisi: Mhmh, aga minule meeldib väga, näiteks see, et Luualt tuleb väga palju pakkumisi ja tuleb just selle meililisti kaudu. Ja siis ma saan seda jagada, kui ma tean, et keegi on huvitatud või tahab midagi, et ma edastan selle ka surinal kellelegi edasi. Või kasutan ise mõne asja ära, näiteks ma olen siin käinud koolitustel. Et aga ma poleks seda ilmaski kätte saand, kui ma poleks seal meililistis olnud. Ei teagi, sealt ei jõua kohale. Et tegelikkuses on väga hea, kui sa seal listis oled.

Teeme nüüd ühe väikese teistsuguse ülesande. Võtke igaüks veel üks paber. Ma arvan, et siin on päris palju praegu. (läheb suminaks) Niisiis... Nii, vahel see info, mis tuleb meile neist kanalitest, mida me kõige sagedamini kasutame, see võib olla just nagu taustainfo või selline üldine hea-teada informatsioon. Aga proovige nüüd mõelda mingisugusele olukorrale, kus te saite kas siis mingit kanalit mõõda, mis mul siin kirjas on, või mingist muust, sellist hästi olulist metsandusalast informatsiooni, mis oli teile kriitilise tähtsusega. See võib puudutada mingi seadusandlust, mis teie tööd otseselt mõjutas, või mingeid hoiatusi, või mingit infot, mida, millega tuli kohe midagi peale hakata. Proovige ühe minuti jooksul meenutada mingit sellist olukorda. Ja pange paberi peale mõni märksõna kirja, et kui me arutleme selle üle, siis ei läheks meelest ära.

Kristjan: Just kriitiline?

Just, midagi väga olulist.

Kristjan: Ma tean küll,

Kaarel: Sa tahad kanalit ka siis või?

Nojah, ma mõtlen just seda olukorda. Ja siis... Mis kanalist see info tuli, just nimelt, ja siis võib-olla millega tegemist oli.

Martin: Ei tegele nii põhjalikult selle metsandusega, et võiks...

Liisi: Kuidas sa seda tahad, kas näiteks kui mingi seadusemuudatused tulevad mulle, kas sa tahad selle kanali nime, kuidas ma seda saan kätte või?

Jah, näiteks, kas see oli mingi meil, ajaleht, lehekülg, sõber ütles, ma ei tea, mida iganes. Nii, kes te midagi kirja ei pannud, teil ei, midagi ei meenunud?

Arvo: Nii kriitilist küll mitte.

Liisi: See oli see, et korraka oli see seadus, mis nüüd suvel kehtima hakkas, see avalikult ringi tatsamine igal pool. See oli kindlasti teil kriitiline.

Martin: Deimol oli sellega probleem.

Deimo: No mul ei olnud alkoholiseadusega probleem, mul oli probleem sellega, viis kopsu üle maksa see, et igameheõigus... Keskkonnaseadust selliselt laiendati, et võib käia, ööbida, lõket teha erametsas. Ja üks Kõivu-nimeline riigikogulane kukkus seda ajakirjanduses siis kohe nii ilusti kiitma, et me oleme suur Euroopa rahvas ja meie inimesed võivad kõike seda teha. A no see oli pärast, aga enne mina lugesin seda juhuslikult Riigikogu kuskilt, mul jäi ta silma, et Riigikogu hakatakse hääletama.

Kas te lugesite internetist või ajalehest või...

Deimo: Ma lugesin seda internetist. Ja siis tõstin selle asja ülesse nagu erametasliidu poole pealt, aga mainiti, et kõik on juba hilja ja see seadus võetakse vastu. Nädal aega enne hakkasin sellega tegelema, aga noh. See on muidugi idiootlik seadus, see oli täpselt sama idiootlik seadus, nagu see, et viina võib võtta igal pool, kus sa tahad, ja nii edasi.

Kristjan: Minul on ka seadusega üks näide, et Kuku raadios, lihtsalt sõitsin ja uudistes kuulsin, et kuulutati välja Nabala looduskaitseala, mis minu kui metsaomaniku jaoks tähendas seal ligi 100 hektari metsa sisuliselt kaotamist või riigistamist. Ja see sundis tegutsema, et esimene kõne oli siin naabrile. Et temal on sama olukord seal.

Ja kust te selle kohta kuulsitegi?

Kristjan: Kuku raadiost. Et see oli just eelviimasel päeval, kui Keit Pentus oli keskkonnaminister, ta tegi sellise ilmaliigutuse. Oli lootus, et vast veel venib see asi ja tulevad muudatused, aga...

Need olid vist mingid täistunni uudised või midagi sellist?

Kristjan: Jah, arvatavasti.

Kaarel: Minul tegelt oli ka Nabala, et ma läheks natuke varasemaks siiski. Et ma olin protsessiga, ma seda nägin teatud kriitilist poolt juba kohe alguses, et... Kui see info tuli. See tuli, ma pean mõtlema, et tegelikult pärast hiljemalt sain infot loomulikult keskkonnaameti veebi kaudu ja noh, e-posti kaudu üht-teist sai ka liigutatud siit, aga...

Liisi: Kas sa mõtled seda, kui Sakus olime või?

Kaarel: Jaa-jaa, see esimene. Aga ma praegust jäin täitsa mõtlema, kust kohast tuli see esimene signaal, et sellisel kujul sellise hullusega hakatakse tegelema.

Liisi: See papi saatis sealt. See Tuhast.

Kaarel: Ei, vist ei olnud.

Liisi: Minule tuli vähemalt temalt tükk aega enne, kui seda asja tegema hakati, saatis ta mulle juba informatsiooni, et tema on näinud selliseid andmeid.

Kaarel: Ei, seda küll, aga...

Kristjan: Keskkonnaameti kaudu esimest korda, et seal on ala ja kui suurt ala see hõlmab...

Kaarel: Jaa, täpselt, oligi nii. Tuligi sedasi, et ühesõnaga ma sain keskkonnaameti kaudu eitava vastuse, siis ma sain teada, et olukord on niimoodi, et see asi on juba töös. Aga tuligi ikkagi e-postiga mulle jah, ma ütleks. Lõpuks ka siis, kui see ülesse tuli.

Liisi: Meil tuli sedasi, et me tellisime uuringu ja see sama uuringu tegija kaasati sinna uuringu tegemisse. Ja ma küsin, et kas on valmis, ta ütles, et tead, nüüd on nii, et teie ei pea maksma, ma sain selle uuringu hoopis teise firma alt ära, et nüüd looduskaitseala moodustatakse. Ja uuring kaasatakse sinna hoopis siis, nende loodusväärtuste uuring. Et tegelikult ikkagi e-post või interneti teel on see tulnud.

Kaarel: Aga see Nabala oli vaieldamatult selline kriitiline.

Liisi: Jah, ütleme suurem osa infost ei käi ikkagi enam paberil, vaid käib ikka e-mailil.

Nüüd on Liisi, Kaarel ja Deimo toonud näiteid. Äkki Peeter või Arvo, kas teil tuleb ka midagi meelde?

Arvo: Noh, ega seaduse mitteteadmine ei õigusta, et sa seadust ei tea. Aga meil on ju Eesti riigis kujunenud selline olukord, et iga valitsus tahab vähemalt ühe korra metsaseadust muuta, kui ta mitte kaks korda seda ei tee, oma valitsemise perioodil. Ja noh, selle uue metsaseaduse muutusega päris oluliselt on asjad muutunud. Mõned asjad nagu läksid lihtsamaks, aga noh, ütleme, see, mis nagu meie sektorit siin puudutab, kes puidu hakkega tegelevad, siis seda asja nagu ei taband kohe aasta alguses ära, et esimest jaanuarist 2014 muutusid raiejäätmed ka metsamaterjaliks. Ja see tähendas seda, et neid tuleb sama täpselt samamoodi deklareerida nagu puidu müüki. Ja noh, see libises tükk aega vaikselt nii-öelda mööda, kui ükskord siis peaaegu pool aastat hiljem koputati nii-öelda maksuametist uksele, noh, mitte kaudses mõttes. Ja tuletati meelde, et teil on üks asi tegemata.

Liisi: Tegelikult on üks asi õhus veel. Ma lugesin seda uut seaduse muudatust, kus on öeldud jäätmete kohta ja saastetasud loodusvarade kasutamise kohta. Ja seal oli puit ka sees. Aga see on alles eelnõu.

Arvo, ma tulen teie näite juurde tagasi. Siis teile tuli maksuamet uksele ja olite plindris, aga te läksite arvatavasti kuskile infot, täpsustusi otsima selle kohta, onju?

Arvo: Ega siis polnud ju rohkem midagi vaja otsida. Siis võtsid seaduse lahti, lugesid läbi ja hakkasid seadust täitma. Kirusid ja vandusid küll, et, noh, mis see nagu meie tegevuses tähendab. See tähendab seda, et hakkepuitu, või ütleme siis puitu müüakse energiapuiduna lõpptarbijale energia ühikus ehk megavattides. Kuna seda väärtust ette sa ei tea, siis sa ostad seda kaupa puistukuupides. Ja nüüd vaja ka see uuesti teisendada maksuameti jaoks tihumeetritesse mingi totaka kokkulepitud koefitsendiga. Mis tähendab seda, et me peame oma ladu pidama kolmes ühikus. Noh, kellel seda vaja on. Lihtsalt lisatehing.

Kristjan: Asi rikub kõik dokumentatsiooni ära. Esiteks, metsateatise maht ei lähe kokku enam...

Arvo: Absoluutselt.

Kristjan: Kuna metsateatistes ikkagi enamus materjali on arvestatud likviidse materjalina seal ja keegi ei oska arvutada, kui palju alusmetsa ja mida sealt kõik kokku annab korjata. Siis teine asi on see, et metsaomanik ei oska enda poolt deklareerida, et kui sa oled hiljem viinud...

Vabandust, ma tuletan meelde, et selle vestluse teema on metsandusalane meedia. Et siis ma siis selle vestluse tõmban nüüd koomale. (naer) Jaa, sest muidu me istume siin väga kaua, kui me kõigest räägime. Aga mina näiteks ei tea, kust oleks võimalik metsandusalaseid seaduseid lugeda.

Riigiteatajast?

Liisi: Riigiteatajast.

Arvo: Samas ka, lähed täpselt sama moodi, et keskkonnaministeeriumi ja ameti kodulehe kaudu jõuad nende linkideni. Metsaseltsi, erametsakeskuse kaudu jõuab nende linkideni. Et see ei ole väga keeruline. Jõuad päris lihtsalt, lööd otsingusse metsaseaduse sisse ja oledki.

Liisi: Ütleme, pisut raskem on võib-olla, kui sa tahad mingisugust, ma ei tea, koefitsenti üles leida või mingisugust tabelit, midagi määrata, siis on nõks raskem, siis tuleb guugeldada ja kulub jupike aega enne, kui sa selle õige kätte leiad.

Arvo: Jah, et ega see info väga kõva kellaga ei liigu, et sa pead ise ikka otsima, eriti, mis seadusi puudutab. Ja nii, nagu need asjad on, et eriti, mis puudutab väga laia ringi, neid asju nagu ei kiputa väga avalikult ennem üldse esitama, kui asi juba käes on või nii-öelda sinu jaoks reageerida on hilja. Et see on nagu, kipub tavapäraseks muutuma.

Liisi: Tegelikult ta liigub, aga ta liigub, ütleme, teatud ametnike vahel ja kui nüüd ajakirjanik hakib selle sealt ülesse ja ütleb, et vat niiviisi on, siis muidu ta ei jõua tavainimese, või tavametsaomanikuni ta ei jõua nii kergelt. Kes ei loegi seda ringkonda, ta ei tule üldse selle peale, kui ta iga nädal ei loe, aga poole aasta jooksul korra, ta ei saagi kätte seda.

Millised on need kanalid siis, kus tavaline metsaomanik, kes ei uuri ise infot juurde kogu aeg Google'i abil näiteks, kust tema siis saab seda?

Arvo: Üks asi on kindlasti, lehtedest, jah. Et Maalehe lisad on nagu vist kõige enam levinud inimestel. Ja see on kõige levinum ajaleht, mis maal käib. Inimestele tulevad sealt need lisad kaasa, jah.

Liisi: Üldse ajalehed, nagu mis, käivad.

See on siis see Maalehe lisaleht, mis oli siin ka välja toodud...

Deimo: Metsaleht.

Jaan: Jaa, Metsaleht.

Arvo: Päevaleht vist siin proovis ka eelmine aasta ka teha paar metsalehte, aga see nagu vist sumbus ära. Maaleht on nagu traditsiooniline.

Deimo: Maainimene ei telli seda. Maainimene tellib omale selle Maalehe ja. Kes üldse tellib.

Liisi: Ja muidugi on metsaselts tegelikult ikkagi, meil Kohila, kui midagi on, lased listi laiali ja kogu see info on seal peal. Ise tead, tunned huvi või ei tunne huvi.

Kas teil käib Maaleht ja siis sellega seoses metsaleht?

Deimo: No loomulikult.

Kaarel: Mina ostan, ma ostan teda, mul ei ole tellitud, ma ostan reeglina siis kord kuus. Täna peaks olema, on Metsalehe päev.

Arvo: Jah.

Deimo: On põhjust.

Martin: Mul on igatahes kotis, aga ma ei taha välja võtta.

Kristjan: Nädala jooksul saab osta.

Tuleme nende tabelite juurde äkki tagasi ja vaatame siis neid kanaleid, mida te olete märkinud, et te eriti üldse ei vaata. Mis ei ole teie jaoks sagedasti kasutatavad ega olulised. Millised kanalid need on?

Kristjan: Minul on need telesaated.

Liisi: Minul samamoodi. Raadio, tele.

Jah, mis teised arvavad telesaadetest?

Martin: Juhuslikult.

Jaan: Kui peale satud, Osooni, noh.

Kaarel: Juhuslikult, kui peale satun, siis ma vaatan, et, aga see on nagu otsapidi metsandusega seotud, ma vaatan kergelt.

Martin: Selle jaoks aega ei võta, et lähed istud.

Liisi: Näiteks Eesti Looduse Fondi mina väga harva ka, kui vaatan.

Arvo: Jah.

Kaarel: Kui sul on eriline põhjus, otsid mõne juhatuse liikme kontaktandmeid, et siis lähed sinna ja vaatad.

Kristjan: Võib ühe repliigi öelda selle telesaadete kohta, et kunagi, no sellest on juba ka mõnda aega mööda, asjad on palju paremaks muutunud, aga siin uue riigi algusel ja 90ndatel aastatel ja kahe tuhandete esimene pool oli väga tihti sellised saated, kus ajakirjanik kõndis mööda korralikult tehtud raielanki ringi ja pani jala kännu peale ja teatas, et näete, mis siin on tehtud, mets on maha võetud ja võileivahinna eest välismaale müüdud. Ja selle asemel, et sellest ise mööblit toota. Ja kogu see jutt oli selline ja küllaltki metsaettevõtjate vaenulik, vähemalt mulle tundus niimoodi. Aga seda on kinnitanud ka paljud teised ja võib-olla see on üks põhjus, miks nad televiisorit ei vaata. Aga teine põhjus on ka minu isiklik, ma lihtsalt ei jõua palju televiisori ette.

Liisi: No reeglina ei jõuagi, ma arvan, enamus. Kellel on midagi teha, sellel ei ole aega seal teleka ees küll. Ja Kristjanil on õigus, tegelikult need saated on reeglina suhteliselt negatiivselt meelestatud metsa, ütleme raie või metsakasvatuse poole peal, et isegi siis, kui sa näed seal, et noor mets pannakse peale, sa tead seda, siis nad on ikkagi, et hävitatakse.

Millistest saadetest siinkohal jutt käib?

Liisi: Üksta kõik, noh, mis kõik need metsanduse omad on, kus kajastatakse mingeid raieid, ega seal väga palju positiivset ei ole.

Need on nagu siis...

Arvo: Vastupidi, need, mis on ikka päris metsandusliku suunitlusega saated, seal on asjad nagu paigas. Aga tavauudised.

Jaan: Tavauudistest tuleb läbi, et umbes...

Kristjan: Esialgu ikka looduskaitse saadetes oli ikkagi...

Arvo: Osoon oligi vist, enne Osooni oligi üks eraldi saade, Keskkonnauudised või mingi siuke.

Liisi: Jah, jah.

Arvo: See oli ka, jah, midagi sarnast.

Kaarel: Aga ütleme niimoodi, et paar head sellist saadet, mis, Kapital, kus on nüüd puidutööstuse kohta olnud kaks saadet, noh, need on tõesti olnud sellise positiivse nurga pealt ka. Et, mida tehakse, tehakse väga hästi, ja et see on ka rahvamajandusele oluline. Ainult et kaks saadet on Kapitalis seda olnud. Seda muidugi võiks tegelikult, kui ma vaatan, see ei ole mitte suunatud niivõrd metsaomanikule, vaid avalikkusele. Et siin tulekski minu meelest kahte poolt eraldi üldse vaadata. Üks on see, mis infot metsatööstur või ütleme, metsaomanik vajab ja teine on see, mida peaks siis tavainimene nagu, avalikkus.

Liisi: Kujundada seda mainet.

Kaarel: Just.

Deimo: Aga nende mõlema saate juures ei ole seda tunnet, jah, see puu on tulnud nüüd ikka Eesti metsa kasvataja juurest. Täpselt selline tunne jääb seal, et ta on ikka tulnud Soomest või Rootsist või Venemaalt. Tähendab, tähtis on see, et sellest puust tehakse head kaupa eksportimiseks. Aga puudu jääb see, mis tegelikult meie metsaomanikud, tähendab, see on meie metsast tulnud puu, meie inimesed on ta kasvatanud. Et see sama, et see lageraielank ei ole üldse halb asi, see on üks hea asi tegelikult.

Arvo: Aga jah, eks selles olime me ise ka natuke süüdi. Mitte meie konkreetselt, aga eks see röövmajanduse periood käis ju siit ka läbi koos selle korramuutusega ja see jättis oma jälje. Aga seda võimendati muidugi oluliselt ja väga pikalt veel juba ammu peale seda, kui see asi oli juba seaduste ja suhtumistega elimineeritud. Selline tampimine ajakirjanduses käis edasi.

Liisi: Praegu, mul on ka üks näide kohe tuua. Kui te sõidate Tallinnasse, vot seal, kus enne Tallinna linna piiri vasakut kätt raiuti kõrge männimets maha ja istutati, kas need olid need laulupeo või mis iganes need puudeistutustalgud, istutati uus mets asemele. Kui see maha võeti oli kõik kila kola täis. Kisamine, söimamine. Nüüd on ilus noor männik peal, niisuke poolteist, kaks meetrit. Vaikus, ükski ajakirjanik ei kirjuta. Ma pakkusin välja, et kirjutage, otsige vanad artiklid ülesse ja näidake, et noor mets on ilus.

Martin: See ei müü.

Liisi: No vot, täpselt.

Kristjan: Kokkuvõttes võib öelda, et praegu on ikkagi see ajakirjanduse suhtumine positiivsemaks läind, et kasvõi need looduskaitseprobleemid, et. Ikkagi seletatakse praegu ajakirjanduses ka seda metsamehe seisukohast ja seda, et see ei ole ikkagi nii üheselt võetav, et metsaomanik peabki kannatama selle all, kui riik tahab moodustada looduskaitseala või leiab sealt mingit piiranguid põhjustava looduskaitse objekti. Et selles suhtes on ajakirjandus aru saanud, et ma mäletan, üks ajakirjanik, keda ma isiklikult olen päris austanud, ütles sellises raadiosaates otse välja, et pole midagi, osad omanikud peavadki kannatama või leppima sellega, et nende maa peale tulevad piirangud ja ta ei saagi oma maad, metsa kasutada. Aga nüüd on ikkagi sellest laiemalt räägitud ja hiljuti oli ka pealtnägijas üks saade, kus lahati seda probleemi, et ka metsaomanik tahab enda metsa kasutada metsanduslikel eesmärkidel.

Ehk siis ma saan aru, üldine tendents on, et see, mis peavoolu meedias, metsandusalased uudised ja informatsioon on negatiivse alatooniga. Kuigi see paistab viimasel ajal natukene paranemas.

Kaarel: On paranenud, selles suhtes jaa.

Arvo: Väga pikalt oli ta jah, väga ühes väravas.

Liisi: Võib-olla pisut tendentslik või ütleme, see, kes seda saadet teeb, kas ta ei ole huvitatud, noh sellest, detailidest või niisugusest metsaspetsiifikast, või on see teadlikult vormitud.

Arvo: Nigu siin öeldi, uudis peab müüma. Aga...

Liisi: Positiivne uudis ei müü.

Arvo: Konflikt müüb. Ja siis kui seda tegelikult ei ole, siis see mõeldakse välja.

Martin: Ja kui raielank on sattunud tee äärde, siis on hea näidata, näed, võetakse kõik mets maha.

Peeter: See ongi, et oleneb sellest, et üleüldine ühiskonna hoiak ongi selline täna, et pigem, metsandustegevus on kahjulik kui kasulik Eestile. Kui sa lähed täna suvalise inimese juurde, küsid tänava pealt, kes metsandusest suurt midagi ei tea, et mis sa arvad metsandusest ja mis sa arvad raietest ja mis sa arvad tööstusest, siis ütlebki, et jumala eest, see on jumala paha paha paha.

Liisi: Jah, sest 60 või 80 aastat on kasvanud.

Peeter: Ja selle pärast need halvustavadki artiklid ja kõik asjad müüvadki nii hästi.

Niisiis...

Deimo: Metsanduse kahjulikkus, nii-öelda ajakirjanduse poolt halvustavalt suhtumine, ma toon ka selle näite, et kui näiteks metsaveoauto tekitab avarii, siis seda lauldakse nii, et oi-oi-oi. Kõik on üleval. Kui on külmutusauto, kruusaveoauto, ükskõik, mis muu asju vedav reka või asi, see on lihtsalt veoauto, suur veoauto, Scania veoauto, mainitakse marki või midagi. Aga nii kui on metsaveoauto, või isegi võtame selle sama suure koorilaste avarii, tegelikult see ei olnud metsaveoauto. Aga lauldi koguaeg, et see on metsaveoauto. See oli ainult nina. Seal ei olnud ei palgiveokäru, ei kraanat ei olnud järgi ega. Kogu aeg lauldi, et vot kui metsamehed, metsaveoautot ei oleks olnud, siis need koorilapsed kõik elaksid. Tegelt on see päris vastik.

Kristjan: Pala kooliõnnetus, jah, see minu onupoja tütar sai seal surma. Ja mäletan Postimehes sed artiklit, kuidas, kus oli illustratsioon juures, kus oli kirjutatud, et metsaveoauto ja illustratsioonil olid veel palgid ka peal. Aga see oli, ainuke seos oli sellega, et see metsa, see firma, kellele see auto kuulus, üheks tegevusalaks oli transport ja teiseks oli metsamajandus. Ja mitte mingit seost seal ei olnud metsaveoautoga.

Deimo: Sellel konkreetsetel autol ei olnud metsaveoautoga mitte mingit seost, absoluutselt ei olnud metsaveoauto.

Jaan: Kui võtta nüüd absurdikas, et mida inimene, kes ei süvene, ütleme artikli kirjutamisel asja, on täiesti, noh, kujutab asja ette, siis ta võib sellest erilise sita keerata, ütleme, eestikeeles välja, et ta on tõesti sitt. No viimane, mis ma vaatasin, ma lähen nüüd korra jahinduse peale, et uppusid ära Saaremaal sead, eksole. Hunt ajas taga. Ja siis on pilt juures. Tekstis on, et on üheksa tükki, kärus oli 12 siga. No milleks selline jama, no mis sa paned sellist pilti sinna sellise teksti juurde, kus sa kirjutad 9 siga, ja kärus peal on 12 siga. Ja sama on, ütleme metsaga ka, eksole. Täpselt nii ongi, kui on puud seal auto peal, siis on selles kirjutada maa ja ilm. Aga kui on kruus või mingi muu jama, siis ei ole mitte midagi.

Olgu, nüüd me oleme ebakompetentsest ajakirjandusest rääkinud päris palju. Võtame nende kanalite, erinevate kanalite jutu kokku. Ja äkki siis igaüks mainiks kolm põhilist kanalit või infoallikat, mida teie peate heaks ja millest tulevat informatsiooni te usaldate ja kasutate meelsasti. Eelistate.

Kristjan: Mina pean heaks RMK Metsameest ja selle väljaandjaid ja artiklite kirjutajaid. Ja siis on ajakirjanikest, kes metsa osas oskab kirjutada, minu meelest Viio Aitsam. Et ta on ennast tõesti hästi kurssi viinud.

Kus tema...

Liisi: Maalehes.

Kristjan: Maalehe Metsalehes.

Arvo: Väga pikalt jah, oli seal Maalehes.

Kaarel, millised...

Kaarel: Minul on, minul on tegelikult, no jah, ma siiski ütleks niimoodi, et minu jaoks on Eesti Mets, mul on ta tellitud, ma seda loen, ma pean seda oluliseks. See on ka tegelikult ainukene akadeemilist poolt natukene rohkem, noh, välja toov ajakiri Eestis üldse, mis metsandust käsitleb. Ja tegelikult ilmselt on ka, kui nüüd vaatan, siis see Eramets portaal, sealt tegelikult uudist jälgida, no midagi niukest, no lihtsalt jooksvalt, et need on olnud. Ja kui ma nüüd ilmtingimata peaks seda kolmandat panema, siis on see Metsaleht, Maalehe Metsaleht, aga ta on jah, selline, niukene, ka uudise keskne või selline.

Arvo: Noh, ta on nii väike.

Kaarel: Jah, ta on väikene, sellest paraku, et nad peavad millestki elama. Ja seda öeldi omal ajal, et kuna ta on nii populaarne, siis sinna pannakse tohutult reklaami, sealt saab reklaami eest hästi küsida. Samas see võtab jälle selle ruumi ära, et seal saaks nagu infot avaldada rohkem. Ütleme, jah.

Deimo, mis oleks teie arust?

Deimo: Ma arvan, et kõige loetavam, kui ma võtan inimese, metsainimese, on siiski jah, Metsaleht, eksole, ja seal on seda positiivsust piisavalt palju...

Ja teie eelistate ka seda, eksole?

Deimo: Jah, sest ta on, seal tuleb seda negatiivsust suhteliselt harva, praktiliselt ei tule. Noh, 100% positiivne on muidugi RMK kuukiri, 10 numbrit aastas, eksole, aga see on kinni makstud, seal ei saagi midagi negatiivset tulla, sealt ei jookse läbi. Aga ta on täiesti positiivne, et kui sa loed, siis saad selle positiivsuse kätte sealt. Ja noh, kolmas minu jaoks muidugi tahes-tahtmata on Erametsakeskuse portaal, mida ma pidevalt loen. Ega sealtki midagi negatiivset läbi ei jookse, sest noh, ta on Erametsakeskuse oma. Muidugi näidatakse seal ära need kohad, kus on negatiivsed artiklid olnud. See on ka positiivne, et näidatakse ära negatiivsed asjad.

Mm, Liisi, millised kolm tükki teie välja valiksite?

Liisi: Minul on Erametsa portaal, on number 1. Eesti Mets on number 2 ja siis siin on kord nii-kord naa edasi, et põhiliselt muidugi ma loen läbi selle Metsalehe, mis Maalehe lisas on, aga sealt ma infot väga palju ei saa, seal võib-olla kordab midagi või on, noh, kuidas ma ütlen, ta on liiga pealiskaudne või liiga üldrahvalik või selline, mulle sealt ei paku midagi. Et see jääb natuke selliseks õrnaks.

Niisiis siiani on kõigil olnud samad vastused. Kas kellelgi on midagi, mis erineks?

Martin: Mina rõhutaks Kohila Metsaseltsi. Et see on väga hea koht, kust väga palju head infot saab.

Liisi: Aga harva natuke.

Martin: Noh, head asja ei saagi palju. (naer)

Need on siis metsaseltsi meilid, kokkusaamised..?

Martin: Meilid, kokkusaamised, väljasõidud, jõulu- või advendiüritus, mis on kohe tulemas, ja kus me ka õhtust sööme ja vestleme ja räägime ja kogemusi...

Liisi: Alguses on koolitus ja siis...

Martin: Alguses on koolitus, jaa, ikka, kindlasti.

Nii, ja kas on veel kellelgi midagi lisada?

Peeter: Võib-olla on Puidutööstuseliidu koduleht ja sealt kaudu tulevad ka uudised. Noh, seal on nii palju neid, ka tõesti negatiivseid on olemas aeg-ajalt ja siukest ka natuke võib-olla, mitte päris õiget infot alati tuleb, aga üldjuhul küll.

Liisi: Vat siin on üks veel tegelikult asi, mida meil on kõigil erinev spetsiifika. Kes siin tööstuse ja tootmisega tegelevad, nemad jälgivad kindlasti seda hinna ja ütleme seda kujundust, ostu-müügi asju. Teised inimesed vaatavad seda märksa harvemini ja seetõttu on kindlasti meil erinevad need portaaliid või erinevad uudiste saamise kohad ka.

Arvo: No hinnavärk ei olegi nigu uudis, see on lihtsalt töövahend.

Liisi: Jah, see ongi. Aga kui sul on pisut metsa ja seda siin aeg-ajalt raiud, siis see on sulle, noh, nagu uudis. Kui sa siis vajad seda.

Arvo: Üllatus. Kas hea või halb?

Deimo: Üllatus, paberi puud on küttepuid odavamad.

Mis te arvate, millistest kanalitest pärineb see info, mida te ka oma sõprade ja võib-olla seltsikaaslastega koos arutate?

Arvo: No ikka samad kanalid.

Liisi: Samad kanalid.

Arvo: Ega neid ei ole siin väga palju, jah, mis seda eriala puudutavad, ikka need samad. Kõik loevad läbi tulevad asjad kõik.

Deimo: Võib-olla hea on see, et sõbra käest saadud infot jagan järgmisele sõbrale.

Arvo: Suuline pärimus.

Liisi: Põhiliselt ikka see meililist, mis meil on, liigub edasi.

Arvo: Ja toetan Martin samamoodi, et see, mis nagu läbi oma seltsi liigub, see informatsioon, et see on ka väga oluline ja just, et need koolitused on ikkagi asjad, mis, noh, ükskõik, mis asja sees sa ise ka oled, alati teise pilgu läbi asju nähes on kõigil alati midagi õppida, et see nii on, jah.

Liisi: Ja vähemalt sa tead, et sa ei mõtle valesti.

Arvo: Jah, või saad kinnitust veel oma asjadele.

Martin: Ma tahtsin seda just rõhutada, et meie metsaseltsi on sattunud väga niisugused asjatundlikud inimesed ka, et kasvõi seal ütleme, need mehed kõik siin mõlemal pool lauda, et mina olen siin kõige nõrgem lüli. Aga siis on meil veel Erik Kosenkranius seal, kes on kõva metsaspetsialist ja veel lisaks nendele, kes siin laua taga istuvad.

Mhmmh. On vedanud siis.

Martin: On vedanud. Ma olen olnud ka Tallinna metsaseltsi liige kunagi. Aga kui Kohila Metsaselts loodi, siis ma tulin Tallinnast ära.

Jaan: Tuleb õiges seltskonnas olla.

Martin: Tuleb õiges seltskonnas olla.

Proovime nüüd mõelda kastist välja. Et äkki on olemas mõni viis, kuidas oluline metsandusalane info võiks teieni jõuda, aga siiani seda kanalit pole olemas või siiani ta niimoodi ei jõua.

Arvo: Üks kanal on vist olemas, aga mina olen enda jaoks igasugused need molluraamatud ja asjad nagu välistanud, et ei ole kontot ega midagi, et seda kaudu liikuv info nagu ei jõua ja ma ei tunne ka sellest puudust. (naer)

Jaa, mis te teised arvate Facebookist metsandusinfokanalina?

Kaarel: Minul ta, ma ei ole ka selline online kasutaja, ma üritan pigem praegusel hetkel ameti järgi nagu kord päevas lihtsalt, iga päeva ka võib-olla ei satu, aga kord päevas, noh, ikkagi prooviks nagu sinna minna, aga see tekitabki nagu selle, see infovoog on nii suur, et sealt on keeruline seda, noh, välja nokkida, kui sa kord päevas. Vähemalt tuleks kaks-kolm korda päevas käia, et sa laseks nagu selle läbi. Ja noh teine küsimus on see, et kui sa tekitaks näiteks mingid grupid. Noh, see on nüüd see risk. Et ütleme, tavalise meililisti asemel on siis mingi piiratud grupp, kuhu pannakse üles. Et seda praegu siiski ei ole veel tehtud, kus sa saaksid vaadata seda poolt. Aga jah, tõepoolest on ka nii, et ühele osale inimestele

läheks see kindlasti see info mööda, et sa ei saa ainult sellele keskenduda. Et arvatakse, et oh, mis seal on, et keskendume aint ühele ja kustutame kõik ülejäänud infokanalid ära, siis ma arvan, et vähemalt pool nendest, kes seda infot vajaksid, jääksid üldse siis kõrvale.

Aga mingeid arvamusi Facebooki kohta, näiteks Kristjan?

Kristjan: Minul on, ma ei tea, kas see on enda viga või enda iseloomu viga, aga ma pikka aega ei suuda foorumeid ja seal hulgas ka Facebooki külastada. Noh, kui tekib mingi negatiivne mulje asjast, et siis kaob mõnekas ajaks see huvi ära. Ja seetõttu... Ma ei kasuta Facebooki väga palju ja sama on metsamajanduslike foorumitega, et mul on Erametsakeskuse foorumis konto olemas ja aeg-ajalt seda vaatan. Ja kui endal on mingit infot või enda küsimus on seal üleval. Seda on nüüd hulk aega möödas, kui viimati selline asi oli. Et kasutan väga harva selliseid asju. Aga ei ole põhimõtteliselt vastu. Ja võib-olla see ongi selles, mis Kaarel ütles, et lihtsalt ei suuda nii palju infot hallata, nigu kõik see pakub. Meilidega tuleb ka, noh, peale Kohila Metsaseltsi on väga palju asutusi, ringkondi, kes saadavad oma infot laiali, ka metsandusteemalist. Ja siis on juba nende meilide haldamisega, sealt saadava info haldamisega on piisavalt tegemist.

Arvo: Eks siin ongi see, et need, kes päris nii-öelda metsandust praktiseerivad, meil ei ole nii palju aega lihtsalt. Me peame ühe osa oma päevast ikkagi veetma väljas. (naer) Me ei istu ainult arvuti taga, et siis ongi, sa pead tegema valikuid, et kust sa saaksid selle võimalikult kiiresti ja konsentreeritumalt oma jaoks vajaliku info kätte. Et jah, ei ole aega ka väga sellise vahu sees supelda ja otsida sealt siis seda seebitükki. Et jah, nii ta on.

Kas te teised nõustute nende arvamustega?

Martin: 100%

Peeter: Mina just võib-olla tunnen puudust ühest siuksest üleüldisest võib-olla meililistist, kus võib-olla oleks rohkem seda infot kõik koondatud. Vaata kui sa praegu tahad miskit otsida, sa pead käima mööda erinevaid portaale, mööda erinevaid ajakirjanduse erinevaid lehti. Kui võib-olla oleks üks siuke üleüldine mingisugune metsandusalane meililist, kus sa nagu noh, näiteks nädala jooksul või teatud perioodi jooksul saad ülevaate enamustest uudistest, kus sa võtad selle lahti. Sest minul on see meil igapäevane töövahend ja kui sinna potsatab miski, siis vaatad kiirelt üle ja kogu lugu. Noh, muidugi ei ole ka keeruline tänapäeval neid portaale läbi käia. A mis puudutab Facebooki lehte, siis see, noh, ma arvan, et erialast võib-olla infot, kuna metsandusega tegelevad pigem nagu rohkem siuksed vanema generatsiooni inimesed, siis nad sellel ei näe pointi, aga võib-olla kui harida nigu, ütleme siukest üldrahvast, siis võib-olla Facebook võiks olla üks kanal, mida kasutada.

Liisi: Vahepeal see Erametsakeskuse leht töötas väga hästi. Aga seal on ka niisugused nagu perioodid, et vahepeal töötab jube hästi, siis see info tuleb, siis nagu mingi klõps käib, et seal ei ilmu tükk aega või tuleb seal üksikult. Kõike sealt ei leia. Et see kuidagi mingite pauside järgi töötab.

Mis te teised tunnete, kas võiks ka olla mingi üks kanal, kus on info kontsentreeritud nagu?

Arvo: See on hea mõte küll jah.

Liisi: Võiks küll.

Arvo: Et kui midagi sellist oleks, kus saad selle ühe kaudu läbi viidete, linkide edasi liikuda, oleks oluline ajavõit juba enda jaoks ja nii edasi. Natuke hajutatult info hankimine on oluliselt aeganõudvam.

Kaarel: Neil on tegelikult see probleem, et Eesti on nii väike. Ma toon selle sama, noh, EUWID, või noh, kuidas seda hääldada, E-U-W-I-D peale. Et seal on ta, ja ega tegelikult minu arust Forest ka, ta on sorteeritud valdkondade kaupa. Võib-olla peaks ka olema ta rohkem sorteeritud valdkondade kaupa, et kui sa tahad saada metsatööstusega seotud infot, siis on sul see seal, metsakasvatusega on sealpool, looduskaitsega sealpool, mingid metsandusküsimused on sealpool. Tõepoolest, kui sa jooksvalt jälgid, siis ta võib-olla ei koorma sind, sa lased silmad üle ja ongi kõik. Aga kohati tuleb sinna tõesti sellist, noh, muud infot ka nii palju peale, et sa ei jõua kõike tähele pannagi. Noh, loomulikult, ma ütlengi, et kui mul noh, on nüüd lihtsalt vaja selle, näiteks ma teen ka Erametsakeskuses põhjalikult pikemat analüüsi kord kvartalis, noh, siis ma tõepoolelt lappan, teen natukene rohkem tööd selle nimel. Aga muidu ilmselt ei viitsiks nii palju ka vaadata. Kui sul jääb seal mõned päevad juba vahele, siis sinna vahele on tulnud ikkagi ka sellist asja, mis sind nagu väga ei köida.

Liisi: Aga muidugi see on ka selle, ütleme taseme erinevus. Kaarel on nagu see, ütleme proff või spetsialist. Selge see, kui siin tuleb lihtsalt Maimu maalt ja tahab ka midagi infot saada, siis teda kindlasti ei rahulda selline tase, nagu Kasparit, vaid ta tahab saada lihtsalt, eesti keeles ja täpselt selles osas, mis teda huvitab, olgu selleks puu istutamine, olgu mingisuguse asja mahasaagimine või mingi töömehe või tööriista hankimine. Ta tahaks saada kiirelt ja kergelt selle kätte. Selles mõttes võiks ta olla diferentseeritud.

Peeter: Aga seal ongi, see meililistis võib vabalt olla selline mingisugune, ütleme, siukene pealkiri, päis ja kogu lugu. Sa lappadki läbi. Mis sind huvitab, selle võtad lahti ja ta suunab sind teatud portaali, kas Delfisse, Puidutööstuse kodulehele, RMK lehe peale, ma ei tea, võib-olla mõne välismaa lehele, aga sul on ülevaade ühes kohas.

Liisi: Ei, see oleks täiesti normaalne, kui ta nii oleks, eks ole.

Kaarel: Ma arvan, et siin on tegelikult põhiprobleem selles, et kes peaks seda tegema...

Jaan: Jaa, kes haldab seda listi.

Kaarel: Sama EUWID on tegelikult tasuline portaali ja sealtpoolt saab, mina loomulikult tasu ei maksa, ma kasutan üldjuhul avatud kanaleid või siis sa saad teatud piiratud seda, noh, infot. Ja meil lihtsalt ei ole seda tarbijat, et saaks seda maksta. Aga mul ei tasu seda osta, sest Erametsakeskus ei ole elu sees valmis poolt ka seda maksma, mis see tasu on. Ja sealt me jõuamegi selleni, et Eestis 1,3 miljonit inimest, millest on metsamehi, metsaomanikke muuseas pidi olema ligi 100 000, seotud metsaga. Tohtu arv. Aga Eesti Metsa, vähemalt siin mõned aastad tagasi, kui ma seda ise promosin, oli tellijate arv 200. Et noh, siis võite ise nagu arvata, kes selle eest maksaks. Või peaks maksma.

Arvo: Noh, ta vist liigub ka väga palju asutuste kaudu ilmselt.

Peeter: Ma just hakkasin praegu mõtlema, et kust mul see üldse sattund on. Ma ei mäletagi tõesti, see kuskilt ajast tiksub meili peale, ma küll ei tea, et ma oleks kunagi midagi maksnud selle EUWID eest.

Kaarel: Ei, jah, ma ütlengi, aga seal on sul portaal ja seal on...

Peeter: Ei, ta on vist jah tasuline.

Tuleme nüüd paari konkreetse näite juurde, mis on ka siin käega katsutavad. Ma annan teile kõigile ühe Eesti Metsa ja ühe Sinu Metsa. Saadame need kõigile. (intervjueerija jagab kõigile ajakirjad ja kleepsud) Ja ma annan teile ka ühed kleepsud. Ning ma palun teil kõigil lapata neid ajakirju. Kas kõik on saanud? Ja siin on nüüd klepsu. Et lapake neid ajakirju, ma ei palu teil nagu neid läbi lugeda, selle jaoks ei ole meil aega. Märgistage nende kleepsudega, millised lood pakuvad teile huvi, mida te sooviksite lugeda edasi. Igal ühel on 10 rohelist klepsu, see tähendab 5 klepsu ajakirja kohta. Otsige igas ajakirjas viis lugu ja märgistage need roheliste kleepsudega, sellised lood, mida te tahaksite lugeda, kui teil oleks rohkem aega. Ja siis nende kollaste kleepsudega märkige mõlemas ajakirjas 5 lugu, mis teid üldse ei huvita, mida te pigem ei loeks või loeksite kõige viimasena.

Peeter: See 5 on nagu kahe ajakirja peale kokku? Või kummalegi viis?

Arvo: Kummalegi viis, jah.

Just, kummalegi viis.

Liisi: Kumb see nüüd...

Arvo: Roheline läks sellele...

Liisi: Sellele, mida lugeda tahan, jah?

Just.

Liisi: Ja kollane sellele...

Kaarel: On sul veel neid klepse?

Aa, jaa, ma tekitan kohe juurde. Teeme selle ülesande jaoks mingi, umbes alla 10 minuti. (intervjueeritavad uurivad ajakirju)

Martin: Ja viis kummaski, jah?

Just, viis rohelist ja viis kollast kummaski. Viis kõige paeluvamat ja viis kõige ebahuvitavat.

Deimo: Tuleb öelda, et seekord see Sinu Mets on nii heade artiklitega, ei tahagi kollast panna. Hea kui mõned, viis paremat ära panen.

Peeter: Ma olen Deimoga nõus, et ma pigem ka, ütleme, niukseid kollaseid ei paneks, sest küsimus on ajas, palju sa jõuad nagu läbi lugeda. Kui aega oleks, siis loeks kõik arvatavasti läbi. Kui aega on vähem, siis kõike ei loe. Ma võtan oma kollased siit vahelt välja...

Aga proovige siiski, selle pärast, et need lood, mida te siis ei märgi on justkui nagu keskmised, onju.

Deimo: Hea küll.

Martin: Nii kiiresti ei jõua süveneda.

(lapatakse ajakirju)

Martin: Kõike võiks lugeda, miks ma peaks panema neid kollaseid?

Jaan: Selles osas ütleks rohkem seda, et neid loeks nagu vähem kui et mitte ei loeks. Et päris nii ei ole. Igas artiklis on midagi.

Te hakkate ühele poole jõudma vist vaikselt, onju?

Niisiis, viimased kleepsud, onju.

Liisi: Ja need saadan sulle?

Ei, nüüd võiks natuke arutleda nende üle. Kummast ajakirjast te sooviksite alustada? Näiteks Sinu Mets, onju. Milliseid lugusid te pidasite sealt siis huvitavamateks, enda jaoks kõige olulisemateks? Ja palun, kommenteerige enda valikuid äkki lühidalt. Martin?

Martin: Tegelikult ma panin suvaliselt, ega siin väga... Ma loeks kogu selle ajakirja läbi hea meelega. Aga kuna kohustus oli selline, siis ma hakkasin algusest peale lappama, et "Omanik: raielanki on lausa ilus vaadata". Et sellisest teemast saab rääkida. Siis on siin see, mida ma just lugesin hiljaaegu ka, jäi meelde, et väikese tegija pinnaseketas. Väga huvitav asi, mida oleks võimalik siin Eestimaal kasutada, aga mida vist eriti ei ole veel saadaval. Kuidas ikka maaomaniku jahiõigusega on.

Siiani väga praktilised.

Martin: Jah, praktilised ikka. Märka ka väikest ulukit.

Jah. Kas teistel on ka sarnaseid artikleid märgitud? Või pigem mitte?

Deimo: Väikese tegija pinnaseketas, kui üldse kollast panna, siis ma panen sellele, sest ma tean, et võsalõikuri otsa... Satelliit või, reduktor ei pea vastu. Nii et kui paar hektarit ära teed, siis vaatad, reduktorit ei ole.

Martin: Seda ta kirjutas ka siin.

Deimo: Kunagi, kui ta esimest korda näitusel oli, siis ma olin ka vaimustuses sellest, siis natuke aega tegin ja ta omadega ühel pool oli, siis oli selge, et unustage niukene asi ära.

Aga Deimo, millised lood teile meeldisid Sinu Metsast?

Deimo: No põhimõtteliselt samad meeldivad ka siit. Raielanki on ilus vaadata, tähendab, kui raielank on tõesti ilusti ära tehtud, noh. See maapinna ettevalmistamine järeltulevale metsa põlvele on tegelikult

raielank. Vana mädanenud mets, see on õudus. Kui ta on hästi tehtud, on hea. Järgmine on see, et istutustöödeks tuleb valmistuda juba sügisel. Kui kevadel 15. mail inimene ärkab, et tahaks nüüd kultuuri teha, on ikka hilja juba, et siin oleks kindlasti. Iga võsalõikur metsa ei sobi, see põhiartikkel. Jumala õige artikkel, midagi ei ole teha, ju ta siis ei sobi. Noh, kuidas siis maaomaniku jahiõigusega need lood on, panin selle ka, see on ka üks hea, õige artikkel. Ja viimaseks sai siis rohelise klepsu igaüheõigusel on nüüd uus alus, noh. Niukseid artikleid peaks ka olema.

Veel mingeid näiteid meelislugudest?

Liisi: Mina ütlen kohe, et näiteks mina panin selle kollase klepsu sellele ilus vaadata raielanki, see mind ei huvita, siit ma ei saa mitte mingit infot. Aga minul on pandud, et see metsateatist saab ise registreerida, ma võin öelda, et see on võib-olla niisugune info, mida ma kindlasti edaspidi vaatan. Või loen pidevalt seda. Ja mind ei huvita ka mingi suhupistmis või kokanduskursused või mis iganes, kuidas mingit mahla teha või misasja. Sellised mitte. Aga samal ajal on teejuht seentemaailma väga kasulik teada, oskad hinnata neid seeni, mis ja kus. Näed haigused ära, mis puul viga on. Ja lehesöödikud lepal, teiselt poolt väga kasulik artikkel jälle, et oskad suu kuhu panna ja... (naer). Nii et selle poole pealt on täiesti, noh, meil on nagu erinevad hinnangud, et kes millest midagi huvitavat saab.

Jaan: Ma arvan just praegu, Liisi, viimaseid sõnu, et see ongi spetsiifiline, kes millega tegeleb. Konkreetselt Liisi oli vanasti kultuuripealik, vanast ajast võtab neid asju, mis temal on nagu.

Liisi: Mis mind huvitab.

Jaan: Jah, täpselt. Ja niimoodi tööstusemehel on omad need, mida ta siit tahab lugeda või vaja on. Mina kui metsamees, ma ka mõtlen selle peale, et mul oleks kevadel vaja istutusmaterjali, noh, täpselt nii ongi. Et millega sa tegeled, selle sa kindlasti loed kohe läbi ja pärast lappad teise ringiga need, ütleme, asjad, mida sa loed teises järjekorras. Kui on sulle endale hingele lähedasem, need vaatad ikka kohe.

Liisi: Samal ajal mind näiteks, ma ütlen, see kokanduskursus ja parimad metsamajandajad kohtusid Pärnumaal, kui mul on kiire, mind ei huvita see, kes kuskil kohtus, mul on täiesti ükspuha see. Võib-olla kui Kaarel pilt siin näiteks on, siis vaatan kohe hoolega. (naer)

Nii et Liisi, teid reeglina ei huvita nagu, organisatsioonide tegevused, aruanded...

Liisi: Need ei ole aruanded, need on niisugused populistlikud kajastamised. Ma tahan informatsiooni, mul on vaja aega, ma tahan saada selle kätte, mis mind huvitab. Kiiresti kätte ja mis mind ka, ütleme, mis mul on vajalik. Kas mingi uudis... Aa, aga kui mingi selline putukas on, ma tean, et see on see putukas, ma, noh, suurendan oma silmaringi selle ajakirjaga, mitte ei loe seda, mida ma niikuinii tean. Ma ütlen, kui Kaarel pilt on, siis ma olen nõus seda vaatama, aga kui seal on mingid x-mehed, mind ei huvita, kus nad käisid, mis nad tegid, ja et nad on parimad, see ei anna mulle mingit infot.

Jaan: Väga Liisi ajakirja ei vaata, sellepärast, et Kaarel on tal ees.

Martin: Kuule aga kui oleks Jaani pilt, kas sa siis vaataksid?

Liisi: Jah. (naer) Ta on külavanem, ma vaatan teda.

Arvo: Ikka pilk on võimu poole.

Liisi: Naiste värk.

Peatume äkki korraks nendel lugudel, mis te ebahuvitavamateks märkisite. Võib-olla siit mingeid arvamusi Sinu Metsa ajakirjast siis.

Kaarel: No mina, okei, ma võtan otsa lahti, pärast sa saad ise vaadata neid, niikuinii sa teed oma analüüsi, märgid need ära. Aga tõepoolest, ma olen natuke kahe vahel siin, kuna ma olen kehv jahimees ja ma pidin nüüd valima, pingerea tegema, siis Eesti Jahimeeste seltsist teated ma jätsin, praegust panin selle kollase klepsu, mis ei tähenda, et need halvad oleks. Ma ütlen, ma loen, reeglina lasen terve ajakirja läbi. Nüüd panin lihtsalt pingerea nende jaoks, mis minu jaoks siis võib-olla natuke huvitavamad ja aktuaalsemad. Ma jätsin seened küll märkimata, kuigi ma, tähendab, positiivse poole pealt. Näiteks samas ma tean seda tõesti, et lehtede kahjurite poole ma märkisin ära positiivsena. Tõepoolest, midagi suhupistmiseks, selle ma jätsin ka märkimata, samas seal kõrval need vähemtuntud metsamarjad, minu jaoks on nad kõik tuntud, aga ma mõtlesin, et võib-olla kellegi teise jaoks on nad olulised, ma jätsin selle pärast märkimata. Siin ma kaalusin selle jahimeeste seltsi ja seda poolt. Ka puude aastad ei ole vennad jäi mul nagu praegust märkimata, sealt ma saan vähe infot. Kollasega märgitud, just jaa. Ja üks, ahah, sügis toob ulukid sagedasti tee peale, selle ma jätsin ka, see on, ütleme...

Arvo: Loomulik.

Kaarel: Loomulik, ja üldiselt siin nagu väga midagi revolutsioonilist ei olnud. Ja sama asi oli selle ohustatud liike ohustab salakaubandus, noh. Tundub seda vaadates, et ajakiri oli vaja lihtsalt, kas täis kirjutada või jahimeeste seltsil oli mingisugune ümber nurga positiivne spin panna, et need kaks varianti. See on muuseas üks kõige nõrgemaid, kogu selle ajakirja kõige nõrgem artikkel on ohustatud liike ohustab salakaubandus. See on üldtuntud fakt ja ma näen siin teatud spinni lihtsalt selles asjas.

Kas keegi tahaks midagi veel välja tuua?

Kristjan: Mina võin öelda seda, et enamus asju läksid siin Deimoga kokku nende artiklite pealt, mis lugeda on plaanis. Välja arvatud see, et tasub valmistuda juba sügisel. Ma mõtlesin, et ma tean seda. (naer)

Kaarel: Ma alguses panin ka selle, aga ma pärast võtsin ära.

Kristjan: Aga siin roheline ehk siis loetav või kindlasti loetav on siis see võsalõikur. Siis igaks juhuks mõtlesin, et viin kurssi ka ennast metsateatise iseregistreerimisega. Kollane, siis mida jätaks vahele, on Rakvere metsaühistu kohta kirjutada. Et natuke jääb kaugeks. Kuna ma jahimees ei ole, siis seakatku jätan välja. Ulukiseirajad jätan välja. Samas oli see artikkel ka, algul ma vist panin korra roheline, või selle kollase klepsu siia, aga ma mõtlesin, et... Neid kollaseid ka igale poole ei jõua panna. Ja mingi valik tuleb teha. Siis jätsin selle asemel jätsingi välja märka ka väikest ulukit.

Nii, aitäh, Kristjan. Võtame äkki selle Sinu Metsa arutelu kokku, et kui oluliseks te peate ajakirja Sinu Mets enda jaoks?

Kaarel: Minu jaoks on ta ikkagi...

Deimo: Mina näiteks ootan teda, et mis järgmises numbris on.

Kaarel: Mina, kui ma peaks talle viie-palli skaalas panema, siis korralik neli.

Deimo: Kirjutajaid teame, tunneme, nende käekiri on selge, mida ta seekord kirjutab.

Liisi: Ja ebaõnnestumisi ka ei ole kellelgi ikka, või sinna...

Kaarel: Ei, mina ütlen, neil ei olegi seda infot, et noh, ma panen ikka nelja. Seda infot on tegelikult vaja, et, tõepoolest, et meil ei ole ühtegi ka sellist teist kanalit, mis võib-olla seda poolt nagu ikka tooks. Alati ei saagi eeldada, et sul on teda igapäevases töös vaja, on asju, mis on lihtsalt silmaringi laiendamiseks. Tõepoolest, näiteks mina olen vaadanud ja kasutanud nii nende kahjurite poolt kui seente poolt, tänu sellele, et valdkonna sisemist kompetentsi on natukene tunda ja noh, lugenud selle pilguga.

Liisi: Näiteks see Kalju Vooremaa kirjutab päris mitu korda siin niisugustest haigustest, noh, mis just näed väljas. Ja mingi uus asi tulnud. Et noh, ei leia nimesid, siit leiad naksti ülesse selle. Kaks korda ma olen leidnud.

Arvo: Eks selliste ajakirjade lugemine ja ootamine ongi professionaalne kretinism. Seda muud meelelahutust on sul igapäevases ajakirjanduses jookseb ju pidevalt. Aga see käib sul ju ainult kord kuus.

Kord kvartalis lausa.

Peeter: Jah.

Arvo: Jah, või on ta veel harvem. Et igal juhul on ta oodatud ja huvitav, et mingit just erialast kirjandust me kõik ju vajame. Ja siin on ta natukene lihtsam vormis ja, noh, ta ei anna meile võib-olla väga palju teadmisi juurde, aga ikkagi, et oma nii-öelda arvamusele kinnituse saamine on ka nagu hea. Alati leiad ka mõne väikesed nüansid selle seest.

Jaa, küsiksingi siinkohal, et kui unikaalseks te peate seda infot, mis tuleb sellest Sinu Metsast? Ehk siis kas see, info jookseb kätte mujalt?

Arvo: No ta võib joosta...

Kristjan: Absoluutselt unikaalne ei saa ta olla.

Arvo: Ta on valmis pandud siia. Sul see otsimise vaev jääb nagu ära.

Kaarel: Just nimelt, et ma tegelt selle jaoks vaatasin, et mis seal küll uut on. Või enda värskendamiseks, et eks see võsalõikaja pool nagu, noh, kui sa igapäevaselt seda ei kasuta, siis nüansside ületuletamine on näiteks kasulik, et sa ise mingeid lolluseid ei teeks või oskaks nagu mingile asjale tähelepanu pöörata. No

siin ma tõin välja täpselt selle haiguste poole, mis mind nagu lihtsalt huvitab. Või siis nende kahjurite poole pealt, et see on selline info. Küllap ma leiaks seda ka kuskil portaalis surfates ja ja jälgi ajades ja mingi tudeng on võib-olla magistritöögi teinud, kuid siin on ta kuidagi lihtsamalt kokku võetud. Ja ma saan ta nagu kergemini kätte.

Arvo: Ja noh, teine asi, mis on ka, et kui ta on sellisesse kohta juba välja pandud, nii-öelda üles kirjutatud, siis tähendab seda, et on mingi probleem. Et järelikult tuleb omal ka natukene silmad lahti hoida ja vaadata, mis nagu on oma metsas või siin kellelgi selle piirkonna metsades toimub. Noh, nad on ikkagi siuksed päevakajalised ja aktuaalsed sellel perioodil, kui ta avaldatud on.

Liisi: Siin on veel üks asi...

Kaarel: Siin üks osa ongi tegelt see päevakajalisus ja aktuaalsus ka. Siin antud juhul on see jahinduse teema ja siis oli ka seda igaüheõiguse teemat, et see aktuaalsus ja päevakajalisus on sama moodi tegelt oluline.

Liisi: Ja et me räägiksime, kõikidest nendest asjadest, mida me räägime, et me saame rääkida, ühesuguseid mõisteid kasutada, ja et me saame aru, millest teine räägib, kui see on niiviisi ühtlaselt kajastatud. Et noh, a la seda jahindusseadust ja, et me teame, milles see probleem on püsti tõstetud just, et siin on näha see tipp või see nurk just, mille peale rõhutakse.

Martin: Ma ütlesin seda ka veel, et tegelikult on ikka väga meeldiv lugeda niisugust ilusat ajakirja. Just ilusad värvilised pildid, väga hea kvaliteediga. See paneb mu lugema. Ma mäletan, kui ma koolis käisin, 50ndatel, 60ndatel aastatel, siis olid kõik must-valged, ei tahtnud seda asja õppida, kuigi see sama tarkus on praegu ka raamatutes. Aga et ta on ilusti sulle ette toodud, sa meeledki lähed võtad selle kätte ja hakkad lugema.

Lähmegi äkki sujuvalt Eesti Metsa juurde, kuna see juba vist paljudel lahti on käes. Peeter, mis tüüpi lugusid teie sealt välja tõite kui huvipakkuvamad?

Peeter: Ma ausaltöeldes, nagu ma ütlesingi, et kui mul vähegi aega leidub... Selle ajakirja lugemiseks mul oli aega, ma istusin Soome laeva peal, ootasin, millal mind autost välja lastakse, või laeva pealt maha lastakse, siis ma lugesin otsast lõpuni selle läbi. Ma loeksin ta kindlasti otsast lõpuni läbi. Aga siin ma arvan, esma... Noh, kui ma paneksin, mis siin oli... Erialane info puhtalt jällegi, on Euroopa energeetika pöörab pilgu hakke poole, näiteks kindlasti, ma loeksin läbi esmajärjekorras. Noh, siis natuke võib-olla uuriks ka seda debatti jahimehed versus maaomanikud. Mis mul veel siin oli? Siis oli küsimus, et ühistu tegevus kindlasti mind väga huvitab ja vähegi erialaselt siis juba, mis toimub. Ja siis järgmine artikkel oli ka siin ühe tööstusettevõtte kohta. Ja üks viimane artikkel oli siis väärindamise kohta.

Jah, jah. Ma küsiks vahele, teema, mida te puudutasite just, mis ajahetkel te loete Eesti Metsa või Sinu Metsa? Kas hommikukohvi kõrvale, kohe, kui ta tuleb postkastist otse, enne magamaminekut või ma ei tea, metsas või... (naer)

Peeter: Igal vabal hetkel. Ma ütlen, et mul oleks praegu viimane Maalehe see Metsaleht näiteks autos, kui mul tekib mingi võimalus, ma ei tea, istun kuskil ummikus, kedagi ootan, siis ma võtan ta ette ja loen

ta läbi. Ja tihti niimoodi mul mõned ajakirjad autos lokusvadki. Mõnikord, näiteks praegu viimane, see Äripäeva see, metsamajanduse lisa on tööjuures laua peal. Tekib mingisugune paus, siis ma kindlasti võtan ette, loen ta läbi.

Kaarel: Mina loen tavaliselt, tegelikult mul öökapi peal ikka jupp aega, aga reeglina enne magamaminekut. Või siis mingil põhjusel läheb uni pealt ära ja mul on vaja uuesti uinuda, siis ma võin ka lugeda seda. Ja muuseas, viimase Eesti Metsa, ei, viimase Metsamehe, see RMK, ma lugessin ta täpselt niimoodi ära. Aga enne seda ta oli mul niimoodi mingi nädal aega vähemalt seal peal olnud juba.

Deimo: Mina loen enamasti niimoodi, et ma tean, et täna on ikkagi, kui ma koju lähen, eksole. Võib-olla ei jõua enne AK-d, aga ma võtan ta kätte, kui ta tuleb värskelt, süön kõhu täis, ennem AK-d hakkam teda sirvima, peale AK-d veel juurde, teleka kõrval lihtsalt loen need asjad, mis mul on, noh, kaasa arvatud Eesti Jahimees, eksole. Kui ma teda ära ei loe ja panen ta sinna virna, siis sinna ta jääbki ja paari-kolme kuu pärast avastan, et kurat (lööv rusikaga lauale), seda ma ei olegi näind ja hea, kui ma ta katlakütmise juures enne ta kätte saan, mul on see täiesti lugemata. Siis vean ülesse tagasi, naine on ta ju katla juurde viind. Kui kohe läbi ei loe, siis... Ja lõppude lõpuks, järgmine küsimus on see, et kui mingi hea asi on, siis järgmine päev telefon kõliseb ju. Et kuule, mis sa sellest arvad ja see mees arvas nii või see on niimoodi, et igal juhul, kui tuleb väga hea, küsib järgmine päev keegi ikka midagi. Ja kui ma ei ole lugend, noh, kuidas sa siis ei ole lugend?

Okei. Mm, veel mõtteid?

Martin: Mul on täpselt sama lugu, et nad kogunevad sinna öökapi peale. Vaatad, et oi, seda peaks lugema, aga praegu ei jõua, ma panen siia. Ja siis jääb sinna kuskile alla ja siis ükskord avastad, et oi-oi. Ja naine ütleb, et ega sa ei loe seda nagunii kunagi, viska ta parem ära. (naer) Mul on see veel lugemata, no ma ei saa seda ära visata. Ja öösel, nagu Kaarel ütles, kui öösel läheb uni ära, siis ma ka vahel võtan veel Maalehe lahti, teen veel ristsõnasid, vot siis öösel äkki on mõistus lahti.

Arvo: Mina loen ka pigem nii-öelda selles stiilis nigu sina, et nii, et kui kuskil selline auk tekib, et päris niimoodi, jah, öökapi peale ei pane. (naer) Mul ei ole vaja lugeda selleks, sest... (naer) ...Jään kohe magama, kui voodini jõuan.

Deimo: Pigem on see sama teleka ees, et loed loed loed, see artikkel võib huvitav olla, aga juba magad. Kuule, kell on 12, magama peab minema, nalja teed või. Aga vahid teleka ees, ajakiri käes.

Arvo: Aga jah, päeva peale ikka tekib vähemalt selline hekt või huvi ja kui ta siis just sul nagu silma ja käeulatuses on, siis leiad alati selle aja, et. Kõigepealt jah, sirvid ta läbi ja teed selle valiku, mis järjekorras sa hakkad lugema. Lõpuks ta lõppeb ikka sellega, et kõik asjad vaatad üle.

Kaarel: Noh see on küll õige, tegelikult sirvid ikka läbi ja üldjuhul on ta ikkagi, noh, viite võib-olla ei loe, aga 2-3, seda proovid nagu kasvõi diagonaalis enda jaoks läbi võtta esimesel võimalusel.

Peeter: Mul muideks tekkis küsimus siin, võib-olla suurele ringile, ma ennem olen kunagi uurinud, aga kas neid ajakirju üldsegi mingil digitaalsel kujul ka nagu eksisteerib? Ma olen nagu võib-olla vähe siuke noorem inimene, kes kasutab hästi palju telefoni ja ma tegelikult väga palju asju ka loen telefonis.

Kaarel: Nüüd ta vist ei ole tulnd, aga varem oli ta artiklite kaupa, aa, nüüd nad on siis teinud selle.
(intervjuuritavad näevad ajakirjas digitaalse versiooni reklaami)

Liisi: Minu meelest Maaleht tegi kättesaadavaks, kui sa oled tema tellija, siis ta andis sulle mingi koodi ja selle koodiga sa saad sinna sisse, saad seal igasuguseid asju lugeda. Aga mul on niisugune tunne, et seda ei saa, et seal ei ole neid reklaame sees või, seal on ainult artiklid. Et kui siin on vahel mingi niisuke reklaamihõnguline asi, mingi infoasi, mis ei paku huvi, või müüakse, et seda seal minu meelest Maalehe kodulehelt ei saa.

Peeter: Sest ma olen konkreetselt näiteks Delfit, ma ütlen ausalt, ma just loen roolis ja autos, kui ma sõidan. seda tegelikult ei tohi teha.

Martin: Pika maa peal, jah?

Peeter: No, isegi lühema maa peal mõnikord. Et miks ma mitte, kui tekiks selline võimalus, siis ma kasutaks seda.

Kas teist keegi on lugenud neid ajakirju digitaalsel kujul?

Liisi: Ma ütlen, minu meelest neid ei avaldatud tervel kujul.

Peeter: Siin näidati praegu mulle just, et on olemas.

Liisi: Ei, see on nüüd tulnud, siis võib-olla.

Jaani: Varem ei ole kindlasti.

Ehk siis ei ole teinud seda?

Deimo: Mina proovin küll nimme sellest eemal olla, sest tegelikult metsa kaardid ja kogu selle metsanduse asjad, avalikud täiendused, mis seostub inimeste konsulteerimise, kõigega, seal arvutis olekut on nii palju, et ma eelistan paberi pealt lugeda selle tõttu, et vähendada seda arvuti ekraani vahtimist.

Kas teil on äkki mingisugune eelistus nagu nende kahe ajakirja vahel? Või siis, kui siia kõrvutada veel see Metsaleht, Maalehe lisa? Kas te ütleksite, et mingi neist on kõige parem, neist paberväljaannetest näiteks?

Jaani: Kõik omavahel tegelikult, ütleme, konkureerivad sellised, et sa leiad igast sellest ajakirjast täpselt selle, mida sa otsid.

Kristjan: Need on erinevad. Et Eesti Mets on ikka, jah, selline, nagu Kaarel ütles, akadeemilisem ajakiri, ja teised on sellised igapäeva küsimuste lahtiseletajad.

Kaarel: Täiesti Kristjaniga ühel nõul, aga kui ma peaksin valima, siis ma valiksin Eesti Metsa, sest ma tahaks just oma seda, noh, akadeemilist. See on puhtalt minu. Küllap ka on neid, kes ütlevad, et see ei

paku, ja valiks näiteks kas siis selle Metsalehe või siis selle Sinu Metsa, mis on selline igapäevane või kergem, vähem akadeemiline, populaarteaduslikum.

Liisi: Nad on siiski hinnalt erinevad.

Martin: Mina ei ole nagu akadeemiline mees, aga ma loen nii seda kui teist. Nii et selles mõttes igaühel kõlbab ikka siit akadeemilisest ka lugeda.

Deimo: Mina ütleks pigem niimoodi, et Sinu Mets võiks kvartalis korra olla siin Eesti Metsa sees üks ajakiri. Aga ma saan aru, et enamik, kes loevad seda Eesti Metsa, või ikka Sinu Metsa, ei ole Eesti Metsa lugemisest midagi. Et nagu jutt oli, seda tellib 200. Aga seda loeb võib-olla, ma ei tea, paar-kolm tuhat ilmselt.

Liisi: No see kaasneb millegi muuga, sa saad selle kauba peale. Aga Eesti Metsa sa pead eraldi tellima.

Ma arvan, et vist ei siis mõtet vaadata Eesti Metsa sisse, mis lugusid te eelistasite. Kas teil on äkki midagi olulist lisada sellele vestlusele, mis on jäänud arutamata, aga te tunnete, et peaks kommenteerima või ütlema?

Deimo: No mina ütleks niimoodi, et ma ei tea, millal see aeg jõuab, aga ajakirjandus ei tohiks olla metsa raie vaenulik. Ta on läinud paremaks, aga ta ei ole veel see, mis ta peaks olema. Sest ma ei ole veel ühtegi artiklit lugend selle kohta, et rukki põld on küps, kuradi lollakas põllumees lõikas kombainiga rukkipõllu maha ja nüüd on igavene valus, kõrretüügas seal püsti ja kaks nädalat ning juba künnab. Aga tegelikult nii ta on.

Arvo: Ikka see sama vana tõde, mis alguses tundus endale ka natuke võõrastav, kuna ei olnud, minul nagu metsanduslikku tausta enne kooli minekut nigu ei olnud, et ikkagi see, et metsa kasvatatakse kirvega, et see teadmine nagu laiematesse ringidesse pole nagu jõudnud ja ei jõuagi tegelikult vist.

Liisi: See on umbes nii, nagu nende kassi- ja koerahullud ja ka teatud taimehullud või ütleme, metsahullud. Et mis jumal on andnud, seda inimene mitte ei tohi maha võtta või ära võtta enne, kui ise ükskord ära kõneleb. Seda metsa juures tunda täpselt samuti. Aga see on selle pärast, et ütleme, see raie ring, inimene harjub ära vanaisaga või isa või seal, ja nüüd minu ajal võetakse maha. Ma olin sellega harjunud, aga rukkipõldu võetakse iga aasta, tead, et ta tuleb uuesti ja uuesti. Et pigem on selles asi, et harjumuse jõud on suur.

A mul on selline küsimus tekkind selle saate kohta, mis on seal tabelis välja toodud, Metsakaja, kas see on vist siis Erametsakeskuse või RMK online-saade...

Deimo: Erametsakeskuse, rohkem.

See on nende saade, mis ainult Youtube'is on kättesaadav ja internetis. Kas teist keegi on näinud seda?

Liisi: Jah.

Deimo: Sai vaadatud ikka vahepeal.

Liisi: Väsis ära.

Aga teised, olete näinud?

Arvo: Näinud olen jah, aga ei ole teda ei ole väga jälginud.

Kaarel: Üksikuid.

Peeter: Üksikuid tõesti.

Arvo: Et noh, nagu jah ei oska öelda, et sealt midagi väga uut tuleb.

Deimo: Natukene väljaimetud asi.

Arvo: Jah, just.

Kaarel: Tegelt, ma olin kunagi selle, siis tuli idee teha midagi sellist, kes on raadiost kuulanud nüüd, noh, Maksuminutit, kus Lehis räägib ja, noh selles stiilis. Noh, et olla kohati ka kriitiline mõne probleemi suhtes ja tasakaalustada. Noh, ma pean silmas siin, noh, minu pärast sellist ka, riigivõimusuhtes ta oli kriitiline. Ja kuna kõiki neid asju ikkagi toetatakse või finantseeritakse paljuski KIK-i kaudu, siis on teatud selline enesetsensuuri pool, mis ei luba sul vähemalt Keskkonnaministeeriumi suhtes olla väga kriitiline.

Liisi: Ei tohi hammustada seda kätt, mis toidab.

Kaarel: Jah, ja ka see natukene on ka meie seda, metsandusajakirjandust ka pisut tagasi tõmmanud. Et me võiksime mõnes kontekstis olla ka kriitilisemad, on see siis näiteks looduskaitse kogu see kammajaaga seondud või siis ka selle igaüheõigusega, mis on siin käinud, noh, natuke kriitilisemalt välja toodud, see on paremini välja tulnud.

Kas teised arvate sama?

Arvo: Kindlasti nii, küsimus ei ole, et natuke, vaid nagu see võimu punnistumine, millest on ka järjest rohkem siin rääkima hakatud, et meil nagu see kodaniku ühiskonna pool on järjest maha surutud olnd ja väga pikka aega. Täitsa olematu on. Et riigivõim või selle võimu elluviimine ei ole kellegi privileeg. Ja vot sealt lähtuvalt toimub see enesetsensuur ja nii edasi. Et ei ole see, et ei hammusta seda kätt, mis toidab. Kui ta sulle ikka kuiva ja nutsaka leivapätsaka hambasse annab, siis tuleb vähemalt vastu uriseda. Jah, ja nii ei saa suhtuda.

Kaarel: Tegelikult ega see on ju, see on väga lühinägelik, et kui sa hakkad, see on umbes sama, kui ERR, ma usun, et see on suhteliselt okei sealt poolt olnd, aga kui hakata ERR-i tsenseerima...

Metsandusajakirjanduses või siin, seda natuke on tunda. Ja mõningaid juhtumeid, kuna ma olen ise ka juures olnud, noh sealt on ikka olnud ka sellist, noh, teatud, ma olen lihtsalt kuulnud, ütleme, sellist, kas siis kerget telefoniliiklust või midagi sellist, korralduslikku poolt. Ta ei ole küll väga jõhker, ta ei ole nüüd, ütleme, pealinna leht. Aga noh, on natukene. Ja see on tulnud ka enesetsensuuri poolt juba. Et sa ei võta nii teravalt üles seda.

Liisi: Aga minu meelest on praegu üks puudus, et see, kui seadused, või midagi plaanitakse teha, ükspuha, kas see on seadused või mingite õiguseid vähendada, suurendada, siis see niinimetatud rahva hääl või selline tasakaalustatud rahva hääl ei jõua millegi pärast kuskile. Jõuavad need äärmused. Ühelt poolt või teiselt poolt. Et anname kõigile vabaduse või võtame kõik ära. Et see keskmine osa, seda kuulatakse suhteliselt vähe.

Kaarel: Ma ütlen, Maalehe Metsaleht on nüüd võib-olla natukene sellest kontekstis väljas, ma praegu puudutasin just neid kahte ajakirja siit. See on nagu akadeemilisem (näitab Eesti Metsa), aga eelkõige seda poolt võib-olla (näitab Sinu Metsa). Kus on selline, ütleme, aktuaalsus on nagu olulisem. Akadeemilises asjas on pisut minu meelest vähem sellist väga poliitikat. Mitte alati. Et siin on ka võimalik mõnda asja ikka teravamalt serveerida, mõtlen, kus on sellist enesetsensuuri. Siin võiks olla seda teravust natukene rohkem.

Kas teil oleks veel mingeid mõtteid? Lisada siia metsandusmeedia ja infokanalite teemasse?

Kaarel: Mis sellest asjast nüüd saab, mis me rääkisime, räägi meile sellest ka.

Noh, ma paneks selle hea meelega kinni, aitäh teile!

Lisa 11. Transkriptsioon – Vähemaktiivsemad metsamehed Viljandis

Aitäh, et te tulite siia fookusgrupi intervjuule. Mina olen Sander Kask ja ma õpin kommunikatsioonijuhtimist Tartu Ülikoolis. Ja käesolev uuring uurib seda, kuidas teie, metsandusinimesed, saate endale vajalikku metsandusalast informatsiooni, milliseid meediakanaleid või infokanaleid te selleks kasutate, mida te selle infoga teete ja millal te just seda otsite ja mis on praegu selles infoedastamises hästi ja mis on halvasti. Mis teile meeldib ja mis vähem. Ja meie vestlus kestab umbes poolteist tundi. Ma lindistan seda selle pärast, et ma ei jõua kõike üles kirjutada. Ja selle lindistamise pärast ma palun, et kui me pirukaid võtame või midagi teeme, siis ei kolistaks liiga palju, sest muidu ma ei saa ümber kirjutades väga hästi aru, mida te ütlesite. Aga ma kasutan teie mõningaid lauseid, mida te siin räägite, enda uuringus illustreeriva materjalina. Aga ma teen seda niimoodi, et teie isikut, keegi, kes loeb seda uuringut, ei vii teie isikut selle öelduga kokku. See tähendab, et ei saa aru, kes mida ütles. Ma asendan teie pärisnime mingisuguse pseudonüümiga. Ja jah, võimegi pihta hakata. Et võtke igaüks laua pealt üks paber ja kirjutusvahend. Ma võtan ka. Äkki te tulete ka siia? (intervjueerija viitab paremal käel kaugel pinkidel istuvale fookusgrupi liikmele, Viljarule)

Viljar: Kirjutusvahendit... (Viljar siiski laua taha istuma ei tule)

Ja voldime selle niimoodi kolmnurgaks kokku, et me teeme sellest endale nimesildi. Kas on väga hirmus? (naljatledes küsimus Viljarule, kuid ta ei vasta)

(kõik võtavad pabereid, pastakaid ja tegutsevad)

Ja kirjutame selle peale oma eesnime. Nagu niimoodi. Väga hea. Nii ja... Ma arvan, et esimese asjana võiks saada tuttavaks. Et ma palun teil öelda oma nimi, siis millega te tegelete ja kui kaua te olete metsandusega tegelenud? Ehk siis alustame näiteks siit.

Gustav: Mina olen Gustav. Tegelen metsandusega igapäevaselt. Ja juba üle kahekümne aasta.

Mhmh. Okei, pärast saame uurida täpsemalt, mida te teete. Aa jah?

Sirje: Mina olen Sirje. Metsandusega ei tegele.

Okei, aga kas te olete metsaomanik?

Sirje: Jah.

Selge. Aga mida te teete igapäevaselt? Nagu mis töö või nii...

Sirje: Ma olen tavaline tööline.

Okei.

Sirje: Aga metsaga ei ole jah.

Selge. Jah?

Janar: Janar ja ma olen väikest viisi metsaomanik, aga tegelt ma olen tudeng. Ma õpin rahvuslikku ehitust siin akadeemias ja mul ema on metsaomanik ja metsanõustaja ja siis, noh, praegugi tuli, nagu alguses sai... Tegelen päris palju, nii kuidas vaja on.

Selge. Jah, Siim?

Siim: Mina olen Siim. Minul on pool metsa Väetsal ja pool on siin Viljandis. Ma olen ikka hobi, hobitalunik. Mitte hobi... Hobimetsaomanik. Et ma nii, noh, ise ei tee metsa. Või noh, teen, aga vähe. Põhiliselt ikkagi kasutan firmade ja tuttavate abi.

Selge. Jaa, palun?

Lenar: Mina olen Lenar. 95ndast aastast olen metsaomanik siis, kui see uus vabariik tuli. Noh, ja ise siinamaani metsa ise teind ja hooldand, aga tulevikus on plaan metsa teha juba siis läbi firmade.

Selge. Jah, Rait?

Rait: Olen Rait ja on talumets 25 hektarit ja põhimõtteliselt ma tegelen selle metsaga ise ja kuna pensionär, siis muid kohustusi ei ole. Metsaga tegelen.

Mhmm, selge.

Viljar: Mina olen Viljar. Olen metsaomanik. Otseselt metsaga nigu ei tegele.

Mhmm. Ja kaua te olete metsaomanik olnud?

Viljar: No vist 95ndast.

Okei, selge. Nüüd ma järgmisena küsiks, et palun kirjeldage seda, kui oluline on mets teie elus. Milliseid metsaga seotud tegevusi te teete? Kui oluline metsandusnime roll teie elus? Kas te võib-olla käite metsas, töötate metsaga, ma arvan, et siit tulevad üsna erinevad vastused. Äkki...

Gustav: No mina käin metsas praktiliselt iga päev, sest me raiume praktiliselt aastaringi ja teeme ka igasugu valgustusraideid, harvendusraideid, istutame kevadeti, ka teenusena. Oleme RMK-le varem kõvasti teenust teind. Viimastel hangetel ei ole vähempakkumistel osalend. Ja nii ongi.

Ja teie olete siis...

Gustav: Tihti metsaga kokku.

Teie olete siis ettevõtja või töötaja metsa...

Gustav: Mina olen ettevõtja.

Okei. Selge. Veel midagi, kuidas teie metsandusega tegelete?

Janar: Järjest ei lähe?

No võite, võime hakata ka vaikselt läbisegi rääkima. Või kui...

Janar: No järjest on pärast parem. Ei leia üles. Või ei ole tähtis vist.

Sirje, te hakkasite vastama?

Sirje: No mina olen ainult istutanud ise enda metsas. Aga ülejäänd olen teenusena.

Okei. Aga võib-olla metsas jalutanud või seenel, ma ei tea.

Sirje: Seda loomulikult, jah. Seenel ja marjul, jaa.

Ja veel?

Siim: No metsal on ikka väga suur tähtsus, tähendab... Väetsa mets on mulle nagu, noh, see meenutab mulle, toob nagu lapsepõlve jälle meelde, sest noh, väiksest peast seal jooksin ja siis noh, ma sain tagasi selle. Ja Viljandis näiteks see mets, noh, mul on kõik oma, täpselt teada meetri täpsusega. Siis mul oli pool hektarit hästi ilusat kuusetukka ja sinna ma tegin sellise, noh, et see on sinilillemets, ja tegin hästi korda kõik. Siis tuli augustitorm, ei, jaanuaritorm, kukkus pikali ja oligi, et... Ühesõnaga, mul oli, noh, mõned teevad mõne väikse tüki nigu rehaga teevad puhtaks, ma olen näinud sellist inimest. Mul oli ka selline tükk. Aga noh, loodus teeb jälle ise, mis ta tahab.

Mhmm, mhmm. Te siis hoolitsete oma metsa eest hästi?

Siim: No ikka, jah, ta on selline, nii palju, kui jõuab muidugi, aga noh.

Okei, jaa, kuidas teie näiteks?

Lenar: Mina olen ise siimaani oma metsa teind. Muidugi mitte üksi, aga siis perega või sugulastega. Ja sellest materjali last saagida, maja ehitand Viljandis oma metsamaterjalist. Siis on metsas ka muid hüvesid, näiteks marjul käidud ja seenel ja, ja Virumaal, seal, kus mu metsad on, seal on mul kõige kõrgem boniteet seal Pandivere kõrgustiku kandis. Sinilille ja ülase ja jänese kapsa maad ühesõnaga. Boniteedilt üks kõrgemaid vabariigis. Aga metsast saab ka muud mõnu tunda, näiteks ma olen näind kaks mesilaspesa. Üks oli tühi, ühes olid lausa mesilased sees. Selle puu, kus mesilasi enam sees ei olnud, sai maha võetud ja viidud... Riigi metskond oli sel ajal, kui ma selle mesilasepuu leidsin. Seal olid oma metskonna muuseumid. Viisin sinna karutopise kõrvale selle mesipuu ilusti, läbilõikes saetud, kus kärjed sees on puus. No ja siis muid nikerdisi. Näiteks kolmeharulised või kolm-jalgsed kuused kuidagi kasvand ja nendest selliseid igasugu pirulisi aeda toond ja nii.

Mhmm, mhmm. Keegi veel on enda metsast leidnud ja toonud..?

Gustav: No me lõikame ka kasel käsnad ära, sellised suuremad, kui on ja saab seal midagi nikerdada nendest. Ja kuused, kui on ilusad ümmargused, võtame välja seest. Mesilastega oleme ka kokku puutund, küll haava sees, küll juba harvester oli maha lõikand niimoodi, et ei saand arugi, oli mett täis,

metsmesilase mett täis kärjed. Võtsime need välja sealt kõik, haava seest. Aga harvester oli juba ära jupitand, kolmeks.

Mm, Viljar, milliseid metsaga seotud tegevusi teie teete?

Viljar: No mina olen põhiliselt ikka omale puid ja harvendusraiet olen teind ja. Istutand olen ka. Ja rohkem ma nigu ei tegele otseselt päris.

Okei. Rait, Janar, mis teie lisaksite?

Rait: Minul on oma, ka nii samuti, oma perega ja siis ise käin oma aja parajaks tegemiseks ja seda sobitan siis selle metsatööga. Mida vanemaks, seda vähem ongi tegevust olnud. Aga üldiselt olen ma enam-vähem korra majja saanud. Kõik raided on omal käel tehtud. Ma olen küll ka tehnikat kasutanud. Aga suht vähe. Et kõik raieliigid, mis seal vaja teha on. Ja istutamisi on omajagu ja. Üks kolmandik on praktiliselt ikka noh, noorendike all juba. Ja see mu tegevus on ja sellega ma aega toimetan, aga ma ei ütleks, et selleks ka ülearu palju tööd on. Varasematel aastatel muidugi oli vaba aeg, läks sinna ikka. Aga täna ikkagi suhteliselt vähe käimist juba.

Kui tihti te siis näiteks tegutsete metsas?

Rait: Noh, suvel ei tegutse, aga suurem osa sügisest ja kevadest ja talvest saab vaba aeg ikka sinna.

Mhmmh, okei. Janar?

Janar: Jah, et nagu majandan ka päris palju, et... Istutand ja noh, hooldusraiet, et siis nagu vaatadki sellest aspektist, et sa ei võta tulu sealt, vaid et ta kasvaks ja mis sinna sobib ja... Aga noh, peale majanduse on minu meelest väga lahe, et siin Eestis on palju metsa ja seda metsa on nii eriilmelist ja noh, mis iganes Eesti otsa lähed, siis vaatad, see on hoopis teine mets ja teised liigid ja teise suurusega. Et hästi hea on elada Eestis.

Teie käite siis mööda Eestit palju ringi metsa vaatamas?

Janar: Jah, ma olen isegi läinud nagu sihilikult, veel nooremana. Kas Hiiumaal seda kõige suuremat, mis see mürgine puu on seal... Mis seal Hiiumaal kasvab sooja kliimas, seal... Jugapuu. Seda otsisime. Ja kui ikka mingit põlispuu silti näitab, siis ma võimalusel keeran ja vaatan üle. Järvselja ja siuksed kohad on käidud.

Selge, selge. Kas teist keegi on ka jahimees, jahiga seotud?

Rait: Mina olen.

Teie olete, Viljar?

Viljar: Jah.

Kas te käite tihti jahil?

Viljar: Viimasel ajal väga harva. Ei ole ligi tõmmanud väga.

Ja teised siis mitte...

Janar: Ei.

Okei. Nüüd ma arvan, et on hea aeg heita pilk erinevatele infokanalitele, kust te võite saada metsandusega seotud informatsiooni. Ma olen siis kaardistanud neid. Ma annan teile kõigile ühe tabeli. Palun. Ja palun märkige nendele, kui tihti te saate nendest erinevatest infokanalitest informatsiooni. Et teeme näiteks iseseisvat tööd viis minutit. Ja siis seal teisel pool, ma tulentan kõigile meelde, et teisel pool on ka neid. Jah.

Rait: Rist?

Jaa, rist, just, sobib. Ja mõnel pool olen jätnud ruumi ka kanaleid lisada. Ehk siis kui teil tuleb midagi meelde, mida te kasutate või olete kasutanud, siis julgelt võite lisada.

(kõik kirjutavad)

Lenar: Siin on üks niuke küsimus, Metsalehe Metsaportaalis. Mida see täpselt tähendab siis? Mina, põhiline on mul Metsaleht, või tähendab Maalehe Metsaleht. Ja Sinu Mets on ajakiri seal kõrval. See portaal siia ei kuulu järelikult, eksole.

Ma panin nad sinna tabelisse eraldi, et on see Maalehe paberväljaanne ja siis neil on internetis ka...

Lenar: Portaal on niisugune interneti asi või. No selge, siis ta sinna mul ei lähe.

Viljar: Kui ma internetti ei vaata, mis ma siis tõmban?

Siis arvatavasti läheb väga harva või mitte kunagi või noh, mis seal on kõige parempoolsem variant. Näiteks veelgi harvem, kui... Onju.

Lenar: Üks viimane küsimus teisel lehel on, kas te külastate metsaseltsi koosolekuid? Kui sageli? Mis siin käib siis? Kui rist, siis külastan, või mis moodi? Kui ei külasta, siis kriips või?

Kui ei külasta, siis võite jätta selle tühjaks või kirjutada ei. Aga kui te külastate, siis ma olen palund, et te ütleks, kui tihti.

Lenar: Nii, tähendab, mitte midagi ei kirjuta siia, kui ei külasta?

Kui ei külasta, siis jah.

Lenar: Nojah.

Gustav: Ei oska nagu rohkem midagi kirjutada.

Siim: Ei saanud riste siia väga palju tõmmata.

Nagu ma aru saan, kui te ei ole risti pannud, siis te ei ole neid vist, ei külasta üldse, eks.

Gustav: Ei külasta üldse.

Rait: No loogiline, jah.

Lenar: Siis Äripäeval käib kaasas Metsamajandus, niuke brošüür või. Seda ma ei oska kuskile panna, mida ma loen.

Gustav: Teiste ajalehtede metsandusteemalisi lisalehti.

Lenar: Kus on?

Gustav: Siin teiste ajalehtede metsandusteemalisi lisalehti. Mina loen seda Metsamajandust ka.

Siim: Esimene, viimane. Vaata see...

Lenar: Ahah. Kus pool? Teisel pool?

Mhmm, see pool.

Lenar: Ahah, teiste ajalehtede, ahah, selge.

Tõmbame vaikselt otsad kokku. Teeme viimased ristikesed ja lisamised ja. Jätke need palun enda ette. Ma küsiksin teilt kohe kommentaare nende kohta. Ma arvan, et me võime vaikselt vestlusega alustada. Et nüüd, kui te vaatate neid tabeleid ja mida te märkisite sinna, siis milliseid kanaleid te panite, et te külastate kõige sagedamini? Mis seal on? Mis te märkisite kõige sagedasemaks.

Gustav: Mina loen iga nädal seda Maalehe lisa Metsalehte, samamoodi Äripäeva lisa Metsamajandust. Peaaegu alati. Telesaateid vaatan juhuslikult. Seltsi meililisti külastan ka üsna sageli. Või seltsi kodulehte isegi ja vaatan kõik need kirjad läbi, mis selts laiali saadab. Ja ka info tuleb tuttavatelt-sõpradelt. Koosolekutel osalen võimalusel kõigil.

Te märkisite, et Äripäeva Metsamajandus ja Maalehe Metsalehte igat numbrit.

Gustav: Jah.

Mis te teised arvate nendest paberväljaannetest?

Lenar: Väga hea. See on minu põhiinfo, mis ma saan sealt.

Sirje: Metsalehte, see Maalehe oma.

Mhmm, Sirje, te loete ka siis igat numbrit?

Sirje: Mhmm, ikka sagedalt.

Jaa, veel kommentaare, kui tihti te loete Metsalehte, Metsamajandust?

Rait: Noh, mina ütles, et see Eesti Mets ja Sinu Mets ja Metsaleht, need on siuksed, mis nüüd on kättesaadavamad olnud, et neid ma vaatan, noh, kõiki. Metsaseltsi infokanaleid, neid ma ka kõiki võimalikke materjale uurin sealt.

Mhmm. Milliseid metsaseltsi infokanaleid te siin mõtlete?

Rait: No ma mõtlen seda kodulehte ja siis teiste metsaseltside kodulehti, mitte aint siin Viljandi, vaid ka teiste lehtesid ma vahest vaatan. Harvemini, aga Viljandi omad kõik ikka läbi loetud.

Nii et Viljandi metsaseltsi koduleht. Kui tihti te näiteks külastate seda?

Rait: No kord kuus ma ikka uurin.

Okei, teised, kas te külastate ka? Tuleb meelde?

Siim: Ma ütles põhiliselt samad sõnad, nagu see, noh, Maaleht on nagu põhiline, ütleme, see... Ja siis see, mis on see vaheleht seal, see Metsa...

Lenar: Sinu Mets on siin.

Siim: Jah, Sinu Mets, jah. Ja siis... Aga ma ütles, et tegelikult puudub nigu praktiline vajadus, ütleme, kõiki neid asju, noh, nii väga uurida. Sest minu meelest kõige tähtsam on ikkagi see metsanõustaja. Kui midagi on, ma ikkagi pöördun tema poole, tema teab. Mina ei jõua ja ma ei hakka neid asju selgeks tegema. Näiteks metsa kava, näiteks tema teab, kus on need tuule kanalid ja muud ja... Ma ei tea neid ja ma ei hakka neid omale selgeks ka tegema. Mis ma sellega ikka nii väga. See on neil omaette teadus ja. Et põhiliselt, mina ütles, loodan rohkem metsakonsulendi peale.

Lenar: Jah, see jah. Et seda rida siin oli, vat see konsulent on hea asi, seda ma olen kasutand, aga siin otse seda polnd mul kirjas.

Okei. Niisiis, nagu ma aru sain, selle konsulendi, nõustaja käest te saate hästi praktilist informatsiooni.

Lenar: Jah, jah.

Ja teised nõustute sellega?

Gustav: Jah, kellel vajadus on, saab kindlasti praktilist nõu.

Rait: Noh mina ütles, konsulent, üks kord aastas ma ikka räägin taga. Ja seni on olnud ka nii, et üks kord aastas on ta vähemalt mul ikka nõu andnud. No üks kord aastas ikka reeglipäraselt ikkagi ma pean läbirääkimisi temaga. Ja teiseks on metsaseltsi koosolekud, mida siin nagu...

Gustav: Ja rühmanõustamised.

Rait: Mis?

Gustav: Rühmanõustamised ka.

Rait: Jah, jah. Rühmanõustamine ka veel.

Okei.

Siim: Ja siis, kui noh, kui metsade... No viimati ma lasin, ütleme, raiet seal teha, siis ikkagi lõpuks ma pöördusin konsulendi poole ja tema ühesõnaga valis sealt kahest välja ja ütles, et sa teist enam mitte kindlasti ei võta, eksole. Mina oleks võtnud. Ikkagi kindlam on, kes inimene kogu aeg tegeleb, temal on info, kuidas need firmad seal, aga minul ei ole seda infot. Et jah.

Lenar: Metsaleht, või see konsulent on kõige uuemate seadustega kursis. Näiteks mina lasin nüüd, oli jälle muutus, mul sai aeg täis, tähendab, metsamajanduskava teha. Tema abiga sai paika panna asjad. Nii et muidu võid eksida kuskilt või ei tea, mis, kuidas see avaldus jälle uuesti käib, mis vormis ja. Nii et konsulent on eriti tähtis.

Mhmmh, mhmmh. Viljar, millised kanalid teie tooksite välja kõige...

Viljar: Mina põhiliselt konsulendi abi aint kasutan.

Okei, aga mingisuguseid meediaväljaandeid või lehekülgi või..?

Viljar: Ei tea, mis kätte juhtub vahel harva, siis, aga muidu ei. Arvutist ma ka ei vaata.

Nii, aga siiski, mõned teist mainisid näiteks Metsalehte ja teisi selliseid väljaandeid. Millist informatsiooni on püütud teile selliste väljaannete kaudu edastada? Kas teil tuleb meelde? Te ütlesite, et konsulent on vist kõige olulisem, praktilisem abikanal, aga mida te olete saanud nendest väljaannetest?

Lenar: Praktiliselt sama. Läbi lugeda ajalehed ja värgid, aga sealt konsulendi käest saab täpselt värske teate. Et seadusemuutus on või vahest on niimoodi, et ajakirja või lehte jõuab ta hiljem või on laialivalguvalt liiga. Aga konsulent ütleb täpselt ära sõna-sõnalt, mis kohe ja kuidas. Minul üks niuke asi veel juures, et minul on ka Natura ala, metsa üks tükk. Seal on jälle konsulent, tähendab, selle abiga igal kevadel tuleb teha avaldus, et Natura, selle saamata jäänud tulu kompenseerimiseks. Ja iga aasta muutuvad seal, seitse lehte tuleb täita ühe avalduse jaoks. Ja nüüd on siis viimast otsa juttu olnud, et võib-olla, tähendab, need registrid arvestavad sellega, et iga aasta ei tule seda seitset lehte täita. Ühesõnaga, kus see mets järsku muutus seal, eksole. Ja see on alles lahtine, kindlalt veel ei olegi sees.

Okei, okei. Selline konkreetne näide. Kuid kas teil tulevad seoses nende meediakanalitega veel midagi meelde, millist infot sealt...

Gustav: No toetuste teemal on seal palju infot suhteliselt alati ju. Ka nendes ajalehtedes kirjas.

Lenar: Jah.

Gustav: Tähtajad, millal hakatakse vastu võtma ja mis vaja esitada on.

Lenar: Noh, seal ongi sihtkaitsevööndid ja siis on olemas piiranguvööndid ja vastavalt sellele on ka tasud seal muutuvad.

Gustav: Puidu hindade kohta.

Lenar: No jah, seal mingid tabelid on sees.

Gustav: Kuigi need alati ei kipu tegelikkusele vastavat.

Lenar: Hilinemisega ühesõnaga on nad tavaliselt.

Gustav: Jah.

Janar, Sirje, kas teil tuleb ka midagi meelde?

Janar: No mul tuleb meelde... Kui mul on vaja midagi otsida, siis ma otsin. Noh, ükstapuha, mis otsing, kuhu portaali või kohta ta mind suunab. Või muidu lihtsalt, kui satub ette lihtsalt, metsahuvi, need pakuvad huvi ja. Tõesti, need on enam-vähem siuksed ülevaatlilikud ja... Ütlen veelkord, et mina tegelt saan nagu oma teadmised kõik konsulendilt põhimõtteliselt. Et sealt, noh, asjad muutuvad jah, ja dokumentatsioon, noh, seda ajaleht jällegi ei täida ja neid seadusi... Riigiteatajat ju keegi meist ei loe. Et kuna midagi muutub ja... Et ülitähtis asi. Ja noh, kui on hea konsulent, siis ta oskab suhelda ja sul jääb meelde ka, paremini kui lehte lugedes. Eriti, kui sul enda metsa näitel, siis sul juba hakkavad boniteetid ja tihedused ja siuksed asjad, tähendused meelde jääma lihtsalt. Need mõisted, mis muidu ka ülikooli loengul kaoksid ära lihtsalt mõne aja pärast.

Okei, okei. Selline ülevaatlilik informatsioon tuleb sealt. Kas keegi on veel märkinud oma tabelitesse mingeid infokanaleid, mida te kasutate sagedasti, mida me ei ole arutanud veel?

Janar: Mina panin Osooni saate, mis on, noh, muidu on ka metsasaateid. Ja siis Bioneerid see internetiportaali, kust alati tuleb siukseid biouudiseid ja... Asjad on seotud omavahel ka. Et aint mets ei olegi iga päev.

Siim: Mina loen päris huviga seda, see ongi, see Leili Mihkelson, see on minu ämma naabrimutt. (naer) Ta on tuttav nagu nagu, siis ma loen tema neid, tema neid metsalugusid. Leili Mihkelson peaks olema see sama.

Gustav: On küll jah. Väga asjalik. Igal õppepäeval, kus võimalik, kohal.

Siim: Selline omapärane.

Jah, kas keegi loeb veel seda metsablogi, Leili metsalugusid?

Viljar: Ei ole kätte jäänd.

Millist informatsiooni sealt blogist näiteks saab? Kas teil tuleb meelde? Mida Leili siis seal kirjutab?

Lenar: Ei kasutagi otseselt.

Siim: Noh, seal midagi konkreetset seal ei saa, et päris puidu hinda või midagi või. See on rohkem selline nagu üld-selline, noh, lihtsalt nagu huvitav lugeda või.

Rait: Noh, ta oma tööst ja tegemistes kirjutab päris asjalikult. Ega ta on ise ka ilmselt siuke andunud inimene selle asjaga.

Gustav: Jaa, väga. Tegelikult teeb kõike õigel ajal. Ainult külmund maaga raiuda ja nii edasi.

Mõistlik. Kuid veel, näiteks mingeid portaale te ei kasuta? Siit käis Bioneer läbi Janar poolt, aga midagi siit välja ei tooks kui sagedasti kasutatud kanalit, ei? Okei. Teeme nüüd veel ühe väikese ülesande, aga see on natuke teist moodi. Palun võtke igaüks üks paber siit. Tühi paber. Palun. Tihtipeale see informatsioon, mida meile püütakse edastada neid kanaleid mööda, mis on populaarsed, neid kanaleid mööda, mida me tihti kasutame, see on lihtsalt taustainfo jaoks, nagu te ise ka välja tõite, sellised üldteadmised. Kuid proovige nüüd meenutada mingisugust olukorda, kui teil on olnud mingi oluline probleem metsandusega seoses. Teil on vaja olnud mingit informatsiooni saada või siis te olete saanud mingit hästi olulist kriitilist infot. Ilma milleta, mis muudab teie metsandusega seotud tegevusi, vajab kohest tähelepanu, selline kriitiline informatsioon. Ja siis proovige mõelda nüüd, mis olukord see võis olla, kus te saite mingit hästi olulist metsandusega seotud infot. Ja kust kohast te saite seda informatsiooni? Või kust kohast te otsisite seda olulist informatsiooni? See võib siis puudutada mingisuguseid seadusemuutuseid või looduskaitsealade laienemisi või mingeid...

Rait: Siin võiks olla ettepanek, et reastada pinge järjekorda need saamise allikaid.

Aa, ei, praegu oli see küsimus, et proovige niimoodi, kahe minuti jooksul meenutada ja võib-olla kirjutage mõni märksõna paberi peale, kust te saite, millal te saite kuskilt mingisugust kriitilist, sellist hästi olulist metsandusega seotud informatsiooni.

Lenar: Oma metsa kohta või üleüldiselt?

Noo, võib olla oma metsa kohta või siis üleüldiselt metsa või metsanduse kohta. Näiteks kui mina olen tudeng ja nüüd on mingi informatsioon, et õppetoetuste kord muutub. Ja siis, ahhaa, see on väga oluline, ma tuletaksin meelde, kust kohast ma kuulsin seda, kas see oli kuskilt tudengilehest või sõbra käest või. Ja nii edasi. See on lihtsalt väike näide. Aga siin me räägime loomulikult metsandusest.

Lenar: Kirja ei oska panna, aga muidu hiljaaegu oli siin, kas oli nüüd Maalehes või kus oli, need kõrgepingeliinid, mis jooksevad läbi. Ja siis hüvitis selle maa kasutamise kohta, mis on see tsoon, 30 meetrit, eksole, kui palju. Ja siis tuli välja, et kompensatsiooni saab üheksa senti, vist oli siis, ühe hektari kohta. Tobedus viimane. Niuke anekdoot, et.

Gustav: No aga seal Virumaa pool on siukseid, kes ikka saavad sadades eurodes neid, kellel ongi pool maad kõrgepingeliinide all.

Lenar: Jah. No aga tal on vist teistsugused hinded ka seal või?

Gustav: Hinded samad, lihtsalt tal on nii palju maad.

Lenar: Aa, nii palju maad. Aga muidu ta on ju naeruväärne, eksole.

Gustav: Naeruväärne, jah.

Janar: Maamaks on ka vist suurem.

Lenar: Kordades, kümneid kordi on maamaks suurem.

Niisiis, te kuulsite nende liinialuste...

Lenar: Minu maal liinialust otsa pole. Ei ole ühtegi kraavi ja ei kuivendus ega niisutuskraavi, mitte midagi, mis... Aga ma mõtlen, mis see üldine siin oli. Selle kohta on ikka ajakirjanduses, lehes.

Sirje: Jaa, see oli äkki telekas üldse.

Lenar: Ega lehes oli ka.

Sirje: Väga võimalik.

Teie saite seda infot telekast näiteks siis? Kuskilt, kas... Äkki teil tuleb meelde, kust kohast?

Lenar: Mingist Maalehest vist mina sain.

Sirje: Mina nagu kuulsin kuskilt televiisorist, ma arvan, et seda sama lugu. Mingist saatest, aga ma ei tea, mis saade see oli.

Kas see võis olla mingi loodussaade või metsandussaade või uudised või..?

Janar: Pealtnägija äkki või.

Sirje: Äkki jah mingi siuke, oli jah mingi siukene imelik saade mingi, teistmoodi, mitte metsasaade.

Okei. Ja Lenar, teie kuulsite seda sama asja Maalehest?

Lenar: Mina lugesin jah, ja võin eksida, kas ta oli Ärilehes või kuskil seal, või Maalehe või Metsalehte selle Maalehega kõrval. Või siis oli veel Sinu Metsas. Aga seal olid ka täpselt välja toodud isegi hektaris, kus need vahed on mitmekordsed ja põhjalikult on seal analüüsitud seda asja.

Mhmm. Okei. Kas...

Rait: Minu jaoks, ütleks, et ikkagi, noh, et Natura teemad on mul metsakonsulent, on selline täpsem koht, kust ikka saada. Muud teemad nagu sealt nii, kui ma ütlen seda lauset nüüd, et kriitilist infot, et muud teemat ma ei oskagi öelda. Aga Naturast tuli küll avastusi, mis teisiti mu mõtte, ei olnud minu mõtte järgi.

Kas ma mäletan õigesti, et Lenar, teil oli Natura 2000 ala...

Lenar: Jah.

Ja Rait, teil on ka?

Rait: Jah.

Okei. Millisel puhul konsulent aitas teid selle informatsiooniga? Kas teil tuleb meelde?

Lenar: Minul on aidand täita kõik need blanketid, või tähendab, lehed ära, seitse lehte tavaliselt kõrval. Iga aasta peab saatma katastrist väljavõtte ja sada asja seal ja jälle kordub üks ja see sama lugu. Nii palju, kui ma teda saand olen, millal see Natura tuli, 10 aastat vähemalt olnd ju.

Gustav: Jaa, 10 aastat kindlasti. Minul on ka mitmed siin, nii Soomaal kui Parika looduskaitsealal neid väikseid tükke. Mina olen nüüd internetis teind, seal on lihtsam. Seal ei lase sul pindasi valesti üldse panna ega midagi.

Lenar: No aga muidu jah, avalduse täitmine, see ikka muutus.

Gustav: No varem nõuti seda piiride sisse märkimist, siis oleme konsulendiga käind otsimas neid metsaseltsi GPS-iga. Ei leidnud neid piiregi üles. Postid kaovad ära pika peale. Eriti, kui see looduskaitsealune maa ka on, kuhu asja pole.

Rait: Mul oli nii, et suurvesi oli ümber kivi, kivi oli meeter maad allapoole kukkund. (naer) Otsi veel ülesse.

Gustav: Ja minul on Soomaal niimoodi, et koprad on üle ujutand RMK maade pealt kõik. Kõik upub ja mädaneb mets.

Rait: Minul näiteks on isemoodi probleem, millega ma tänapäeval ei suudagi leppida tegelikkuses. Ja see on see, et mul on Võrtsjärve ääres siis Võrtsjärve, kuidas ma ütlen, hoiuala. Ja hoiualal on mul maa ja see on nüüd täpismõõteriistadega välja mõõdetud ja nüüd kui siis PRIA kontrollid ja kõik need asjad seal üle käisid, siis põllumaaosad nendel aladel klapiivad kõik. Aga mets ei klapi. Ja võeti mul toetus maha seal lausega, et kuidas see, tähendab, täpismõõtmine ei klapi riigimetsal olevate kaartidega. Ja see tähendab, et kaardid on omavahel nihkes. Pinnad on õiged, aga nihkes asjad nagu on, ei klapi. Aga see pole tegelikult ju minu asi. Riigikaart, et minul on ju täpismõõtmisega maas. Aga riigikaart ei klapi, aga mina ei saa preemiat, või tähendab kompensatsiooni. Et riigil on asjaajamine tegemata seal, aga sellel ei tasu pead murda eriti.

Kas see olukord ilmnas mingisuguse kontrolli käigus või...

Rait: Jah, PRIA kontrollide.

Et kust see informatsioon sellest probleemist jõudis teieni?

Rait: Noh, kontrollide tulemusena ta jõudis, või tähendab, see, ega ma võtsin ka siis konsulendi appi ja ega see hakkaski siis väljas tulema ja konsulendi käest ma sain küll selgitavad asjad, et reeglid on sellised ja sellised, aga noh, tegelikult keegi siin midagi muuta ei saa enne, kui metsakorraldus ise oma asjad paika paneb.

Kas lisaks konsulendi käest abi saamisele te otsisite informatsiooni kuskilt ise samuti?

Rait: Nojah, tookord sai üsna suurte ülemusteni välja räägitud.

Aa, te helistasite või kirjutasite otse neile?

Rait: Tähendab, mu konsulendiga koos me neid asju siis ajasime. Aga ega see tähendab, see jäi kõik sinna maale, et riigiasjad ei ole küll korras, aga et euromäärused ei luba seda kompensatsiooni välja maksta, kui alad ei kattu. Ja see pole enam siis nende arvutajate viga, vaid see on juba see suhtumise viga, et asjad on korda ajamata. No see sai, kes vabariigi, ma ei tea, ma ei mäleta nimesid, aga see sai sinna maale välja räägitud, kõik, kes nende asjadega vabariigis üldse tegelevad. Kunas siuke asi arutamisele tuleb, seda ma ei tea, aga metsakorraldus selles osas on neil omal puudulik.

Nagu te näete, mind huvitab siin kõige rohkem see, kuidas informatsioon liigub ja milliseid kanaleid mööda. Kas te tol hetkel ise ei läinud kuskile seadusandlusesse uurima või...

Rait: Tähendab, ütleks nii, et mul ei olnud põhjust ise rohkem otsima minna, kui mul oli konsulent appi tulemas.

Okei, hästi.

Janar: Sest ongi, see metsandus on ikkagi tänapäeval niivõrd spetsiifiline asi, et sa pead ekspertidega isiklikult nõu pidama. Või kui tema ei oska, siis ta soovitab, kes teab. See on nagu juriidikas, kui sul on mingi probleem või jama, siis sa ei hakka juura erialakirjandust uurima, vaid sa pöördud inimeste poole. Uudised, need on siuksed, pool-meelelahutusliku väärtusega ikkagi ja... Ja noh, selles mõttes on isegi võib-olla...

Rait: Kas sinul on siukest, et kaardid ei kattu?

Gustav: On ikka. Sihid seal, tahavad välja võtta mõned sihid ja mida nagu olemaski ei ole. Kui tal kasvab kümne, viieteistmeetiline võsa peal, nendel on ikkagi kaardi peal alles sihid, trassid.

Rait: Jah, jah. Ja see oli mul ka teine probleem, et ammu on seal juba viiemeetrine kaasik peal, aga neil on ikka tühi ala.

Gustav: Minul oli üks musta toonekure kaitseala Suure-Jaani taga seal Virtsaare looduskaitsealal. Niuke võsa peal sihtidel, et kuskil ei saa toonekurge ollagi enam ega maha tulla, metsist kaitsevad seal.

Lenar: Ja need alad on väga suured ja, musta toonekure alad. Mitmekümned hektarid või sadu juba või.

Gustav: Minul on seal aint seitsmehektarine tükk, RKM jõudis enda maad kõik maha raiuda. Nendel on ainult noorendikud ümberringi. Minu mets on seal vana keskel. Aga midagi raiuda ei tohi. Kaitsevad musta toonekurge, mida näind ei ole. Ei ole väljaheiteid kuskil ega midagi.

Kas nende looduskaitsealadega seoses on teile ka kuskilt tulnud informatsiooni või üllatusi mingeid kanaleid mööda?

Gustav: No mina lootsin need tükid kunagi ringi vahetada, aga see pandi siin kinni selle Reiljani jamade tõttu kunagi. Ma lootsin, et saan ringi vahetada need riigiga, aga ei tulnd midagi välja.

Rait: Täna on ta lootusetus seisus, jah.

Lenar: Ümber vahetada, jah. No see oli juba üle kümne aasta, rohkem, tagasi, eksole.

Gustav: No siis ma ostsingi need juba.

Lenar: Aga näiteks...

Vabandust, ma tulen siiski selle küsimuse juurde tagasi. Olgu. Praegu on see looduskaitsete ja nende eramaa staatus ja kõik see on nagu päris kuum teema, metsandusalases meedias. Kas teil äkki tuleb meelde, kas te olete lugenud ka selle kohta ka vastavast meediast siis, metsalehtedest või kuskilt?

Gustav: Jaa, ikka, kõik artiklid, mis sellega seoses on, mis minu kinnistuid või üldse midagi puudutab, mis mind huvitab, kõik loen põhjalikult läbi.

Mhm. Kas sealt on mingit olulist informatsiooni ka teieni jõudnud? Ma saan aru, te peate silmas artikleid?

Gustav: Jaa. No ei oska nii öelda, ikka on olulist. Samamoodi ju need maaameti enampakkumised ja, me oleme praktiliselt igal seal enampakkumisel osalend, kus siin kandi mingeid tükke müüakse ja need infot peame vaatama maaameti, kodulehte kogu aeg jälgima.

Mhmm.

Lenar: Ega selle info põhjal on mitu korda ajakirjanduses juttu olnud, et kaheksakümmend aastat kasvab üks korralik kuusemets. Ja kui nüüd hakata võtma, et maamaksu pead maksma 80 aastat, siis kui sul see kuusik ükskord 80-seks kasvab, põdrad ta kaks korda ära söövad ja sead tuhnivad üles, siis metsast inimene mitte kunagi kasu ei saa. Et alati saad seda, et näed seasaba, kui jookseb seal, põdrasarvi. See on siis see mõnutunne ja rahandusega kõik. Et metsast on sama, nigu pikaajaline hoiuraamat sul, eks, paned sinna, inflatsioon sööb selle ära. Nii et tegelikult ei ole sealt suure... Noh, võib-olla, kui on tuhandeid hektareid. Noh, niukest ei ole olemas, aga ütleme, siis võib sealt kogemata veel kasu lõigata. Aga muidu seda varianti ei tule. Lihtsalt see sama, et ta on sul olemas, looduse võimalus, tähendab.

Mida te veel märkisite paberitele ülesse?

Siim: Midagi.

Sirje: Ei ole.

Janar, teil on näiteks mingid märkmed kriitilise informatsiooni saamise kohta?

Janar: Ma paningi, et põhimõtteliselt konsulent või mingi muu ekspert ja kui on mingi tähtsam asi, siis ta jookseb ka läbi päevalehtedes ja televisioonis ja... Ja noh, kui teema päris huvi pakub, siis otsid edasi, et.

Millist näidet teil oleks tuua, mis on jooksnud niimoodi peavoolu meediast läbi?

Gustav: Erasisikute tulumaksustamine nende Euroopa Liidu toetustega järgmisest aastast ju. Sellest on siin palju saateid nii raadios, televisioonis. Nii et... Õppepäevadel räägitakse sellest.

Janar: Kasvõi see riigipiiri puhastamise teema oli. Noh, Ukraina sündmustega seoses, et... Ega seal metsauudised päevalehtedes eriti nagu, jah, uudisekünnist ei ületa. Või siis, jah, looduskaitseteemad, et kuhu kured on jõudnud juba parasjagu ja metsseakaamerad ja siuksed asjad.

Sellest kuuleb siis peavoolumeedias?

Janar: Või noh, jah, sellised need meelelahutusportaalid aeg-ajalt ikka on pannud ülesse, et vaata seda pilti ja. Facebookis keegi jagab teinekord. See ei ole küll kriitiline informatsioon, aga. Üks kurg hilines poolteist nädalat, siis saame hakkama.

Tuleme äkki tagasi teie tabelite juurde, mida te alguses täitsite. Et nüüd ma küsixin selle kohta, milliseid kanaleid te märkisite kui neid, mida te külastate kõige harvemini? Mis teil on seal just niimoodi tahapoole jäänud? Siim näiteks, mis teil seal on?

Siim: No ega mul siin kaks kriipsu on, kaks risti on, ega noh. Teisi ei ole nagu, noh, ütleme, et puudub otsene vajadus, kui ei ole just igapäevane tegija. Siis sul on nagu rohkem vaja. Aga no muidugi, ma ei hakka nüüd Facebooki lehelt ja noh, sealt hakkama nüüd vaatama.

Rait: Mina harva tegelen selle RMK Metsamehega. See on siuke juhuslik asi, kui satub kätte. Regulaarselt ei käi.

Kus see teil kätte satub näiteks?

Rait: Ma ei tea, kuskilt nõupidamistelt vahest juhtub, et saad kätte. Mul ei ole tellitud.

Ja siis te siiski loete seda, kui see satub?

Rait: Noh, jah, ma ütlen, et see ongi see, et väga harva. Järelikult ei ole oluline.

Mis te teised arvate RMK sellest ajakirjast?

Gustav: Väga asjalik, omal ajal sai teda loetud küll, kui seal RMK kontorites sai käidud. Aga nüüd on need kontorid ära kaotatud ja ei olegi kuskil käia. Maakonna peale üks järgi jäänd. Nii et ei puutu enam kokku, aga omal ajal sai kõik need numbrid läbi loetud.

Okei. Kas kellelgi on veel kogemusi selle RMK ajakirjaga? Loete seda tihti või harva?

Janar: Ma ei teadnud, et see olemas on. (naer)

Sirje: Ei ole näindki.

Okei. Aga need, kes te olete sellega kokku puutunud, kas teil tuleb meelde, missugust informatsiooni on teile püütud sealt edastada? Miks see ei olnud huvipakkuv?

Gustav: No see on ikkagi, kõik need artiklid on seotud RMK ja RMK inimestega. Et see ei ole nagu üldse erametsandusega seotud ajakiri. Seal oli muidugi jahindusteemat ka sees. Aga ei midagi erametsadest. Ega neil polegi seal erametsadest ju midagi kirjutada, RMK-l.

Okei. Siim mainis kõige esimesena erinevaid internetiportaale. Mis te teised arvate, kas need langevad teil ka siukesteks, harva-kasutatavateks või...

Viljar: Üldse ei kasuta.

Gustav: No mina ikka Erametsakeskuse lehel käin, ma arvan, iga nädal korra vaatan seal, mis need langid ja mis kinnistuid nad müüvad seal. Ja mis lanke ligiduses, kas on midagi üldse müügil, seda vaatan praktiliselt iga nädal.

Mhmh, selge.

Lenar: Minul on üks küsimus veel selle kriitika kohta, mis ennem oli, millega rahul pole. Tähendab, kõik need erametsad on kuskil registris täielikult sees. Ja seal on ka ära märgitud, kui vana metsaga tegu on. Minul on üks metsatükk, mis läheb lõikamise alla, lageraie. Ja pommitatakse mind hommikust õhtuni, küll on Metsainvestid ja metsa igasugused asjad, helistavad õhtu ja hommiku, et tead, niukene asi, et teil on see metsatükk, eksole, kõik teada, kui vana on, mis materjal peal kasvab, andke aga ära. Jah, muudkui nemad tulevad kohe peale robinal. Küll Tartust ja Tallinnast ja Jõgevalt ja. Teil sama lugu?

Sirje: Jaa, ikka tahetakse.

Gustav: Kõigile helistab, mulle ka, mulle helistatakse nädalas, ma arvan, vähemalt viiel korral.

Lenar: Sellel peaks olema mingisugused piirnad peal. See on kõrgem pilotaaž siin vabariigi valitsuses kuskil, peaks ikka kinni panema need asjad.

Gustav: Ei, nüüd on kõik avalikult, seda enam kinni panna ei saa, et kinnised registrid ja kõik on avalikud. Ja noored eriti on need, sinna tööle võetud firmades.

Lenar: Jah. Aga nemad pidid saama niimoodi tasu, et kui ta võtab kontakti mõne isikuga, siis ta saab linnukese kirja. Selle eest talle makstakse. Ja selle pärast pommitavad pidevalt. Ühed ja samad isikud.

Siim: Kas viimase poole aasta jooksul need...

Gustav: Ei ole, ikka mitu aastat juba, aga praegu...

Siim: Praegu on hästi selline...

Sirje: Praegu on hästi tihti, jah.

Lenar: Jaa, et kui võtavad kontakti, siis isegi kõneaeg mängib rolli seal.

Janar: Sellest peaks isegi artikli ajakirjandusse kirjutama, või mingi saate tegema, et kõik nagu, paljud inimesed ei tea seda ja nad annavadki ära oma metsa, et keegi pakub ja neil on ju firmade nimed on ka tehtud kuu aega tagasi ja on ka RMK ja Metsameister ja noh, siuksed, tugevad nagu nimed on pandud. Et anda inimestele teada, et selline võimalus on, oht on olemas, et kui sulle keegi helistab, et tahab osta, siis tõenäoliselt on jama nagu. Korralik ettevõtte ei käi niimoodi nuiamas või hoovi peal, nagu mustlased.

Lenar: Ja vaatmata sellele, et ma olen mitu korda öelnud, et mul on teie number olemas. Kui mul nii kaugele asi kätte jõuab, siis ma võtan teiega ühendust ja teistega, konkurentidega, ja hinnapakkumise valin. Aga nemad ütlevad, et igaks juhuks helistan ikkagi, sest muidu te unustate ära.

Rait: See on müügimehe probleem, see on tema probleem.

Okei, see on kindlasti oluline teema, aga see läheb meie fookusgrupi nagu fookusest veits välja, onju. Aga ma tulen tagasi selle küsimuse juurde, et milliseid infokanaleid peate teie siis ebaoluliseks või te kasutate harva? Et kas on veel midagi lisada siia? Meil jäi jutt pooleli nende erinevate internetiportaali juures. Siin Gustav kasutab Erametsakeskust.

Gustav: Jah.

Kas kellelgi on veel meeles midagi, mida te võib-olla kasutate?

Viljar: Mina ainult konsulendiga.

Okei. Okei, paistab, et need ei ole väga populaarsed. Sellisel juhul teil vist ei meenu midagi ka metsandusalaste internetifoorumite kohta?

Viljar: Ei oska kasutada.

Gustav: No mina neid Erametsakeskuse foorumeid seal ikka vaatan, aga ega seal midagi suurt tarka pole. Et seal mõni kirub mõnda hirmsasti ja nii, kuidas ikka käib. Ja siis üks...

Rait: Jaa, ei, olulist infot ma ei ütleks, ma ka sportlikust huvist lihtsalt, et kas leiad üles ja mis nad teevad seal. Aga, et midagi olulist enda jaoks ma korjanud ei ole.

Gustav: Üks poiss on Soomes koolis seal, see kirjutab, selle jutt oli vahepeal asjalik. Seal mingis Soome metsanduskoolis õpib seal masinaid. Selle jutt oli seal Erametsakeskuse foorumis asjalikum. Aga muud seal ei ole, jah.

Janar: Siis üks, seal foorumis tuli meelde hiljuti, üks õppejõud annab seal ise nõu. Ongi, et Vastused.ee või. Ja ma vaatasin, seal iga valdkonna kohta on, ma metsanduse kohta ei küsind, ei hakand uurima, ma ei tea, kas seal on. Aga seal on tõesti sada spetsialisti üle Eesti, kes vabatahtlikult oma ajast vastavad konkreetsetele lugejate küsimustele. Et võib-olla on seal ka metsanduse väike sektor.

Kas seal on siis metsanduse sektor?

Janar: Ma ei tea. Ma ise uurisin ehitust ja katuste kohta, aga õppejõud ise ütles, et ta annab seal nõu lihtsalt. Et muidu on nagu inimene, kellel ei ole nii palju aega, et ette võtta ja... Aga ikkagi see näitab, et see on väärt asi nagu, võrreldes foorumitega, kus anonüümselt keegi midagi ütleb.

Rait: Uus katus jookseb läbi.

Janar: Ei, mul oli, mul oli akende kohta küsimus. Aa jah, katuste kohta ka on seal. Ja küttekehad ja siuksed asjad näiteks. Seda võiks uurida lausa. Vaatan kodus järgi, kes seal nõu annab üldse. Vastused.ee jah.

See oli mingis mõttes Vikipeedia moodi leht vist, või, kus informatsiooni... Aga veel internetiportaalide juurde tagasi tulles. Kas Facebookist tuleb äkki mingit metsandusalast infot?

Gustav: No Facebookis vaevalt.

Mhmmh.

Gustav: Kui ma mõne tuttava-sõbraga metsandusnimesega suhtlen, võib-olla siis, aga.

Ja te olete seda teinud näiteks?

Gustav: Ei. Mulle meeldib suhelda silmast silma sõpradega.

Okei.

Janar: Siin oli näiteks, noh, olukord, et ma leidsin juhuslikult ühe artikli, kuidas soovitatakse tammi kasvatada, tammesid ette valmistada ja kasvad... Noh, sest tuleb ju see sada aastat Eesti vabariigi iseseisvumisest ja siis istutatakse, mingi kampaania, et sada tamme igaüks istutab. Ja siis mul sõber hakkas seda tegema ja ta rääkis, tal tammed hakkavad nässu minema. Siis ma leidsin artikli, teadsin, et tal on seda infot vaja. Ja saatsin, et kuidas tamme üldse kasvatada. Et ei ole lihtsalt, panen tõru suvalisel hetkel kuhugi ja siis istikud tulevad. Et tegelt on suur teadus see.

Ehk siis te jagasite Facebookis seda?

Janar: Ma jagan seda Facebookis, sest ta kasutab seda ja lihtne link saata seal lihtsalt artikliga.

Ja kus see artikkel muidu ise oli?

Janar: Ta oli vist ilmunud kuskil erialaajakirjas ka, aga Delfi refereeris siis seda.

Gustav: Mina olen seda sama artiklit lugend, aga ei tule meelde, kus ta täpselt asus.

Lenar: No ta oli jah, ajakirjanduses oli.

Gustav: Jah.

Lenar: Ja seal oli ka, hilisem artikkel oli veel, et kui palju tammi pandi maha ja vaevalt 30% hakkas üldse kasvama, teadlane ütles, et rohkem ärge lootkegi, pole kunagi rohkem kasvama hakanudki. Nii et iga tõru ei hakka kunagi kasvama. Kümnest kaks, siis on ka hästi veel isegi. A minul on katse tehtud lausa.

Rait: A punane tamm tuleb küll jõudsamalt.

Lenar: On pandud maha, jah?

Rait: Aga kui palju jääb, see on iseasi. Jäämise protsent võib õige olla.

Niisiis, meil on siin ka mõned kanalid, millest me rääkinud ei ole. Kas, erinevad metsandussaadet näiteks. Kas te sellistest kohtadest olete metsandusalast infot otsinud või saanud? Siin on mõned välja toodud ka, siin tabelis.

Lenar: Osoon. Ikka vahest satud peale juhuslikult.

Rait: No need on siuksed populaarteaduslikud, et kui sul oma küsimused on, siis ma arvan, et sealt saatest ei jää sa ootama teda kunagi.

Aga kas te olete näiteks ETV-s näinud seda saadet Metsapeatus?

Gustav: Mina olen.

Lenar: Jah, vaadand juhuslikult olen. Ikka peale satud, siis vaatad.

Gustav: Jah, juhuslikult. Aga spetsiaalselt, et nüüd homme ta tuleb, see kell ma teda vaatan, seda ei ole.

Lenar: Jaa, ei, seda pole juhtund, jah.

Janar: Neid saab järelvaadata, kui huvi on tegelikult. ETV arhiivist. Kui sa trükid selle sisse sinna otsingusse ja tegelt saab kõik järgi vaadata. Tänapäeval ju keegi, noh, telekates, kes satub, noh, ei ole aega. Järelvaatamisel saad ise valida, mida vaatad. Muidugi, kui esialgu tead, mida täpselt.

Janar, kas te olete midagi metsandusega seotut järelevaadadnud? Või siis midagi muud või...

Janar: Kurat, ei meenu praegu. Metsandusega seotud ei ole.

Või keegi teine? Okei. Te rääkisite enda seltsi meililistist kui olulisest kanalist, mulle meenub. Keegi mainis seda. Kas teised on sellega nõus? Loete tihti? Aam, kas te olete kõik Viljandimaa metsaseltsi liikmed?

Gustav: Jah.

Lenar: Mina eilsest vist olen, ma täpselt ei tea praegu. Paberid jõudnud kätte, aga ühesõnaga...

Siim: Sama siin.

Gustav: Mina olen veel ühes teises seltsis.

Okei. Aga siis kuidas te hindaksite oma metsaseltsis seda infoliikumist e-mailidega? Kui tihti te näiteks neid saate?

Janar: Vist paar korda kuus tuleb.

Gustav: Jaa. Ja kui on mingi toetusetaotlemised veel, siis tuleb meeldetuletus eraldi ja et millal seltsi konsulendid aitavad täita midagi ja.

Mhmmh. Ja kas seal tuleb siis ainult hästi olulist infot või on siukest taustainfot ka, nagu ennem juttu oli?

Gustav: No taustainfo jaoks on mingid lingid alati, kust sa saad ise edasi uurida. Kas ta lükkab sind siis Erametsakeskuse sinna lehele, kus on rohkem kirjas sellest või...

Rait: Aga no põhimõtteliselt oluline info tuleb ikka sealt, küllalt oluline info selles mõttes. Ja on õige, et see lisainfo või taustainfo, seda hakkad juba ise omakorda otsima edasi.

Gustav: Jah, kui sind üldse huvitab see asi. Ja kui ei huvita, siis loed selle lihtsalt läbi, aga ega ma neid kõrvale küll ei jäta, kõik mis saadetakse, vaatan ikkagi üle. Niimoodi, et ma päris lugemata jätaks, mis siin Eha saadab või keegi.

Kas selles meililistis liigub informatsioon ainult ühte pidi või ise ka mingid inimesed, kes seal listis on, küsivad küsimusi teistelt või jagavad midagi?

Gustav: Ei ole niimoodi meil.

Ehk siis käib ainult ühte pidi?

Rait: Selle jaoks on siis juba, küsid telefonis.

Gustav: Või saadad meili vastu talle.

Aga sarnane küsimus, et kas teil võib-olla mingites kanalites, mis on siin mainitud, teil on mingeid näiteid, kus võib-olla informatsioon liiguks mitmet pidi? Mitte siis ainult konsulendi või tuttavaga otse arutades, vaid, või kuidagi, kus ka teie annate infot edasi või... Ei tule meelde?

Viljar: Ei tule jah.

Siim: See läheb nagu väga spetsiifiliseks. Et see peab peab puudutama sind, eksole. Aga noh, kes sellega igapäevaselt ei tegele, siis tema...

Rait: Noh, ikkagi pole, ega mina näeks nii, et neid, tagasisidest saad igasugust muidu siukest kõrvalise tähtsusega juttu ja iseloomustusi, et seal tavaliselt ei ole, igaüks avaldab oma arvamust ja see tavaliselt on väga oma isiklik. Et ma seda, mina ei näe küll, et mul oleks vaja tagasi oma kogemusi seal kuskil edasi anda. Selle jaoks on siis juba, kui praktilist kogemust, siis on ikka spetsialist vahepeal.

Ja teised, kas te ka nõustute, et ei ole, ei tunne huvi kogemuse jagamise vastu näiteks?

Lenar: Ei, eriti mitte.

Gustav: Kogemust me saame jagada või vahetada igasugustel rühmanõustamistel, kus me huvilised niikuinii kokku saavad ja oma praktiseeritud asju saavad tutvustada ja vaadata.

Millistest, te mainisite enne ka siin, rühmanõustamised. Mis see endast kujutab?

Gustav: No metsaseltsi nii-nimetatud õppepäevad, mis siin korraldatakse. Vahepeal oli neli korda aastas, aga nüüd tahavad kahe korra peale vist teha. Erametsakeskus nagu ei pidand rohkem toetama.

Okei. Ja kas te teised ka käite nendel?

Janar: Ikka.

Sirje: Jaa, õppepäeval jah.

Rait: Võimaluse järgi ikka. Nüüd on vist aasta lõpus, kas Tartus ja veel, täidavad plaani vist, kulutavad rahakotti.

Okei. Ja kas need on siis sellised kohad, kas sealt saate infot ülevalt alla, teile jagatakse informatsiooni, või...

Gustav: Jaa, meile jagatakse informatsiooni ja me saame ka oma kogemusi ja arutleda sel teemal.

Rait: Just nimelt. Kogu infovahetus on nagu mõttekas seal teha, inimeste seas, kes teavad midagi ja kes midagi kuulata tahavad.

Nii, nüüd, Janar mainis enne, et tema ei kasuta Riigiteatajat. Ei otsi sealt mingisugust konkreetsest seadusandlusest informatsiooni. Ma lihtsalt küsin täpsustuseks, et kas teie keegi olete Riigiteatajat kasutanud mingi...

Gustav: Mina olen vajadusel.

Lenar: Viisteist aastat vähemalt pole näind, ei kuulnd ega vaadand.

Viljar: Need paragrahvid on ju, mitte millestki aru ei saa.

Lenar: Jah.

Viljar: Paragrahv see ja see ja.

Lenar: Ja siis on kakskümmend korda, sedasi kordub, et ühte paragrahvi parandatakse ja siis seda veel parandatakse ja kakskend korda sedasi, loe siis.

Rait: See on see sama koht, mida on kasulik konsulendiga rääkida. Ma olen neid välja trükkind ja pärast kasutad seda paberi teist külge kuskil asjalikumaks pooleks. (naer)

Okei. Nüüd mida te märkisite nendele kohtadele, kus ma olin ruumi jätnud. Et milliseid kanaleid te veel kasutate metsanduslase info saamiseks või kus seda on edastatud?

Rait: Noh, need ongi need metsaseltsi nõupidamised, rühmanõustamised, metsakonsulent ja teise külje peale ma kirjutasin, mul on siin ka veel, et see Eesti Jahimees tegeleb sellega ja noh, see looduskaamerad ja O3. Need on jälle siuksed populaarteaduslikud, et tavaliselt, noh, huvitavad asjad, aga oma küsimuste vastuseid sealt sa ei otsi.

Gustav: Ja palju sellel väikeerametsaomanikul ikka neid küsimusi ongi. Ei ole ju niimoodi, et sul iga päev või iga nädal tekib mõne asja kohta mõni küsimus.

Rait: Sellega ma ütlen, et kui metaskonsulendiga korra aastas olen saanud üle vaadata oma asjad, siis mul kui mittemetsaharidusega inimesel, mul tavaliselt on aasta selge ju. Mul ei ole kogu aeg muresid. Gustavel on võib-olla küll rohkem küsimusi, aga.

Gustav: Mina püüan need ise ära lahendada. (naer)

Jah. Mida te olete veel kirjutanud juurde, infokanaleid?

Lenar: On neid veel või?

Kui te olete sinna midagi kirjutanud.

Gustav: Kõigist on juba räägitud, kõigist võimalikest infokanalitest.

Siim: Rohkem ei oska kuskilt, jah. Või mingid venekeelsed või ingliskeelsed, siis. Eestikeelset ei oska.

Janar: Ei, aga miks mitte lihtsalt raamat, igihaljad teosed metsandusest, brošüürid kasvõi. Kirjandus, mis ei ole perioodika, aga ega noh, metsandus on stabiilne värk, et seal seadused muutuvad, aga biosüsteemid ikkagi arenevad seaduspärade järgi. Ja teinekord on ka, no näiteks, tegeled puiduga, puitehitistega, teinekord on raamatutes ka, noh väikene peatükk metsandusest. Ega meil, kui akadeemias õpime ehitust, palkehitust, siis on metsapraktika, metsanduse loeng ja siis ka puuliikide loengud. Noh, tegelt, et raamatutest saab ka ju, et raamatud ei ole kuhugi kadunud. Et ei pea ju foorumites ainult.

Mhmh.

Rait: No siin peaaegu võib ütelda, et ega metsaseltsi nõupidamistel, koosolekutel oleme need uuema metsanduse kirjanduse kõik välja korjanud või vähemalt nad on muretsenud selle eest, et meil on see asi olemas.

Kellel on see olemas?

Rait: Tähendab, metsaseltsi liikmetel, kes koosolekul on käinud, need on saanud kõik need, uudiskirjandust. Peaaegu pidevalt.

Ehk siis konkreetselt raamatud?

Rait: Kaasaarvatud metsamehe kalender, mis oli päris asjalik ja käsiraamat ja.

Jaa. Kas teised olete ka kasutanud neid õppematerjale, käsiraamatuid, kirjandust?

Gustav: Ikka.

Sirje, te ütlesite vaikselt, et...

Sirje: Jaa, ikka sealt samast neid.

Rait: Kui kahtlema hakkad, siis loed ikka korra üle.

Ja Siim, Lenar?

Siim: Minul on selline asi, et just astusin, eksole. (naer)

Lenar: Paberid pole veel kätte jõudnud, aga eilsest oleme liikmed, ühistu liikmed. Aga muidu materjali, mis on, on kõike, see sama Maaleht ja selle Metsaleht, selle lisa, siis Sinu Mets, Äripäevas on see Metsamajandus. Ja Äripäevas on muidu olemas ka, Ärilehes, tähendab, on ka metsamajandusest palju muid asju seal. Tehnika ja asjad kõik seal.

Aga kas teil, millises olukorras on need õppematerjalid siis teile kasulikud olnud? Kas teil tuleb meelde mõni konkreetne olukord, kui teil oli vaja nende juurde pöörduda? Kes siin ütlesite, et te olete kasutanud neid.

Rait: Noh, raieviisid, kui sa oled väikemetsapidaja või metsaomanik, siis raieliigid ja viisid, need asjad vahetevahel kuluvad lugeda ikka. Ja ega mahu määramise tabel seal samas kõrval ei tee ka paha, kui vahest meelde tulevad. Ega see asi peas ikka ei püsi. Aga neid asju on selles mõistes palju seal.

Mhmm. Janar näiteks?

Janar: Noh, minul vist, noh, erialaselt viimati ma uurisin näiteks erinevate puiduliikide kahanemist. Sellest sõltub ju ehitise vajumine. Ja üldse, noh, puuliigid ja nende omadused. Tihedused ja tugevused. Ja noh, füüsilised suurused, paindemomendid ja siuksed. Nagu pakkusid huvi näiteks. Aga seda ei olnud perioodikas. Seda pead lugema erialaasjadest.

Rait: Ja alates tsaariajast pihta on palju erialane kirjandus peaaegu sama.

Janar: Ma olen uurind, et tuleb ikka juurde ka neid teadustöid. Tähtsamaid ja.

Sirje, te ütlesite ka, et te...

Sirje: Ma lihtsalt olen neid sirvind ja lugenud.

Aa, okei. Kas see on lihtsalt nagu huvi pärast või mingil põhjusel, mingis olukorras?

Sirje: Võtsin, et võib-olla niisama.

Okei. Nüüd võtame selle arutelu erinevate kanalite üle kokku, et äkki te siis täpsustaksite ühe korra veel, milliseid metsandusteemalisi infokanaleid teie eelistate? Äkki siit läheb, Viljar?

Viljar: Minul on ainult konsulent.

Okei.

Viljar: Muud ma ei usalda.

Aga me oleme rääkinud näiteks meililistist või siis...

Viljar: Ei ole, ma ei uuri.

Okei, selge. Rait?

Rait: Noh, ma paneks kohe pingejärjekorda sedapidi, et esmasena on ikka konsulendi, mina kasutaks konsulenti ja kasutan. Ja siis on erialakirjandus sinna juurde, kus on vajalikud küsimused sees, mis metsameest puudutab. Olgu ta siis raiet, raided või mahumääramised või mida iganes.

Mhmmh.

Rait: Ja siis tulevad need juba igasugused ajakirjad. Võiks tulla.

Ja teie Gustavajakiri oli sealt siis näiteks?

Rait: Noh, ma nagu seda Eesti Metsa ja Sinu Metsa ja Metsaleht, need mul käivad ja teistest ma nii väga ei arva. Või mul ei ole vaja arvata.

Okei. Lenar?

Lenar: No minul on nii, et kirjandus ja konsulent. Ja kirjandus ikka sama, Sinu Mets ja Metsamajandus ja Maaleht, Maalehe lisa Metsaleht. See on põhiline.

Mhmmh. Siim?

Siim: No ma ei saa mitte kuidagi originaalne olla. Ikka kordan, et konsulent on number 1.

Rait: No metsamajanduse käsiraamat on mu meelest piisavalt ka, kui ei viitsi kellegagi rääkida, siis istud kodus laua taga ja otsid ka välja.

Küsime siis niimoodi, et kas teil on midagi lisada, mingit olulist kanalit, mida teie peate enda jaoks oluliseks?

Janar: Ma ei tea, metsaseltsi koduleht aeg-ajalt. Millegi pärast ma olen Puuinfo.ee-sse ka sattunud. A võib-olla, et seal on mingi turuasi. Et kui on vaja osta või müüa mingit materjali, siis sattusin sinna.

Okei, okei. Nüüd mõtleme kastist välja, et äkki on mingisuguseid võimalusi, kuidas teie soovite, et metsandusalane info teieni jõuaks, aga praegu see niimoodi ei toimi? Äkki teil on mingi mõte, kuidas see informatsioon võiks teieni jõuda? Või siis missugune informatsioon?

Rait: Sundinformatsiooni ei igatse nagu. Igatseb inimene ikka seda, mida vaja on teada ja see on igaühel erinev ju. Ma küll ei ütle, et mul midagi rohkem peaks olema, kui ma ise otsida viitsin.

Lenar: Infot on küll, sellest piisab. Mulle vähemalt. Tegijaid vähe ju. (naer)

Janar: Jah, tööd on vaja teha.

Jaa.

Siim: Jaa, info suhtes on muidugi üleküllus, noh, igal alal see. Nüüd on juba niimoodi, et katsu üldse üles leida. Infot on ju ikka, kasvõi selle metsanduse kohta, vaata kui palju. Siin on see loetelu, see on ju tohutu, tohutu materjal, mis tegelikult on. A mis sellest vaja on, no ma ei tea. Noh, 10% või, või ma ei tea.

Veel mingeid mõtteid, kuidas info võiks jõuda?

Siim: Erametsa ühistu kaudu ta liigub, ega ei olegi nagu põhjust nagu rohkem tahta ju.

Gustav: Ja palju neid liikmeid ikkagi, noh, kõik ei saa ikkagi liikmed olla ja kõik ei tahagi aktiivselt oma metsa majandada. See on ka selge. Mõne jaoks on ta niisama puhkepaik ja teeb küttepuid ja.

Rait: Ja siis pole teda üldse vaja peaaegu.

Lenar: Ja risk on ka. Kui metsa maha istutad ja põdrad nahka panevad. Mina olen näind, mitmet hektarit korraga, ühe kevadega. Pandi kahe-poolle meetrised männid, no ütleme, 90% latvadest olid läind.

Rait: See on iga aasta, männil on istandus olnud. Aga ei lähe kõik midagi ära. Päris lagedaks ikka ei tehta.

Nüüd on vist hea aeg minna viimase ülesande juurde. Ma annan teile kõik, jaa, te võite selle enda kätte jätta, ma annan teile kõigile kaks ajakirja nüüd. Palun. Eesti Mets ja Sinu Mets. Ja järgmisena ma annan teile kõigile ka sellised kleepsukesed. Ja teeme nii, et järgmise kümnekonna minuti jooksul lapake neid ajakirju. Et ma ei palu teil nüüd neid artikleid lugeda, aga niimoodi esmapilgul mõelge, millised artiklid nendest, või siin milline sisu võiks olla teile huvipakkuv, mida te loeksite sellisel juhul, kui teil oleks rohkem aega. Ja seejärel palun hinnata ka, millised lood teile pakuvad kõige vähem huvi, mida te võib-olla loeksite viimasena või siis üldse ei sooviks lugeda. Ma annan teile kõigile ka sellised kleepsud. Et palun selle valge, heleda, kollase kleepsuga palun märkige ära need lood, mis teile huvi eriti ei paku. Ja siis selle värvilisega, sinisega märkige need, mis on just põnevamad, haaravad teie tähelepanu, köidavad, sooviksite lugeda. Et palun.

Viljar: Kuhu siis paneme, et lehekülgede peale või?

Jaa, sinna lehekülje peale, pildi peale...

Lenar: Või ette kaanelehele panna või kus? Või artikli juurde või?

Artikli juurde palun, jah. Ja igaühel on 10 kollast kleepsu ja 10 sinist. Ehk siis mõlemas ajakirjas palun märkige 5 põnevamat lugu ja 5 vähem põnevamat lugu.

Lenar: Igas ajakirjas?

Mhmh. Just.

Rait: Sinine ei ole põnev või?

Sinine on just põnev. Ja siis see kahvatukollane on see, mis...

Lenar: Luitund, jah.

Just, et mida pigem ei loeks.

Siim: Oleks seda aparaati vaja, mis seal Ringvaates oli, vaata Marko Reikop tegi seda, fikseeris kohe ära, tähendab. Seda pole.

(intervjueeritavad lappavad ajakirju)

Siim: Mitu sinist tuleb panna?

Viis mõlemasse ajakirja.

Siim: Aa, mul on kümme siin.

Jaa, nii ongi mõeldud, et viis ühte ja viis järgmisesse.

Lenar: Umbes nii, jah? Kümme on kumbagit, on või? Noh, viis ühte raamatusse, viis teise.

Siim: Jah, aga mul on ju... Viis sinist oli vaja panna, eksole.

Lenar: Kümme sinist ongi. Ühte raamatusse viis sinist ja viis kollast.

Siim: Ah õigus, kaks raamatut on.

Janar: Ei olegi midagi halba ju.

Lenar: Halba pole, jätab mängust välja.

Jaa, aga lihtsalt, selle küsimusega ma mõtlen, et mis siis pakub vähem huvi või pigem, just. Et jätaks vahele, või.

Gustav: Vaatame pärast.

Jah, just.

(intervjueeritavad jätkavad)

Rait: Ja kui lugemine sassi läheb, siis tuleb uuesti alustada.

Jah, siin nüüd nii ülitäpne olema ei pea, onju. Et lihtsalt aimu saada, mis teid rohkem huvitab ja mis vähem

(intervjueeritavad jätkavad)

Te jõudsite valmis?

Gustav: Jah. Mul on küll valmis. Ega siin on kõik artiklid sellised, mida võib läbi lugeda.

Mhmmh.

Gustav: Ei tee ühelegi metsaomanikule paha, kui kõik üle vaatab. Võib-olla jahindus ei puuduta kõiki.

Rait: Selle pärast ongi laiali minevad küsimused. Koondtabeli tegemine ei õnnestu kohe täpselt.

Gustav: Seal on väga raske erametsaomanikul kaasa rääkida. (räägib aktuaalsest maaomaniku jahiõiguse küsimusest)

Rait: Eks ta ükskord lõppeb ikka sellega, et metsaomaniku õigus tekib jahil käia.

Gustav: Paljud ei tahagi.

Rait: Noh, seda küll, jaa. Aga see õigus, ma arvan, et ta tekib.

Lenar: Kuidagi on nii ka, et kui see omanik lepib näiteks jahimehega, kui ta ise jahimees pole, tal poeg jahimees näiteks, omaniku poeg jahimees, siis annab talle, ei lase jahiseltsi pealegi, ja see hooldab tal siis selle sigade kahjustused näiteks ära.

Rait: Juba Ida-Virumaal on juba see, kuidas ma ütlen, juba on geenides sees see vastuvõitlemise bakter või mis ta on.

Mm, kas see maaomaniku jahiõiguse küsimus on tekitanud mingisuguse olukorra, kus võib-olla mingil puhul ka teie kui metsaomanikud tahaksite jahindusalast infot või midagi?

Rait: See vastasseis on igas jahisektsioonis olemas. Kõik ei ole sedasi, et kõik on poolt või kõik on vasta. See oleneb ikka eranditult inimestest.

Gustav: Aga mõned ei olegi kunagi millegiga rahul.

Rait: On lihtsalt torisejad.

Janar: A see kopra probleem. Kas siis jahimehed nagu eriti kibrast ei viitsi lasta vist või?

Gustav: Ei viitsi jah.

Rait: Eks ta on vist natuke siuke lootusetu seis ka praegu, seda lihtsalt ei jõuagi ära jamada.

Gustav: Ei jõua.

Rait: Ma kujutan ette, et täna on ta, tähendab... Natuke lootusetu seis, sest ei tekitata erilist huvi. Kohustusest on vähe veel.

Gustav: Ja kobras on siukse koha peal, kus reeglina autoga ligi ei saa. Aga kobras tuleb leida pimedas. Ja kui sa pead pimedas kuskil roigaste vahel kuskil kaks kilomeetrit jala autoni kõndima ja tihti sa ju seda kibrast ka kätte ei saa, saad teda lasta aint, kui sul head harki ei ole, ta läheb vee alla, sa ei saagi kätte teda.

Janar: Tänapäeval mina olen näind nagu kolmel-neljal juhul, kobras tuleb peaaegu sulle nagu koer nuusutama, lähedale. Pühajärves ja Koiva jõel, väga lähedale lasevad. Emajões oli, tegi pesa omale lodjakotta peaaegu. A no need on harjunud inimestega, jah. Need ei tekita kahju.

Teeme nüüd viimased märkmed, viimased märkmepaberid ja võime vaikselt hakata vist pihta aruteluga. Näiteks ma hakkangi siit vaikselt küsima. Et Gustav, milliseid lugusid näiteks teie olete välja toonud kui nagu huvipakkuvamad siin?

Gustav: Eesti Metsas võtsin kohe siin, üks, mis mind huvitab, on see ise, metsateatise registreerimine. Olen nüüd seda ise ka praktiseerinud, aga see lahendus alles poolik, ei saa sellist õiget teatist välja printida, mis nagu meeldiks selle materjali ostjatele. Et ta ei ole nagu tavateatisena. Nii, siis ma panin siis "Toilas metsandustöötajad pidasid kutsevõistlusi". Siin ka mitu tuttavat nime mul, ikka loed artikli läbi. Noh, mis ei huvitand eriti, Tartus peeti ülemaailmne metsaökoloogia konverents. See nagu otseselt mind ei puuduta, loen teises järjekorras, aga vaatan üle. "Jahimehed versus maaomanik". No ikka loen läbi, omal ise ka hulga maad. Ikka uurid, mis need suundumused on ja mis nad mõtlevad. Aga selle, et saad palju teenima hakata... Noh, siin jahimehed teevad oma reklaami. "Tahame seista ulukite õiguste eest". Kas nüüd see nii väga mind puudutab. Otse jahimees ei ole.

Rait: Ja kas õnnestub nende õiguste eest seista.

Gustav: Taavi siin reklaamib, et jahiõigus tuleb anda metsaomanikele tagasi. Noh, loen läbi selle artikli ikka.

Rait: Ennustan, et see asi tuleb kunagi. Täna on vara rääkida.

Gustav: Ja nii edasi siin. Ma loen kõik siin läbi järjest. Enam-vähem. Võib-olla vähem vaatan siin neid, kus kirjeldatakse neid vanemaid teadlasi.

Ja siis "Üks küsimus, üks vastus"? (intervjueerija lugus ette pealkirja, mida ta märkas, et Gustav on märkinud)

Gustav: Jah, siin ka, siin ma vaatan, et just on see, mis Viljandimaal puistudega hästi puutub, et väheväärtuslik puit. Johannes selle teemaga palju tegeleb ja leppade kohta siin propageerib kõike seda hakketeemat ja värki, aga hakke hind on meil väga madal jätkuvalt ja ei plaani tõusta. Noh, siit panin ühe ebahuvitava, "100 aastat Peeter Rõigase sünnist"...

Ma pean teid siinkohal kinni, et räägime äkki nendest huvipakkuvatest esimesena. Et minu arust oli huvitav, et te märkisite, et üks kokkusaamine oli teie jaoks huvitav artikkel. See on siis see metsandustöötajate kutsevõistlus.

Gustav: Jah, sest seal mitmed tuttavat nimed osalevad. Et selle pärast juba vaatan läbi, kes siin osalevad.

Ainult selle pärast siis?

Gustav: Jaa, jaa. Ma loen selle artikli läbi, kes võitis ja vaatan, kas mõni tuttav ka võitis. Siin siuke üldinfo paljalt.

Okei. Amm, milliseid meelepäraseid artikleid te teised olete välja toonud Eesti Metsas? Kuhu te panite need kleepsud peale?

Janar: Mina panin "Puidu väärindamine". Lihtsalt on minu jaoks tähtis teema ja siis ma mõtlesin, et loen, et Eesti äri või ekspordi mõttes, aga. Üleüldse, et mida puidust veel võiks teha. Et mitte ainult saematerjali.

See on siis, kas see on teie praktiline huvi või silmaringi laiendamiseks?

Janar: See on praktiline huvi ka. Mitte päris, aga tulevikus võib-olla.

Okei.

Janar: Metsaühistu teema.

Metsaühistute teema?

Janar: Jah, et "Ühistu seob metsaomanikud tugevaks jõuks".

Gustav: No siin Mikk Liik teeb ka kõva reklaami. "Metsaühistu, kellele ja milleks?"

Jah, mis mõttes reklaami? Te mõtlete sellega, et ta...

Gustav: No toob siin välja metsaühistu eeliseid. Liitumata metsaomanikele.

Mm, okei.

Gustav: See ongi riigi tellimus ka väikest viisi. Mitte propaganda, aga suunata inimesed ühistutesse.

Okei. Kas teistel on ka mingeid huvitavaid asju välja tuua, mis teile näiteks meeldis Eesti Metsas?

Lenar: Tähendab, nüüd see tähtsam, see sinine, jah?

Just, just.

Lenar: Mind huvitab muidugi see metsaomaniku ja jahimehe vahekord. Kõige tähtsam. See on mitmel pool mul siin. "Ülemaailmne..." Ah, see on juba kollane siin mul. "Jahimehed versus maaomanikud". Jälle vastuolu, ikka see sama. No siis on jahiseadus, huvitab, loen.

Miks teid jahiseadus huvitab? Te soovite ise jahti pidada?

Lenar: Ei, mul on sugulased, jahimehi. Selle pärast. Ise ma jahimees ei ole. Noh ja need topised, see huvitab siin. "Jahimeesteste topise..." Mis ta on, topisemeistrid, jah. "Pole olemas väheväärtuslikku puitu". See huvitab ka. Ja puud.

Näen, et see on, Rait, teil ka märgitud huvipakkuvaks artiklik.

Rait: Ma just vaatan ka.

Lenar: "Ühistu seob metsaomanikud..." Eriti tähtis. Aga liikmeid on vähe, väga vähe on praegu vabariigis. Kas aint 5 protsenti vist aint ongi või? Erametsaomanikke, kes on ühistu liikmed.

Gustav: No need, kel huvi on, on kõik juba metsaühistus olemas.

Rait: Ma arvan jah, et tänaseks ajaks on juba, eks neid tuleb ikka juurde, aga ega mitte eriti vist.

Lenar: Noh, siin laua taga on juba kaks.

Mida te ütleksite, kas Eesti Metsas meeldivad teile rohkem sellised silmaringi laiendavad, üldteadmisi andvad artiklid, või praktiliselt kasulikud artiklid?

Gustav: No ikka silmaringi laiendavad.

Kas siin neid praktilisi ka on?

Rait: Mitte eriti vist.

Lenar: Sinu Metsas on neid rohkem minu arust.

Rait: Siin on ikkagi selline info...

Gustav: Siin, ütleme, jahimeestega sa ju selle põhjal mingit lepingut iseseisvalt sõlmida ei saa. Ega mingit nõu, see on ikka üldine jutt, mis üldised suundumused on selles vallas.

Mhmh. Äkki ma küsiks teie käest siis, millised lood olid teile vähem huvipakkuvad Eesti Metsas?

Siim: Mul oli ka see, no see ühistu värk, selle peaks ka läbi lugema. See oli nagu, selline aamen kirikus.

Rait: Alustamise jaoks seda enam.

Siim: See tuleb kindlasti läbi lugeda. Siis, no muidugi see väärtuslikust puidust, kuidas oleks metsaomanik... No see on ka üks väga... Aga noh, minu enda jaoks võib-olla pakub kõige rohkem huvi see, vat see puidu väärindamine. Vaata, ma olen seda lahendust õppind ka, aga mitte midagi sellest aru ikka ei saa. See on niivõrd raske asi. Ja vaata see, miks Soome riik on nii rikas ja miks meie oleme nii vaesed, ehkki nagu töötame praktiliselt ühte moodi, eksole. Ja vaata, see puidu väärindamine ongi üks, noh, mida nagu peetakse, et see ongi, ütleme, Eesti-suguse vaese riigi nagu võimalus toodanguks. Mitte, et sa nüüd palgi viid, vaid muudkui teed palgi ja laua ja siis hõõveldad ja siis lõpuks teed tast tooli või ma ei tea, mida. Et see on nagu üks selline, noh, võib-olla, et selle majandusvõtmeküsimus isegi, nagu mina olen aru saand.

Lenar: Aga algaastatel, teise vabariigi aeg, kui uue vabariigi aeg läks palgikoorem palgikoormas kinni, läksid kõik sadamatesse palgid. Väga vähe oli neid, kes töötasid puitu lõpuni välja.

Kas ma olen siin nüüd õigesti aru saanud, et te olete välja toonud, et Eesti Metsa kaudu soovib keegi metsaomanikke mõjutada mingis suunas? Nagu ühinema metsaseltsidega, enda puidu väärtust tõstma?

Gustav: No teoreetiliselt Eesti Metsa ei saagi reeglina kätte see inimene, kellele siukest propagandat teha. See ikkagi puutub selliste inimestega kokku, kes juba on kuskil metsaseltsis või keda huvitab selline asi. See, keda see ei huvita, see ei võta seda kättegi ega hakka vaatamagi.

Lenar: Ei, see ei tea midagi.

Janar: Noh, ja siin on, kui ma nüüd küsimusest õigesti aru saan, siis ega siin, et see ei ole nagu propaganda... Mida riik praegu suunab ühistutesse, et ma ei teagi, milleks. Lihtsalt, minu meelest kõige parem infot jagada veebi toel ühistute kaudu. Ilmselt on nad aru saand, et muidu keegi Eesti Metsa ei loe või infot kätte ei saa. Noh, lihtsalt, kui kõik toetused ja siuksed raietoetused ja muud toetused, kogu süsteem hakkab käima ja juba käibki läbi ühistute. Selles mõttes ongi ilmselt iga number mingi ühistu artikkel. Kuidagi soovitatav või.

Okei. Aga tuleme siis selle küsimuse juurde, mis lood teile Eesti Metsas nagu vähem meeldisid? Mida te välja tooksite?

Janar: Võib-olla persoonilood siis. Noh, Rõigast võib-olla mõni teab.

Sirje: Persoonilood kindlasti.

Janar: Aga kui siin on üks naeratava näoga mees, muljetab, kuidas tema nagu ikka oma talus istutab, see ei ole nii tähtis. Seisab keset rapsipõlde seal.

See pakub siis teile vähem huvi või...

Janar: Nojah, siuksed persoonilood, jah.

Mida teised arvate persoonilugudest, kas te märkisite ka neid ära, negatiivseteks, positiivseteks?

Sirje: Mingi see Rõigas oli siin taga lõpus. Seda küll ei loeks.

Aga Sirje, ma silmasin, et teil oli üks teine persoonilugu märgitud positiivseks.

Sirje: Aa, jah võib-olla on ka, mida ma läbi loeksin.

Rait: Ilus noormees oli seal lehe peal.

Sirje: See vist oli.

Gustav: Jah, parim talumetsamajandaja sel aastal.

Sirje: Et ma lihtsalt huvi pärast loeks seda.

Gustav: Jaa, väga muhe mees ka muidu.

Sirje: Ma loeks ta lihtsalt läbi.

Aga mida te ütleksite võib-olla üldiselt isikolugude kohta? Ma sain aru, et Janarile ei pakkund need väga huvi. Aga teised?

Gustav: No mina ikkagi ütlen, omaaegade või praegusel ajal tegutsevate inimeste omad, nagu see Hallan Muusikus, loen läbi. Aga selliseid, jah, võib-olla siin 100 aastat tagasi asjad toimund, kui väga aeg on, vaatan ka, aga nii põhjalikult ei tegele sellega.

Lenar: No minul on siin kollasega märgitud sellised üldised, ülemaailmsed, ülevabariigilised konverentsid või asjad.

Sirje: Metsaökoloogiakonverents, ei loeks ka.

Lenar: Laiavalgus rohkem, nii väga ei huvita. Need ongi siuksed, mitu artiklit.

Te siis peate seda infot vähemoluliseks endale?

Lenar: Jah, tähendab, ikkagi, mis on konkreetsem ja ikka iseendale lähemal.

Siim: Ma arvan, et isikolood ikka, ütleme, kaasaegses, meie 2014, nad on igas ajalehes, igas ajakirjas. Isikolood, nad on.

Janar: Nad peavad olema, jah.

Siim: Nad peavad nagu olema, see on nagu...

Janar: Kaanele pole pandud inimesi veel. Mitte linnud ja taimed, aga varsti on ka Maarja-Liis Ilus oma väikese metsatuka juures ja kuidas tema seal.

Ma saan siis aru, et see teile väga ei meeldiks vist või..?

Janar: No selliseid lugusid...

Siim: Aga see on paratamatus, minu meelest see on paratamatu lihtsalt, see on nagu...

Gustav: Et üldse müüa seda ajakirja.

Siim: Jah, just nimelt. No kui oleks kelle pilt, ma ei tea, noh, Koit Toome või ma ei tea, kohe haaraks vist rohkem. Siin on mingi kuradi taim. Noh, ma ei tea.

Janar: See avaldab usaldusväärsust nagu rohkem.

Siim: Niimoodi ei tohi muidugi öelda, aga noh.

Lenar: See näitab bioloogias madalat taset, koolis õpitud.

Jah, kas kellelgi on veel midagi välja tuua, mis pakub vähem huvi Eesti Metsas, midagi, mida me pole arutand veel?

Siim: Ei julge midagi öelda, see on jube eba, või noh, ülekohtune nendele autoritele, kes siin. Ei nagu tahaks hästi sõna võtta.

Gustav: Võib-olla reklaamid, igasugu tehnika reklaamid siis. Kui tehnikat ikka keegi osta tahab, siis ta leiab need müüjad ise üles, ei pea siin tagalehe peal võib-olla see Pons olema või eelmise lehe peal Arro Machinery.

Noh, aga ma tuletan meelde, et keegi ei saa teada uuringust teie nimesid ja siis need, vähempaেলuvate lugude väljatoomine on nendele ajakirjadele kokkuvõtteks kasulik, ma julgen arvata.

Rait: No reklaami ei saa nad kuidagi ära jätta, selle pärast, et see maksab raha.

Siim: Nad ei saa välja andagi, jah.

Rait: Sa võid ütelda, mis sa tahad, aga nemad ei saa ajakirja teha ilma, raha ka vaja. Selle pärast ta võib seal olla.

Milistel puhkudel te loeksite Eesti Metsa, mis te arvate?

Janar: Kui ta koju tuleb, siis ma loeks. Ma ei tea, kas, ta ei ole ju kallid ka tegelikult. 3,50.

Kas kellelgi käib kodus?

Rait: Minul käib.

Teil käib, Rait?

Rait: Jah.

Aga veel kellelgi?

Viljar: Misasi?

Lenar: Ei käi.

Janar: Eesti Mets käib kodus?

Viljar: Ei käi.

Aga miks te seda pole tellinud või miks te pole seda otsinud? Kas te oskate öelda...

Lenar: Juhuslikult on kätte sattunud varem, aga ei ole nii häid artikleid ja Sinu Mets on hulka parem. Jah, konkreetselt.

Okei, okei. Aga mis peaks olema Eesti Metsa puhul teistmoodi, et te tunneksite selle vastu huvi? Jah, mida?

Viljar: No keske oskab kaugelt öelda seda.

Võib-olla te tahaksite... Ma saan aru, et Lenar vastaks, et sooviks rohkem konkreetsust, näiteks.

Lenar: Siin, jah, võib-olla see sobiks rohkem niukse asjaarmastajatele, kes sirvivad ja vaatavad seda lehte. Mitte metsaomanikele sobiks ta.

Asjaarmastajate all te peate silmas...

Lenar: No näiteks need, kes metsa ei oma. A tunneb muidu huvi. Neile, kes on marjul käija, mis marjad on ja.

Mhmh. Mis te teised arvate?

Rait: "Iga võsalõikur metsa ei sobi" peaaegu igas ajakirjas.

Et seda tahaks lugeda?

Rait: Eiei, ma lihtsalt toon ühe näite vahepeal. Et tänavu aasta on ta igas ajakirjas peaaegu olemas. On ta jahimehes sees ja.

Gustav: Ega need artiklid paratamatult mingil määral peavad kattuma. Ja kui sul juba see Sinu Mets tuleb Maalehega koos, et spetsiaalselt mina ei näe küll mõtet, et hakkan nüüd Eesti Metsa tellima või taga ajama. Aga kui ta mul kätte juhtub, vaatan läbi ja loen ikka artikleid. Võib-olla, kui seda Maalehte ei käiks või seda Maalehte olemas ei oleks, noh, siis võib-olla valiks selle Eesti Metsa.

Aga vaatamegi äkki Sinu Metsa siis. Et milliseid lugusid te tõite sealt välja, kõige meeldivamad?

Gustav: Noh, raielanki, siin kohe esimene jutt, "on ilus vaadata", ikka vaatan läbi siin, metsaraiel ma olen töötand. Aga "Taimekasvatavate paberites muudatus", noh, ise ma taimi ei kasvata, ei puutu nagu kokku. Aga istutustöödega kevadel tahaks juba tegelda. Ikka loen läbi Regina Hanseni kirjutatud jutu. Siis võsalõikurite teema, kui ma ennem ei oleks kuskil kokku puutund, vaataks ka läbi, mis siin siis räägib ja kas see jutt on sama.

Rait: Ma ei lugend, aga arvan, et peaaegu sama.

Gustav: No igaüks peab ikkagi reklaami midagi.

Lenar: Mina olen selle läbi lugend varem juba, igatahes väga asjaline on see artikkel siin.

Te olete seda lugend varem Sinu Metsas?

Lenar: Mul käib ta nüüd koos Maalehega.

Gustav: Maalehega koos käib.

Okei.

Gustav: Aga siin ulukiseirajatest, noh, meid see nii väga ei puuduta otseselt. Isegi kui oleks jahimees ja tegeleks selle loendusega võib-olla.

Rait: Ikkagi huvitav, aga jah.

Gustav: Jah.

Rait: Teadusmeeste probleem.

Gustav: Jälle siin jahiõigusest jutt. Noh, seda on hästi palju leierdatud, ega siin midagi ei muutu, siin igaüks võib tuua välja oma seisukohti, aga kõik ju jääb praegu ikkagi, ma arvan, aastateks endiseks.

Rait: Iga kümne aasta pärast natuke...

Gustav: Natuke võib-olla lõdveneb asi.

Mhmh. Kas te teised olete, tooksite midagi muud välja või samu asju? Võib-olla esialgu siis nende positiivsemate lugude koha pealt. Ma nägin siin veel mitmel pool oli see istutustöödeks valmistumise artikkel märgitud positiivseks.

Janar: Jah, mul ka.

See on siis praktiline info ja see pakub huvi või?

Janar: See on praktiline ka, jah. Kui sa metsa raiud, sa pead seda ka istutama. Ja männitaimi ka vist juba ju ei ole saada, et kui sa ei ole varem kirja pand, siis sa ei saagi järgmine aasta istutada. Pead kuskilt otsima taimi.

Gustav: Eks peab Leedust tooma.

Rait: Ikka Leedu vist jah.

Okei. Aga milliseid lugusid teil on veel märgitud huvipakkuvamateks Sinu Metsas? Viljar äkki?

Viljar: Mis asja?

Mis lugusid te olete märkinud selle sinise kleepsuga?

Viljar: Noh, "Erametsaliit teatab" ja.

Kas keegi teist on veel välja toonud neid...

Viljar: "Kuidas ikkagi maaomaniku jahiõigusega on?" Midagi sellist.

Kas teist keegi on veel märkinud neid lehekülgi millekski, "Erametsaliit teatab" või siis "Jahimeeste seltsi infot"? (näitab intervjuueeritavatele, mis lehekülgi ta mõtleb, need asuvad ajakirjas kõrvuti)

Sirje: Mina ei loeks, jahimeeste seltsi ei loeks.

Gustav: Jahimeeste seltsi mina ka ei loeks ja Erametsaliit, sealt astus meie metsaselts välja üldse ju. Et see ka eriti ei puuduta meid.

Okei.

Janar: Jah.

Kui me rääkisime Eesti Metsast, siis te mainisite, et see Sinu Mets on selline konkreetsem ja kasulikum võib-olla. Kuid sellegi poolest ma saan aru, te olete tugevalt toonud välja näiteks selle jahindusega seotud infot ja sellist, mis teile siin nii väga huvi ei paku. Kuidas te kommenteeriks? (selle eelduse tegi intervjuueerija seetõttu, et ta märkas intervjuueeritavatel kollaseid kleepse jahindusartiklite peal)

Lenar: Minul on mõlemis, on seal sinisega Eesti Metsas ja ka siis Sinu Metsas artiklid, mis räägivad jahindusest ja erametsaomanike konfliktist, need on ikka mõlemad sinisega märgitud.

Gustav: Ega ütleme nii, et kui siin, ajakirjas on ju palju lehti, midagi peab sinna kirjutama. Kõik ei saagi olla kõigi jaoks huvitav. Ikkagi tekib paratamatult ebahuvitavat. Ja mõnele teisele on see huvitav. Ja et nad üldse müüks, peabki see selline olema. See sisu. Et ega ei saa otseselt väita, et Sinu Mets on oluliselt parem, kui Eesti Mets.

Rait: Tegelt ega ma ka konkreetset siin tabeleid ega selliseid, midagi erandlikult head ka ikka ei leidnud, et see kohe kindlasti oleks vajalik. Nad on ikka harivad asjad kõik.

Gustav: Jah.

Lenar: Jah.

Gustav: Ja kui tehtakski üks selline Sinu Mets, kus kõik on hea, siis järgmised numbrid, seal ei olegi midagi kirjutada.

Rait: Pool aastat aega.

Okei.

Siim: Aga see ongi niimoodi, et huvitavate artiklite vahele tuleb ära peita vähem huvitavaid ja täitsa mitte üldse huvitavaid asju.

Kas siin ajakirjas on mingit informatsiooni, mis siit võiks vähemalt teie arust, teie jaoks olemata olla?

Gustav: No kui ta meil on juba teada, siis keegi teine seda veel ju ei tea.

Sirje: Jah, keegi teine võib tahta lugeda seda.

Jaa, aga just teie enda arust, mitte teiste inimeste arust.

Janar: Suht hästi komplekteeritud, et igast valdkonnast.

Rait: Sedasi on raske öelda, et ei peaks midagi olema. Kui lugenud ei ole ja huvitav ei ole, siis läbi loed, võib ta ikkagi huvitav olla. Kuigi teda vaja ei lähe.

Ma täpselt ei tea, mida te olete märkinud, aga ma natuke eeldan, et...

Rait: "Metsast saab mett".

Ma eeldan, et te olete võib-olla need jahindusartiklid pannud ebahuvitavamateks.

Gustav: Jaa, minul on küll. Sellest on hästi palju leierdatud ja me ise ei saa mõjutada midagi.

Rait: Igas, ja tegelikkuses on teda igas, igas, igas ajakirjas, ajalehes, peaagu teema üleval.

Jahindusteema?

Rait: Jah, tegelikult teda on. Aga huvitav on ta ikkagi. Ega mina küll ei loe igat lehte, minul käib neid üldse vähe. Suhteliselt. Ajakirjasid rohkem.

Lenar: Aga lahtisi otsi on ikka palju.

Janar: Oh, jah. (ohates)

Ma küsin siis Sinu Metsa kohta ka, et millises olukorras teie loete seda, millal teie loete. Kas enne magamaminekut või kohe, kui ta tuleb postiga, või metsas jalutades või..?

Gustav: No kui ikka tuleb postiga, mina vaatan läbi. Kui ei ole see sama, neljapäev aega vaadata, siis laupäeva hommikul kohvitassi kõrvale võtan uuesti selle Maalehe ette, vaatan sealt Sinu Metsa järgi. Ja Metsalehe, mis seal on.

Rait: Ja mul seisab mitu päeva vahest lauanurga peal enne, kui lugema saad hakata.

Ja teiste harjumused?

Sirje: Siis, kui aega on, mingi õhtune aeg.

Gustav: Neljapäeva ööd küll ei hakka nüüd kulutama selle peale, et ma nüüd magama ei lähe, pean selle läbi vaatama.

Rait: Ja ma peaks ütlema, vot siukest kokkuvõtet ma võiks teha küll, et on üksikuid Metsalehti samamoodi, mis ma panen kõrvale, et seda ei tohi ära visata, siit võib kunagi midagi vaja minna. Seda on üksikuid tegelikult.

Gustav: Jaa.

Te olete teinud seda siis?

Rait: Jah, ma vahetevahel neid kogu. Nüüd ma olen teind kombeks omal mõningaid asju koguda sedasi. Aga varem on tal ka sama saatus, nagu selle sots-põllumajandusega, et ei tea, kus paned pärast.

Kas teist keegi on veel kogunud?

Gustav: Jaa, minul on ka mõned alles olnud ja mõned on isegi aastate tagused.

Lenar: Sinu Metsad? Minul on mitme aasta omad. Vaata siin ennem rääkisin just, et 20-25 meetrit peab olema tarastatud nende siltidega tähistatud, mul on maatükk, siin ongi kirjas juba, Sinu Metsas. Tee jälle vaidlust. Kui on mitu kilomeetrit pikk, iga 30, 25 meetri tagant pane silt välja.

Rait: No aga tegelikult, ma ei püüa vaielda...

Ma palun vabandust...

Rait: Minu meelest on see teema niimoodi, et sa annad ta kirja sinna...

Äkki, me võime sellest rääkida pärast seda gruppi, meil on päris kaua kestnud see. Mul on mõned küsimused veel. Et kui oluliseks te... Mitte oluliseks, kui unikaalseks te peate seda informatsiooni, mis neis ajakirjades teile tuleb? Kas te saaksite seda infot kuskilt mujalt ka? Või see on ainulaadne siin?

Gustav: Ilmselt on võimalik mujalt saada. Ise internetis otsides ja...

Lenar: A see on kõige lihtsam praegu saada. Ühes koos. Võtad välja, vaatad, läheb meelest ära, võtad teine kord ja vaatad uuesti, lõod lehe lahti. Aga otsi teda nüüd internetist taga või, jumal seda teab.

Janar: Mina arvan, et see on unikaalne, sest keegi, kes neid artikleid kirjutab, ta juba leiab pidevad infoallikad, erinevad eksperdid kokku ja teeb loo nagu ja seda lugu sa ise internetist muidu ei leia, et saab nagu väikseid kilde. Et keegi need artiklid siis viitsib teha ja, on väga tänuväärne.

Mhmmh, ja mis teised arvavad?

Janar: No ei ole kõik lood, nagu ei...

Siim: See on natuke see ka, et on digiraamat ja on pärisraamat. Ikka pärisasja on parem kätte võtta.

Lenar: Paras õhuke ja.

Mhmmh, mhmmh. Kas te keegi olete uurinud neid väljaandeid ka digitaalsel kujul?

Gustav: Ei ole vajadust olnud. Kui meil endal olemas on, siis miks me seal digitaalselt vaatame?

Mhmmh. Jamh. No mul vist vast rohkem küsimusi ei ole. Kas teie tunnete, et tahaksite midagi lisada sellele vestlusele, mis puudutab siis metsandusmeediat ja infokanaleid? Midagi, mida me pole veel arutand, aga te tunnete, et on oluline? Võib-olla, mida te ise arvate nendest kanalitest, nende jätkusuutlikkusest, ma ei tea?

Rait: Aeg teeb omad korrektuurid ise.

Gustav: Jah, ja jätkusuutlikud nad on. Ütleme, see sama Sinu Metski, kui teda reklaamida siin ja tõesti, kui see toetuse asi läheb nüüd niimoodi, et ainult metsaseltsid saavad vahendada neid, nii kavasid kui istutust, siis paratamatult see liikmete arv peab suurenema oluliselt. Ja no siis saab ka rohkem inimesi sellega kokku puutuma paratamatult.

Rait: Ja teine suund on kindlasti, et metsaseltsidele suund, selle pärast on ju ühingute kaudu, et rohkem inimesi haarata ja rohkem inimestega tegeleda, ka nendega, kes ei taha sellega tegeleda. Et panna tegema, ma kujutaks ka nii ette.

Kas teie arvate, et oleks hea, kui ka need metsaomanikud, kes metsamajandamisega ei tegele, nad siiski oleks haaratud nendesse info...

Rait: No ükskord tuleks selle metsaga ka tegelema hakata. Ega nad küll ilma tegelemata ole, aga ma arvan, et need on ikka see osa inimestest, kes intensiivselt ei taha sellega tegeleda ja nad ei tegelegi ja tegelevad, nagu Gustav ütles siin, et küttepuu on kõige tähtsam puu.

Lenar: See toob tulu praegu isegi, praegu rehkenduste järgi. Ma mäletan seda rehkendust, Udam vist. Artikleid on ka siin Sinu Metsas olnud. Rehkendand välja, palju ta tulu saab ja. Viljandi mees on.

Janar: Ikka suhteliselt vähe. Pigem ju leplik maha võtta ja sinna lihtsalt mingi korralik asi.

Lenar: Aga kel on näiteks kütet vaja rohkem, neid peab kasvama neid maal. Näiteks siis lepp kasvab nii kiiresti, et annab neli saaki selle ajaga, kui kuuse kätte saad.

Gustav: Eestiaja algul kõik kirusid neid mehi, kes võtsid oma, said oma maad tagasi ja raiusid kuuse välja. Kõik see leppapask jäi kasvama. Ära risustatud mets. Nüüd on 15-20 aastat mööda läind ja me raiume praegu neid lageraie korras ja saame korralikku leppapalki. Korralik, valge, kiirekasvuline. Kuuse alt välja saand ja kasvand...

Ma saan aru vist, et teil ei ole rohkem lisada metsandusinfokanalite kohta.

Gustav: Ei ole jah.

Lenar: Ei ole.

Et aitäh teile! Ma panen siis selle mikrofoni kinni.

Jahimeeste infoallikate küsitlus

Palume Teil vastata ankeetküsitlusele, mille abil uurime jahimeeste meedia-tarbimise harjumusi. Et jahimeeste tegutsemisviisid on väga erinevad, küsime ka mitmeid küsimusi Teie eluviisi kohta laiemalt. Nii saame parema pildi sellest, millised infovajadused on jahmeestel praegu katmata. Küsitlusest saadud tulemusi kasutame keskkonnaministeeriumile soovitude tegemiseks jahindustusalaste meediaväljaannete ja infokanalite arendamiseks. Küsimustikule vastamine on anonüümne ja Teie isikut ei ole hiljem võimalik Teie vastustega kokku viia. Vastamine võtab aega 15 minutit. Märgi sobiv vastusevariant kas risti, ringi või linnukesega. Suur aitäh!

1. Milliseks jahimeheks Te end peate?

- a. olen pigem jahimees, osalen jahiga seotud tegevustes
- b. olen pigem jahilaskesportlane, tegutsen jahilaskevõistluste nimel
- c. olen mõlemat

2. Kas Te olete ka: (võite märkida mitu vastust)

- a. kalamees
- b. metsaomanik
- c. mitte kumbagi

3. Milliseid jahindusega seotud tegevusi Te läbi viite? (märkida võite mitu vastust)

- a. käin jahil
- b. käin loomi ja loodust vaatlemas
- c. tegelen fotojahiga
- d. tegelen loomade talvise lisa söötmisega
- d. organiseerin jahti ja jahindusega seotud tegevusi
- e. valmistan jahindusega seotud rajatise (jahikantsel, soolakud jne)
- f. harjutan jahilaskmist
- g. korraldan jahiturismi
- h. vääristan trofeesid
- i. osalen jahilaskevõistlustel
- j. muu (nimeta)...

4. Kui sageli Te tavaliselt jahiga seotud tegevusi läbi viite? Märkige kõige lähem vastus.

- a. neli-viis korda nädalas või rohkem
- b. kaks-kolm korda nädalas
- c. korra nädalas
- d. paar korda kuus
- e. mõned korrad kvartalis
- f. mõned korrad aastas
- g. harvem

5. Millistes piirkondades Te jahil käite/olete käinud? (märkige ristiga kõik sobivad vastused)

	enamasti	vahete- vahel	harva	on ette tulnud	ei ole käinud
minu seltsi jahipiirkond					
mujal Eestis					
lähiriikides					
Venemaal					
veel kaugemal, sh teistel mandritel					

6. Kellega Te jahil käite või viite läbi jahiga seotud tegevusi (seehulgas loomade jälgimine, lisa söötmine jms)? (märkige kõik sobivad)

- üksi
- oma sõpradega, tuttavatega
- oma seltsi liikmetega
- perega, abikaasa/elukaaslase või lastega
- muu (märgi) ...

7. Kas Te käite peale jahi ka teistel jahindusega seotud üritustel, kokkutulekutel?

- jah, sageli
- jah, mõnikord
- väga harva
- ei, ei külasta neid

8. Kui oluliselt mõjutab jahindus Teie elustiili, teie vaba aega väljaspool tööelu?

- väga oluliselt
- üsna oluliselt
- mõnevõrra
- mitte eriti oluliselt

9. Kui oskuslikuks peate end jahimehena?

- võin pidada end väga kogenud, mitmekülgsete oskustega jahimeheks
- olen kogenud jahimees, aga põhiliselt mingis kindlas valdkonnas
- mul on kogemusi, aga usaldan otsustamisel kogenumaid jahimehi
- olen veel algaja, õpipoiss

10. Kui sageli valmistate ise toiduks enda tabatud ulukit?

- reeglina iga kord
- sageli, pea iga kord
- mõnikord
- harva
- üldse mitte

11. Milline väide iseloomustab Teie jahindusega seotud info kasutamist?

- a. jälgin aktiivselt erinevaid allikaid, jagan saadud infot ka teistega
- b. jälgin aktiivselt jahindusalaseid infoallikaid, kuid ei jaga seda edasi
- c. väga aktiivselt ei otsi, aga hoian silma peal
- d. loen või vaatan vaid siis, kui kätte satub või ette juhtub
- e. ei otsi jahinduse kohta infot

12. Kui sageli otsite infot jahindusega seotud regulatsioonide, jahiaegade või lubade kohta?

- a. igapäevaselt
- b. korra nädalas
- c. korra-paar kuus
- d. harvem
- e. üldse mitte

13. Kuidas jõuab Teieni **just Teid huvitav** jahindusalane teave?

	enamasti	sageli	mõnikord	harva või üldse mitte
sõpradelt ja kolleegidelt				
jahindusalastest meediaväljaannetest, sh sotsiaalmeediast, foorumeist				
riigiametite infokanalitest, kodulehtedelt				
jahindusseltsi infokanaleist ja üritustelt (seehulgas näiteks ühisjahil suheldes)				
mujalt (nimeta)...				
.....				

14. Milliseid ajakirju Te järgnevaist loete?

	iga numbrit	peaaegu iga numbrit	juhuslikult, peale sattudes	väga harva	üldse mitte
Eesti Jahimees					
Sinu Mets Maalehe vahel					
mõnda välismaist jahindusajakirja (nimeta...)					
Eesti Loodus					

15. Milliseid saateid Te järgnevaist vaatate või vaatasite?

	iga saadet	peaaegu iga saadet	juhuslikult, peale sattudes	väga harva	üldse mitte
Kahekesi püssi ja panniga					
mõnda muud jahindus- või metsandusalast saadet (nimeta...)					
Osoon					
mõnda väismaist jahindussaadet (nimeta...)					

16. Kui sageli Te vaatate telekanalit **Ohota I Rõbalka**?

- igapäevaselt
- korra või paar nädalas
- paar korda kuus
- korra kuus
- korra kvartalis
- harvem või üldse mitte

17. Kas ja kui sageli kasutate jahindussaadete puhul **järelevaatamise** võimalust?

- väga sageli
- mõnikord
- harva
- üldse mitte

18. Kui sageli külastate järgmisi kanaleid või otsite neist infot:

	iga- päevaselt	korra või paar nädalas	paar korda kuus	korra kuus	korra kvartalis	harvem või üldse mitte
Eesti jahi- meeste seltsi või piirkondliku seltsi koduleht, <i>Facebook</i>						
RMK jahindus- portaal						
Jahindusinfo.ee						
foorum , nt Jääger Online jahindusfoorum						
Eesti jahispordi liidu koduleht, <i>Facebook</i>						
mõni jahindusblogi (nt Kärla jahimeeste seltsi blogi)						
Bioneer.ee						

19. Võib-olla on veel mõni jahindusteemaline infokanal, mida **aktiivselt** kasutate? Nimetage...

.....

20. Millised järgnevaist kanaleist on Teie jaoks isiklikult kõige olulisemad?

	märgi ära KUNI viis kanalit
ajakiri Eesti Jahimees	
ajakiri Sinu Mets	
mõni välismaine jahindusajakiri	
ajakiri Eesti Loodus	
telesaade Kahekesi püssi ja panniga	
mõni muu jahindus- või metsandusalane saade	
telesaade Osoon	
telekanal Ohota I Rõbalka	
Keskkonnaministeeriumi koduleht	
Riigiteataja.ee	
Keskkonnaameti leht	
Keskkonnainspektsiooni koduleht	
Eesti jahimeeste seltsi koduleht, <i>Facebook</i>	
veebileht Jahindusinfo.ee	
RMK jahindusportaal	
mõni jahindus foorum	
Eesti jahispordi liidu koduleht, <i>Facebook</i>	
mõni jahindusblogi	

21. Kui kasutajasõbralikuks peate järgmisi infokanaleid jahimehe jaoks?

	hästi kasutatav	pigem hästi kasutatav	pigem keeruliselt kasutatav	keeruliselt kasutatav	pole kasutanud, kogemus puudub
Keskkonna-ministeeriumi koduleht					
Riigiteataja					
Keskkonnaameti leht					
Keskkonna-inspektsiooni koduleht					

22. Võib-olla te soovite öelda veel midagi infokanalite kohta, näiteks kas te tunnete vajadust mõne infokanali järele, mida hetkel ei ole?

.....

23. Millised järgnevatest teemadest pakuvad Teile huvi?

	5 – jah, kindlasti			1 – ei, see mitte	
Asjatundlikud ja elulised jutustused loodusest ja loomadest	5	4	3	2	1
Praktilised nõuanded metsas toimetamiseks, loomade vaatlemiseks, hooldamiseks	5	4	3	2	1
Teadaanded jahindust puudutavate regulatsioonide kohta, asjaajamisjuhiste muudatused	5	4	3	2	1
Ülevaated jahindusseltside tegevustest, koosolekutest ja sündmustest	5	4	3	2	1
Jahinduspoliitika arutelud	5	4	3	2	1
Meelelahutus, loodusfotod ja “kalamehejutud”	5	4	3	2	1
Jutuajamised põnevate jahindus- või metsandusnimestega	5	4	3	2	1
Ulukiliha retseptid, toiduvalmistamine	5	4	3	2	1
Loodusteaduslikud analüüsid mõne liigi või koosluse muutumisest, keskkonnaseisundist	5	4	3	2	1
Jahimajandus, ettevõtlus	5	4	3	2	1
Jahivarustust puudutavad uudised, testid, nõuanded	5	4	3	2	1
Lindilõikamised, ametlikud pöördumised ja tervitused	5	4	3	2	1
Jahi või metsa vaimsed väärtused	5	4	3	2	1
Jahikogemused eksootilistes paikades	5	4	3	2	1
Jahinduskonverentside, messide ja võistluste lühiülevaated	5	4	3	2	1
Jahindusega seotud hovid	5	4	3	2	1

24. Sugu:

- a. mees
- b. naine

25. Vanus:

- a. 15-24
- b. 25-44
- c. 45-59
- d. 60 ja vanem

26. Elukoht:

- a. Tallinn
- b. Harjumaa (v.a Tallinn)
- c. Hiiumaa
- d. Ida-Virumaa
- e. Jõgevamaa
- f. Järvamaa
- g. Läänemaa
- h. Lääne-Virumaa
- i. Põlvamaa
- j. Pärnumaa
- k. Raplamaa
- l. Saaremaa
- m. Tartumaa
- n. Valgamaa
- o. Viljandimaa
- p. Võrumaa

Lisa 13. Kalameeste ankeetküsitlus (eestikeelne)

Kalameeste infoallikate küsitlus

Palume Teil vastata ankeetküsitlusele, mille abil uurime kalameeste meediatarbimise harjumusi. Et kalameeste tegutsemisviisid on väga erinevad, küsime ka mitmeid küsimusi Teie eluviisi kohta laiemalt. Nii saame parema pildi sellest, millised infovajadused on kalameestel praegu katmata. Küsitlusest saadud tulemusi kasutame keskkonnaministeeriumile soovitude tegemiseks kalastusalaste meediaväljaannete ja infokanalite arendamiseks. Küsimustikule vastamine on anonüümne ja Teie isikut ei ole hiljem võimalik Teie vastustega kokku viia. Vastamine võtab aega 15 minutit. Märki sobiv vastusevariant kas risti, ringi või linnukesega. Suur aitäh!

1. Kuidas Te kalapüügiga tegelete? (võite märkida mitu vastust)

- e. olen harrastuskalastaja
- f. olen kutseline kalur
- g. olen kalastussportlane

2. Kas Te olete ka:

- d. jahimees
- e. metsaomanik
- f. mitte kumbagi

3. Kui sageli Te tavaliselt kalal käite? Kui Te püüate kala hooajaliselt, siis vastake aktiivsema perioodi kohta. Märkige kõige lähem vastus.

- h. neli-viis korda nädalas või rohkem
- i. kaks-kolm korda nädalas
- j. korra nädalas
- k. paar korda kuus
- l. mõned korrad kvartalis
- m. mõned korrad aastas
- n. harvem

4. Kas Te käite kalal: (märkige sobivad vastused)

- a. kevadel
- b. suvel
- c. sügisel
- d. talvel

5. Kellega Te kalal käite? (märkige kõik sobivad)

- f. üksi
- g. oma sõpradega
- h. seltsi liikmetega, omaette kalastushuviliste seltskonnaga
- i. perega, abikaasa/elukaaslase või lastega
- j. kalurist kolleegiga, kolleegidega
- k. turistidega
- l. muu (märki)

6. Millistes piirkondades Te kalal käite/olete käinud? (märkige kõik sobivad vastused)

	enamasti	vahete- vahel	harva	on ette tulnud	ei ole käinud
Eesti väikevee- kogudel, Võrtsjärvel					
Eesti jõgedel					
Peipsi, Lämmi ja Pihkva järvistu					
Pärnu lahel					
saartel, Väinamerel ja saarte ümbruses					
loode- ja põhjarannikul					
lähiriikides, näiteks Soome, Rootsi, Läti					
Venemaal					
veel kaugemal, sh teistel mandritel					

7. Kas Te kuulute mõnda kalastusseltsi või –klubisse (MTÜ)?

- a. jah, kuulun
- b. ei, ei kuulu

8. Kas Te käite kalastusega seotud üritustel, festivalidel, võistlustel?

- e. jah, sageli
- f. jah, mõnikord
- g. väga harva
- h. ei, ei külasta neid

9. Kui oluliselt mõjutab kalastamine Teie elustiili, teie elu ja vaba aega väljaspool tööelu?

- e. väga oluliselt
- f. üsna oluliselt
- g. mõnevõrra
- h. mitte eriti oluliselt

10. Kui kõrgelt hindate oma kalamehe/kaluri oskuseid?

- e. võin pidada end väga kogenud, mitmekülgsete oskustega kalameheks
- f. olen kogenud kalamees, aga põhiliselt mingis kindlas valdkonnas
- g. mul on kogemusi, aga usaldan otsustamisel kogenumaid kalamehi
- h. olen veel algaja, õpipoiss

11. Kui sageli valmistate ise toiduks enda püütud kala?

- f. reeglina iga kord
- g. sageli, pea iga kord
- h. mõnikord
- i. harva
- j. mitte üldse

12. Milliseid ettevõtlusega seotud tegevusi Te teete? (märkida võib mitu vastust)

- k. kala töötlemine (nt suitsutamine, kalatoodete valmistamine)
- l. kala turustamine
- m. kala kasvatamine
- n. kalastusturism, ekskursioonigruppide juhendamine
- o. võrkude, püüniste, varustuse valmistamine, hooldamine, müük
- p. muu (nimeta)...
- q. Ma ei tegele kalastusega seotud ettevõtlusega

13. Kui sageli te lasete täismõõdus kala vette tagasi?

- a. sageli
- b. mõnikord
- c. harva
- d. mitte üldse

14. Milline väide iseloomustab Teie kalastusega seotud info tarbimist?

- f. jälgin aktiivselt erinevaid allikaid, jagan saadud infot ka teistega
- g. jälgin aktiivselt kalastusalaseid infoallikaid, kuid ei jaga seda edasi
- h. väga aktiivselt ei otsi, aga hoian silma peal
- i. loen või vaatan vaid siis, kui kätte satub või ette juhtub
- j. ei otsi kalastuse kohta infot

15. Kui sageli otsite infot selle kohta, kuidas kalapüük reguleeritud on (püügiload, keeluajad ja –kohad jms)?

- f. igapäevaselt
- g. korra nädalas
- h. korra-paar kuus
- i. harvem
- j. üldse mitte

16. Kuidas jõuab Teieni **just Teid huvitav** kalastusalane teave?

	enamasti	sageli	mõnikord	harva või üldse mitte
sõpradelt ja kolleegidelt				
kalastusalastest meediaväljaannetest, sh sotsiaalmeediast, foorumeist				
riigiametite infokanalitest, kodulehtedelt				
kalastusklubi või – seltsi infokanalid ja üritused				
mujalt (nimeta)...				
.....				

17. Milliseid järgnevaist väljaannetest Te loete?

	iga numbrit	peaaegu iga numbrit	juhuslikult, peale sattudes	väga harva	üldse mitte
ajakiri Kalale!					
ajakiri Kalastaja					
mõni välismaine kalastusajakiri (nimeta...)					
ajakiri Eesti Loodus					
ajakiri Eesti Jahimees					
kohalik ajaleht , nt Lääne Elu, Peipsirannik vms					

18. Milliseid kalastussaadeteid te vaatate?

	iga saadet	peaaegu iga saadet	juhuslikult, peale sattudes	väga harva	üldse mitte
Kalailm (Kanal 2)					
Kalaletung (Kanal 12)					
Kalamehejutud (TV3)					
Mehed ja mõrrad (ETV)					
Osoon (ETV)					
mõni väismaine kalastussaadet, nimetage:					

19. Kui sageli Te vaatate telekanalit **Ohota I Rõbalka**?

- g. igapäevaselt
- h. korra või paar nädalas
- i. paar korda kuus
- j. korra kuus
- k. korra kvartalis
- l. harvem või üldse mitte

20. Kas ja kui sageli kasutate kalastussaadete puhul **järelevaatamise** võimalust?

- e. väga sageli
- f. mõnikord
- g. harva
- h. üldse mitte

21. Kui sageli külastate järgmisi kanaleid või otsite neist infot:

	iga-päevaselt	korra või paar nädalas	paar korda kuus	korra kuus	korra kvartalis	harvem või üldse mitte
portaal Kalale.ee						
Kalaportaale.ee						
Kalastusinfo.ee						
Kalanduse Teabekeskuse leht Kalateave.ee						
mõne kalastajate klubi koduleht, <i>Facebooki</i> leht						
mõni kalamehe blogi						
mõni välismaine portaal (nimeta)						

22. Võib-olla on veel mõni kalastusteemaline infokanal, mida **aktiivselt** kasutate? Nimetage...

.....

23. Kui kasutajasõbralikuks peate järgmisi infokanaleid kalamehe jaoks?

	hästi kasutatav	pigem hästi kasutatav	pigem keeruliselt kasutatav	keeruliselt kasutatav	kogemus puudub, ei tea
Keskkonna-ministeeriumi koduleht					
Riigiteataja					
Keskkonnaameti koduleht					
Keskkonna-inspektsiooni koduleht					

24. Millised järgnevaist kanaleist on Teie jaoks isiklikult kõige **olulisemad**?

	märgi ära KUNI viis kanalit
ajakiri Kalale!	
ajakiri Kalastaja	
mõni välismaine kalastusajakiri	
telesaade Kalailm	
telesaade Kalaletung	
telesaade Kalamehejutud	
telesaade Mehed ja mõrrad	
telesaade Osoon	
mõni välismaine kalastussaade	
telekanal Ohota I Rõbalka	
Keskkonnaministeeriumi koduleht	
Riigiteataja.ee	
Keskkonnaameti koduleht	
Keskkonnainspektsiooni koduleht	
Kalale.ee portal	
Kalaportaali.ee	
Kalastusinfo.ee	
Kalanduse Teabekeskuse leht Kalateave.ee	
mõni kalamehe blogi	
mõni välismaine kalastusportaal	

25. Võib-olla te soovite öelda veel midagi infokanalite kohta, näiteks kas te tunnete vajadust mõne infokanali järele, mida hetkel ei ole?

.....

26. Millised järgnevatest teemadest pakuvad Teile huvi?

	5 – jah, kindlasti			1 – see mitte	
Asjatundlikud ja elulised jutustused kaladest	5	4	3	2	1
Praktilised nõuanded kalamehele, kalastusnupid	5	4	3	2	1
Tedaanded kalandust puudutavate regulatsioonide kohta (nt lubade taotlemine)	5	4	3	2	1
Ülevaated kalandusseltside tegevustest ja sündmustest	5	4	3	2	1
Kalanduspoliitika arutelud	5	4	3	2	1
Meelelahutus, saagifotod ja “kalamehejutud”	5	4	3	2	1
Jutuajamised põnevate kalameestega, harrastajatega	5	4	3	2	1
Kalatoitude retseptid, toiduvalmistamine	5	4	3	2	1
Loodusteaduslikud analüüsid mõne liigi või koosluse muutumisest, keskkonnaseisundist	5	4	3	2	1
Turuanalüüsid, nõuanded kalakasvatajatele või kutselistele kaluritele	5	4	3	2	1
Püügivarustust või paate puudutavad uudised, testid, nõuanded	5	4	3	2	1
Lindilõikamised, ametlikud pöördumised ja tervitused	5	4	3	2	1
Kalameeste kogemused eksootilistel veekogudel	5	4	3	2	1
Kalandusfestivalide, messide ja võistluste lühiülevaated	5	4	3	2	1
Kalastamisega seotud hobid	5	4	3	2	1

27. Sugu:

- a. mees
- b. naine

28. Vanus

- a. 15-24
- b. 25-44
- c. 45-59
- d. 60 ja vanem

29. Elukoht:

- a. Tallinn
- b. Harjumaa (v.a Tallinn)
- c. Hiiumaa
- d. Ida-Virumaa
- e. Jõgevamaa
- f. Järvamaa
- g. Läänemaa
- h. Lääne-Virumaa
- i. Põlvamaa
- j. Pärnumaa
- k. Raplamaa
- l. Saaremaa
- m. Tartumaa
- n. Valgamaa
- o. Viljandimaa
- p. Võrumaa

Исследование источников информации рыбаков

Просим Вас ответить на анкетный опрос, при помощи которого мы исследуем потребление информации рыбаками. Поскольку типы деятельности рыбаков различны, мы зададим и некоторые вопросы, касающиеся Вашего образа жизни. Так мы получим лучшее представление о том, какие информационные потребности рыбаков на сегодня остаются неудовлетворенными. Результаты опроса будут использованы для выработки рекомендаций Министерству окружающей среды, для развития инфоканалов и изданий о рыболовстве. Ответы на вопросы анкеты анонимны. Они не будут связаны с Вашей личностью. Заполнение анкеты займет примерно 15 минут. Отметьте подходящий вариант ответа крестиком, кружочком или птичкой! Благодарим!

1. Как Вы занимаетесь рыбной ловлей? (можете отметить несколько вариантов ответа)

- h. я рыбак-любитель
- i. я профессиональный рыбак
- j. я рыбак-спортсмен

2. Являетесь ли Вы также:

- g. охотником
- h. владельцем леса
- i. ни тем, ни другим

3. Как часто вы обычно ходите на рыбалку? Если Вы ловите рыбу в сезон, то отвечайте в отношении активного сезона. Выберите наиболее близкий Вам ответ.

- o. 4-5 раз в неделю или чаще
- p. 2-3 раза в неделю
- q. раз в неделю
- r. пару раз в неделю
- s. раз в месяц
- t. несколько раз в квартал
- u. несколько раз в год
- v. реже

4. Ходите ли Вы на рыбалку: (выберите подходящие ответы)

- e. весной
- f. летом
- g. осенью
- h. зимой

5. С кем Вы ходите на рыбалку? (выберите все подходящие ответы)

- m. один
- n. со своими друзьями
- o. с членами общества, с членами своего кружка рыболовов
- p. с семьей, супругой/супругом или детьми
- q. с коллегой или коллегами рыбаками
- r. с туристами
- s. иное (отметить)

6. Куда Вы ходите/ ходили на рыбалку? (выберите все подходящие ответы)

	в основном	время от времени	редко	бывает	не хожу
в малых водоемах Эстонии, в Выртсярве					
в реках Эстонии					
в озерах Чудском, Теплом и Псковском					
в Пярнуском заливе					
на островах, в Ваяна-мери (Моонзунде) и вокруг островов					
на северном и северо-восточном побережье					
в близких государствах, например, Финляндии, Швеции, Латвии					
в России					
еще дальше, например, на других материках.					

7. Относитесь ли Вы к какому-либо обществу или клубу рыболовов?

- c. да, отношусь
- d. нет, не отношусь

8. Ходите ли Вы на мероприятия, фестивали, соревнования, связанные с рыболовством?

- i. да, часто
- j. да, иногда
- k. очень редко
- l. нет, не посещаю их

9. Насколько значительно влияет рыболовство на Ваш стиль жизни, Вашу жизнь и свободное вне рабочее время?

- i. очень значительно
- j. довольно значительно
- k. в какой-то степени
- l. не особо значительно

10. насколько высоко Вы оцениваете свои рыбацкие навыки?
- i. могу считать себя очень опытным рыбаком с разносторонними навыками
 - j. я опытный рыбак, но в определенной сфере
 - k. у меня есть опыт, но я доверяю более опытным рыбакам
 - l. я новичок, ученик
11. Как часто Вы сами готовите еду из пойманной Вами рыбы?
- k. как правило, каждый раз
 - l. часто, почти каждый раз
 - m. иногда
 - n. редко
 - o. вообще нет
12. Какой предпринимательской деятельностью Вы занимаетесь?
(можно отметить несколько вариантов ответа)
- g. переработка рыбы (например, копчение, изготовление рыбных изделий)
 - s. продажа рыбы
 - t. разведение рыбы
 - u. рыболовный туризм, руководство экскурсионными группами
 - v. изготовление ремонт и продажа оборудования, сетей, принадлежностей для ловли
 - w. другая (назовите)...
 - x. я не занимаюсь предпринимательством, связанным с рыболовством
13. Как часто Вы отпускаете полноразмерную рыбу назад в воду?
- a. часто
 - b. иногда
 - c. редко
 - d. вообще нет
14. Какое утверждение характеризует Ваше потребление информации, связанное с рыбалкой?
- k. активно слежу за различными источниками, делюсь полученной информацией с другими
 - l. активно слежу за различными источниками информации о рыбалке, но не делюсь полученной информацией с другими
 - m. особо активно не ищу, но слежу
 - n. читаю или смотрю, но только когда руки дойдут или так случится
 - o. не ищу информацию о рыбалке
15. Как часто Вы ищете информацию о том, как регулируется рыбная ловля (разрешения на лов, периоды и места запрета, и т.д.)?
- k. каждый день
 - l. раз в неделю
 - m. раз-два в месяц
 - n. редко
 - o. вообще нет

16. Как Вы получаете **интересующую именно Вас** информацию в сфере рыболовства?

	в основном	часто	иногда	редко или вообще нет
от друзей и коллег				
из медиа-изданий о рыболовстве				
из домашних страниц и инфоканалов государственных учреждений				
инфоканалы и мероприятия обществ и клубов рыболовов				
из других источников (назови...)				
.....				

17. Какие из следующих изданий Вы читаете?

	каждый номер	почти каждый номер	случайно, если попаду	очень редко	вообще нет
журнал Kalale!					
журнал Kalastaja					
какой-то зарубежный журнал о рыболовстве (назови...)					
.....					
журнал Eesti Loodus					
журнал Eesti Jahimees					
местная газета , напр Lääne Elu, Peipsirannik и т.д.					

18. Какие передачи о рыбалке Вы смотрите?

	каждую передачу	почти каждую передачу	случайно, если попаду	очень редко	вообще нет
передачи на тему рыбалки на эстонском языке					
Osoon (ETV)					
какая-то зарубежная передача о рыбалке, назовите:					

19. Как часто Вы смотрите телеканал **Охота и Рыбалка**?

- m. каждый день
- n. раз-два в неделю
- o. пару раз в месяц
- p. раз в месяц
- q. раз в квартал
- r. реже или вообще нет

20. Используете ли Вы и как часто возможность **посмотреть в записи, по интернету** передачи о рыбалке?

- i. очень часто
- j. иногда
- k. редко
- l. вообще нет

21. Как часто Вы посещаете следующие каналы или ищете там информацию:

	каждый день	раз-два в неделю	пару раз в месяц	раз в месяц	раз в квартал	реже или вообще нет
портал Idafishing.ee						
форум Rybolov.ee						
портал Kalale.ee						
Kalaportaalee						
Kalastusinfo.ee						
газета Инфоцентра рыболовства Kalateave.ee						
домашняя страница какого- либо клуба рыбаков , страницы в <i>Facebook</i>						
блог какого-либо рыбака						
какой-то иност- ранный портал о рыболовстве (назови)						

22. Есть ли еще какой-то инфоканал на тему рыболовства, который Вы **активно** используете? Назовите...

.....

23. Насколько дружелюбным к пользователю Вы считаете следующие инфоканалы для рыбаков?

	хорошо используемый	скорее, хорошо используемый	скорее, сложно используемый	сложно используемый	опыт отсутствует
домашняя страница Министерства защиты окружающей среды (Keskkonnaministeerium)					
Riigiteataja					
домашняя страница Департамента защиты окружающей среды (Keskkonnaamet)					
домашняя страница Инспекции по охране окружающей среды (Keskkonnainspeksioon)					

24. Какие из следующих каналов для Вас являются наиболее важными?

	отметить ДО 5 каналов
портал Idafishing.ee	
форум Rybolov.ee	
журнал Kalale!	
журнал Kalastaja	
какой-либо зарубежный журнал о рыболовстве	
телепередача Osoon	
какая-то зарубежная передача о рыбалке	
телеканал Охота и рыбалка	
домашняя страница Министерства защиты окружающей среды (Keskkonnaministeerium)	
Riigiteataja.ee	
домашняя страница Департамента защиты окружающей среды (Keskkonnaamet)	
домашняя страница Инспекции по охране окружающей среды (Keskkonnainspeksioon)	
портал Kalale.ee	
Kalaportaale.ee	
Kalastusinfo.ee	
газета Инфоцентра рыболовства Kalateave.ee	
блог какого-либо рыбака	
какой-то иностранный портал о рыболовстве	

25. Может-быть, Вы хотите что-то сказать по поводу каких-то инфоканалов, например, что Вы чувствуете потребность в каком-то инфоканале, который на данный момент отсутствует?

.....

26. Какие из перечисленных ниже тем представляют для Вас интерес?

	5 – да, определенно 1 – это нет				
Жизненные рассказы бывалых о рыбалке	5	4	3	2	1
Практические советы рыбакам, рыбацкие уловки	5	4	3	2	1
Информационные издания, касающиеся регулирования рыболовства (например, ходатайств о разрешениях)	5	4	3	2	1
Обзоры деятельности и мероприятий обществ рыболовов	5	4	3	2	1
Обсуждения политика рыболовства	5	4	3	2	1
Развлечения, фотографии и “рассказы рыбаков”	5	4	3	2	1
Беседы с интересными рыбаками и любителями	5	4	3	2	1
Рецепты рыбных блюд, приготовление еды	5	4	3	2	1
Естественнонаучные обзоры изменения среды какого-либо вида или популяции, о состоянии окружающей среды	5	4	3	2	1
Анализ рынка, требования к рыболовам или к профессиональным рыбакам	5	4	3	2	1
Новости, тесты, советы, касающиеся оборудования для лова и лодок	5	4	3	2	1
Перерезание ленточек, официальные обращения и приветствия	5	4	3	2	1
Опыты рыбаков по лову в экзотических водоемах	5	4	3	2	1
Краткие обзоры рыболовных фестивалей, ярмарок и соревнований	5	4	3	2	1
Хобби, связанные с рыболовством	5	4	3	2	1

27. Пол:

- a. мужчина
- b. женщина

28. Возраст:

- a. 15-24
- b. 25-44
- c. 45-59
- d. 60 и старше

29. Место жительства:

- a. Таллинн
- b. Харьумаа (за исключением Таллинна)
- c. Хийумаа
- d. Ида-Вирумаа
- e. Йыгевамаа
- f. Ярвамаа
- b. Ляэнемаа
- c. Ляэне-Вирумаа
- d. Пылвамаа
- e. Пярнумаа
- f. Рапламаа
- g. Сааремаа
- h. Тартумаа
- i. Валгамаа
- j. Вильяндимаа
- k. Вырумаа

Lisa 15. Metsameeste ankeetküsitlus

Metsameeste infoallikate küsitlus

Palume Teil vastata ankeetküsitlusele, mille abil uurime metsandusnimeste meediatarbimise harjumusi. Et metsaomanike ja metsandustöötajate tegutsemis-viisid on väga erinevad, küsime ka mitmeid küsimusi Teie eluviisi kohta laiemalt. Nii saame parema pildi sellest, millised infovajadused on metsameestel praegu katmata. Küsitlusest saadud tulemusi kasutame keskkonnaministeeriumile soovitude tegemiseks metsandustusalaste meediaväljaannete ja infokanalite arendamiseks. Küsimustikule vastamine on anonüümne ja Teie isikut ei ole hiljem võimalik Teie vastustega kokku viia. Vastamine võtab aega 15 minutit. Märki sobiv vastusevariant kas risti, ringi või linnukesega. Suur aitäh!

1. Millises vormis Te metsandusega tegelete? (võite märkida mitu vastust)
 - k. olen passiivne metsaomanik, ei tegele metsaga (veel)
 - l. olen tegutsev erametsaomanik muu põhitegevuse kõrvalt (sh näiteks pensionär)
 - m. tegelen metsandusettevõtte (või selle osa) juhtimisega
 - n. olen metsandusvaldkonna ettevõtte töötaja
 - o. tegelen loodusturismiga, loodusharidusega
 - p. olen konsulent või spetsialist
2. Kas Teie tegevus on seotud era- või riigimetsa või mõlemaga?
 - a. erametsaga
 - b. riigimetsaga
 - c. mõlemaga
3. Kas Te olete ka:
 - j. jahimees
 - k. kalamees
 - l. põllumees
 - m. mitte ükski neist
4. Kui sageli Te tavaliselt metsas käite? Võite vastata aktiivsema perioodi kohta. Märkige kõige lähem vastus.
 - w. neli-viis korda nädalas või rohkem
 - x. kaks-kolm korda nädalas
 - y. korra nädalas
 - z. paar korda kuus
 - aa. mõned korrad kvartalis
 - bb. mõned korrad aastas
 - cc. harvem
5. Kas Te kuulute mõnda metsaühistusse või -seltsi?
 - e. jah, olen liige, võtan aktiivselt osa
 - f. jah, olen liige, kuid mitte eriti aktiivne
 - g. ei, ei kuulu seltsi

6. Kas Te käite metsandusega seotud messidel, festivalidel, võistlustel?

- m. jah, sageli
- n. jah, mõnikord
- o. väga harva
- p. ei, ei külasta neid

7. Kui oluliselt mõjutab metsandus Teie elustiili, teie vaba aega väljaspool tööelu?

- m. väga oluliselt
- n. üsna oluliselt
- o. mõnevõrra
- p. mitte eriti oluliselt

8. Kas mets on Teie jaoks:

	esmajoones	olulisel määral	mõnevõrra	mitte eriti
tulu allikas				
pärandus tulevastele põlvedele				
koht, kus puhata ja leida jõudu				
metsaandide pakkuja (korilus, jaht)				
isikliku tarbepuidu allikas (küttepuud jms)				
kooslus, mille eest ma hoolitsen				
muu (nimeta...)				
.....				

9. Kui oskuslikuks peate end erinevate metsandustööde tegija või tellijana?

- m. oskan ise vajadusi analüüsida, metsandustöid planeerida ja teostada
- n. oskan teha või tellida olulisemaid töid, aga vahel vajan spetsialisti abi
- o. vajan kõrvalist abi ja nõuandeid, et teha või tellida metsandusalaseid töid
- p. ma ei tea metsandusest eriti palju, oskused puuduvad

10. Kas Te teete metsandusega seotud töid ise või tellite sisse? (võite märkida mitu vastust)

- a. teen ise
- b. tellin mõne ettevõtte tööd tegema
- c. palkan eraisiku minu soovitud töid tegema
- d. ei teegi

11. Milliseid metsandusega seotud tegevusi Te teete või tellite? (märkida võib mitu varianti)

- a. ostan või müün kinnistuid, metsa (järgepideva tegevusena)
- b. müün metsamaterjali
- c. istutan metsa
- d. viin läbi noorendike hooldustöid
- e. raiun metsa
- f. teen küttepuid
- g. müün küttepuid
- h. tegelen loodusturismi teenuste pakkumisega, loodusharidusega
- i. töötlen metsamaterjali ümber
- j. kasutan metsamaterjali, näiteks ehitamiseks
- k. tegelen istikute kasvatamisega
- l. muu (nimeta)...

12. Milline väide iseloomustab Teie metsandusega seotud info tarbimist?

- p. jälgin aktiivselt erinevaid allikaid, jagan saadud infot ka teistega
- q. jälgin aktiivselt metsandusalaseid infoallikaid, kuid ei jaga seda edasi
- r. väga aktiivselt ei otsi, aga hoian silma peal
- s. loen või vaatan, kui kätte satub või ette juhtub
- t. ei otsi metsanduse kohta teadlikult infot

13. Kui sageli otsite infot metsaseaduse, metsateatise, ettevõtjatega seonduva kohta?

- p. igapäevaselt
- q. korra nädalas
- r. korra-paar kuus
- s. harvem
- t. üldse mitte

14. Kuidas jõuab Teieni just Teid huvitav metsandusalane teave?

	enamasti	sageli	mõnikord	harva või üldse mitte
sõpradelt ja kolleegidelt				
metsandusalastest meediaväljaannetest, sh sotsiaalmeediast, foorumeist				
riigiametite infokanalitest, kodulehtedelt				
konsulendilt				
metsaseltsi info-kanaleist ja üritustelt				
mujalt (nimeta...)				
.....				

15. Milliseid metsandusega seotud väljaandeid Te loete?

	iga numbrit	peaaegu iga numbrit	juhuslikult, peale sattudes	väga harva	üldse mitte
ajakiri Eesti Mets					
Sinu Mets Maalehe vahel					
Metsaleht Maalehe vahel					
RMK ajakiri Metsamees					
Metsamajandus Äripäeva vahel					
Eesti Loodus					
Eesti Jahimees					

16. Kui sageli külastate järgmisi kanaleid või otsite neist infot:

	iga-päevaselt	korra või paar nädalas	paar korda kuus	korra kuus	korra kvartalis	harvem või üldse mitte
mõne metsaseltsi koduleht						
RMK metsamajandus-portaal						
Erametsakeskuse kodulehelt						
Puuinfo.ee						
mõni metsandus- blogi (näiteks Leili Metsalood)						
portaal Bioneer.ee						

17. Milliseid metsandusega seotud saateid te vaatate või vaatasite?

	iga saadet	peaaegu iga saadet	juhuslikult, peale sattudes	väga harva	üldse mitte
Metsapeatus (ETV)					
online-saadet Metsakaja (lõpetanud)					
Osoon (ETV)					
mõnda muud metsandusalast saadet, nimetage:					

18. Kas ja kui sageli kasutate nende saadete puhul **järelevaatamise** võimalust?

- m. väga sageli
- n. mõnikord
- o. harva
- p. üldse mitte

19. Võib-olla on veel mõni metsandusteemaline infokanal, mida **aktiivselt** kasutate? Nimetage...

.....

20. Millised järgnevaist kanaleist on Teie jaoks kõige **olulisemad**?

	märgi ära KUNI viis kanalit
ajakiri Eesti Mets	
ajakiri Sinu Mets Maalehe vahel	
Metsaleht Maalehe vahel	
RMK ajakiri Metsamees	
Metsamajandus Äripäeva vahel	
ajakiri Eesti Loodus	
ajakiri Eesti Jahimees	
telesaade Osoon	
telesaade Metsapeatus	
online-saade Metsakaja	
Keskkonnaministeeriumi koduleht	
Riigiteataja.ee	
Keskkonnaameti leht	
Keskkonnainspektsiooni koduleht	
Mõne metsaseltsi koduleht, <i>Facebook</i>	
RMK Metsamajandusportaal	
Erametsakeskuse koduleht	
Puuinfo.ee	
mõni metsandus logi	

21. Kui kasutajasõbralikuks peate järgmisi infokanaleid enda jaoks metsanduslase info otsimiseks?

	hästi kasutatav	pigem hästi kasutatav	pigem keeruliselt kasutatav	keeruliselt kasutatav	kogemus puudub
Keskkonna-ministeeriumi koduleht					
Riigiteataja					
Keskkonnaameti leht					
Keskkonna-inspektsiooni koduleht					

22. Võib-olla te soovite öelda veel midagi infokanalite kohta, näiteks kas te tunnete vajadust mõne infokanali järele, mida hetkel ei ole?

.....

23. Millised järgnevatest teemadest pakuvad Teile huvi?

	5 – jah, kindlasti			1 – ei, see mitte	
Asjatundlikud ja elulised jutustused loodusest ja loomadest, põnevatest kohtumistest	5	4	3	2	1
Praktilised nõuanded metsas toimetamiseks	5	4	3	2	1
Metsamajanduse uudised, ettevõtlust puudutavad nõuanded	5	4	3	2	1
Tedaanded metsandust puudutavate regulatsioonide kohta, asjaajamisjuhiste muudatused	5	4	3	2	1
Ülevaated metsandusseltside tegevustest ja sündmustest	5	4	3	2	1
Metsanduspoliitika arutelud	5	4	3	2	1
Meelelahutus, loodusfotod ja humor	5	4	3	2	1
Jutuajamised põnevate metsandusnimestega	5	4	3	2	1
Loodusteaduslikud analüüsid mõne liigi või koosluse muutumisest, keskkonnaseisundist	5	4	3	2	1
Metsandustehnikat puudutavad uudised, testid, nõuanded	5	4	3	2	1
Lindilõikamised, ametkondlikud pöördumised ja tervitused	5	4	3	2	1
Metsa vaimsed väärtused	5	4	3	2	1
Globaalsed arengud metsanduses, näited	5	4	3	2	1
Konverentside, messide ja võistluste lühiülevaated	5	4	3	2	1
Metsaga seotud hobid	5	4	3	2	1

24. Sugu:

- a. mees
- b. naine

25. Vanus:

- a. 15-24
- b. 25-44
- c. 45-59
- d. 60 ja vanem

26. Elukoht:

- a. Tallinn
- b. Harjumaa (v.a Tallinn)
- c. Hiiumaa
- d. Ida-Virumaa
- e. Jõgevamaa
- f. Järvamaa
- g. Läänemaa
- h. Lääne-Virumaa
- i. Põlvamaa
- j. Pärnumaa
- k. Raplamaa
- l. Saaremaa
- m. Tartumaa
- n. Valgamaa
- o. Viljandimaa
- p. Võrumaa

27. Kui suur on teie omanduses oleva metsa pindala?

- a. kuni 15 ha
- b. 16-30 ha
- c. 31-60 ha
- d. üle 60 ha
- e. Ma ei ole erametsaomanik